This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

600031660M

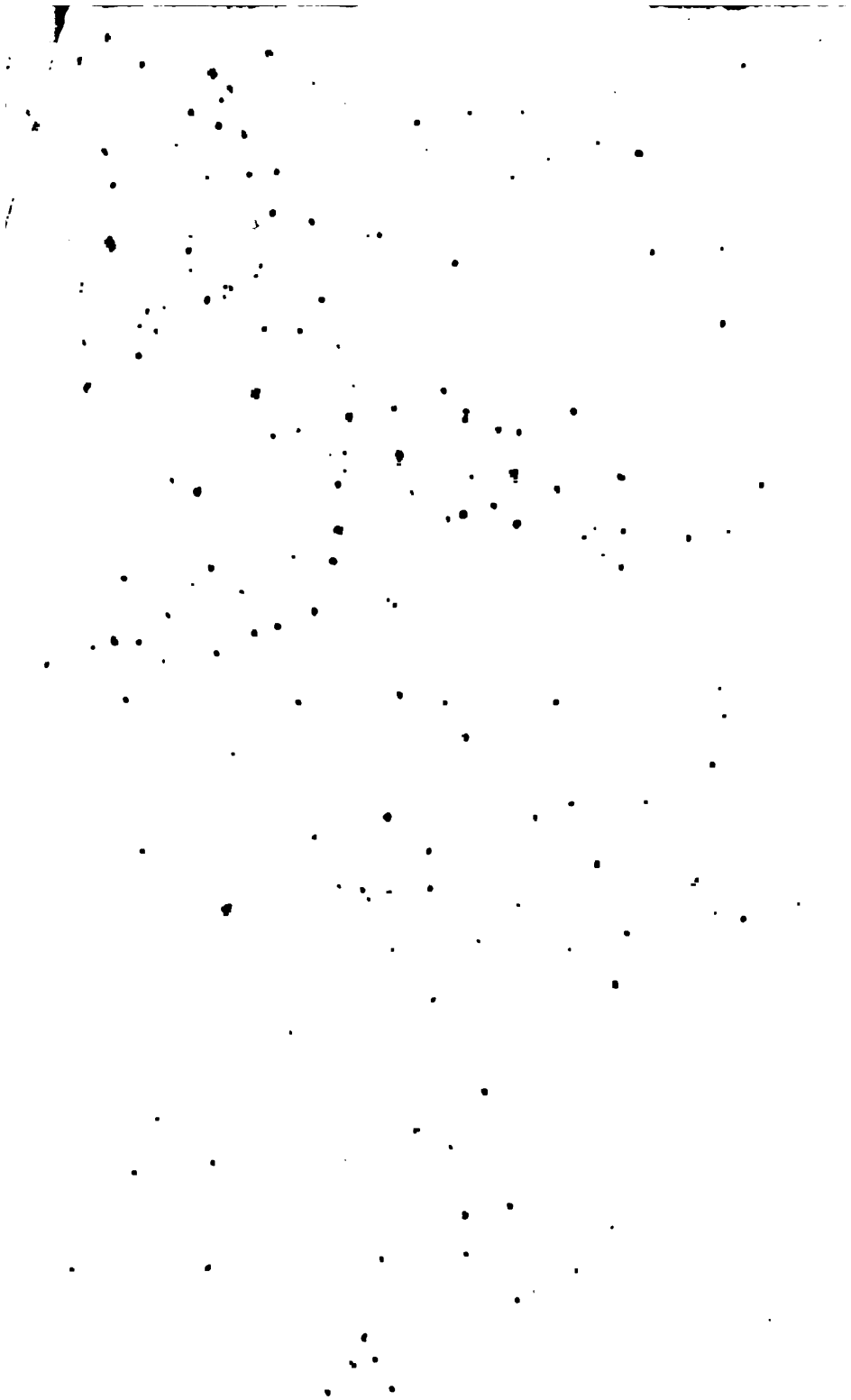

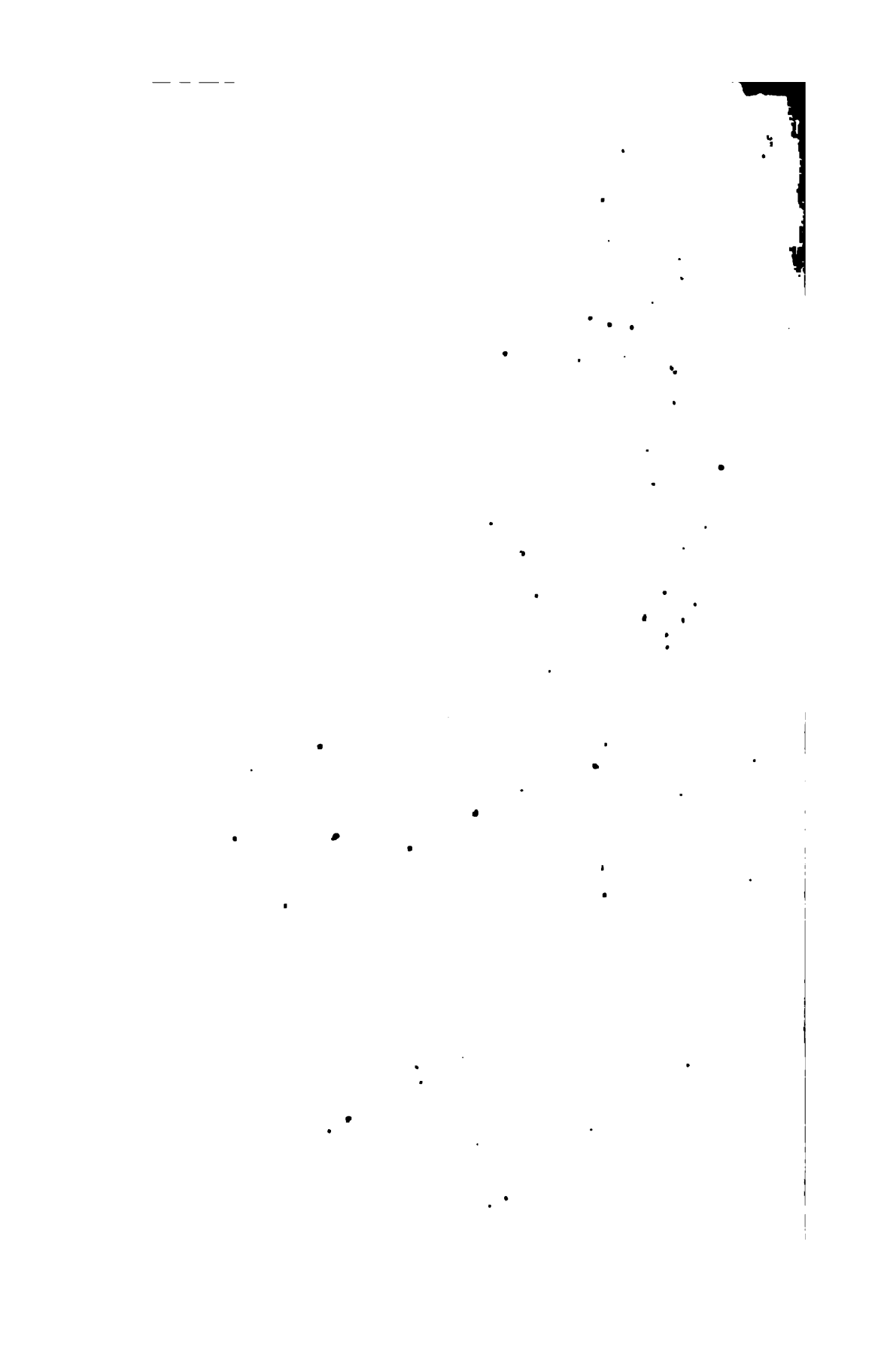

CODEX DIPLOMATICUS NEERLANDICUS.

VERZAMELING VAN OORKONDEN, BETREKKELIJK DE VADERLANDSCHE GESCHIEDENIS.

UITGEGEVEN

DOOR

HET HISTORISCH GENOOTSCHAP

GEVESTIGD TE

UTRECHT.

TWEEDE SERIE.

TWEEDE DEEL. IN TWEE AFDEELINGEN.

EERSTE AFDEELING.

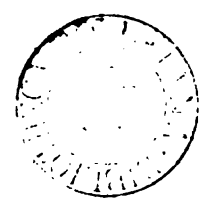

UTRECHT,
KEMINK EN ZOON.
1853.

240 e 587.

OUDSTE BURGEMEESTERS-REKENING

DER

STAD MIDDELBURG.

MEDEGEDEELD DOOR

Jhr. C. A. RETHAAN MACARÉ.

It is dat Baselis Willem Blankaerts zone ende Jan Martijns zone van der port weghen van Middelburch vutghegheuen hebben zeder die tijt dat zi burghermeysters ghecoren waren, dat was des vridachs na sinte Gregorius dach in Marte, int jaer ons Heren m. ccc. lxiiij, ende seder die tijt dat Weyte Pieters zone, ende Saelmon Pieters zone lest rekeninghe deden van haren burghmeysterscepe, dat was up den lesten dach van Marte binnen den zeluen iare.

In den eersten vutghegheuen van houestheden als mijns heren tshertoghen luden ende andere luden.

In den eersten up den lesten dach van Marte, enen bode die ons van minen heer enen brief brachte van den bestande tusschen den coninc van Eyngelant ende grauen van Vlaenderen, ende minen heer hem ghegheuen xxiiij sc.

Item up den Paesthauent Pieter Jans zone te houestheden ghegheuen xxiiij sc.

Item up den zeluen auent Pieter Lauwaerde ghegheuen xxiiij sc.

Item up den zeluen auent Are Jans zone ghegheuen xviij sc.

Item up den zeluen auent Meeus Meeus zone ghegheuen xij sc.

Item up den zeluen auent Han Willen zone ghegheuen viij sc.

Item up den zeluen auent Han Pierss. ghegheuen viij sc.

Item up den zelven auent Han Meewen ende Karbonkel ghegheuen xij sc.

Item up den zeluen auent Wouter Heynen ende Clays den Craypere ghegheuen xij sc.

Item up den zeluen auent Gilles den Piper ende Baudin Clinke ghegheuen xij sc.

Item up den zeluen auent den armen gheuanghenen om Gode ghegheue xvj sc.

Item des donredachs na sinte Tyburtius dach in Aprel mijns heren des hertoghen ghesinde ende Pieter den Visch van haren weghen, die ons enen brief brochte van minen heren vors., dat hem een arfzone gheboren waren, ghegheuen te houesscheden xiiij s. gr., doet in paymente xvj ℔, xvj sc.

Item enen bode, die genaemt was Robyn de Scotte van Antwerpen, die ons bootscap brochte dat Willem Crayc Maes Crays zone ghestoruen was, daer der stede of bestarf, xx sc. gr. tjiaers, ghegheuen v sc. gr. Item i maeltijt van vj gr. Facit vj ℔, xij sc.

Item enen anderen bode, die ons van den wisselare die der stede lijftocht pleght te betaelne, enen brief brachte van den zeluen doden, ghegheuen lvj sc.

Item heren Willem mijns tseeren tsertoghen clerc ghegheuen, ouermids dat hi halp weghewisen brieue, die men van mijns heren weghen ter stede behoef zende te Vtrecht, xxviij gr. Facit lvj sc.

Item up den Sinxauent Pieter Jans zone te houestheden, ghegheuen xxiiij sc.

Item up den zeluen auent Pieter Lauwaerde ghegheuen xxiiij sc.

Item up den zeluen auent Are Jans zone ghegheuen xviij sc.

Item up den seluen auent Meeus Meeus zone ghegheuen xviij sc.

Item up den zeluen auent han Willen f. ende Han Piers f. ghegheuen xvj sc.

Item op den zeluen auent Wouter Heynen ende Clays den Craypere gheheue xij sc.

Item op den zeluen auent den armen gheuangene om Gode ghegheue xvj sc.

F. summa xliiij ℔, iiij sc.

Vutghegheuen den menistreylen die vor 't Sacrament ghenghen:

In den eersten meester Willem den Corten meester vedelare ghegheuen iiij s., viij gr. Item Jan den Corten, constenare van der vedelen, ghegheuen ij s. gr. Item Dieric van der Hoye, constenare van der vedelen, ghegheuen xlij gr. Item Rogier van sinte Denys ende Gillis van der Speyen, meesters van der vedelen, elken ghegheuen ij s. gr. Item Heynkyn van Vtrecht, Rogier van sinte Truden, Ogier van Ypere, elken van hem drien constenars van der ghitarnen ghegheuen xxviij gr. Item Hannekyn Reynard ende meester Janckyn ghegheuen xxviij gr. Item Heynen ende Creylen mijns heeren pipers ghegheuen ix s., iiij gr. Item meester Jan mitter Santeken ende Gheerkyn Creet, meester constenars van der Santeken, elken ghegheuen ij s. gr. Item Heynkyn mitter rebecke ende Arnoudekyn mitter ghitaernen, elken ghegheuen xviij gr. Item Pier den Bombelare, constenare van der vedelen ghegheuen ij s. gr. Item Koppyn ende Are zinen gheselle mijns heren trompers ghegheuen viij s. gr. Item Stacyn van Bieruliet ende Stacyn zinen zone, trompers, ghegheuen lij gr. Item Hannekyn van Woude ende Joes Poppe, trompers, elken ghegheuen ij s. gr. Item Hannekyn Blues ghegheuen viij gr. Item meester Jan van Vlaerdinghe gheheuen xij gr. Item Hanekyn ende Pauwels des stede trompers ghegheuen xxxij gr. Item Gillis den piper ghegheuen xij gr. Item Han Meewen, xiiij gr. Item Karbonkel x gr, Pierman vj gr. Item Hannekyn Oecselinc Griele zijn wijf, meester Pieter van der Minnen, singhers, elken ghegheuen x gr. Pier van der Vere ghegheuen vj gr. Riken ghegheuen iiij gr. Joeskyn Snoec vj gr. Item Hannekyn die Roet ende zijn wijf ende zijn dochter, ende

Hannekyn van Atrecht, constenaren van der santeken, elken van hem vieren ghegheuen xij gr. Item Gheerkyn van Soets, segghere ghegheuen x gr. Margriete van Berghen ende meester Jans dochter van Vlaerdinghen ghegheuen xvj gr. Meester Jans wijf van Vlaerdinghe, Pauwels trompers wijf, Sanne, ende Gheylemiwelstrien, elken van hem vieren ghegheuen viiij gr. Item Wouter Heynen, Clays den Craygiere ende Han Piers zone ghegheuen elken van hem drien iiij gr. Item den visdraghers om Gode ghegheuen te helpen hare carcey xviij gr. Item om een vederhelms ende van snidene ghegheuen xiiij gr., doet van al iiij ℔, ij s., iiij gr. Facit c ℔.

Item Lemmers van Cruninghen te houestheden ghegheuen, ouermids dienst die hi der stede ghedaen heeft, xxvj gr. Facit lij s.

Item Heynkyn, heer Dierc Voppe zons knecht, te houesteden ghegheuen lij s.

Item heren Willemme ende Gheraerd den Potter myns heren clerken te houestheden, ouermids dat zi screuen brieue der stede, die mit mijns heren zeghele bezeghelt waren, ij motoen. Facit vij ℔, xvj s.

Item Pieter den Visch ende zinen ghesellen ghegheuen van dat zi tachteren waren, v ℔, iiij s.

Item des vridachs na Sinte Lamberts dach, des hertoghen messaelgier van Brabant, der stede boden van Louene, van Bruecelen ende van Diest, haren cost tot Abben vutghedaen xlix gr. Facit iiij ℔, xviij s.

Item up sinte Lucas dach Robyn den Scotte, die ons bootscap brachte dat Magriete Boudin Aleyns wijf, Jan Denijs dochter ghestoruen was, daer der stede af bestarf een ℔ gr. tsjaers ghegheuen v s. gr. Item ene maeltijt van vj gr. Facit vj ℔, xij s.

Item up den zeluen dach van den wisselare van Antwerpen enen bode ontfanghen, die ons enen brief brachte dat Clays Gedeuaerds zone van qwaderibbe doot was, daer der stede

af bestarf x s. gt. tsiaers hem ghegheuen v s. gr. Item ene maeltijt van vj gr. Facit vj ℔, xij s.

Item jeghens Dieric Lonke gecocht een alf last turfs, die den swesteren ende der clusenersen om Gode ghegeuen waren, daer tlast afganc xj s. gr. Item van desen turf utghegheuen van draghene ix gr. Facit vij ℔, x s.

F. summa cxliij ℔, xvj s.

Item up den Kersauent Pieter Jans zone ghegheuen xxiiij s.

Item up den zeluen auent Pieter Lauwarde ghegheuen xxiiij s.

Item up den zeluen auent And. Jans zone ghegheuen xviij s.

Item up den zeluen auent Meeus Meeus zone ghegheuen xviij s.

Item up den zeluen auent Han Willens zone, Han Piers zone, Martin Martyns zone ende Gillis den piper, elken ghegheuen iiij gr. Facit xxxij s.

Item up den zeluen auent Wouter Heynen, Clays den Craygiere, Han Meewen Joes zinen gheselle, Boudin den Clinker, elken ghegheuen iij gr. Facit xxx s.

Item up den zeluen auent den armen ghevanghenen om Gode ghegheuen xvj s.

Item up den zeluen auent mijns heren ts. bats camerlinghen ghegheuen lij s.

Item up den zeluen auent mijns heren ts. belious ghesinde ghegheuen lij s.

Item up alre Kinderdach den scolieren in der scolen ghegheuen xxiiij s.

Item des dinxend. daerna doe scepenen aten mit minen heren den abt, den portier aldaer ghegheuen xvj s.

Item up den nuwen auent meester Heynrich ende zinen ghesellen scaelgedeckers ghegheuen te drincghelde xxiiij s.

Item des sondachs na doe Beliou ende scepenen aten mitten lombert horen knechten ghegheuen xxiiij s.

Item up den zeluen dach heren Joes knecht van Vakebeke, die der stede ij ℔ gr. waert lijfrenten vereochte, ghegheuen te houesscheden lij s.

Item up sinte Pontiaens auent Crabbendije, die ons van

minen heren den hertoghe vte Henegouwe enen brief brochte, dat die vrede ghelenghet was tegens den graue van Vlaenderen, hem ghegheuen xxxij s.

Item des donred. daerna, doe die burghmeysteren met heren Janne van Culenburgh aten, zinen mesmeden ghegheuen xxxij s.

Item up sinte Agnieten auent Han. Driepont ende Mathijs mijns heren messaelgiers, elken ghegheuen xxvj gt. Facit v ℔, iiij s.

Item des dinxend. na onzer Vrouwen dach Purificatio der groter meestren joncwijf, die hier bouen kapoene brachte, ghegheuen xij s.

Item des vrid. na Sinte Aechtendach den zeluen joncwiue die hier bouen roffoelen brachte, ghegheuen xij s.

Item des maend. na Sinte Valentijns dach Mathys mijns heren messaelgier, die ons enen brief brachte van minen heren van den bestande tot tsondaeghs na Sacramenti, ghegheuen xxiiij s.

Item up den zeluen dach mijns heren ts. bats ende tser Vranken van Borselen ghesinde ghegheuen elx xxvj gt. Facit v ℔, iiij s.

Item up den zeluen dach den jongen monken ghegheuen xl s.

Item des vrid. na cleene Vastenauent Adriaen, der lomberts knecht, die hier bouen enen bus cruuts brachte, ghegheuen xij s.

Item des vrid. na Sinte Mathijsdach in Gille Robin den Scotte ghegheuen, die ons botscap brochte dat Jan die Bever doot was, daer der stede of bestarf een ℔ gr. tsiaers hem ghegheuen v s. gt. Item ene maeltijt van vj groten. Facit vj ℔, xij s.

Item des vrid. na Sinte Adriaens dach Blacke Jan en Heynen, heren Vranken van Borselen knapen, die ons enen brief brochten van tser Rasen van Borselen huwelike, ghegheuen ij motoen. Facit v ℔, iiij s.

Item bi den burghmeysters ghegheuen mijns heren tsabts

timermanne ende maetscap die zine camere makeden i motoen. Facit lij s.

F. summa liij ℔, vj s.

Item vutghegheuen van present winne, die binnen desen iare ghesent ende van der stede weghen ghepresenteert is.

In den eersten up den Paschedach den Minderbroederen ende den Agustinen ghesent xvj stoop wijns, die stoop van xx st. Facit x ℔, xiij s., iiij gr.

Item des vrid. daerna heren Heynrike van Borselen ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit liij s., iiij gr.

Item des saterd. daerna heren Janne van Haemsteden ghesent viij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit v ℔, vj s., viij gr.

Item up den zeluen dach heren Arnoude van Crunighen, den goeden luden van Zerixzee, heer Boudin van Reymswale ende Lamsijn den Hont, enen scepene van Brugghe, elken van heren vieren ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit x ℔, xiij s., iiij gr.

Item des wonsdaeghs daerna Sijmon Rogier van Brugghe gesent iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit liij s., iiij gr.

Item tsondaeghs na Sinte Marxdach heren Heynr. moeder van den Abeele ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit liij s., iiij gr.

Item up Sinte Seruaes auent ende dach heren Vranke van Borselen ghesent viij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit v ℔, vj s., viij gr.

Item des saterdaeghs daerna den deken van sinte Pieters ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit liij s., iiij gr.

Item up Sinte Vrbaens auent Ghert van Borselen ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit liij s., iiij gr.

Item des maend. daerna heren Heynrike van Borselen ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit liij s., iiij gr.

Item des donred. aueus daerna heren Race van Cruningen, heren Ard van Cruninghen, heren Olivier van Eueringhe en heren Boudin van Reymarswale, elken ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit x ℔, xiij s., iiij gr.

Item up den Sinxauent heren Tielman den prouisoer ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit liij s., iij gr.

Item up den Sinxcedach den Minderbroederen ende den Agustinen, ghesent xvj stoop wijns, die stoop van xx st. Facit x ℔, xiij s., iiij gr.

Item des maend. daerna heren Janne van Haemsteden, heren Ghert van der Maelsteden, Olard Piets f. den scoutate van Zerixzee ende den goeden luden van Zerixzee ghesent elken iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit x ℔, xiij s., iiij gr.

Item des donred. na Sinte Bonefaesdach Jan Heynr. f. van Zerixzee, ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit liij s., iiij gr.

Item des saterd. daerna Jan den Hont van Zerixzee, ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit liij s., iiij gr.

Item des dinxend. daerna heren Janne van Haemsteden ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit liij s., iiij gr.

Item up den helegh Sacramentsdach den Minderbroederen enden den Agustinen ghesent xvj stoop wijns, die stoop van xx st. Facit x ℔, xiiij s., iiij gr.

Item des sond. ter Sinte Jansdach heren Florens van Borselen ghesent viij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit v ℔, vj s., viij gr.

Item up den zeluen dach den goeden luden van Zerixzee ende den coerbiscop van Dordrecht ghesent viij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit v ℔, vj s., viij gr.

Item des maend. daerna heren Floris vors. ghesent viij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit v ℔, vj s., viij gr.

Item des anderdaeghs na sinte Jans dach Jan den Hont

ende Heinr. ter Waddens f. van Zerixzee ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit liij s., iiij gr.

Item des maend. na Sinte Pieters ende Pauwels dach min vrouwen van Vorne ghesent viij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit v ℔, vj s., viij gr.

F. summa cxxv ℔, vj s., viij gr.

Item des donred. daerna Willem Sauwe ende Domaes Berten f. van Zerixzee ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit liij s., iiij gr.

Item des sond. na sinte Martyns dach heren Vranke van Borselen ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit liij s., iiij gr.

Item des maend. na Onser Vrouwen dach Assumptio meester Laureys Vter Zoute ghesent iiij stop wijns, die stoep van xx st. Facit liij s., iiij gr.

Item op sinte Bertelmeeusdach broeder Willem Hoec, den custode van Brabant, ghesent iiij stoep wijns, die stop van xx st. Facit liij s., iiij gr.

Item des wonsd. vor Sinte Jansdach den schepenen van Zerixzee ghesent iiij stoep wijns, die stoep van xx st. Facit liij s., iiij gr.

Item des saterd. na Sinte Jansdach decollatio heren Heynricke van Borselen ghesent iiij stoep wijns, die stoep van xx st. Facit liij s., iiij gr.

Item des donred. na Onser Vrouwen dach natiuitas den scepenen van Zerixzee ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit liij s., iiij gr.

Item up des heleghes Crucendach den scepenen van Zerixzee ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit liij ℔, iiij gr.

Item des vrid. na Sinte Lamberts dach tsertoghen van Brabant messaelgier der stede boden van Louene, van Brueeelen ende van Diest, ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit liij s., iiij gr.

Item des sond. daerna Jan den Hont heren hefmeister ende

anders haren ghesellen van Zerixzee ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit liij s., iiij gr.

Item des dinxend. na Sinte Matheus dach Vranken den lombert ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xx st. Facit liij s., iiij gr.

Item op sinte Bauen dach Marcelis van Berghen ghesent iiij stoop wijns, die stoop van vij gr. Facit lvj s.

Item des dinxendaeghs na sinte Victorsdach heren Floris van Borselen ghesent viij stoop wijns, die stoop van xvj st. Facit iiij ℔, v s. iiij gr.

Item des wonsdaeghs auens daerna den vorm. heren Floris ghesent viij stoop wijns, die stoop van xvj st. Facit iiij ℔, v s., iiij gr.

Item des saterd. na der Elf Dusent Maeghden dach heren Vranke van Borselen ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xvj st. Facit s., viij gr.

Item up Alreheleghen dach den Minderbroederen ende den Agustinen ghesent xvj stoop wijns, die stoop van xvj st. Facit viij ℔, x s., viij gr.

Item up Sinte Martijns dach heren Sijmon Willemans s., ghesent iiij stoop wijns, die stoop van xvj st. Facit xlij s., viij gr.

Item up den zeluen dach Jan den Hont van Zerixzee ghesent iiij stoep wijns, die stoep van xvj st. Facit xlij s., viij gr.

Item up den zeluen dach den abt van Dronghele ghesent viij stoop wijns, die stoop van xvj st. Facit iiij ℔, v s., iiij gr.

Item up de seventiensten dach van Nouemb. doe men tsproefs seuendach dede, den goeden luden ghesent iiij stoep wijns, die stoep van xvj st. Item up den zeluen dach tsrentemeesters vrouwe ghesent iiij stoep wijns, die stoep van xvj st. Facit iiij ℔, v s., iiij gr.

Item des sond. daerna mit vrouwen tser Vranken ende Jan den Hont ghesent elken iiij stoep wijns, die stoop van xvj st. Facit iiij ℔, v s., iiij gr.

Item des donred. na Onser Vrouwen dach conceptio heren Vranken van Borselen ghesent iiij stoep wijns, die stoop van xvj st. Facit xlij s., viij gr.

Item up den Kersdach den Minderbroederen ende den Agustinen ghesent xvj stoep wijns, die stoop van xvj st. Facit viij ℔, x s., viij gr.

Item up Sinte Thomasdach den scolieren in der scolen int Beghijnhof ghesent viij stoep wijns, die stoep van xvj st. Facit iiij ℔, v s., iiij gr.

Item des wonsd. na Dertiendach tser Heynr. vrouwe van Borselen ghesent iiij stoep wijns, die stoep van xvj st. Facit xlij s., viij gr.

Item des donred. ende vrid. daerna heren Floris van Borselen te tweewaruen ghesent xvj stoep wijns, die stoep van xvj st. Facit viij ℔, x s., viij gr.

Item up den zeluen dach heren Vriesen vrauwen van den Oestende ghesent iiij stoep wijns, die stoep van xvj st. Facit xlij s., viij gr.

Item des maend. vor Sinte Agnieten dach an tser Clays zone van Borselen ghesent iiij stoep wijns, die stoep van xvj st. Facit xlij s, viij gr.

F. summa xcviij ℔, v s., iiij gr.

Item des sondaeghs auens na sinte Adriaens dach heren Florens van Borselen ghesent iiij stoep wijns, die stoep van xvj st. Facit xlij s., viij gr.

Item up den zeluen dach mir vrouwen van Aernemuden ghesent iiij stop wijns, die stop van xvj st. Facit xlij s., viij gr.

Item des maend. nuchtens daerna heren Floris van Borselen ghesent iiij stop wijns, die stop van xvj st. Facit xlij s., viij gr.

Item des wonsd. auens daerna den goeden luden vten ghereghte van Reymarswalle ghesent iiij stop wijns, die stoep van xvj st. Facit xlij s., viij gr.

Item up den zeluen dach den abt van sinte Marienwaerde

ghesent iiij stoep wijns, die stoep van xvj st. Facit xlij s., viij gr.

Item des saterd. daerna den Belion van Reymarswalle ghesent iiij stop wijns, die stop van xvj st. Facit xlij s., viij gr.

Item des sond. na Sinte Adriaens dach heren Race, heren Arend van Cruninghen ende den goeden luden van Zerixzee, elken ghesent iiij stop wijns, die stop van xvj st. Facit vj ℔, viij s.

Item des maend. daerna den heer van Scoonhoue ghesent viij stop wijns, ende heer Janne van Haemsteden iiij stop, die stop van xvj st. Facit vj ℔, viij s.

F. summa xxv ℔, xij s.

Item vutghegheuen van den coste die ghedaen is up den stedehuus ende van der stede weghen.

In den eersten des saterd. na Onser Vrouwen dach annun tiacio bi scepenen te coste xx s.

Item des maend. daerna doe Woyte Pieters s. en Saelmon Piers s. rekeninghe deden van haren burghmeysterscepe daer vele goeder luden bi ende oner waren, te coste xxxvj s., iij gr. doet in payemente xliij ℔ x s.

Item des dinxend. auens daerna doe ons Boudin Domaes f. van minen heren vut Heneghouwe enen brief brochte bi scepenen te coste xlvij s.

Item des maend. na Sinte Ambrosius dach doe men tachterstel den burghmeysters hier bouen ouerleuerde te coste iiij ℔ xiiij s.

Item des donred. in die heleghe weke doe men hierbouen ordinerde enen brief die men zend an den coninc van Scotlant te coste lij s.

Item up den Paeschauent doe men den wercluden betaelde ende scepenen hierbouen vergaderden te coste xxxviij s.

Item des dinxend. in die Paschedaghe bi scepenen te coste xxiij s.

Item des vrid. op Sinte Marcus dach ewangelisten doe men den asyns vercochte bi scepenen te coste xxxvij s.

Item des maend. vor Meye dach doe men omme lantvreden ghonc bi scepenen te coste iiij ℔ xvij s.

Item up den Meye auent nuchtens doe men omme lant vreden ende portvreden omme ghonc bi scepenen te coste vj ℔ ix s.

Item up den zeluen dach auens bi den zeluen luden ende om derzeluer saken te coste v ℔ xvj s.

Item up den Meye dach nuchtens doe men om vreden ghonc te coste vij ℔ iiij s.

Item up den zeluen dach auens bi den zeluen luden te coste v ℔ xiiij s.

Item des sondaeghs nuchtens daerna doe scepenen hierbouen vergadert waren te coste ij stop wijns, die stop van xx st. Facit xl s.

Item up Sinte Vrbaens auent doe men hierbouen zat om asijns te ontfanghene, te coste xxiiij s.

Item des vrid. nuchtens daerna doe ons ene letter cam van den aldermannen van Brugghe te coste xxij s., viij gr.

Item up den Sinxauent doe men den luden betaelde te coste xxxij s.

Item up den Sinxcedach te vespertide doe men ouereendruch enen bode te senden an Janne van den Niewenwerue dat hi Arnold van Sceyngen een gheleide gaue, te coste xliij s.

F. summa xcvij ℔ iiij s., viij gr.

Item des maend. nuchtens daerna doe die papegaye afgescoten was ende mijn heren die hertoghe hierbouen cam eer men in die halle ghonc eten te coste vij stoep wijns die stoep van xx st. Facit iiij ℔ xij s., iiij gr.

Item up den zeluen dach auens eer men in den clooster ter verscarre ghonc te coste xvj s., viij gr.

Item des wonsd. auens daerna eer men ter verscarre ghonc te coste xiiij s.

Item des donred. nuchtens daerna doe men hierbouen vergadert was, ouermids dat men duchte van onrusten roerende van worden tusschen heren Florens van Borselen ende Wlfaerd

van Borselen daer omme dat die ghesellen meest alle den dach up den huse waren binnen den daghe te coste x ℔ xjx s.

Item des dinxend. auens daerna doe mijns heren raet hierbouen cam te coste xliiij s.

Item up den Sacraments auent te vespertide te coste bi scepenen xxxiiij s.

Item op den Sacraments dach nuchtens doe die menistreyle hier bouen aten ende beliou ende scepenen en vele ghesellen die mit hem camen ende bi den scepenen ende haren ghesellen die binnen der stede bleuen doe men tsacrament vutdroch van al te coste xxvij ℔ xviij s.

Item up den zeluen dach na vespertijt doe men den menistreylen ghelt gaf te coste iiij ℔ iiij s.

Item des vrid. na Sinte Odolfs dach doe men den wijn ende bier asijns vercochte bi scepenen, te coste xxiiij s.

Item des sondaeghs daerna doe Heynr. Syszonszone zine eerste misse sanc ende men hier bouen vergaderde ouermids dat vele vrems volx binnen der stede was ende men duchtede voor onruste, te coste nuchtens iiij ℔ xij s.

Item up den zeluen dach na vespertijt in den clooster te coste iij ℔.

Item up Sinte Jans auent doe men tscependoem in den clooster vermaecte ende men daerna hierbouen vergaderde te coste xlij s.

Item des wonsdaeghs na sinte Jans dach doe die goede lude van Zerixzee hier bouen camen ghesent an die stede ende men daer omme vergadert was te coste bi alle den ghesellen iij ℔ ix s.

Item des maend. nuchtens daerna bi scepenen te coste xxvj s.

Item des vrid. daerna te coste te wine ende keersen xxiiij s.

Item des saterd. daerna doe men hierbouen zat om asijns te ontfanghen, te coste xxvj s.

Item up Sinte Pieters ende Sinte Pauwels dach nuchtens doe men hierbouen vergadert was te coste xxvij s.

Item des maend. daerna te vespertide, doe heer Florens heer Vrahke ende Ghert. van Borselen hier bouen omboden waren ende men antierde van den ambachte van Brigdamme, te coste met alle den gheselscepe iiij ℔, xviij s.

Item des dinxend. nuchtens daerna, doe men minen heer van den vors. ambachte ene antworde dede bi scepenen te coste vj ℔, viij s.

Item op den zeluen dach auens bi beliou ende scepenen te coste xxxij s.

Item des wonsd. te vespertide daerna, eer men ter verscarre ghonc, bi beliou, burghmeysters ende scepenen te coste xx s.

Item des donred. nuchtens daerna, doe men in den clooster ghonc om antvasten te vercrighen, bi burghmeysters ende scepenen te coste iiij ℔, x s.

Item up Sinte Martijnsdach, eer men ter verscarre ghonc, te coste xlij s.

Item des saterd. daerna te coste v s.

Item des wonsd. daerna nuchtens ende te vespertide te coste iij ℔, ij s.

Item up Sinte Margrietendach nuchtens, doe mijn here die hertoghe hierbouen cam ende men vutgaf van den payemente, te coste iiij ℔, xij s.

Item des maend. nuchtens daerna bi burghmeysters ende scepenen te coste xxij s.

Item des dinxend. nuchtens daerna bi scepenen te coste xviij s., viij g.

Item des vrid. daerna, doe men den asijns vercochte, te coste xxxiij s.

Item op Sinte Marien Magdalenen auent, doe men nuchtens hierbouen vergaderde om der roeringhe wille van den payemente, bi beliou, burghmeysters ende scepenen te coste iij ℔, xvi s.

Item up Sinte Marien Magdalenen dach bi burghmeysters ende scepenen te coste iij ℔, iiij s.

Item up Sinte Jacops auent bi burghmeysters ende scepenen te coste xlviij s.

Item up Sinte Jacops dach nuchtens bi beliou ende scepenen ende vele gheselscips die met hem omme ghonghen om die marct te bewaren, te coste xiij ℔, xiiij s.

Item up den zeluen dach auens bi den zeluen luden te coste xiij ℔, ij s.

Item des saterd. nuchtens daerna, doe men die lakene betaelde ende men oec auens hier bouen vergaderde, te coste lij ℔, viij s.

Item des dinxend. daerna, doe Piet Piet Hugen ss. zijne botscap dede van dat hi van minen here vte Hollant cam, te coste xiiij s.

Item des donred. nuchtens daerna, doe alle die oude scepenen ende andere porteren hierbouen omboden waren, ende men antierde van enen brieue die mijn here hier zende van den payemente, te coste iiij ℔, ij s.

F. summa cxlv ℔, vj s., viij gr.

Item des donred. na Sinte Pieters dach ingaende oeghst, doe heer Gillis van Brigdamme ende Boudin Wouts s. hierbouen ende men antierde van Heyns wiue te verborghene, te coste iij ℔.

Item des maend. na Onser Vrouwen dach assumptio hierbouen te coste xxxij s., iiij gr.

Item des vrid. daerna bi scepenen te coste ende van scolakenen te dwane, xxxiij s.

Item up Onser Vrouwen dach natiuitas, doe die ghesellen vut Westmonster prochie hierbouen sonden tpayement van hare kermisse, te coste iiij ℔, ij s.

Item des vrid. na Sinte Lambrechtsdach bi scepenen te coste xxj s.

Item des maend. vor Sinte Matheus dach, doe men hierbouen een segghen sende tusschen heren Clays van Zerixzee, heren Poppen, heren Lamme ende Wout Jans zone op die ene zide, ende Baselis Blanken an die ander zide, te coste xxviij s.

Item des saterdaeghs daerna bi scepenen hierbouen te coste xlviij s.

Item des vrid. vor Sinte Mijchiels dach, doe men Hannekyn Herbert verdede, bi beliou en scepenen te coste iiij ℔, ix s.

Item up Sinte Mychiels dach, des maend. vor Bamisse bi burghmeysters ende scepenen te coste die omme lantureden ghonghen, v ℔, viij s.

Item up Sinte Bauen auent bi burghmeysters ende scepenen te coste die omme vreden ghonghen, iiij ℔, xiiij s.

Item up Sinte Bauen dach nuchtens bi den zeluen scepenen te coste die omme vreden ghonghen, v ℔, xviij s.

Item up den zeluen dach auens bi den zeluen te coste iiij ℔, vj s.

Item des donred. nuchtens daerna bi scepenen te coste die omme vreden ghonghen die tsanderdaeghs niet ghenomen en waren, xxx s.

Item des saterd. daerna vor die verscarre te coste xx s.

Item des sond. nuchtens daerna, doe men den goeden luden van Zerixzee ene antworde zende van den ghiselen vte Duuelant te coste, lviij s.

Item des dinxend. nuchtens daerna vor die verscarre te coste xlviij s.

Item des donred. nuchtens daerna hierbouen te coste xix s.

Item up Sinte Victors dach nuchtens te coste xxxviij s.

Item des maend. daerna, doe men hierbouen rekende, te coste iij ℔, viij s.

Item des dinxend. vor die verscarre daerna, doe men antierde van den dief te Vlissinghe, te coste iij ℔.

Item des donred. nuchtens daarna, doe here Florens Gher^{t}. van Borselen hierbouen waren ende men antierde van den zeluen dief ende van meester Jan Kaproens Kinde met vele gheselscips te coste viij ℔, iiij s.

Item des vrid. daerna bi den zeluen luden te coste lij s.

Item des dinxend. na Sinte Lucas dach vor die verscarre, te coste xxix s., viij gr.

Item des wonsd. auens daerna, doe scepenen camen vten beleede, te coste xl. s.

Item des donred. nuchtens daerna, doe ons ene letter cam van heren Joes van Valrebeke om lijfrente te versettene, te coste xxij s.

Item des vrid. nuchtens daerna bi burghmeysters ende scepenen te coste xl s.

Item des sond. na der Elf dusent maechden dach doe men den wercluden betaelde, te coste xxxiiij s.

Item up Sinte Symon Juden auent auens hier bouen te coste xliiij s., iiij gr.

Item des wonsd. nuchtens daerna bi beliou ende scepenen te coste doe zi omme ghegaen hadden in die kelnaren te bezien, waer oude wine laghen, iiij ℔, xviij s.

Item up den zeluen dach auens doemen antierde van der scout die die stede den abt sculdich is, te coste xxxiiij s.

Item des donred. auens daerna te coste lviij s.

Item up Alrchelegen auent doe men cam vten beleede ende men voechde Baselis lijfrenten te vercopene te Berghen, te coste lviij s., viij gr.

Item up Alrcheleghen dach auens doe men ouer eendruch dat men die oude wine scieten zoude vte den kelnaren, daer men nieuwe winen in scieten zoude, bi beliou ende scepenen te coste iij ℔, ix s.

Item up Alre zielen dach auens, doe men enen brief screef an Gill. van der Maelsteden, dat hi enen vrede zoude nemen jeghens Lem Woutermans s., te coste xxx s., iiij gr.

Item des maend. auens daerna te brode, wine ende crappen xlviij s.

Item des dinxend. nuchtens daerna vor die verscarre te coste viij s.

Item up den zeluen dach auens doe Olard Clays s. een open brief gheorloeft was, die hi zende in Inghelant, te coste xxxij s.

Item des wonsd. auens daerna doe men cam vten beleede, te coste xlvij s.

Item up Sinte Willebords aueut auens te coste doe men den asijns vercochte, lviij s.

Item des saterd. auens daerna doe men cam vten beleede ende men sprac van den ghescille tusschen Katine Boudin Nockijns ende Pier Eewout, te coste xlviij s.

Item des sond. auens daerna, doe Han Wale hierbouen cam om Pier zinen zone te verborghene, te coste lviij s.

Item up Sinte Martijns auent doe men Olard Hug. s. hierbouen toechde den brief daer die stede vor heer Vranken borghe of was ter lombert, te coste iij ℔, v s.

F. summa cxiij ℔, xj s.

Item up Sinte Martijns dach auens doe Willem Olards s. hierboue toechde brieue van pandinghen op Heinric Jans s. vriende, te coste xiiij s.

Item up Sinte Libuyns dach auens doe men sprac van den ghescille tusschen Heynric van den Waerde ende Olard tser Euerdeys s. kinderen, te coste xlviij s.

Item des donred. auens daerna do men antierde van den zeluen, te coste xlvj s.

Item des vrid. nuchtens daerna, eer men ghenc ter lombert rekenen, bi scepenen te coste te warmen brode, wine, botere en biere xliiij s.

Item up den zeluen dach auens doe men tsegghen ordineerde tusschen Heynric van den Waerde ende Olard tser Euerdeys s. kindere, te coste lij s.

Item des saterd. nuchtens daerna bi burghmeysters ende scepenen te coste xxxvj s.

Item des saterd. auens daerna doe men tsegghen soude tusschen Heynric van den Waerde ende Olards kindere vorseit, te coste xliiij s.

Item des sond. nuchtens daerna doe men hierbouen zat om ouer te ziene wat die stede sculdich was, te coste xvj s.

Item auens doe men Hugo Pieters s. van Cleewaerds Kerke ende Hancloes Jans zone vereffende van tser Hughen moele, te coste xliiij s.

Item des maend. nuchtens daerna te coste te galante lij s.

Item up den zeluen dach auens doe men ouer eendruch dat men den abt betalen zoude in minderinghen dat hem die stede sculdigh is hondert motoenen, te coste bi alle den ghesellen iij ℔, xiiij s.

Item des ꝺinxend. nuchtens daerna na die vorscarre, bi beliou, burghmeysters ende scepenen te coste xlviij s.

Item up den zeluen dach auens daerna, doe die rentmeester hierbouen zat bi den ghesellen ende toechde van eenre dachuaert die te Reymerswale wesen zoude ende ander zaken van mijns heren ghestande, te coste iij ℔, xx s.

Item des wonsdaeghs auens daerna, doe die proest van den Zoeten-dale ende die rentmeester hierbouen camen ende men antierde van Jans Moes dochter, te coste iij ℔, x s.

Item des donred. auens daerna doe Baselis gheuoecht was te varen te Reymerswale ter dachuert, te coste xl s.

Item des vrid. auens daerna doe men antierde van Pieter den Besten ende zijns wijfs arfnamen, te coste lvij s.

Item des saterd. auens daerna te coste bi scepenen xliiij s.

Item des saterd. auens daerna bi den ghesellen te coste xxxviij s.

Item des maendaeghs auens daerna bi den ghesellen te coste xlvj s.

Item up Sinte Katerinen dach auens doe Baselis zine botscap dede van der reysen te Reymerswale, te coste iij ℔, ix s., iiij gr.

Item des wonsd. nuchtens daerna, doe beliou ende scepenen reden te like te Domborgh, doe Boudin Wouters s. dochter doet was, te coste iij ℔, viij s.

Item up den zeluen dach auens doe Jan Inghel van Antwerpen boet te cope die ij ℔ gr. tsjaers die hi op die stede hadde, te coste xliij s.

Item des donred. auens daerna doe men antierde van Ghert. Borwonds zons arfnamen cauelbrieuen, te coste xxxvj s.

Item des vrid. auens daerna doe men antiere van Jan Clays s. ende Jacop Heynen s. van Aernemuden, te coste liij s., iiij gr.

Item des saterd. auens daerna doe Jan Clays s. ende Jacob Heynen s. om haer ghescils wille hierbouen omboden waren, te coste lvij s., vj gr.

Item des sond. auens daerna doe men hierbouen antierde van Domaes Heynen s. ende goeden knapen van Reymerswale, te coste xlij s., iiij gr.

Item des maend. auens daerna doe Pieter Pieter Christiaens ss. enen bedebrief bezeghelt was, te coste xxxvj s.

Item des dinxend. auens daerna doe men antierde van enen knape van Haemstelredamme en den asijnsenaers, te coste lij s. viij g.

Item des wonsd. auens daerna bi beliou en scepenen te coste xxiiij s.

Item des donred. nuchtens daerna te coste te brode, wine, maren ende biere xlij s.

Item up den zeluen dach auens doe men antierde van ij knapen van Denremonde die wolle ghecocht hadden, te coste iij ℔ ix s.

Item des vrid. nuchtens op Sinte Nyclaus auent daer na, te coste te clareyde xx s.

Item up den zeluen dach auens bi scepenen te coste xxxv s.

Item up sinte Nyclaus dach auens do men enen brief ordineerde die men zende tot minen heer in Heneghouwen, te coste xxxiij s.

Item des sond. op onser Vrouwen auent conceptio auens te coste xlij s.

Item op onser Vrouwen dach auens te coste bi scepenen xxxiiij s.

Item des dinxend. nuchtens daerna te brode, wine ende maren te coste xviij s. viij g.

Item op den zeluen dach auens doe men ordineerde tseghen van die van Aernemuden te coste ij ℔ iiij s.

Item des wonsd. auens daerna doe ons brieue comen van der hertoghinne van Brabant en van der stede van Louene roerende van Pieter Cotereele, bi beliou en scepenen te coste iij ℔ ij s.

Item des donredaeghs nuchtens daerna te coste xxij s.

F. summa xcj ℔, xvj s., x g.

Item des donred. auens daerna doe men antierde van der vrouwen brieue van Brabant ende heer Vranke Gherarts van Borselen ende die rentmeester daer bi waren, te coste iij ℔ xij s.

Item des vrid. auens daerna te scepenen bi den ghesellen te coste xlij s.

Item bi den scepenen die tweewaruen zaten ouer ghetughen te hoorne van den gescille tusschen Jan Clays s. ende Jacop Heyne s. van Arnemuden, te coste iij ℔ xvj s.

Item des saterd. nuchtens daerna doe men gheantierd zoude hebben van dat Pieter Pieter Hugens ss. op die van Aernemuden asijns toechde, te coste iij ℔ xvj s.

Item op den zeluen dach auens bi burghmeysters ende scepenen te coste xxxix s.

Item des sond. auens daerna bi burghmeysters ende scepenen te coste iij ℔ xvj s.

Item des maend. auens daerna bi scepenen te coste xxxix s.

Item des dinxend. auens daerna doe men of cochte die ij ℔ gr. tsjaers, die Jan Eynghel van Antwerpen op die stede hadde, te coste xliiij s. viij g.

Item des wonsd. auens daerna doe Willem Speghel hier bouen betaelde van dat zine meede zonder warderen ghedaen was vter meedemoelen, te coste bi beliou ende scepenen xlvij s. viij g.

Item des donred. auens daerna doe men ordineerde heren Florens van Borselen ene antworde te sendene van dat hi bat vor die van den zuutziden van Aeruemuden van asijnse die op hem ghetoecht was, te coste xxvj s.

Item des vrid. auens daerna doe rentmeesters hier bouen was ende men ordinierde ene letter te scriuen an heren Florens, te coste xxij s.

Item up Sinte Thomas auent auens doe men hier bouen antierde van dat Ard Bruninc te Vlissenghe een restement ghedaen hadde met scepenen van Vlissinghe, te coste lvij s.

Item up Sinte Thomas dach auens te coste bi scepenen xxxvij s.

Item des maend. auens daerna doe meu antierde van Symont Dint en Pieter Willem Gillis ss., te coste liiij s.

Item des dinxend. auens daerna doe die van Wemeldinghe hierbouen camen om een vonnes te verclaersene, te coste xxvij s.

Item up den Kersauent bi burghmeysters ende scepenen te coste xxx s.

Item des vrid. auens in die Kersdaghe doe men sprac van den wine ende van der meeden, te coste xxxix s.

Item des saterd. auens daerna doe men antierde van denseluen bi alle den ghesellen, te coste xviij s.

Item des sond. daerna doe men ordineerde tsegghen tusschen Clays Bertelmeeus s. up die ene zide, en Pieter Wissen s. en Christiaen Willems s. up die ander zide, te coste xliiij s.

Item des maend. nuchtens daerna doe alle die ghesellen hierbouen waren ende heer Vranke van Borselen hierbouen cam ende men antierde van asijnse van biere die up die van Aernemuden ghetoecht was, te coste iij ℔ xj s.

Item up den zeluen dach auens doe Pieter Pieter Christiaens hierbouen enen brief brochte van der stede van der Sluus, te coste xlij s.

Item des dinxend. auens daerna bi scepenen te coste xliij s.

Item up den niewe auent auens bi den ghesellen te coste xxxvij s.

Item up den niewedach nuchtens bi scepenen te coste, ouermids dat zi ommeghenghen mitten ghesellen die tniewaer songhen, te coste xl s.

Item up den zeluen dach auens doe Baselis ende Clays Bertelmeeus s. hare botscap deden van dat zi in Sinte Martijnsdijc gheweest hadden, te coste iij ℔ iiij s.

Item des vrid. auens daerna doe men tsegghen ordineerde tusschen Clays Bartelmeeus s. ende Pieter Wissen s. ende Christiaen Willem Doedins ss., te coste xxxij s. iiij g.

Item des saterd. auens daerna bi beliou ende scepenen te coste xlix s.

Item des sond. auens daerna doe scepenen van Valkenisse hierbouen camme om een vonnis te verclaersene, te coste lviij s.

Item up den Dortien auent bi beliou en scepenen te coste lij s. iiij g.

Item up den Dortien dach auens te coste xxiiij s. iiij g.

Item des wonsdaeghs auens daerna te coste iij ℔ ij s.

Item des donredaeghs auens daerna te coste xxxij s.

Item des vrid. nuchtens daerna bi den ghesellen te coste iij ℔ ix s.

Item up den zeluen dach auens doemen antierde van der lijfrenten te vercopene die der stede ofcochte, te coste lviij s.

Item des saterdaeghs auens daerna bi burghmeysters ende scepenen te coste xxxvj s.

Item des sond. auens daerna doe men sprac om eenen proef te doen backene, te coste xxxv s.

Item up den Versworen maendach doe men hier vor den auent vergaderde ende auens, te coste iiij ℔ ij s.

Item up Sinte Pontiaens auent doe men antierde van den brieue die van minen heer cam, te coste xxiiij s. iiij gr.

Item up Sinte Pontiaens dach auens te coste xxxiiij s.

Item des donred. auens daerna bi scepenen te coste ende vor den auent doe men antierde van den parlemente dat tot Pier Daniels s. ghenck ij ℔ iiij s.

F. summa xciij ℔ xv s. viij g.

Item des vrid. auens daerna bi burghmeysters en scepenen te coste lvij s.

Item des saterd. auens daerna te coste xl s.

Item des sond. auens daerna, doe ons ene letter cam van den hertoghe van Ghelre, te coste liij s.

Item des maend. auens daerna doe ons Heynmans wedewe van der stede van Ghent ene letter brochte, te coste iij ℔ ij s.

Item up Sinte Agnieten auent auens doe die partien van den waerde hierbouen zekeringhe deden, te coste xxxviij s.

Item up Sinte Agnieten dach auens doe men hierbouen antierde van Jacop Jan Boudijns zone sterfhuse, te koste iiij ℔ ij s.

Item des donred. auens daerna te coste te brode, winen, biere ende crappen xlvij s.

Item des vrid. auens daerna daerna doe scepenen spraken van den vonnesse van Jan Magnus s. brieue, te coste xlij s.

Item des saterd. auens daerna doe Willem van der Boede hierbouen eenen brief zende, te coste xxxj s. iiij g.

Item des sond. op Sinte Pauwels dach doe hier bouen iij kapoenen vut den Beghijnhoue camen, te coste iij ℔ ix s.

Item des maend. nnchtens daerna bi burghmeysters ende scepenen te coste lij s.

Item up den zeluen dach auens daerna bi scepenen te coste liij s.

Item des dinxend. auens daerna bi den ghesellen te coste xxiiij s. iiij g.

Item des wonsd. auens daerna doe men antierde van den gheecille tusschen heren Vranke van Borselen, heren Heynrike van den Abeele ende Jacob Hugh s. van den cope van den herte, te coste xlviij s. viij g.

Item des donred. auens daerna doe hierbouen camen iij kapoene vut den Beghijnhoue, te coste iij ℔ vij s.

Item des vrid. auens daerna doe men den asijns verocchte ende men antierde van der onrusten die te diere tijt in die verscarre viel, te coste iiij ℔ iij s.

Item des saterdaeghs daerna doe men hier bouen antierde en ordinerde van den wollenlakene, daer heer Vranke, heer Jan van Culenborgh, heer Hugen Bloc ende Geeraerd van Borselen bi waren, te coste iiij ℔ ix s.

Item des sond. auens daerna doe heer Jan die Inghels hierbouen toechde hoe men heer Poppe Craber te Brugghe hadde doen vanghen, te coste ende men antierde van anderen zaken, te coste iiij ℔ iiij s.

Item des maend. auens daerna doe meester Jacop Boudins s. hierbouen cam ende toechde iiij appeele die van Auyoen comen waren, te coste xix s.

Item des dinxend. onder nuchtens ende auens doe men tseghen seide bi heer Vranke van Borselen, heer Jan van Culenborgh, heer Hughen Bloc, Gheert. van Borselen ende alle den ghesellen tusschen den beliou ende Gillis Pieters s., te coste dat men an die stede rekende x s. ij d. g. Facit xij ℔ iij s.

Item des wonsd. auens daerna doe men antierde van der draperinen, te coste xxxiij s. iiij g.

Item des donred. auens daerna doe heer Jan die Inghels hierbouen cam om hem te beradene wat hi ouer heren Poppen Crabel segghen soude, te coste iij ℔ xij s.

Item des vrid. auens daerna doe men ouer eendruch dat men den hert scitede, te coste hoevele Jacob Hugens s. daer of hebben zoude, te coste xlij s.

Item des saterd. auens daerna te coste xxvj s. viij g.

Item des sond. auens daerna doe vut den Beghijnhoue camen iiij kapoene, te coste iij ℔ ix s.

Item des maend. daerna doe men tsegghen seide tusschen heren Vranken den belion ende Jacop Hugens s. van dat Jacop an den hert hadde, te coste lvij s.

Item des dinxend. auens daerna doe men sprac van Boudin Colins en Janne zinen broeder te vereffene, te coste iij ℔ xj s. viij g.

Item des wonsd. nuchtens daerna bi scepenen te coste lij s.

Item up den zeluen dach auens bi burghmeysters ende scepenen te coste xxxvj s.

Item des donred. auens daerne doe men hierbouen antierde van die van Westcappelen ende van Joes tsFeles s., te coste xxxij s.

Item des saterd. auens daerna doe Heynrik Jans s. ende anders onse porters daer die stede voren playte hierbouen omboden waren, te coste iij ℔ iiij s.

Item des sond. vor Cleene Vastenauent, doe ons ene letter cam van heer Florens van enen bestande jeghens die van Vlaenderen te coste v ℔, xij s.

Item des maend. daerna doe men vutlas mijns heren brief van den bestande ende auens, te coste v ℔, iiij s.

Item up den cleenen Vastenauent bi heer Vranke, heer Hugo Bloc en anders vele goeder lude, die bi den ghesellen hierbouen waren, te coste xij ℔, iiij s.

Item des wonsd. auens daerna bi den ghesellen, te coste xxx s.

Item des donred. nuchtens daerna bi burghmeysters ende scepenen te coste lviij s.

Item up den zeluen dach auens bi den ghesellen te coste ix s.

Item des vridaeghs auens. daerna bi beiliou ende burghmeysters ende scepenen te coste xxiiij s.

Item des saterdaeghs auens daerna bi den ghesellen te coste xxxij s.

F. summa cxxij ℔, xiij s.

Item up den Groten Vastenauent bi alle den ghesellen te coste xxvi s.

Item des maend. auens daerna, doe Ard Bruninc hierbouen cam ende zijn betoech dede van den Scotten, te coste xxv s., iiij gr.

Item des woensdaeghs auens daerna te coste xxij s., viij gr.

Item des donred. auens daerna doe men vter verscarre cam ende men die cleene asijnse began vercopen, te coste xliiij s.

Item des saterd. auens daerna, doemen alle die asijnse vercochte, te coste lvj s.

Item des dinxend. auens daerna te coste xlj s.

Item des wonsdaeghs auens daerna te coste xxviij s.

Item des donred. nuchtens ende auens daerna te coste xliiij s., viij gr.

Item des vrid. nuchtens daerna bi scepenen te coste die te Welsinghe op den dijc reden xvj sc.; item auens bi den gesellen te coste liiij s., iiij gr.

Item des saterd. auens daerna te coste xxxix s.

Item des maend. auens daerna te coste, doe men ouereendruch die burghmeysters te verniewene, te coste xxvij s., iiij gr.

Item des dinxend. auens daerna, doe heer Heynric van Borselen hierbouen cam biddende, dat men Berwoud Gherit s. zine stede wedergheuen wilde, te coste iij ℔, ij s.

Item des wonsdaeghs auens daerna te coste xxxij s.

Item des donred. auens daerna, doe men antierde van tsmans lakene van Westcapplen, te coste xlvij s.

Item des andersdaeghs ende des vrid. na Sinte Gregorius dach nuchtens, doe Woyte Piers s. ende Wouter Jans s. burghmeysters gecoren waren, te coste iij ℔, vj s.

Item up den zeluen dach auens, doe men die ambachtslude haren eet dede doen van den offroen die men hem gaf, te coste xxvj s., viij gr.

Item des saterd. auens daerna, doe Katine Jonge Jans van Aernemuden hare clage dede ouer Florkin Hollanders s., te coste xxxix s., iiij gr.

Item des maend. auens daerna, doe men ouereendruch dat die ghene batalen zouden die haer portersap sculdich waren, te coste iij ℔.

Item des dinxend. nuchtens daerna, doe men verbeide in den clooster om minen heer een antworde te doene van der hereuaerd, te coste xxj s., iiij gr.

Item up den zeluen dach auens doe Baselis ende Wolfaerd van der Hoghe gheuoecht waren hooftmanne tot hereuaert, te coste liiij s.

Item des wonsd. auens daerna, doe men ordineerde ene letter te senden tot minen heer te Hoesdane, te coste lvj s.

Item des donred. auens daerna, doe Jan Euerdey zijn portersap betaelde, te coste xxxvij s., iiij gr.

Item des vrid. nuchtens daerna, doe men ouereendruch wat die biertappers die te Aernemuden zieten, gheuen zullen te asijnse, te coste xx s.

Item auens doe men antierde van den Scotten ende Ard Bruninc en die scepen van Vlissenghe daerof ghetughe seiden, te coste xvj s., viij gr.

Item des saterd. daerna vor den auent en auens doe die vonnesse ghewijst waren tusschen den Scotten ende Ard Bruninc, te coste xxxiiij s.

Item des sond. auens daerna, doe heer Florens van Borselen hier botscap sende dat men van der stede weghen bi hem zenden wilde een cogghe lude, om vort te varen bi minen heer, te coste xlvj s., viij gr.

Item des maend. daerna, doe men gheantiert zouden hebben noch van den Scotte die in den steen lach, te coste xxiiij s.

F. summa lij ℔, xj s., iiij gr.

Item van der reyse dat men gheuaren zoude hebben te Zoute Bommele.

In den eersten op sinte Gheertruden auent Meeus der stede

knape ghesent te Oestburgh, daer hi cochte v orayngen, daer die hereuaertse lude palloren of hadden, tronpers ende pipers ende die knechtren kaproene, welke v lakene coste met alle den coste diere op ghenc lj motoen en vj gr., elc motoen van xxvj gr. Facit cxxxiij ℔, iij s.

Item was ghecocht jeghens Pier Eewout viij½ gaerde wits lakens, dat men varwede ghelu, daermen burghe of maecte an die palloren, daer elke gaerde of coste viij gr. Facit vj ℔, xvj s.

Item van desen lakene ghegheuen van ghelu te varwene xxiiij s.

Item jeghens Pauwels Domaes f. ghecocht xij elne orayngen, daer Baselis en Wolfaerd van der Hoghe die hooftmannen ende die banierdraghers palloren of hadden, daer elke elne of coste xx gr. Item den vorseiden Pauwels ghecocht een elne donker blaeus den hooftmannen te kaproenen, die elne van xxxij gt., maect xxij s., viij d. gr. Facit xxvij ℔, iij s.

Item waren ghefineert bi Vranken den Lombaerd in Vlaenderen v^{c} motoene om deser reysen wille, om ij g. van den ponde te staene te meye, ende ouermids dat die reyse verleit was, vordinghede men jeghens Vranken den Lombaerd om enen penninc van den ponde van iij^{c} motoenen, ende dat ghelt gaf men weder, ende die cost daer of liep x motoene. Facit xxvj ℔.

Item jeghens Calijn Boudins s. ghecocht hout, daer men slegghen of maecte, die men in deser reysen verbesicht zoude hebben, dat coste xviij gr. Facit xxxvj s.

Item meester Willem den timmerman betaelt van j daghe slegghen te makene vj gt. sdaeghs. Item Bonefaes van ij daghe ij gt. sdaeghs. Facit xx s.

Item Han Willem s. ghegheuen om vj manden daer men sticken in sette xviij g. Facit

Item bi den vors. hooftmannen om arfroys te haren kaproenen ghegheuen iij ℔, xij s.

Facit summa cc ℔, xvj s.

Item vutghegheuen van nachts wakene.

In den eersten op sinte Bonefaes dach, ouermids dat men duchtede vor onruste van worden, die ghevielen in die hoghe verscarre vor minen heer, soe wakeden Jan Matijns s. ende Willem Jans s. nachts bi hem, te coste mit vele ghesellen xlviij s.

Item up sinte Jans nachte, doe Jan Matijns s. nachts wakede, ouermids dat die beliou uter stede was, bi hem te coste xxiiij s.

Item op sinte Clemints dach doe Jan Martijns s. nachts wakede, ouermids dat die biliou gheuaren was te Reymarswale bi hem te coste xxiiij s.

Item des sond. na Dortiendach, ouermids dat die beliou in Brabant ghereden was, soe wakede Jan Martijns s. nachts bi hem, te coste xxiiij s.

Item des maend. auens daerna doe Baselis nachts wakede bi hem, te coste xxiiij s.

Item des dinxend. auens daerna, doe Gillis Piets. s. nachts wakede bi hem, te coste xxiiij s.

Item op Sinte Pontiaers dach auens, doe Piets Jans s. nachts wakede bi hem, te coste xxiiij s.

Item des wonsd. daerna, doe Piet Cogghe nachts wakede bi hem, te coste xxiiij s.

Item des vrid. daerna, doe Wouter Jans s. nachts wakede bi hem, te coste xxiiij s.

Item des saterd. daerna doe Pauwels Domaes s. nachts wakede bi hem, te coste xxiiij s.

Item des sond. na Conuersio Pauli, doe die beliou gheuaren was in Sinte Martijnsdijc, ende Pieter Pieter Hugen ss. en Gillis Boud. s. nachts wakeden bi hem, te coste xxiiij s.

F. summa xiiij ℔, viij s.

Item des sondaeghs na Sinxcedach sanc heer Willem die prochepape van Westmonster mijns heren clerc zine eerste misse, ende ouermids dat vele vremts volx binnen der stede cam ende men duchtede vor onruste, waren die ghesellen gheuoecht elc mit x ghesellen tharnasch te gane op der stede coste.

In den eersten Woyte Pieters zone mit zinen ghesellen, te coste xlviij s.

Item Saelmon Pieters mit zinen ghesellen, te coste xlviij s.

Item Pieter Jans f. mit zinen ghesellen, te coste xlviij s.

Item Pieter Cogghe mit zinen ghesellen, te coste xxxvj s.

Item Floris Deenisdach mit zinen ghesellen, te coste xxxvj s.

Item Abbelams s., Pauwels Domaes s., Gillis Boudijns s. ende Pieter Lauwaerd, ouermids dat zi te gader treckeden mit hen allen, te coste vij ℔, iiij s.

Item Jan Martijns s. ende Willem Jans s. mit hare ghesel-scepe, te coste v ℔, viij s.

F. summa xxiij ℔, viij s.

Item vutghegheuen den ghenen die men bi maenden betaelt.

In den eersten Han Meewen betaelt van wachtene achter die stede ende omme te gane van xiij maenden, daer hi van elker maent of hadde xxviij gt. Facit xxxvj ℔, viij s.

Item denzeluen Han Meewen betaelt vor hosen en pelsen, die men hem jaerlix pleght te gheucne iij s. gr. Facit iij ℔, xij s.

Item Joes, den wachtere, betaelt van wachtene achter die stede ende omme te gane van xiij maenden, van elker maent xxviij gr. Facit xxxvj ℔, viij s.

Item den zeluen Joes betaelt vor hosen ende pelsen die men jaerlix pleght te gheuene, iij s. gr. Facit iij ℔, xij s.

Item Heynkijn Heyne Doedins s. betaelt die ij gr., die weke die hem die goede lude ghegheuen hebben om Gods wille van lij weken lanc. Facit x ℔, viij s.

Item van der ander derder, vierder, vijfster, sester, seuender, achtster, negender, tiender, elfster, twaelfster ende derdiender maent, betaelt van den wijn ende bier asijnse, daer elc burghemeyster of hadde van elker maent iiij gr., ende elc scepene ende clerc van elker maent ij gr., doet van al xl ℔, xvj s.

Item was gheleit een ghemeene beleet daer men of inghene des wonsdaeghs na sinte Lucasdach, dat gheduerde x daghe

lanc, daer elc burghermeyster of hadde elkes daeghs xij gr., ende elc scepene ende clerc elx daeghs vj gr., dat maect iiij ℔, v s. gr. Item bi ouereendraghen der goeder lude was den knapen van den zeluen beleede ghegheue xxvj gr. Item Han Pieters s. iiij gt. Facit iiij ℔, vij s., vj grote, doet in paijemente .cv ℔.

Item up den eersten dach van Marte waren vercocht alle die cleene asijnse een jaer lanc, daer elc burghmeyster of hadde elc van den cleenen asijnsen xvj gr., ende elc scepene ende clerc viij gt.

Item was up den zeluen dach vercocht die bier asijns een maent lanc, daer elc burghmeyster of hadde iiij gr., ende elc scepen ende clerc ij gr. Facit van al xx ℔, viij s.

F. summa cclvj ℔, xij s.

Item vutghegheuene van verhoghene asijnse.

In den eersten Christiaen Willems s. ende Pieter Wissen s. betaelt van verhoghene van den lakene asijnse xl s.

F. summa xl s.

Item vutghegheuen van alrehande reysen, die van der stede weghen gheuaren zijn, ende van boden te sendene in der stede orbare.

In den eersten vp den lesten dach van Marte waren ghesent van der stede weghen tot heren Florens in Sinte Martynsdijc, daer men die mansoenen deden ute Zuut-Bevelant Baselis Blanken ende Abbe Lams s. mit vele ghesellen, bi hem te coste binnen iiij daghen lvij s. gr. Facit lxviij ℔, viij s.

Item up den Paeschauent Pier Buulkijn ghesent mit enen brieue an die stede van Berghen op den Zoem, hem tsinen coste ghegheuen lvj s.

Item des dinxend. in die Paschedaeghe waren ghesent van der stede weghen die beliou Jan Martijns s., Pauwels Domaes s. ende Piet Lauwaerd wel mit xxiiij ghesellen ende camen mit minen heren vter Haghe in Hollant tot Zerixzee, aldaer beual mijn heer die hertoghe den beliou Jan Martijns s. ende Pauwels

vorseit bi hem te bliuen, ende waren vut wel xiiij daghe onder voren ende na bi hem, te coste x ℔, ix s., iiij gr. Facit ijeli ℔, iiij s.

Item des wonsd. vor Meyedach waren ghesent van der stede weghen tot minen heer te Zerixzee, Baselis Blauken ende Pieter Lauwaerde bi hem te coste binnen v daghen xlij s., iiij gr. Facit l ℔, xvj s.

Item up den Heleghen Crucendach in Meye Han Driepont ghesent mit brieuen tot den biscop ende an den doemproest, daer soehte hi den biscop ouer IJsele bi hem, te coste ix s., iiij gr. Facit xj ℔, iiij s.

Item up den vierden dach van Meye waren ghesent van der stede weghen Jan Martijns en Pieter Lauwaerd te Brugghe om den beliou ende scepenen laken te coepene te cleedinghen bi hem, te coste binnen vj daghen ij ℔, ij s. gr. Facit l ℔, viij s.

Item des donredaeghs na Sinte Bonefaesdach Mathijs mijns heren messaelgier ghesent an die stat van Utrecht ende an tcapitel aldaer hem tsinen coste ghegheuen vij s. gr. Facit viij ℔, viij s.

Item des dinxend. na Sinte Odolfs dach Pieter Lauwaerd ghesent tot minen heren te Reymarswalle, bi hem te coste binnen iiij daghen, xij ℔.

Item des sondaeghs na Sinxcedach Han Piers s. ghesent mit brieuen an die stede van Brugghe ende an die stede van den Damme, hem tsine coste ghegheuen lvj s.

Item des saterd. vor Sinte Jansdach Jan Martijns s. ende Gillis Boudins s. ghesent van der stede weghen bi den dijcgraue an den Zuutdijc, bi hen ende anderen luden te waghen huren ende anderen coste, iij ℔, xvj s.

F. summa occclxj ℔, xvj s.

Item des andersdaeghs na Sinte Jansdach Wietebollen ghesent te Vtrecht, hem tsinen coste ghegheuen v ℔, iiij s.

Item des maendaeghs na Sinte Margrietendach, Ard Jans s. ghesent achter Walcheren mit enen parde, hem tsinen coste ghegheuen xlviij s.

Item des donred. daerna Wietebollen ghesent mit enen brieue an die stede van Brugghe, hem tsinen coste ghegheuen lij s.

Item up Sinte Marien Magdalenendach Pieter Pieter Hugen ss. ghesent tot minen heer in Hollant, met heren Hughen Bloc ende den montmeester, bi hem te coste binnen vij daghen, xxix ℔, iiij s.

Item up den anderen dach van Oeghstmaent meester Jacop Boudins s. ende Pieter Lauwaerd ghesent van der steden weghen tot minen heer in Hollant ende vort tot Vtrecht, daer alle mijns heren steden vergadert waren, bi hem te coste binnen xiiij daghen iij ℔, xvij s. gr. Facit xcij ℔, viij s.

Item des maend. na Sinte Pietersdach Han Piers s. ghesent tweewarue te Vlissinghe, om eens diefs wille die daer gheuanghen was, hem ghegheuen xvj s.

Item des dinxend. daerna om dier zeluer zaken wille Ard Jans s. ghesent in Sinte Martijnsdijc an heren Floris, hem tsinen coste ghegheuen v ℔, xij s.

Item up den zeluen dach Han Piets s. ghesent tot minen heer in den Haghe, hem tsinen coste ghegheuen v ℔, xij s.

Item des wonsdaeghs daerna Jan Martijns s. ende Gillis Piers s. ghesent tot minen heer in Hollant, bi hem te coste binnen ix daghen lxxxviij ℔, xvj s.

Item des sondaeghs daerna Wietebollen mit enen brieue ghesent an die stede van Dordrecht, hem tsinen coste ghegheuen v ℔, iiij s.

Item up Sinte Laureysdach Woyte Pieters s. ende Clays Bertelmeeus s. ghesent an heren Floris in Sinte Mertijnsdijc, bi hem te coste xj ℔, viij s.

Item up Onser Vrouwendach assumptio Han Pieters s. ghesent an heer Florense in Sinte Martijnsdijc, hem tsinen coste ghegheuen iij ℔, xij s.

Item des sond. daerna een bode ghesent mit ene brieue an die stede van Antwerpen, om Ard Jans s. wille hem ghegheuen iij ℔, iiij s.

Item up denzelnen dach Han Piers s. ghesent mit enen brieue an die stede van Zerixzee, hem tsinen coste ghegheuen lij s.

Item des vrid. vor Sinte Bertelmeeusdach Piet Jans s. ghesent te Dordrecht, om scaelgen te copen bi hem, te coste bin ix daghen xxviij ℔, iiij s.

Item up Sinte Bertelmeeusdach een bode ghesent an die stede van Antwerpen, of onse porteren daer veyligh comen moghte ter jaermarct, hem ghegheuen iiij ℔, xvj s.

F. summa ij^{c}xcj ℔, xij s.

Item up Sinte Jans auent decollatio meester Jacob Boudins s. knape ghesent te Zerixzee metten appeelen, hem tsinen coste ghegheuen xxxij s.

Item des wonsd. na Onser Vrouwendach natiuitas Han Piers s. ghesent in den Haghe met ij brieuen, hem tsinen coste ghegheuen v ℔, iiij s.

Item des vridaeghs daerna Han Qwikine mit enen brieue ghesent an heer Olinier van Eueringhe, hem tsinen coste ghegheuen xxxij s.

Item des donredaeghs vor Sinte Lucasdach Pieter Lauward ghesent te Brugghe om loot te copen ende ander orbare bi hem, te coste vij ℔, xij s.

Item des vrid. na der Elf dusent Maechden, Lemmoen ghesent met enen brieue te Brughen, hem tsinen coste ghegheuen lvj s.

Item up Sinte Clements dach was ghesent van der stede weghen Baselis Blanken te Reymerswale, daer die raet van Zeelant vergadert was, bi hem te coste xxx ℔.

Item up Onser Vrouwen dach conceptio Paepkine ghesent tot minen heer in Heneghouwen, hem tsinen coste ghegheuen vj ℔, viij s.

Item des vrid. na Sinte Luciendach, Lemmoen ghesent mit eenre letteren in Sinte Martijnsdijc, hem tsinen coste ghegheuen lvj s.

Item up Sinte Luciendach Han Piers s. ghesent te Zerixzee ghegheuen hem tsinen coste lij s.

Item des sond. up Alrekinderdach Wietebollen te Brugghe ghesent om Vrancken den lootgieter te betalen, hem tsinen coste ghegheuen lij s.

Item des dinxend. daerna waren ghesent van der stede weghen Baselis ende Clays Bertelmeeus s. tot heer Floris in Sinte Mertijnsdijc, daer hi ij ghesellen omboden hadde bi hem, te coste mit vele gheselscips dat an hem viel, xlvij s., vij d. gr. Facit lvj ℔, viij s.

Item up den Niewe auent Wietenbollen te Dordrecht ghesent om ghelt te betalen van scaelgen, hem tsinen coste ghegheuen iiij ℔, xij s.

Item des saterd. na Dertiendach an Piers s. ghesent an die stede van der Sluus, hem tsinen coste ghegheuen xlviij s.

Item up Sinte Pietersdach in Zille waren ghesent van der stede weghen, ter dachuaert in Sinte Mertijnsdijc, Baselis en Pauwels Domaes s. mit haren gheselscepe, te coste bin ij daghen xxix s. gr., doet in payemente xxxiiij ℔, xvj s.

Item up den tiensten dach van Marte Wietebolle ghesent an die stede van Brugghe mit eenre letter, om dat Jan Ard Ghisen s. gheresteerd hadde, hem ghegheuen lvj s.

F. summa clxiiij ℔, iiij s.

Item des andersdaeghs na Sinte Gheertruden dach Paepkine ghesente te Hoesdane mit enen briene, hem tsinen coste ghegheuen v ℔, iiij s.

Item des saterdaeghs daerna Wouter Jans s. ende Pieter Jans s. ghesent te Ghent ter dachuaert, daermen daechdincde tusschen minen heer ende den graue van Vlaendren, bij hem te coste xxxvj s., iiij d. gr. Facit

Item des maend. daerna Paepkine ghesent mit eenre letteren tot heer Floris van Borsselen in Sinte Martijnsdijc, hem ghegheuen lij s.

F. summa vij ℔, xvj s.

Item vutghegheuen van te maetsene an den muur tusschen der Gorstrate porten ende der Langheuele porten te diene aldaer en anders dat daertoe behoort

In den eersten meester Jan Kapreen betaelt van xj daghen te maetsene aldaer, vj gr. daeghs. Facit vj ℔, xij s.

Item Wille zinen broeder van den zeluen betaelt van xj daghen v gr. sdaeghs. Facit v ℔, x s.

Item Lem Bellard van den zeluen van xj daghen v gr. sdaeghs. Facit v ℔, x s.

Item Mijn Oemkijn van den zeluen betaelt van xj daghen iij gr. sdaeghs. Facit iij ℔, vj s.

Item Han Rose van den zeluen te diene aldaer van xj daghen iij gr. sdeghs. Facit iij ℔, vj s.

Item Heyne Mulard hem te diene aldaer van xj daghen betaelt ij gr. sdaeghs. Facit xliiij s.

Item Han Meewen knecht hem te diene aldaer van xj daghen ij gr. sdaeghs. Facit xliij s.

Item Han Willen f. hem te diene aldaer van xj daghen v s. sdaeghs. Facit lv s.

Item Martin Martijns s. betaelt van iiij daghen zant te delnene iij gr. sdaeghs. Facit xxiiij s.

Item Pieter Jan Boeyen s. betaelt van xxv hamen te scarpene iiij gr. Item van ghehanghen ende anderen ijser dat men besichde ter Langheuele porten an die doren dat men op den muer gaet, xv gr. Facit xxxviij s.

Item tot Marien Jans van der Wijc betaelt van basten viij gr. Facit xvj s.

Item Hannekijn Boudins s. en Martin zinen gheselle betaelt van ix^{m} teglen te menne ten vorseiden mure, daer zi van elker dusent of hadden v gr. Item van xl voder zants aldaer te menne, van den voder xij miten. Item van vij ganghen scellinchouts van daer te menne iij gr. Facit van al vj ℔, xvij s.

Item Han Willem s. betaelt van iij daghen die stellinghe te breken, v s. sdaeghs. Facit xv s.

F. summa xlij ℔, xvij s.

Item vutgheghenen van houte, van ijseren, van timmerne, van maetsene ende anders dat behoort, van scietene, van

scaelgen, van loode ende dat daertoe behoeft ten Torren ter Corsterstrate porten.

In den eersten meester Willem, der stede timmerman, gheseent ter Sluis, daer hi cochte v^{c} tienuoet houts, daer men dese vors. torre mede scieten soude, daer elc hondert ouer hooft of coste mit dat men an den payemente verloos, want men enen motoen gaf vor xxvj gr. die wi ontfanghen vor xxviij gr., ende mitter sciphuren xiij s., ij d. gr., doet in payemente lxxix ℔, xvj s.

Item bi meester Wiliem in die reyse te coste, iij ℔, xij s.

Des sond. na Sinte Pieters ende Pauwels dach in die weke van iiij daghen.

Des sond. na Sinte Martijnsdach in die weke van vj daghen.

Des sond. na Sinte Margrieten dach in die weke van vj daghen.

In den eersten Han Witten van der Vere betaelt van xvj daghen vor der te houwene ende te scietene aldaer v gr. sdaeghs. Facit viij ℔.

Item Boudekijn Willems s. van den zeluen van xvj daghen betaelt iiij½ gr. sdaeghs. Facit vij ℔, iiij s.

Item Hugen meester Willems neve van den zeluen betaelt van xvj daghen iij gr. sdaeghs. Facit iiij ℔, xvj s.

Item Han Willen s. hem te diene aldaer van xvj daghen v s. sdaeghs. Facit iiij ℔.

Item Hannekyn Boudins s. ende Martin zinen gheselle betaelt van vij ghanghen honts aldaer te menne vij s.

Item jeghens Olard Clays s. ghecocht ij^{c} tienvoets, dat men som verbesichde ten vors. werke, ende tander verbesicht men an den crane daer elc hondert of coste om xj s., iiij d. gr. Item an den payemente verloren xiiij gr. Facit xxviij ℔, xij s.

Des sond. na Sinte Marien Magdalenen dach in die weke van v daghen

Des sond. na Sinte Pietersdach in die weke van v daghen.

Des sond. up Sinte Laureysdach in die weke van vj daghen

Des sond. na Onser Vrouwen dach in de weke van v daghen.

In den eersten meester Willem, der stede timmerman, betaelt van timmere aldaer cassinen te maken te scietene van xix daghen vj gr. sdaeghs. Facit xj ℔, viij s.

Item Han Wieten van den zeluen betaelt van xvj daghen v gr. sdaeghs. Facit viij ℔.

Item Boudekijn Willems s. van den zeluen betaelt van xviij daghen iiij gr. sdaeghs. Facit viij ℔, ij s.

Item Hugen meester Willems neue van den zeluen betaelt van xvj daghen iij gr. sdaeghs. Facit iiij ℔, xvj s.

Item Bonefaes Jacops s. van den zeluen betaelt van xx daghen ij gr. sdaeghs. Facit iiij ℔.

Item Han Willem s. hem allen te diene aldaer van xxj daghen v s. sdaeghs. Facit v ℔, v s.

Item Bonefaes betaelt van iij daghen vederen te maken ende ladren ij gr. sdaeghs. Facit xij s.

Item Pieter Jan Boeijen s. betaelt van iij^{c}viij ℔ ijsers, dat men verbesichde ten vors. werke, daer elc pont of coste iiij sc. Facit xlj ℔, xvj s.

Item jeghens smerbier gecocht xv gr. wt. ijsers, daer men mede looc. Facit xxx s.

Item van vj elsen houte cloten of te makene ghegheuen viij gr. Item om iiij basten xij gr. Item van ij bouten iiij gr. Facit xlviij s.

F. summa ij^{c}xxiij ℔, ix s., iiij d.

Item was ghehuurt meester Heynric, die scaelgedeckere, die twee vorseide torre te deckene daer hi die scaelgenaghele toe gheuen zoude ende den arbeit doen, daer hem vor al of beloeft was viij ℔, v s. gr., hem betaelt hierof vij ℔, viij s. gr. Facit clxxij ℔, xij s.

Item doe men meester Heynrike vorseit huurde te lijfcope ghegheuen xlviij s.

Item bi Pieter Jans s. gecocht te Dordrecht xxxv^{m} scaelgen, daer elc dusent ouer hooft of coste vij s. grote, doet in payemente ij^{c}xciiij ℔.

Item van desen scaelgen te ontfanghene, op die berie te legghene, te draghene ende in tscip te scietene, viij s., vj d. gr. gheghenen. Facit x ℔, iiij s.

Item Pier Bulen gheghenen van vrachte vj motoene. Facit xv ℔, xij s.

Item van desen scaelgen up te doene, te schepene ende te scitene ter Corsterstrate-porten, ghegheuen xiij s., j d. gr. Facit xv ℔, xiiij s.

Item bi Pieter Lauwaerde ghecocht te Brugghe x waghe loots, daer elke waghe of coste x s. gr. Facit cxx ℔.

Item Joes Boudin Heyne ss. betaelt van desen loode te bringhen bin der stede ij s. gr. Item te scepe te voeren ende van tolen ghegheuen iiij g. Facit lvj s.

Item Han Willem s. betaelt van xxvj daghen den scaelgedeckers te diene v s. sdaeghs. Facit vj ℔, x s.

Item Pieter Jan Boeyen s. betaelt van ijsere dat verbesicht was an decladderen ende mede te hosene xxviij ℔, van elken ponde iiij sc. Facit iij ℔, xiiij s., viij gr.

Item van ij vanen die men up die vors. torre settede, ghegheuen xxiiij s.

Item Pieter vors. betaelt van cxxij ℔ weghens, van den ponde iiij sc. Item een anker an den scoersteen van xxv ℔, tpont iiij sc. Item van ij pipen, daer die wederhanen op staen ij s. gr. Facit xx ℔, xiiij s., iiij gr.

Item heer Aechte Willen Piers s. van xix brackoene daer men aldaer mede solrede, stic van v gr. Facit ix ℔, x s.

Item meester Willen aldaer van ij daghen en Bonefaes van iij daghen te timmere en scietene. Facit xxxvj s.

F. summa vj^{c}lxxxj ℔, xiiij s.

Item vutghegheuen van deluene omtrent der porte vesten jeghens den Sacraments dach.

In den eersten Martin Martijns s. betaelt van vj daghen aldaer te deluene iij gr. sdaeghs. Facit xxxvj s.

Item Pier Helperoep van den zeluen van v daghen viij sc. sdaeghs. Facit xxvj s., viij gr.

Item Clays Poelvoet van vij daghen van den zeluen viij sc. sdaeghs. Facit xxvij s., iiij gr.

Item Wouter Bloc, van den zeluen van vij daghen viij sc. sdaeghs. Facit xxvij s., iiij gr.

Item Pierkijn Nortoost van den zeluen van iiij daghen viij sc. sdaeghs. Facit xxj s., iiij gr.

Item Wouter Moens s. van den zeluen van iiij daghen viij sc. sdaeghs. Facit xxj s., iiij gr.

Item Symon Clays Salis s. swagher van den zeluen van iiij daghen viiij sc. sdaeghs. Facit xxj s., iiij gr.

Item om een hondert scoue gloys ghegheuen, dat men in die veste stac xxiiij s.

F. summa xj ℔, v s. iiij gr.

Item vutghegheuen van dikene an den Moelendijc.

In den eersten Martijn Martijns s. van xiiij daghen betaelt van dikene an den Moelendijc ij gr. sdaeghs. Facit iiij ℔, iiij s.

Item Han Oefkijn van den zeluen van xiiij daghen ij gr. sdaeghs. Facit iiij ℔, iiij s.

Item Wouter Moens s. van den zeluen van xiiij daghen ij gr. sdaeghs. Facit iiij ℔, iiij s.

Item Pierkijn Daniel van den zeluen van xiiij dagen ij gr. sdaeghs. Facit iiij ℔, iiij s.

Item Han Kielard van den zeluen van iiij daghen ij gr. sdaeghs. Facit xxiiij s.

Item Han Willem s. hen te diene aldaer van xiiij daghen v s. sdaeghs. Facit ij ℔, x s.

Item Pieter Lauwaerde betaelt van ij^{c} scoue gloys, dat in den vors. dijc ghesteken was van den honderde xij gr. Facit xlviij s.

Item ter Monken ghehaelt ij^{c} scoue gloys, dat men aldaer besichde, thondert van xij gr. Facit xlviij s.

Item Hannekijn Boudins s. betaelt van desen gloye te halene x s.

Item jeghens Pieter Blankert gecocht ij^{c}xxv scoue gloys, dia costen xxv gr. Facit l s.

F. summa xxix ℔, vj s.

Item vutghegheuen van calke ende daertoe behoort.

In den eersten jeghens Boudine van der Nesen gecocht een hondert ende vijf seue calx, daer thondert of coste liij s. gr. Facit lxvj ℔, xiiij s.

Item doe die calc ghecocht was te lijfcope ghegheuen xx s.

Item van cloppene ghegheuen xij s.

Item van up te doene ghegheuen iiij ℔, x s.

Item jeghens Boudin Jans s. van Axele gecocht lxiiij seue calx, daer thondert of coste l s. gr. Facit daerop betaelt xxix s. gr., viij½ d. gr., doet in paiemente xxxv ℔, xiij s.

Item van lijfcope ghegheuen v gr. Item van cloppene iiij gr. Item van up te doene xxix gr., doet van al iij ℔, xvj s.

F. summa cxj ℔, v s.

Item vutghegheuen van calseydene, van calseide steene ende anders dat daertoe behoort.

Item jeghens Pieter Baten van Machline ghecocht iij last catseyde steene, daer elk last of coste eerst coeps xvij s. gr. Facit lxj ℔, vj s.

Item van lijfcope ghegheuen doe dese vors. steene ghecocht waren xxiiij s.

Item van desen catsey steene ghegheuen van der last van up te doene xij gr. Facit iij ℔, xij s.

Item jeghens den zeluen Pieter gecocht iiij½ last catseyde steene, daer elc last of coste xviij s. gr. Facit xcvij ℔, iiij s.

Item van lijfcope ghegheuen doe dese steene gecocht waren xxviij s.

Item van desen catseyde steene ghegheuen van up te doene van der last xij gr. Facit v ℔, viij s.

Item jeghens den vorseiden Pieter gecocht iij last casseyde steene, daer elc last of coste xviij s. gr. Facit lxiiij ℔, xvi s.

Item van lijfcope ghegheuen doe dese steene ghecocht waren xxiiij s.

Item van desen steenen ghegheuen van up te doene, van der last xij gr. Facit iij ℔, xij s.

Item Hannekijn Boudens s. ende Martin zinen gheselle be-

taelt van hondert xcv voder aerden te voerene van den middelare, daer men riet te catseydene daer zi van elken voder of hadden xij miten. Item den zeluen betaelt van xciiij voder aerden van den middelare te voeren, van den voeder xij d. Facit xiiij ℔, ix s.

Item den zeluen betaelt van ij^{c}lxxxvj voder sants te menne ter catseiden up den middelare, van elken voder xij miten. Item den zeluen betaelt van hondert ende xl voder catseide steene te mennene ten vors. werke, daer zi van elken voder of hadden xij miten. Facit xxj ℔, vj s.

Item Gillis Betten betaelt van xlvij roeden te catseydene up den Middelare, daer hi van elker roede of hadde x gr. Facit xlvij ℔.

Item Martin Martijns s. betaelt van viij daghe zant te delnene, iij gr. sdaeghs. Facit xlviij s.

Item Pierkijn Viercant ende Olard Pierkijn Wauters Zoete s. swaghers, elken betaelt van ij daghen aerde up te slane iij gr. sdaeghs. Facit. Item Pierkijn Elperoep ende Clays Poelvoet elken van enen daghe aerde up te slane, gheuen elken iij gr. sdaeghs. Facit xxxvj s.

F. summa iij^{c}xxvj ℔, xiij s.

Item van cordewaghene te makene ghegheuen xxxiiij s.

Item Han Willem zone betaelt van xxiiij daghen ter vors. catseiden te diene v s. sdaeghs. Facit vj ℔.

Item van houte ende hurden die catseyde te scutene ghegheuen xvj s.

Item bi Han Willen zone ghegheuen om catseyde steenen mit scuten te haelne te Aernemuden xiiij ℔, xvj s.

Item van desen catseyden steene up te doene ghegheuen xx s.

Item doe men den catseydere huurdê te lijfcope ghegheuen xxiiij s.

Item jeghens Pieter Zoeten gecocht ij last catseyde steene, daer elc last of coste xx s. gr. Facit xlviij ℔.

Item van lijfcope ghegheuen doe mense cochte xx s.

Item van desen steene up te doene ghegheuen xlviij s.

Item Gillis, den catseider, van tser Ghortstrate porten te Catseidene vij ℔.

Item van Pierkijn Daniel van iij daghen te diene aldaer iij gr. sdaeghs. Facit xviij s.

Item Martin Martins s. van ij daghen zant te deluene iij gr. sdaeghs. Facit xij s.

Item Hannekin Boudins s. van xl voder zants aldaer te menne xl s.

Item Han Willem s. hem te diene aldaer van viij daghen v s. sdaeghs. Facit xl s.

Item Gillis, den calseyder, betaelt van steene te scoerne lij s.

Item Hannekijn Boudins s. betaelt van xx ghangen catseide steene te voerne tser Ghors-strate porten, van den ghanghe xij miten. Facit xx s.

Item Gillis, den calseider, betaelt van xxix roeden calseyden up die zuutzide van den dæmme ende an die nortzide dams. Item Jan, den calseider, betaelt van x roeden te calseidene an die zuutzide dams, van elker roeden xij gr., hier of betaelt Gillis vij motoenen. Facit. Item rest al betaelt facit xlj ℔.

Item Hannekijn Boudins s. ende Martin zinen gheselle betaelt van iij^{c}iiij voder zants te menne aldaer. Item van hondert iij voder casseide steene aldaer te menne. Item van ij$_{c}$ ende vj voder aerden van daer te menne, van elken ghanghe xij miten. Facit xxx ℔, xiij s.

Item Martin Martijns s. en Han Oefkijn van xiiij daghen aldaer te werkene ende aerde up te slane iij gr. sdaeghs. Facit iiij ℔, iiij s.

Item Han Willem s. hem te diene aldaer van xxviij daghen v s. sdaeghs. Facit vij ℔.

Item Pieter Onnarghs s. betaelt van dat tsant vut zinen lande gheuoert was. F. summa clxxv ℔, xvij s.

Item vutghegheuen van turfuen ende bornichoute.

In den eersten jeghens Hugen Han Piers ss. van Bieselinghe gecocht viij^{c} eekijns houts daer elc hondert of coste xiiij gr. Facit xj ℔, iiij s.

Item van desen houte ghegheuen van updoene xvj s.

Item jeghens Laureys Clays s. vten broke ghecocht iij last ende ander alf dusent turfuen, daer elc last of coste x s., vj d. gr. Facit xl ℔, v s., ix d.

Item van desen turfuen up te doene ghegheuen xxxvij s.

Item jeghens Lein in goedernamen gecocht ij last turfuen, daer elc last of coste x s. gr. Facit xxiiij ℔.

Item van desen turfuen up te doene ghegheuen xxiiij s.

Item jeghens Eyman vte Sinte Martijnsdijc ghecocht v^{c} turfuen om xiiij s.

Item Han Willem zone betaelt van v last turfuen hierbouen te bringhen, van elker last xij gr. Item van v voder houts, van den voder ander aluen gr. Facit vj ℔, xv s.

Facit summa lxxxvj ℔, xv s., ix d.

Item vutghegheuen van houte, van ijser, van den wielen te vermakene, van den crane te versettene ende van anders dat daertoe behoeft.

In den eersten bi Pieter Jans s. ghegheuen te Dordrecht om iij stic houts, daer men velghen of maecte ten niewen wielen, die eerst coops costen viij motoene. Facit xx ℔, xvj s.

Item Lem Pier Zoeten zone ghegheuen van desen houte te voerne xxvj gr. Facit lij s.

Item van desen houte te scepene ende op te doene ghegheuen xxxij s.

Item van desen houte te saghene ghegheuen vj s. gr. Facit vij ℔, iiij s.

Item was besteet meester Willem, der stede timmerman, die niewe wiele te makene ten crane in eenre summen, daer hem of beloeft en betaelt was xlij s. gr. Facit j ℔, viij s.

Item was hem besteet den crane te versettene in eenre summen, daer hem of beloeft was van arbeide vierdalf pont grote. Facit

Item Han Willem s. betaelt van xxij daghen aldaer te diene v s. sdaeghs. Facit v ℔, x s.

Item Pieter Jan Boeyen s. betaelt van ijser dat ten vors. crane verbesicht was, in den eersten van hondert lxxij ℔ ijsers, tpont van iiij sc. Item van ij^{c}lxxj voete banden, al an den crane van den voete j gr. Facit l ℔, viij d.

Item jeghens Aechten Willem Piers s. gecocht een sparre van xxiiij voeten, daer men den vorst van den crane of maecte xviij gr. Facit xxxvj s.

Item Hannekijn Boudins s. betaelt van xv ghanghen houts aldaer te menne. Facit xv s.

Item Lemkijn Mayen s. ende Coppin Dapper betaelt van iiij½ daghe aldaer hout te snidene x gr. sdaeghs. Facit iiij ℔, x s.

F. summa cxlv ℔, iij s., viij d.

Item vutghegheuen van maetsene in der teghelrien van lande te slechtene, aldaer, van teglen te makene, van darinc vut te doene ende anders, dat daer toe behoort.

In den eersten bi meester Ard, den teghelmaker, vutgheghe-uen van pitten te vulne, daer men lant of maecte teglen op te spreedene ix ℔, xij s.

Item meester Jan Kaproen betaelt van v daghen te brekene ende te maetsene in der teghelrien vj gr. sdaeghs. Facit iij ℔.

Item Wille zinen broeder betaelt van den zeluen van v daghen v gr. sdaeghs. Facit l s.

Item Mijn Oemkijn van den zeluen betaelt van v daghen iij gr. sdaeghs. Facit xxx s.

Item Han Rose van te diene aldaer van v daghen betaelt iij gr. sdaeghs. Facit xxx s.

Item Heyne Mulard ende Han Meewen knecht van den zeluen betaelt van v daghen elken ij gr. sdaeghs. Facit xl s.

Item Han Willem s. van den zeluen betaelt van v daghen v s. sdaeghs. Facit xxv s.

Item was gecocht jeghens Piet Lauwaerde vij roeden darinx staende bachte Gillis Boudins zons, daer elke roede of coste xxx gr., daermen mede bornde teglen. Facit xxj s.

Iten Hannekijn Boudins s. betaelt van desen darinc te voerne in die teghelrie xxviij gr. Facit lvj s.

Item van desen daringhe ghegheuen up den waghen te werpene, xij s.

Item was gecocht jeghens Clays Han Neven zone xcv voder darinx, daermen mede bornde, elc voder om xx sc. Facit lxiij ℔, vj s., viij d.

Item Martin Martijns s. betaelt van xv daghen zant te deluene, dat men verbesichde in die teghelrie, iij gr. sdaeghs. Facit iiij ℔, x s.

Item van lijfcope ghegheuen doe men Clays Han Neue s. darinc cochte, xvj s.

Item Hannekijn Boudins s. ende Martin zinen gheselle betaelt van hondert lxxxv voder zants te menne in die teghelrie daermen mede maetsede ende bornde, daer ze van elken voder of hadden xij miten. Facit ix ℔, v s.

Item den zeluen betaelt van xlv voder darinx te menne vten Beghijnhoue in die teghelrie, daer zi of hadden van elken voder xij miten. Facit. xlv s.

Item Han Willen s. ende Symon zinen zone betaelt van desen daringhe up die waghen te werpene ende te ladene xxxvj s.

Item Hannekijn Scilt betaelt van xxvij roeden darinx vut te doene, daer hi van elker roeden of hadde viij gr. Facit xx ℔, xvj s.

Item van desen daringhe ghegheuen van reghelne ende groot hopene, van der roede v sc. Facit iiij ℔, vj s., viij d.

Item Martin en Hannekijn Boudins s. zinen gheselle betaelt van xcv voder darinx te menne vter teghelrien int Beghijnhof, daer zi van elken voder of hadden xij miten. Facit iiij ℔, xv s.

Item Martin Martins s., Han Willen s. ende Coppin Gastman elken betaelt van iiij daghen darinc up te werpene ende int Beghijnhof te ladene, elken iij gt. sdaeghs. Facit iij ℔, xij s.

Item Hannekijn Boudins s. ende Martin zinen gheselle betaelt van xxv^{m} teglen te menne, vuter teghelrien int Beghijnhof, daer zi van der dusent of hadden v gr. Facit xij ℔, x s.

Item Han Oefkijn betaelt van iiij daghen teglen te sortene iij gr. sdaeghs. Facit xxiiij s.

Item meester Ard den teghelmaker betaelt van v houen steenen te bornene, daer hi of hadde x ℔, xxviij gr. Facit cxxij ℔, xvj s.

Item Martin Martins s. ghegheuen van den darinc up te slane vj s.

Item Hen. Doedin van Zerixzee betaelt van enen meedekine daer men darinc up pleght te spreidene, v s. gr. Facit vj ℔.

F. summa ccciij ℔, xix s., iiij d.

Item vutghegheuen van ghescote te snidene.

Item in den eersten Lemmekijn Han Piers ss. betaelt van ij^{m} ghescots te snidene, van elker dusent lij gr. Facit x ℔, viij s.

Item jeghens Jan den Vlaminc gecocht ij^{m} ghescoets van zeluen gheuedert om vij s. gr. Facit viij ℔, viij s.

F. summa xviij ℔, xvj s.

Item vutghegheuen ende betaelt denghenen die den wijn ende bier asijns dingheden, van dat die goede lude daerup setten, omdat hi die meer ghelden zoude.

In den eersten ganc die ander maent die wijn asijns lxxv ℔, ende dat hi ganc bouen lx ℔ ghenc van elken x gr., ij gr. Facit iij ℔.

Item ganc diezelue maent die bier asijns viij^{c}ij ℔, ende dat hi ganc bouen vij^{c} ℔, ghenc van elken x gr., ij gr. Facit xx ℔, viij s.

Item ganc die wijnasijns die derde maent lxx ℔, ende dat hi ganc bouen lx ℔, ghenc van elken x gr., ij gr. Facit xl s.

Item ganc diezelue maent die bier asijns viij^{c} ende l ℔, ende dat hi ganc bouen vij^{c} ℔, ghenc van elken x gr., ij gr. Facit xxv s. gr. Item an payemente verloren xij gr., doet van al xxxj ℔, iiij s.

Item ganc die vierde maent die wijn asijns xciij ℔ ende dat hi ganc bouen lx ℔ ghenc van elken x gr., ij gr. Facit vj ℔, vj s.

Item ganc die zelue maent den bier asijns viij^{c}xxvj ℔, ende dat hi ganc bouen vij^{c} ℔ ghenc van elken xj gr., ij gr. Facit. Item an payemente verloren xj gr., doet van al xxvj ℔, vj s.

Item ganc die vijfste maent die wijn asijns lxxxj ℔, ende dat hi ganc bouen lxx ℔ ghenc van elken x gr., ij gr. Facit xliiij s.

Item ganc die zelue maent die bier asijns viij^{c}lxj ℔, ende dat hi ganc bouen vij½^{c} ℔ ghenc van elken x gr., ij gr. Facit xliiij s.

Item ganc die seste maent die wijnasijns lxxx ℔, ende dat hi ganc bouen lxx ℔ ghenc van elken x gr., ij gr. Facit xl s.

Item ganc diezelue maent die bier asijns viij^{c}iij ℔, ende dat hi ganc bouen vij^{c}½ ℔ ghenc van elken x gr., ij gr. Facit x ℔, vj s.

Item ganc die seuende maent die wijn asijns lxxxv ℔, ende dat hi ganc bouen lx ℔ ghenc van elken x gr. ij gr. Facit iij ℔.

Item ganc die zelue maent die bier asijns viij^{c} ℔, ende dat hi ganc bouen vij^{c} ℔ ghenc van elken x gr. ij gr. Facit xx ℔.

Item ganc die achste maent die wijn asijns cxv ℔, ende dat hi ganc bouen lxx ℔ ghenc van elken x gr. ij gr. Facit ix ℔.

Item ganc diezelue maent die bierasijns viij^{c}j ℔, ende dat hi ganc bouen vij^{c}½ ℔ ghenc van elken x gr. ij gr. Facit x ℔, ij s.

Item ganc die neghende maent die bier asijns viij^{c}xvj ℔, ende dat hi ganc bouen vij^{c} ℔ ghenc van elken x gr. ij gr. Facit xiij ℔, iiij s.

Item ganc die tiende maent die bier asijns viij^{c}ix ℔, ende dat hi ganc bouen vij^{c}½ ℔ ghenc van elken x gr. ij gr. Facit xj ℔, xvj s.

Item ganc die elfste maent die bier asijns vij^{c}lxxxj ℔, ende dat hi ganc bouen vij^{c} ℔ ghenc van elken x gr. ij gr. Facit xvj ℔, ij s.

Item ganc die dertienste maent die bier asijns viij^{c}ij ℔,

ende dat hi ganc bouen vij^{c} ℔ ghenc van elken x gr. ij gr. Facit xx ℔, viij s.

Item ganc die eerste maent van Maerte den bier asijns vij^{c}xcj ℔, en dat hi ganc bouen vij^{c}½ ℔ ghenc van elken x gr. ij gr. Facit viij ℔, ij s.

F. summa ccxvij ℔, xij s.

Item vutghegheuen van den playte dat die stede heft staende tot Vtrecht.

In den eersten bi ouereendraghen der goeder lude meester Laureys vter Soute ghegheuen ende was toe gheset xiiij motoenen, van dienste dat hi der stede playt bewaerde te Vtrecht, ende want die stede ghene motoenen en hadde ende oude scilde die wi ontfonghen, ouermids des niewes payements wille vor iij s. gr. gauen wi hem vor xxxiij gr., facit van al dat hem daervoren ghegheuen was xxxix ℔, xiiij s.

Item was ten zeluen tiden ghehuurt Sijmon meester Laureys gheselle te varen te Auijoen mitten appeelen ende die rescripte weder vutte bringhene, daer hem voren beloeft ende betaelt was die waerde van xxx motoene van arbeyde ende van coste ende die stede ghene motoenen en hadde, zo gauen zi hem oude scilde vor xxxiij gr., die der stede costen ij sc. gr., doet van verliese ende van al lxxxj ℔, xij s.

Item meester Jacob Boudins s. ende Jacobus Petri betaelt van die bullen te copieerne ende instrumente daerup te maken vij motoene. Facit xviij ℔, iiij s.

Item meester Jacop Boudins s. ghesent tot den Abt van Dronghele mit ij bullen, die van Aueijoen camen om citacien daer te nemen ende te playtene bi hem te coste ende vutghegheuen viij motoen. Facit xx ℔, xvj s.

Item Heynr. Wolfs die ene letter brochte van Vtrecht van meester Laureys vter Zoute datter ij appele comen waren, xxiiij s.

Item up Sinte Valentijnsdach Han Piers s. mit enen brieue van playte ghesent tot den abt van Dronghele, hem tsinen coste ghegheuen iiij ℔.

Item des vrid. na Sinte Mathijsdach Wittebolle ghesent te Vtrecht, daer hi vorde meester Laureyse iij motoene dat die bullen costen van Aueijoen te Vtrecht te bringhene. Item vor hi oec om Colin Boudins s. ende Willem Symons s. te citerne vor den Abt van Dronghele, hem ghegheuen tsinen coste ij motoene, doet van al xiij ℔.

Item des dinxend. up Onser Vrouwen auent annuntiatio voer meester Jacop Boudins s. van der stede weghen te Dronghele daer Colijn Boudijns s. ende Willem Symons s. ghedaecht waren des vrid. daerna te rechte te stane, bi hem te coste ende den procurators ghegheuen xxij s., ij d. gr. Facit xxvj ℔, xij s.

F. summa ij^{c}v ℔, ij s.

Item vutghegheuen en betaelt van achterstelle scoude, die die stede sculdich was.

In den eersten Marien Jans van der Wijc betaelt van achterstelle scoude van hondert xvj ℔ carcen, tpont van ij gr. Item van anderen pennewaerden viij½ d. gr., doet van al xxiiij ℔, xij d.

Item Ard Jans s. betaelt van achterstelle van zinen dienste xxx s. gr. Facit xxxvj ℔.

Item meester Heynr. den scaelgedecker betaelt van achterstelle ix s. gr., iiij sc. Facit x ℔, xviij s., viij d.

Item Jan Doeden betaelt van achterstelle van gheleenden gelde, xxxv s. gr. Facit xlij ℔.

Item den Scotters betaelt van achterstelle dat men hem sculdich was v ℔, xix s., vij d. gr. Facit cxliij ℔, x s.

Item Han Willen s. betaelt van achterstelle dat men hem sculdich was xxviij s., iiij d. gr. Facit xxxiiij ℔.

Item Pieter Lauwaerde betaelt xxiiij s., iiij d. gr. van achterstelle van gheleenden ghelde. Item x s. gr. die men van achterstelle Zoetkine zijnre dochter sculdich was van lijfrenten. Item iij ℔ gr. van achterstelle die men hem sculdich was van zinen dienste doet iiij ℔, xiiij s., iiij d. gr. Facit hondert xiij ℔, iiij s.

Item meester Willem den timmerman, Hug. zinen neve ende Bonefaes betaelt van achterstelle van timmere iiij s., vj d. gr. Facit v ℔, viij s.

Item Bertelmeeus Heyne Moylon kint betaelt van achterstelle van renten xl s. gr. Facit xlviij ℔.

Item Jan Martijns s. betaelt van achterstelle van gheleenden ghelde xj s., vij gr. Facit xiij ℔, xviij s.

Item Pieter Jans s. betaelt van achterstelle van zinen, iij ℔ gr. Facit lxxij ℔.

Item Meeus Meeus s. betaelt van achterstelle dat hi vor die stede betaelde in panpiere iiij ℔, xj s., iiij d. gr. iiij miten. Item van hondert ende xxx ℔ carcen tpont van ij gr. Item van zinen dienste xxx s. gr. doet vij ℔, ij s. gr. ende iiij miten. Facit clxxj ℔, xij s., iiij d.

Item meester Jan Kaproene betaelt van achterstelle van maetsene xx s., ij gr. Facit xxiiij ℔, iiij s.

Item minen heer den abt in minderinghen dat hem die stede sculdich is betaelt ij^{e} motoene, facit xxj ℔, xiiij s., iiij d. gr., doen in payemente v^{e}xx ℔.

Item Jacob Vranken s. betaelt van achterstelle dat Clays Gheer. s. onder die stede leide tot der outster balliuscepen behoef, die up Willem Blankert spreect, ouermids dat hi die outste B. heuet xxiiij s. gr. Facit xxviij ℔, xvj s.

Item heer Doedin van Zerixzee betaelt van achterstelle van zinen meedekine daer men darinc op pleghe te spreidene v s. gr. Facit vj ℔.

Item Pieter van Pinchen van achterstelle van den herte x s.

F. summa xij^{e}xciiij ℔, ij s.

Item vutghegheuen ende betaelt van lijfrenten die die stede sculdich is.

In den eersten bi Hug. Mathijs Verdurne ss. betaelt tot Antwerpen die viij ℔, xvij s., vj d. gr., die men aldaer sculdich is te betaelne up den anderen dach van Aprel, daer men voren gaf lxviiij motoene, en die stede ontfenc elken motoen vor xxviij gr., ende gaffene van lijfrenten vor xxv½

gr., dat loopt dat der stede coste viij ℔, xij s., viij d. gr. Facit ij^{c}vij ℔, iiij s.

Item bi Hug. vorseit betaelt v ℔, x s. gr., die men tot Antwerpen sculdich was op den sesten dach van Meye, daer wi voren betaelden lij motoene, daer ons elk motoen of coste xxviij gr. Facit cxlv ℔, xij s.

Item Hug. vors. betaelt van zijns vader weghen, ouermids dat hi die lijfrenten betaelde tot Antwerpen up zijn eyghen cost, van den daghe van Meye xxxv s. gr. Item vor zine cleeden ghegheuen xiij s. gr. Facit lvij ℔, xij s.

Item broeder Willem Hoec betaelt xv s. gr., die men hem sculdich was up Sinte Seruaesdach in Meye. Facit xviij ℔.

Item Hen. Hug. Bloc betaelt tot zijnre dochter boef der nonnen dat men haer sculdich was te Sinte Jansmisse xx s. gr. Facit xxiiij ℔.

Item heer Baertelmeeus heer Baertelmeeus s. betaelt iiij ℔ gr., die men hem en zijnre dochter sculdich was Sinte Marien Magdalenen daghe daer den ouden scilt der stede of coste ij s. gr., die men hem gaf vor xxxiij gr., doet van hoftghelde ende van verliese iiij ℔, viij s. gr. Facit cv ℔, xij s.

Item bi Boudin Colins s. betaelt tot Antwerpen xx ℔, v s. gr., diemen aldaer sculdich is sinte Marien Magdalenen daghe. Item an payemente verloren xxviij s., viij d. gr., doet van al v^{c}xx ℔, viij s.

Item den rentmeester betaelt van den xx ℔ gr. die die stede onder hare heft van Domaes Pieters s. kinderen, daer men jaerlix of sculdich is xl s. gr. Facit

Item bi Boudin Colijns s. die iiij ℔ oude grote, die men die van Bruccelen sculdich is up den xxij^{sten} dach van Oeghstmaent, daer wi voren betaelden ouermids dat wi enen ouden scilt die wi ontfenghen vor iij s. gr. gauen vor xxxij gr. facit ix ℔ g. Facit ij^{c}xvj ℔.

Item bi Boudine vors. betaelt tot Antwerpen xvij ℔ gr., die men aldaer sculdich is op Sinte Jansdach te vutgaende oeghste ende op den lesten dach van Oeghstmaent, daer wi

voren betaelden van hooftghelde ende van verliese van payemente xviij ℔, xvij s. gr. Facit iiij^{c}lij ℔, viij s.

F. summa xvij^{c}xlvj ℔, xvj s.

Item heer Janne Jan tser Clays ss. betaelt xviij s. gr. van renten van den ix ℔ gr. die die stede onder hadde. Facit xxj ℔, xij s.

Item bi Boudin Colins s. betaelt xxiij ℔ gr. die men tot Antwerpen sculdich was up des Helige Crucendach in September. Item v ℔, v s. gr. die men up Sinte Lambr. dach sculdich was. Item an payemente verloren xliij s. gr., doet van al xxx ℔, ix s. gr. Facit vij^{c}xxx ℔, xvj s.

Item Poppe Gheert Hanne ss. betaelt ij s. gr. die hi tsjaers heuet tot zinen liue up tfleeschuus. Facit xlviij s.

Item Saelmon Pieters s. betaelt tot zijnre kinder boef ij ℔, die men hem sculdich is te Onser Vrouwen daghe natiuitas. Facit xlviij ℔.

Item Abben Lams zone tot zijnre dochter boef betaelt xx s. gr., die men haer up dien vors. dach sculdich was. Facit xxiiij ℔.

Item Piet Lauwaerde tot zijnre dochter boef betaelt x s. gr. die men haer up dien vors. dagh sculdich was. Facit xij ℔.

Item bi Boudine vors. viij ℔, xvij s., vj d. gr., die men sculdich was tot Antwerpen up Sinte Bauendach ende an paymente verloren viij s., ix d. gr. Facit ij^{c}xxiij ℔, x s.

Item den coster van Westmonster betaelt van dat hi auens die scelle ende die clocke luut, viij ℔.

Item den Monc van Achternake betaelt van der halle ende van der caste xliiij gr. Facit iiij ℔, viij s.

Item bi Boudine vors. betaelt v ℔ gr., die men tot Antwerpen sculdich was te Sinte Martijnsmisse ende an paymente verloren xlv gr. Facit cxxiiij ℔, x s.

Item Joes tsfelts s. betaelt tot Bartelmeeus Heyne Moylen kint boef xl s. gr., die men Alrehelegt daghe sculdich was. Facit xlviij ℔.

Item broeder Willem Hoec betaelt xv s. gr., die men hem Sinte Katerinen daghe sculdich was. Facit xviij ℔.

Item heren Hug. Bloc tot zijnre dochter boef betaelt xx s. gr., die men haer Kersdaghe sculdich was. Facit xxiiij ℔.

Item Heyne Lieuen betaelt van renten van enen jare van vj ℔ gr., die die stede onder hare heeft van Jacop Jans Boudijns zons kinderen xij s. gr. Facit xiiij ℔, viij s.

Item bi Boudin vors. betaelt vij ℔ gr. die men Jan van Ranst ende mire vronwen van Cruninghen zinen wiue sculdich was te Onser Vrouwe daghe ter Lechtmissen. Item an paymente verloren v s., vj d. gr., doet van al in paymente clxxiiij ℔, x s.

F. summa xiiij^{c}lxxviij ℔, ij s.

Item bi Boudine vorseit betaelt xix ℔, v s. gr., die men tot Antwerpen sculdich was up den twaelfsten dach van Februarius. Item an elken motoen verloren enen gr. doet van al xx ℔, v gr. Facit iiij^{c}lxx ℔, x s.

Item bi den vorn. Boudine betaelt die iiij ℔ oude gr., die men die van Bruccelen sculdich is up den xxij^{sten} dach van Februarius, daer voren betaelt was viij ℔, vj s., iiij d. gr. Facit cxcix ℔, xij s.

Item bi den vorn. Boudine betaelt die xvij ℔ gr., die men tot Antwerpen sculdich was up Sinte Mathijs auens ende up Sinte Mathijs dach ende up den eersten dach van Marte. Item in paymente verloren xiij s., x d. gr., doet in paymente iiij^{e}xxiiij ℔, xij s.

Item bi den vors. Boudine betaelt xxvij ℔, x s. gr., die men aldaer te Antwarpen sculdich was te alf Marte ende up Sinte Gheertruden dach in Marte. Item an den paymente verloren xx s., iiij d. gr., doet van al vj^{c}lxxxiiij ℔, viij s.

Item Piet. Lauwaerde betaelt tot zijnre dochter boef x s. gr., die men haer sculdich was op den tiensten dach van Marte. Facit

F. summa xvij^{c}lxxxix ℔, ij s.

Item vutghegheuen van allen particlen die hier niet vorn. en zijn.

In den eersten Hannekijn Smonce ende zinen ghesellen ghegheuen van dat zi den clooster pit vernaechden xxx s.

Item Hannekijn Boudins s. ende Martin zinen gheselle ghegheuen van xvj ghanghen groys van den clooster pitte te voerne van den ghanghe xij miten. Item van desen groyse ghegheuen van up te slane iij gr. Facit xxij s.

Item den Hangheman betaelt xl gr. Facit iiij ℔.

Item bi Jan Martijns s. ende Pieter Lauwaerde gecocht ij strijpte lakene ende een qwaertier daer elc laken of cochte eerst coops vlaems ghelts iij ℔, xviij s. gr., daer die beliou scepenen ende clerke cleeden of hadden. Facit ijex ℔, xij s.

Item bi den zeluen te Brugghe gecocht twee playne lakene daer die beliou, scepenen ende clerke cleederen of hadden, daer elc laken of coste vlaems ghelts eerst coops iiij ℔, xxviij s. Facit cxcvij ℔, xij s.

Item bi den zeluen ghegheuen om een bont voders dat men den beliou zende in zine cleederen te slane Vlaems ghelts xv s. gr. Facit xviij ℔.

Item bi den zeluen ghegheuen om xvj lammerin voderse, van elken sticke xxv gr. Vlaems ghelts. Facit xl ℔.

Item om fronsijn ghegheuen iiij s. gr. Item om panpier ghegheuen ij s. gr. Facit viij ℔, viij s.

Item om ij elne lakens die den knapen ghegheuen waren te cousen ghegheuen iiij s. gr. Item om beslach cleederen ghegheuen xxxij gr. Item van desen vorn. partselen ghegheuen ten scepe te crudene iij gr., te tolnen iiij gr., te vrachte xviij gr. Facit x ℔, x s.

Item was den vorseiden Janne ende Pieter ghegheuen ije motoenen ende x motoenen ter vors. coopmanscepen vuttegheuen, daer elken motoen dar stede stont vor xxviij gr. stic, ende zi gauen elc stic van den vors. motoenen vor xxv gr., vj miten, doet van verliese xlviij s., j½ d. gr. Facit lvij ℔, xv s.

Item Martin Martins s. betaelt van iiij½ daghen an den Molendijc daer een stic van den dike of gheuallen was, daer hi elx daeghs of hadde iij gr. Facit xxvij s.

Item Han Willen s. betaelt van der rakelen ter hauen porten

up te scortene nachts van enen jare xij s. gr. Facit xiiij ℔, viij s.

Item doe men die waghenars huurde te lijfcope ghegheuen xxiiij s.

Item bi burghmeysters ende scepenen was Christiaen Willems s. ende Pieter Wissen s. te goede ghedaen van den asijnse ouermids dat hem die van der Vere gheen asijns en ganen van den penneward asijnse x s. gr. Facit xij ℔.

Item Wille Kaproen betaelt van iiij daghen te maetsene an die garite bachten hoghenhoue daer men Lem Meewen zone in leide v gr. sdaeghs. Item mijn Oemkijn van den zeluen aldaer van iiij daghen iij gr. sdaeghs. Item Han Meewen knecht ende Heyne Mulard hem te diene aldaer elken van iiij daghen ij gr. sdaeghs. Item Boudekijn Wittekele betaelt van enen daghe aldaer te timmerne v gr. sdaeghs. Item Han Willen s. hem te diene aldaer van iiij daghen v s. sdaeghs. Item Hughen den decker betaelt van j½ daghen an die vors. garite te deckene vj gr. sdaeghs, van anderalf hondert scouen gloyse te verdecke aldaer ghegheuen xviij gr. Item van roeden v s. Item van huseele iij gr., van latten x gr. Item van laschijser ende van lanc ijser xiiij gr. Item Han Willen s. den vors. decker te diene van ij daghen v sc. sdaeghs. Facit x s. gr., xj sc., doet in paymente xij ℔, vij s., iiij d.

Item Wille Kaproen betaelt van ij daghen te maetsene an den pit vor Joes Ruls dore en gariten te stoppene x gr. sdaeghs. Facit. Item mijn Oemkijn van den zeluen van ij daghen iij gr. sdaeghs. Item Han Meewen knecht van te diene aldaer ij gr. sdaeghs. Facit. Item Boudekijn Willems zone van te timmene een wiel dat men up den pit leide van ij daghen betaelt v gr. sdaeghs. Item Han Willen s. hem te diene aldaer van ij daghe v s. sdaeghs. Item van ijser te pitte ghegheuen vj gr. Facit iiij ℔, ij s.

Item meester Willem der stede timmerman betaelt van iiij daghen te timmere in die sluus ende an die strate up den dam ende an die porte ter Gorstrateporten vj sdaeghs. Facit.

Item. Bonefaes Jacops s. van den zeluen betaelt ende clooten te makene ij gr. sdaeghs. Item Hughen meester Willems neue betaelt van vj daghen te timmere an die dore ten opghanghe ter Langheuele porten ende an die lootse in die teghelrie iij gr. sdaeghs. Facit v ℔.

Item bi Hamir Pier Clays ss. ghegheuen om twee pouyoene die der stede trompers hadden iiij ℔.

Item Meeus Meeus s. betaelt van xviij ℔ zeghelwas te makene iij ℔, xij s.

Item bi ouereen draghen der goeden luden was gecocht een vierendeel tarwen, ene proue of te backen, dat coste xvij gr. Facit xxxiiij s.

Item van 1 ℔ was daer men tortijtsen of maecte die men vor tsacrament droch, ghegheuen van elken ponde v gr. Facit xxv ℔.

F. summa vj^{c}xxxiiij ℔, iij s., iiij d.

Item van desen tortijtsen te makene ghegheuen van den ponde xij miten. Item om iiij scachten ghegheuen xij gr., doet van al iij ℔, xiiij s.

Item jeghens meester Clays den Houtbreker ghecocht hondert paddeniste, die men an die baelgon en elwaer vorbesichde, die costen v s. gr. Facit vj ℔.

Item bi beuelnisse scepenen gaf men tot den pitte scone te makene, die staet daer Lein Korstiaens s. plach te wonene xl s.

Item bi oucreendraghen der goeder lude ende ouermids dat mijn heer die hertoghe mitten scotters at ende Wolfaerd van der Hoghe den papegaye of scoot, soe was den scotters ghegheuen te helpen hare feesten vij ℔ gr. Facit clxviij ℔.

Item Willem Pieter Pieters ss. betaelt van iij m. lants daer die teghelrie up staet van den ghemete te scote x sc. Facit xx s.

Item was gecocht jeghens Dieric Domaes s. van Zerixzee eene playte te slitene, die coste xxiiij s. gr. Item van lijfcope ghegheuen xij gr. Facit xxx ℔.

Item van deser playte ghegheuen te slitene ende te brekene vj ℔, iiij s.

Item Hannekijn en Pauwels der stede trompers betaelt elken v s. gr., up Sinte Margrieten dach. Facit xij ℔.

Item jeghens Jan Maes van Antwerpen gecocht ix elne lakens, die men den scoelmeester gaf te cleeden, daer elke elne of coste xxvj gr. Item om een bontvoders ghegheuen xvj s. gr., doet van al xlij ℔, xij s.

Item jeghens Philleps van ter Tolbome ghecocht xxx elne strijpts lakens, die men den knapen die der stede cleeden pleghen te draghene gaf te cleeden, daer elke elne of coste xiiij gr. Item om xxvj elne plays ghegheuen, die men den vors. knapen gaf te cleeden, ghegheuen van elker elne xvj gr. Facit lxxxiij ℔, xij s.

Item jeghens Daniel Bierman gecocht een strijpt laken, daer die knechten frox of hadden, dat coste xiij motoene. Facit xxxiij ℔, xvj s.

Item jeghens Willem Scaerbroec gecocht v elne orayngen, daer die burghmeysters clerken ende Heynr. Clays s. ouermids dat hi gebode leide van den ambochte te Cleewaerdskerke cousen of hadden, daer elke elne of coste xxiiij gr. Facit xij ℔.

Item jeghens enen knape van Ghent gecocht vij elne lakens die Han Willen zone ghegheuen waren, daer elke elne of coste xvj gr. Facit xj ℔, iiij s.

Item jegens Heynen van der Haymannen ghecocht xvj voderse, die den knapen ende knechten ghegheuen waren, daer elc voders of coste xiij gr. Facit xx ℔, xvj s.

F. summa iiij^{c}xxij ℔, xviij s.

Item meester Willem den timmerman betaelt van enen daghe die brigghe ouer tmoelwater te maken vj gr. Item Boudekijn van den zeluen van enen daghe v gr. Item Bonefaes van den zeluen van enen daghe ij gr. Item Hug., meester Willems neue, van ij daghen iij gr. s. daeghs. Facit. Item Han. Willem s. hem te diene aldaer van ij daghen v s. sdaeghs. Facit. Item om iiij^{c} laschijsers ghegheuen xxxij sc. Item van vij hoeden betaelt van den sticke ij sc., doet van al xxxix gr. j sc. Facit iij ℔, xviij s., viij d.

Item meester Willem vorseit betaelt van iij daghen an die sluus doe men die scare maecte vj gr. sdaegs. Facit. Item Lemmekijn Mayen s. ende Coppin Dapper betaelt van j daghen hout te zaghene x gr. Item Han Willen s. hem te diene aldaer van ij daghen v s. sdaeghs, doet liiij s.

Item Martin Martijns s. betaelt van den wech te stoppene bij der Langheuele porten, dat twater niet vter vesten en liepe van enen daghe vj s.

Item Hannekijn Boudins s. ende Martin zinen gheselle betaelt van xxxvij voder misch wech te voeren vter den clooster pit vor die halle ende vor der porthuus van elken voder xij miten. Item van desen missche up te slane ghegheuen vj gr. Facit xlix s.

Item Jan van Diest den hangheman betaelt iiij ℔.

Item den burghmeysters ghecocht elken tot haren winter dobbel kaproene iiij elne lakens, daer elke elne of coste xxviij gr. Facit xxij ℔, viij s.

Item den clerken ghecocht elken x elne lakens tot haren frocken en dobbel hoyken, daer elke elne lakens of coste ij s. gr. Item elken clerc ghegheuen eene elne lakens vor zijn voders, die elne van ij s. gr. Facit lij ℔, xvj s.

Item den knapen ghecocht elken vor zine winter cleederen en dobbel hoyken, elken x elne lakens, die elne van xx gr. Item vor haer voders ghegheuen elken xij gr. Facit xlij ℔, viij s.

Item Hughen den decker betaelt van x daghen te deckene an die scole an die scure op den Dam, ende van onteckene ende van lattene van elken daghe vij gr. Item Han Willen s. hem te diene aldaer van x daghen v s. sdaeghs. Item van xl hondert huseels ghegheuen van elken kondert j sc. Item van latten ghegheuen xx gr. Item om x^{c} scoue gloys, ghegheuen x sc. gr. Item item van menne tgloy vj gr. Facit. Item van roeden xx sc. Item van ijser xiiij gr. facit xxij s., xix gr. Facit xxvij ℔, x s.

Item bi Jannijn den Lombaerd ghegheuen om twee hant tafelen in te scriuene iiij ℔.

Item Hanno den grachtdeluere ghegheuen van tserghertstrate porten scoone te houdene ij motoene.

Item van ouerloden te makene an die grote wijn cannen ghegheuen vj s.

Item meester Olard den scoelmeester betaelt van enen jare van zinen dienste xxiiij ℔.

Item Martin Martijns s., Pierkijn Daniel ende Hanekijn Kielard, elken betaelt van ij daghen zooden te slane, die men in die sluus stac, elken iij gr. sdaeghs. Facit xxxvj s.

Item Han Willen zone betaelt van iiij daghen die huuskine te brekene die op die mure stonden v s. sdaeghs. Facit xx s.

Item jeghens Meeus Meeus s. ghecocht scalen ghelt in te weghene daerof ghegheuen viij s.

Item van x ℔ doblijtsen ghegheuen van makene van den ponde ij sc. Facit xiij s., iiij d.

Item om iiij stoelen ghegheuen viij s.

Item Pieter Jan Boeijen betaelt van vij paer ghehanghen die verbesicht waren in der scolen daer hi van elken pare of hadde v sc. Facit xxiij s., iiij d.

Item Hannekijn Boudijns s. ende Martin zinen ghezelle betaelt van xxij voder zooden van mennene van den voder j gr. Item achter die port te menne van xvj ghanghen van den ghanghe xij miten. Facit iij ℔.

Item Han Willen s. betaelt van dat jaerlix die Zuutdamporte plecht te slutene xxiiij s.

Item Kaline Han Moeronx van der Gorstrate porten te slutene xxx s.

Item Han Buulkijn van der Langheuele porten te slutene xxx s.

Item Heynkijn Blide van der Corsterstrate porten te slutene xl s.

Item Han Voet van der Nortporten te slutene xxx s.

Item Symon Han Wille zons zone van der Nortdamporten te slutene xxx s.

Item Han Piers s. ghegheuen van dat hi een jaer die wachte ontfenc auens iij ℔, xij s.

Item Kaline Han Spaens wedewe ende arfnamen Han Spaens betaelt up den Kersauent van dat Han Spaen een jaer die sluus achterwaerde xv s. gr. Facit xviij ℔.

Item Mathijs Jans s. betaelt van oude cordewaghene te vermakene xiiij s.

Item Martin Martins s. betaelt van iiij daghen te werkene an die veste daer twater ouer liep ij gr. sdaeghs. Facit xxiiij s.

Item meester Willem den timmerman betaelt van ij daghen te werkene an die sluus ende an die Zuutdamporte vj gr. sdaeghs. Item Hug. zinen neve van iij daghen te werkene tSerghertstrate porten up thuus iij gr. sdaeghs. Item Bonefaes Jacops s. van den zeluen ende an die baelgen te werkene van iij daghen ij gr. sdaeghs. Item Han Willen s. te diene van iij daghen v s. sdaeghs. Facit iij ℔, ix s.

Item den trompers up den Kersauent betaelt elken v s. gr. Facit xij ℔.

Item Mychiel Hannekin Ogiene ss. van den moelendike te verdikene ghegheuen xxiij s., iiij d.

F. summa ij^{c}xliiij ℔, x s., viij d.

Item den Hangheman up deu Kersauent ghegheuen iiij ℔.

Item Christiaen den Cuper betaelt van 1 zant vaten te bindene iij gr. Item van bindene an die Gorstrate porte iiij gr. van den sesten viij gr. Facit xxx s.

Item Pier Zoeten ghecocht hondert ende lxx elsine houte mede te stacboomene die costen xl s., vj d. gr. Facit xlviij ℔, xij s.

Item van lijfcope ghegheuen doet gecocht was xvj s.

Item van desen houte ghegheuen int Beghijnhof te voerne xxviij s.

Item des maend. na Dortiendach om een vierendeel tarwen ghegheuen, daer men ene proeue of biec xlvj s.

Item up Sinte Valentijnsdach om een vierendeel tarwen ghegheuen, daer men eene proeue of biec xx gr. Facit xl s.

Item meester Jan Bollen betaelt van enen latoenijn zeghel te maken, daer men tlaken mede zeghelt xij s.

Item om twee latoenin trompen ghegheuen die der stede trompers ghegheuen waren, xviij s. gr. Facit xxj ℔, xij s.

Item jeghens Pauwels Domaes s. gecocht v elne ende een qwartier donker blaeus daer die burghmeysters clerke ende knapen cousen of hadden van der halle, daer elke elne of coste xxxij gr. Facit xvj ℔, viij s.

Item meester Jan Kerckof betaelt van ter Nortdamporten van der vallen die te broken was die te vermakene iiij gr. Item an die zelve porte van den slote te verstelne iiij gr. Item an die zelue porte daer men die dore mede opspannet ij gr. Item tSerghertstrate porten van eenre vallen die te broken was iiij gr. Item an die zelue porte van eenre stellinghen iiij gr. Item van daer men die dore mede opspannet j gr. Item an die Gorstrate porte verdient ij gr. Item aldaer men die dore mede opspannet ij gr. Item an die Zuutdamporte van enen slote te vermakene ij gr. Item an die Langheuele porten van den slote te verstelne iiij gr. Item van daer men die porte mede opspannet iij gr. Item an die Corsterstrate porte van enen slote dat verwarret was te reedene ij gr. Item an die Nortporte van den sloten te ghereedene iij gr. Item van daer men die dore mede opspannet ij gr. Item van enen paer vormen te beslanen, viij gr. Item van ouden vormen te verboetene ij gr. Item an die Nortdamporte daer men die crane in makede van j slote ij gr. Item an den niewen crane van j slote j gr. Item an die kaerspijppanne te makene j gr. Item van iiij naglen daer men den wijn in aemt j gr. Item van j slotele te makene an tGasthuus porte ij gr. Item an der stedemate die Pier Tarwijn heft j gr. Item van ij laden te vermakene ij gr. Item van iij laden te verbindene, te hanghene ende te slotene van elker viij gr. facit ij s. gr. Item an tSerghertstrate porten van eenre niewer vallen x gr. Item an die Gorstrateporte bouen van enen slote ende van enen slote te vermakene ij gr. Item van iij clincslotelen up der stedehuus iij gr. Item an die scole van enen

clincslote dat te broken was ij gr., doet van al viij s., v d. gr. Facit x ℔, ij s.

Item up dem Paeschauen tot Sijmon Boulinx gehaelt vj dosinen ende vij paer hantscoen. Item te Sinxcen vj dosinen ende ix paer. Item up den Sacraments ix dosinen xj paer. Item up den Kersauent vij dosine ende vj paer. Item xv paer die te met ghehaelt zijn. Item xiiij paer die die werclude haelden, hier of betaelt xxxix ℔, xvj s.

Item Pieter Jans s. betaelt ij ℔ grote van dat hi der stede een jaer ghedient heuet. Facit

Item Pieter Lauwaerde betaelt van zinen dienste ij ℔ gr., van dat hi der stede een jaer ghedient heft. Facit

Item Ard Jans s. betaelt van zinen dienste dat hi der stede een jaer ghedient heuet xxx s. gr. xij ℔.

Item Meeus Meeus s. betaelt xxx s. gr. van zinen dienste dat hi der stede een jaer ghedient heuet. Facit

Item den zeluen Meeus betaelt van hondert xlj ℔ carcen, daer elc pont of coste ij gr. maict xxxiij s., vj d. gr. Item den zeluen betaelt van vj basten stic van iij gr. Item xvj besemen van iiij gr. Item van zeepen die verbeslcht was ten crane viij ℔. Item vij blecke stic van iiij gr. daer die ij wederanen of ghemaect waren die gheset waren up die torre ter Corsterstrate porten, doet van al xxviij s., iiij d. gr. Facit

Item Heynr. Blankt. betaelt van dat hi bi den dijcgraue is van der stede weghen an den Oestdijc, om onser porters lant te bewaren v s. gr. Facit vj ℔.

Item Jacob Heyne Wanderinx s. van dat hi an die Zuutside talants bi den dijcgraue onser porters dijc bewaert, hem betaelt v s. gr. Facit vj ℔.

Item Jan meester Willemszone van dat hi onser porters dijc bewaert bi den dijcgraue an die westzide talants hem betaelt v s. gr. Facit vj ℔.

Item meester Willem der stede timmerman betaelt van iij

daghen stilen te stekene, daer die oude crane steet ende die te makene vj gr. sdaeghs. Facit xxxvj s.

F. summa clxxx ℔, xviij s.

Item was gherekent jeghens den Lombaerden up den viertensten dach van Nouember van alle der scult die men den Lomb. sculdich was in den jare van lxv.

In den eersten was gerekent jeghens den vors. Lomb. up Zinte Mathijs auent in zille in den jare van lxiiij, dat men up dien vorseiden dach sculdich bleef xxxvj ℔, xij s., ij d. gr., die te coste gestaen hebben up j½ penninc van den ponde, daer of gherekent up den viertienden dach van Nouemb. int jaer van lxv van xxxviij weken lanc, maect die cost mitten hooftghelde xlv ℔, vj s. gr., hem betaelt xlv ℔, vj s. gr. Facit xᶜlxxxvij ℔, iiij s.

Item was gherekent up den zeluen jeghens die vorseide Lomb. van xj ℔, ij s., viij d. gr., die men hem sculdich bleef up den vijftensten dach van Marte int jaer van lxiiij van xxxv weken lanc ij d. van den ponde, liep die cost mitten hooftghelde xiiij ℔, vij s., vj d. gr., den vorseiden Lombaerden betaelt xiiij ℔, vij s., vj d. gr. Facit iijᶜxlv ℔.

Item was gherekent up den zeluen dach jeghens die vors. Lomb. van lxxxij motoene, die maken in paymente den motoen vor xxviij gr., ix ℔, xj s., iiij d. gr., die aldaer ghehaelt waren des saterdaeghs na Sinte Bauendach int jaer van lxiiij te ij d. van den ponde, loopt die cost mitten hooftghelde van enen jare ende v weken lanc xiiij ℔, vij s., xj d. gr., hem luden betaelt xiiij ℔, vij s., xj d. gr. Facit iijᶜxlv ℔, x s.

Item was gherekent up den vors. dach jeghens den vors. Lomb. van lvj ℔, xv s., vj½ d. grote, die men hem sculdich bleef doe men lest jeghens hem rekende, sonder nu dat was up den vijftiesten dach van Marte int jaer van lxiiij van xxxv weken lanc ij d. van den ponde loopt die cost mitten hooftghelde mit dat zi der stede te goede deden lxxiij ℔,

v s. g., hem luden hier of betaelt xlix ℔, v s. gr., aldus blijft men den vorn. lomb. sculdich bij deser rekeninghen xxiiij ℔ gr. of ghesleghen die coste van hondert motoenen die zi der stede sculdich zijn te leene zonder cost ende of ghesleghen ij ℔ grote van haren porterscepe, welke xxiiij ℔ gr. te coste ghestaen hebben up ij d. van den ponde, seder dat men lest jeghens hem rekende, dat was up den viertiensten dach van Nouemb. int jaer ons Heren mcccIxv, welke vors. xlix ℔, v s. gr., die die stede den vors. Lomb. betaelde up den vorn. dach, maken in payemente xi^{c}lxxxij ℔.

F. summa xxix^{c}lix ℔, xiiij s.

Item meester Clays den houtbreker betaelt van dat hi in verleden tiden in die sluus wrochten van der stede weghen viij ℔, viij s.

Item Lein vut Wolfaerdijc betaelt van iij daghen te stekene, daer die oude crane stoet v gr. sdaeghs. Item Hughen meester Willems neve van den zeluen ende van stilen te scarpene van iiij daghen iij gr. sdaeghs. Facit. Item Boncfaes Jacops s. van den zeluen van ij daghen ij gr. sdaeghs. Facit iij ℔, xiiij s.

Item Martin Martijns s. betaelt van iij daghen ende Han Hoefkijn van ij daghen aldaer te helpen stekene ende deluene elken iij gr. sdaeghs. Facit xxx s.

Item jeghens Aechten Spoons ghecocht een tonne tars, daer men torken of maecte, die coste iij s. gr. Facit iij ℔, xij s.

Item Han Willen s. betaelt van viij^{c} torken te makene van den honderde vj gr. Facit iiij ℔, xvj s.

Item Aechte Willem Piers s. betaelt xxviij gr. van hurden daer men den weel mede ouerghenc, op dese zide der galghen. Facit lvj s.

Item Pieter Jan Boeyen s. betaelt van x ℔ ijsers an die takele ter Damporten, van elken ponde iiij sc. xxvj s., viij d.

Item jeghens Aechten Willem Piers ghecocht een hout daer

die scare of ghemaect was ter watermoele, dat coste ij ℔, xij s.

Item meester Jan Kaproene van vij daghen die pipe te makene, steene te houwene, daertoe an dien Westersen tor ter Corsterstrate porten vj gr. sdaeghs. Item Wille zinen broeder van den zeluen van vij daghen v gr. sdaeghs. Item Heyne Mulard te diene van vij daghen ij gr. sdaeghs, doet vij s., vij d. gr. facit.

F. summa xxix ℔, xiiij s., viij d.

Summa summarum van al den ontfanghe loept xvj^{m}ix ℔, j d., ende summa summarum van al den vatgheuene loept xv^{m}ix^{c}xcix ℔, xvij s., iij d., aldus die ene summe jeghens die andere gheeffent, soe bliuen Baselis ende Jan Martijns s., vors. der stede sculdich van dat haer ontfanc meer draecht dan haer vutgheuen ix ℔, ij s., x d. miten gherekent up der stede huus vor heer Heynr. van den Abeele den beliou, heren Hughen Bloc den scepen ende anders vele goeder lude up den lesten dach van Marte int jaer ons Heren mccclxv.

Dit is die scult die die stede van Middelburg sculdich is, daer brieue of zijn ende zonder bricue die Baselis Willem Blankerts s. ende Jan Martijns s. burghmeysters ouerleuerden Woyten Peters zone ende Wouter Jans s. van der stede weghen burghmeysters.

In den eersten is die stede sculdich minen heer den abt ende zinen conuente daer hi brieue of heuet ende zonder brieue viij^{c} scilde. Item v^{c} scilde die in Heynr. Boudins s. ende Clays Sijmons s., burghmeysterscip gheleent waren. Item is men hem sculdich ij ℔, v s. gr. van enen sticke rinschwijns. Item van den lande ter Nortporten up der vesten daer die stede teglen vut doet maken, dat groot is ij½ ghemet p.t. xxv r. hier of is den vors. clooster betaelt lxxxiiij^{m}viij^{c} teglen. Item xxij½^{m} teglen elc dusent van ij s. gr. Item twee hondert motoene stic van xxvj groten. Item xx seue calx. Item.

Item is die stede sculdich den Beghijnhoue xxv dornixe

scilde. Item iij qrt. (dat is quartier of ¼ gemet) lants tghemet van v ℔ gr. daer den ouen van der teghelrien op staet.

Item heer Janne Jan ter Clays ss. van daer die stede jaerlix van x ℔ een pont te renten of geeft ix ℔ g.

Item Domaes Pieter Boudekijns kindere xx ℔ gr.

Item Bertelmeeus Heyne Moylenkint xx ℔ gr.

Item heuet die stede onder hare van den ghelde van der vleeschuse iij ℔, x s. gr.

Item arfnamen jonefr. Erkenraets van gheleenden ghelde xviij s. gr.

Item bi meester Jan Gillis s. van houte te Dordrecht xvj s., ix d. gr.

Item is die stede sculdich minen heer den hertoghe van Ambochte van der watermoele van Domaes Piet. Boudekijns s. kinder weghen xxix ℔, viij s., v d. gr., dit was gherekent up Sinte Agnieten auent int jaer van lxij. Item is meen hem sculdich van den ambochte bi der breede van den x gr., van dem ghemete die men gaf int jaer van lxiij xxxvij ℔, xiiij s., iiij½ d. gr. Item van der Watermoele van den jare van lxiij ende lxiiij v ℔ gr. Item van Domaes Piet. Boudekijns kinder weghen van den jare van lxiij ende lxiiij iiij ℔ gr., dit was gherekent des donred. na Gregorii in Marte, int jaer ons Heren mccclxiiij, somma van al lxxvj ℔, xxxiij gr., hier of is mijn heer der stede weder sculdich van alle hare porteren lande van den x gr. van den ghemete die men gaf int jaer van lxiij van elken ghemete ij gr. Item rekende die rentemeester Reyngaer jeghens die burghmeyster te vutgaende oeghste int jaer van lxv van der bede van viij so. van den ghemete ende van ander scout, soe dat men minen heer up dien tijt sculdich bleef lxxxv ℔, xlj s., ix d. gr., hier jeghens heft die rentmeester voldaen der stede van ix^{m} morgen lants die horen porteren toebehoren ende daer hem mijn heer up ghegheuen heft van elken morgen ij d. g., doet in eenre summen lxxv ℔ gr., des blijft des abts lant buten deser re-

keninghen. Ende hier buten blijft dat die rentmeester noch niet ontfanghen heuet ende in die ix^{m} morgen gherekent zijn daer die zullen die goede lude van den gherechte den rentmeester toehelpen dat het gheinnet worde, ende wes men niet gheinnen en mach daer zal die stede den rentmester of betalen van elken ghemete ij gr.

Item is men den lombaerden hier binnen der stede sculdich xxñij ℔ gr., die bleef men hem sculdich doe men lest jeghens hem rekende up ij d. van den ponde die weke, dat was up den viertiensten dach van Nouember int jaer van lxv.

Item is men den vors. lomb. sculdich hondert motoene, die maken in paymente x ℔, xvj s., viij d. gr., die ghehaelt waren te coste aldaer up ij d. van den ponde, des vrid. na Sinte Gheertruden dach den twintichsten dach van Marte, daer men mede betaelde die palloren ende ander oncost die men dede om der reyzen wille van Zoutebommele.

Item Christisen Piets. s. den clero van zinen dienste ende cleeden die hi beleefde.

Item Meeus Andries s. van kannen ende oesuaten die tot hem ghehaelt waren doet te Baselis bornde.

Item Gillis Willems s. van dat hi onder die stede heeft xv ℔, iiij s. miten. Item van den ghelde datten groten ghilde toebehoort lxxx ℔, xviij s. miten, des is tghilde weder der stede sculdich lv s. gr.

Item dat ghelt dat van Clays Sijmons s. meede comen is bouen coste iij ℔, viij s., vij d. gr. iiij miten.

Item is die stede sculdich Jacob Jan Boudins s. kinderen, daer zi hem van tien ponden een tsjaers of geeft te renten vj ℔ gr.

Item meester Willem den timmerman van den crane te versettene iij½ ℔ gr.

Item Piet. Jans s. van zinen dienste van enen jare iij ℔ gr.

Item Piet. Lauwaerd van zinen dienste van enen jare iij ℔ gr.

Item Arnoud Jans s. van zinen dienste xx s. gr.

Item Meeus Meeus s. van zinen dienste xxx s. gr. Item

van hondert xlj ℔ carcen die te winter verbornt waren, tpont van ij gr., maect xxxiij s., vj d. gr. Item van vj basten xviij gr. Item van xvj beseme iiij gr. Item van zeepen die men verbesichde te crane viij ℔, pont van ij gr. Item van vij blecken stic van iiij gr. maect iiij s., x d. gr. Facit lviij s., iiij d. gr.

Item Han Willen s. van vj manden sticken in te zettene xviij gr.

Item Wout. Jans s. van der reyse te Ghent xxxvj s., iiij d. gr.

Item Piet. Onnarghs s. van zinen lande daer taant vutghenoert was.

Dit is die scult die men der stede sculdich is.

In den eersten arfnamen Jan Scrivers xxvj½ ℔ gr.

Item heer Boudin van Brigdamme van zinen porterscepe iiij ℔ gr.

Item Domaes Domaes Jacops ss. van xviij^{m} teglen elc dusent van viij gr.

Item Piet. Jans s. van Popkijnb. van zinen deele van den laken asijnse xij ℔ miten.

Item Jan van der Haymanne van ij^{m} teglen ij s. gr.

Item heer Wolfaerd van Borselen van iij^{m} teglen iij s. gr.

Item heer Hug. Bloc van x^{m} teglen x s. gr.

Item Coppin Jacob tser Domaes ss. van den pennewaerd asijnse van den jare van lx iij ℔, xv s. miten. Item van den harinc asijnse van den jare van lix xlij ℔, x s.

Item Jan Piet. Christiaens ss. van den harinc asijnse van den jare van lx xxxv ℔, xij d.

Item Jan Magn. s. ende Jacop van Welsinghe van den marctfelt asijnse van den jare van lx xviij ℔, xvij s., ij d.

Item Han Poppe van den harinc asijnse van den jare van lxj xxxvij ℔, viij s.

Item Willem Sijmons s. van zinen deele van den laken asijnse van den jare van lix viij ℔, ij s.

Item Hannekijn Bast van zinen porterscepe vj gr.

Item Gillis Eyschen s. van zinen porterscepe xij gr.

Item Clayskijn Jans s. van zinen porterscepe xij gr.

Item Christiaen Pieters s. die clerc xxxij s. gr. van ghescote.

Item Piet. Jacop van der Zettinghe van heer Piet. Crucebroeders doet j motoen.

Item Hannekijn Wissen s. van den zeluen ij motoene.

Item Sijmon Steenpit van den zeluen iij motoene.

Item Jan Sijs s. xx s. gr.

Item heer Hug. Bornenbroot iiij ℔ gr.

Item Heynr. Jans s. vter Haefdinghe, van dat hi thuus van Middelb. an huren hadde viij s., ix d. gr.

Item Poppe Piete Gheert ss. van dat hi an hem rekende jeghens Colijn Boudijns s. van den wijn asijnse van Pierkijn Gher. s. weghen ende Heyne Stampelox weghen xxxix s. gr. ende xvj d. sc., daer hi der stede weder of betaelde xxxvj s., viij d. gr., dus blijft hi der stede sculdich xiij s. gr. pt. vij̃ sc.

Item Hannekijn oem Lems Domaes Domaes s. ende Joes van den H.te van den broot-asijnse van den jare van lxi, xxvj ℔, xv s.

Item Sijmon Lem Heyne Wille ss. ende Christiaen Willem Christiaens ss. van den marctfelt asijnse van den jare lxj.

Item Colin Boudins s. en zinen ghesellen van den jare van lxj, van der huus huren van den huse van Middelb. xvj s., ij d. gr.

Item Joes Carbonkel van zinen porterscepe xij gr.

Item Han Doede van zinen porterscepe vj gr.

Item Coenraet Willems s. van zinen porterscepe xij gr.

Item Willem Clays Vadden van iiij^{m} teglen iij s. gr.

Item Jan Marre Pieters s. van ij^{m} teglen iiij s. gr.

Item Woyte Pieters s. van vij^{m} teglen xiiij gr., daer of betaelt viij½ s. gr.

Item Lijsbr. Bosen van ij^{m} teglen iiij s. gr.

Item van der hofsteden daer Han Boudijns s. op woende van ix jaren xij gr. tsjaers.

Item van der hofsteden daer Pier Scaep up woende van v jaren xvj gr. tsjaers.

Item van der hofsteden daer Coppin Cogghen neven dochter up woent iiij s. gr.

Item Clays Bartelmeeus s. van zinen porterscepe ij ℔, xxx gr.

Item Willekijn die Valkenare van zinen porterscepe v s. gr.

Item Mijchiel Willems s. van zinen porterscepe ij s. gr.

Item Piet. Hughe Brantijns s. van xxiiij^{c} teglen.

Item Clays Cromb. s. van xij^{c} tegelen.

Item Gillis Piet. Hug. Brantijns van j^{m} teglen.

Item van Willem Pieters s. van vj^{c} teglen.

Item France Pieters s. van xiiij^{c} teglen ende xx seue calx.

Item Domaes Heynen s. ende Heinr. Fierkijn van den laken asijnse van den jare van lxiij, xlvj ℔, xvj s. Heynr. Fierkijn heft hier of betaelt xiij ℔.

Item heer Heynr. van den Abeele van zinen porterscepe l s. gr.

Item Lieuin van Dronghele van zinen porterscepe vj gr.

Item Heyne Pieters s. van zinen porterscepe ij s. gr.

Item Jan Venetse van zinen porterscepe.

Item Boudin Wittebolle van zinen porterscepe j½ gr.

Item Willem Moys van zinen porterscepe.

Item Lemmekijn Clays tsbelious knecht van zinen porterscepe iiij s. gr.

Item Olard Hughen s. van zinen porterscepe iij ℔, xxx gr.

Item Willem Hughen s. vten boomgaerde van zinen porterscepe iiij s. gr.

Item Clays Boudins s. van Aernemuden van zinen porterscepe.

Item meester Jacop Boudins s. van iij^{m} teglen vj s. gr.

Item Han Driepont van j^{m} teglen ij s. gr.

Item Dierc. Heynmans s. van ½^{m} teglen xij gr.

Item Willem Piet. Pieters ss., Clays Cromb. s. ende Gillis Boudins s. van der huus huren van Middelb. van den jare van lxij, vj s., ix d. gr.

Item heer Heynr. van den Abeele van zinen deele van der huushuren van den herte van den jare van lxiij, xvj s., vj d. gr.

Item Gillis Boudins s., Piet. Cogghe, Clays Cromb. s. van den zeluen jare van der huushuren van Middelb. xxvij s., j d. gr.

Item Piet. Jacops s. ende Kalle Pauwels docht. van den broot asijnse viij ℔, xj s.

Item Justaes Gheerards s. van zinen porterscepe iij ℔, xv s. gr.

Item heer Jan van Culenb. van zinen porterscepe vj ℔, v s. gr.

Item Jan van Brigdamme van zinen porterscepe.

Item Goede Vrake van zinen porterscepe.

Item Heynr. Poolvoets s. van zinen porterscepe x s. gr.

Item Jan Lornuer van zinen porterscepe xij gr.

Item Florens Doemsdach van zinen porterscepe xxx s. gr.

Item Willem Hosemont van zinen porterscepe xviij gr.

Item Steuyn Olards s. van zinen porterscepe vj gr.

Item Hannekijn Punt van zinen porterscepe vj gr.

Item Jan Euerdey van zinen porterscepe x s. gr.

Item Ard Jans s. van ij^{m}½ teglen v s. gr. Item van iiij½^{c} teglen.

Item Woyte Pieters s. van vj^{m} teglen xij s. gr.

Item huurden Gillis Boudins s., Wolfaerd van der Hoghe ende Coppin Jacop ter Domaes ss. thuus van Middelb., in tjaer van lxiiij up Sinte Urbaens auent in Meye, een jaer om lv s. gr., die zijn zi sculdich.

Item Ard Jans s. ende Hug. Piet. Christiaens ss. van den broot asijnse van den jare van lxv, xxviij ℔, viij s.

Item Dankaert vten Gheere van wol asijnse xxvj ℔, xviij s., iiij d.

Item Clays Gheert s. ende Pauwels Fransoys s. van den hout asijns vij ℔, iiij s.

Item Piet. Swieten s. ende Hannek. Borselare van den laken asijnse xij ℔, ij s.

Item Domaes Heynen s. van den penneward asijnse lxvij ℔, x s.

Item Gheert van Borselen van zinen porterscepe.

Item van Pauwels Trompers porterscepe.

Item van Hannekijn Flor. s. porterscepe xviij gr.

Item Jan van den Poele van zinen porterscepe xxx s. gr.

Item Han Willen s. van xvj^{c} teglen.

Item huurde Gillis Boudins s. thuus van Middelb. een jaer lanc, om up Sinte Urbaens auen in tjaer van lxv om l s. gr. d.

OUDSTE KAMERAARS-REKENING

DER

STAD UTRECHT,

(1380).

MEDEGEDEELD DOOR

Jhr. Mr. A. M. C. VAN ASCH VAN WIJCK.

Op den lederen omslag staat:

Cameracrs jnt jaer van lxxx Willam ouer die Vecht ende Steuen van Groenenwoude.

(1° *blads.*) God wouts.

Der stat cameraers.

Dit is opboeren Willams ouer die Vecht ende Steuens van Groenenwoude vander stat ghoede van Vtrecht, alse van onser Vrouwen Lichtmisse, de was jnt jaer van lxxx tot onser Vrouwen Lichtmisse toe daer naest comende jnden jare van lxxxi.

Inden eersten van Jacob den Munnic en Gheriid van Broeclede van hore koermaent, doe zi koermeysters waren, xi ℔.

Item van Henric Loef ende Tyman den coddemaker van hore koermaent, x s.

Item van Geliis Coppen zoen ende Jan van Driel van hore koermaent, dat si te zamen koermeysters waren, v s.

Item van Jacob Zoudenbalch ende Ruschen Jans Kocssoen van hore koermaent, iij ℔.

Item opgheboert van Jan van Hamersleyne, alse vanden gruythuze (1) nyet.

(*Keerzijde*) Item opgheboert van Willam van Angheren, Willam Scuts soen, van dat hij weydegraue (scutmeyster (2)) was, x ℔.

Sm. vanden eersten blade xxiiij ℔, xv s.

(2e *blads.*) Opboeren van ouder scout.

Inden eersten van Ghisebert Lichtenap cccc ℔.

Item van Jan vander Lane lxxxij ℔.

Item van Willam den posteydebacker iiij ℔, iiij s., vij d.

Item van Gheriid vanden Houe van een stuc houts, dat hem Willam Hughen zoen vercofte, iiij ℔, iiij s., vij d.

Item vander tollen opte Nyeuaert cc ℔, xviij ℔, dat maket aen stat pay c ℔, xciij ℔, xv s., ix d.

Item opgeboert van loedzen buten Zinte Katerinen.

Item van Peter Jans soen xvi ℔.

Item van Jan Hughen zoen xxiiij ℔.

Item van Jan vander Lane xcij ℔, v s. (3).

De cleyn loedze.

Van Willam ouer die Vecht x ℔.

De zidel loedze.

Van Willam ouer die Vecht xliij ℔.

(*Keerzijde*) De grote loedze.

Van Willam ouer die Vecht c ℔, x ℔.

Jan Hughen zoen (4).

Sm. vander ouder schout ende vanden loedzen voerscr. viijc ℔, lxxxvij ℔, iiij s., xi d.

(3e *blads.*) Opgeboert vander stat vecht ende koermeysters.

Gheriid van Damassche ende Jan Claes soen ij ℔, v s.

Steuen van Groenenwoude ende Jacob Egberts soen.

Willam ouer die Vecht ende Tyman van Scerpenborch.

(1) Doorgehaald.
(2) Idem.
(3) Idem.
(4) Idem.

Euert Soke ende Wernaer vanden Spieghel iiij ℔.
Jan de Witte. Peter Boydiins soen.
Tyman Sloyer. Ghisebert vter Koeken.
Meyster Jan vanden Doem. Eliaes Scerpeweert.
Tyman de Goyer, Dirk Voet vj ℔.
(*Keersijde*) Beernt van Dolre ende Jacob Coman Hermans soen iij ℔.
Florans van Pallaes. Daem de naeldemaker.
Peter Mouwer. Meliis Aernts soen.
Lubbert Bolle ende Marten de Paep.
Aernt Knoop ende Dirc de Keyzer iiij ℔.
Sm. vanden vechtkoeren xix ℔, v s.
(4e *blads.*) Opgeboert van broeken vanden steen.
Inden eersten van Herkerlinc v^{m} steens.
Van Henric Mouwer v^{m} steens.
Van Reynaer Jans Vrezen zoen xv^{m}.
Van Heyn Zat ende van zinen wiue ende zinen zoen xv^{m}.
Van meyster Jan van Hogheestraten l^{m}.
Van Wouter Grawaert v^{m}.
Van Hughe Grawaert v^{m}.
Van Herman Grawaert v^{m}.
Van Ghisebert van Zulen v^{m}.
Van Jan van Bolen v^{m}.
Van Lam Noezen v^{m}.
Van Wouter vanden Wilden v^{m}.
Van Pellekiin iiij^{m}.
Van Ghisebertus Kiitwt v^{m}.
Van Vrancken den daker vj^{m}.
Van Baudekiin van Rutenberch xxv^{m}.
Van Jan Meynaert xxv^{m}.
Van Ghisebert van Oestrum xxv^{m}.
Sm. cc^{m} ende xv^{m} steens, elc ^{m} xix pl., maket an ghelde ander stat pay cccc ℔, liij ℔, xviij s.
(*Keersijde*) Item opgeboert van broeken aen ghelde.
Van Wouter van Coelen l ℔.

Van Gheriid van Ameronghen, zinen broeder, l ℔.

Van Gheriid Herman knechts soen x ℔.

Sm. vanden broeken aen ghelde c ℔, x ℔.

Smr. van al den broeken aen stene ende ghelde voersc.

v^{c} ℔, lxiij ℔, xviij s. stat pay.

(5^{e} *bladz.*) Opgheboert van borgherscap.

Dit siin de nye borghers.

Jan Vrederix soen van Montfoerde, Borre van Heemsteden, Andries Paep Lewen zoen, Jan Cesar, Egbert van Aemstel Willams soen, Henric Sponc van Wercouden, Oelric Henrix soen van Ludic, Jan Ghizen zoen, Jan Piers Henric Piers soen van Maersen, Steven van Nyenvelt Godeuert soen, Rutgheer Walich Quaetvoets soen, Dirc Corlinc Hermans soen, Gheriid de Wilde Wouters Wilden zoen, Jan van Enspic Huberts soen de snider, Jan Claes soen de spanneghieter, Ghisebert Foeyte Meliis soen, Jan Jacobs soen vander Weyde, Henric Ghisebert Wedermoets soen, Heyn van Tiel, Egbert Rusche, Gheriid de Weldighe, Jan Dever, Hubert Huberts soen de louwer, Aelbert vanden Bossche Hughen zoen, Willam Willams soen de posteydebacker, Splinter Crukaert, Euert Aelberts soen van Heze, Jan de Zwerte Roetaerts soen wt Camericken, Jan de scoemaker van Mechelen, Aelbert Richters soen de messemaker, Zweder Huberts soen van Voerne, Willam Modyzer, Jan Jacob Wieghelaers soen, Jan van Doueren de wannemaker, Gheriid ende Jacob, Jan Wedighem kijnder Ghis. soens.

(*Keerzijde*) Aernt van Welle Jan Coppaert soens soen, Jan Dirc Vden zoens soen, Ghisebert Gheriids soen de backer, Lambert de Rike Jans soen, Volkier tolnaer, Aernt Henrix soen, Jan Boudiins soen de riembeslagher, Jan Corf, Claes vander Lake, Dirc van Wye, Steven ziin broeder, ghebroeders; Claes Volperts soen de riemmaker, Wouter vander Bilte Godeuerts soen Vten Winckel, Claes Goteboy Tijman Goteboeys soen, Ghisebert ouer die Vecht heren Ludolfs broeder, Willam Jan Willams soens soen, Willam Peters soen de cuper, Jacob Hongher de leydecker.

Sm. opgheboert van liiij borghers, van elken borgher

iiij oude scilde ende v pl., maket ander stat pay ix^{c} ℔, xlij ℔.

(5^{e} *bladz.*) Den hier na bescreuen staen is borgherscap ghegheuen om nyet.

Jan Obis die stat horenblazer.

Meyster Willam den Zas.

Aernt Hoywagen.

Willam Vetkiin.

Doe die greue voer de stat lach.

Wermbout Euerts soen.

Jan vander Doem Peter Wouters soens soen.

Lombaerde.

Antoniis Crauas Craus Oberts soen.

(*Keerzijde*) Niets.

(7^{e} *bladz.*) Opgheboert vander stat sizen.

Vanden wiinsiis.

Vander eerster maent v^{c}lv ℔.

Vander ander maent v^{c}lv ℔.

Vander derder maent v^{c}lv ℔.

Sm. vanden eersten dre maenden xvi^{c} ℔ lxv ℔.

Vander vierder maent v^{c}lx ℔.

Vander viifter maent v^{c}lx ℔.

Vander zester maent v^{c}lx ℔.

Sm. vanden andren dre maenden xvi^{c} ℔, lxxx ℔.

Vander zeuender maent cccc ℔, xx ℔, i maent.

Vander achtender maent cccv ℔
Vander neghender maent cccv ℔ } twe maende.

Sm. vanden derden dre maenden m ℔, xxx ℔.

Vander tiender maent ccccxlv ℔.

Vander elfter maent ceccxlv ℔.

Vander twalefter maent ccccxlv ℔.

Vander dertiender maent ccccxlv ℔.

Sm. vanden lesten vier maenden xvij^{c} ℔, lxxx ℔.

Smr. vanden wiinsiis vi^{m} ℔, c ℔, lv ℔.

(*Keerzijde*) Opboeren vanden hoppensiis.

Vander eerster maent xi^{c}l ℔.
Vander ander maent xi^{c}l ℔.
Vander derder maent xi^{c}l ℔.
Sm. vanden eersten dre maenden xxxiiij^{e} ℔, l ℔.
Vander vierder maent xij^{c}lxv ℔.
Vander vijfter maent xij^{c}lxv ℔.
Vandcr zester maent xij^{c}lxv ℔.
Sm. vanden andren dre maenden mmm ℔, vij^{c} ℔, xcv ℔.
Vander zeuender maent ml ℔ i maent.
Vander achtender maent mlxxxv ℔
Vander neghender maent mlxxxv ℔ } ij maenden.
Sm. vanden derden dre maenden mmm ℔, cc ℔, xx ℔.
Vander tiender maent xi^{c}xxx ℔.
Vander elfter maent xi^{c}xxx ℔.
Vander twalefter maent xi^{c}xxx ℔.
Vander dertiender maent xi^{c}xxx ℔.
Sm. vanden lesten vier maenden mmmmv^{c} ℔, xv ℔.
Sm. vanden hoppensiis xiiii^{m} ℔, ix^{c} ℔, lxxxv ℔.
(8^{e} *blads.*) Opboeren vanden tonneghelde.
Vander eerster maent v^{c}xx ℔.
Vander ander maent v^{c}xx ℔.
Vander derder maent v^{c}xx ℔.
Sm. vanden eersten dre maenden xv^{c} ℔, lx ℔.
Vander vierder maent ccccl xxxv ℔.
Vander viifter maent ccccl xxxv ℔.
Vander zester maent ecccl xxxv ℔.
Sm. vanden andren dre maenden xiiij^{c} ℔, lv ℔.
Vander zeuender maent cccc ℔, j maent.
Vander achtender maent ccccxxx ℔
Vander neghender maent ccccxxx ℔ } ij maende.
Sm. vanden derden dre maenden xij^{c} ℔, lxx ℔.
Vander tiender maent cccc ℔, x ℔.
Vander elfter maent cccc ℔, x ℔.
Vander twalefter maent cccc ℔, x ℔.

Vander dertiender maent cccc ℔, x ℔.

Sm. vanden lesten vier maenden xvj^{c} ℔, xl ℔.

Smr. vanden tonneghelde v^{m} ℔, ix^{c} ℔, xxv ℔.

(*Keerzijde*) Opboeren vanden dobbelboeren.

Vander eerster maent c ℔, v ℔.

Vander dander maent c ℔, v ℔.

Vander derder maent c ℔, v ℔.

Sm. vanden eersten dre maenden ccc ℔, xv ℔.

Vander vierder maent c ℔, x ℔.

Vander viifter maent c ℔, x ℔.

Vander zester maent c ℔, x ℔.

Sm. vanden andren dre maenden ccc ℔, xxx ℔.

Vander zeuender maent lx ℔, j maent.

Vander achtender maent xcv ℔
Vander neghender maent xcv ℔ } ij maende.

Sm. vanden derden dre maenden cc ℔, l ℔.

Vander tiender maent xc ℔.

Vander elfter maent xc ℔.

Vander twalefter maent xc ℔.

Vander dertiender maent xc ℔.

Sm. vanden lesten vier maenden ccc ℔, lx ℔.

Smr. vanden dobbelkoeren xij^{c}lv ℔.

(9^{e} *blads.*) Niets.

(*Keerzijde*) Opboeren vanden beestsiis.

Vander eerster maent xxx ℔.

Vander ander maent xxx ℔.

Vander derder maent xxx ℔.

Sm. vanden eersten dre maenden xc ℔.

Vander vierder maent xl ℔.

Vander viifter maent xl ℔.

Vander zester maent xl ℔.

Sm. vanden andren dre maenden c ℔, xx ℔.

Vander zeuender maent xxv ℔, i maent.

Vander achtender maent xxx ℔
Vander neghender maent xxx ℔ } ij maenden.

Sm. vanden derder dre maenden lxxxv ℔.

Smr. beestsiis cc ℔, xcv ℔.

(10e *blads.*) Opboeren vanden moelensiis.

Vander eerster maent cccc ℔.

Vander ander maent cccc ℔.

Vander derder maent cccc ℔.

Sm. vander eersten dre maenden xijc ℔.

Vander vierder maent ccclxv ℔.

Vander viifter maent ccclxv ℔.

Vander zester maent ccclxv ℔.

Sm. vanden andren dre maenden m ℔, xcv ℔.

Vander zeuender maent ccel ℔, i maent.

Vander achtender maent cccxl ℔
Vander neghender maent cccxl ℔ } ij maende.

Sm. vanden derden dre maenden m ℔, xxx ℔.

Non doude molensiis.

Vander tiender maent c ℔.

Vander elfter maent c ℔.

Vander twalefter maent c ℔.

Vander dertiender maent c ℔.

Sm. vanden lesten vier maenden cccc ℔.

Smr. vanden moelensiis mmm ℔, vijc ℔, xxv ℔.

(*Keerzijde*) De brousiis vanden lesten vier maenden.

Vander eerster maent lxxx ℔.

Vander dander maent lxxx ℔.

Vander derder maent lxxx ℔.

Vander vierder maent lxxx ℔.

Sm. brousiis ccc ℔, xx ℔, vanden lesten vier maenden ende doe wertet eerste vercoft.

(11e *blads.*) Opboeren vanden jaersizen.

Bottersiis vijcxxv ℔.

Merssiis ixcv ℔.

Grawerkersiis c ℔, xxx ℔.

Hudesiis ccccx ℔.

Zesiis m ℔, x ℔.

Doude wantsiis xiiij^{c} ℔, l ℔.

De nywen wantsiis c ℔, xx ℔.

De Waghe v^{c} ℔, lxxv ℔.

Dat oude wechghelt c ℔, xlv ℔.

De Hudebrugghe xc ℔.

De Cordewanier brug xc ℔.

Torfsiis viij^{c} ℔, l ℔.

Houtsiis v^{c} ℔.

Ooftsiis c ℔, lxxx ℔.

Calcsiis c ℔, lxx ℔.

Zoutsiis c ℔, xc ℔.

Dat bezien ambocht vanden vercken c ℔, lv ℔.

Dat oude wechghelt vanden beesten tusschen Victoris ende onser Vrouwen Lichtmisse gont xxx ℔.

Vanden vleyschuze xxxviij oude schilde, maken c ℔, lx ℔, ix s.

Sm. jaersizen vij^{m} ℔, viij^{c} ℔, lxxxv ℔, ix s.

(*Keerzijde*) Niets.

(12^{e} *blads.*) Opboeren vanden ganzebancken.

Vander eerster bancstede aent vleyschuys heeft Mechtelt Godenaerts dochter om xvi ℔.

Die ander bancstede daer naest ter Minrebroeder waerts had Dirc Scade om xxij ℔.

Vander derder bancstede daer naest voert ter Minrebroeder waerts had Ghisebert Aelberts om xiiij ℔.

Vander vierder bancstede daer naest voert ter Minrebroeder waerts, ende dat is de voerste, de hadde Ghisebert Aelberts soen om vij ℔.

Item aen die ander zide, dat is de wester zide.

Vander eerster bancstede aent vleyschuys had Wouter Ghisekiins soen om xij ℔.

Vander ander bancstede daer naest, dat is de hoecstede, hadde Gheriid Claes soen om xxii ℔.

Vander derder bancstede daer naest der voers. bancstede had Aleyd Ghisebert Pots wiif om xiiij ℔.

Item aen die ander zide, dat is aen die noertside ter Minrebroeder waerts.

Vander eerster bancstede, dat is de ouerste aen die oestside, had Kerstine Hildebrants om xxi ℔.

(*Keerzijde*) Item vander ander banestede daer naest ter Waghen waerts, hadde Dirc Winter om xij ℔.

Vander derder bancstede daer naest ter Waghen waerts, hadde Aleyd Hildebrants om ix ℔.

Vander vierder bancstede daer naest ter Waghenwaerts, hadde Dirc Wouter om vij ℔.

De viifte bancstede daer naest ter Waghen waerts bleef onverhuert.

Item had Aleyd Zullen ene bancstede om iiij ℔.

Sm. Ganzebancken c ℔, lx ℔.

(13e *blads.*) Sm. opgheboert vanden renten vander stat weyde vijm ℔, ccc ℔, lxiij ℔.

Sm. opgheboert vanden renten vter rollen cccc ℔, xxv ℔, xiij s., ij d.

Sm. Smr. vander stat ghoede opgheboert lm ℔, ixc ℔, xxxi ℔, v s., i d., des selmen Steven weder of oorten van die ghene, de ontruymt siin ofte de inden toorn legghen vic ℔, lxi ℔, xv s., x d., aldus bliift die rechte summe van Steuens opboeren vander stat ghoede lm ℔, cc ℔, lxix ℔, ix s., iij d. Ende voert zo zel hi opboeren vanden nywen cameraers van dat hi meer wtghegheuen heeft dan opgheboert xvijm ℔, c ℔, ij ℔, xvj s., ij d. Ende aldus beloopt Steuens opboeren lxvijmcxc ℔, lxxij ℔, vi s., v d.

(*Keerzijde*) Niets.

(14e *blads.*) Niets.

(*Keerzijde*) Niets.

(15e *blads.*) Dit is dat wtgheuen.

Inden eersten vanden daghelixschen cost.

Inden eersten costen der stat kisten ouer te draghen tots borghermeysters huys x s.

Item coste de man, de vanden rade gheuallen was, te greuen xviij s.

Item den zes ouersten voer hoer aasacken xiij ℔, x sc.

Item hadden der stat knechten, die de heerpannen verwaerden opten vier daghe te Vastellauont, ende dieze wech ende weder droeghen, elc v s., maket iij ℔.

Item hadden Aernt van Nyel, Jan Haes ende Pawe, elc voer zine scoene j ℔, stat pay, maket aen lichter pay iij ℔, vij s., vi d.

Item doemen sprac mitten meyster, daermen de vre clocke aen verdinct woude hebben te vermaken, coste biden cameraers i ℔.

Item daer na droeghen zi mitten zeluen meyster ouer een eenre vormen, coste xxxv s.

(*Keerzijde*) Item des andren daghes na Zinte Peters dach ad Cathedram ghinghen Aernt van Nyel, Jan Haes ende Pawe omme crigieren water ende lederen voer der lude doer, ende elc hadde v sc., maket xv s.

Item had Michiel Herman Zalms soen van dat hi den boc verwede, de aen de vrecloc wesen zoude, xxx s.

Item ghegheuen tromper te hoefscheden om dat hi der stat voertiids trouweliken ghedient hadde, x s.

Item ghegheuen Jan Haessen, Aernt van Nyel ende Pawen, van dat si bootscapten vanden kiinderen te houden tieghens ouser Vrouwen zegheninghe, coste xv s.

Item hadde Johannes Brvnen dochter van twe rieme scriifpanpiers xxv ℔.

Item Ghesienct den ghenen, die tot Jherusalem gheweest hadden, de onse hen toghen opten ezel opten Palmdach, iij take wijns costen iij ℔.

Item den Minrebroederen ende Jacopinen, elker oorden voer hoer pitanci ix ℔, dat maket xviij ℔.

Item des dinxdaghes na Palmdach ghinghe Jan Haes, Pawe ende Aernt van Nyel crigieren water ende lederen voer der ude doer, coste xv s.

Sm. vanden eersten blade lxxxiij ℔, xv s.

(16e *bladz.*) Item opten Witten Donredach, doet bernde onder den Gaerde tot Macheleins huys vander Stripe, daer waren xvi tinen ende elke tine hadde iij placken, maket vj ℔.

Item had Stoerkiin voer zine scoene tieghens Paschen x s.

Item hadde die man, die de Vecht verwaert, iiij ellen lakens, elc ellen ij ℔, maket viij ℔.

Item des vridaghes na Zinte Tyburcius dach ghinghen Jan Haes, Aernt van Nyel ende Pawekiin omme crigieren water ende lederen voer die lude doere, om datter doe zeer wayde, ende elc had v s., maket xv s.

Item hadde de zweertfegher vander stat sweert scoon te houden al dit jaer wt xxx sc.

Item gheleent Roelkiin den horenblazer x sc.

Item ghegheuen Heymeric voer zinen zomerroc v ℔, xij s., vi d.

Item inde iij Criuys heylighe daghe ghinghen Jan Haes, Aernt van Nyel ende Pawekiin omme crigieren, dat nyemant voer den crusen gaen en zoude nochte nyemant ambocht doen en zoude, ende elc had xv s., maket ij ℔, v s.

(*Keerzijde*) Item des vridaghes daer na ghinghen de zelue dre omme crigieren, al de stat de Weerde ende de Tollensteghe doer, dat nyemant meybomen zetten en zoude, ende elc had v s., maket xv s.

Item had Peter de perkementer van achte quateernen perkements, de inden boeken vanden oordelen ende int rode boec ende int swerte boec ghebonden ziin, iiij ℔, xv s.

Item des zonnendaghes voer Pinxsteren crigierden Aernt van Nyel, Jan Haes ende Pawe, dat nyemant coninginnen zetten en moste, ende elc had v s., maket xv s.

Item die zelue doe crigierden des donredaghes na Pinxsteren water ende lederen voer der lude doer, ende elc hadde v s., maket xv s.

Item waren Beernt van Dolre ende Jan Claes soen tot enen horenblazer ende tot enen wachter, coste x s.

Item hebben die cameraers ghezeten tot twe tiden vanden iare, om hoer boeken ende rekeninghe te ouerzien, hoe zi toe comen mochten, coste iij ℔.

Sm. vanden andren blade xxxv ℔, xij s., vi d.

(17e *blads.*) Item des woensdaghes na Zinte Bonifaes dach crigierden Jan Haes, Pawe ende Aernt van Nyel water ende lederen voer der lude doere, ende elc had v s., maket xv s.

Item gheleent Jan Haessen voer der tiid dat die onruste inden zomer gheuiel, iij ℔, v s., ende hi is verarmpt dat hiis nyet betalen en mochte.

Item op Sinte Martiin scuddecorfs avont ghinghen Jan Haes, Aernt van Nyel ende Pawe omme crigieren, datmen des andren daghes broot deylen zoude tot Sinte Johan, ende elc had v s., maket xv s.

Item die zelue die ghinghen des andren daghes daer nae omme crigieren, datmen des vridaghes daer na dat heyleghe sacrament draghen zoude tieghens tweder, ende elc had v s., maket xv s.

Item ghegheuen Jacob Sloyer ende Aernt Proeys bi beuelinghe onser ouerster xv ℔ (1).

Item op sinte Martiin Scuddecorfs avont hadden onse ouerste ten eten den proefst van Oudemvnster ende den deken van Oudemvnster, meyster Gheriid van Entheren, den proefst tot Veerden mit een deel ander heren, coste xliij ℔.

Item daer na hadden onse ouerste ten eten den proefst van Veerden, haren Gheriid van Entheren, mit een deel goeder lude, om hem te informeren van zaken, de wi te doen hadden anden keyzer, doe hi riden zoude, roerende van preuilegien, coste x ℔.

(*Keerzijde*) Item op Sinte Martiin Scuddecorfs dach wert ghegheuen den armen luden xxviij mudde ende twe scepel broots, ende elc mudde coste xl placken, ende worden ghecoft tieghens Jan Passaert, Jacob Passaert ende Tyman den Goyer, beloopt c ℔, xlij ℔, x s., lichter pay. Ende daer toe wert ghegheuen den armen luden aen ghelde xix ℔ lichter paye.

(1) Doorgehaald.

Item des woensdaghes voer Zinte Margrieten dach inder nacht, doe die onruste eerste gheviel, hadden Jan Haes, Pawe ende Aernt van Nyel, van crigieren elc v s., maket xv s.

Item des donredaghes daer na hadden Jan Haes, Pawe ende Aernt van Nyel voer hoer crey elc v s., maket x s., want si aldien dach gheloopen hadden.

Item des seluen donredaghes laet inden auont crigierden Pawekiin ende jonge Aernt van Nyel, datmen voer elc huys een lanteern wt hanghen zoude, ende elc hadde v s., maket x s.

Item die zelue twe crigierden des vridaghes daer na inden auont, lateernen wt te hanghen, ende elc had v s., maket x s.

Sm. vanden derden blade cc ℔, xxij ℔, v s.

(18e *blads.*) Item opten nacht dat die onruste was, worden verbernt inden zael tot Lichtenberch ij pont waskeersen, costen xxx s.

Item des manendaghes daer na inder nachten crigierde Pawekiin, dat een yghelic zien zoude tot sinen lichte ende tot sinen vuere, coste v s.

Item ghegheuen enen knecht, die den steen wech dede voeren voer Cranenborch, daer dat vechtelic viel, coste ij s., vi d.

Item ghegheuen, bi beuelinghe onser borghermeysters, den Jacopinen ende den Minrebroederen, dat si missen doen zouden in de eere des Heylighen Gheests, dat ons God ruste ende vrede verlenen moste, elken convente xxx s., maket iij ℔.

Item op Sinte Marien Magdalenen dagh crigierden Aernt van Nyel ende Pawe, datmen des andren daghes dat heylichdom buten om de stat draghen zoude, ende elc had v s., maket x s.

Item ghegheuen Pawekiin van crigieren ende alrehande arbeyde, de hi dede inder onruste, xv s.

Item des sonnendaghes na Zinte Jacobs dach wert Pawekiin ghegheuen van crigieren ende van mennigherhande arbeyt xv s.

(*Keerzijde*) Item ghegheuen van lode, van timmeringhe ende van spikeren, dat de nywe meyster vander vreclocke ghebezicht heeft anden wercke vande vreclooke bouen zinen vorwaerden, iij ℔, xvij s., vi d.

Item doemen mitten seluen meyster vander vreclocken rekende, coste aen wine x s.

Item ghegheuen van linen vander vreclocke, daer de wichten aen hanghen ende ghecoft worden tieghens Willam van Maersen, ij ℔, ij s., vi d.

Item Jan Claes soen van plancken, sperren ende timmeringhe, daermen noch ouer gaet totten wercke, vi ℔.

Item ghegheuen Aernt van Nyel, van Henric Mouwer, Henrick Hughen soen, Peter Aernts soen, Henric vanden Riin en Yzebrant Jordaens soen, van dat si op Hazenberch laghen, van elken v s., maket xxv s.

Item hadde de doemproefst hier doen comen een vat wiins ende dre Hamborghers biers, des wert oms besten wil den siis betaelt, coste xxxi s., iij d.

Sm. vanden vierden blade xxij ℔, iij s., ix d.

(19e *blads.*) Item doe Jan de Wale ende Roelof Piil spraken vander stat weghen mit meyster Aernt, den surgiin vander Hertoghen bossche, coste aen wine tot Jans van Steyn, v s.

Item inden bou crigierden Aernt van Nyel ende Pawekiin, dat nyemant den andren ziin gheruen nochte koorn nemen en zoude van zinen waghenen, ende elc had v s., maket x s.

Item tot Buerkerckermisse wert ghegheuen Pawekiin, bi beuelinghe onser ouerster, want hi veel arbeyts dede ende alleen was, xv s.

Item ghegheuen den scutten hoer doelen mede te maken, xviij ℔.

Item voer hoer hoefscheyt xviij ℔.

Item des donredaghes na Zinte Geliis dach wert Pawekiin ghesent ander stat weyde ende maende daer de stat renten, coste x s.

Item optes Heylighen Cruys dach Exaltatio waren onse ouerste bi meyster Willam den Zas, der stat surgiin, ende droeghen mit hem ouer een, dat hi der stat surgiin wesen zoude, coste de maeltiid vij ℔, vij s., vi d.

(*Keerzijde*) Item ghegheuen Jan de Witten van enen man, die doot gheslaghen was, in enen keluer te draghen, v s.

Item ghegheuen Stoerkiin van twe culen te greuen, daer twe dieue in ghegreuen worden, x s.

Item waren Roetaert van Lantscrone, Willam ouer die Vecht, Steven van Gronenwoude ende Jacob de Langhe ghezet totter vergieringhe wiet beste conste, costen die leghelen te vullen mit water, des hadden twe knechte xv s.

Item wert des hertoghen bode van Hollant vter herberghen gheqwiit, die ons brieue ghebrocht hadde, roerende vanden paeus, vanden keyzer ende vanden bisscop, coste xxv s.

Item Stoerkiin voer zine scoene inden zomer x s.

Item Stoerkiin voer zine bezemen, de hi al dit iaer verbezicht heeft, x s.

Item des donredaghes na Zinte Remeys dach, doet so droghe ende wiindich weder was, crigierden Aernt van Nyel, Pawekiin ende Keyzer, water ende lederen voer der lude doer, ende elc hadde v s., maket xv s.

Sm. vanden viiften blade xlix ℔, xvij s., vi d.

(20e *bladz.*) Item ghegheuen bi Volqwiin, van Losseren vander Vechte te sniden, enen man c ℔, xci ℔, xiij s., ij d.

Item wert Heyn Mande onboden van Zwolle te comen inder stat, om ghebrex wille, dat an die vre clocke wesen zoude, des nyet en was, ende des wert zinen cost betaelt van v daghen lang, beliep iij ℔, xv s.

Item ter zelner tiid hadden onse ouerste den zelnen Heyn Manden ten eten ende vercalden mit hem van enen voerslach enden middelslach ende van enen boc, coste ij ℔, xv s.

Item ghegheuen bi Beernt van Dolre ende Jan Claes soen, vanden Riin te sniden, xxix ℔, vi s., iij d.

Item ghegheuen Harbaren vanden Riin, van diicghelde vander stat weyde, xliiij ℔, x s.

Item ghegheuen bi Jacob Sloyer, Jan van Bolen Jans soen, vanden ghenomen peerden, xxiij ℔.

Item hadde des ghelix Eerst van Gronenwoude van coste van ghenomen peerden, vij ℔, x s.

Item van verlieze van zoute wert ghegheuen bi Jacob Sloyer xviij ℔, xv s.

(*Keerzijde*) Item vanden voers. zoute van size, xij ℔, v s.

Item Stoerkiin voer zine scoene, de hi had tieghens den winter, x s.

Item den zeluen Stoerkiin voer zinen roc v ℔, xij sc., vi d.

Item ghegheuen Wouter van Vucht van Heymerix bussen te ververwen (verwen) al dit iaer lang, ij ℔.

Item ghegheuen Jan Passaert van tinen, de bi hem ghemaket worden inder tiid dat hi tinenmeyster was, vij ℔, ij s., vi d.

Item ghegheuen om ccc tael torfs ende om xxv tale ziips torfs, elc c tale om ix ℔, ende xxv zacke torfs, elc zac iij pl., maket tezamen mit draghen, ophouden ende hemelen xli ℔.

Item ghegheuen Stoerkiin van enen pot, daer hi vuer in ghedraghen heeft opter stat huys, ij sc., vi d.

Sm. vanden zesten blade ccc ℔, lxxxix ℔, xvi ℔, xi d.

(21° *blade.*) Item op Zinte Mertiins avont hadde vier der stat knechten, die doe de tortisen droeghen, ende die twe torenwachters ende Jan Obis elc ij placken, maket xxxv s.

Item ghegheuen enen bode, die ter zeluer tiid hier quam vanden greue vander Hoey, ende ontsculdichde hem vander vangnisse van onsen borgheren, coste den bode, datmen hem gaf te teerghelde, xxx s.

Item ghegheuen Wouter den Voecht, vanden Leckediic te verwaren vanden lande op gheen zide Maersen, xx s. en viij d.

Item Coppiin den torenwachter voer zinen pels ende boten x ℔, ij s., vi d.

Item Jan den torenwachter voer zine boten iij ℔, vij s., vi d.

Item de zelue Jan ende Jan Obis hoze, liic j pels, costen xviij ℔.

Item des andren daghes na Zinte Angnieten dach quam hier anderweruen een bode vanden greue vander Hoey mit enen briene ende onsculdichde hem anderweruen, des wert dien bode te hoefscheden ghegheuen i ℔.

Item ghegheuen Michiel Herman Zalms soen, van dat hi langhe op Buerkerctoorn lach, enen pees, xij ℔.

Item hadden Andries knapen van Beesde, om dat si inden vorst biten houwen, alse te doen was onder den boghe voer de tichelrie buten den Wittenvrouwen, xv s.

(*Keerzijde*) Item hadden Aernt van Nyel, Keyzer ende Pawe, omdat si mitten wiue omme ghinghen, diet smeer droech, elc v, maket xv s.

Item den ghezinde tot Johannes huys tot horen waecpenninc tot Kersauont, ix ℔.

Item Jan Obis tot sinen waecpennine v s.

Item ter zeluer tiid hadden Aernt van Nyel, Keyzer, Pawekiin ende Heymeric elc v s., maket i ℔.

Item opten Kersdach, doe onse heer van Vtrecht misse dede, ende des andren daghes daer na doe hi vormde, daer waren Heymeric, Aernt van Nyel, Pawekiin ende Keyzer, ende elc had v s. des daghes, maket ij ℔.

Item des saterdaghes na Korsdach waren onse ouerste tot Johannes huys, ende hadden daer bi hem enen goeden vten lande van Mvnsteren, de woenaftich was biden lande van der Hoey, ende spraken mit hem van onsen borgheren, de inden lande vander Hoy gheuanghen waren, ende scencten hem ende Henric van Kriekenbeec ende Reyner, zinen broeder, ende ander een deel ons heren ghezinde van Vtrecht, coste aen wine, cruyt, appellen ende waskeersen, iiij ℔, x s.

Sm. vanden zeuenden blade lxvij ℔, viij d.

(22e *blads.*) Item des zonnendaghes daer na waren onse ouerste weder tezamen tot Johannes huys ende spraken mit malcandren van alrehande stat orbaer, coste xv s.

Item ghegheuen den ghenen, die den wantsiis ghecoft voer horen scade, want die gheuanghene daer in laghen, lvi ℔, v s. lichter pay.

Item hadde Stoerkiin, van dat hi de steghe beziden Johannes huys al dit jaer lang scone ghehouden heeft ende dat sliic wech doen voeren, ij ℔.

Item ghegheuen Jacob Peters soen bi Jan den Witten, voer zinen scade vanden brousiis, doe die afgheset wert, xvij ℔, xiiij s., vi d.

Item coste de matte daer de borghermeysters ende de scepene op sitte, ende i wayer, colen mede te wayen opter stat huys, xvij s., vi d.

Item had Jan van Steyn van xxvij pont roots seghel was xxvij ℔.

Item hadde de zelue Jan van Steyn vanden tween boeken, daer die cameraers hoer rekeninghe ghescreuen ende ghemaket hebben, ende van dat liifrente boec, daer de cameraers de liifrenten wt betaelt hebben, vij ℔, vij s., vi d.

Item ghegheuen Heyn Lucus, om dat hi al den winter op Sinte Katerinen poorte lach, vi ℔.

Item inden after winter, doet zeer ghevroren had, ghinghen Pawe, Aernt van Nyel ende Keyzer omme crigieren, dat een ygbelic biten houwen zoude voer zinen werf, ende elc hadde v s., maket xv s.

Item ghegheuen der zes ouerster knapen te hoefscheden, om dat si veel loops ende arbeyts hebben ghehat in desen iare, elc j paer kousen, beliep te zamen x ℔, ij s., vi d.

Item Jan van Driel, omdat hi opten Wittenvrouwen poorte lach al den winter, vj ℔.

(*Keerzijde*) Item ghegheuen om vij½ mudde houtkolen, demen inden kouden weder bernde opter stat huys, van elken mudde vij pl., coste mitten draghen vj ℔.

Item Pawekiin, Keyzer ende Aernt van Nyel, om dat si in desen iare veel arbeyts ghedaen hebben, elken ij ℔, maken ix ℔.

Item costen die loten op onser Vrouwen auont xxxv s.

Item om wiindroesen ter zeluer tiid, ij ℔.

Item costen de waskeersen, die de raet ende der stat knapen op onser Vrouwen dach te Lichtmisse hadden, mitten vier tortisen, daer onse ouerste mede ghinghen van Zinte Martiin op Sinte Martiins auont, ende ene tortise, de Zinte Jacob hadde bouen dat vander maeltide quam, hadde Aelbert Henric lxvij ℔, v s.

Item costen die keersen ende de hantscoenen om te draghen x s.

Item van missen te zinghen vanden Heylighen Gheest op onser Vrouwen avont viij ℔.

Item hadde Lubbert Ploeghemaker van xiiij paer doziin hantscoene ende iiij paer vaelre hantscoenen, van elken doziin xxx s., maket xxi ℔, x s.

Sm. vanden achtenden blade cc ℔, l ℔, xvij s.

(23e *blads.*) Item op onser Vrouwen auont, doe die scepene gheëet worden jnt hof, wert ghegheuen ons heren poerter van Vtrecht xxx s.

Item vanden verlieze, dat die cameraers in desen iare verloren hebben aen quaden paymente, xviij ℔.

Item verteerden de cameraers, de wile dat si ouer hoer rekeninghe ghezeten hebben, xxij ℔, x s.

Item Wolcwiin den rootdragher te hoefscheden i ℔.

Item voer die maeltiid alser gherekent is, xviij ℔.

Item op onser Vrouwen auont, doe de raet ghecoren was, doe bleuen onse ouerste out ende nye te zamen eten, want si al dien dach tot inden auont toe gheuast hadden, coste die maeltiid mitten crude ende wiin, die nyet en aten, viij ℔, xv s.

Sm. van deser zide lxix ℔, xv s.

(*Keerzijde*) Smr. vanden daghelixschen cost xic ℔, xci ℔, iij s., x d. lichter pay, dat maket ander stat pay m ℔, lviij ℔, xvi s. viij d.

(24e *blads.*) Wtghegheuen vander verbodinghe.

Inden eersten Jacob Sloyer vij ℔, x s.

Item ghegheuen Volqwiin van Losseren, Jacob Sloyer ende Beernt van Dolre xiiij oude scilde ende x s., maken lxvij ℔.

Item ghegheuen Jacob van Lochorst ende zinen ghezellen, bi beuelinghe der ouerster, l oude scilde, maken cc ℔, xxxvij ℔, x s.

Item ghegheuen Willam Smit, bi beuelinghe der ouerster out ende nye, lij ℔.

Item ghegheuen bi Jan van Clarenborch ende Willam ouer

die Vecht enen heymeliken bode, daer der stat wel machte aen lach, vij ℔, x s.

Item gheghenen Jacob Sloyer ende Aernt Proeys, bi beuelinghe onser ouerster, xv ℔.

Sm. vander verbodinghe ende coste van deser zide cccIxxxvi ℔, x s. lichter pay, dat maken ander stat pay ccc ℔, xIiij ℔, xi s., ij d.

(*Keerzijde*) Niets.

(25e *blads.*) Wtgheuen vander ouerster cost.

Inden eersten des saterdaghes na Zinte Valentinus dach waren onse ouerste te gader tot Johannes, om te vercallen vanden zanc ende Ghoets dienste, coste x s.

Item daer na waren onse ouerste, alse des donredaghes naden voerseyden zaterdach tot Johannes huys, doe zi ordineerden lude vanden rade totten testen, ovenen ende heertsteden, ende vercalden daer alrehande stat orbaer, coste xv s.

Item des sonnendaghes daer na waren onse ouerste weder te zamen tot Johannes huys, roerende vanden zanc, vanden maerscalc ende van andren stat orbaer, coste xvij s. vi d.

Item des donredaghes na Zinte Peters dach ad Cathedram, waren onse ouerste weder tezamen tot Johannes huys, roerende vanden zanc en Goods dienste, ende ghinghen doe bi onsen heer van Vtrecht, coste vij s., vi d.

Item des vridaghes daer na waren zi weder tot Johannes huys, om den zanc, ende ghinghen doe weder bi onsen heer van Vtrecht, coste x s.

(*Keerzijde*) Item des andren daghes daer na waren onse ouerste weder verzament om der voers. zaken wille ende om veel ander stat orbaer, coste i ℔.

Item des sonnendaghes daer na waren onse ouerste tot Johannes huys, doe zi de ghene ordineerden de sloetelen vander stat poorten te verwaren ende van andren zaken, coste xij s., vi d.

Item des manendaghes daer na waren onse ouerste out ende nye tezamen, roerende vander onlede, de doe gheweest hadde

in Zinte Martiins kerke, alse vanden bullen ende processen, demen las van paeus Clemens weghen, alse van Reynout van Vyanen, om dat si verhoeden wouden onruste ende onraets, daer zi voer zorgheden, coste iij ℔, v s.

Item des dinxdaghes daer na waren die ouerste out ende nye mit enen deel vanden rade tot Johannes huys, doe onse raet ten Dale gheweest hadden bi Peter van Blanckenborch ende Wouter vanden Velde, roerende vanden Moerdicke, coste xxx s.

Item des woensdaghes na Zinte Mathiis dach waren onse ouerste te zamen tot Johannes huys, roerende vanden zanc, ende droeghen ouer een, dat si des anderen daghen daer omme den ouden raet enten nywen tezamen hebben wouden, coste xv s.

Sm. vanden eersten blade x ℔, ij s., vi d.

(26e *bladz.*) Item des donredaghes daer na waren onse ouerste mit enen deel vanden rade tot Johannes huys, roerende vanden zanc, doe Steuen van Gronenwoude mit sinen ghezellen vanden Dale quamen, daer zi met Peter van Blanckenborch ende zinen ghezellen ghesproken hadden, coste xvij s., vi d.

Item des vridaghes daer na waren onse ouerste tot Johannes huys ende vercalden alrehande pvnten, die der stat orbaer waren, coste xij s., vi d.

Item des saterdaghes daer na, doe onse ouerste tot Johannes huys mit enen deel vanden rade ende hore een deel ghinghen bi onsen heer van Vtrecht, ende waren daer toe middernacht toe, ende verweruen die relaxaci, daermen des andren daghes op sanc, coste aen wine xxxvij s., vi d.

Item des manendaghes daer na waren onse ouerste weder tot Johannes huys ende ouerdroeghen, dat si des andren daghes een deel vanden rade tot xxvi personen toe van out raet ende nywe te zamen hebben wouden, om te verhoeden onruste, de ons vallen mochte van interdicten vanden tween paeuzen, coste den wine xij s., vi d.

Item des dinxdaghes daer na waren onse ouerste weder te zamen, omdat si verhoeden wouden, dat men des andren daghes vmmer Goeds dienst doen zoude van onser Vrouwen zegheninghe, coste v s.

(*Keersijde*) Item des woensdaghes voer Zinte Gregorius dach, doe onse ouerste verzament waren, roerende van Jan van Soerpenzeel, demen zeyde dat maerscalc wesen zoude, coste x s.

Item des sonnendaghes daer na waren zi weder verzament ende vercalden mitten achten, alse vanden lombaerderen, dien hoer recht verboden was, ende van Roetaerts soen van Lienden ende veel ander zaken, coste xv s.

Item des dinxdaghes daer na waren zi weder verzament, doe si ouerdroeghen, dat si des andren daghes out raet ende nye tezamen hebben wouden, alse zi deden, doe zi haren Pouwels van Yselsteyn bi hem hadde, roerende vander dachuaert te houden tieghens dien van Oudewater, coste xvij s., vi d.

Item des andren daghes daer na ghinghen onse ouerste tot Jans Clerx huys, ons ouerste ondermans, die doe ziec was, ende spraken mit hem vander voers. zaken, coste aen wine x s.

Item des donredaghes daer na waren onse ouerste tot Johannes huys, doe zi ouerdroeghen, dat si des andren daghes die achte opter stat huys hebben wouden, om de lude te verzoenen tieghens Paschen, daer Willam Hughen zoen ende Volqwiin van Losseren toe ghezet waren, coste aen wine i ℔.

Sm. vanden andren blade vij ℔, xvij s., vi d.

(27e *blads.*) Item opten Palm auont waren onse ouerste out ende nye verzament, doemen de brieue dichte aen haren Dirc Foppen zoen ende aen den heer van Egmonde, roerende van Claes van Lewen, die tot Oudewater gheuanghen was, ende vercalden mede vanden Moerdicke ende van eenre relaxacie, coste xv s.

Item opten Scortelen woensdach waren onse ouerste tezamen biden ouden ouersten, ende vercalden mit malcanderen, hoe

wi den zanc ende den dienst Goeds behouden mochten, ende ghinghen tot Jans huys van Clarenborch, daer Herman van Lochorst ende Andries een deel vanden rade bi waren, coste ij ℔, x s.

Item des manendaghes na Paschen waren onse ouerste tot Johannes huys, doe zi tot Oudwiic gheweest hadde, ende doemen den brief beseghelde, demen zende in Drente ander stat vyanden, die ons ontseyt hadden, roerende van meyster Oelrix doot, coste aen wine ende bier xvij s., vi d.

Item des vridaghes na Paschen waren onse ouerste opter stat huys tot een vre na middach toe, ende bleuen tezamen eten om nootsaken wille, de zi doe vernamen in heymelicheden, ende onbode des na den etens de oude ouerste bi hem ende anders een deel vanden rade, om mit hem van dien voers. zaken te spreken, ende mede van Claes den Lewen, die tot Oudewater gheuanghen was, coste aen wine ende aen spize dien dach wt, vij ℔, x s.

Item des saterdaghes daer na waren onse ouerste verzament tot Johannes huys, doemen den brief dichte ander hertoghe, roerende van Claes van Lewen, coste x s.

(*Keerzijde.*) Item des woensdaghes na beloken Paschen waren onse ouerste tot Johannes huys ende bleuen daer eten, ende onboden daer bi hem die achte, die alle zaken van broeken te berechten hadde, coste aen wine ende spize iiij ℔, xv s.

Item op dien dach dat de briene van Vyanen jnden Doemkerke ghelezen worden, doemen die prelaten ende der ecclesi ende weerliken luden te banne dede, die aen den paeus Vrbanus loefden, des bleuen die ouerste mit enen deel vanden rade te zamen, om dat de zanc neder gheleyt was, ende vercalden die zaken, coste tot Willam Smit huys xxvij s.

Item waren onser ouerster een deel mit enen deel vanden rade ende Jan de Wale tot Johannes huys van Clarenborch, ende vercalden daer vander stat orbaer, om den heer van Vyanen doen te spreken vanden Moerdicke, datmen hier dicke hielt, coste xxv s.

Item des dinxdaghes na Cantate, doe al de papen hier waren inden zoene, doe waren onse ouerste inder kerken ten Doem, om onruste te verhoeden, ende bleuen tezamen eten mit Willam Hughen zoen ende Peter Bonteroc, de zi informeerden van Claes Lewen zaken anden heer van Yselsteyn te doen, coste v ℔, x s.

Item opten dach dat onse heer van Vtrecht opter stat huys was mitten prelaten ende mitten heren vander ecclesi, doe out ende nye om ziinre boden wille verzament waren, doe hi alrehande pvnten begheerde, des vergaderden onse ouerste des vespertiids tot Johannes huys, om bi onsen heer van Vtrecht te gaen ende hem een antworde te zegghen, coste aen wine xvij s., vi d.

Sm. vanden derden blade xxvi ℔, vij s., vi d.

(28e *blads.*) Item des vridaghes na Zinte Marcus dach ewangelist, waren die ouerste out ende nywe tezamen tot Johannes huys, doemen onsen heer van Vtrecht een antworde gaf, dat hi wel bidden mochte xxv scutte ofte xxv ghewapent opter reyzen Ouerijsel, ende spraken mit hem van alrehande zaken, coste x s.

Item des sonnendaghes voer Meydach waren onse ouerste tot Johannes huys, doe zi ouerdroeghen, dat si den anderen daghes out raet ende nywe te zamen hebben wouden, alse zi deden, roerende van enen nywen maerscalc ende vanden brieuen, demen doe plach te lesen vandes heren broeder weghen van Vyanen ende van andren zaken, coste xij s., vi d.

Item waren onse ouerste tot Aleyden huys in Capenborch, om dat si bider straten wesen wouden, om onruste te scutten, want alrehande rumoghe onder den volcke was, costen den wine ende aen spize iij ℔, x s.

Item des woensdaghes op ons Heren Hemeluaerts auont, doemen den brief ontwarp vanden huze ter Horst, daer die ouerste ende Jan de Wale ende Wouter van Coelen bi waren, coste xij s., vi d.

(*Keerzijde*) Item des vridaghes voer Pinksteren waren onse

ouerste tot Johannes huys mit enen deel vanden rade ende mitten hoeftmans vanden scutten, om volc te zenden Ouerijsel onsen heer van Vtrecht te hulpe, coste xxv s.

Item opten Pinxter auont tauontide hadde die ouerste out ende nywe, doe zi Jacob Sloyer dede halen ende men mit hem sprac om der scutter tente ende wimpel, coste xvij s., vi d.

Item waren die ouerste out ende nye verzament op die tiid, doe zi Wouter van Coelen ende Willam ouer die Vecht informeerden vander bootscap, de zi ghedaen zouden hebben anden hertoghe Aelbrecht, doemen waende dat hi tot Sinte Gheerdenberghe ghecomen zoude hebben, daer hi nyet en quam, coste ij ℔, x s.

Item waren onse ouerste verzament tot Jans Clercs huys, ons ouerste oudermans, doe hi ziec was, om te ordineren enen heemraet in Jacobs stat van Lochorst, dien te zenden opten Leckediic, wants die noot was, coste i ℔.

Item des donredaghes na Pinxsteren waren Florans van Pallaes, onse borghermeyster, ende Steven van Coelen, onse ouerste ouderman, mit Wouter van Coelen tot Johannes huys, ende ontworpen daer die antworde, demen screef haren Henric vander Straten, roerende van ghebrec van soudie, daer hi om claghede, coste vij s., vi d.

Sm. vanden vierden blade xi ℔, v s.

(29e *bladz.*) Item des sonnendaghes daer na, doemen de brieue dichte anden heer van Culenborch ende aen Eerst Taetsen, roerende vander diicgraue ende heemraders, dat size bescermen wouden voer den lichten ruters, de daer biden lande laghen, doemen den Leckediic scouwen zoude, coste xvij s., vi d.

Item des saterdaghes nades Heylighen Sacraments dach, doe onse ouerste out ende nywe verzament waren, om des briefs wille, de onse heer van Vtrecht ons ghezent hadde, alse om 1 scutte ende 1 ghewapent, ende van Dircs saken van Delf, coste x s.

Item des manendaghes daer na waren onse ouerste tot Jo-

hannes huys, doe zi vercalden vander stat scout, ende ouerdroeghen, dat si des andren daghes de oude ouerste ende nywe tezamen hebben wouden, ende de viere, die totter stat scout ghezet waren, opter ouderman huys, alse zi deden, coste xij s., vi d.

Item waren onse ouerste tot Berceraden huys om mit malcanderen te spreken vander stat scout ende van alrehande stat orbaer, coste ij ℔, x s.

Item des vridaghes na Zinte Peternellen dach waren die ouerste ende der stat cameraers mit enen deel vanden rade tot Johannes huys, om der voers. zaken wille, coste aen wine ende aen spize iiij ℔, x s.

(*Keerzijde*) Item waren zi ander weruen weder verzament tot Barceraden huys om die zeluer zaken wille, coste xxx s.

Item des saterdaghes voer Zinte Bonifaes dach waren onze ouerste tot Johannes huys, om der voers. zaken wille, coste v s.

Item des dinxdaghes daer na waren zi weder vergadert tot Johannes huys, doemen dat prochocol ontwerp anden doemproefst van onsen preuilegien te confirmeren, coste v s.

Item des vridaghes daer na waren de ouerste tot Johannes huys, om dier voers. zaken wille, coste xij s., vi d.

Item waren onse ouerste ende de diicgraue ende heemraders tot Johannes huys, roerende vander oplaghen opten Leckediic, coste aen wine ende appellen xvij s., vi d.

Item des dinxdaghes voer Zinte Johannes dach ende des woensdaghes daer na, waren onse ouerste out ende nye ende de viere, de totter stat scout ghezet waren, tot Johannes huys, ende vercalden daer vander stat scout, ende doemen tfole wt allen ghilden wtgheteykent hadde, coste die twe daghe lang, coste iij ℔.

Sm. vanden vijften blade xv ℔, x s.

(30e *blads.*) Item des vridaghes na Zinte Odulfs dach waren onse ouerste tot Beeraden huys, roerende vander voers. stat scout ende van anders der stat orbaer, coste aen wine ende aen spize iij ℔, xv s.

Item opten zonnendach, doe haer Jan Palic ziin eerste misse zanc tot Sinte Pouwels, ende men oec den papengay scoot, doe bleuen onse ouerste tezamen eten, om onruste te scutten of si yet vernomen hadde, coste aen winc ende spize, iij ℔, xij s., vi d.

Item des woensdaghes voer Zinte Jans dach, doe de raet zo langhe opt huys zat, doe bleuen onse ouerste mit enen deel vanden rade te zamen eten in Gondenberch', doe zi in gheroepen worden, coste ij ℔, ij s., vi d.

Item des anderen daghes na Zinte Johans dach te midde zomer, waren die ouerste mit enen deel vanden rade tot Johannes huys, doe de diicgraue ende de heemraders daer waren, ende de ghene die gheset waren ter stat rekeninghe, ende doemen de Viaensche caprocnen verboot ende ouerdroeghen dat si des andren daghes out raet ende nye tezamen hebben wouden, alse zi deden, coste xxv s.

Item des woensdaghes daer na waren onse ouerste out ende nye tot Johannes huys, doe daer bi waren Jan van Clarenborch, Jan de Wale ende Wouter van Coelenberch, doemen dat ontwerp van onsen nyen preuilegien in beteren maten zette dant te voeren gheordineert was, coste i ℔.

(*Keerzijde*) Item daer na waren onse ouerste tezamen opte Helle mit enen deel vanden rade, ende spraken vander stat orbaer, coste v ℔.

Item des sonnendaghes na Zinte Peter ende Zinte Pouwels dach waren onse ouerste tot Johannes huys, doe zi ouerdroeghen, dat si out raet ende nye des andren daghes tezamen hebben, alse zi deden, roerende vanden ghebreke ons heren van Vtrecht, der ecclesien ende der gheesteliker lude ende van ander zaken, coste xij s., vi d.

Item op Sinte Martiins Scuddecorfs dach waren onse ouerste tot Johannes huys, doe zi ouerdroeghen, dat si des andren daghes out raet ende nye tezamen hebben wouden, alse zi deden, coste v s.

Item des vridaghes daer na waren onse ouerste tot Johannes

huys, doe zi daer die oude ouerste onboden hadden, die daer doe nyet en quamen, ende die haer Jan van Limbeec daer bi hem was, coste aen wine xv s.

Item des saterdaghes na Zinte Mertiin Scuddecorfs dach waren onse ouerste out ende nye tot Johannes huys, doe zi die cedel vander morghensprake ontworpen, roerende vander stat scout, coste ij ℔, x s.

Sm. vanden zesten blade xx ℔, xvij s., vi d.

(31e *bladz.*) Dat is die cost, die ghedaen is roerende om der onrusten wille, die gheuiel des woensdaghes voer Zinte Margrieten dach jnden avont.

Inden eersten des donredaghes op Sinte Margrieten avont, verzamenden onse ouerste tot Johannes huys mit enen deel vanden rade, ende bleuen daer tezamen eten ende spraken mit malcandren vander stat orbaer, ende hoe zi de stat te rusten zetten mochten, coste aen wine ende aen spize v ℔, xvij s., vi d.

Item des seluen daghes te vespertide, doe de viere vander stat rade van Amersfoerde bi onsen ouersten waren tot Johannes huys, ende waren daer ghezent vander stat weghen van Amersfoerde, ende spraken mit onsen ouersten vander onrusten, de hier ghevallen was, daer hem lede toe was ende wouden gheerne te besten geraden hebben, dat wi terusten ghecomen hadden, of si ghecoust hadden, ende wouden liif ende ghoet daer bi legghen, coste aen wine xxx s.

Item worden die selue viere mit horen ghezinde vter herberghe gheqwiit, coste xiij ℔.

Item des vridaghes op Sinte Margrieten dach waren onse ouerste opte helle mit Herman van Lochorst, Jan van Clarenborch, Jacob Sloyer, mit anders een deel vander stat rade, ende hadden daer mede haren Johan van Rynesse, haren Steuen van Zulen, haren Ghisebert van Herdenbroec ende haren Vrederic van Zulen, coste aen wine ende aen spize vij ℔, x s.

Item des seluen auonts waren Herman van Lochorst mit

haren van Rynesse ende haren Steuen tot Jans huys van Clarenborch, ende spraken daer van zaken, daer der stat orbaer aen lach, coste aen wine ende aen spize iij ℔.

(*Keerzijde*) Item des saterdaghes daer na doemen rechte ouer Claes Roelofs soen ende Henric van Absteden, doe bleuen onse ouerste mit enen deel vande rade tot Johannes huys eten voer der stat orbaer, coste aen wine ende spize viij ℔, xv s.

Item des sonnendaghes daer na waren onse ouerste tot Johannes huys, doe si die buersprake ontworpen, diemen des andren daghes dede, coste i ℔.

Item des manendaghes daer na waren onse ouerste tezamen tot Johannes huys, doe out raet ende nye tezamen gheweest hadde, ende bleuen daer eten ende vercalden alrehande stat orbaer, coste aen wine ende aen spize iiij ℔, xv s.

Item opten zeluen dach tauontide waren onse ouerste tezamen tot Johannes huys van Clarenborch, ende hadden daer bi haren Johan van Rynesse, haren Steuen van Zulen, Herman van Lochorst, coste aen wine ende aen spize vi ℔, xv s.

Item des dinxdaghes daer na doemen Henric Mouwer ende Willekiin Deyn ontliuede, doe bleuen onse ouerste mit enen deel vanden rade out ende nywe te zamen eten tot Johannes huys, coste aen wine ende aen spize vi ℔, xv s.

Sm. vanden zeuenden blade lviij ℔, xvij s., vi d.

(32° *blads.*) Item des donredaghes daer na doemen rechte ouer Henric Hughen zoen ende Peter Aernts soen, doe bleuen onse ouerste tezamen tot Johannes huys mit enen deel vanden rade om der stat orbaer, coste aen wine ende spize iiij ℔, x s.

Item op Sinte Marien Magdalenen avont waren haer Jan van Rynesse ende haer Steuen van Zulen bi Herman van Lochorst, onsen borghermeyster, mit enen deel vanden rade tot Jans huys van Clarenborch, ende spraken daer vander stat orbaer, coste ij ℔, v s.

Item op sinte Marien Magdalenen dach te vespertide waren onse ouerste mit enen deel vanden rade tot Johannes huys,

doemen die waken screef opter mueren ende men de ridende waker ordineerde, coste i ℔.

Item des seluen auonts bleuen onse ouerste ende Johannes van Clarenborch mit ander een deel vanden rade tot Johannes huys eten, ende vercalden daer veel pvnten, daer der stat wel machte aen laghen, coste aen wine ende aen spize ij ℔, x s.

Item op Sinte Jacobs avont doe out raet ende nye opter stat huys waren ende men ouerdraghen hadde, doe bleuen die ouerste out ende nye mit enen deel vanden rade tezamen eten tot Willam Smits huys, ende wouden mit voerrade bider straten wesen, ende onboden daer bi hem haren Johan van Rinesse ende haren Steuen, ende spraken mit hem, coste aen wine ende spize v ℔.

(*Keerzijde*) Item des andren daghes daer na doemen Henric vanden Riin ontliuede, bleuen onse ouerste out ende nywe tot Johannes huys mitten viven ende mit anders een deel vanden rade tot xviij personen toe, coste aen wine ende aen spize viij ℔, xv s.

Item des saterdaghes daerna waren onse ouerste tot Johannes huys, doe heer Ghisebert vanden Ziil inder stat gecomen was, coste aen wine x s.

Item des sonnendaghes daer na waren die zelue ouerste weder tot Johannes huys. doemen die lude screef in eenre cedel, demen de stat verbieden zoude c iaren lang, roerende vander onruste, coste xv s.

Item des manendaghes na Sinte Jacobs dach bleuen onse ouerste mit enen groot deel vanden rade tezamen eten, doemen Gheriid den Bolen mit hem xxvij de stat verboot, coste aen wine ende spize vi ℔, xv s.

Item op Sinte Peters auont ad vincula waren onse ouerste tot Johannes huys vander onrusten, ende spraken daer mit malcanderen van alrehande stat orbaer, coste x s.

Sm. vanden achtenden blade xxxij ℔, x s.

(38e *blads.*) Item des vridaghes na Zinte Peters ad vincula, doe out raet ende nye opter stathuys gheweest hadden, doe

bleuen onse ouerste out ende nywe tot Willam Smits huys, doe zi haren Godert van Smalbroec vter stat heten gaen, coste aen wine ende aen spize v ℔.

Item des dinxdaghes na Zinte Peters dach ad vinculam, doe waren onse ouerste tot Johannes huys mit enen deel vanden rade, doemen die antworde screef aen onsen heer van Vtrecht, doe wi beraden waren, dat wi onsen raet zenden wouden tot Renen mitten deputaten vander Ecclesi, coste xxx s.

Item doe onse ouerste verzament waren tot Willam Smits huys, doe zi Lewensteyn huerden 'de scutte in te legghen, coste aen wine endc aen spize v ℔.

Item des dinxdaghes voer Zinte Lourens dach waren onse ouerste out ende nywe tot Johans huys van Clarenborch, doe onse raet reyzen zoude tot Renen aen onsen heer van Vtrecht mitten heren vander ecclesi, om onsen raet te informeren vander bootscap, de zi doen zouden, ende bleuen tezamen spize, iiij ℔, s.

Item op sinte Lourens dach waren h. Steuen van Zulen ende Jacob vander A tot Jans huys van Clarenborch, mitten ouden ouersten, ende vercalden daer vander stat ende des meens lants orbaer, coste aen wine endo spize iij ℔, x s.

(*Keerzijde*) Item opten dach dat Claes Scinckel ghewont wert buten Yselsteyn, endle dat rvmoer anden straten quam, doe bleuen onse ouerste out ende nye tezamen eten mit enen deel vanden rade tot Willam Smits huys, coste aen wine ende spize vi ℔, xv s.

Item des woensdaghes voer Zinte Bertelmeeus dach des avonts, doe waren onsa ouerste verzament tot Hermans huys van Lochorst, ende vercalden daer om de stat te rusten ende eens te zetten, daer de morghensprake des andren daghes op ghehouden wert, coste ij ℔.

Item des sonnendaghes na Zinte Bertelmeeus dach waren onse ouerste tot Hermans huys van Lochorst, doe hi reder was, om mit hem tespreken, ende dat hi des andren daghes

comen woude opter stat huys totter meenre correxi, ende bleuen daer tezamen eten, coste iij ℔.

Item waren onze ouerste tot Jans walen huys ende spraken hem vander stat orbaer, coste aen wine x s.

Item des manendaghes na Zinte Bertelmeeus, doe de raet out ende nye ouer de correxi ghezeten hadden tot vespertide toe, doe bleuen onse ouerste out ende nye tot Johans huys van Clarenborch, coste aen wine ende spize vi ℔, x s.

Sm. vanden neghenden blade xxxviij ℔, v s.

(34° *blads.*) Item des donredaghes daer na doemen ouer die correxi ghezeten hadde, doe bleuen die zelue ouerste tot Willam Smits huys, coste aen wine ende spize v ℔, xv s.

Item des woensdaghes daerna waren diezelue tot Johans huys van Clarenborch, doe zi ouer de correxi ghezeten hadden, coste aen wine ende spize iiij ℔.

Item des donredaghes daer na waren Herman van Lochorst ende Jan van Clarenborch tezamen, ende hadden mit hem ten eten om der stat orbaer wille, doemen ouer de correxi gheseten hadde, haren Johan van Rynesse ende haren Steuen, coste v ℔, x s.

Item des vridaghes daer na bleuen onse ouerste tezamen, doe zi dien brief dichten aen onsen heer van Vtrecht, sprekende op onsen brief, dien hi ons ghezent hadde, roerende vanden zoene tieghens Zinte Remeys misse, coste iij ℔.

Item des dinxdaghes daer na waren onse ouerste out ende nye tezamen tot Grieten huys, ende ghingen des avonts voert tot Hermans huys van Lochorst mitten viuen ende mitten vieren, die tottet correxi ghezet waren, coste vi ℔, xv s.

Item des woensdaghes daer na waren die ouerste out ende nye tot Grieten huys mit een deel vanden rade, ende spraken van alrehande stat orbaer, coste aen wine ende spize iij ℔, x s.

Item des donredaghes daer na waren een deel van onsen ouersten tot Jans huys van Clarenborch, ende vercalden daer vander stat orbaer, coste ij ℔, x s.

Item des sonnendaghes na onser Vrouwen dach nativitas, doe ons verbodinghe quam vander verzameninghe, de bouen inden lande was, ende die neder comen zouden, ende doe wi de brieue dichte an der stat van Amersfoerde ende Renen, dat si tot horen steden wel zien zouden, ende of si yet sonderlings vernamen, dat siit ons weten lieten, coste i ℔.

Item des dinxdaghes daer na waren onse ouerste out ende nywe tot Johannes huys, ende vercalden daer vanden nyen vechtkoeren, demen doe ontworp ende van alrehande ander pvnten, der zi des andren daghes in out raet ende in nywe brochten, coste i ℔.

Item waren onse ouerste tezamen, doe zi enen goeden man van Nymaghen bi hem hadden, daer zi mede spraken vander stat orbaer, coste iij ℔.

Sm. vanden tienden blade xxxvi ℔.

(35e *bladz.*) Item waren onse ouerste ende Jan van Clarenborch bi haren Jan van Rynesse ende haren Steuen, om te vernemen vander bootscap van Nymaghen, ende bleuen tezamen, coste v ℔.

Item op Sinte Lamberts dach waren die ouerste tot Johannes huys mitten vieren, die totter correxi gheset waren, ende die haer Steuen van Zulen bi hem was, ende men mit hem sprac vander onrechter tollen tot Renen, die de vander Horst namen, coste xxx s.

Item des dinxdages daer na waren onse ouerste tot Willam Smits huys, doe zi die daghe raemden vanden ghelde te betalen vander correxi, coste v ℔.

Item des sonnendaghes na Zinte Matheeus dach hadden die ouerste ten eten ghebeden den burchgraue van Montfoerde, om mit hem te spreken tot Jans huys van Clarenborch, alse van dien van Scoonhouen ende van anders der stat orbaer, beliep die cost tot tween tiden tot Jans huys van Clarenborch, coste xviij ℔, x s.

Item des andren daghes daer na doe ons dien brief quam van onsen heer van Vtrecht, doe hi inden Haghe was, ende

doe out raet ende nye te zamen waren, doe bleuen onse ouerste out ende nye tezamen eten tot Jans huys van Clarenborch, om die antworde weder te dichten aen onsen heer van Vtrecht, coste ij ℔, v s.

(*Keerzijde*) Item des dinxdaghes na Zinte Remeys dach waren die ouerste out ende nye tot Johannes huys, doe zi dat ontworpen vanden moelensiis of te legghen, ende men die ghene screef, die peerde houden zouden, coste x s.

Item waren onse ouerste out ende nye tot Willams Smits huys, doe out raet ende nywe opter stat huys gheweest hadden, ende vercalden daer vander stat orbaer, coste xxxv s.

Item doe haer Henric van Lent wt Ghelrelant ghecomen was, doe quam hi bi onsen ouersten ende die scencten hem, coste i ℔.

Item waren onse ouerste bi Peter van Muden ende Willam van Heeswiic tot Willam Smits huys, ende vercalden die zaken van Claes Scinckels smerte, daer Roelof Piil bi was, coste iiij ℔, x s.

Item des vridaghes na Zinte Victoers dach doe waren de ouerste out ende nye tot Johannes huys, roerende vanden dedinc vanden bisscop, ende doe de vier ghezworen ende Tyman van Damassche, Jan van Hamersteyn ende Kerstiaen Vincke daer waren, roerende vander tollen, coste aen wine xxv s.

Sm. vanden elften blade xli ℔, v s.

(36e *blads.*) Item des sonnendaghes daer na doemen die ghene screef, die opte heyde riden zouden, ende die scutte die mede wt reysden, coste v ℔.

Item op Sinte Gallen dach, doe waren onse ouerste tot Johannes huys ende droeghen ouer een, dat si des andren daghes out raet ende nye te zamen hebben wouden, roerende vanden ghoede, dat den luden ghenomen wert jnder onrusten, coste x s.

Item des andren dages daer na waren die ouerste out ende nywe tot Johannes huys, doe zij ouerdroeghen den dach te

te houden tot Jutfaes teeghens ons heren raet van Vtrecht, alse zi deden, ende vercalden mede vander stat cleder, ende hadden aen wine xv s.

Item doe onse ouerste mit enen deel vanden rade gheweest hadden tot Vrouwen clooster om Ecrsts antworde van Groenenwoude te horen, ende des ghinghen hore een deel vanden ouersten tot Jans huys van Clarenborch, ende hadden aen wine x s.

Item van waghen huer ter zeluer tiid bi Jan Koekaert, j ℔.

Item op Alre goeds Heylighen avont waren Herman van Lochorst, Jan van Clarenborch, Henric de Witte, mit enen deel vanden rade tot Willam Smits huys, doe zi vercalden van Braems scade vanden Velde, coste iiij ℔, v s.

Item waren de ghoede lude vanden rade van Renen bi onsen ouersten ende spraken mit hem, coste j ℔.

Item op die tiid dat Alfer van der A hier binnen quam ende ziin knaep hier binnen ghetoeft (?) wert ende doe dat rumoer hier was, doe hadden onse ouerste des andren daghes ten eten Herman van Lochorst ende Johan van Clarenborch, doe zi haren Johan van Rynesse berechten, coste iij ℔, x s.

Item des dinxdaghes na Zinte Martinus dach inden winter, hadden onse ouerste bi hem haren Vrederic Zuermont, die doe van Hoesden ghecomen was, daer die hertoghen vergadert waren, ende tot andren tween tiden, coste te zamen ij ℔, x s.

Item dez dinxdaghes voer Zinte Cecilien dach, doe out raet ende nywe opt huys gheweest hadden, doemen die clocken int laat sloech ende alrehande brieuen ontworp, des bleuen onse ouerste tezamen eten, coste iiij ℔, x s.

Item des andren daghes daer na waren onse ouerste weder tezamen tot Willam Smits huys, om der voerseyder zaken wille, coste iij ℔.

Sm. vander twaleften bladen xxij ℔, x s.

(37e *blads.*) Item op Sinte Clements dach waren onze ouerste out ende nywe tezamen, doemen verdingde de bom-

baerdze stenen tieghens Jan den Gruter, coste aen wine ende spize v ℔.

Item des manendaghes na Zinte Katerinen dach, doe onse ouerste verzament waren tot Willam Smits huys, doe zi den brief dichten aen onsen heer van Vtrecht, roerende van vier pvnten, coste iiij ℔, xv s.

Item des woensdaghes daer na waren zi weder tot Willam Smits huys, doemen die brieue daer dichte aen den hertoghe van Ghelre ende anderwaer, roerende van Johannes den ledertouwer, die tot Tiel gheuanghen was, coste aen wine ende aen spize iij ℔, x s.

Item op Sinte Andries avont waren onze ouerste tot Willam Smits huys, ende dichten brieuen aen onsen heer van Vtrecht coste aen wine ende spize iij ℔, v s.

Item des sonnendaghes na Zinte Andries dach waren een deel van onsen ouersten ende vanden rade verzament tot Johans huys van Clarenborch, doe die borchgraue van Montfoerde ende Jan van Brakel daer bi hem quamen vans greuen weghen van Bloeys, coste iij ℔.

(*Keerzijde*) Item des seluen avonts verzamenden zi weder tot Jans huys van Clarenborch, roerende vander voerseyder zaken, coste aen wine ende aen spize vi ℔, x s.

Item des donredaghes voer onser Vrouwen dach conceptio, waren onse ouerste tezamen tot Willam Smits huys, doe haer Jan Vleminc ende Peter van Mudden bi hem gheweest hadden opter stat huys, doe zi ghebeden waren binnen der stat te comen, coste aen wine ende spize iij ℔, xv s.

Item op onser Vrouwen dach conceptio waren onse ouerste tot Johannes huys, roerende van ons heren incoemste van Vtrecht, coste aen wine ende spize iij ℔, x s.

Item des dinxdaghes daer na waren onse ouerste tot Willam Smits huys, roerende vander voers. zaken, coste iiij ℔, x s.

Item des zaterdaghes na Zinte Lucien dach te conpleet tide, waren die ouerste out ende nye verzament opter stat huys ende spraken mit malcanderen, roerende van onsen heer

van Vtrecht, die des andren daghes inde stat comen zoude, coste j ℔.

Sm. vanden dertienden blade xxxix ℔.

(38c *bladz.*) Item des andren daghes te namiddaghe, doe onse heer van Vtrecht in quam, doe bleuen onse ouerste mit enen deel vanden rade tot Willam Smits huys, ende vercalden doe alrehande stat orbaer, coste aen wine ende spize viij ℔.

Item ter zeluer tiid hadden Aernt van Nyel, Pawe Keyser ende Heymeric, van dat si ter zeluer tiid mit spitroeden jnde Tollensteghe waren bi onsen rade, elc v s., maket i ℔.

Item des andren daghes daer na temorghentide waren onse ouerste tot Willams Smits huys ende vercalden daer alrehande stat orbaer van onsen heer van Vtrecht, mit hem daer af te spreken, coste ij ℔.

Item des manendaghes voer Zinte Thomaes dach waren onse ouerste des avonts tot Willam Smits huys, doe zi eenre antworde wachten vanden doemdeken, coste i ℔.

Item des dinxdaghes daerna, doe onse ouerste te capitel ghewcest hadden, doe ghinghen zi tezamen eten tot Jans huys van Clarenborch, coste iiij ℔, v s.

Item des woensdaghes daer na waren onse ouerste out ende nye mit enen deel vanden rade tot Jans huys van Clarenborch, ende vercalden daer alrehande zaken, de zi mit onsen Heer van Vtrecht tedoen hadden ende nvtte vercalt waren, coste aen wine en spize vi ℔, x s.

(*Keerzijde*) Item opten zeluen dach tauontide waren onse ouerste weder tot Willam Smits huys, roerende vanden voers. zaken ende van andren zaken, coste i ℔.

Item des andren daghes daer na waren tauontide onze ouerste tot Johannes huys, doe zi Jan den Walen ende Volqwiin van Losseren daer ontboden hadden, coste xxx s.

Item des woensdaghes na jaersdach waren die ouerste out ende nywe bi onsen heer van Vtrecht, ende spraken mit hem vanden maerscalc ambocht, ende bleuen tezamen eten tot Willam Smits huys, iiij ℔.

Item des anderen daghes daer na waren onse ouerste, alse Henric de Witte ende Jan de clerc, tot Willam Smits huys ende hadden mit hem ten eten Jacob vander A, ende spraken mit hem van der stat orbaer, coste xxx s.

Item des vridaghes daer na waren die ouerste out ende nywe tot Jans huys van Clarenborch, roerende vanden scout ambocht ende van alrehande stat orbaer, coste aen wine ende spize vij ℔, v s.

Sm. vanden viertienden blade xxxix ℔.

(39e *blads.*) Item des donredaghes na Dertienden dach doe out raet ende nywe ten capitel waren, roerende van enen ordeel vanden landrechte, ende bleuen tezamen eten tot Willam Smits huys, coste aen winen ende spize iij ℔.

Item des daghes voer dien dach datmen rechten zoude ouer Claes van Copdrayen, doe waren onse ouerste tot Willam Smits huys, coste xxv s.

Item des saterdaghes na Zinte Pouwels dach, doe was die heer van Brederode hier binnen, des waren onse ouerste bi hem ende spraken mit hem vander stat orbaer, coste iiij ℔, x s.

Item des sonnendaghes daer na waren onse ouerste out ende nywe bides heren vrienden van Vyanen ende spraken mit hem, coste iiij ℔, x s.

Item des manendaghes daer na waren die zelue ouerste weder bi haren Zweder van Vianen, mit hem te spreken tusschen onsen heer van Vtrecht ende hem, coste tot Jans huys van Clarenborch iij ℔, xv s.

Item des dinxdaghes daer na waren onse ouerste weder tot Jans huys van Clarenboreh, roerende vander voers. zaken ende van dien van Bunscoten, coste iij ℔, x s.

(*Keersijde*) Sm. vanden vijftienden blade xx, x s.

Smr. der ouerster cost voerscr. cccc ℔, xix ℔, xvij s., vi d. lichter pay, maket ander stat pay ccc ℔, lxxij ℔. xv s., vi d.

(40e *blads.*) Wtghegheuen vanden coste van Vredelant.

Inden eersten voeren Jan Hombout mit sinen ghezellen bi nachte tot Vredelant, coste aen waghenhuer iiij ℔, x s.

Item op alre Zielen dach waren onse ouerste tot Willam Smits huys, ende vercalden vanden huze van Vredelant, coste ij ℔, x s.

Item op Sinte Mertinus avont wert Willam van Minden ende zinen ghezellen ghezent x t. wiins, costen x ℔.

Item had Jan Hombout van varen ghins ende weder ende van teringe iiij ℔, ij s., vi d.

Item doemen dat voers. huze spizede, doe worden daer omme wt ghezent x mannen vter wake ende lxviij scutte, des had elc scut i m., beliep xvij take, maket xvij ℔.

Item wert een knecht ghewonnen, de een deel ghezellen gheuoert soude hebben op Vredelant, ende wakede daer om enen nacht, ende hi en voer nerghent, ende hem wert ghegheuen te hoefscheden xv s.

(*Keerzijde*) Item hadden Claes Clawoens soen ende Dirc Wolfs soen van vij reyzen, de zi deden tusschen LJselsteyn ende hier, doe onse borgher ende scutte voersc. tot Nyenrode gheuaren waren, coste ij ℔.

Item hadde viij mannen, die de scuten hoer waren, daer de scutten ende de ghilden in voeren, viij ℔.

Item van stro inden scuten i ℔.

Item hadde ix manne vter Tollensteghe, die de scuten voerden, elc man vij placken, maket vij ℔, xvij s., vi d.

Item hadden hore dre, die de scuten mitten koorn ende prouanci voert voerden tot Vredelant, elc ix pl., maket vj ℔, vij s., vi d.

Item had Jan Cuse mit hem vierden, die dat koorn op Vredelant droeghen, elc ix pl., maket iiij ℔, x s.

Item hadde de piinres, die de lx mud rogghen ende xxiiij mudde haueren vanden zolren droeghen inden scepe ende die scuten wtwaerts te voeren, coste xxv s.

Sm. vanden eersten blade lxvi ℔, xvij s. vi d.

(41e *blads.*) Item hadde de meter, die dat koorn mat, x s.

Item van lvi mudde haueren vanden zolren tescepe te draghen, coste i ℔.

Item hadden twe knechten, de ghezent worden bi Nyenrode om onser lude ghestant te vernemen, die wtghesent waren, vij s., vj d.

Item liep Vranc de scoemaker des seluen nachts tot Vredelant, om tghestant te vernemen, coste i ℔.

Item liepen ter zeluer tiid twe knechten tot IJselsteyn, om tghestant te vernemen, of daer enighe gaderinghe viel, ende elc had vi pl., maket xxx s.

Item hadden Gisebert van Vleeten ende Jan van Heze, om dat si wtghesent worde te peerde int lant om tghestant te vernemen, hore liic ij ℔, maket iiij ℔.

Item had Gheriid van Heeswiic van lvi mudde haueren van elken mudde xi pl., maket lxxx ℔, x s.

(*Keersijde*) Item had Jan de Vreze van xxiiij mudde haueren, van elken mudde xi½ placken, maket xxxiiij ℔, x s.

Item des nachts doemen de scuten (scutten) ende de ghilde boot te comen opter stat huys, coste aen keersen x s.

Item wert juder zeluer tiid ghezent onsen heer van Vtrecht tot IJselsteyn, roerende vander buere scade van Broekelede, xxi lichte scilde ende i placke, maket xxxi ℔, xij s., vi d.

Item hadde Dirc Willams soen van dat hi de scuten dolboemde ende van plancken borden, cloeten ende riemen ix ℔, xix s., viij d.

Item verteerden Jan Hombout ende Lodewiich de Wale, doe zi weder vander reyze hier binnen quamen, tot Willam Smits huys, iij ℔, xij s. vi d.

Iem hadde Jan Ryqwiins soen van lx mudde rogghen, van elken mudde xxij pl., dat maket c ℔. lxv ℔ lichter pay.

Item ghegheuen Willam van Minden iiij½ ℔ ende 1 oude scilde, maket vi^{c} ℔, lxxxvij ℔, x s.

Sm. vanden audren blade m ℔, xxi ℔, xij s., ij d.

(42^{e} *blads.*) Sm. vanden cost van Vredelant m ℔, lxxxviij ℔, ix s., viij d. lichte pay, dat maket ander stat pay ix^{c} ℔, lxvij ℔, x s., vi d.

(*Keersijde*) Niets.

(43e *bladz.*) Wtghegheuen van des hertoghen pensi.

Inden eersten ghegheuen vanden termine van Johannis cc petermans.

Item vanden terminen van Kersauont cc petermans.

Sm. cccc petermans maken aen der stat payen xve ℔, xxxiij ℔, vi s., viij d.

(*Keersijde*) Wtghegheuen vander stat sizen te vercopen.

Inden eersten worden alder stat sizen vercoft des vridaghes na onser Vrouwen dach te lichtmisse, coste aen ghelde datmen op leyde ende aen wine demen drano coc ℔, xviij ℔.

Item des sonnendaghes te Mitvasten, doemen der stat tichelrie aen stucken buten Zinte Katerinen poorten, ende men verhuerde die drie hout lants mitten huze, coste aen wine, demen dranc, ende aen ghelde datmen op leyde, xiiij ℔, x s.

Item op Sinte Marcus dach, doemen der stat sizen vercoft vanden andren dre maenden, coste aen wine demen dranc, ende aen ghelde datmen op leyde, c ℔, lxxxix ℔.

Item op dien dach, datmen die ganzebancken verhuerde, coste aen wine demen dranc, ende aen ghelde datmen op leyde, xv ℔, x s.

Item des woensdaghes voer Sinte Marien Magdalenen dach worden der stats sizen vercoft ene maent lang, coste aen wine demen dranc, ende aen ghelde datmen op leyde, xc ℔.

(44e *bladz.*) Item op onser Vrouwen auont assumptio werden der stat size vercoft vanden twe naest toecomenden maenden, coste aen wine demen dranc, ende aen ghelde datmen opleyde, c ℔, lxxi ℔.

Item op Sinte Victoers dach worden vercoft der stat sizen vanden lesten vier maenden ende nywen brousiis ende dat oude wechghelt ende den ouden moelensiis, coste aen wine demen dranc, ende aen ghelde datmen op leyde, cc ℔, xxxv ℔.

Smr. vanden sizen te vercopen, die tichelryen, husinge ende ganzebancken voerscr. m ℔, xxxiij ℔ stat pay.

(*Keersijde*) Niets.

(45° *bladz.*) Wtgheuen vanden reyzen, de ghedaen ziin vander stat weghen.

Inden eersten des saterdaghes voer Mitvasten wert Willam de Ghier ghezent in Henegouwen anden hertoghe, roerende roerende van Claes den Lewen, doe die van Oudewater ghevanghen hadden, ende was wt xvi daghe, elx daghes xiiij pl., maket xxviij ℔.

Item wert Pawekiin ter zeluer tiid ghesent dre reyzen, alse ene tot Broekelede, ende twe tot Maersen, aen Peter Machelem ende Wouter vander Velde, dat si bi orloue des raets comen souden bi onsen rade, roerende vanden zanc ende van ons heren zegghen van Vtrecht, coste xxx s.

Item op Sinte Valentinus dach wert Aernt van Nyel ghezent bi Tyman Sloyer ende Lubbert van Benscoop bi Heze, doe tgherufte ghinc van enen man, de inden velde ghecasseert soude wesen, coste x s.

Item opten Palm dach wert jonge Aernt van Nyel ghesent jnden Haghe aen haren Dirc Foppen zoen mit enen brieue, roerende van Claes Lewen vangnisse, ende brochte ene antworde, ende was wt ij½ dach, coste xxxv s.

Item opten zeluen dach liep Heymeric tot Egmonde anden heer van Egmonde, roerende van Claes van Lewen vorscr., ende brochte ene antworde, ende was wt iiij daghe, coste ij ℔, x s.

(*Keerzijde*) Item opten Witten donredagh waren ghesent Lubbert Bolle ende Tyman Sloyer tot Vyanen, roerende van dat ghescrode payment, daer hier een knaep om ghetoeft (ghetoest) was, coste ij ℔.

Item des sonnendaghes na Beloken Paschen wert Heymeric ghesent in Henegouwen anden hertoghe, roerende van Claes van Lewen, ende was wt iiij daghe, coste viij ℔, xv s.

Item waren Jacob van Lochorst ende Wernaer Bertouts soen ghesent tot Vyanen, alse vanden onruste vanden brieuen, demen hier veel las, daermen dicke interdictie om hielt, ende waren wt enen nacht ende enen dach, coste vi ℔.

Item des dinxdaghes na Zinte Tyburcius dach liep Gherlid

de piinre mit enen brieue tot Zwolle, roerende vanden onrechten tollen, de zi onsen borgheren of namen van peerden ende van koeijen, ende wachte eenre antworde, de hi ons brochte, ende was wt iiij daghe, coste ij ℔, x s.

Item des donredaghes daer na was onse heer van Vtrecht ghereyst tot Jutfaes biden heer van Egmonde, ende hem worden mede ghegheuen om ziinre bede wille xiiij scutte, ende elc hadde i m, maket iij ℔ ende x s.

Sm. vanden eersten blade lvij ℔.

(46e *blads.*) Item ter zeluer tiid waren Peter Bonteroc ende Willam van Angheren ghezent anden here van Egmonde tot IJselsteyn, roerende van Jan Blox zaken, coste xxvij s., vi d.

Item des dinxdaghes na Cantate waren Willam Hughen zoen ende Peter Bonteroc ghezent anden heer van IJselsteyne, roerende van Claes den Lewen, die ghecoft, ghepiint ende zwaerliken ouer gheslaghen was, coste xxxv s.

Item op Sinte Marcus dach liep een knecht tot Vredelant, doe die brugghe boue toe ghespikert was, ende die van Vredelant quamen voer den raet, ende was wt enen nacht ende brochte ene antworde, coste xv s.

Item des andren daghes daer na wert een bode ghesent tot IJselsteyn bi beuelinghe Willem Hughen zoens ende Peter Bonterocs, roerende van Jan Blox saken ende Claes Lewen zaken, coste vij s., vi d.

Item des sonnendaghes voer Meydach wert Heymeric ghesent tot Vyanen mit enen brieue, daer wi hem een antworde in screuen op sinen brief, de hi ons ghesent hadde, dat wi nyet verbieden en wouden ziins broeders bullen ende processen ende brieue te lesen, coste vij s., vi d.

(*Keerzijde*) Item opten Meydach waren Jacob Sloyer ende Steuen van Groenenwoude tot Vyanen anden heer van Vyanen ende anden dreen broederen vanden Ziil, roerende vanden brieuen, demen hier dicke las, daer zi onsen heer van Vtrecht in te banne deden, coste ij ℔, v s.

Item op ons Heren Hemeluaerts dach waren Jacob de Langh

ende Willam Hughen zoen tot Jutfaes ghesent biden heer va Brederode, roerende vanden huze ter Horst, coste xxxvij s., vi d.

Item waren anderweruen ghesent tot Jutfaes mit onsen heer van Vtrecht xviij (scutten), ende elc scut had i m, coste iij ℔, x s.

Item op ons Heren Hemeluaerts dach liep Heymeric Oueryssel bi onsen heer van Vtrecht, ende onse ouerste beualen hem daer te legghen die daghe ofte viere, ende was wt achte daghe, coste iiij ℔, x s.

Item des manendaghes daer na liep Gheriid piinre Oueryssel om tghestant tvernemen van onsen heer van Vtrecht, ende was wt viij daghe, coste iiij ℔, x s.

Sm. vanden andren blade xxij ℔, v s.

(47° *blads.*) Item opten Pinxter dach liep Heymeric weder Oueryssel om tghestant te vernemen van onsen heer van Vtrecht, doe hi voer dat huys tot Eerde lach, ende was wt viij daghe, coste iiij ℔, x s.

Item wert een bode ghesent tot Renen, dat si twe manne van horen rade bi ons senden wouden, alse zi deden, roerende vanden huze te Horst, coste i ℔.

Item des donredaghes na Pinxsteren liep Gheriid van Coelen Oueryssel voer thuis tot Eerde, doe hi ons die boetscap brochte, dat onse lude verbernt waren, ende was wt achte daghe, coste iiij ℔, x s.

Item des dinxdaghes daer na liep Heymeric weder voer dat huys tot Eerde, ende was wt viij daghe, coste iiij ℔.

Item des saterdaghes na Pinxsteren liep een bode tot Sinte Gheerdenberghe om te bezien oft hertoghe Aelbert daer ghecomen was, daer onse raet doe waende ghereyst hebben, roerende van dien van Oudewater, ende brachte ons de mare, dat die hertoghe daer nyet ghecomen was, ende was wt iij daghe, coste ij ℔.

(*Keerzijde*). Item daer na liep een ander bode weder tot Sinte Gheerdenberghe om te wachten den hertoghe, ende alse hi daer quame, dat hiit ons dan te weten zoude doen,

ende brcohte ons weder de bootscap, dat die hertoghe tot dier tiid daer nyet comen en zoude, coste ij ℔, xv s.

Item wert Jan Haes, die weruer, ghesent opte Nyevaert, om Roelof den Gheyter te bieden voer den raet te comen, coste xv s.

Item liep Pawekiin opte Haer om enen horenblazer, doe Roelkiin doot was, coste vij s., vi d.

Item des manendaghes nadcs heylighen Sacraments dach, liep Gheriid van Colen Ouerysel bi onser ouerster beuelinghe voer dat huys ter Eerde, om te vernemen van ons heren ghestande van Vtrecht, ende was wt vij daghe, coste iij ℔, x s.

Item des dinxdaghes daer na wert Willam Smit mit hem andren ghezent anden greue ven Bloeys, roerende van dien van Scoenhouen, alse vander tollen, daer ons de greue voers. enen brief op ghesent hadde, coste mit waghenhuer ende teringhe ij ℔, v s.

Sm. vanden derden blade xxv ℔, xvij s., vi d.

(48e *bladz.*) Item worden dre boden wtghesent, alse enen anden heer van Abcoude, enen anden heer van Culemborch, ende enen anden borchgraue van Montfoerde, dat si comen zouden tot Vrouwen clooster, alse zi deden, wtghenomen die heer van Abcoude, daer die heren vander ecclesi ende die raet vander stat waren, roerende vans ghemeens lants orbaer, ende elc bode hadde xv s., maket ij ℔, v s.

Item ter zeluer tiid van waghenhuer xv s.

Item hadden zi mede ter zeluer tiid ij take wiins, costen ij ℔.

Item wert Alfer van Nyel ghesent tot Vyanen aen Scaden van Ameronghen, dat hi comen zoude voer den raet om hem te verantworden vander reyzen, de hi inden lande ghedaen hadde mit haren Gheriid ende haren Ghisebert vanden Zûl, coste vij s., vi d.

Item liep Pawekiin aen Hughen van Loenreslote ende Ghisebert vanden Riin, dat si voer den raet comen zouden, coste x s.

Item was Jan de Witte mit sinen ghezel ghereden tot

Zeyst, om enen vrede te maken tusschen Jacob van Lichtenberch ende Gheriids soen vanden Velde, coste xxij s., vi d.

(*Keerzijde*) Item waren gheset Machelem vander Stripe, ende zinen ghezellen om de Vecht te snideu ende te diepen, ende hadden de scouten vanden dorpen ontboden, coste aen bodeloen ij ℔.

Item des vridaghes voer Zinte Johans dach waren Jan de Zwerte ende Jan Claes soen ghereyst tot Nyenrode om der brugghen wille, coste ij ℔.

Item des andren daghes na Zinte Johans dach waren Gheriid van Damassche, Jan de Zwerte, Jan Claes soen ende Roelof Piil ghereyst by Nyenrode, om te vertasten een nye diep te greuen van Nyenrode, coste iiij ℔, v sc.

Item opten zeluen dach waren Steuen van Groenwoude ende Jacob Sloyer ghezent tot Vyanen anden heer van Vyanen, om eene bootscap aen hem te doen, coste ij ℔, v s.

Item op Sinte Peter ende Sinte Pouwels dach liep Heymeric mit enen brieue aen onsen heer van Vtrecht Ouerysel, roerende vanden borgheren van Amersfoerde, die voer den keyzer ghedaghet waren, ende was wt vij daghe, coste iij ℔, x s. mitten ouer-varen.

Sm. vanden vierden blade xxi ℔.

(49e *blads.*) Item wert Jan Haes ghesent opte Leckediic ende tot Scalcwiic ende tot Vuylcoep, bi beuelinghe Beernts van Dolre ende Jan Claes soens, coste x s.

Item wert Jan Haes opter Loesdrecht, roerende van Willam Meynaerts soens timmeringhe die te bezien, x s.

Item des andren daghes na Sinte Martiin Scuddecorfs dach wert Heyn Gole ghesent tot Amersfoerde an Ghisebert Reyners soen ende Jan van Liesuelt mit enen brieue, daer men hem in weten liet ons heren antworde van Vtrecht, roerende van dat die borghers van Amersfoerde ghedaghet waren voer den keyzer, coste xv s.

Item des vridaghes daer na wert Jan Haes ghezent opter Loesdrecht, om te verbieden Willam Meynaerts soens, metsel-

laers, die onse borghers waren, te wercken aen Willams huys voers., ende boot den zeluen Willam voer den raet te comen bi ziinre borgherscap, ende was wt enen nacht oms vuyls weders wille, coste xv s.

Item ter zeluer tiid wert Pawekiin ghesent tot Nyenrode, roerende van Ghiseberts Crone vander Veen, coste x s.

Item waren Willam van Angheren ende Peter Bonteroc ghezent tot IJselsteyne tot tween reyzen, roerende van Jan Blox zaken, coste x ℔, ij s., vi d.

(*Keerzijde*) Item des saterdaghes na Zinte Margrieten dach liep Heymeric mit enen brieue anden heer van Abcoude, ende mit enen brieue tot Renen ende voert tot Amersfoerde, roerende vander vergaderinghe, de in Ghelrelant was, ende inden lande van Bueren wesen zoude, ende was wt iij daghe, coste xxx s.

Item opten zeluen dach liep Hannekiin van Axel tot Montfoerde mit enen brieue, roerende vander voers. zaken, coste x s.

Item des vridaghes voer Zinte Marien Magdalenen dach wert ghegheuen enen bode, die enen brief brochte tot Ludic aen Jan van Walen ende Willam Ouer die Vecht, coste xv s.

Item op Sinte Marien Magdalenen auont wert Heymeric ghesent tot Renen mit enen brieue, om hem te waernen dat si tot horen stat wel zien zouden, coste i ℔.

Item liep Heymeric tot tween tiden anden heer vander Ameyde, roerende vanden twist van dien van Oudewater ende ons, doe de daguaert gheraempt wert, coste i ℔.

Item des sonnendaghes na Zinte Jacobs dach brochte Heymeric tot IJselsteyne Peters peerde van Minden, de hier ophouden waren, coste x s.

Sm. vanden vijften blade xiij ℔, vij s., vi d.

(50e *blads.*) Item des vridaghes daer na wert Willam Smit ghezent jnt Goye anden heer van Vyanen, om hem te informeren ende te bidden, dat haer Willam vander Ziil ende zijne broeders buten der stat bliuen zouden, coste xxx s.

Item des vridaghes na Zinte Peters dach ad vincula wert Willam Smit weder wt ghezent anden heer van Vyanen om hem te spreken, dat hi hem lief woude laten wesen, dat die deputaten vander ecclesi veylich hadden moghen varen tot Renen an onsen heer van Vtrecht, des Willam Smit tot dier tiid nyet en vorderde, ende des andren daghes daer na voer hi weder totten heer van Vyanen, roerende vanden broederen vanden Ziil, dat si ene wile tiids vter stat bliuen zouden, coste iij ℔, v s.

Item des saterdaghes daer na liep Heymeric aen onsen heer van Vtrecht tot Renen, om hem te weten te doen, dat onse raet daer bi hem comen zoude, jndien dat hize woude doen veylichen van Leersen tot Renen, des onse heer van Vtrecht tot dier tiid ghene machte en hadde, coste xxv s.

Item des manendaghes daer na liep jonge Aernt van Nyel int Goy ende voert tot Vyanen anden heer van Vyanen mit tween brieuen, de hem de stat ende heer Jan van Rynesse ende heer Steuen zenden, roerende van dat die ecclesi mit onsen rade veylich varen mochten tot Renen an onsen heer van Vtrecht, ende daer op so reysden zi doe wt, coste xij s., vi d.

Item des dinxdaghes daer na waren ghesent tot Renen an onsen heer van Vtrecht Jan de Bole, Eerst van Groenenwoude, Jacob Sloyer ende Roelof Piil, roerende vans ghemeens lants orbaer mitten heren vander ecclesi, coste xliij ℔, x s.

(*Keerzijde*) Item ter zelver tiid wert Willam de Ghier ghezent tot Renen, doe onse raet daer was, ende was wt iiij daghe tot tween reyzen, ende hadde elx daghes xiiij pl., maket vij ℔.

Item op sinte Lourens auont worden Jacob van Lochorst ende Alfer van Nyendale ghezent tot Vyanen opter dachuaert tieghens dien van Oudewater, die de heer vander Ameyde ghemaket hadde, coste vij ℔, x s.

Item daer na wert Aernekiin van Nyel twee reyzen ghezent tot der Ameyden, doemen die veylicheyt verlengde, coste xv s.

Item ter zeluer tiid wert Alfer Aernts soen van Nyel ghezent mit enen brieue tot Lochorst aen Gheriid van Ameronghen, dat hi in comen zoude ende beteren, daermen hem brockich vonde, ende was wt enen nacht, coste xij s., vi d.

Item ter zeluer tiid liep Heymeric tot Loenreslote, roerende vanden Vreze, die daer gheuanghen was, ende boot rechteuoert Wouter van Coelen, die daer lach, dat hi inder stat comen zoude ende beteren, daermen hem broekich vonde, coste x s.

Sm. vanden zesten blad lxvi ℔, x s.

(51° *bladz.*) Item liep Heymeric tot Sterkenborch an Claes den Brimen Henrix soen, roerende vanden scouten peert vter Tollensteghe, coste x s.

Item op onser Vrouwen auont assumptio wert Heymeric ghezent mit enen brieue tot Vyanen, dat die heer van Vyanen daer toe raden ende wizen woude, dat ghene weldelike zaken jnden lande, nochte ons, nochte den onsen en misschiede, coste x s.

Item des manendaghes daer na wert Willam de coster ghezent tot Renen aen Jacob vander A, om ene heymelike bootscap, coste xxxv s.

Item hadde die zelue Willam van zinen peerde, dat hi verloos jnder zeluer reyzen, vij oude scilde, maken xxxiij ℔, v s.

Item opten voers. manendach liep Heymeric tot IJselsteyn anden heer van Egmonde, roerende van Claes Scinckel, ende liep wt des vespertiids, ende was wt tot des andren daghes toe te vespertide, coste xv s.

Item des woensdaghes daer na liep Pawekiin weder tot IJselsteyne vander zeluer saken ende brochte een antworde, ende wt enen nacht, coste vij s., vi d.

(*Keerzijde*) Item des donredaghes daer na liep Heymeric weder tot IJselstein ende brochte ons een antworde, dat die heer van Egmonde zine vriende biden onsen zenden woude, alse wiis begheerden, coste vij s., vi d.

Item op Sinte Bertelmeeus dach wert Heymeric weder ghesent anden heer van Egmonde, dat wi zine vriende veylighen

wouden in onsen stat, om ons te informeren vander zaken, coste x s.

Item opten zeluen dach wert Gheriid van Coelen de piinre ghezent Ouerysel anden doemdeken, roerende vander stat ende des meens lants orbaer, ende was wt iiij daghe, coste ij ℔, xv s.

Item daer na liep die zelue Gheriid weder Ouerysel anden doemdeken, roerende van heymeliken zaken, daer de stat orbaer aen lach, ende oec om tghestant te vernemen, ende was wt v daghe, coste ij ℔, xv s.

Item werd Heymeric ghesent mit enen brieue tot Yselsteyn, dat wi zine vrienden des andren daghes ontfanghen woude tot Jutfaes, alsmen dede, ende men veylichsde voer den raet ende weder tot Jutfaes, coste vij s., vi d.

Sm. vanden zeuenden blade xliij ℔, xvij s., vi d.

(52° *blads.*) Item ter zeluer tiid liep jonge Aernt van Nyel tot Montfoerde, roerende van Claes Scinckels koorn, dat Jan Oudecalle hadde doen bezetten inden lande van Yselsteyne, coste vij s., vi d.

Item des anderen daghes daer na liep Pawekiin ter Eem ende seyde Wernaer vanden Spieghel, dat hi inder stat comen zoude opter stat huys, doemen die mene correxi dede, coste x s.

Item des donredaghes na Zinte Bertelmeeus dach wert Heymeric ghesent wt Renen mitten brief, de ons onse heer van Vtrecht ghezant hadde, roerende vanden huse ter Eem, coste i ℔.

Item opten zeluen dach liep Pawekiin tot Cronenborch (aen) meyster Jan vanden doem, dat hi inder stat comen zoude ende zitten mede inder stat rade over die ghemene correxi, coste x s.

Item doe die proefst van Vrieslant gheuanghen wert, doe wert Pawekiin ghesent jnt Goye ende boet onse borghers, die mede jnder reyzen gheweest hadden, voer den raet te comen, coste vij s., vi d.

Item ter zeluer tiid waren Jacob van Lochorst ende Alfer

van Nywendale ghezent tot Vyanen opter dachuaert tieghens dien van Oudewater, coste vi ℔, x s.

(*Keersijde*) Item op onser Vrouwen dach nativitas liep Gheriid van Coelen tot Dordrecht, roerende van Henric Jacobs soen den hantscoemaker, de ons ontseyt hadde, ende van Johannes den ledertouwer, ende was wt dre daghe, koste xxx s.

Item opten seluen dach liep Heymeric tot Renen mit enen brieue, daer wi die van Renen in waernden, dat si wel tot hore stat zien wouden, coste i ℔.

Item optes Heylighen Cruys dach exaltatio wert Willam Smit ghezent int Goye aen die broeders vander Ziil, dat si nyet meer inder stat en quamen, coste i ℔.

Item des andren daghes daer na wert Gheriid van Coelen de piinre ghesent tot Yselsteyn mit enen brieue aen Peter van Muden, doement in vreden zette van Claes Scinckels smerte, coste vij s., vi d.

Item worden Jan Hombout ende Aernt van Cleue ghezent jnt Goy, om die vanden Ziil te spreken, roerende vanden proefst van Vrieslant, coste x s.

Item waren Jan Hombout ende Vrederic van Drakenborch ghereden tot Amersfoerde, om den maerscalc van Eemlant te spreken, alse vanden luden, die de zelue maerscalc gheuanghen hadde, coste xxvij s., vi d.

Sm. vanden achtienden blade xxx ℔.

(53e *bladz.*) Item wert jonge Aernt van Nyel ghesent tot Poederoyen, roerende van Johannes den ledertouwer, coste xxx s.

Item wert Keyzer, der stat knecht, ghesent tot Oestbroec an Eerst van Groenenwoude, om dat boec vander lude hernasch, coste v s.

Item op Sinte Matheeus dach wert Gheriid van Coelen ghesent tot Montfoerde aen Henric Zouden zoen, dat hi inder stat komen zoude, coste x s.

Item op Sinte Lamberts dach waren Jan van Clarenborch, Jacob van Lochorst ende Jacob Sloyer gheuaren tot Vyanen,

om den heer van Vyanen te spreken vanden onruste inden lande ende van die vanden Ziil, coste v ℔.

Item op die zelue tiid quamen hier brieue vanden heer van Vyanen ende van zinen broeder Reynout, de hem bisscop tUtrecht screef, des wert Heymeric na wtghesent tot Jan van Clarenborch ende zinen ghezellen voerscreuen mitten voers. brieuen, coste v s.

Item des dinxdaghes na Zinte Matheeus dach wert Willam de coster ghezent aen onsen heer van Vtrecht inden Haghe, mit enen brieue, ende was wt v daghe te peerde, roerende dat hem onse heer van Vtrecht nyet verlouen nochte verbinden zoude, des had Willam vors. elx daghes xiiij pl., maket viij ℔, xv s.

(*Keerzijde*) Item des andren daghes na Zinte Michiels dach wert Willam de Ghier ghezent tot Vyanen, roerende vander zoene, dat die papen hier veylich comen ende wesen mochten, ende was ij daghe, ende hadde elx daghes xiiij pl., maket iij ℔, x s.

Item op Sinte Remeys dach wert Willam de Ghier ghezent jnden Haghe, mit enen brieue aen onsen heer van Vtrecht, doe de raet van Vtrecht ghewaernt was, hoe dat onsen heer van Vtrecht heymelike brieue ghesent waren vter stat, daer hi in ghewaernt wert, dat hi vanden brieuen, de wi hem daer te voeren ghezent hadden, nyet houden en zoude, ende was wt iij daghe, elx daghes xiiij pl., maken v ℔, v s.

Item wert Alfer van Nyel ghezent tot IJselsteyne tot tween reyzen, roerende vanden vrede tusschen Gheriid van Egmonde ende zinen medewerkeren, ende Claes Scinckel, coste x s.

Item des anderen daghes na Zinte Remeys dach waren ghezent buten ander stat weyde Aernt van Nyel, Pawekiin ende Keyzer, ende panden daer om der stat pacht, ende brochten Aelbert Slipwortels koeijen hier binnen, coste xxij s., vi d.

Sm. vanden neghenden blade xxvi ℔, xij s., vi d.

(54e *blads.*) Item wert Heymeric ghezent tot IJselsteyn, doe onse heer van Vtrecht daer vten Haghe ghecomen was, coste x s.

Item wert Pawekiin ghesent an Jan van Lent, dat hi comen zoude bi onsen rade opte Bilte om hem daer tespreken, coste v s.

Item des sonnendaghes na Zinte Remeys dach wert Alfer van Nyel ghesent tot Renen mit enen brieue, daer wi die van Renen in waernden, dat si tot hore stat wel zien zouden, doe allen de lederen in Ghelrelant ghemaket waren, coste i ℔.

Item ter zeluer tiid wert een bode ghesent aen haren Vrederic van Zulen tot Blikenboroh mit enen brieue, roerende vanden voers. lederen, coste v s.

Item ter zeluer tiid wert Jan van Axel ghesent tot Scoonhouen mit enen brieue, om te weten of onse borghers daer veylich varen mochten ofte en mochten, coste i ℔.

Item des saterdaghes daer na wert Heymeric ghesent aen Gheriid van Oestrum, om hem te bidden, dat hi dien dach van rechte versten woude van Herman van Oudewater, want Gheriid Sibbe ziin voersprake ghesent was tot Scoonhouen vander stat weghen, coste x s.

(*Keerzijde*) Item op dien zeluen dach was Gheriid Sibbe ghesent tot Scoonhouen, om claer te verstaen of onse borghers daer veylich varen mochten of en mochten, coste ij ℔.

Item op Sinte Victoers auont ende op Sinte Victoers dach wert Heymeric tweweruen ghesent tot IJselsteyne aen onsen here van Vtrecht, roerende vander dachuaert, demen mit hem houden zoude, coste i ℔.

Item wert Willam Smit ter zeluer tiid ghesent tot IJselsteyne aen onsen heer van Vtrecht ende aen den doemdeken, roerende vander voers. zaken, coste mit waghenhuer xxij s., vi d.

Item waren Jan de Wale ende Roelof Piil tot tween tiden ghereyst tot Jutfaes, alse opter dachuaert, roerende van Claes Scinckels saken, coste iij ℔.

Item op Sinte Victoers dach wert Durckiin de wiincoeper ghesent tot Vredelant an Willam van Minden, dat hi totten huze wel zien zoude, coste xv s.

Sm. vanden tienden blade xi ℔, vij s., vi d.

(55° *blads.*) Item des donredaghes daer na wert Heymeric ghesent mit enen brieue anden hertoghe van Ghelre ende anden proefst van Zutpheen, roerende van Willams vangnisse van Ameronghe, ende was wt v daghe, coste iij ℔.

Item liep Keyser der stat knecht vans raets weghen tot Gheyn, ende boot Tyman Herboert voer den raet te comen, coste v s.

Item op die tiid dat Henric de Witte mit sinen ghezellen vanden rade tot Jutfaes waren bi ons heren raet van Vtrecht, coste ij ℔ ende x s.

Item des donredaghes daer na waren zi voert ghereyst tot Jutfaes bi ons heren raet van Vtrecht, doe die doemdeken ende haer Goswiin van Rossem daer waren, coste v ℔, xvij s., vi d.

Item des vridaghes na Zinte Victoers dach liep Keyser der stat knecht tot Oestbroec, om Eerst van Groenenwoude te segghen, dat hi opte Bilte comen zoude bi Aernt van Cleue ende sinen ghezellen, ende Eerst voers. ende was daer nyet, coste v s.

Item des andren daghes daer na liep Keyzer vors. tot Sterkenborch ende tot Herdenbroec ende zocht daer Eerst van Groenenwoude ende zeyde hem, dat hi comen zoude opte Bilde biden voers. personen van onsen rade, coste x s.

(*Keerzijde*) Item op Sinte Gallen avont wert Willam de Ghier ghezent tot Amersfoerde, om mitten rade van Amersfoerde te spreken, roerende vander marcten te vryen, ende was wt enen dach, coste xxxv s.

Item op Sinte Gallen auont ende op Sinte Gallen dach waren een deel onser borghers ende een deel scutte ghesent opte heyde, om onse borghers te veylieben, die de marcte tot Amersfoerde zochten, coste een waghenhuer, alse van zes waghene, ende elc wagen hadde xxx pl., maket xxij ℔, x s.

Item hadden die scutte, die de twe daghe mede wtghereyst waren elc i mingliin, beliep xvij taken ende i mingheliin, elke twe i ℔, maket xvij ℔, v sc.

Item doe Willem de Ghier veylichde Henric van Manderic tot Scalcwiic toe, ende was wt enen nacht, cost xxxv s.

Item hadde Jan Hombout van dat hi mitten riders verdranc anden berch x s.

Item des donredaghes na Zinte Gallen dach wert Willam de Gheer ghesent tot Vredelant aen Willam van Minden, dat hi naernsteliken ende wel zien zoude totten huze, doe de ruminghe was vanden heer van Abcoude, alse vanden huze ouer te gheuen, coste xxxv s.

Sm. vanden elften blade liiij ℔, xvij s.

(56e *bladz.*) Item wert Heymeric ghesent tot Hoeuelaken om haren Steuen van Zulen, dat hi inder stat comen zoude bi onsen ouersten, die hem te spreken hadden, roerende vanden dedinc van onsen heer van Vtrecht, ende zochte haren Steuen in Ghelrelant, coste i ℔.

Item op Sinte Symon jnden dach liep Heymeric bi onsen heer van Vtrecht tot IJselsteyne, roerende van Willams wiif van Minden, die tot Nyenrode gheuanghen was, ende bleef wt enen nacht, coste xv s.

Item op dien zeluen dach reet Willam de Ghier tot IJselsteyn anden doemdeken mit eenre credenci, coste xxxv s.

Item des andren daghes daer na reet Willam de Ghier mit enen opene brief, daer der stat seghel aen ghedrucket was, daermen tfolc in te weten dede, dat si Willam van Minden onderdanich wesen zouden, ende was wt enen dach te peerde, coste xxxv s.

Item des dinxdaghes daer na reet Willam de Ghier tot IJselsteyne vander voers. zaken an onsen heer van Vtrecht, om hem te informeren, ende was daer omme twe daghe, ende hadde elx daghes xxxv s., maket iij ℔, x s.

(*Keersijde*) Item daerna wert Willam de Ghier weder ghezent anden doemdeken tot IJselsteyn mit eenre bootscap, roerende van onsen heer van Vtrecht, ende was wt enen dach, coste xxxv s.

Item waren Jan Hombout ende Meliis Aernts soen ghezent

tot Vredelant, om te bezien hoe dattet huys tot Vredelant verwaert was, coste iiij ℔, v s.

Item wert Jan Breye ghezent tot Scoonhouen, doe onser borgher scip daer bezet was, ende doe hier lude van Scoonhouen weder bezet waren, coste v ℔, ij s., vi d.

Item des dinxdaghes voer Alre Goeds Heylighen dach wert Duerkiin ghezent anden proefst van Zutpheen, roerende van Willam van Ameronghen, de van Johannes den ledertouwer ghenanghen was, ende liep voert tot Ghelre, ende daer vant hij den proefst voerseyt, ende was wt vij daghe, coste iij ℔, xij s., vi d.

Item op Alre Zielen dach liep Alfer van Nyel ter Eem ende tot Stoutenborch, roerende van heren Ghisebert van Nywenrode, die hem dat maerscalc ambocht onderwant, ende oec vanden vredeloos luden, daer Jacob Nanninc om croonde, die op Stoutenborch laghen, alse Jacob voers. seyde, ende was wt i½ dach, coste i ℔.

Sm. vanden twaleften blade xxiiij ℔, x s.

(57° *blads.*) Item wert Willam de Ghier ghesent mit enen brieue tot Vredelant, doe daer die heer van Abcoude voer dat huys hielt, ende dat huys eyschede, ende was daer om wt twe daghe, ende hadde elx daghes xiiij pl. maket iij ℔, x s.

Item op Sinte Wilboerts avont wert Willam de Ghier ghesent tot Hoesden, doe die hertoghen van Hollant ende van Ghelre daer verzament waren, ende enen dach daer houden zouden, ende was wt vij daghe, ende hadde elx daghes xiiij pl., maket xij ℔, v s.

Item ter zeluer tiid liep Pawekiin anden tolners tot Gheyn ende opte Nyevaert, om hem te zegghen, dat si gheen tolle nemen en zouden van dien van Scoonhouen, ende dat men hoer ghoet teykenen zoude, ter tiid toe dat onse heer van Vtrecht zelues (dae)r tollen machtich is, ende wi daer op nyet op te boeren en hadden.

Item des andren daghes daer na waren ghesent Wernaer Bertouts soen, Beernt van Dolre, Lubbert Bolle, tot Vyanen

om den heer van Vyanen te spreken, roerende van Jan Walen zaken, coste iij ℔.

Item des dinxdaghes na Zinte Martiins dach inden winter, wert Willam de Ghier ghesent tot IJselsteyn anden doemdeken mit enen brieue van gheloue, ende was wt enen dach, coste xxxv s.

(*Keervijde*) Item ter zeluer tijd liep Heymeric tot Wiic mit enen brieue aen Eerst Taetsen, dat hi inde stat comen zoude bi onsen rade, roerende vanden huze van Vredelant, coste x s.

Item wert der stat een bode ghesent van enen heer horen heymeliken vriende, die ons ene wete deden van lederen, die ghemaket waren ende vander stat te climmen, ende dat wi naernsteliken tot onser stat zien zouden, des wert dien bode ghegheuen te hoefscheden bi beuelinghe onser ouerster xxxv s.

Item des manendaghes voer Zinte Katerinen dach wert Heymeric ghesent mit enen brieue tot IJselsteyne, roerende van onsen borgheren, die tot Nywenrode gheuanghen waren, ende wachte eenre antworde, de hi ons brochte, coste xv s.

Item op dien zeluen dach liep Gheriid van Coelen tot Wiic mit enen brieue aen Eerst Taetsen, dat hi in comen woude bi Ghisebert Grawert ende Jan den Walen, want si mit hem te spreken hadden vanden maerscalc ambocht, ende was wt ij daghe, coste i ℔.

Sm. vanden dertienden blade xxv ℔.

(58e *bladz.*) Item des dinxdaghes voer Zinte Katerinen dach wert Willam de Ghier ghesent tot IJselsteyn, roerende vanden clockenslach ende vanden rumoer tusschen den greue van Bloeys ende den heer van Egmonde, ende reet voert tot Scoonhouen anden greue van Bloeys, ende was wt ij daghe, maket iij ℔, x s.

Item des vridaghes voer Sinte Katerinen dach liep Heymeric tot Tiel, doe die ledertouwer daer ghetoeft was, ende qwiit wert, ende was wt ij½ dach, coste xxx s.

Item opten zeluen dach wert Hannekiin van Doeringhe ghe-

sent mit enen brieue anden borchgraue van Montfoerde, de hem Jan de Wale zende bi beuelinghe onser ouerster, roerende vander onrusten tusschen den greue van Bloeys ende den heer van Egmonde, ende des so zonde die borchgraue enen bode voert anden greue van Bloeys, also dat Hannekiin onse voers. bode daer na wachte tot Montfoerde iiij daghe lang, ende brochte ene antworde, die den raet wel gheuoelde, coste ij ℔, x s.

Item des manendaghes na Zinte Katernien dach liep Gheriid van Coelen tot Tiel, doe Johannes de ledertouwer tot Tiel anderweruen gheuanghen was, ende doe Gheriid voers. weder quam, wert hi rechtevoert weder wtghezent tot Tiel om der zeluer zaken wille, coste te zamen iiij ℔, x s.

(*Keerzijde*) Item opte zelue tiid liep Heymeric wt tieghens den auont tot Yselsteyne aen onsen heer van Vtrecht, roerende vanden maarscalc ambocht, datter haer Ghisebert van Nywenroede legghen zoude laten, ende van onse borgheren, de water ende broot aten, die tot Nywenrode gheweest hadden, ende brochte ons enen antwoerde, coste i ℔.

Item opten zeluen dach liep Alfer van Nyel ter Eem aen Gheriid den Bolen, dat hi totten huze wel zien zoude, coste xv s.

Item des dinxdaghes na Zinte Katerinen dach liep Heymeric weder tot Yselsteyne, roerende van onsen borgheren, die water ende broot aten, die tot Nyenrode ghehaelt waren, datmen die claerliken qwiit sconde, coste xv s.

Item op Sinte Andries auont wert Heymeric weder ghezent tot Yselsteyne aen onsen heer van Vtrecht, roerende vander zeluer zaken, doemen den man quiit scont, die tot Nyenrode gheuanghen was, ende quam des andren daghes weder mit eenre heymeliker bootscap, ende liep rechteuoert weder tot Yselsteyn, ende was wt ij daghe, coste i ℔.

Item des sonnendaghes na Zinte Andries dach liep Aernt van Nyel tot Yselsteyn aen onsen heer van Vtrecht, ende brochte hem dat ghelt, roerende vanden scade, de onse borghers voer Nywenrode ghedaen hadde, coste xij s., vi d.

Sm. vanden veertienden blade xvi ℔, ij s.

(59e *bladz.*) Item des manendaghes voer Zinte Nyclaes dach werden ghezent tot Gheyne xl scutte, die den heren vander ecclesien veylichten tot Yselsteyn, daer zi ghesent worden vander ecclesi weghen om bede ende verzoec vander stat, ende elc scut hadde i mingliin, maket x ℔.

Item hadde Aernt Lievinc, die de scutten voerde, xxxv s.

Item ghegheuen Dirc Claes, tolnaars knecht, de hier een brief brochte, roerende vanden ledertouwer, cost ij ℔, v s.

Item op Sinte Barbaren auont liep Gheriid van Coelen mit enen brieue tot Vredelant, doe Willam de lude van Abcoude gheuanghen hadde, dat hi qwiit scelden zoude, coste i ℔.

Item op onser Vrouwen auont conceptio liep Alfer van Nyel tot Herdenbroec mit enen brieue, dat hi inde stat comen zoude om tuych te doen, coste xij s., vi d.

Item was Wouter Willams knecht ouer die Vecht ghereden anden heer van Bueren, op die tiid dat die ledertouwer tot Tiel gheuanghen was, coste xv s.

Item liep een knecht tot Dordrecht, die daer de qwitanci haelde, roerende vandes hertoghen pensi, coste xxv s.

(*Keerzijde*) Item op Sinte Lucien dach liep Pawekiin opte Nywevaert anden tolnaer, dat hi den vroukiin van Scoonhouen tot dier tiid der tollen verdraghen zoude, coste vij ℔, vi d.

Item ter zeluer tiid liep Keyzer, der stat knecht, an Hughen van Loenresloot, roerende van Ghisebert vanden Riin, coste vij s., vi d.

Item waren Jacob van Lochorst ende Jacob Sloyer gheuaren tot Geyn biden heer van Egmonde, coste ij ℔, v s.

Item op Sinte Thomacs dach liep Heymeric inden Hamme an haren Peter, roerende vander mombairscap, de hem haer Steuen van Zulen vermat van Henrix kiinde vten Hamme, coste x s.

Item ghegheuen bi Volqwiin van Losseren twe boden, die ghezent waren tot Tiel, roerende van Johannes den ledertouwer, coste ij ℔, xvij s., vi d.

Item des andren daghes na Kersdach liep Alfer van Nyel

inden Ham, roerende van haren Steuens Crone van Zulen, alse vander mombaerscap, de hi hem vermat van Henrix kinde vten Hamme, coste vij s., vi d.

Item was Wouter Willams knecht ouer die Vecht ghereden mit enen brieue van ghelone van onsen heer van Vtrecht anden heer van Bueren, alse vanden ledertouwer, coste xvij s., vi d.

Sm. vanden vijftienden blade xxv ℔, v s.

(60e *blads.*) Item op die tiid doe Hughe Florans soen gheuanghen wert, doe wert ghezent Coenraet Goswiins soen tot Scoonhouen ende ter Goude, ende voert tot andren steden om onse borghers te waernen voer die van Oudewater, coste iiij ℔, x s.

Item des andren daghes na Kersdach wert ons heren metselgier van Vtrecht ghesent mit enen brieue anden heer van Arkel, ende hi wachte na hem vier daghe lang, roerende van onsen borgheren ende onderzaten die appelcopers, die daer ghetoeft waren, coste ij ℔, x s.

Item des dinxdaghes na Dertienden dach wert Keyser, der stat knecht, wt ghezent te peerde aen die Maern, om Godeuaert Claes ende zinen broeder voer den raet tontbieden, coste xij s.

Item des andren daghes na Zinte Ponciaens dach wert Wernaer Bertouts soen ghezent tot Vyanen bider ouerster beuelinghe, coste iij ℔.

Item des andren daghes daer na waren onse ouerste biden heer van Vyanen inde Tollensteghe, coste iij ℔.

Item opten zeluen dach waren ghereden Wernaer vanden Spieghel ende Jan de Witte tot Hermalen, om te vertasten van Dircs saken van Spenghen, coste xv s.

Nota: xx gulden doude ouerste.

Item wert Henegouwen ghezent anden Keyser, roerende van onsen preuilegien, ende was wt xiiij weken, ende hadde xlij gulde, maken an lichter pay c ℔, liiij ℔, xvij s., vi d.

(*Keerzijde*) Item wert Keyzer ghezent opte Bilte om Willam Jacobs soen, dat hi incomen zoude om de woerde te houden van Claes Copdraijer, coste v s.

Item op Sinte Angnieten dach liep Gheriid van Coelen tot Beuerweerde, bi beuelinghe Hermans van Lochorst ende Johans van Clarenborch, coste viiij s., ix d.

Item ghegheuen Jan van Eze van xxxvi daghen, de hi ghereyst hadde in Hollant, jn Ghelrelant ende anderswaer bi Jacob Sloyer ende Roelof Piil, elx daghes mit sinen peerde xi placken, maket xlix ℔, x s.

Item des woensdaghes na Zinte Pouwels dach wert een bode ghesent anden heer van Culenborch, roerende van Henric Ghiseberts soen, die gheuanghen was vanden ledertouwer, ende wachte eenre antworde, de hi brochte, coste xxij s., vi d.

Item opten zeluen dach liep Aernt van Nyel omtrint der stat weyde ende maende daer der stat renten, coste x s.

Item ghegheuen Pawekiin ende Keyzer van dat si inder stat brochten Beernt Kreyt, Gheriid Willekiin, jonge Batenborch ende Gheriid de Wilde, elc x s., maket i ℔.

Sm. vanden zestienden blade cc ℔, xxij ℔, xv d.

(61e *bladz.*) Item wert Alfer van Nyel ghezent in Ghelrelant an Lambert Jan Teden zoen, coste x s.

Dit sijn reyzen ende cost die ghedaen is om ons heren van Vtrecht, roerende van zinen jncomen.

Inden eersten hadde een clerc, die dre reyzen mit heymeliken brieuen ghezent wert aen den doemdeken tot Yselsteyn, xxx s.

Item des sonnendaghes na Alre Goods Heylighen dach, doc onse ouerste out ende nye tot Gheyn waren opter dachuaert bionsen heer van Vtrecht, doe hi ende wi eens worden, coste aen wine, de zi mede hadden, ende teringhe v ℔.

Item ter zeluer tiid van scuuthuere, daer zi ende die scutte mede voeren viij ℔, x s.

Item wert ter zeluer tiid Ghisebert Grawert ende Roetaert van Lantscrone beuolen de stat te verwaren ende bider straten te bliuen, coste aen teringhe i ℔.

Item waren ter zeluer tiid mede wtghereyst c ende vij scutte, ende elc hadde i mingliin, maket xxvij ℔.

Item ter zeluer tiid hadden de tien raetslude, die de viif

poorten vander stat verwaerden, ende onse borghermeysters Henric de Witte ende Florans, elc i mingliin, maken iij take, dat beloopt iij ℔.

(*Keerzijde*) Item opten zeluen auont seencten onse ouerste Herman van Wulnen ende Jan Breijen, die hooftmans waren op Cranenborch, ij take wiins, costen iij ℔.

Item op Sinte Wilboerts dach wert Alfer vander A gheleyt tot Gheyn toe, ende daer waren mede xxxvi scutte, ende elc scut hadde i mingheliin, maket ix ℔.

Item hadde Lachemont, die de scutten ter zeluer tiid voerde, xxv s.

Item waren Jan de Wale, Willam ouer die Vecht, Vrederic de Langhe ende Gheriid Coman ghereyst tot IJselsteyn aen onsen heer van Vtrecht, om mit hem te spreken van zinen incomen ende vanden huze tot Vredelant, ende vanden maerscalc ambocht, coste vi ℔, v s.

Item waren onse ouerste opte helle mit Jan den Walen ende Willam ouer die Vecht, doe zi Jan van Heze informeerden, de tot IJselsteyn varen zoude mit eenre bootscap bi onsen heer van Vtrecht, coste v ℔.

Sm. vanden zeuentienden blade lxxxi ℔, v s.

(62e *blads.*) Item daer na waren Jan de Wale, Willam ouer die Vecht, Vrederic de Langhe ende Gheriid Coman ghesent mitten doemproefst tot IJselsteyn, in dier tiid dat si den heer van Vyanen moeten bi Jutfaes, coste vi ℔, v s.

Item wert ter zeluer tiid Heymeric ghesent tot IJselsteyn aen den doemdeken, die doe ghereden was ten Haghewaerts, coste x s.

Item daer na hadde Heymeric van dat hi liep zes daghe lang after een tusschen hier ende IJselsteyne, inden tiden dat onse heer van Vtrecht tot Gheyne quam, daer onse ouerste ende onse raet tieghens quamen, iij ℔.

Item waren Jan de Wale ende Willam ouer die Vecht ghesent biden doemdeken, om hem te informeren vanden huze tot Vredelant ende vanden maerscalc ambocht, ende vergaderden daer omme tot dreen tiden, coste xxxv s.

Item waren Willam ouer die Vecht ende Roelof Piil ghesent tot Gheyn bi haren Jan Vleminc ende Willam Hughenzoen, coste vi ℔.

Item des andren daghes daer na waren Jacob van Lochorst, Jacob Sloyer, Roelof Piil ende Willam ouer die Vecht ghezent biden heer van Egmonde tot Gheyn, coste v ℔.

(*Keerzijde*) Item was Heymeric ghelopen tot IJselsteyn, doe Willam Hughen zoen onboden hadde Roelof Piil ende Willam ouer die Vecht te comen tot Gheyn bi haren Jan Vleminc, ende hem te comen, ende liep daer ondertusschen zes daghe, coste iij ℔.

Item op onser Vrouwen auont conceptio waren Jacob van Lochorst, Vrederic de Langhe, Roelof Piil ende Willam ouer die Vecht ghezent tot IJselstein bi onsen heer van Vtrecht, om mit hem te tracteren van zinen incomen, coste viij ℔, x s.

Item was Heymeric ghezent tot IJselsteyn om dien dach toe te brenghen, ende liep daer omme dre daghe lang, coste xxx s.

Item wert Heymeric ghesent aen onsen Heer van Vtrecht, om van hem te verstaen tot wat tide vanden daghe hi jn comen woude, ende liep daer omme twe daghe lang, coste i ℔.

Item waren Jan de Wale ende Willam ouer die Vecht bi meyster Aernt van Tricht ghezent, om hem te informeren om gvnste ende vrienscap te dedinghen tusschen den proefst van Zutpheen ende der stat, coste ij ℔, x s.

Sm. vanden achtienden blade xxxix ℔.

(63e *blads.*) Item waren een deel van onsen ouersten out ende nywe, die dat dedinc voerden, roerende tusschen onsen here van Vyanen ende oec tusschen onsen heer voers. ende der stat, om alle zaken in goede pvnten te brenghen, verteerden xx ℔.

Sm. vander lester zide vanden reyzen xx ℔.

Smr. vanden reyzen viije ℔, xv ℔, xiij s., ix d., lichter pay, maket ander stat pay vije ℔, xxv ℔, xiij d.

(*Keerzijde*) Niets.

(64° *blads.*) Wtgheuen vander hauer.

Inden eersten Jacob Haec vander heren weghen van Zinte Jan cc mudde haueren, ende den doemproefst xx mudde, dre scepelen ende een spint, elc mudde voer ix placken ende een doeykiin, belopet aen lichter payen cc ℔, lv ℔, vij s., ix d., dat maket aen der stat pay cc ℔, xxvij ℔, iij d.

Sm. per se.

(*Keerzijde*) Wtghegheuen vanden wine Sacramenti.

Prelaten.

Den doemdeken iij take.
Den proefst van Zinte Peter iij t.
Den proefst van Zinte Johan iij t.
Den proefst van Zinte Peter iij t.
Den deken van Oudemunster iij t.
Den choerbisscop iij t.
Den deken van Zinte Marien iij t.
Haren Jan van Absteden i t.
Den proefst van Vrieslant i t.
Haer Borre i t.
H. Jan de Witte i t.
H. Jan van Cule i t.
Den proefst van Elst i t.
Haer Jan van Boezinchem i t.
Haer Ameliis ½ t.
H. Bertout Pont de jonge ½ t.
H. Jan Bolle ½ t.
H. Jan Mouwe ½ t.
H. Henric van Attendoren ½ t.
Den coster ½ t.
Henric de Witte i t.
Florans van Pallaes i t.
Steuen van Coelen i t.
Jan de Clerc i t.
Willam ouer die Vecht i t.

Steuen i t.
Johannes i t.
Willam ½ t.
Goedscalc ½ t.
Item die twe, die de ecclesi ende den cloosteren baden, elken ½ t., maket i t.
Wolcwiin ½ t.
Heyno i mugheliin.
Kerstiaen i m.
Qwint i m.
(65° *bladz.*) Hanekiin de pipenmaker i m.
Jan de backer i m.
Jan Haes i m.
Aernt van Nyel i m.
Pawekiin i m.

Sm. wiin Sacramenti xlij½ take, elke take i ℔, maket ander stat pay xxxvij ℔, xv s., x d.

Wiin papengay.

Ghegheuen x hoeftmanscap van scutten, elke hoeftmanscap ix take, make xc take, Zinte Joriis i t., der joufrouwen i t., ende de inden draec ghinc i t., den moelnaer ½ t. ende zeuen spoeluden, elken i mingheliin, dat maket te zamen xcv t. ende i m. Ende wert gecoft tieghens Henric den Witte, elke t. om vij placken, dat maket lxxxvij ℔, x s., dat maket ander stat pay lxxiij ℔, xix s., v d.

Sm. per se.

(*Keerzijde*) Wiin Magdalene.

Den proefst van Oudemunster vi t.
Den proefst van Zinte Peter iij t.
Den proefst van Zinte Marien iij t.
Den deken van Oudemunster iij t.
Den deken van Zinte Peter iij t.
Den choerbisschop iij t.
Den deken van Zinte Marien iij t.
H. Aernt vanden Campe i t.

H. Gheriid de Rode i t.
H. Gheriid Soke i t.
H. Jan van Boezinchem i t.
H. Wyer i t.
H. Michiel Moliaert i t.
H. Euert Soke i t.
H. Jan van Rees ½ t.
H. Henric van Hesel ½ t.
H. Henric de Vliegher ½ t.
H. Bertout Pont de jonghe ½ t.
H. Dirc van Hoesden ½ t.
H. Henric van Attendoren ½ t.
H. Steuen van Asch ½ t.
H. Bertout Pont doude ½ t.
H. Henric Boeninc ½ t.
H. Willam Dedel ½ t.
H. Ameliis ½ t.
H. Euert Bisscop, ½ t.
H. Ghisebert Sceinkaert ½ t.
H. Wonter Lodderpaep ½ t.
H. Herman van Brandenborch ½ t.
H. Jan Bolle ½ t.
H. Gheriid van Meerlo ½ t.
H. Brino ½ t.
H. Jan Mouwe ½ t.
H. Ghisebert van Hamelenberghe ½ t.
H. Henric van Attendoren ½ t. voer zinen dienst.
Den coster ½ t.
Den scoolmeyster ½ t.
(66e *bladz.*) Oudemunster.
H. Nyclaes Proeys ½ t.
H. Jacob Scot ½ t.
H. Jan van Calker ½ t.
H. Daniel ½ t.
H. Gheriid van Ameronghen ½ t.

H. Peter Maeslant ½ t.
H. Gheriid van Hermalen ½ t.
H. Gheriid Pont ½ t.
H. Pilgrim Mispel ½ t.
H. Henric Emont ½ t.

Sinte Peter.

Haer Hereman ½ t.
H. Jan Budel ½ t.
H. Jan van Hemerten ½ t.
H. Jacob de Wrede ½ t.
H. Jan van Rynesse i t.
H. Steuen van Zulen i t.
H. Vrederic van Zulen i t.
Item den vier ouersten, elken i t., dat maket iiij takc.
Item Herman van Lochorst.
Jan van Clarenborch i t.
Jacob Sloyer i t.
Roelof Piil i t.
Willam ouer die Vecht i t.
Steuen i t.
Johannes i t.
Willam ½ t.
Jan Koekaert ½ t.

(*Keerzijde*) Item die twe, die de ecclesi baden, elken ½ t., maket i t.

Jan de backer i m.
Aernt van Nyel i m.
Pawe i m.
Heymeric i m.
Jan Obis i m.
Den twe torenwachters, elken i m., maken ½ t.
Jonge Aernt van Nyel i m.
Wolcwiin ½ t.
Heyno ½ t.
Qwint ½ t.

Coppiin ½ t.

Jan de pipenmaker ½ t.

Sm. wiin Magdalene lxx take, elke take vij pl., maket lxi ℔, v s. lichter pay, dat maket ander stat pay liiij ℔, viij s., x d.

(67° *blads.*) Wiin den heren ende ghoeden luden (ghescenct).

Inden eersten des vridaghes voer mitvasten waren hier binnen haer Dirc Foppen zoen ende Willam van Naelwiic, ende hem wert ghescenct ij cannen wiins, costen iij ℔.

Item op onser Vrouwendach conceptio wert ghescenct haren Jan Vleminc ende Henric van Kriekenbeec, om datse hier om des raets bede wille ghecomen waren, ij cannen wiins, costen iij ℔.

Item op Sinte Lucien dach wert ghescenct den commendner vanden Duytschen Huze iiij cannen wiins, costen vi ℔.

Item op Sinte Agnieten dach was hier binnen de jonge haer Dirc Foppen zoen ende onse ouersten spraken mit hem, roerende van dien van Oudewater, ende scencten hem ij cannen wiins, costen iij½ ℔.

Sm. wijn den heren ende goeden luden xv ℔ lichter pay, dat maket ander stat pay xiij ℔, vi s., viij d.

(*Keersijde*) Dat wtgheuen van Nywenhuys.

Inden eersten doe die onruste gheuallen was, doe wert Nyenhuys bezet, ende daer waren hoeftmans op Tyman Capellaen ende Gheriid de Haen, ende laghen daer zes weken, coste aen keersen ende aen andren oncoste xv ℔.

Item op Lewensteyn daer waren hoeftmans Merten van Loesden ende Sander van Opbueren, ende laghen ix weken; coste hoer onraet xx ℔, viij ℔.

Item op Cranenborch, doe hoeftmans waren Vrederic van Drakenborch ende Jan de Bole, coste haer onraet x ℔, viij d.

Item op Lewensteyn, doe hoeftmans waren Jan van Zulen ende Gheriid van Vloeten, ende laghen x weken, coste xix ℔.

Item op Cranenborch, doe hoeftmans waren Herman van Wulnen ende Jan Breye, ende laghen ix weken, coste xvi ℔, xvij s., vi d.

Item op Lewensteyn, doe hoefmans waren Peter Jan Scoenheynen zoens ende Jacob van Damassche, ende laghen ix weken, coste hoer onraet xxx ℔, ix s., ij d.

(68e *blads.*) Item op Cranenborch, doe hoefmans waren Jan Grawert ende Dirc haren Wouters soen, ende laghen ix weken, coste haer onraet xxvi ℔, iiij s.

Sm. vanden huzen voerscr. c ℔, xxxvij ℔, xij s., maket ander stat pay c ℔, xxij ℔, vi s., ij d.

(*Keerzijde*) Wtghegheuen van water ende broot opt vleyschuys.

Inden cersten twe Vleminghe, ende die ene was een clerc, die Tyman de Goyer ende Dirc Voet wt haelden, ende laghen xij daghe, elx daghes xij d. elc man, ende hore beyder stocgelt x s., maket xxxv s.

Item een dorscher, de Jan de Wit wt haelde, die lach v weken lang, elx daghes xij d., ende ziin steenghelt v s., maket ij ℔.

Item Willekiin van Ghent lach xiiij daghe, haelde Tyman Sloyer, ende hem wert de stat i jaer verboden, beloopt siin cost ende steenghelt xix s.

Item Mary ende Herman elc iij weken, haelde Dirc Voet, maket ij ℔, ij s.

Willam Clinkaert, de Tyman de Goyer ende Dirc Voet haelden, xxi daghe, ende v s. van steenghelde, maket xxvi s.

Item een knecht heet Ghisekiin, ende zoude inde grafte ghespronghen hebben, die Paeu haelde, ziin steenghelt v s.

Item ij knechten, de inde grafte spronghen, die Paeu haelde, elc iiij daghe ende hore tweer steenghelt, maket xviij s.

Item Ghenekiin xxi daghe, de weder opghinc, omdat hi quaet sprac, ende ziin steenghelt v sc., maket xxvi s.

Item Peter, die brochte Beernt van Dolre, xxi daghe, maket xxi s.

Sm. van deser zide xi ℔, xij s.

(69e *blads.*) Item Goelkiin, de Volqwiin van Losseren brochte, xxi daghe, maket xxi s.

Item ene meecht, de Tyman de Goyer brochte, xiiij daghe ende hoer steenghelt v s., maket xix s.

Item Trudekiin Wayen, de Tyman de Goyer brochte, x daghe ende haer steenghelt v s., maket xv s.

Willam van Roermunde, die Jan de Brune brochte, xxviij daghe ende ziin steenghelt, maket xxxiij s.

Item Hannekiin, die Paeu sloech, xij daghe ende ziin steenghelt, maket xvij s.

Item Haze van Zwolle xiiij daghe ende hoer steenghelt v s., maket xix s.

Item Herbaren de scrodragher, de Witman sloech, ix weken, maket iij ℔, iij s.

Item Peter doude, de scoemaker, de Jan Kockaert brochte, xij daghe, maken xij s.

Item Symonkiin, de Tyman Sloyer brochte, v daghe, maken v s.

Item Fye, die Jan Haes brochte, dre weken, maken xxi s.

Item Willam, die Reynaer Willams soen brochte, van zinen steenghelde v s.

(*Keersijde*) Item de man mitten peerden, de inde cule ghesteken wert, de Willam Vedelboghe brochte, dre daghe ende ziin steenghelt, maken viij s.

Item Lisebet, de Jan Haes brochte, xiiij daghe ende hoer steenghelt, maket xix s.

Item Gheertruud Langhe Noeze, de Jacob Egberts soen haelde, xiiij daghe ende hoer steenghelt, maket xix s.

Item een clerc brochte Tyman Sloyer, xv daghe ende zijn steenghelt, maket i ℔.

Item een Vlemine, de Tyman de Goyer brochte, vij daghe ende ziin steenghelt, maket xij s.

Item Jagherkiin ziin steenghelt v s.

Item Aelbert Soeskiin wert de stat verboden i iaer lang, ziin steenghelt v s.

Item Hughe, der scouten broeder inde Tollensteghe, xiij daghe, haelde Goedscalc, ende zijn steenghelt, maket xviij s.

Item i wiif, de Tyman IJzebrants soen brochte, vij daghe, ende hoer steenghelt, maket xij s.

Item Hannekiin van Amersfoerde, de Beernt van Dolre brochte, xi daghe ende hoer steenghelt, maket xvi s.

Item Hense, de Willam Brunaerts soen brochte, xiiij daghe ende hoer steenghelt, maket xix s.

Item Hannekiin van Coter, de Beernt van Dolre brochte, xiiij daghe ende ziin steenghelt, maket xix s.

Sm. van desen blade xx ℔, ij s.

(70e *bladz.*) Item Danckaert, de Lubbert van Benscoop haelde, xiiij daghe, maket xiiij s.

Item Hannekiin de Wachter, de Tyman Sloyer brochte, viij weken ende sijn steenghelt v s., maket iij ℔, xij s.

Item Claeskiin, die der cordewanner ouderman daer brochte, vi weken ende ziin steenghelt, maket ij ℔, vij s.

Item Copdrayger van zinen steenghelde v s.

Item Hildegont vij weken ende ij daghe hoer steenghelt, maket ij ℔, xvi s.

Item Henric Hughen zoen ziin steenghelt v s.

Item die knecht, die van Zinte Mertens toorn scoot, van steenghelt v sc.

Item Peter Aernt Budelmakers soen siin steenghelt v s.

Item de man, de Jan de clerc daer dede brenghen, ij daghe ende ziin steenghelt, maket viij s.

Item Jan Beyert, de Jan de Witte haelde, xij daghe, maken xij s.

Item h. Jan vanden Putte de vulre haelde Tyman Sloyer, ende lach xiiij daghe, maken xiiij s.

Item Hannekiin, die de stat verboden wert, haelde Jan de Witte, ende lach vi daghe, ende ziin steenghelt, maket xi s.

Item Willekiin Deyn, demen onthoefde, ziin steenghelt v s.

(*Keerzijde*) Item Peter de riemsnider iiij daghe, de Jan de Witte haelde, ende ziin steenghelt, maket ix s.

Item een dwaes, de mit kannen scaerden werp opte Plaetse, ij daghe ende siin steengelt, maket viij sc.

Item Trudekiin, die de stat verboden wert, haelde Tyman de Goyer, x daghe ende hoer steenghelt, maket xv s.

Item i knecht, die scapen gestolen hadde, de ghehanghen wert, xxviij daghe ende ziin steenghelt v s., maket xxxiij s.

Item i clerc, de ziin oor of gesneden wert, xiiij daghe ende ziin steenghelt, maket xix s.

Item i man, die de scoute haelde, ziin steenghelt v s.

Item ij wiuen ende een wiif lach iij daghe ende hore beyder steenghelt, maket xiij s.

Sm. van desen blade xvij ℔, xv s.

Smr. vleyshuys xlix ℔, ix s., lichter pay maket, ander stat pay xliij ℔, xviij s., x d.

(71° *blads.*) Water ende broot opten Roden toorn.

Willekiin Deyn lach dre daghe ende ziin steengelt x s., maket xiij s.

Item een knaep, hete Peter Jans soen, ende lach xxviij daghe ende x s. van stocghelde, maket xxxviij s.

Item Zaskiin lach x daghe ende x s. van stocghelde, maket i ℔.

Item Jan vanden Pol lvi daghe ende x s. van stocghelde, maket iij ℔, vi s.

Item Fyckiin lach xxi daghe ende v s. van stocghelde, maket xxvi s.

Item Ghisebert Haes van zinen stocghelde x s.

Item Otte Jacobs knecht vander A van torenghelde v s., ende van coste vi pl., maket i ℔.

Sm. ix ℔, xiij s. lichter pay, maket ander stat pay viij ℔, xi s., viij d.

(*Keersijde*) Wtghegheuen van bollaerts culen ende van zinen andren arbeyde.

Inden eersten had hi van Claes Roelofs soen ende Henric van Absteden, de hi onthouede, ix ℔.

Item had hi van Henric Mouwer ende Willekiin Deyn, de hi onthouede, viij ℔.

Item had hi van Henric Hughen zoen ende Peter Aernts soen tonthoofden, van elken man iiij ℔, maket viij ℔.

Item had hi voer zinen cost, dat hi hier lach ende teerde, ij ℔, v s.

Item had hi van Henric vanden Riin tonthoefden iij ℔.

Item wert hem ghegheuen bi Jacob Sloyer voer zinen cost, de hi in siinre herberghe verteert hadde, iiij ℔, vi s., iij d.

Item had hi van Ghisebert Haessen ende van enen andren knecht, de hi in culen stac op een tiid, iij ℔, v s.

Item hadde Stoerkiin van die twe culen te greuen i ℔.

Item had Bollaert van Copdrager tonthoofden iiij ℔.

Item hadden die twe knechten die Copdrager zinen bonc ontwe stieten i ℔.

Item hadde Bollaert van Marceliis te hanghen ij ℔.

(72° *blads.*) Item had hi van enen knecht, dien hi ter zeluer tiid ziin oor of sneet, x s.

Item coste ene roede mitten rade vter eerden te winnen ende ene nye cule te maken, daermen Copdrayger op setten zoude, ij ℔.

Item coste de roede ende dat rat bider galghen te voeren xv s.

Item hadde een knecht, die daer toe holp, v s.

Item om bast xviij s., ix d.

Item doemen den bast wt werp, wert verdroncken vi s., iij d.

Item had die knecht, die de leder brochte, i ℔.

Item vander banckloc te luden v s.

Item had Willam Jacobs soen, die die woorde hielt, vi ℔.

Item om een nye rat xij s., vi d.

Item hadden Pawe Aernt van Nijl ende Keyzer, elc x s., maket xxx s.

Sm. bollaerts loon lx ℔, xviij s., ix d. lichter pay, dat maket ander stat pay liiij ℔, iij s.

(*Keerzijde*) Wtghegheuen vander knechten maentgelt.

Bollaerts maentgelt.

Vander eerster maent ij ℔.

Vander ander maent ij ℔.

Vander derder maent ij ℔.

Vander vierder maent ij ℔.

Vander viifter maent ij ℔.

Item van Zinte Johans misse ij ℔.

Item des dinxdaghes voer Zinte Symon jnden dach wert bollaert weder aen ghenomen ende hem wert rechtevoert ghegheuen iij ℔.

Item hadde hi op Sinte Katerinen auont van eenre maent iij ℔.

Item op sinte Thomaes auont van eenre maent iij ℔.

Item opten Kersauont na ziin oude vorwarden iij ℔.

Item des vridaghes voer Angnetis van eenre maent iij ℔.

Item op onser Vrouwen auont van eenre haluer maent xxx s.

Sm. Bollaerts maentgelt ander stat pay xxviij ℔, x s.

(73e *blads.*) Sm. Heymerix maentgelt van xiij maenden, van elker maent i ℔, maket xiij ℔.

Sm. Stoerkiin van xiij maenden, van elker maent xxx s., maket xix ℔, x s.

Sm. Martens torenwachter maentgelt van viif maenden, van elker maent ij ℔, maket x ℔.

Item wert een nye torenwachter aen ghenomen, ende die wakede iij maende, ende had elke maent xxxij pl., maket ander stat pay x ℔, xiij s., v d.

Item daer na quam Willam onse nye torenwachter, ende wakede opten toorn viif maende, ende hadde elke maent ij ℔, maket x ℔.

Sm. der tweer torenwachters loen voersc. beloopt xxx ℔, xiij s., v d.

(*Keerzijde*) Sm. Coppiins maentgelt des torenwachters van xiij maenden, van elker maent ij ℔, maket xxvi ℔.

Sm. vander vreclocke van Paschen xiij ℔.

Item van Victoris xiij ℔.

Smr. vander knechten maentgelt mitter vreclocke voerscr, ander stat pay c ℔, xliij ℔, xiij s., v d.

74e *blads.*) Wtgheuen vander waken buten de stat bi Jacob Sloyer.

Ghegheuen Dirc van Hollant ende Peter Peters soen van waken xxiiij ℔, x s.

Item Wouter Eliaes soen ende Willam Baut xvi ℔, x s.

Item Roetaert van Lienden ende Herman Pillekiin xi ℔, v s.

Item worden wakers wtghezent bi auont voer stat bi Jacob Sloyer ende Roelof Piil, die inden houe wakeden, coste iij½ ℔.

Item opter nacht doe die heer vander Ameyde opter stat singhel quam ende hier dat rumoer wert, doe werden Jacob Coman ende Gheriid Ketelaer wt ghelaten, ende zi wonnen wakers, coste lij placken. maken xxx s.

Item hadden Jan Lizen zoen ende Roetaert van Lienden van waken xv s.

Wtghegheuen vander ridender wake.

Des saterdaghes voer Zinte Louwerens dach begonste Ghisebert van Vloeten de ridende wake, ende duerde tot Sinte Wilboerts auont toe, dat maket xiiij weken twe daghe nachten min elke weke, iij½ ℔, maket xlviij ℔.

En al dien zeluen tiid reet Jan van Heze de ridende wake ende hadde xlviij ℔.

(*Keerzijde*) Item Willem de Ghier reet al die zelue tiid mede, omme de ridende wake, ende hadde xlviij ℔.

Item Ghisebert vanden Velde reet achte weken enen nacht min, en had xxvij ℔.

Item Peter Jacobs soen reet zes weken enen nacht min, maket xx ℔, x s.

Item Jan vanden Steenhuze van dat hi dat ridehuys verwaerde, daer die wakers des nachts in rusten ende voederden haer peerde, van Zinte Martiins avont tottes vridaghes toe na Dertienden dach, beliep ix weken lang, ende hadde elc weke v placken, maket xxxix ℔ ende vij s., vi d.

Item ghegheuen Aernt van Scimberghen, om dat hi twe nachten reet, doe Ghisebert vanden Velde nyet riden en mochte, i ℔.

Sm. vanden waken te voete ende te peerde voerscr. an lichter payen cc ℔, xc ℔, vij s., vi d., dat maket ander stat pay cc ℔, lviij ℔, ij s., v d.

(75° *bladz.*) Wtgheuen vanden Gruythuze van Petri den Kiinderen van Stoutenberch xxx ℔, den heren van Zinte

Johan vi ℔, xiij s., iiij d. Den heren van Zinte Johan, van Margarete vi ℔, xiij s., iiij d.

Item Jan Witvoet ij ℔, xiij s., iiij d.

Van Martini.

Den kiinderen van Stoutenberch xxv ℔.

Item Jan Witvoet ij ℔, xiij s., iiij d.

Item den heren vanden Doem xvi ℔.

Item Jacob van Lichtenberch xxxiij ℔, vi s., viij d.

Item Wouters erfnamen van Voerscoten xxvi s., viij d.

Sm. vanden graythuze c ℔, xxix ℔, vi s., viij d. stat pay.

(*Keerzijde*) Betaelt van ouder scout.

Inden eersten hadde de wyebisscop van ix riist leyen, de hem onbraken, elc riist xlv nye placken, maket l ℔, xij s., vi d. lichter pay, de maket aen der stat payen xlv ℔.

Item costen die leyen te draghen ix placken, maket i ℔ stat pay.

Item ghegheuen daer of te size vij placken, maket xv s., viij d. stat pay.

Item hadde Ghisebert van Roden vanden erue van Maersen, daer die steenouen op staet, xiiij ℔ stat pay van Petri.

Item ghegheuen Matheeus vanden Hoeuel van liifrenten, de hem onbraken inden jare van lxxvi, doe cameraers waren Ermbrecht Pellencussen ende Steuen, xlviij ℔ g° voer elc ℔, maket ander stat pay xlv ℔, vi s., viij d.

Item ghegheuen den zeluen Matheeus vanden iare van lxxvij, doe cameraers waren Jacob Sloyer ende Willam Brunaerts soen, xlviij ℔, elc ℔ voer viij pl. ende dre doeyckiin, maket ander stat pay xliiij ℔.

Item ghegheuen den zeluen Matheeus van den iare lxxviij, doe cameraers waren Meliis Aernts soen ende Volqwiin van Losseren, xlviij ℔ stat pay.

Item ghegheuen Voerns wiif van Vyanen vanden lande, dat die stat weder hoer ghecoft heeft, van Petri xxv ℔.

Sm. van deser zide cc ℔, xxiij ℔, ij s., iiij d.

(75° *Blads.*) Item den heren van Zinte Marien vanden lande tot Maersen, daer der stat tichelrie op staet, iiij loet sulners ende iiij capoene, coste te zamen vi ℔.

Item ghegheuen Jan Aluekiin den ouden cameraer, van dat hem ontbrac jn xinen iare te betalen xi^{m} ℔, occe ℔, xxxviij ℔, v s., viij d.

Item ghegheuen Peter Boydiins soen van zilnre doehter weghen van ij½ iaers renten, de hoer ontbroken van elken iaer x ℔, maket xxv ℔.

Item ghegheuen Dirc Heycoop van Crone, de hi opter stat hadden bi out raet ende nye, xix ℔ lichter pay, maket ander stat pay xvi ℔, xvij s., ix d.

Item ghegheuen Alborch Craghen l ℔, de hoer of ghecort siin van enen briene, sprekende van vc ℔, de zi opter stat hadde, des hoer een nye brief weder ghegheuen, sprekende viifte half hondert ponden.

Item ghegheuen Johans Witten, erfnamen des hantscoemakers, van liifrenten, de hem ontbroken inden iare dat Jacob Sloyer ende Willam Brunaerts soen cameraers waren, dat die raet out ende nye vant dat onbetaelt was, x ℔, x s.

Item ghegheuen Jan Vten Leen vanden steen, roerende vanden proefst van Aernem, van enen haluen jaer renten iiij oude scilde een quartier min, maket ander stat pay xv ℔, xvi s., viij d.

Sm. vander ander zide xi^{m} ℔, v^{c} ℔, lxij ℔, x s., i d.

(*Keerzijde*) Item ghegheuen Henric Cloetinc, Gheriid Sibben zoen, van renten de hem ontbroken, doe Steuen ende Pellencussen cameraers waren, van tien ponden ene xxx s.

Item ghegheuen Willam van Ghier van dat hem ontbrac van reyzen, de hi dede, doe onse heer van Vtrecht eerste int lant quam jnt jaer van lxxix biden ouden rade, alse twe reyzen tot Renen ende twe reyzen tot Yselsteyn, bi beualinghe des raets vander stat, elx daghes xiiij pl., maken vi ℔, iiij s. vi d. stat pay.

Item ghegheuen Jan Hermans soen vanden huze tot Ghil-

denborch te verwaren, van enen jaer pensi c ℔, l ℔ stat pay.

Item Cale Hildebrant van enen iaer renten, dat hem ontbrac van x ℔ ene, alse vande iare van lxxvi, doe Steuen ende Pellencusseu cameraars waren, xxviij s. stat pay.

Item ghegheuen Andries van Scoenhouen, roerende van zine scade, dat hi voerends opter stat bezet was tot Campen, xij ℔ stat pay.

Item ghegheuen Willam van Ameronghen, roerende van ziinre vangnisse, lv oude scilde, maken ander stat pay cc ℔, xxxij ℔, iiij s., viij d.

Item ghegheuen meyster Willam den Zassen ende Henric Yoy, dat si de lude meysterden, de ghewont worden inder onrusten, xiij oude (scilden) maken liiij ℔, xvij s., viij d. stat pay.

Sm. vander derder zide iiij^{c} ℔ .... iiij s, x d.

(77^{e} *blads.*) Item ghegheuen den conuente van Zinte Zervaes van enen halue iaer renten vanden lande, daer der stat tichelrye op staet op gheen zide Maersen, viij ℔. xiiij s. stat pay.

Item ghegheuen Jan vanden Putte van enen iaer renten van desen voers. lande xxiiij ℔.

Item ghegheuen vandes hertoghen pensi van Hollant, van dat hem ontbrac inden iare dat Jan Aluekiin cameraer was, van verloop van goude, dat hi te luttel gherekent hadde, xxxiiij ℔, v s. lichter pay, dat maket ander stat pay xxx ℔, ix s., ij d.

Sm. vander vierder zide c ℔, v ℔, vij s., viij d.

Smr. vander onder scout voerscr. xij^{m} ℔, ccc ℔, xlix ℔, iiij s., xi d. stat pay.

(*Keerzijde*) Niets.

(78^{e} *blads.*) Niets.

(*Keerzijde*) Niets.

(79^{e} *blads.*) Der stat cledere.

Inden ersten meyster Herman van Delf x ellen.

Item meyster Willam Zas vij ellen.

Item Gheriid Sibbe iiij½ ellen.
Item Willam de Ghier iiij½ ellen.
Johannes iiij½ ellen.
Willam Smit iiij½ ellen.
Jan Koekaert iiij½ ellen.
Jacob Jacobs soen iiij½ ellen ende ¼ vierendeel.
Florans Claes soen iiij½ ellen.
Dirc Zantloper iiij½ ellen.
Jan Eliaes soen iiij½ ellen.
Jan Bonteroc iiij½ ellen.
Meyster Henric Yoy iiij½ ellen.
Jan de Backer iiij½ ellen.
Meyster Godeuaert iiij½ ellen.

Sm, lxxv ellen ende ¼ vierendeel elc ellen om iij ℔ stat pay, maket cc ℔, xxv ℔, vij s., vi d. stat pay.

Item hadde meyster Willam de Zasse tot sine voederije vi ℔ stat pay.

(*Keerzijde*) Der knechten cledere.

Coppijn de torenwachter iiij½ ellen.
Willam de torenwachter iiij½ ellen.
Jan Obis iiij½ ellen.
Aernt van Nyel iiij½ ellen.
Pawekiin iiij½ ellen.
Keyzer iiij½ ellen.
Heymeric iiij½ ellen.

De tichellaers ende stratemakers.

Beemt Stratemaker iiij ellen.
Jan Hughen zoen iiij ellen.
Jan vander Lanc iiij½ ellen.
Andries van Beefde v ellen.
Jan vten Hennep v ellen.

Sm. belopen der stat knechten tichellaers ende stratemakers cleder liiij½ ellen, elc ellen ij ℔ stat pay, maket l ℔, ix ℔.

(80e *blads.*) De proefst van Zinte Johan.

Inden eersten x ellen tot sinen sindaelschen clederen, elc ellen iij ℔, ende ziin sindael coste viij ℔, maket xxxviij ℔ stat pay.

Item ghegheuen Florans Claes soen iiij½ ellen.

Claes van Scoenhouen iiij½ ellen.

Andries wiif van Beefde ij ellen, elc elle van dese voers. xi ellen iij ℔, maket xxxiij ℔ stat pay.

Item hadden der stat ouersten knapen elc voer siin voeder xxx s., ende elc knecht tichellaers ende stratemakers voer ziin voeder i ℔, maket tehope xxxi ℔, x s. stat pay.

Item meyster Hermans voeder van Delf, coste iij ℔, vi s., iij d.

Smr. van al den clederen mitter voedereijen voers. cccc ℔, xlvi ℔, viij s., ix d. stat pay.

(*Keersijde*) Niets.

(81° *blads.*) Niets.

(*Keersijde*) Niets.

(82° *blads.*) Wtghegheuen van clercken ende knapen loen van Petri.

Willam Smit viij ℔.

Goedscalc viij ℔.

Meyster Godeuaert xx ℔.

Meyster Herman van Delf xij ℔, x s.

Van Martini.

Willam Smit viij ℔.

Jan Kokaert viij ℔.

Meyster Godeuaert xx ℔.

Meyster Herman van Delf xij ℔, x s.

Meyster Willam van Zassen van Kersauont v oude scilde, maket ander stat xxi ℔, ij s., iij d.

Item Johannes tolnaer voer ziju frouaiin kersen ende voer ziin loon cc ℔.

Item des zes ouersten voer horen cost, de zi al dit jaer gheleden gedaen hebben wt hoers selfs budel, elken x ℔, maket lx ℔.

Sm. van deser zide ccc ℔, lxxviij ℔, ij s., iij d.

(*Keerzijde*) Poortiers loen Petri ende Mertini.

Ghisebert Peters soen ende Roelof den Smit xiiij ℔.

Huge Aernts soen xx ℔.

Claes Euerts soen xiiij ℔, viij s.

Willam Vedelboghe xiij ℔, viij s.

Sm. poortiers loen lxij ℔, xvi s.

(83e *blads.*) Wtghegheuen vanden ambochten.

Inden eersten Peter Bonteroc ende ziin ghezel mm ℔, xxx ℔ lichter pay.

Item Peter Cronekiin ende zijn ghezel c ℔, x ℔ lichter pay.

Item den heemraders xviij ℔ lichter pay.

Item Jacob Coman ende Tijman den Goyer, wercmeysters vander stat muer, xiije ℔, lij ℔ lichter pay.

Smr. vanden zeluen ambochten voerscr. aen lichter pay mmm ℔, ve ℔, x ℔, dat maket ander stat pay mmm ℔, c ℔, xx ℔.

(*Keerzijde*) Niets.

(84e *blads.*) Sm. wtghegheuen vanden renten vter rollen ende van x ℔, ene van outs ixe ℔, xxxij ℔, x s., viij d.

Sm. wtghegheuen van x ℔ ene vanden ghelde, dat die stat sculdich bleeft inden laetsten oorloghe, alse vanden renten daer of ixe ℔, viij ℔, iiij s., xi d.

Sm. wtghegheuen van al den liifrenten, die de stat sculdich is, afghesleghen die ghene, die in horen iare ghestoruen ziin, alse alst liifrente boec daer of innehout xlim ℔, ixe ℔, lxxiiij ℔, iiij s., ij d.

Sm. smr. van allen wtgheuen voerscr. lxvijm ℔, ccc ℔, lxxij ℔, vi s., v d.

(*Keerzijde*) Niets.

REKENING

VAN

PHILIPS VAN DORP,

WEGENS DE BRUILOFT VAN

JACOBA VAN BEIJEREN EN JAN HERTOG VAN TOURAINE,

A°. 1406.

Dit is sulck ontfang ende innemen als Philps van Dorp, trezorier the Hollant, van mijns liefs heeren wegen ontfain heeft, alze van sinen dienstluden in Hollant ende in Zeelant tot mijnre lieuer jonfrouwen van Henegouwen bruloften, geliic hier na van punte te punte clairliken gescreuen staet:

In den eersten bii mijns liefs heren brieuen van quitancien gegeuen in den Hage vpten anderen dach in Junio, anno m°. cccc°. ende zesse, ontfain van Floriis Heerman, tolnaer tot Geervliet, ij° vranxe cronen.

Item bii mijns liefs heeren brieuen gegeuen vpten tiit voirscr., ontfain van Dirc Jansz., bailiu ende rentemeester van der Goude, ij° vranx. cronen.

Item bii mijns liefs heren brieuen van quitancie gegeuen in den Hage vpten xiiij^{den} dach in Junio, anno ut supra, ontfain van Reyner Kerstantsz., tolnaer t Ordrecht, ij° vranx. cronen.

Item bii mijns liefs heeren quitancie brieue gegeuen in den

Hage vpten tiit voirscr., ontfain van heren Dirc van Borsselen, rentemeester be Westerschelt in Zeelant, ij^{m} vranx. cronen.

Item ontfain van heren Airnt van Moermont, rentemeester be Oistersscelt in Zelant, vp rekeninge van sulken gelde als dair hi vp geset was tot mijnre lieuer jonfrouwen brulofften voirscr. te leenen, ij^{c} vranx. cronen.

Item bij miins liefs heren brieue van quitancien gegeuen in den Hage vpten dach ende int jair voirscr., ontfain van heren Lyeuiin van Cats, bailiu van Zeerixzee, vj^{c} vranx. cronen.

Item bij miins liefs heren quytancie brieue gegeuen in den Hage vpten xv^{den} dach in Junio, anno utsupra, ontfain van Guyen den bastairt van Bloys, rentemeester van der Tholen, iij^{c} vranx. cronen.

Item bii mijns liefs heren quitancien brieuen gegeuen in Hage vpten tiit voirscr. ontfain van Willem van den Boechorst, bailiu van Riinlant, vj^{c} vranx. conen.

Item bij mijns liefs heren brieue van quitancie gegeuen in den Hage vptie selue tiit ontfain van Philps den Blooten, scout van Delf, iij^{c} vranx. cronen.

Item bii mijns liefs heren quitancie brieue gegeuen in den Hage vpten xvj^{den} dach in Junio, anno ut supra, ontfain van heeren Jan van Vyanen, bailiu van Aemsterlant ende van Waterlant, iiij^{c} vranx. cronen.

Summa folii v^{m}. c. vranx. cronen.

Item bii mijns liefs heren quitancie brieue gegeuen in den Hage vptie selue tiit ontfain van heeren Bairtout van Assendelf, bailiu van Kennemerlant ende van Vrieslant, x^{c} vranx. cronen.

Item bij mijns liefs heren brieue van quitancie gegeuen in den Hage vpten tiit voirscr., ontfain van heeren Philps van der Spangen, bailiu van Delflant ende van Schvelant, iij^{c} vranx. cronen.

Item bij mijns liefs heren brieue van quitancie gegeuen in den Hage vpten tijt voircsr., ontfain van Dirc Saeyen, bailliu van Schiedame, ij^{c} vranx. cronen.

Item bii mijns liefs heren quitancie brieue gegeuen in den Hage vptie selue tiit ontfain van Claes van Delf, scout van Rotterdame, c vranx. cronen.

Item bii miins liefs heren brieuen van quitancie gegeuen in den Hage vpten tiit voirscr., ontfain van Heyn Noirt., scout van Aimsterdame, iij^{c} vranxe cronen.

Item bii mijns liefs heren brieue van quitancie gegeuen in den Hage vpten xxvij^{den} dach in Julyo, anno m^{o}. cccc^{o}. ende zesse, ontfain noch van heeren Bairtout van Assendelf, bailiu van Kenemerlant etc. ende hier na vp geset wort te lènen toter bruloften voirscr., ij^{c} vranx. cronen.

Item des geliics bii mijns liefs heren quitancie brieue gegeuen in den Hage vptien selue tiit ontfain van heeren Philps van der Spangen, bailiu van Delflant etc., l vranx. cronen.

Item des geliics bii mijns liefs heren brieue van quitancie ontfain van Dirc Saeyen, bailiu van Schyedamme, l vr. cr.

Item des geliics bii mijns liefs heren quitancie brieue gegeuen als voirs. is, ontfain van Dirc Jansz., bailiu ende rentemeester van der Goude, l vranx. cronen.

Item bij mijns liefs heren brieue van quitancien gegeuen in den Hage vptie tiit voirscr., ontfain van Jacob die Goede, scout van Dordrecht, l vranx. cronen.

Item in der manieren voirscr. bie mijns liefs heren quitancien brieuen gegeuen als voirscr. is, ontfaen van Philips den Bloiten, scout van Delf, l vranx. cronen.

Item des geliics ontfain bie miins lieffs heren brieuen gegeuen in den Hage vptie tiit voirscr., van Heyn Noirt, scout van Aemsterdamme, l vranx. cronen.

Item bii mijns heren van quitancien gegeuen vptie selue tiit ontfaen, van Wouter van Ghent, tolnaer tot Woudrichem, ij^{c} vranx. cronen.

Summa folii ij^{m} vj^{c} vranx. cronen.

Item des geliics bii mijns liefs heren quitancien brieue gegeuen als voirscr. is, ontfain van Floriis Heerman, tolnaer van Geervliet, ij^{c} vranx. cronen.

Item inden seluen manieren ontfain bii mijns liefs heren quitancien brieue gegeuen in den Hage, vptie tiit voirscr., van Reyner Kerstantsz. tolnair t Ordrecht, c vranx. cronen.

Item des geliics ontfain bii miins liefs heren brieue van quitancien gegeuen als voirscr. is, van heren Airnt van Moermont, rentemeester be Oest Scelt in Zeelant, l vranx. cronen.

Item bii mijns liefs heren brieuen van quitancien gegeuen in den Hage vptie tiit voirscr., ontfain van Dirc van Maerssen, balliu van Middelburch, l vranx. cronen.

Item des geliics ontfain bii mijns liefs heren brieuen van quitancien gegeven als voirscr. is, van Guyen den basttaert van Bloys, rentemeester van der Tholen, c vranx. cronen.

Item des gheliics ontfain bii mijns heren brieuen van Clais Pieters soin, tolnair te Goude, c vranx. cronen.

Item bi des heren van Wassenair ende des tresoriers quitancien brieuen gegeuen in den Hage xij dagen in Septembrj, anno ut supra, ontfain van Willem van Brederode, bailiu van Medenbliic, c vranx. cronen.

Summa perse vij^{c} vranx. cronen.

Item bii mijns liefs heren open brieue gegeuen in den Hage vpten lesten dach in Octobrj, ontfain van Dirc van Duuenuoirde, bailiu van Rijnlant, ij^{c} vranx. cronen.

Summa perse ij^{c} vranx. cronen.

Summarum van den ontfange van den dienstluden voirs. beloipt viij^{m} vj^{c} vranx. cronen.

Dit is wtgeuen ende bewisinge Philips van Dorp, tresorier voirscr., tot mijnre genadigen jonfrouwen bruloften behoef van Henegouwen, van den ontfanghe voirscr.

In den eersten vpten xvj^{den} dach in Junio, Louwerens Dammesz., geleuert die hi voirt in Henegouwen bringen soude tot mijnre lieuer jonfrouwen bruloften behoef als voirscr. is, v^{m} vranx. cronen.

Item bii mijns liefs heren beuelen geleuert Pieter van Yarremuden om gulden lakenen mede te copen, minen lieuen heeren iegens der bruloften voirscr., ij^{c} vranx. cronen.

Item bii mijns liefs heren beuelen geleuert Heynric van Wezel, om mijns heeren boslach mede te vergulden, xxx vranx. cronen.

Item bij mijns heren beuelen Jan van Beest geleuert om alrehande stoffe mede te copen voir minen lieuen heeren jegens der bruloften, c vranx. cronen.

Item noch wtgegeuen ende betaelt Jan van Beest voirs., bii mijns liefs heeren beuelen ende hi alrehande werclude mede betaelt hadde, van berduyren, geliken dat cedelkiin inhout, dat hi dair of ouergegeuen heeft ende men hier voirt ouerleuert, cix vranx. cronen.

Item betaelt den seluen Jan van Beest, ende hi verteert hadde vpter reysen als mijn genadigen heeren him voir gesent hadde tot Pariis. dair hi wt was xxij dage langk, des dages voir him ende siinren pairden coste, mit enen knecht, j vranx. croon, facit xxij vranx. cronen.

Item noch Jan voirscr. betaelt ende hi voir minen lieuen heeren an stoffe verleit hadde bii coman Floriis van Delf dierr. tot Brugge, om gesent was xviij Ingelsche noblen, facit xxxvj vranx. cronen.

Item Willem ende Jan, bastairden van Hollant, Symon van Bruweliis ende Gilliis van Gonengiis, die van mijns liefs heren wegen gesent worden an den coninc van Vrancrijck om him te boitscappen, dat miin genadigen heeren van enen honde gebeten was, ende daerom in die bruloften niet comen en mochte, gegeuen te teergelde xliij vranx. cronen.

Item Jan den basttairt voirscr., bii mijns liefs heren beuelen, om siin sculde mede te betalen, ende voirt alrehande stucke iegens der bruloften mede te bereyden, xx vranx. cronen. Item des gheliics Lodewiic den bastairt gegeuen xv cronen, comt te samen mits xv vranx. cronen betailt Willem Dwc den borduyrwerker in den Hage, van Lodewiics ende Jans voirs. brulofts rocken te berduyren, l vranx. cronen.

Summa folii $v^{m}v^{c}xc$ vranx. cronen.

Item bii miins liefs heren beuelen Staes, trompenair, Jan

p tant, ende Hans, piper gegeuen te teergelde, also sii in der reysen ende bruloften voirscr. trecken souden vij vranx. cronen.

Item gecoft bii Heynric Willemsz. ende Gherrit die Brwn van Leyden, alrehande lakenen die totten bruloften voirscr. voir minen genadigen heren sinen rade ende sinen gesinde vercleedt ende bii Jan Camerling geleuert siin, gheliic die rekeninge inhoudt, die Gheriit ende Heynric voirscr. dair of ouergegeuen hebben ende die tresorier hier ouerleuert, ende beloipt xiij^{c} xviij½ vranx. cronen xxv½ groot. Item noch bii Pieter Butenwech gecoft ende Dirc van Tuenen., bii mijns liefs heren beuelen voirt geleuert worden, dair Helmich van Doirnic die boitscap of dede, viij ellen roits toter bruloft cledinge voirscr., costen vij½ vranx. cronen, comt al te samen xiij^{c}xxvj vranx. cronen, xxv½ groot, daer of betaelt vij^{c}xxvj vranx. cronen ende xxv½ groot. So bliifs vj^{c} vranx. cronen, die him bewiist siin an der stede van Leyden alse vp dat morgengelt dat verschinen sal tot Kersauondt naistcomende, facit ende him die tresoriers betaelt heeft mits vj vranx. cronen Joesten Ploech, na gegenen tot enen rock van der cledinge voirs., die vptie tiit doe mijns liefs heeren gesinde gecleet wordt, in Henegouwen gesent wort mit Louwerens Dammes soin, mitten juwelen, te samen vij^{c}xxxij vranx. cronen, xxv½ groot.

Item bii hande Pieter Butenwechs minen lieuen heren in siins selfs hant gegeuen, dair hi alrehande juwelen ende cleynoden mede copen soude. Eerst vpten anderen dach in Julio, ij^{c}l vranx. cronen. Item vpten viifsten dach in Julio, l vranx. cronen, comt te samen iij^{c}l vranx. cronen.

Item omtrent xxvij dagen in Julio, als miin lieue heeren ouer in Henegouwen reet, bie hande Lourens Dammesz., geleuert Philps Engebrechtsz., die hi bij mijns liefs heren beuelen voirt in Henegouwen leueren soude, x^{c} vranx. cronen.

Item wtgegeuen ende betaelt Gijsbrecht van Helmont, van vij fineerde voeder, die iegens him gecoft worden ende Jan Camerling voirt geleuert tot mijns liefs heeren behoef coste, elc voeder iiij½ vranx. cronen, facit xxxj½ vranx. cronen.

Item bii mijns liefs heren beuelen geleuert Colairt Rasoir van Valenchiin, die hi den rentmeester van Mortemeynen in Henegouwen voirt leueren soude tot mijnre jonfrouwen brulofte behoef, v^{c} vranx. cronen.

Summa folii ij^{m}vj^{c}xx½ vranxe cronen, xxv½ groot.

Summarum van den wtgeuen voirscr., viij^{m}ij^{c}x½ vranxe cronen, xxv½ groten. Ende siin ontfang hier en jegens beloept viij^{m} vj^{c} vranx. cronen. Welke sommen onderlinge vereffent blijft, die tresorier minen lieuen heeren sculdich bi dese rekeninge die miin lieuen heeren selue ouer las van den beghinsel toten eynde, iij^{c}lxxxviij½ vranx. crone xiiij½ groten, die Philps in siin ontfain rekenen sal in siinre eerste rekeninge die hi minen heeren doen sal van den tresorie. Dit geschiede vp miins liefs heeren camer in den Hage, dair bi waeren die heeren van Wassenair, heer Jan van Heemsteden, heer Gijskiin van Diepenburch, heer Jan die basttairt van Blooys, Helmech van Doornick, Fooykiin Fooykiinsz., Jan Heerman, Willem Eggert ende die meyster clercken, vpten xxij^{den} dach in Decembris, anno m°. occc°. ende zesse.

Afgeschreven naar de originele rekening op parkement, groot 6 bladen, gewoon folio-formaat, berustende in het Rijks Archief te 's Gravenhage, en aldaar onder de grafelijke rekeningen van Holland, bundel n° 9, veertiende rekening, (17 *Octob.* 1858).

NADERE OORKONDEN

UIT

HET ARCHIEF VAN BUREN.

MEDEGEDEELD DOOR

Jhr. Mr. A. M. C. VAN ASCH VAN WIJCK.

Vidimus van een vidimus van den stichtingsbrief van de abdij van St. Paulus te Utrecht. 1050 (6 Julij) [1]).

Nos Petrus dictus Bart, Johannes dictus Wickenbroer, Brahel, Johannes filius quondam Huberti, Rudolphus dictus Houwescilt et Godefridus de Wachtendunch, scabini jn Zantbomel, sub appensione nostrorum sigillorum protestamur, quod vidimus et audiuimus litteras patentes sub sigillo religiosi viri gardiani fratrum minorum Trauiecten. inferiorum, continentes hec verba vniuersis presentes litteras inspecturis. Ego, gardianus fratrum minorum in Traiecto, cupio fore notum, quod anno Domini m. ccc. septimo feria secunda post dominicam Reminiscere vidi et perlegi quasdam traditiones siue quedam priuilegia monasterii Sancti Pauli Traiectensis, de verbo ad verbum formam que sequitur continentes: In nomine Sancte et Indiuidie Trinitatis. Notum sit omnibus fideliter et probe viuentibus, qualiter ego Bernoldus, jndignus Traiectensis sedis episcopus, jn meridiana plaga eiusdem vrbis construi feci monasterium, jn primis jn honore Domini nostre Jhesu Christi necnon gloriosissime genitricis ejus Marie, sed et beatorum

1) Zie dezen brief uitgegeven bij Mattheus *Rerum Amorf. scriptores*, kwarto editio, bl. 189, doch zeer onnauwkeurig.

spostolorum Petri et Pauli, nostrique patroni specialis Sancti Martini, ea scilicet ratione, vt inibi fratribus monachis sub Sancti Benedicti regula viuere cupientibus huius vite non desint necessaria. Vnde Dei nostrorumque fidelium vniuersitati tam presentibus quam posteris cupimus notum esse omnibus, qualiter ego cum abbate eiusdem loci Adalberto bona eidem monasterio ad vsum monachorum ibi Deo seruientium a prioribus episcopis Ansfrido, videlicet et Adalboldo, collata per nostrum episcopale preceptum confirmamus, vt nullus successorum meorum vllam habent potestatem quodlibet modo abalienare vel inde milites suos beneficare. Hec sunt ea bona, que ab Ansfrido eidem sunt cenobio collata, atrium Thriele cum omni eius familia et omni procinctu et districtu seu jurisdictione, vt nullus ibi comitum vel aduocatorum preter abbatem habeat potestatem, ita vt in omni tempore tenuit vel possedit absque vllius contradictione regali, scilicet stipulatione et manutradicione illi concessimus, et in Fulthe dimidium thelonei atque monete et foreste in Rumelo, et quartam partem silue in Notherholt. Preter hec tradidit jn villis Hese et Soys xiiij mansos cum mancipiis et omnibus appendentiis, acquisitis vel acquirendis, et nouale quoddam contiguum Hohurst. Addidit etiam has ecclesias Armelo cum placito vniuerso Redhen, Lusdin, Santwich, Hamirthe. Hec est donatio Adalboldi episcopi ad supradictum cenobium, videlicet omnia predia, que sibi Azela comitissa dedit, atrium Lienna cum omni procinctu et districtu in noualibus, siluis, pratis, aquis, aquarumque discursibus, Windeshem, Hamirthe cum omni familia, et juxta Merwede locum, qui vocatur Suindrechter, wertheam et ariam aliam jn eodem loca vocabulo rotta, jnter Mandron et Sûys sex mansos et dimidium, et iij in Testerbanto, quos comes Thiedoricus sibi dedit ad placacionem jn tuenda atrium Hulft, decimationesque in Dauentria et Geclo (Gerlo) de suo aratro et j mansum in Osterbeke et Eleste decimationes, et j mansum in Vollope decimationes, et j mansum in Seist et Amersfordo decimationes. Scilicet et ego contuli eidem loco dimidum mansum

n Lusdin et sex areas eidem monasterio adiacentes et locum quendam super Renum situm, vocabulo Papenthorp. Hec bona data eidem monasterio denuo sub anathemate confirmamus. Et vt hec confirmatio stabilior preseruaretur hanc cartam sigilli nostri jnpressione jussimus jnsigniri. Actum est autem hoc publico coram ydoneis testibus Roberto, Mimmigardimuirsensi episcopo, et Albrico, Osnebruggensi episcopo, et Luisone aduocato et alijs multis jn basilica Sancte Marie Sanctique Pauli in Traiecten, episcopo, die dedicacionis eius, id est, vi kalendas Julij anno ab jncarnatione Domini m°. l. jndictione iij, regnante Henrico tertio jmperatore secundo, anno xij. In cuius rei testimonium ego gardianus predictus, quod dicta priuilegia vidi et de verbo ad verbum perlegi, sigillum meum duxi presentibus appendendum. Datum anno et die predictis.

1314. Zaturdag na St. Paulus (4 Julij).

Diedric Camere ende Jan Merselis sone van Hemert, *schepenen te Heusden, verklaren, dat* Jan die Clerc ghelouet heuet vor ons up hem ende up siin goet, dat hi her Arnoude van Heseben, riddre, doen sal in derdalf merghe lands ende ene hofstat begeuenen, daer Jan vorseit up woent, al so vast alsi wisen sullen dier sculdich siin ouer te wisene, dat hen vast ghenoech si als in een eighen erue, waer oec dat die derdalf merghen ende die hofstat dilder waren dan die viif merghen, die Wouter Willems sone van Windelsnisse ghecocht heuet ieghen Janne vorseit, dat heuet Jan ghelouet her Arnoude vorghenoemt te vergeuedene up hem ende up siin goet.

De beide zegels beschadigd.

Omstreeks 1320.

Nagelaten kleinodiën van Sophia van Mechelen. Zie Kronijk 1850, bl. 295.

1336. St. Jacob (26 Julij).

Vniuersis presencia visuris seu audituris nos decanus to-

tumque capitulum ecclesie beate Marie Traiectensis facimus manifestum et assignauimus duas liberas bonorum grosso regis pro duodecim denariis, computato fore recipiendas annis singulis, ex aria nostra cum suis pertinentibus, sita aput publicam plateam, que dicitur Sadelstraet, a parte anteriori et parte occidentali infra aream et domum domini Arnoldi de Zutphana eiusdem ecclesie canonici, et a parte orientali infra domum et aream Woutheri ... (ad) administrandas singulis annis in anniuersariis Herberni de IJselstein, militis, in eadem ecclesia in vigiliis et missis juxta consuetudinem rituum et obseruantiam eiusdem ecclesie inter canonices ibidem presentes; et promisimus bona fide et presentibus promittimus potenti viro domino Ghiselberto, domino de IJselstein, pro se et suis heredibus memoriam dicti Herberni in nostra ecclesia predicta perpetuis temporibus ab hac hora in antea peragere, et dictam pecuniam duarum librarum boni pagamenti ex dicta aria sumendam eisdem temporibus, prout scripta est, semper in eadem memoria anniuersarii administrare et, omni dolo et fraude exclusis, de dicta aria dictas duas libras alienare et dicta area pro eisdem duabus libris semper remanebit onerata. Quorum omnium testimonium sigillum capituli nostri presentibus litteris apposimus. Datum anno Domini millesimo trecentesimo trecesimo sexto in crastino beati Jacobi apostoli.

Zegels verloren.

Jan, hertog van Brabant, doet, ten behoeve van Reinald, hertog van Gelder, afstand van de stad Tiel, benevens de dorpen van Zandwijk en Herwarden. 1339, (10 *Sept.* 1).

Johan, bider gracien onss Heren hertoge van Lothrike, van Brabant ende van Lemborch, ende marcgreue des heiligen rijcs, doen kont allen lieden, dat wij, nae seggen des conincs van Vrancrike, dat hie met sijnen apenen brieuen geseecht heeft tusschen eenen hoghen edelen prince, heren Rijnoude, bider

1) Zie Butkens, *Trophées* etc. van Hieris, *Charterboek*, II. bl. 622, vergl. Nijhoff, *Gedenkwaardigheden*, I., 403.

genaeden Goeds hertoge van Gelre ende greue van Zutphen, onsen lieuen neue ende man in die eene sijde, ende ons in die andere, alse van lande Tyele, Zandwijke ende Harwerden om deene sijde, ende Authoesden, Vliemen, Hedinchuysen ende Engele an dandere sijde, ende oich nae claringen, die een edell man her Ott, heer tot Kuyck, alse een auerman mit vier mannen van onser beyden wegen daertoe verkoren, dairop gesacht ende gedaen heeft, mit sijnen apenen brieuen auergegeuen ende opgedragen hebben in goeder ghonst mit desen apenen brieuen vur ons ende vur onse erfnamen, onsen neue den hertoge van Gelre voirgenoemt ende sijnen erfnamen, die stat van Tiell, die dorpe van Zandwijck ende van Harwerden voirseid, alse de mit heerlicheiden hoge ende lege, mit mannen, mit renten, mit tollen ende mit allen hoeren toebehoirren, so wair ochte hoe die gelegen sijn, te lande off te water, nyet vytgescheiden die te hebbene, te besittene ende te gebrukenne tote eweliken dagen, alse in gerichte wissele der dorpe Authoesden, Vlyemen ende Hedinchuysen ende Engelen voirgenoemt, die wij daer vur besitten ende gebruken sollen erfliken ende ommermeer; ende hebben voirt vertogen ende afgegaen, vertyen ende afghaen mit desen tegenwoirdigen brieue vur ons ende vur onse eruen der stat van Tyell, der dorpe van Zantwike ende van Harwerden, mit allen hoeren toebehoerren, als die vurs. sijn, in alle der voege ende mit all den rechte, dat die hertoege van Gelre ende sijne erfnamen voirgenoemt dair an vaste geerft ende gestedicht blijuen, ende wij hertoge van Gelre vurseid alinclike voldaen heeft in desen vurwissele, nae seggen des coninck van Vrancrijke ende nae claringen des heren van Kuyck voirs., alsoe dat ons dies waell ende volcomelike genuegt. Voirt sijn vurwarden, so wat brieue off bethoen van keyseren, van coningen, van bisschopen, off van anders yemant, op die stat van Tiell, dorpe van Zandwijck ende Herwerden, mit haeren toebehoeren alst vurs. is, dat die voirtmeer ons ende onse erfnamen enghene scade doen en sullen, mar gelouen in goeden trouwen

die voirgenoemde brieuen ende bethoen oeuer te leueren her Reynoude den hertoge voirgenoemt, tote behoeff sijnss ende sijnre erfnamen, sonder argelist. In orkonde van welken dingen wij hebben onsen groeten segell doen hangen an desse letteren in kennissen der waerheit. Dit was gedaen ende gegeuen te Bruessele, des vriendaigs nae den dach van onser Vrouwen gebort, jn die maent van Septemb., jn den yaer onss Heren dusentigh driehondert ix ende dertich.

Bij den hertoge ende bij sijnen raed.

Afschrift.

1342. Dingsdag na St. Urbanus (28 Mei.)

Gheret van Rienen, pape van Polsebroec, *bekent ontvangen te hebben van den heer van IJsselstein, ten behoeve van den heer* Ernst van der Horst 50 *pond* zuarte, *gerekend* enen gheselle *voor* 15 *pen., van de* 100 *ponden, die de heer van IJsselstein en heer Aernt sijn zoon hem schuldig waren.*

Het zegel verloren.

1344. Zaturdag na St. Lucie (18 Dec.)

Lambrecht de Witte, Willaem Aelrasch, Jacob de Coninc, schepenen in Haestrecht, *verklaren, dat* Didderic van Arkel, *ridder, verhuurd heeft aan* Jacob den Hont, drie viertel lants, die Witrauen waren, gelegen boven de kercke, *gedurende tien jaren, jaarlijks om* 32 *pond* suarte *of ander gangbaar* paeyment Voert sel hi viif half marghen daer boeuen ende twe camp vp gheuen Andresch. Voert sel hi verwaren van allen bauwerch, van nuwen werch selmen of slaen, ende deze huur gaet in alse men scriuet acht ende viertich.

De zegels verloren.

1344. Vrijdag na St. Agnes (16 Jan.)

Lude Aelbarens soen, scoute, jonghe Peter, Geliis Claes Weldighen soen, Ghisebrecht die Langhe, Johan Cose, Claes die Waudman, Arnoud Mouwerkiin ende Willam vanden Damme,

schepenen te IJsselstein, *verklaren dat* voer ons quam int gherechte heer Arnoud, here van IJselsteyne, ende vervolghede op Hildegonde Brands dochter van den Vene, mit volre claghe ende mit gheachten daghen hoer liif ende hoer goed, et si erue of ghelt, ende al goed ghenoemt ende onghenoemt, also alse ziit te voren voer richter ende voer scepene verwilcoert hadde, alse hem recht ende oerdeel wisede, van wilken liue ende goede voerscreuen Hildegont voerseyt vellich ghewiist is tot siinre behoef mit rechte na alre varnisse ende dinctale, die voer ons ghesciet is.

Met acht bijna gave zegels, waarvan een verloren.

1348. Donderdag na L. Vr. Conceptio (7 Febr.)

Jan van Leyenborgh, ridder, en Clemeynse van Scoenhouwen, *belooven* in goeden trouwen wittelyc end wael te quiten den heer Janne, den heer van Arkel, *van* 50 *ponden 's jaars*, die hi gheloeft heeft Janne van Leyenborgh, onsen soen, in manieren alse zijn brief daer af hout, dien hi *van den voorn. heer* heeft.

De beide zegels bijna gaaf.

1348. Woensdag na St. Geertruda (19 Maart).

Yan Claes zoen, rechter in Barendrecht, *verklaart*, *dat hij* daer ouer ghestaen hebbe alse rechter, dat die ghemeene heemraeders van Barendrecht, 7 gheerden lands gheleghen oestwaerts van heren Apers Zidewinde vri ende commerloes kenden, ende dat doer Hughe Monne, heren Jans zoen van Swindrecht, eene vrien eyghen of gaff, Jan sinen zoen tot behoef *van den heer van Arkel*, ende dat Jan Monnen zoen daer of dede den heemraeders haer recht ende mij mijn recht.

Het zegel verloren.

1348. St. Paulus Conversio (29 Junij.)

Peter ende Coenraed, butekercmeisters van IJselsteyne, *verklaren* bij consente ende rade *van den heer* Arnoud, heer van IJselstein, ende om orbaer onser kerken *verkocht te hebben*

Willem Molneuen van Tiele, *om* 10 *pond* zuarte, een placke lants daer die dorenboem op staet, alse die muer nv begrepen heeft, die daer om gaet; streckende van zinen huyse teneffen den kerchove, tusschen den twe mueren ten Cogghensloet waert, die wileer was een stucke van des papen hofstede, welke hofstede onsen lieuen heer voers. aen ghecomen was, bij wes consent wi dit ghedaen hebben, went hi een andere wederome cofte tottes papen behoef. *Verklaren mede* dat Willem voerscr. dese 10 *pond* vol ende al betaelt heeft, die wi voert beleeght hebben in oirbaer der kerken voerg. Ende hebben ghebeden onsen lieuen here voers. desen brief mit ons te besegelen tot eenre orconde.

De vier zegels verloren.

1348. St. Laurentius avond (9 Aug.)

Dieric van Houweninghe, ridder, *verklaart te houden van den heer van Arkel*, 21½ *morgen lands, gelegen in het geregt* van Houweninghe westwert, alre naest Wouters lande van Nethen, end vier margen lands in *hetselfde geregt gelegen* westwert, alre naest aen der stegen ende die steghe end twechghelt met horen toebehoren; end in dienzeluen gherecht 9 *morgen lands gelegen* westwert, alre naest Jan Reyners soens lande, mit sulker tymeringhe als nv ter tijt op desen lande staen of staen sullen, in allen den manieren dat die hantueste hout, die ic van minen lieuen heer voerscreuen daeraf hebbe.

(Get.) Wilhelmus.

Het zegel gaaf.

Reinald, hertog van Gelder, verkoopt aan Godert van Vlodorp en Agnesen Appelteren, zijne vrouw, 150 *malder korengeld, uit de voogdij van Roermonde, voor* 620 *schilden.* 1349, (29 *Junij.*)

Wij Reynout, bij der ghenaden Godes hertoge van Ghelre ende greue van Zutphaen, maken kont ende kenlic allen luden, die desen brieff sullen sien of horen lesen, ende tughen apen-

baerlic dat wij ende onse rechte eertghenamen vercoft hebben bij raet ende goetduncken onser vrunde, om sunderlinghe nootsaken wil, als van schaden ende leystinghe, die op ons ghinc heren Gadert van Vlodorp, ritter, ende Agnesen van Appel(tern), sijnen witliken wijue, ende horen ende horen kynderen, die sij nv hebben of namaels te samen krighen moghen ende horen eerfghenamen, anderhalff (honderd) malder korenghelts, die wij hebben vyt der vaghedijen van Ruremunde, dats te weten, vijftien malder weyts, vijfendetwyntich malder roggen, vijfendedertich malder ghersten en vijfendeseuentich malder euene, die eerflicken te besitten ende te hebben ende te ghebrucken ruystelic ende vredelic voer onss ende onss erffghenamen ende voer all die gheen, die oen daer kommer andoen wolden, des wij hertoghe vurs. ende onss erfghename den vurs. heren Gadert, Agnesen ende haren kynderen ghelauen in goeden trouwen gherechte weerscap aff te doen, myt all sulcken vurwarden, dat wij hertoghe vurs. ende onss eerffghenamen, die vurs. anderhalffhondert malder korenghelts ten allen Sente Andries auont off Sente Andries daghe, die weder copen ende losen moghen an heren Gadert vurs., Agnesen, sijnen witliken wyue, ende an haren kynderen, die sij te samen ghewonnen hebben off *soch te samen krijgen moghen* [1]), (off an) den eerffghenamen die daer aff quemen, voer seshondert ende twyntich ghuldenre schilde, goet van golde ende zwaer van ghewichte, myt al sulker schilden daer een coepman tot Ruremunde den anderen mede betalen muchte ende mitter scharen vanden jaer, sonder enich wederseggheu. (Ende in) kenniss ende in stedicheit der waerheyt alre vurs. punten soe hebben wij hertoghe Reynout vurs. desen brieff apen beseghelt vur ons (ende vur) onss eerfghenamen, ende hebben voert ghebeden onser lieuer stat van Ruremunde ende Johan vander Kemenaden, onsen rentmeyster, (dezen brief met) onss te beseghelen alss in ghetugheniss, want sij daer auer ende aen gheweest hebben. Ende wij borghemeyster, scepenen ende raet (der stad van Rure)munde ende Johan vander Kemenaden,

1) Tusschengevoegd in het concept.

rentmeyster des hertoghen van Ghelre vurs., hebben om beden wille onss lieuen heren ende (hertoghen vurs.) auer ende an gheweest; hebben desen brieff mede beseghelt myt onser stat seghel ende myt Johans segel vurs. In ghetugheniss (der waer)heyt ghegeuen int jaer onss Heren dusent driehondert neghen ende viertich, des dynxdaghes na Sunte Johans daghe Baptisten te midsomer. *Concept.*

Bevel tot dagvaarding van den bisschop en geestelijkheid van Utrecht voor den aangewezen geestelijken regter te Keulen. 1349. (1 *Febr.*)

Decanus ecclesie Sanctorum Apostolorum Coloniensis, judex jn causa appellationis et negocii principalis inter partes infrascriptas, vna cum venerabilibus viris dominis preposito Sanctorum Apostolorum predicte et decano Sancti Georgii ecclesiarum Coloniensum, nostris in hac parte collegis, sub clausula: quod si non omnes hiis exequendis possitis intercsse, duo vestrum ea nichilominus exequantur, a sede apostolica delegatus et ab eisdem nostris in hac parte collegis delegatis subdelegatus dilectis in Christo decanis, scolasticis montis sancti Girtrudis jn Breda et in Oyrschot, Leodiensis necnon maioris Traiectensis, Amersfordie, in Dauantria, jn Sutphania, jn Arnheym et jn Santbomel, Traiectensis dyocesis ecclesiarum decanisque christianitatis seu prouisoribus Suthollandie, Rinlandie et Kemarie ac vniuersis abbatibus prioribus, prepositis, decanis, scolasticis thesaurarijs ceterisque ecclesiarum et cappellarum rectoribus praelatis(?), curatis aut eorum vices gerentibus presbiteris, tabellionibus et clericis Colon. Traiecten. Monasterien. et Cameracen. ciuitatum et dyoc. ad quos littere presentes peruenientur salutem in Domino sempiternam et nostris mandatis ymmo verius apostolicis cum obedientia debita et reuerentia firmiter obedire. Litteras sanctissimi in Christo patris ac domini nostri, domini Clementis, diuina prouidentia pape sexti, cuius vera bulla plumbea cum filo canapis, more Romane curie, bullatas, necnon commissionum dictorum nostrorum in hac parte

collegarum nobis factarum, eorum veris sigillis pendentibus sigillatas, non rasas non cancellatas nec in aliqua sui parte corruptas, sed omni prorsus vicio et suspicione carentes, prout prima facie apparebant, nos nominatos recepisse, quarum litterarum principia et fines sunt tales, videlicet tenor litterarum apostolicarum predictarum sic jncipit: Clemens, episcopus, seruus seruorum Dei, delectis filijs preposito et Sanctorum Apostolorum et eiusdem ac Sancti Georgij Coloniensis decanis ecclesiarum salutem et apostolicam benedictionem. Cum nobis dilectus filius nobilis vir Arnoldus, dominus de Yselsteyne, Traiectensis dyocesis petitione monstrauit et cetera, et sic finit: datum Avinion. iij nonis Octobris pontificatus nostri anno septimo. Item tenor harum commissionum nobis vt predicitur factarum sic incipit: venerabili viro domino Jacobo de Turcio decano ecclesie Sanctorum Apostolorum Coloniensis, judici in causa appellationis et principalis negocii, que vertitur seu verti speratur inter reuerendum in Christo patrem et dominum, dominum Johannem de Arkel, episcopum Traiectensem, ac eius vicarios in spiritualibus ex vna, et nobilem virum dominum Arnoldum, dominum de Yselsteyne parte ex altera, a sede apostolica delegato Gerhardus de Vinario, dicte Sanctorum Apostolorum prepositus, et Gerhardus de Pauone, Sancti Georgij decanus Colon. ecclesiarum, viri in hac parte college ab eadem sede apostolica, sub clausula, quodsi omnes et cetera condelegati sinceram in domino karietatem cum salute et cetera, et sit finit: Datum anno domini millesimo ccc^{mo} quadragesimo nono sabbato proximo post festum beate Agnetis. Quas quidem litteras vobis in primaria sui forma volumus exhibere. Harum igitur auctoritate litterarum vobis singulis et vniuersis et cuilibet vestrum in solidum in virtute sancte obedientie, quam sedi apostolice debetis, et cujus est poena suspensio ab officio d..... quemlibet vestrum trium dierum moratione promissa, quos a notificatione facienda ... prout exstant in his .... Ita quod in hijs exequendis ..... percipiendo iniungimus quar ..... accedentes quo propter hoc fuerit accendendum et accede.... is requisiti .....

dominus de Yselsteyne appellans citet peremtorie reuerendum in Christo patrem et dominum, dominum Johannem de Arkel episcopum Traiectensem ..... Gerhardum dominum Spronch et quoscunque alios vicarios domini reuerendi patris domini episcopi in spiritualibus, qui sua dixerunt uel crediderunt interesse (omnes in)diuisim si eorum copiam commode habere poteritis et accessus vobis securus pateat ad eosdem, alioquin in domiciliis seu habitationibus suis, que seu quas ipsi citati seu citandi (in diocesi) Traiecten. habere dinoscuntur uel in consistorio Traiectensi aut in ecclesijs eorumdem, si tamen dicta loca secure scilicet adire poteritis. Alioquin in ... citatorum seu citandorum, aut si ad dicta loca potentiam uel malitiam eorumdem perhoriestentes secure et absque omni periculo ad(ire non poter)itis, extunc in vestris ecclesiis publice et sollempniter coram populo et in aliis ecclesijs predictis citatis seu citandis propinquioribus, vbi executionem prefati nostri mandati, ymmo verius apostolici, commode et absque periculo facere poteritis et adimplere et copiam eiusdem mandati nostri, ymmo verius apostolici nostro seu vestris sigillis sigillatam hostijs ecclesiarum vbi habemus executionem propter rationem predictam sic fieri contigit, affigatis et affixam ibidem relinquatis, jta quod hactenus citatio ad ipsorum notitiam verisimiliter valeat peruenire, quos etiam et nos citamus peremptorie per presentes, vt ipsi jn crastino justantis dominice, qua cantatur Letare, hora completorij in ambitu ecclesie nostre Sanctorum apostolorum Coloniensi predicte per se vel per procuratorem ad hoc legitime constitutum compareant coram nobis in dicta appellationis causa prout iustum fuerit processuri, cum intimatione quod si non comparuerunt, nos in eadem ad instantiam dicti domini Arnoldi domini de IJselsteyne appellantis inquiramus de jure, protinus procedemus, eorum absentia seu contumacia non obstante. Et quid in premissis feceritis seu per vos actum fuerit nobis litteris vestris patentibus presentibus transfigendis vestris sigillis sigillatis sive per justitiam publicam aut alias scripturas autenticas liquide rescribatis seu rescribi faciatis vos qui presens nostrum mandatum ymmo verius

apostolicum fueritis executi. Datum anno Domini millesimo ccc^mo^ quadragesimo nono sabbato post conuersionis sancti Pauli apostoli.

Het zegel verloren, het stuk zeer beschadigd.

Johan, graaf van Kleef, begiftigt Diderik van Lent met 30 *malder rogge uit de molen van Zonsbeek.* 1351, (*half April of December.*)

Wij Johan, greue van Cleue, maken kont ende kenlic allen luden, die desen brieff soelen sien off horen lesen ende tugen openbaerlic mit desen apenen brieue, dat wij bij rade onser vrienden hebben gegeuen ende bewiset, geuen ende bewijsen Didderic van Lent, knape ende sijnen eruen dertich malder roggen siaers, Cleefscher maten, vyt onser molen tot Zonsbeke, tot enen borchlene tot Cleue, die hij ende sijn eruen alle jaer op Sunte Mertijns dach inden wynter heffen ende boeren soelen vter vurg. molen erflic ende ewelic. Ende waer dat sake dat hem off sijnen eruen die vurg. dertich malder roggen jaerlix op den vurg. Sinte Mertijnsdach niet en wurden als vursproken is, soe mach Didderic van Lent off sijne eruen mogen off oerre eens bade mach in die vurg. molen gaen sitten ende boeren dat gebrec vanden vurg. dertich malder roggen siaers, theynt der tijt dat hij off sijnen eruen oer gebreck vanden rogge vol ende al alintlicken geboert ende in hedden. Ende dit mach hij ende sijne eruen oft oerre eens bade doen, also ducke ende tot welker tijt dat hem off sijnen eruen die vurg. dertich malder roggen siaers niet en wurden, sonder enich wederseggen van ons oft yemant van onser wegen. Voert soe ist vurwarde, dat sake weer dat Didderic van Lent vurg. of sijne eruen ennigerhande broken breken in onssen lande ende heerlicheit, soe wolt dat die broken weren, sij weren groet off sij weren cleyne, in wat maniere dat die gebroken wurden, dat en sal hem noch sijnen eruen en gene onscade doen tegen ons, hij ende sijne eruen en souden nochtant die vurg. dertich malder roggen jaerlix vrij ende commerloes heffen ende boeren

in allen manieren alse vurs. is, alle argelist vyt gesceiden. In orkonde ende vestenis hieraff, soe hebben wij Johan, greue van Cleue, onse segele aen desen apenen brieff doen hangen, ende hebben gebeden onse vriende ende raet, alse heren Vrederic van Hoenpol, heren Elbrecht van Eyle, heren Rolant Hagedorn, riddere, ende onse stede alse Cleue, Vden ende Zonsbeec, dat sij oer segele mit onsen segel mit ons aen desen brieff willen hangen. En wij Vrederic van Hoenpol, Elbrecht van Eyle, Rolant Hagendorn, ridders, ende wij stede, alse Cleue, Vden ende Zonsbeeck vnrg. bekennen, dat wij om beden wille onse lieuen joncheren Johans, greue van Cleue, onse segel aen desen brieff hebben gehangen, in getuychnis ende kennissen alre saken ende vurwarden. Gegeuen int jaer ons Heren dusènt driehoudert eenendevijftich, des (woensdag?) nae Sunte Ambrosius dach.

Gelijktijdig afschrift.

Johan, graaf van Kleef, verklaard schuldig te sijn 407 guldens en verbindt sich tot betaling. 1354, (22 *Febr.*)

Wi, Johan, greue van Cleue, als saekewalt, Herman van Keppel ..... Willem van Keppel, Borgart van Vunderen, Otte van Hessen, Arnt van Niel, Gerart van Arnen, ... van Huessen, Alart van Merlo, Dideric van Hulhusen, Arnt die Haue, knapen, ende die stat van Huessen, als burgen, maken kont ende kenlic allen luden, dat wi sculdich sijn mit gesamenderhant ende ongesceiden, Johan Scaerdenberch ende sinen eruen of helder des brieues mit oren wille vierhondert ende soeuen goeder gulden, scilde goet van golde ende van rechter gewichte, munte als keysers van Romen of des conincks van Vranckrick, welke scilde voergenoemde wi oen gelauen in goeden trouwen wael te betalen op Sunte Mertijns dach inden wynter nu naest toecomende, te antworden entle te leueren tot Arnem in die stat op onsen anxt, kost ende arbeit; weert saeke dat wi dit voergenoemde gelt niet en betaelden op den termijn voers., soe sullen wij saekewalt ende burghen voerg.,

tot maninghe Johans sijnre erue helder des briefs, mit oren wille of oers baden, welke maninghe si niet vorder doen noch sueken ende doeruen, dan tot onser weer, daer wi nu woenaftich sijn off an onsen mont in comen leisten tot Arnem in een bewijsde herberge op ons selues kost malic mit enen peerde of wi Johan, greue van Cleue, voorg. mogen voer ons seinden twee mannen mit twee peerden ende ellic van ons burghen enen man mit enen peerde, ende die stat van Heussen vier man mit vier peerden van oers selues borgheren ende porten indie leistinghe voers. ende als verten nicht geleden sijn nae oerre maninghe wi leisten of geleisten niet, soe moegen die voerg. gelauers dat voerg. gelt winnen ten lomberden of ten ioden ter naeste ... of tot alsoe geliken scaede waer si moegen of kunnen of si mogen den scaede selues nemen, ende soe sollen wi saekwalt ende borgen voerg. nochtant bliuen ligghen inder voerg. leisten niet daer wt te sceiden noch te varen wi en hebben Johan Scaerdenberch sinen eruen of helder des brieues met sijnen volle voldaen van hoefscele ende van allen scade die daerop weer gegaen ende van badeloen ende van des geens kost mit enen peerde die ons inder herberge wachten, ende waren sal alink ende to mael ..... voerwerden, weert saeck dat enich van ons burgen afliuich worden binnen der tijt der betalinghe ... . moete, soe solde wi ander die daer leuendich weren tot maninghen deser voerg. geloeuers off oers ... . naestvolde ende gelijcken goeden burgen weder setten in des doden stat, onder penen der leistigen voers. oec sijnt voerwerden, weert sake dat een segel (geviele) nen desen brieue te breke of gebreke, of dat dese brief gaterich worde, daerom en sal hi niet te krancker weesen mer hi sal bliuen in siner alinger macht, gelickerwiis of hi gans ende volsegelt ware alle dese voers. voerwerden gelauen wi wael te holden in goeden trouwen, sonder argeliste, ende wi greue van Cleue voers. hebben ende gelauen onse burgen voers. alle scadeloes te halden tot oers selues segghen. In oerkonden hir af soe hebben wi saekwolt ende burgen voerg. onse segele

gehangen aen desen brief. Gegeuen int jaer ons Heren dusent driehonderd vier ende vijftich, op Sunte Petersdach ad Cathedram.

1354. St. Geertruda avond (17 Maart.)

..... en Catrine van Velzen, vrouwe van Waterland, sine ghesellinne, *beloven den heer van Egmond* scadeloes ende commerloes te quiten met ghesamender hant van hondert ..... in Westeren, ende van hondert ouden scilden, die hi ghelooft heft met ghesamender hant met iiij ..... van Wesemale minen vader.

1357. Zaturdag na St. Victor (22 Julij.)

Johan Knuut, *schout*, Albrecht Heynensone, Aernoud Screvel, Aernoud de Scutter, Ghisebrecht Aechten swagher, *en* Heyn Oyken sone, *buren van Polsbroek, in het geregt van IJsselstein, verklaren dat* Ludolf over de Vecht *hen vertoond had eenen open brief des bisschops van Utrecht, waarbij vergunning verleend werd aan het convent van het Vrouwen klooster tot den verkoop van* 5 *morgen* 1 *hoen lands, in Polsbroek liggende* in der sate lands, waer Diderie Matten sone *op woont, in den* oever Egghen, *welk land Ludolf voorn. als gemagtigde des convents, in eigendom overdroeg aan* Gilles Wouters zone. *Bezegeld door* Willam de Jonghe *en* Dyderic de Goeijer, *knapen.*

Zegels verloren.

Jan van Hersaer verklaart verkocht te hebben eene hoeve aan Lambert Millinck. 1357, (25 *Maart.*)

Wij Jhan van Hersaer, heer van Sarmeyden, doen verstaen alle luyden, dat heer Lambert Millinck, ridder, tegen ons gecocht heeft om gereedt ghelt, dat hij ons wittelijcken ende wael betaelt heeft den iersten penninck metten lesten, een hoeue lants aggen ende eynden, off soe als zij gelegen is inden gerichte vander Leede ende geheyten is Haegensboue, welcke voirs. hoeue lants wij houdende waren van onsen lieuen heer den heer

van Arkele ende dair aff gecomen in rechter brueder scheydinge ende ons was opbestoruen van ons anderen, ende zijn gecomen voir onse heer van Arkel ende in tegenwoirdicheyt zijnre trouwer mannen, alse heren Otten van Hoculem, Herbarentsz., Willem Wijsse, Jhan die Blonde ende Jhan Meynaertszoens, ende hebben hem opgedraegen die voirs. hoeue lants, tot behoeff heren Lamberts voirs. Ende hebben daerna claerlijcken vertegen op die voirs. hoeue lants tot zijnre behoeff, alsoe dat wij nae vonnis der voirs. mannen nyet meer rechts en behielden dan die voirs. hoeue lants. Ende willen ende oick mede begeren, dat dese voirs. heer Lambert dese voirs. hoeue lants moige besingen ende bruijcken vrijlicken tot zijnen oirbair ende scoensten. In orconden des brieffs oepen met onsen segel besegelt. Gegeuen op onse Vrouwen dach Annunciatio int jaer ons Heeren duysent driehondert seuen ende vijftich.

Notarieel afschrift.

1358. St. Servatius (13 Mei.)

Huwelijks voorwaarden van Hendrik, heer van Bergen op Zoom, en Beatrix van Polanen. Zie Kronijk 1850, bl. 272.

Overeenkomst tusschen Johannes van Kuik en zijn swager Gerardus, over eene erfrente. 1358, (8 *Sept.*)

Domicellus Johannes dominus de Kuyc, annuum et hereditarium censum ducentarum librarum monetae pro tempore solutionis dicti census in Buschoducis ad bursam communiter currentis, soluendum anno quolibet hereditarie in festo Pasche ex villa de Asten ad predictum domicellum Johannem spectante atque ex omnibus et singulis pactionibus, censibus atque redditibus quibuscumque, quos antedictus domicellus Johannes in predicta villa de Asten annuatim et hereditarie habet soluendos, necnon ex attinentibus ville pactionum, censuum et reddituum predictorum, singulis et vniuersis, vbicumque locorum tam in humido quam in sicco, in duro et in molli consistentibus siue sitis, ut prenominatus Johannes antehac legitime et hereditarie supportauit domino

Gerardo de Asperen, domino de Tulla, militi, suo sororio, ab eodem iure hereditario possidendum et habendum, libereque tradidit et effestucando resignauit, modo in talibus consueto, promittens antedictus domicellus Johannes, ut debitor principalis super se et bona sua omnia pro ipso predicto domino Gerardo de dicto annuo et hereditario censu ducentarum librarum dicto monete et supportato, tradito atque effestucato necnon ex predictis ville, pactionibus censibus, redditibus et eorum attenentiis vniuersis annuatim et hereditarie, ut dictum est, soluendo, debitam et iustam prestabit warandiam, et quod omnem aliam obligationem in premissis memoratam prefato domino Gerardo deponet omnino tali conditione apposita, si contingat dominam Elisabeth conthoralem predicti domini Gerardi sororem eiusdem domicelli Johannis ante dictum dominum Gerardum mori, nulla prole ab ipsis pariter procreata superuiua remanente, quod extunc prenominatus dominus Gerardus dictum annuum et hereditarium censum ducentarum librarum dicte monete vsufructuario iure quo ad eius vitam libere possidebit et habebit et quod extunc post mortem antedicti domini Gerardi predictus annuus et hereditarius census ducentarum librarum dicte monete ad prefatum domicellum Johannem seu post eum ad eius veros heredes atque successores et ad neminem alium iure hereditario deuoluetur ac deuolui tenebitur, et si contingat prenominatam dominam Elisabeth conthoralem ante dicti domini Gerardi, sui mariti, post mortem eiusdem domini Gerardi vitam ducere in humanis, et si contingat ex carne eiusdem domine Elisabeth aliquam prolem legitimam generari, quod extunc huiusmodi proles legitima dictum annuum et hereditarium censum ducentarum librarum dicte monete iure hereditario possidebit et habebit, quo facto constitutus coram scabinis infrascriptis prenominatus dominus Gerardus tamquam maritus et tutor legitimus, ut asserebat, predicte domine Elisabeth sue conthoralis filie quondam domini Johannis domini dudum de Kuyc et de Hoestraten, militis, supra omnibus et singulis bonis tam mobilibus quam inmobilibus, hereditariis atque paratis, sibi et

predicte domine Elisabeth eius conthorali de morte eiusdem quondam domini Johannis, patris prefate domine Elisabeth, iure successionis hereditarie aduolutis seu post mortem domine Katerine, matris domine Elisabeth predicte, iure successionis hereditarie aduoluendis, vbicumque locorum, tam in humido quam in sicco, in duro et in molli consistentibus sive sitis atque supra toto iure dictis domino Gerardo et domine Elisabeth sue conthorali in premissis quoquo modo competente, ut ipse dicebat, ad opus antedicti domicelli Johannis domini de Kuyc, legitime et hereditarie renunciauit effestucando modo in talibus consueto, permittens prenominatus dominus Gerardus, ut debitor principalis super se et bona sua omnia, quod ipse renunciationem huiusmodi ratam ac firmam sine omni contradictione perpetuo obseruabit. Promisit insuper dictus dominus Gerardus, ut debitor principalis sub obligatione prescripta, quod ipse in omnibus et singulis locis, in quibus antedicta bona omnia et singula sunt situata sub quocunque domino siue jure super eisdem bonis ad opus antedicti domicelli Johannis seu ad opus illius, quem dictus domicellus Johannes ad hoc presentauit, legitime et hereditarie renunciabit ac renunciare tenebitur, saluis tamen predictis domino Gerardo et domine Elisabeth sue conthorali ac libere reseruatis annuo et hereditario censu ducentarum librarum dicte monete iuxta tenorem precentium litterarum atque annuo et hereditario censu centum librarum et decem librarum, quem prenominatus quondam dominus dictus Johannes antedicto domino Gerardo cum predicta domina Elisabeth, sua conthorali, filia eiusdem quondam domini Johannis in quibusdam litteris super hoc confectis donatione quadam donauerat tamquam bona dotalia, quod exponetur ..... a dicto domino Gerardo et domina Elisabeth conthorali dictum censum centum librarum et decem sibi a... juxta tenorem et formam predictarum litterarum super hoc confectarum, libere possidendum et habendum, ut predictus Johannes et dominus Gerardus ambo recognoverunt. Testes interfuerunt scabini in Buschoduco Bertholdus de Hoesden et Johannes de Hellu. Actum in festo

Natiuitatis, beate Marie virginis, anno Domini millesima c.c.c^{mo}. quinquagesimo octauo.

Het tweede zegel in bruin was gedeeltelijk behouden.

Arnoud van IJsselstein schrijft aan de vrouwe van Voorne. 1361. (20 *Febr.*)

Lieue ghenadighe vrouwe van Voorne. V zij ghenôechlic te wetene, dat Ghisebrecht van IJselsteyne miin neve, mi Aernoude, heer van IJselsteyne, seer veruolcht om mine kûnde te zeggben van sulken goede, alse her Otte miin brueder siin vader, van minen lieuen heer den heer van Voerne uwen vader te houdene plach ende te besitten, bij miins heren liue uwes vader, der God ghenadich siin moet; waer af, lieue vrouwe, ic sekerliken soe grote kûnde nyet af en hebbe, als ic wael hebben mochte, want ic nu tot dier tiid andere saken bewant, doch is nu wael te ghedeynken, dat miin brûeder voirser. minen heer uwen vader ghelt wtdeden in dienste ende in ghelde in der reysen des hertoghen van Ghelren tote Vollenho, daer hi hem voer bewiisde een deel erues, op Asperen ghelegen, mer weerliken hoe vele des ghelts was, en is mi nyet claer te ghedeynken. Ende bid v, lieue vrouwe, oetmoedeliken, dat ghire v seluer in bedeynken wilt ende doen na dat ghi int waer viinden sult. God moet v in eren bewaren altoes. Ghegeuen jnt iaer ons Heren m.c.c.c. eenendetseestich, des saterdaghes na Sinte Valentinis dach, onder minen seghel hier op ghedruct.

Op parkement, het zegel verloren.

Johan, graaf van Kleef, regelt de betaling van 4185 *ponde aan Dirk van Rijneren, verschuldigd.* 1361, (25 *Julij.*).

Wij Johan, greue van Cleue, maken kont ende kenlic allen luden, dat wij bij rade onss raets ouerdragen sijn mit Deric van Lent ende mit sijnen eruen, als vander scout, die wij oen sculdich sijn ende sijnen eruen vanden coepe Deric heerlicheit van Ryneren, ende van allen scade, die daer aff

comen is, thent huden op desen dach toe, datum dis briefs in deser manieren, dat alle dingh opgeslagen ende afgerekent wij oen ende sijnen eruen sculdich bliuen vier dusent hondert vijfendetachtentich pont cleynre penninge, alsulcs payments als tot Nijmegen genge ende geue is, daer voer wij oen ende sijn eruen gesat hebben ende setten mit desen brieue in die helft vanden renten onser lieuer gesellinnen in Auer ende in Nederbetouwe, die hier voermaels oere moegen jouffrou Philippa ende jouffrou Isebeel van Gelren, jouffrouwen tot Sunte Claren tot Coelne te hebben plagen ende daer onse tolner van Nijmegen, van onser scoutmaenre wegen aldaer die wederhelft aff hebben ende boeren, dats te weten, dat die voerg. Deric ende sijn eruen heffen ende boeren soelen vyt den voerseiden renten dusent pont payments vurs., op Sunte Peters missen ad Cathedram nu neest toecomende, negenhondert pont payments vurs. ende vijfendetachtentich pont payments vurs. op Sunte Peters missen ad Cathedram daernae neest volgende elffhondert pont payments vurs. op Sunte Peters missen ad Cathedram, dan daer nae neest-volgende. Ende elffhondert pont payments vurs. op Sunte Peters missen ad Cathedram inden vierden ende inden lesten jaer neest volgende, welke renten vurs. onsen rentmeister off soe wien wij dat beuelen tot allen tiden, als die verscijnen, Deric voerg. off sijne eruen vytreyken ende betalen soelen, off die verpachten ende aen hande Derics off sijnre eruen doen verwissen ende gelauen, daer sij ons tot allen tiden quitancien aff geuen soelen. Ende is mede gevoerwardt, waert sake dat Deric off sijn eruen gebreken hadden aen deser vurs. boeringe enichs jaers voer dat gebreke mochten sij manen mit oeren brieuen, die sij van ons hebben, als vander vurs. scout, ende voer niet meer, ende bleuen op enich jaer yet ouer bouen die somme derre boeringe vurs., dat soelen wij of onsen rentmeister boeren, off yemant, den wij dat beuelen, weert oec sake, dat Got verbieden moet, geuiel dat wij afliuich wurden binnen desen vurs. vier jaren, soe wes

dat Deric off sijn eruen dan niet geboert en hedden van deser vurs. sommen, dat souden sij manen ende vorderen mit oeren brieuen vurs. ende niet aen desen renten, want die dan onser lieuer gesellinnen vrij, los ende ledich wesen soelen. Ende soe wanneer dese vurs. somme betaelt is, soe soelen sij ons off onsen eruen die brieuen vander scout sprekende mit desen brieuen ouergeuen ende leueren sonder wederseggen, want sij niet hoger behacht en sijn dan voer dese voers. somme. In orkonde des soe hebben wij onse segel aen desen brieff doen hangen. Gegeuen int jaer ons Heren dusent driehondert eendendesestich, op Sunte Jacobs dach Apostels.

Gelijktijdig afschrift.

1361. 14 November.

Willem, die borchgraue, richter in den ghericht van Almekerc, *verklaart*, *dat hij* daer ouer was alse een richter ende wi Rutgheer van Mulewijc, Jan Zegherszoen, Jacob van Cloetwijc ende Gheraet Ghibenzwagher, alse heemraden, *dat* Ghisebrecht van Rode gaf een vri ghift Willem Zegherszoen van Vuthouen, *ten behoeve van den heer van Arkel, van* 3½ *morgen lands, geheten* den Gheerbeemdt, *gelegen in het gerigt Almkerk, aan de eene zijde naast het erf van* Lodewijck Borchgrauen, *en aan de andere zijde naast het erf van* Ghisebrecht van Rode, welke Ghisebrecht gelouet hem te waren iaer ende dach alsemen eyghen erue sculdich is te waren ende alle voercommer ende voerplicht af te doen, die hi van recht sculdich is te doen.

Het zegel verloren.

1362. Donderdag na Kersdag (29 Dec.)

Jan van Hillinghen, *prior en rentmeester* des goidshaus van Egmunde, *verklaart* van Claes Symon Muntkensoen, 44 *schilden, den abt verschuldigd, ontvangen te hebben.*

Zegel beschadigd.

1363. Dag na St. Marcus (26 April.)

Dirc Euersterts zoen, Jacob des Vroeden zoen, Gheriit die

Rasghe Claes zoen, Willem vander Moelen, Gheriit Snellen zoen, *en* Dirc Volkaerts zoen, *heemraden in Bergambacht, verklaren dat* Herbaren Dirc Wigghers zoens zoen, *aan* Pieter Pauwels zoen *in vrijen eigendom heeft overgedragen, ten behoeve van den heer van Arkel,* 2 *morgen lands, gelegen in dat ambacht, aan de oostzijde grenzende aan* Colnster Sanders zoen, *en aan de westzijde* Herbaren Dircs zoen.

Bezegeld door heer Jan Reuelstert, priester.

1365. St. Gillis (1 Sept.)

Otte, heer uan Arkel, *verleid* heeren Lambrecht Millinck, ridder in gerechten eersleen *aan hem en zijne nakomelingen*, ende dat van hem coemen mach van gerechter geboerten, eest zoene ofte dochter, off dat van hem koemt dat naeste lijf vander swertsijden ewelick ende erflick te besitten 20 *morgen land, gheleen* Hagenshoeue, *gelegen in het gerigt* vander Leede tusschen Wouter Dircks lant *aan de eene zijde,* en Ghijsbrecht des Wilden kynder eruen *aan de andere, te verheergewaden* met een ponde goets gelts. Hier ouer waeren onse trauwe mannen, te weeten, heer Otte van Hoekelum, Herbarens soen, ridder, Floris die Vischer, Daniel van Euerdinghen, Heynrick Pauw van Euerdinghen ende anders vele goeder luyden [1]).

Authentiek afschrift.

1365. Crucis Exaltatio (14 Sept.)

Florens van Borsel, ridder, heer van sente Martijnsdijc, *verklaart* dat Wouter Wissen zone onse neue, *hem opgedragen heeft* tot enen vrijen eighen jnden ban van Hogherwoude, 30 *morgen lands*, metten huzen, die daer op staen of diemen daer op maken zel, daer lenden of siin Euert van Werweer ende Heyn Rolle an die noort zide, ende Claes Pieters sone ende Dirc Pieters sone an die zwt zide, ende *dit goed ter leen te hebben gegeven aan Wouter voorn., op voorwaarden dat het na zijn dood komen zal op zijn oudsten wettigen soon, en zoo die*

1) Vgl. hiermede bl. 181.

soon sonder wittacheghe borte *stierf*, *aan zijne wettige dochter*, *en soo hij noch soon noch dochter naliet*, *op zijnen broeder*, *of hij gebreke daarvan op zijne suster*, *en bij ontstentenis van beiden* op sinen naesten maech, het sie man of wijf, die hem vanden zwaert side ane gaen, ewelic te besitten, *te verheerwaarden binnen het jaar*, mit ienen sperwe of mit enen smeerle, ende waer dat onser gebrake, so soude Wouter vors. dit vors. goet houden *van zijnen wettigen oudsten zoon*, *en bij ontstentenis van dezen van zijne oudste dochter*, *en ingeval van geene wettige kinderen nagelaten te hebben*, so soude Wouter vors. *dat goed te leen houden van den heer* Vrancken van Borsel *en zijne nakomelingen*, als hi dit vors. goet van ons hout ende ontfanghen heeft. Ende hebben wi ghebeden heren Vranken vors. onsen lieuen broeder desen brief mede met ons te bezeghelen, ende ic Vranke van Borsel enz.

Van de twee zegels het eerste in bruin was, behouden.

1365. Elfduizend Maagdendag (21 Oct.)

Pieter Jonghe Dirc zone, *schout* in Hogherwoude, *verklaart dat* Wouter Wissen sone *overdroeg aan* Peter Egghen sone ende Edelmar Volkars sone 13 *morgen lands in dien ban gelegen leengoed van den heer Floris van Borselen*, *wien* Waller voorn. quyt scont aldie husinghen die staen op dien lande of die daer op ghetimmert moghen woerden.

Zegel bewaard.

1367. St. Valentinus (14 Febr.)

Boudiin Lauwen sone *verklaart*, *dat hij bij ede aan Floris van Borselen heeft beloofd*, altoes tot zinen besten wesen sal med rade ende met dade, na allen minen vermoghen ende tot den ghenen dies bi hem bliuen, ende dat ic mi nymmermeer jeghens hem zetten en zal, noch doen dat jeghens hem draghet, noch doen doen met rade ofte met dade oft med enigherande zaken, noch jeghens denghenen die hi verandwoerden wil, *en verklaart sich in gebreke daarvan* trouweloes, eerloes ende meineedich. *Ged. St. Maartensdijk.*

Mede bezegeld door heer Pieter Wolfaerds sone, cureit in Cloetingen, Wouter Hughemans sone, Gillys Heynrix sone, Willem van Poortuliet, minen neue, ende Boudijn Jans sone. *Ged. St. Maartensdijk.*

De zegels verloren.

1367. St. Poncianus (12 Mei.)

Clais Louwerens zone *doet dezelfde verklaring aan* Floris van Borselen.

Mede bezegeld door Wouter Hugemans zone, Boudijn Lauwerens sone, minen broeder, Gillis Heynrik sone ende Willem van Poortuliet, minen neue. *Ged. St. Maartensdijk.*

Een zegel behouden.

1368. Zondag na St. Jacobus (30 Julij.)

Johan, graaf van Kleef, bekent schuldig te zijn aan Henric van Heusen, 280 ℔ payments, als in onsen lande van Cleue ghenghe ende gheue is, *met belofte te betalen* 100 ℔ op midwinter, dat Christus ghebaren wart neest comende *en* 100 ℔ *op St. Peter ad Calhedram daarna, en* 80 ℔ *op St. Martinus* in den wiinter *daarna.*

1368. L. Vrouwe Purificatio (2 Febr.)

Willem Oelaerts sone, Pieter Bollaerts sone ende Heinric Jans sone, *schepenen te St. Maartensdijk, verklaren dat* Diric Pieters sone verlide ende verscoolde op 50 ℔ zwerte te houdene ende te wldoene met zinen goede, alzulc zegghen als heer Florens van Borsele, heer van Sente Mertinsdijc, zegghen zal als van des zeedrecht die hem heer Florens an leyt van sheren weghen, die ant westende van Sente Mertinsdijc an quam des woensdaghes nacht na onser Vrouwen dach Conceptio jnt jaer zeuen ende tsestich, daer hi of gheghiselt was, ende waert dat Diric vors. heren Florens zegghen niet en hilde no en wlde de tote heren Florens vermane, so ware die scoolscat ende die payne vors. verboort ende verscenen,

ende men soudse Dirricke vors. of panden van sinen ghereetsten goede an panden, als scepenen recht dinke, ende dat an Dirricke yet ghebrake dat heuet Macheeus Hanne, Beelaerts soens sone ghelouet te wldoene met sinen goede of pande als vors. es.

Het zegel verloren.

Dezelfde dagteekening.

Dezelfde schepenen verklaren, dat Lem Aechte sone, Lem ende Mertin siin kindre, verwilcort hebben ende verscoolt vp 100 ℔ zwerte vor hem ende vor siin kindre te houdene alsulc zegghen als heren Florens van Borsele enz. (*sie de vorige brief*) ende waert dat Willem Aechte sone ende siin twee kindre vors. heren Florens zegghen niet en hielden, te mijns heren vermaenen, so ware de peine ende die scoolscat vors. verboort. Ende waert dat an Willem Aechte sone ende sinen tween kinderen vors. yet gebrake, dat ghelouede Doedync Arnouds sone ende Pieter Haddeman sone te voldoene in ghesamender hant onghesceiden ende een vor al met haren ghereetsten goede roerende en onroerende ghewonnen ende onghewonnen, so waer dat gheleghen es of pande, als scepenen recht dinke.

Het zegel verloren.

1371. Dond. na St. Poncianus (20 Nov.)

Johan van Vrienborch, *bisschop van Utrecht*, *verleid wegens* menighen truwen dyenst die ons Peter van Scoenbergen ende onsen ghestichte van Vtrecht ghedaen heeft ende noch doen sal, *met* vijftich goede oude scilde, goet van goude ende swaer van ghewichte ende van gerechter monte des keisers van Romen ofte des conincs van Vrancrick des jaers welke vijftich oude scilde voerscreuen jaerlix mij hem belieft hebben ende seeker jaerlix op te boeren ende vrijlic te heffen in onsen goede ende houe tot ghetelt gheheten Bisscopint met allen sinen toe behoren, met dusdanighen vorwarden, waer dat sake dat wij oft onse nacomelinge bisscopen tUtrecht dese

voerseyde manscappe van Peter voerscr. oft van sinen nacomelingen nyet langer hebben en wouden, so mochte wij oft onse nacomelinghe bisscopen tUtrecht, tot allen sinte Peters dage ad Cathedram Peter voerseyt oft sinen nacomelinghen geuen vijf hondert goeder ouder scilde den monte voerscreuen, ende soe wanneer wi oft onse nacomelinghe bisscopen tUtrecht dese vijf hondert oude scilde voerscreuen betaelden alse voerscreuen is, soe sijn onse voerseyd goede quyt ende ledich ende vrij weder an ons ghecomen oft an onsen nacomelinghen bisscopen tUtrecht. Hier over waren onse manne, alse her Ghisebrecht here van Vyanen ende vanden Goye, her Steuen van Zulen ende Zweder van Vyanen, ende anders veel goeder lude. In orkunde der waerheyt, soe heb(ben) wij onse seghel an desen brief ghedaen. Afschrift.

Stukken betreffende de geschillen tusschen de heeren van Arkel en van Vianen. 1380—1390.

Item so heeft die joncheer van Aerkel binnen deze vrede ende vorwaerde, die mijn lieue gheduchte heer van Ghelre ghem... die ondersaten van Vyanen huer landen ende erue ontbruyct ende doet ontbruken (als hie)r nae bescreuen staen.

Item so neemt die joncheer van Aerkel ..... vrouwen altaer staende inder kerken tot Vyanen ende ontbruyct twee mergen ... ij hont ende ontveurt van tynsghelde, dat den altaer voers. toe behoert ..... lxxxij pachthoenre, die op sinen huze ende in sijnre kueken ghegheten sijn ..... hande toeseggen of aenspraec, die hij mit recht daer op ghedaen heeft.

Item so ontbruyct die joncheer van Aerkel ... Zweder van Vyanen, ende neemt xxiiij mergen lants, ghelegen bij Euerstein, daer ... ouen ende sijn tigghelrye noch ter tijt op staen, daer hij hem aen schaedt 1 Dordr. gulden binnen den vrede ende voerwerde voerscr., ende die her Zweder voerscr. van den heer van Vyanen. ...

Item so ontbruyct die joncheer van Aerkel Jannes Heinr.

Jans soens soen ende sijnre moeder viij mergen lants erfpachts ende drye mergen eyghens lants, ende omvuert hem binnen desen vrede ende vorwaerde voerscr. xi Hollantsche gulden.

Item ontbruyct die joncheer van Aerkel Gherart Hanneken soen ende maeckt hem te schanden iiij mergen lants, daer hij hem aen schaedt x Hollantsche gulden.

Item so is des hern ondersaten van ..... euert van des joncheren weghen van Aerkel binnen desen l(aesten vrede ende vorw)aerde, die mijn lieue gheduchte heer van Ghelre ghemaect heeft.

Item Agnieze Goeswijns ontbruyct van ende hoeren pacht binnen desen laesten vrede ende verwaerde ..... x Dordr. gulden.

Item heeft die joncheer van Aerkel ..... Coeuoet doen nemen Dirc Heinr. soen van sinen pacht binnen desen vrede voers. xxv Dordr. gulden.

Item Gheryt Willems soen ende sinen ..... ynderen ontvuert x Dordr. gulden.

Item heeft die joncheer van Aerkel jonefr. van Malsen doen nemen Heinric Dircs soen van sinen pacht xxiij½ Dordr. gulden.

Item Willem den Voecht ontvuert van sinen pacht vj gulden.

Item Yewijn van Vanderic ontvuert j½ gulden.

Item der vrouwen van Kersberch ontvuert van hoeren pacht vj Dordr.

Item noch der vrouwen van Kersberch ontvuert van lande dat Gheryt die voghelaer bruyct x oude Ghelr. gulden.

Item Stayeken van Ouerrijn ontvuert van pacht binnen desen vrede ende vorwaerde voers. xij Dord. gulden.

Item soe hadden wij Henrich, heer van Vyanen ..... dese twee pvnten hier naebescreuen in onsen cronen niet ouergheleuert en hebben.

Item so croent die heer van Vyanen ..... die heer van Aerkel heeft enen ondersaten, gheheyten Wernaerken, Jan Wernaers soens soen, die bij rade ende bij beheyt d..... daer toe

ghebracht ende ghewonnen heeft, enen knecht, gheheyten Roetaert, die doe tsheren brodighe ..... was, dat hij om ghelts wille Jan van Leyenbr. wten stocke halp, daer hem af gheloeft wert ..... voers. vt helpen mocht, men soude hem daer af gheuen iij^{c} nye gulden, die hem gheloeft hebben ..... Aernt van Leyenbr. ende Aernt van Schonouwen, daer sij Roetaert hueren brief af ghegeuen hebben ..... Weyberch Roetaert voers. bracht, ende doe dat Roetaert voers. ghedaen hadde, doe toech hij rechteuoert (mitter) woen onder den joncheer van Aerkel, ende wert sijn ondersater als hij seluer scrijft, daer hij bleef ende noch is, daer den heer van Vyanen aen gheschaedt is xiij½^{c} Dordr. gulden, daer hem Jan voers. om ghecoft hadde; ende die heer van Vyanen seyt, dat die joncheer van Aerkel hem desen schade sculdich is te rechten nae brieue ende vorwaerden, die sij malkander ghegheuen ende gheloeft hebben.

Item soe heeft die joncheer van Aerkel verboden Volpert den jonghen, dat hij den heer van Vyanen niet voldoen en moet van sulcker geloeften, als hij hem gheloeft heeft van Ghisebr. Gheryts soens goede tot Vyanen weder te leueren of hem daer voer lxxx Dordr. gulden te gheuen.

Item ontbruyct die joncheer van Aerkel ende neemt Hubert vander Cuyl iiij mergen lants, die hij hout vanden heer van Vyanen, ende hem daer aen schaedt x Dordr. gulden.

Item soe neemt die joncheer van Aerkel ende ontbruyct Staeyken Ouerrijn v merghen lants, daer hij hem aen schaedt x Dordr. gulden.

Item ontbruyct Volpert van Ghellichem Jan den Groten ij mergen lants, die hij vanden heer van Vyanen hout ende inden lande van Vyanen liggen, daer hem aen gheschaet wert vj Dord. gulden.

Item Baers van Tulle ontbruyct aen sinen lande, dat hem schaedt 1 Hollans gulden, ende ontvuert xxxx½ Hollantschen gulden.

Item so ontbruyct die heer van Aerkel Reyner Schuelpen

een hoeue lants, ghelegen in Quakernaet ..... van Vyanen binnen desen vrede ende verwaerde voers., daer hij hem aen schaet iij Dordr. gulden.

Item ontbruyct die joncheer van Aerkel ... vanden Nesse ende sinen stiefkynderen iij mergen lants, ghelegen ....., daer hij hem aen schaedt ix Dordr. gulden.

Item die joncheer van Aerkel ontbruyct den heer van Vyanen viij mergen lants, die Aernt van Mvden (van hem ter) leen houdt.

Item ontbruyct die joncheer van Aerkel, Dirc Heinr. soen, vij mergen lants, dat Gheryt Coenoet doet (van des) joncheren wegen daer Dirc voers. aen gheschaedt wert xx Dordr. gulden.

Item so hout die joncheer van Aerkel noch binnen Vreets ghevangen Jan Alfers soen ende sinen soen, ende jnden stock sitten tot Haghensteyn daer sij groten schade bij lijden.

Dit siin datt die doden, die den heer van Vyanen afgeslagen siin, eer er die van Arckel siin ontseghede vijant worden.

Inden eersten inden kerspel van Vrieswijc, opten (Lec)ke dijc, Goeswein van Kreyenhouen, Johannes IJsbrants soen, Dirc Folperts soen.

Item daer na in Heycoep, Henric Louwen soen. Item Waling. Item noch een man die sij daer laemden.

Item int Goye Willam van Rijswijc.

Dit siin die gebrecke, die her Ghisebrecht, heer van Vyanen ende vanden Goije, heeft opten heer van Arckel ende opten joncheer van Arkel, daer die heer van Egmonde siin zegghen of gheseyt heeft, ghelijc dat die bezeghelde brieue daer of inhouden, ende die heer van Egmonde gheseyt ende bezeghelt heeft, des den heer van Vyanen niet ghehouden noch volvoert en is na inghehout des zegghens. Ende bidde miinre lieuer hern rade het voers. zegghen wael te hoeren ende te bes..., ende mi ende minen ondersaten daer af te rechten (ende) te bescheide te helpen.

Item dit siin die ghebreke, die den heer van Vyanen ende

sinen ondersaten ghesciet siin vanden heer van Arkel, vander joncheer van Arkel ende van hueren hwaghesinne ende ondersaten, zint dat dit voersc. zegghen gheseit wert vanden heer van Egmonde voersc. ende bouen eenre bezeghelder vorwaerde, die heer Reynout, heer van Brederode, ghededingt heeft tusschen den heer van Arkel, den joncheer van Arkel ende hoeren ondersaten, maghen ende vrienden, ende mi Ghisebrecht, heer van Vyanen voers. ende minen soen vander Ameyde ende onsen ondersaten, maghen ende vrienden.

Item so croent die heer van Vyanen, dat hem nyet ghehouden en wert alsulc zegghen, als die heer van Egmonde gheseit ende bezeghelt heeft.

Item doe quam Heinr. Zibrants soen binnen deser voersc. vorwaerden tot Gaspeerde, soe dat Engelbt. Jans soen des joncheren scout van Arkel, Heinr. voers. daer ving ende heeft hem of ghescat viij^{c} gulden, die Heinr. voers. ij^{c} gulden betaelt heeft ende die heer van Vyanen vj^{c} gulden betaelt heeft, alsmen claer viinden sal, ende hieren bouen en was een, die gheheiten is Aernt Novkiin, die gheset had iiij mergen lants voer dat voers. ghelt te betalen, dien die joncheer van Arkel dese iiij mergen lants voersc. ghenomen heeft ende noch neemt bouen dat hem dit voersc. ghelt betaelt is.

Dat siin die erfnisse ende goede, die die joncheer van Arkel ende ziin ondersaten ghenomen hebben ende noch nemen ende ledich doen legghen den heer van Vyanen sinen mannen ende ondersaten, die gheleghen siin in dien gherechte, die die heer van Vyanen houdende is, hoghe ende leghe, van minen lieuen gheduchten heer van Hollandt.

Item soe siin ghecomen tsheren scout ende ondersaten van Arkel mit ghewapender hand in minen gherechte van Heicoep, dat ic hoghe ende leghe houdende bin van minen lieuen heer van Hollandt, ende hebben daer Zibrant Hermans soens koern ghesceifelt ende inden grave gheworpen mit ghewelt, bouen dese voersc. vorwaerde, daer sij hem aen ghescaet hebben xviij gulden.

Item soe dede die joncheer van Arkel ledich legghen Zibrant Hermans soen xvj morgen lants, een jaer lant, daer die pacht of beloept lx gulden.

Item soe heeft die joncheer van Arkel den prochipaep van Vyanen ghenomen vten lande van Vyanen acht morgen haueren, die die joncheer van Arkel dede mennen tot Haghenstein in sinen berch, van siin selfs ondersaten, die weerdich waren lxxx gulden.

Item soe heeft die joncheer van Arkel den prochipaep van Vyanen noch ghenomen jaerlix an tienden ende an erue ix jaer lanc, alle jaer c gulden, maect ix^{c} gulden.

Doys Henrix soen ghenomen iiij morgen lants een jaer lanc, ende noch ij morgen lants twe jaer lanc, daer die pacht of beloept van desen jaren voersecr. xxvj gulden.

Item Gheryt van Meerwijc x merghen lants, die hi vanden heer van Vyanen houdende is ende langhe tijt tot der hofstat van Vyanen ghehoert hebben, daer die pacht van enen jaer of beloept xxvj gulden.

Item dat die joncheer van Arkel ghehenget heeft ende noch hengt, dat Claes Heynmans soen des joncheren ondersaten van Arkel openbaerlicken inder kerke te Gaspoerde verboden heeft, dat Engelb. die sluter, miin buttelgier, ende siin erue niet ghebruken en moghen een hoeue lants, die geleghen is in Cortholgri, om dat Claes zeyde, wes goet daer op quame dat hijt doer tlijf sticken soude, ende oec dat goet inden grave ghescoten ende ghealeghen hebben, datter op die weyde ghing, bouen dat ic ende miin soen vander Ameyde hem boden een onverthogen lantrecht te doen inden gherecht, daer die hoeue ghelegben is. Ende die hoeue is weerdich jaerlix lx gulden, beloept van v jaren iij^{c} gulden.

Item soe heeft die joncheer van Arkel Engelbt. Janss. ghesterct, dat hij ghenomen heeft den heer van Vyanen vj morgen lants, die ghelegben siin op Langbolgri, viij jaer, ende weerdich siin tsiaers xxiiij gulden, maect c xcij gulden.

Item soe croent Wouter Gheryts., dat die joncheer van

Arkel hem twee jaer lang heeft ledich doen legghen xxviij mergen lands, die ghelegen siin inden lande van Vyanen, des hij xxij mergen lants hout vanden heer van Vyanen te leen, die hem gonden lxx oude scilde tsiaers, maect cc vj gulden.

Item soe heeft Wouters lantsate voers. ghegeuen den joncheer van Arkel noch twe jaer lang alle jaer xxxij oude scilde, om dat hij dat voers. erue ghebruken mocht, maken xcvj gulden.

Item soe croent noch Wouter, dat hij den joncheer van Arkel gheleent heeft x oude scilde, daer Wouter van Delf bi was, ende hem onthouden heeft ix iaer lang, maect xiij½ gulden.

Item soe heeft Boudwiin die Wilde opghebuert bi beheet tsioncheren van Arkel, van Herman Wouters soen van Wouters pacht voerscr. twe jaer lang, alle jaer v oude scilde, maken xiiij½ gulden.

Item soe ghebreect Wouter Gherytsoen vanden Nye Waterganc, daer hi een bewaerre of was van des heren weghen van Arkel, inden lande van Haghensteyn, dat hij gherekent had voer den dijcgreue, voer den heemraet ende na voer den heer van Arkel ende voer sinen raet vij pontgr., iiij gulden voer elc pont gr. gherekent, maect xxviij gulden.

Summ. van alre erfnisse ende goede, ghelegen in den lande van Vyanen als voerscr. staet, ende die joncheer van Arkel den heer van Vyanen ende zinen ondersaten ghenomen heeft ende ledich heeft doen legghen, beloept te samen twe dusent gulden vij^{c} gulden ende lxix gulden.

Dit siin die erfnissen ende goede, die joncheer van Arkel ende sijn ondersaten ghenomen hebben ende noch nemen ende ledich doen legghen den heer van Vyanen ende sijnen ondersaten, ende ghelegen siin inder heerscappen van Haghensteyn.

Item soe heeft die joncheer van Arkel met siins selfs liue ende mit sinen ondersaten den heer van Vyanen ghenomen iiij mergen koerns van siin selfs erue ende sijnre hofstat van Haghenstein ghement, die weerdich waren xxx gulden.

Item soe heeft die joncheer van Arkel dese voerscr. iiij mergen

lants, ij jaer lanc, ledich doen legghen, daer die pacht van ij jaeren of beloept xl gulden.

Item soe heeft die joncheer van Arkel ghenomen Gheryt Wouters Jans soen brueder iiij mergen lants, v jaer lant, daer die pacht of beloept lx gulden.

Item soe heeft die joncheer van Arkel ghenomen ende neemt ii jaer lanc Jan vander Cule x½ mergen lant, de ghelegen opter molen, des hij in erfpacht heeft viij mergen van Sente Andries outaer, tSente Marien tUtrecht ende siin ouders ghehadt hebben tot lx jaren toe, des hi goede briene heeft vanden heren van Sente Marien ende vanden ghenen, diet ontaer bezeten heeft, bi siins vaders tiden ende bider siinte, ende darenbouen heeft Jan voerscr. briefe bij lx jaren, dat vanden ghenen, daer siin oude vader desen erfpacht teghens coft, ende die ij½ mergen siin Jan voerscr. an ghecomen van siins vaders doot, ende dese iiij jaren belopen te reynten c xx gulden.

Item soe heeft die joncheer van Arkel ghenomen Jan van der Cule bouen dat segghen, dat die here van Egmonde ende Willem van Naeltwijc gheseit hebben bi miins liefs heren wil van Hollandt, dat hoer ondersaten ende die ons hoer goet rusteliken ghebruken souden, xxij gulden.

Item soe neemt die joncheer van Arkel Hubert vander Cule iiij mergen lants, die hi houdende is vanden heer van Vyanen ende siin vader vanden heer van Vyanen te houden plach, ende Jan vander Cule Huberts brueder vander Cule ons opdroech voer den huse tot Riingvin voer onse mannen, daer bi was die heer van Egmonde, tsheren vader van Egmonde, daer die pacht van iiij jaren af beloept lx gulden.

Item soe nam die joncheer van Arkel Hubert vander Cule vier mergen weyts vanden voerscr. lande, die Hubert selue gheseyt hadde die weerdich waren xl gulden.

Item soe heeft die joncheer van Arkel een ploech ghesaint in enen weert recht roerens bouen Vyanen, daer Gheryt van Voeren Zweders soen ende siin vader rusteliken in gheseten hebben ende alle die ghene, die den voerscr. weert ghehadt ende

ghebowt hebben langher dan iij^{e} jaer, ende den weert heeft men altijt ghehouden ende noch doet van enen bisschop van Vtrecht, alsmen voerwaer viinden sal, daer hi voern. hiinder ende ghebrec an doet. Ende dese voersc. weert heeft men ouer menich jaer ghehouden van enen bisscop van Vtrecht, eer onse heern van Hollant, der God ghenadich sij, ye die manscap teghens enen heer van Kuye coften ende eer onsen heer van Hollant ye hant ghesloeghen ander heerscappen van Haghensteyn. Ende dese voersc. weert hebben die ghenen, dies in besit siin ende die hoer voervaders gheweest hebben, rustelicken ghebrwct, als van enen, die ghebeten was heer Gisebrecht, heer van Vten Goye, daer die heerscap van Haghensteyn mede totten Goye hoerde, ende voert van enen, dis ghebeten was Jan, heer van vten Goye; ende daer na soe wert die heerscap van Haghensteyn tusschen tween bruederen ghescheiden, soe dat deen die heerscap vanden Goye behelt ende dander die heerscap van Haghensteyn, ende die heerscap van Haghensteyn quam doe voert op joncfr. Magrieten, die wijf was heren Hearich vander Lecke; ende na hoeren doet, soe sloech mijnheer van Hollant, dies God ghenaedich sij, siin handt ander heerscap van Haghensteyn; ende daerna cofte heer Hubert die Scheynke, heer van Culenborch ende heer van Zweder, heer van Vyanen, die heerscap van Haghensteyn teghens onsen heuen heer van Hollandt; ende daer na quam die heerscap van Haghensteyn op dochter heren Sweders, heer van Vyanen, ende an heren Willam van Duvenvoerde, die vrou Heilwighen van Vyanen tot wiue had; ende daer na soe vercofte heer Willam van Duvenvoerde die heerscap van Haghensteyn den ouden heer van Asperen, ende die heer van Asperen die erfdse voert der vrouw van Asperen siinre dochter, die heren Robbert van Arkel tot man had; ende na heren Robberts doet soe had die vrouw van Asperen te man heren Walrauen van Valkenborch, heer tot Born; ende doe vercofte die heer van Born ende die vrou van Asperen voersc. die heerscap van Haghensteyn heren Johan heer van Arkel; ende heer Jan, heer van Arkel,

erfdse voert heren Otte, heer van Arkel; ende heer Ot, heer van Arkel, heeft an deser voersr. heerschap voert ghegoet den joncheer van Arkel, die nv inder tijt is. Ende alle dese voersr. heren, der God ghenadich zij, hebben voern. Zweder Voerns soens soen ende alle siin voervaders rustelic ende vredelic desen voersr. weert laten ghebruken, wantmen altijt vanden Stichte van Vtrecht ghehouden heeft, ghelijc voers. staet, sonder dat die joncheer van Arkel nv daer op een ploech gheseint had, ende hem des alsoe heeft doen onderwiinden ende noch onderwiint dats van Voerns weghen voers. ..... en dar. Ende die scade, die Voern hier bi gheleden heeft sint dat hijs hem onderwant, beloept die sum. c ende viij gulden.

Item soe neemt die joncheer van Arkel Gheryt Coevoets Wouters soen xiiij mergen lants, omdat hi hem tijt dat hi enen man ghevanghen soude hebben inder heerscap van Haghensteyn, die vijant was miins liefs hern van Ghelre; daer Gerart Coevoet op antwoert, dat hi raet raets ende daets daer of ontsculdich sijn ende wil hem ontsculdighen, hoe dat hi hem des mit recht ontsculdighen sal, maken lxxx gulden.

Item dat die joncheer van Arkel heren Zweder van Vyanen ghenomen heeft van xl merghen lants vij jaer lang, die hi vanden heer van Vyanen te leen hout ende gheleghen siin inden lande van Haghensteyn, maect ij^{c} gulden, luttel meer of min onbegrepen.

Item soe heeft die joncheer van Arkel eenen scoen ouen doen setten ende een hws op erue, dat die her van Vyanen ende siin brueders tot enen outaer ghegaen hebben, dat ghesticht is in onser Vrouwen eer inder kerke tot Vyanen, ende van dien erue oec steen doet backen buten wil tsheren van Vyanen ende siinre brueder. Ende dat die clerc, die toutaer nv sijn is, verhuert had om v oude scilde siaers, dat hem onbrwt gheweest heeft v jaer lanc; ende mede totten outaer voersr. hoeren hoffsteden ghelegen binnen Gaspeerde, daer die joncheer van Arkel van een deel seluer den pacht af doet boeren; ende die clerc voersr. gheen bescheit of ghecrighen en kan sinen

pacht te boeren ende oec van erue, dat inder poertgraft ghegrauen is; ende enen merghen lants, gheheten is die Meynt, hoert mede totten outaer voerscr., daer hi sinen pacht niet of boeren en mach, soe dat den voers. clerc ontbreect ende afterstallich is te samen bet dan xc gulden.

Item soe heeft die joncheer van ghenomen den heer van Vyanen van onrechter tol tot Euerstein van een scip kalx ix gulden.

Item soe heeft die joncheer ghenomen Wouter Gheryts. vj mergen lants, inden lande van Haghensteyn, ende heeft so ghegheuen Aernt van Scoenouwen, die se ghebrwct heeft ses jaer lang, die alle jaer halden xij oude scilde, maect c. viij gulden.

Item soe dede die joncheer van Arkel ophouwen lxxv opgaends wilghen, die Wouters Gheryts soens waren ende op siin eyghen erue stonden tot Euerdinghen, die weerdich waren x gulden.

Item soe nam die joncheer van Arkel den hws Wouter voerscr., dat hi Jan van Leyenberch gaf, dat weerdich was c gulden.

Item soe nam hi noch Wouter voerscr. enen vijf roeden berch, die weerdich was viij gulden.

Summ. secunda van alre erfnisse, die die joncheer van Arkel ende zijn ondersate ghenomen hebben ende ledich doen legghen den heer van Vyanen ende sinen ondersaten, ende gheleghen siin inder heerscap van Haghensteyn, ghelijc voers. staet, maect xj^{c} gulden ende xxxv gulden.

Dit is dat die joncheer van Arkel mi Ghisebr. heer van Vyanen ende minen ondersaten mit onrecht of gheseat heeft van alsulker erfnisse, als wij onder hem legghende hebben, bouen enen brief, die die heer van Arkel ende ic malcanderen ghegeuen hebben, dat elc des anders lude ende ondersaten en ghene bede noch scattinghe of nemen en sellen, zi en woudent mit wille gheuen, ende dat heeft elc den anderen bezeghelt voer ons ende voer onse eruen.

Item inden eersten die heer van Vyanen xiiij mergen lants, die gheleghen siin inden Ham, die gheseat heeft die joncheer

van Arkel v jaer lang, daert yerste jaer of inghinc tSente Martijn inden jaer van lxxxiij.

Int eerste jaer j gulden. Item int ander jaer j gulden xl plc. Item in dat derde jaer xliij plc. Item in dat vierde jaer xlv plc. Item in dat vijfte jaer xlvij plc. dat beloept dese xiiij mergen tsamen c. ix gulden ende xx plc.

Item Jan den Brunen van xij mergen lants, ghenomen binnen v jaren, van elken mergen vij gulden ende xxv plc., maect x^{c}iiij gulden.

Item Willem Hisinc viij mergen van elken mergen, vij gulden ende xxv plc., maeck te samen lxij gulden xx plc.

Item Voerns erfghenamen van Vyanen iiij mergen, van elken mergen vij gulden ende xxv gulden, maect te samen xxxj gulden x plc.

Item Heinr. Lams soen vj mergen, van elken mergen vij gulden xx plc., maect te samen xlvij gulden.

Item Wouter Janssoen ende ziin broeder xviij mergen, van elken mergen vij gulden xxv plc., dat maect c. xxxiij gulden v plc.

Item den heer van Vyanen iiij mergen twe jaer lang, van elken mergen iiij gulden x plc., maect xiij gulden x plc.

Item Brwnken die Hont iiij mergen, van elken mergen vij gulden xxv plc., maect xxxj gulden x plc.

Item Willem van Tul vj mergen iiij jaer lang, van elken mergen vj gulden xiiij plc., dat maect xxxviij gulden xxiiij plc.

Item Grote Herberen iiij mergen, van elken mergen vij gulden xxv plc., maect xxxj gulden x plc.

Item Voerns wijf van Vyanen iiij mergen, van elken mergen vij gulden xxv plc., maect xxxj gulden x plc.

Item Jan vander Cule xxix mergen, van elken mergen vij gulden xxv plc., maect ij^{c}xxxvij gulden v plc.

Item noch Hubert vander Cule iiij mergen drie jaer lang, van elken mergen iiij½ gulden ix plc. maect xix gulden vj plc.

Item Heinr. Dircsoen xij mergen, van elken mergen vij gulden xxv plc., maect x^{c}iiij gulden.

Item Goeswijn Kreyenhouen xvj mergen twe jaer lang, van elken mergen iij gulden x plc., dat maect liij gulden x plc.

Item Wouter Scaden kiinder v mergen, van elken mergen vij gulden xxv plc., maect xxxix gulden v plc.

Item Gheryt Dircxs. j½ mergen, van elken mergen vij gulden xxv plc., maect x½ gulden vij½ plc.

Item Herman Spronx soens soen vij mergen, van elken mergen vij gulden xxv plc., maect l gulden x plc.

Item Herman Godeuaerts soens eruen vij½ mergen, van elken mergen vij gulden xxv plc., dat maect liiij gulden vij½ plc.

Item noch Jan vander Cule x½ mergen iij jaer lang, van elken mergen iiij½ gulden ix plc., dat maect l gulden xij plc.

Item Goeswijn erfghenamen van Nyensteyn ix mergen, van elken mergen vij gulden xxv plc. maect lxxviij gulden.

Item Zibrant Hermans soen ij mergen, van elken mergen vij gulden xxv plc., maect xv½ gulden v plc.

Item noch den heer van Vyanen iiij mergen, van elken mergen vij gulden xxv plc., dat maect xxxj gulden x plc.

Item Henri Heinrixsoen xiij mergen, van elken mergen vij gulden xxv plc., maect c. j½ gulden x plc.

Item Spronc Haghens soen ij½ mergen iiij jaer lang, van elken mergen vj gulden ende viij plc., maect xv½ gulden v plc.

Item Zibrant Dircxsoen vj½ mergen, van elken mergen vij gulden xxv plc., maect l½ gulden xij½ plc.

Item Wouter Coeuoet xij mergen, van elken mergen vij gulden v plc., maect xciij gulden.

Item soe heeft die joncheer van Arkel inden jaer van lxxxviij Sente Martiins misse laetste voerleden ghescat ende ghenomen van mi ende van mijnre ondersaten erue, ghelijc dat hier voersc. staet, van elken mergen j½ gulden bouen den vrede, die miins liefs heren raet van Hollandt ende van Ghelre ende des bisscops raet van Vtrecht tusschen hem ende den zinen ende mi ende den minen ghemaect hebben, ende des lants voersc. is c ende lxxxiiij mergen, dat maect ij^{c}lxxvj gulden.

Summ. tercia van alre erfnisse, die die joncheer van Arkel

den heer van Vyanen ende zinen ondersaten of geschat heeft, met onrecht van alzulker erfnisse, als sij onder hem legghende hebben ..... gulden viij^{c} gulden xcvij gelden.

Summ. summarum van allen voers., ghelijc dat dit boec inhout, maect te zamen vijf dusent gulden, acht honderd gulden ende enen gulden.

Dit is dat die heer van Arkel minen ondersaten mit onrecht heeft af ghescat van alsulcker erfnisse, als miin ondersaten onder hem legghende hebben tot Lederdam, bouen enen brief als wij malcanderen ghegheuen hebben, inhoudende dat elc des anders lude noch ondersaten en gheen bede noch scattinghe af nemen en zullen, zij en woudent mit wille gheuen, ghelijc voersc. staet, dar die summe of beloept xxv gulden.

Item noch heeft die heer van Arkel ghenomen Mathijs Dircx soen ende Claes Zweders soen van xij mergen lants, van elken mergen xlviij witg., maect xviij gulden.

Item noch heeft die heer van Arkel ghescat miinre ondersater erue tot Lederdam vier of vijf iaer lang, ghelijc sijn selfs ondersaten, daer wij die summa tot deser tijt niet claerliken of gheweten en kvnnen.

Item soe heeft die heer van Arkel ghescat miinrē ondersater erue, dat sij legghende hebben tot Scoenrewoerd, van elken mergen j ℔, inden jaer van lxxxviij; ende noch tot vier tiden dit selue erue ghescat heeft, daer wij op dese tijt die summe niet claerlicken of gheweten en kvnnen.

Item soe heeft die heer van Arkel ontweldicht Jan van Doern ende zinen wiue, mijnen poerter, an erue ende an reden goede, dat sinen wiue an bestoruen is van Euert Ghijsberts Loefs soens siin wijfs vader, daer hi recht noch vonnisse of ghecrighen en can bouen tsheren zegghen van Egmonde, des dat rede goet weerdich is mitten pacht vanden erue tot deser tijt toe bet dan lxx gulden.

Item dyt siin die ghebreken, die den heer van Vyanen en sinen ondersaten ghescaet zijn vanden heer van Arkel ende vanden joncheer van Arkel ende van hueren hwsghesinne ende

ondersaten bouen eenre bezeghelder vorwaerde, die heer Reynout, heer van Brederode, ghededingt heeft tusschen den heer ende den joncheer van Arkel ende hueren ondersaten, maghen ende vrienden, ende mi ende minen soen vander Ameide ende onsen ondersaten, maghen ende vrienden.

Item soe croent die heer van Vyanen, hoe dat die heer van Arkel is ghecomen mit een deel siinre ondersaten, daer hi sinen lude van merkert mit ghewapender hant dat hoer heeft doen nemen bouen recht, om dat sij Heinr. lant van Tijl brwcten, dat sij teghens hem ghepacht hadden.

Item soe was die heer van Vyanen ghebeden vanden heer van Hoern op enen rechtdach tot Woudreichem, ende doe hi quam mit sinen vrienden tusschen Werkendam ende Ghorinchem, doe zeynder die joncheer van Arkel wter hauen van Ghorinchem vijf grote scepe of meer, ende dronghen den heer van Vyanen ende siin vriende, die in cleyne scepe waren, dat sij wt hoeren scepen moesten opt lant gaen, ende wonden daer siin vriende ende knechte inden scepen ende opten lande, bouen eenre bezeghelde voirwaerde.

Item soe is ghecomen meyster Aernt Dorcout, reyntmeister des heren van Arkel, ende dat siin brodighe ghesinne is, ende anders een deel ondersaten des heren van Arkel, die die kerke in Heicoep ende een deel der huse afscieten, ende sloeghen daer doot ij man ende enen man al lam, ende namen daer Peter Martiins soen ende een deel miinre ondersaten laken ende ander goet, eer sij ontseyde vijant waren, daer ic dat dorp van Heicoep hoghe ende leghe houdende bin van minen lieuen gheduchten heer van Hollant.

Item soe was heer Jan van Rynenstein ende anders siinre hulpere eensdeels mit een deel ondersaten tsheren ende sioncheren van Arkel, die minen zoen vander Ameyden mit rove ende mit brande groten scade deden tot merkert ende opten broeke aldaer, ende optie selue tijt hebben sij mede op Lakervelt ghebernt in minen lande, dat ic houdende bin van minen lieuen heer van Hollant, daer die heer van Arkel ende die

joncheer van Arkel mit enen groten hoep van des heren lude van Arkel ende vanden zinen bi was, den brant te hoeden voer mi ende minen zone vander Ameyden ende voer donse, eer die heer van Arkel ende die joncheer van Arkel onse vijande waren.

Item soe is ghecomen heer Jan van Rynensteyn ende anders siinre hulpere eens deels mit een deel ondersaten tsheren ende tsioncheren van Arkel, ende hebben mi of ghebernt twe dorp, daer dat een of gheheten is Langbolgri ende tander Heicoep, ende bernden mede die kerke van Heicoep, daer dat heilich Sacrament in bernede, ende anders vele goets ende dese voers. twe derp bin ic houdende van minen lieuen heren van Hollant, hoghe ende leghe, des die joncheer van Arkel optie tijt niet verre van daer en hielt mit enen groten hoep lude, om dese voersr. te beschudden, die den brant deden; ende vele van desen die den brant deden, siin ghereden wt lande ende wt sloeten tsheren ende sioncheeren van Arkel, ende weder daer in, als ic hope dat miin heren ende huer rade ter waerheit viinden zullen, eer die heer ende die joncheer van Arkel onse vijande worden.

Item soe ziin ghecomen des heren lude van Arkel mit een deel, die miin vijant wesen mochten, ende een deel niet, ende hebben in minen gherechte tot Lakervelt ghebernt ende gheroeft ende scade ghedaen tot tien husen of tot eluen toe, dat ic hoghe ende leghe houdende bin van minen lieuen gheduchten heer van Hollant.

Item doe die heer van Arkel ende die joncheer van Arkel vander Ameyden toghen ende hoer hulpere, doe bernden sij vier huse totter Ameyden bouen den vrede, die die heer van Gaesbeke ende die proest van Berghen ghemaect hadden.

Item soe heeft die joncheer van Arkel gheboden sinen ondersaten, dat sij eeren ende zeyen moesten iiij mergen lants, die Hubert vander Cule van ons houdende is bouen den vrede, die die zoen van Gaesbeke ende die proest van Berghen ghemaect hebben, dat eyn yegelick des siins rustelicken ghebruken sonde.

Item des ghelijcs hebben des joncheren ondersaten van Arkel van Jans lants vander Cule bezeyt xj mergen, die hi heeft in een erfpacht vanden heren van Sente Maryen tUtrecht.

Item soe verbiet die joncheer van Arkel Wouter Gherits. zinen lantsate te brueken xviij mergen lants, die gheleghen siin inden lande van Vyanen, ende siin ondersaten selue bruken. Item heeft Wouter vors. daermede gedrongen, dat hie onder hum ghevaren is ende wt minen land, bouen desen vrede.

Dit siin die ghebreken die den heer vander Ameyden gheschiet siin vanden joncheer van Arkel.

Item soe neemt hem die joncheer van Arkel vij mergen lants, ghelegen inden lande van Vyanen, daer Wouter Gherytsoen dat weder deel of heeft, ende die den heer van Vyanen an quamen van Wouter Gherytssoens wijf voerser., die nu mijn lieuen heer van Vyanen ghegheuen heeft, ende die mi die joncheer van Arkel mit ghewelt of ghebrwct heeft mit sinen ondersaten.

Item soe croent die heer vander Ameyden, dat die joncheer van Arkel hem ende sinen maghen ende vrienden, daer hi op een siinre maghe dach ghehanghen was, ouer den hals seynde siin vriende ende ondersaten mit enen alinghen clockeslaghe van sinen lande ende vanden lande van Arkel, ende die hij ghebidden conde, daer hem die heer vander Ameyde niet voer en hoede, ende die hem na volgheden ende sloeghen hem, sine vriende ende ondersaten of, ende hadden hem seluen gheern ghesaghen of ghedreynct, daer hi siin lijf verweren moeste onbewaert ende onontzeghet, alsmen claerliken int waer viinden sal.

Item soe croent die heer van Vyanen voerser. opten heer ende joncheer van Arkel, dat Jan Weernaer soen siin ondersaat was ende scult sculdich was sinen ondersaten in sinen lande, die verwilkoert had voer dat gherecht te betalen, ende waer dat hij des niet en dede, soe heeft hie verwilkoert, dat men hem dat of mach doen panden an twe scatte pande, die volboden erue, ghelijc tilpande, des ontfoer hem Jan Weernaers soen

ende voer biden heer van Arkel ende en betaelde die schult niet, soe hi ghewilkoert had; ende doe die daghe quamen, doe gheerden die lude recht an Jans goet voers.; doe liet die rechter Jan Weernaerss. weten, ende hi en quam niet siin scout te betalen, ende does die rechter niet langher en verhouden en conde doe dede hi den luden recht, doe wert Jan Wernaerss. of ghescat vij mergen lants mit alden recht, dat die buur wijsden dat recht was; doe nam die scout van tsheren weghen van Vyanen die pande ende dede den heer van Vyanen daer in eyghenen na den recht vanden lande, ende leyder in tghelt van des heren weghen iij½e ℔, alsoe alst voer ghescat was, ende doe bleef Jan voers. souldich bet dan ije ℔, wantmen siins goets niet meer en vant daer an te rechten; doe ghinc Jan Wernaerss. toe ende ontseyde des heren scout van Vyanen, ende die ghene, diet lant brwycten, om dat dit recht ouer siin goet ghedaen was, hieren bouen hielten die heeren van Arkel ende die joncheren van Vyanen dat ghewelt ende scade dede ende siin goet ledich dede legghen.

Item had Jan Weernaerss. een water verpacht teghens den heer van Vyanen, om den tienden penninck, des vorwaerde waren, dat hij alle jaer soude doen bevisschen om den tienden penninck; ende waert dat hi des niet en dede, soe waer hi vervallen van sinen rechte, des hi toen jaer opt ander ledich liet legghen; doe croende die heer van Vyanen, dat hi hem siin vorwaerde niet en dede; doe quam Jan voerscr. mit sinen vrienden bi den heer van Vyanen, ende ouerdroech, dat hi siin brieue ouer gaf ende dat water qwyt scont mit gvnsten; ende die heer van Vyanen liet hem qwyt den scade, die hi hem ghedaen hadde, hierenbouen toech hi bi den heer van Arkel ende bi den joncheer van Arkel, die en onthielden ende ontseyde tsheren visscheren van Vyanen, daer hi siin water mede ledich dede legghen, daer hi schade bi leet, hierenbouen onthielden die heer van Arkel ende die joncheer van Arkel, dat hi den heer van Vyanen ende sinen ondersaten dit ghewelt ende desen scade dede.

Item soe legghen vj merghen lants inden gherecht van Jaersvelt, daer wtghinghen x ℔ tsiaers, die Jan Weernaer seyde dat siin waren; ende Jacob Voerns soen ende Egbr. Jan Wesselss. seyden, dat sij hoer waren, des sij an beyder siden te seuen quamen van desen erue, des die seuen Jacob ende Egbert dit erue gauen, dattet beter was dan x ℔ siaers; ende doe Jan voers. dit erue ontgenen was, doe toegh hi biden heer van Arkel ende ontseide Jacob ende Egbr. voers. doe toghen Jacob ende Egbr. mit hoeren vrienden bi den heer van Arkel, om dit onregt te vervolghen dat hem Jan voersr. dede, daer zeide hem die heer van Arkel zuuerliken woerde toe, hij zoude die zaken besien, daren bouen seide die heer van Arkel Jacob ende Egbr. voers. ouer, dat sij Jan Weernaerss. voers. gheuen souden c ende xx oude Vtrechtsche scilde; doe seyde Jacob ende Egbr. dat sij hem des segghens niet en hadden beloeft ende wouden des wtgaen bi sinen rade, des die here van Arkel niet doen en woude; ende dede Jan van Lakervelt nemen ende deden inden stoc slaen, ende zeyde dat hi borghe was voer Jacob ende Egbr., ende drang hem dit ghelt af mit ghewelt. Dit onrecht ende dit ghewelt heeft die heer van Arkel mit Jan Weernaers soen den heer van Vyanen ende sinen ondersaten ghedaen.

Item soe heeft die joncheer van Arkel Jan van Couden of ghenomen c gulden, ouer alsulke dedinghe alse die heren ghededingt ende gheseyt hadden, datmen alle onbetaelt ghelt soude laten staen.

Item dat die joncheer van Arkel hiinder ghedaen heeft an sinen flv water v jaer lang of bet, dat gheleghens is tusschen Vyanen ende tfeer van Adenslijc.

Item dat die van Sconouwen Hubr. vanden Gheer des heren ondersaten van Vyanen sloeghen ende anxten binnen vreets.

Item das des heren ende des joncheren ghesellen van Arkel enen barch namen tot acht hoeuen, doe si vander Ameyden toghen binnen vreets.

1381. St. Dionisius. (19 October.)

Symoen Ghodevaerts soen ende Goetscalcke van Veen Jans soen, *schepenen te* Huesden, *verklaren dat* Hacke van Boningen, Jan van Boningen ende Herberen siin zoenen, ende Wouter Goetscalcs soen vander Eyke *aan* Aernt van Heesben *belooft hebben hem schadeloos te houden van alle tijnsen gelegen op* 2½ *morgen lands, liggende in den ban van* Heesben oestwaert, strekkende vander steghen, die tot Ghenderen waert gaet, totten Cattendijke toe, *en op* 4 *hond lands liggende in denselfden ban* op die steyen, neven Lemken Nenden soen oestwaert, ende dyerst gheloefde dander scadeloes te houden.

De beide zegels een weinig beschadigd.

1382. Donderdag na St. Maarten. (13 Nov.)

Henrich van Barmen, ritter, *verklaart heden ontvangen te hebben van burgemeesteren, schepenen en raad der* stat van Erclentz 660 *oude schilden*, gut van golde ind swaer van gewichte, *verschenen St. Remigius l.l.*, *krachtens* lijftzucht brieue, die ich dar op besegelt haen.

Willem, hertog van Gelder, geeft aan Gerard van Steinhalen en zijnen zoon Hendrik, zijn hof te Steinhalen. 1382, (14 *Aug.*)

Willem van Gulich, bijder genaden Gaids hertoige van Gelren ende greuen van Zutphen, doen kont allen luden mit desen apenen brieue, dat wij vur ons ende vur onse eruen gegeuen hebben ende geuen Gerarde van Steinhalen ende Henric sijnen soin onsen hoff tot Steinhalen bij Gelre gelegen, mit allen sijne toebehoeren, te lijffgewynne ende toe lijffgewyns recht, ende geuen hem tot den seluen rechten vur dat velt ende dat broeck, dat tot den vurgen. hauen behoirt, alsoe als onse sluter dat af heifft doen vreden tot onser behoeff, alle wege te behalden, ende Gerard ende Henric sijn soin vurss. en soelen daer engheen recht an behalden hebben, want wij dair tiegelsteyn doin backen ende eyn tiegelrye

dair aff hebben willen, ende geuen hem dair vur dat bachues Beentken ende den dryesch, die leecht tusschen den pasch ende den baentstuck, gelijc den velde dat sij bouwen van den Steyndijck lijnrecht ouer aen den camp ouer aen de haue gelegen, van wilken onsen vurg. haue Gerard ende Henric sijn soin vurss. onss ende onssen eruen alle jair, up Sente Mertyns dach des byssoops inden wynter, eenendetwyntich malder roggen, eenendetwintich malder euenen ende eenendetwintich pont wasse te Gelre up onsse hues leueren soelen, ende wail (betalen nae) allen rechten, als men ons onsse rente ende gulde pleecht te betalen, sonder alle argelist. In orkonde der wairheit soe hebben wij desen apenen brieff doen besegelen mit onsen segele. Gegeuen int jair onss Heren dusent dryehondert tweendetachtentich, up onsser Vrouwen auondt Assumptio.

Gelijktijdig afschrift.

Overeenkomst tusschen de stad Amersfoort en den hertog van Gelder. 1382, (19 *Mei.*)

Wij burgermeisters, schepenen ende (gemeen) rait der stat van Amersfort, maken kont ende kenlic allen luden, oeuermits (desen) opene brieue, dat wij van onser stat wegen eendrachtelic oeuerdragen sijn in volkomenre vrientschap ende gelouen mit onsen lieuen genedigen here den hertoge van Gelre ende greue van Zutphen, alle punten ende vurwarden vaste, stede ende onuerbreclike te houden ende te doin houden, als hiernae beschreuen staen: Inden yrsten, dat wij verleken ende oeuerdragen sijn mit onsen lieuen genadigen heer hertoge van Gelre ende greue van Zutphen ende sijnen ondersaiten van allen stoet, twyst ende onmynne, die geweest is tusschen onsen lieuen genaedigen heer hertoge van Gelre ende greue van Zutphen ende sijnen ondersaiten aen die ene sijde, ende onser stat ende borgeren voerg. aen die ander sijde thent huden dis dages toe data des briefs, in deser maiten, dat men alle stoet, twyst ende onmynne tusschen den ondersaiten onss liefs heren des hertogen van Gelre ende greue van Zutphen voirg.

ende onsen borgeren effenen, verzoenen ende verliken sell bij tween vanden raide onss liefs hern des hertogen van Gelre ende greue van Zutphen voirg., die hie dairtoe setten sell ende tween van onsen raide, die wij dairtoe setten, ende off dese viere alsulken twyst, stoet ende onmynne nyet verzoenen ofte verliken en konde, so mogen die parthyen aen beyden sijden voertvaren malick mit sijnen rechte sonder argelist. Vortmeer sijn wij oeuerdragen mit onsen lieuen heren den hertoge van Gelre ende greue van Zutphen, dat sijne ondersaiten veylich rijden, wandelen, varen ende keren mogen mit hoeren goede in onser stat ende onser stat vrijheiden voir ons, onsen naekomelingen ende borgeren, der wij machtich sijn, sonder argelist, hoere goet te vercopen ende ander goet weder te copen, sonder enich verbot ofte hynder van ons, onsen nakomelingen off ymants van onser wegen, wtgenomen dat die ondersaiten onss lieuen heren voirg. gheuen sullen bynnen onser stat ende onser stat vrijheide alsulke tol ende wechgelt, als sij mit rechte schuldich sijn ende bi tijden ons lieuen heren hertoge Edwertz van Gelre, dien Got genaidich sij, plagen te gheuen, ende nyet meer dan oens te vertollen in onser stat ende onser stat vrijheide, van enen goede. Vortmeer of die ondersaiten ons lieues heren voirg. off oer goet ergent bynnen onser stat ende onser stat vrijheide besett off bekommert worden, daeroff sullen wij hoen ouvertogen recht doin geschien bynnen onser stat ende onser stat vrijheide nae onser stat rechten; voirtmeer wirt saicke dat yment, he weer wie he weer, van ondade off van anderen quaden feyte verdreuen worde wt ons lieuen heren landen des hertoge van Gelre ende greue van Zutphen voirg., die en mach noch en sall (geen) beschutt noch onthout hebben bynnen onser stat ende onser stat vrijheide; (ende soo wes) bynnen onser stat ende onser stat vrijheide geuangen worde, ende onse lieue heer dair omme aen ons schreue, dair oeuer sullen wij doin richten als wij eerste mogen, op vertogh naer dien die misdaet geschiet were, sonder argelist. Voirtmeer soo magh een ygelic vanden ondersaiten

ons liefs heren voerg. ende onsen burgeren vechten ende andere broecke doin, malc op sijn recht, behoudelick onsen lieuen heer voerg. ende onser stat, alsulker brieue als wij malc den anderen gegeuen hebben; vortmeer sijn wij mit onsen lieuen heer den hertoge van Gelre ende greue van Zutphen voirg. eendrachtelic oeuerdragen, dat wij noch onse nakomelingen ende burgeren, der wij machtich sijn, sonder argelist gene vijande werden en sullen ons liefs heren des hertogen van Gelre ende greue van Zutphen voirg. off sijnre nakomelingen, omme nymants wille dan omme des bisschops wille van Vtricht, die nu ter tijt is ende naemails wesen sullen off om der stat wille van Vtricht. Ende tot wulker tijt wij off onse nakomelinge vijande geworde sijn ons liefs heren vurg. of sijure nakomelingen, om des bischops wille off om der stat wille van Vtricht voerg., so en ull en wij off onse nakomelingen onsen lieuen heren den hertoge van Gelre ende greue van Zutphen voirg. noch sijnen ondersaiten gheene arch laiten geschien wt onser stat noch in onser stat noch onser stat vrijheide bynnen eenre maent lanck, nae dien wij off onse nakomelingen ende borgeren sijne vijande geworden waren in manieren als voirs. is, behoudelic onsen lieuen heer den hertoge van Gelre ende greue van Zutphen voirg. ende onser stat alsulker brieue als wij malc den anderen gegeuen hebben, als dat gezoent were, sonder argelist. Alle dese voirg. punten ende een ygelic punte sonderlinge, dat voer ofte nae in desen brieuen gescreuen stait, hebben wij van onser stat wegen voerg. voer ons, onse nakomelingen ende borgeren dies wij machtich sijn, geloeft ende gelouen in goeden trouwen vaste, stede en onuerbreclike te houden ende te doen houden, sonder enigerhande wedersprake off argelist. In orconde gantzer stedicheit alre voirwarden ende oeuerdrage voirg., hebben wij onss stat segelle van onsen rechten wille en wetenheit aen desen brieff gehangen. Gegeuen int jaren onss Heren dusent dryehondert tweendetachtich, des manendaiges nae Sent Seruaes dach.

Gelijktijdig afschrift.

Op den rug het volgende: Copie concordiarum inter ducem Gelren. et ciuitatem Traiect. Amersfordeu., cum copiis quarundam missiuarum hinc inde de eadem materia. Item quedam copie inter dominos Gelren. et Bauarie.

Willem, hertog van Gelder, verklaart aan deken en kapittel der groote kerk te Zutphen schuldig te zijn 1500 *schilden, en geeft hun daarvoor het gruitgeld te Groenlo, om uit den opbrengst zich te voldoen.* 1383, (25 *Julij.*)

Wij Willem van Gulick, bider genaden Goets hertoghe van Gelre ende greue van Zutphen, doen kont allen luden ende bekennen vor ons, onse eruen ende naecomelinghe, dat wij van rechter scolt ende van reden gheleende gelde, dat in onse ende onses landes orber ghekiert is, sculdich sijn den ersamen luden, deken ende capittel onser grote kerken binnen onse stat van Zutphen vijftien hondert guder alder gulden schilde, munte des keisers van Romen oft des coeninex van Vrancrike, goet van golden en volwichtich oft payment an golde, dat daer goet vor is in der tijt der betalinghe, dar wij bi rade ende consent onser vrunde ende gemeynen raids vor gesat hebben ende setten den vors. deken ende capittel van Zutphen, die nu sijn oft (hier)naemaels comen moghen, oft die ghene die halders en desses breefs bij oren willen in onse alinghe grute onser stat tot Grollo, myt (alle) oren toebehoren, mit al sogedanen renten ende tinse als wij binnen onser stat tot Grollo vors. iaerlix hebben, soe wij die gruet ende renten vors. nv inder tijt ghevriet ende geloeft hebben van den here van Solmis ende van Ottensteine, die si die vors. vijftien hondert olde scilde eens deels to ghekyrt hebben; want die vors. here van Solmis in die vors. gruyte ende rente sat tot wederschat, sonder afslage sijnre sommen gelds, die men hem sculdich was, die van onsen voervaren heercomen was, als dat nv voert die vors. deken ende capitel ende oire naecomelinghe oft helder desses breefs bij oren wille solen bliuen zitten in brukende weer ende in offeringhen alre renten,

die vander vors. onsen gruten tot Grollo jaerlix comen ende vervallen, myt alle oren tobehoren ende in alle onse voers. ander rente, als in afslaghe desser vors. vijftienhondert alder scilde in sulken ghevoghen, so wes dat se jaerlix boren, dat zolen si ons afcorten ende gheuen dair quitancien af; ende wanneer die vors. deken ende capitel oft ore nacomelinghe oft die ghene, diet van hore weghen bevalen were, den sij des mechtich ghemaket hedden, gheboert hebben desse vors. vijfftyenhondert alde scilde, alinck vol ende altemael myt ghedane bade gelde ende oncoste, die sij bewijselick ende redelick daer om deden oft vyt gheuen solen die vors. ... myt onse vors. tynse ende renten tot Grollo vri quyt ... voer der comen an ons, onse erven ende naecomelinge. Hier om so ghebieden wij ende bidden eernstlike alle onsen amptluden ende ondersaten, die nu siin oft naemaels comen moghen, ende sonderlinghe ons rechter, schepenen ende raden onser stat tot Grollo, dat si den vors. deken ende capittel onss vors. goetshusen tot Zutphen, oft so weer sijt bevelen, halden in die vors. gruyte ende rente ende doen hem die wtrichten ende reyken, ende anders nyement. Voert so hebben wij mede ghelauet ende ghelauen auermids dessen apenen brieue vor ons ende onse nacomelinghe, dat wij ende onse nacomelinghe die vors. gruyte tiinse ende rente niet versetten, nooh nymant anders daer in setten en solen, desse vors. heren, die deken ende capitel oft holder des breefs bij oren wille en hebben yrst desse vors. vijftyenhondert alde scilde gansselike ende altemael opgheboert in alle ghevoghe, so vors. wert. Wert zake, dat Got verbeden mote, dat den vors. deken ende capitel of oren naecomelinghe oft halder briefs bij oren wille in enyghen punte vors. enich stoet, croc oft ghebrecht vele oft ghescide nu oft naemaels, daer ghelauen wij ze voer ons ende onse naecomelinghe scadeloes (te halden) ofte ontheffen. Ende op dat wij dit stede vast ende (onver)gebreclike willen ghehalden hebben, soe hebben wij rade onser vrunde onse segel doen hanghen an desen apenen brief. Ghegheuen inden jaer ons Heren dusent drie-

hondert drieendetachtentich op Sincte Jacobs dach, des hiligen apostels. Gelijktijdig afschrift.

1384. Woensd. na St. Martinus in den winter. (16 Nov.)

Willem en Maria, hertog en hertogin van Gelder, bevelen den rentmeester hunner landen van Mechelen, om door hunnen soon Jan van Arkel, te doen lossen sekere goederen afkomstig van wijlen hunne suster van Blois. Zie Kronijk 1852, bl. 22.

Ricout de Koc verkoopt aan Louis van den Keldere jaarlijks 20 oude schilden. 1385, (19 *Oct.*)

Johanne, bider gracien Goeds hertoghinne van Luccemburg, van Lothr., van Brabant ende van Lymburg, marcgreuinne des heilichs rijcs, doin kont allen luden, dat opten dach datum des briefs voir ons quam ende voir onse mannen van leen hier onder genoempt, onse getruwe rait, her Rikout de de Koc, ridder, seggende hoe hi wittelic ende wail in title van witteliken vercope vercocht hadde Louys vanden Keldere sinen oir ende erfgenamen, erflic ende emmermeer twintich aude scilde siaers, der munten mijns heren skeysers, goet van goude ende van gewichte, also goet alsij opten dach van heden mitten aer gange sijn, of die werde dair voir in anderen goeden goude ende paymente, onser Vrouwen dage Purificacie jaerlix te betalen, dair dierste payment af vallen sal ende verschinen in onser Vrouwen dage Purificacie naistcomende, ende also voirtaen van jare te jare erflic ende emmermeer. Alsulken condicien dair toe gedaen, dat her Rikout voirs. sijn oir ende erfgenamen of sij willen dese selue jairgulde afloissen selen mogen ende quiten binnen vier jaren, eenpairlic naist volgende daten des briefs, mit drienhondert auden scilden der munten voirs., den voirs. Louys of sinen oir ende erfgenamen dair voir eens te betalen ende anders niet. Ende begerde her Rikout voirs. den seluen Louys sinen oir ende erfgenamen dair voir te pande ende tonderpande te setten de thiende gansselic, die hi tot Asten houdende is, ridende yegen

den persoon van Asten mit sinen anderen goeden van Asten, van ons, also hi seide, in leen ruerende, ons vriendelic biddende, dat wij tot desen erfcommer ende consent gheuen wouden ende manen doin enen onser mannen van leen voirscr., hoe hi den voirs. Louys hier af genoech doin soude ende inden voirs. onderpandt vestigen na den rechte ende costumen ons hoifs. Also dat wij ter vriendeliker beden heren Rikoude voirs. onse consent hier toe ghauen ende deden mannen dair op enen onsen voirs. manne, wat dair toe van rechte sculdich wair te geschien, die hem dair op mitten anderen onsen mannen van leen beriet ende beraden ons wederbrachte, wisende voir een vonnisse, dat her Rikout de Koc die voirs. thiende gehelic ende al, gelijc hi die van ons in leen ruerende houdende ware, niet dair aen wtgesceiden, ons opdragen soude in onsen handen als gerecht pandt ende onderpandt, Louys sijnre oir ende erfgenamen vanden twintich anden scilden jairlix ende erflic voirscr., oft also geuiele in tiden toecomende, dat her Rikout sijn oir ende erfgenamen in gebreke veruielen, die den seluen Louys of sinen oir ende erfgenamen ten termine voirscr. te betalen, dat wij den seluen Louys sinen oir ende erfgenamen, as wij des na den rechte ons hoifs van hen versocht werden, die selue thiende in handen setten souden, om die te houden ende te hanteren ende op te heffen tot sij van hoiren afterstelle dair aen volcomelic betaelt worden, behoudelic der erfloissingen voirscr., also voirsproken is in hoirre macht te bliuen, dat welke heren Rikout voirs., gelijc tvonnisse onser mannen gewijst hadde, volcomelic dede. Ende wij geloefden den vourg. Louys sinen oir ende erfgenamen dair af te doen, altoes as noot wer ende wijs mitten rechte versocht worden, ons hoifs recht behoudenlic ons onsen heerlicheyt van onsen leen ende anders yegeliken sinen rechte. Ende geschieden in desen saken alle pointen ende articlen van rechte, die na rechte ende costumen ons hoifs dair in sculdich waren te geschien, niet dair in verghcten noch aftergelaten, allen argelist wtgesceiden.

In orconden des briefs, dair wij hertoghinne voers. onsen zegel aen hebben doen hanghen. Ende hebben voirt om de meerre sekerheit gebeden, onsen getruwen mannen van leen, als heren Henric vander Lecke, Costen van Ranst, Willem Lucas zoen van Erpe ende Gherlec van Nuwelant, om dat sij dair bij aen ende ouer waren, dair alle dese saken voir ons alsus geschieden, dat sij hoir zegelen des te getuge hier mede aen hangen willen. Ende wij Henric vander Lecke, ridder, Costen van Ranst, Willem Lucas zoen van Erpe ende Gerlec van Nuwelant, knapen, als mannen van leen onser genedigen vrouwen der hertoghinnen van Luecemburg ende van Brabant, kennende ende lijende, dat wij dair aen ende ouer sijn geweest dair alle saken gelijc sij voirscr. staen geschieden, hebben ten beuele onser genediger vrouwen der hertoghinne voirs., ende versoeke der partien voirg. onse zegelen mitten zegel onser genediger vrouwen hier mede aengehangen. In kennissen der waerheit gegeuen tot Louen, neghenthien dage in Octobris, int jaer ons Heren dusent driehondert ende viuendetachtentich.

Drie zegels beschadigd, twee verloren.

1386. St. Maarten transl. (4 Julij.)

Gheryt Ocken soen, ende Heinric Heynricx soen, *schepenen* in Gaspweerde, *verklaren dat* Jan vander Cule Janssoen *aan* Dirc die Wolf *heeft overgedragen den eigendom van* 14½ *morgen lands, gelegen in den lande van Hagenstein*, int nederste onder der Weert, dat gheheyten is die Mile, *uitgenomen de tijnsen en renten uit dat land gaande*, ende alsoet Jan voerscr. aenghecomen was van sinen vader, van sijnre moeder ende van Zweder sinen broeder.

Bij transfix brief van dezelfde dagteekening, verklaren Heynric van Campen ende Jacop Gheryts soen, *schepenen in* Gaspweerde, *dat* Dirc die Wolf *aan* Enghebrecht Jans soen, *ten behoeve van den heer van Arkel den brief en de voornoemde morgen lands heeft opgedragen.* Ende Dirc die Wolf voerscr.

verteech daerop als recht is, *ten behoeve van voorn. heer.* Ende ghelovedet hem te waren als recht is.

De beide brieven voorzien met vier zegels, waarvan twee beschadigd.

Volmagt door den deken en het kapittel van de groote kerk te Zutphen verleend, tot het voeren van een proces in appel. 1387. (7 *October.*)

Vniuersis et singulis presentes litteras visuris et audituris Ludolphus decanus singularesque canonici ecclesie Zutphaniensis Traiectensis diocesis salutem, cum notitia veritatis, jn causa seu causis appellationum ad sanctam sedem apostolicam et ad dominum nostrum vrbanum diuina prouidentia papam sacerdotem per nos interpositarum a quibusdam pretensis processibus a venerabili viro domino Waltero, preposito Brixinensi, ut affert, ad instantiam cuiusdam Ottonis Hogen, clerici dicti Traiectensis diocesis, contra nos emissis, ut dicitur, licet nullis et iniquis, constituimus et presentibus facimus et ordinamus nostros veros et legitimos procuratores, actores, factores, syndicos et nuntios speciales, videlicet, honorabiles viros dominos Myss Petri, ecclesiasticum, Thomam inden Leyenhuys, canonicum dicte nostre ecclesie Zutphaniensis, Hermannum Nollant, Johannem Pott, Johannem Boecholt et Henricum de Cliuis et quemlibet eorum in solidum, jtaque non sit melior condicio occupantis, sc. quod vnus eorum inceperit, alter ipsorum prosequi poterit et finire, absentes tamquam presentes, ad jmpetrandum quascumque litteras apostolicas, tam grossas quam de justicia, in loca et in judices concordandum et conueniendum, ipsos et ipsa, si necesse fuerit, abiurandum, cautiones quascunque prestandum de calumpnia et veritate dicendum, testes et jnstrumenta et quaevis alia probationum genera producendum et produci videndum et recipiendum, jn personas et dicta ipsorum testium dicendum, ac cuiuslibet cognitionis licitum juramentum prestandum et recipiendum, absolucionem et relaxationem interdicti et suspensi a divinis simpliciter et ad cautelam petendum et recipiendum et obtinendum

alium seu alios procuratorem seu procuratores substituendum eosque reuocandum et iterum substituendum, ac etiam a quolibet gravamine et a sententijs diffinitiva seu diffinitivis et ab interlocutoria appellandum totiens quotiens necesse fuerit, seu quodlibet oportunum et prosequendum apostolice petendum et recipiendum ac omnia alia et singula gerendum excercendum et faciendum, quae in premissis memorata fuerunt, seu quaelibet oportunia ac etiam quod nos ipsi faceremus seu facere possemus coniunctim aut diuisim, si presentes esemus, ratum et gratum habituri et habentes, quamquam in premissis seu aliquo premissorum actum factum gestum siue procuratum fuerit, promittentes iudicio sisti et judicatum soluere ipsosque releuare et indempnes conseruare ab omni onere satisdandi. Acta scilicet hec in domo nostra capitulari dicti ecclesie Zutphaniensis, conuocatis conuocandis ad sonum campane horo capitulari, anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo septimo mensis Octobris die octaua pontificatus sanctissimi in Christo patris ac domini nostri, domini vrbani diuina proiudentia pape septimi anno decimo sub sigillo nostri capituli ad causas in inpendenti jn testimonium omnium et singulorum premissorum.

Het zegel verloren.

1387.

Stukken betreffende de geschillen der gebroeders Buschvelt, Scheifard en Walraven van Merode, Reinhard van Rijfferscheit enz. met Willem, hertog van Gulik en Gelder. Zie Kronijk 1850, bl. 316.

Vidimus van een brief (1388 *Oct.* 13) *waarbij Willem, graaf van Holland, bevestigt Wolfart van Borselen in de leengoederen zijns vaders.* 1330, (14 *Jan.*)

Wij deken ende capitel der kerken van Oudemunster tUtrecht maken cont ende kenlic allen luden, dat wi ghesien hebben enen openen brief gans ende gaue, ende wel bezeghelt mit zeghele eens machtighes heren hertoghe Willams, hertoghe

van Beyeren, palansgreue vanden Rijn, greue van Hollant, van Zeelant ende heer van Vreeselant, alset gheleec ende wijt beste bekennen mochten, sprekende van woerde te woerde aldus: wij Willam, hertoghe van Beyeren, palensgreue vanden Rijn, greue van Hollant, van Zeelant ende heere van Vryeslant, maken cont ende kenlic allen luden, dat wi heren Wolfarde van Borselen, heer vander Vere, onsen lieuen neue, bekennen ende verlyen hem, dat sine vorders ende hi ende sine nacomelinghe van onsen vorders ende van onser lieuer vrouwen ende moeder der keyserinnen van Romen ende van onsen nacomelinghen houdende is tote enen rechten erfleen, vrij van allen coste, alle dit naghenoemde goet, dat hier na ghescreuen staet: Inden eersten, alle die erfnisse, tyende, ambocht, ghedijct ende ongedijct, zedricht, hasen, coninen ende alrehande wilt, die daer nv es of emmermeer ane werpen mach of comen, dat es buten den Ouden Zwene ter zee waert in die loept doer Zandijc polre ende also voert, streckende bezuden onser Vrouwen kerke inden polre, die heer Wolfaerts vader voernoemt vte der Zouter zee dijckede, welke kerke die heer Wolfaert vors. ghemaket ende ghesticht heeft, ende also voert lancs dien dike, op welken dijc heer Wolfaerd voers. een mole ghemaect heeft, ende den dijc daer binnen westwaerd, streckende aen die zuutzide lancs hiden dunen tote Rike dane toe, also als men bider porte vanden wthoue van Dunehoefde dwars doer die dunen in die zee rechte voort peylen mach, wellike voer ghenoemde goet heer Wolfaerds vorvorders vorscr. cochten ende wel betaelden jeghen onse vorders, grauen van Hollant, ende van Zeelant; ende daertoe tachtich ghemete lands, ligghende inden polre, daer die broederen vanden Duutschenhuus in plaghen te woenene; voert die veste die woeninghe te Zandenburch, met den boomgaerden met alder arfnissen ende ambocht binnen den vtersten oeure vander vterster grafte al omme die woeninghe; voert die veste ter Vere al omme hauene, hauenghelt ende hauendijc, moelen ende moelenwater, van welken moelenwatere,

dat heere Wolfaert voers. ghedroghet heeft, een deel daer of ende te lande ghewonnen, ende alle die arfnissen, ambacht hofsteden ende renten, die binnen der vesten vander Veer gheleghen is binnen den vtersten oeuer vander grifte, al omme die Vere, indier manieren dat al dit voerghen. goet algader zal comen up heer Wolfaerds oudste zoen na heer Wolfaerts doet vorscr.; ende en hadde hi neghenen zone, so salt comen op sijn oudste dochter, also doch dat die zoen of die dochter die dit voerghen. leen hovt den anderen broederen ende den anderen zusteren tusschen Gode ende hem zeluen na sinen goet denkene sal vore zien in haren noden, ende en hadde hi oec no soen, no dochter, so soude dit voerghen. goet comen algader op den oudsten ende opten naesten vanden vader, ist manhoeft of wijfhoeft, ende aldus als vorscr. is van heer Wolfarde vors. ende van sinen kinderen, eweliken sinen erfnamen emmermeer voertgaende van erfname tote erfnamen, zullen van onser lieuer vrouwen ende moeder voers. ende van ons ende van onsen nacomelinghen, of comende vander greflicheden van Hollant ende van Zeelant ontfanghen ende houden al dit voerghen. leen ende besitten mit rusten ende mit vreden. Ende wi willen dat voecht bliuet altoes die oudste ende die naeste vanden vader, ist man, ist wijf, wanneer dat tkynt ombeiaert is, daer dit voerghen. leen op comen is, ende wi ghelouen voer ons ende voer onse nacomelinghe heren Wolfarde voers. ende allen sinen nacomelinghen, so welken tijt ende alsoe dicke als sijs begaren, aldustanighe hantveste te gheuene van elken punten sprekenden ende macht gheuende als dese spreket, ende te beseghelen mit onsen ende mit onse nacomelinghen meesten zeghele, sonder enighen oft heren Wolfaerds vors. ende allen sine nacomelinghen. Ende wi Willam, hertoghe van Beyeren, palansgraue vanden Rijn, greue van Hollant, van Zeelant ende heer van Vrieslant, ghelouen starc ende vast voer onsen lieuer vrouwen ende moeder der keyserinne van Romen, ende voer ons ende voer alle onse nacomelinghen eweliken te houden de heren Wolfarde

van Borselen, heer vander Veere, onsen lieuen°neue ende allen sinen nacomelinghen, op al dit voerghen. leen ende in allen dier manieren, als hier voer gescreuen is, vrijliken te besittene ende te brukene met rusten sonder alle arghelist die heren Wolfarde vors. ende sinen nacomelinghen emmermeer te deren, commeren (wegens) al dit voerghen. leen. In kennissen ende in eweliken ghedenkenessen ende vasticheit der wareit alle zaken vorscr. hebben wi Willam hertoghe vorscr. desen tegenwoerdighen brief open beseghelt met onsen zeghele. Ghegeuen in onse poerte van Middelborch, jnt jaer ons Heren gheboerte als men scriuet dusent driehondert ende vijftich, opten viertyenden dach vander maent Januarii. In oerconde der wareit hebben wi onser kerken zeghel van Oudemunster aen desen brief ghedaen. Ghegheuen int jaer ons Heren dusent dryehondert achte ende tachtich, op Sinte Victoers dach.

Het zegel verloren.

1388. St. Barbara avond (3 Dec.)

Heynric Otten zoen, Ghiisbert Otten zoen, ghebroeders, ende Zegher Floriis zoen, poerters tot Dordrecht, *beloven* in goeden trouwen voer ons ende voer onse eruen, joncheer Johan van Arkel, here tot Haghensteyn, van Pierepont ende slands van Mechelen, *schadeloos te houden* ende wael te quiten tot siins selues waerheyt van allen cost of scade, die hem coemt of comen mach, *als van* 750 goeder ouder gulden Vrancriics francken, die hij met ons gheloeft heeft in enen openen brieve aen hant heren Jans van Reynensteyn, daer die dach der betalinghe of is *zondag Letare eerstk.* Waert zake dat wij des niet en deden, so zullen wij Heynric Ghiisbert ende Zegher voers. incomen leysten, elcs van ons met tween peerden bynnen Gaspeerde in een herberghe, daer ons onse liene jonchere van Arkel voernoemt of siin erven, waer hij doet, of sijn ghewaerde bode in wiist of in doet wisen, ende wt dier leystinghe niet te sceyden, wij en hadden yerst onsen lieuen jonchere voers. of siin eruen voldaen van allen cost ende hoef-

stel voers? Ende waert zake dat wij selner niet leysten en mochten, so zullen wij Heynric Ghiisbert ende Zegher voernoemt, of onse eruen voer ons in seynden, te leysten elc van ons enen goeden man met tween peerden.

De drie zegels verloren.

1390. Maandag na Jaarsdag (3 Jan.)

Wilhem van Heteren ende Peter Otte *beloven* Ghijsbert heren van Vianen ende vanden Goye, of siinre eruen, waert sake dat Johan Deys Korstiaensoen niet in en quame doet of levende binnen Vianen, des naesten dinxdaghes die dertiensten dach naeste comende bij schinender sonne, ghelijc hie gheloeft, ghesekert ende ten heilghen ghezworen heeft, 200 *Geldersche guldens*, die ghedaghen ende ghemunt siin een jaer lang voer datum des briefs *te betalen* ende commervrij te *leveren* op onsen oost binnen Vianen, des derden daghes nae den dinxdaghe vors., of wij zullen daer voer in comen onghemaent op denselven dach met ons selfs liue, een yghelic van ons met tween peerden binnen Vianen in ene herberghe, die ons die heer van Vianen of siin eruen of haer ghewaerde boede of houder des briefs met hoere enichs wille wijst of doet wijsen, daer in te liggen ende te leysten op ons selfs oost, ende niet van daer te scheiden in ghenne wijs, wij en hebben irsten den heren van Vianen vors. of zinen erfnamen ghebraec, siins of houder des briefs met hoere enichswille dyt vors. ghelt vol ende al wael betaelt. Ende alsoe langhe alse wij voer dyt vors. ghelt leggen binnen Vianen, soe bekennen wij mede elkes daghes een yghelic van ons, enen goeden ghelresschen ghulden der munten vors. schuldich te wesen tot eenre penen den heren van Vianen vors. of sinen eruen ghebraec siins of houder des briefs met hoere enichs wille. Ende alse wij veertien daghen binnen Vianen gheleghen hebben, alse vors. is, soe mach die heer van Vianen vors. of ziin eruen ghebraec siins of houder des briefs met hoere enichs wille, dese vors. twe hondert ghulden, metter penen te schaden,

winnen ten joden of ten lombaerden, oft soe gheliken cost ende schade an hem seluen rekenen ende daer aen nemen. Voert soe hebben wij gheloeft ende ghesekert, alse vors. is, dat wij in gheenre manieren wt den herberghen, daer wij in ghewijst werden, scheiden noch comen en zullen, wij en hebben irsten den heer van Vianen vors. of zinen eruen of houder des briefs met hoere enichs wille dese vors. twe hondert Ghelressche gulden mitter penen ende met alsulken cost alse daer op ghe-ghanghen waer ende ghenghe, ghelijc vors. is, vol ende al wael betaelt, sonder arghelist.

De zegels verloren.

Aanspraak van Wouter van Ouerrijn tegen Alart van Buren. 1392, (29 *Mei.*)

Dit is het gebrec, daer Wouter van Ouerrijn om aenspreect den here van Bueren.

Inden eisten soe is comen Alaert van Malsen, ondersaet tsheren van Bueren, ende zijn brueder mit anders hoeren vrienden, die zij daer bracht hebben mit ghewapender hant te voet ende te peerde uten lande van Bueren, ende hebben Wouter van Ouerrijn zijn coerne af ghetreedt ende voer sijn huys gheweest, ende zinen zoen ende zijn vriende ghescoeten ende ghewondt, ende wouden hem zijn huys af ghewonnen hebben. Doe sij dit ghedaen hadden, doe toghen zij weder ouer inden lande van Bueren ende aten ende dronckeu daer, ende van desen luden voersc. toghede een deel van daer ende een dele bleefter daer. Voert soe zijn comen hoer knecht uten lande van Bueren, daer zij daghelics plaghen te ligghen, ende hebben ghebernt mijnre suster zoen inden lande van Ghelre, daer sij hem aen ghescaedt hebben meer dan ijc auder scilde, ende zijn op dien staenden voet weder ghevaren int lant van Bueren, ende die een van desen tween knechten, die desen brant ghedaen hebben, is daer op ghestoruen, dat dese brant aldus gesciet is. Voert soe hebben die van Malsen voersc. ende hoer knecht gheleghen tot Tricht inden lande van Bueren, ende zijn dic ende menichwerf comen

lopen mit pyek ende mit boghen, ende hebben mijn vriende ghescoeten ende gheanxt, ende zijn tot Tricht ghebleuen, als sij alle dese voerscr. ghewaude ghedaen hadden inden lande van Ghelre, ende reden nochtan opt huys tot Bueren eten ende drincken, ende alle dese voerscr. ghewaude, die Wouter van Ouerrijn ende zinen vrienden ghesciet zijn, die zijn ghesciet bij weten ende wille taheren van Bueren. Voert soe heeft die here van Bueren Wouters pacht van Ouerrijn van hem ghenomen, die hij hem nerghent mit recht afghewonnen en heeft. Voert soe is die here van Bueren Wouter voerscr. sculdich derdehalf hondert auder scilde van der stat van Tyel, doe die ghewonnen wert, daer die here van Bueren hem niet mere afghegheuen ende heeft dan derdehalf hondert mottoen, dertyen Hollans placken voer den mottoen. Voert soe is die here van Bueren Wouter voerscr. sculdich vijftich auder scilde van heren Daneel vander Cominen, die Wouter voerscr. vincke inden strijt tot Baeswijlre, daer hij niet mere af en heeft dan vijftich mottoen, dertien Hollans placken voer den mottoen. Voert zijnen comen richter des heren Bueren twee mit zijnen huysghesinde ende ondersaten, ende hebben ghejachet Wouter van Ouerrijn ende Olifier zinen swagher tot Weerdenborch inden boem, daer zij bescudt worden van hoeren vrienden of zij hadden sij doet gheslaghen, doe mijn here op die selue tijt Wouter ende Olifier bij hem ontboeden had tot Boemel, des Wouter ende Olifier meynden dat sij hem dat ghedaen hebben, dat dat bij wille ende gheheyt des heren van Bueren is. Voert soe heeft die here van Bueren ouer die dedinghe, die mijn lieue ghenedighe here ghededingt had, luden gelt ende guet doen byeden, om dat sij Wouter van Ouerrijn doet slaen souden, ende daertoe helpen wouden mit anders den ghenen, die hij hem daertoe scicken soude. Ghegheuen tot Boemel, des donredaghes nae Sente Urbaens dach in den jaer van xcij. In oerconde des soe heb ic Wouter van Ouerrijn voerscr. mijnen zeghel binnen op dese aenspraec ghedruct.

Het op papier gedrukt zegel bewaard.

1392. Dingsdag na St. Margaretha. (22 Julij.)
Antwoord van Alard van Buren op deze aanspraak van Wouter Overrijn. Zie Kronijk 1850, bl. 374.

Deken en kapittel van den Dom te Utrecht geven in erfpacht aan Johan van Arkel hunne tienden in Lexmond en Jaarsveld. 1392, (22 *Aug.*)

Wij deken ende capittel ten Doem tUtrecht maken cond ende kenlic allen luden, dat wi in pachte gheghenen hebben Johan van Arkel, heer van Haghensteyn, van Pierpont ende slands van Mechelen, tot sinen liue, ... onse gerichte tyns ende onse grote tienden, die ons toebehoren, gheleghen inder prochi van Lexmonde, also alse wi se daer hebben ende anders niet, die onderdeylt ende ongesceiden mitten heren van Oudemunster, ende voertmeer onse grote tienden ende smaeltienden van vijf hoenen lands, gheleghen inder prochie voerscreuen, ende onse vierendeel vanden Middelweerde ende van Jaersvelder (kerspel) mit hoeren toebehoren, daer dit ander vierendeel den heeren van Oudemunster voers. ende die wederhelfte den heer van Vyanen of toebehoert, also alse hi gheleghen is onghescheyden inder Lecke binnen dat kerspel van Lexmonde voersc. Voert onse tienden tot Tul, Wael ende Honswijc, also groet ende clein als si ons ende onser kerken ten Doem voers. toebehoren, die de heer van Vyanen van ons in pachte hadde des jaers om dertich marck ende twe loed goets fiins ende ghepuers ziluers, van ghewichte der stad van Vtrecht, ofte die weerde daer voer aen paymente, dat ghenghe ende gaue is binnen Vtrecht, inder tijt der betalinghen vrija ghelts sonder enighe ofcortinghe ofte verminringhe, die hi ons rekenen mochte van scaden, die hi naem bi reghen, waternoet, dijcscoeringhe, ghebroken sluysen, roof, brant, ontsegghen, oerloghe vander greeflicheyt van Hollant of van anders enighen persoen, al waren si oec ons capittels of singularen personen van onsen capittel of ons goedshuys vriende of viande, ende anders van allen ghebreken, die comen mochten in zaken, die

ghesciet siin of die ghescien moghen, in wat manieren datter scade of comen mochte, al waert zake dat ons onse pacht voerscr. of gheseyt worde in enigher zoene of vrede, dat en soude ons gheen onscade doen, hi en soude ons of onsen cameraer of onsen ghewaerden bode dit voerscr. ghelt vrij op sinen cost, anxt ende arbeyt tUtrecht in onsen goedshuyse voerscr. leueren jaerlix te betalen, die ene helfte vanden siluer ofte die weerde daer voer als voerscr. is, tSinte Mertyns misse inden winter nv naest comende, ende die ander helfte tSinte Peters misse ad Cathedram daer naest comende, of binnen ene maent na elken termine voerscr. onbegrepen, ende also voert jaerlix also langhe als Johan voerseit in leuenden liue is, mit dusdanighen vorwaerden, dat hie deze voers. gerichte (tyns, tienden ende goet) aen niemant anders brenghen en sal buten onsen wille ende consent. Voert sijnt vorwaerden, so wanneer Johan voers. afliuich wert, so comen dese voers. (gerichte, pacht, tyns ende tienden) weder aen ons, onsen vrijen wille daer mede te doen, sonder enich wederzegghen van sinen nacomelinghen; ende waert zake dat Johan voers. den voerscr. pacht jairlix (niet en betaelde binnen den) termine als voerscr. is of enich vanden punten voers. verbrake ende niet vol en dede in allen manieren als voers. is, so viel hi van allen rechte ende toesegghen ..... mochte aender huer weren der gherichte tyns, tienden ende goets voerscr., also verre als wi die voerseide gherichte tyns, tienden ende goet weder aennemen wouden ende anders niet, ende ..... noch siin nacomelinghen ghenen hinder aen doen, wi en sellent moghen vrylic verhueren, verpachten ende bruken tot onsen scoensten. Ende nochtan soe sellen hi ende sine (borghen) ..... Johan van Scoenouwen, Borre van Heemsteden, Ghysebrecht vander Weyde ende Lambrecht die Witte tot onser meninghe of ons cameraes, die dan waer inde tijt ..... wederseggheu in een herberghe binnen Vtrecht, daer men se in wijst, aldaer des daghes rechte maeltiden tetene hem seluen te wynnen, dane niet te sceyden ..... nendeel quyt wesen van deser lofnisse

ende scout voerghenoemt, ons ende onsen cameraer, die dan ware inder tijt of onsen ghewaerden bode ende waer eerste (om dertich marck) ende twe lood ziluers voerscr. ende van allen punten ende voerwaerden, die hier in bescreuen staen, mit den cost, den wi deden om hem in te manen, ende so wie van hem ... . selue niet leisten en mochten, die sel voer hem legghen enen anderen goeden man;. ende waert dat enich van sinen borghen storue, so sel hi enen anderen goede borche, dies ons ghe(viel setten, in stad, die ghestoruen ware, binnen eenre maent na onser vermaninghe voerscr., of hi ende die ghene die van sinen borghen te liue bliuen, sellen daer voer incomen leysten als voerscr. is. ..... enen anderen goeden borghe heeft gheset inder doden stede; ende waert dat yemant van hem of siin trouwe verbrake, daer mede en moghen die ander hem niet bescudden noch ..... inder tijt of onse bode en siin niemant sculdich, trouweloes te scelden noch te verwinnen mit enighen rechte, wi en willent doen noch men sels ons niet verghen. Voert so ..... die hi ons hier op gheset heeft niet bescudden moghen, waert sake dat hi zijn pacht recht versumede als voerscr. is. Alle dese voerscr. punten ende vorwaerden sel ons Johan van Arkel, heer van Haghensteyn, van Pierpont en slands van Mechelen, principael zaecwoude, ende Johan van Scoenouwen, Borre van Heemstede, Ghisebrecht vander Weyde, Lambrecht die Witte voerscr. ghelouen in ..... elc voer al ende ongesceyden vast ende stede te houden ende te voldoen mit goeden trouwen, sonder alrehande archeyt, ende mede vertyen alle were ende wederwoerde, die hi of yemant ..... teghen desen brief of teghen dese vorwaerden, die hier in bescreuen staen, of teghen enich van dese punten segghen of proeuen moghen mit gheestliken ofte mit weerliken rechte ofte ... in wat manieren dattet comen mochte; voert mit vorwaerden, dat die voerscr. borghen inder borchtocht bliuen sellen ter tijt toe, dat ons Johan voerscr. ander goede borghe ..... ghenucht. In oerconde des briefs beseghelt mit ons capittels seghel. Gheghenen jnt jaer ons Heren dusent driehondert

twe ende neghentich, den twe ende twintichsten der (maendt) die men heet Augustus.

Lub. decan. Ty. Optende s.

1393. 10 April.

Godevaert van Tyenhouen, Aernt Thonyssoen, Aernt van Liesuelt, Diric Ghisebrechtssoen, Diric van Wijc, Brabant Zeghersoen, Vrederic Everaerssoen, Jan Spronc, Jan Aberlaet, Jan Coppaertssoen, Willem Claessoen ende Pouwels Bauenzoen, *verklaren* dat Willem Euerdeyssoen, dijcgreue tusschen Lec ende Merwede, voer ons overghegheuen heeft den heer van Arkel, 3 *morgen lands, gelegen in den lande van Ameide, en* den waert, die men heet Michiels acker, in alre manieren ende in allen recht, ghelijc als die dijcgreue voerser. ghewonnen heeft voer ons met recht naden dijcrecht, ghelijc dat die briene daer af begrepen, die wi voerghenoemde heemraders daer of bezeghelt hebben.

Voorzien met twaalf zegels, meest allen beschadigd.

1394. St. Agnes avond. (20 Jan.)

Henric, heer van Vianen, vanden Goye ende vander Ameyden, *verleid* Johan van Vianen, onsen broeder, *de helft in de tienden, gelegen* ten Wale tot Tulle ende tot Honswijc, als ons ende onsen ouders die van ouds toe ghehoert hebben. *Voorts* enen weert, *gelegen tot* Achthoeuen, *geheten* Jaersvelder weert, daer bonen naest ghelant sijn Rode Tijmanssoens erfnamen ende beneden naest ghelant die heer van Arkel, met lande datmen van hem houdende is. *Voorts* 8 *morgen lands*, die Abrioens Vten Goye plaghen te wesen, bouen naest ghelant her Hughe van Henevliet mit lande dat hie van ons houdende is, ende beneden naest ghelant Lubbert Bolle. *En* 4 *morgen lands gelegen* in den Gheer, bouen naest ghelant Zweder Huberts zoen van Scalunen, mit lande dat hie van ons houdt, ende beneden naest ghelant, wij seluen te houden hie ende siin nacomelingen van ons ende van onsen nacomelingen tot

enen onversterfleken erfleen in rechter broeder scoidingen, ende te verherghewaden alset verscijnt met een paer roder hantscoen.

Zegel verloren.

1394. Dingsdag na St. Aechten. (27 Jan.)

Ghisebrecht Aernts sone vanden Ryne, *verklaart* dat ic daer ouer ende aen gheweest hebbe als een rechter, in den ambocht van Bloemersdijc mitten bueren, als Claeys Boudiins sone, Claeys Dammes sone ende Wiggher Willems sone, dat Floriis vander Duyne ouerghaf enen vrijen eyghen van die een helft van zes merghen lands Jan Claeys sone tot des joncheers behoef van Arkel, streckende vander Toolscher waterkering toter wateringe toe, ende beleghen heeft Willem vander Laeys kinderen ende Claeys Piit optie oostzide, ende Flories vander Duyne voirscr. optie westzide.

Zijn zegel goed bewaard.

1394. 2 October.

Gordiaen, lesmeester ende ghemeene conuent vander Minderbroeder oerden in Middelburgh, *verklaren verkocht te hebben aan Floris van Borselen 4 gemeten lands*, die ons Jan Tyen sone beset ende ghegheuen heeft vor hem seluen ende vor Zoeten Andries IJden sons dochter, zijn wijf, was hare memorie eewelic mede te doene in onsen cloester voers., *welk land gelegen is in St. Maartensdijk, ten noorden* vander capellen binnen desen vieren lant Ghenenken, die heerwert *aan de oostzijde*, Oetsheer Dierik sone *aan de zuidzijde*, een Zoetwert *aan de westzijde*, *en* Jacop Siis *aan de noordzijde*.

Zegel verloren.

1395. Maandag na Beloken Paschen. (19 April.)

Gheryt Willemsz., scout van Bleyswijc, *verklaart*, dat voir mi ende voirden bueren ende lantgenoten hier na bescreuen, gecomen is Goedeuert Bertouts soen, ende droech op mit sinen vrijen wille Voppe Wolfaerts soen, tot behoef eens edels man

Jans van Arkel, heer tot Hagensteyn, van Pierepont ende slands van Mechelen, half sijn sate lants, mit half den huze ende mit half den besten berch, also alst gelegen is in Bleyswijc ende Goedeuerts voirs. nv ter tijt inwoent, inghemeten vanden noerdcant ende beleghen heeft vptie noertzide Claes Goedeuerts soen ende Jacop Lauwen zoen, ende vptie zuutzide Goedeuerts Bertouts soen voirs. elcx met erue ende mit eyghen, streckende vter Rotte tot aende lantsceydinge van Berkel. Hierouer ende aen waren als lantgenoten ende bueren inden ghericht voirs., doe dit geschiede, Goedeuert Andr. zoen ende Willem Gheymans zoen. Ende ic Gheryt voirs., hebbe desen brief besegelt mit minen segele van gerichts wegen ende ouer die lantgenoten ende bueren voirs., om huere beden wille.

Zegel verloren.

1396. Dingsdag na Beloken Paschen. (11 April.)

Jacob IJeuen soen, rechter in nuwe Leckerlant, Willem Teren soen, Florys van Wijc, Mertyn Jacobs soen, Willem Heinrix soen, Diric Jacobs soen, Claes Pouwels soen ende Hughe Jans soen, dorpheemraders in den ambocht voerseit, *verklaren* dat voer ons quam Willem Euerdeys soen, ende gaf voer ons ouer eenen vrien eyghendom Jannes Gillys soen, *ten behoeven van Jan, heer tot Arkel*, van vijftien merghen twee hont lants, die gheleghen sijn int zeluer ambacht voernoemt, andie oestzide naest an Sconenberch, in eenre hoeue lants diemen noemt Pawes hoeue. Omdat dit waer is ende waerechtich ende heemraders voernoemt tot deser tijt, onser en gheen seluer zeghelen en hebben, so hebben wi alle ghebeden Aernd Thonys soen wt Brandwijc, als dat hi om onser bede wil ouer ons desen brief bezeghelen wil tot eenen warachtighen betone.

Zegel verloren.

1396. Donderdag na St. Lucas. (19 Oct.)

Willem Hessels soen ende Pouwels Didderics soen, scepen

in Huesden, tughen onder onse seghele, dat Willem van Weyndelnesse verteech op alsolke seuen erfscaren weyden een dordeel van eenres .....min, alse hi leggende heeft in den banne van Aelborch ende inden banne van Wiic, buten diics, inden Weert ende op alle alsolke brieue ende vorwaerden alse daeraf siin tot vrouwe Gheertruden behoef van Heesben, vrouwe van Seuenberghen, also hem en gheen rechte daeraen te behouden, en gheloeffde vrouwe Gheertruden voersr., hedde hi eneghen commer daer op ghemaect met hande of met monde, dat hi hoer dien commer af soude doen.

De beide zegels verloren.

1397. *Stukken betreffende de geschillen tusschen de heeren van Arkel en Kuilenburg.*

Arkel. Culenborgh.

Op dat ponte, dat die van Arkel seeght dat die heren van Culenborgh hom onthouden pacht ende tyns van weerden ende lande van voel yaren. Daer op antwoirt die van Culenborgh, dat hij niet gevynden noch vernemen en kan, dat hij den joncker van Arkel enige pacht of tyns sculdich is te betalen of te gheuen, want sijn heer ende vader of hij daer omme nye gemaent en worden, dat hij vernemen kan; ende mocht hem den yoncker van Arkel dat bewijsen mit brieuen of mit gueder konde, daer die here van Culenborch mit recht niet tegen seggen en mocht, soe woude hij daer af doen dat mijnen gnedigen heren van Gelre besceydeliken doncken sal.

Hier op raemen wij, dat onss guetdoncken mach, die joncker van Arkel bewisen mit brieuen of mit konde, dat die van Culenborgh hom dien pacht ende tyns sculdich is, daer die van Culenborch mit recht niets tegens seggen en mach, dat hij hem dat richten ende betalen sal.

Op dat ponte, dat twe gesellen vtter stat van Culenborch ghenomen hebben enen ondersate dies van Arkel een vael, dat wael weerdt was xx Engelssche nobelen, ende dien man gevangen.

Daer op raemen wij, dat die here van Culenborgh dat dien luden sal doen richten, also verre als sy soe veel guets yn sijnen lande hebben, of hij sal hem hoer geleyde op seggen.

Voert van schout ende leystinge, als die joncker van Arkel scrijft, dat sijnen luden ende ondersaten ontbrict an des heren luden van Culenborgh.

Daer op raemen wij, dat die heer van Culenborgh, dat mijnen joncker van Arkel ende sinen luden ende ondersaten vt richten sal naden lantrecht.

Dat ponte vander aenspraken vanden papen an beyden tzijden setten wy aen den bisscop.

Culenborgh ende Arkel.

Vp dat yerste ponte, als vanden vechtlich dat geschieden tot Hagensteyn in die yaermerct van des heren luden van Culenborch ende des van Arkel, die bouen den vrede ghevochten souden hebben, daer die van Arkel dien luden omme geschat heuet.

Daer op ramen wij, eest sake dat dat mit recht ende mit vondenisse geschiet is, dat die heer van Culenborch dat billiker lijdt.

Vp dat ponte, dat des heren ondersaten van Culenborgh, als Lambert vander Moelen mit sine gesellen, geçomen is in een vrye yaermerct van Hagensteyn, daer sij bouen geleyde geschat souden wesen. Daer die van Arkel op antwort, dat sij daer gevuchten hebben in eenre vryer yaermerct, ende die richter aen toecht, dat sij enen vrede gebraken solden hebben, daer sij geens vondenisse aff verwachten en dorsten, ende sijn daeromme van hem gescheiden omme een summe van gelde.

Daer op ramen wij, kan de joncheer van Arkel dat bewisen als recht is, dat also geschiet is als hij gescreuen heuet, dat die heer van Culenborch dat lijden sal.

Voert vanden waterganc, daer die van Arkel die van Culenborch aen vercort ende scade doet, bauen alsulke brieuen

ende hantfesten, als hij hem vermit te hebben. Daer op ramen wij, soe wes die van Culenborch mit brieuen ende mit hantfesten bewisen kan, als hij hem vermit dien van Arkel, dat hij hem dat halden sal, ende heuet hij hem daer an vercort, dat hij hem dat richten sal.

Vp dat ponte, dat die van Culenborgh seeght, dat des joncheren knechte ende hulperen van Arkel jnden lande van Culenborch hebben gheroeft, gebrant, by nachte op des greuen weert. Daer die van Arkel op antwoirt dat sijn knechte ende hulperen nyemant geroeft noch gebrant en hebben jnden lande van Culenborch op des greuen weert, anders dan heren Zweders van Vyanen ende sinen pechter, des vijant hij doe was, als hij scrijft.

Daer op seggen wij, heeft ons zwager van Arkel of die zijn nyemant gebrant noch geroeft op des greuen wert, anders dan sinen vyande, dat hij dat die van Culenborch niet richten en sal.

Dat ponte vanden papen van dier aenspraken setten wij an beyden ziden anden bisscop.

Vp dat ponte, dat die joncker van Arkel heeft doen nemen of genomen Jannes Rongaert een halue hoeue lants, die hij vanden heer van Culenborch te lene hielt, gelegen bi Enersteyn, ende heeft Jannes vurss. af gesat, doe hij ondersaet was des heren van Culenborch, xv oude scilde. Daer op antwort die van Arkel, dat bij heren Gerits tide van Culenborch sijn dijcgreue ende heemrade quamen riden op ten dijc inder schouwen ende den dijc ongemaect vonden, die tot dien erue behoirde, daer die dijc bestaet wert naden dijc recht, ende daer voert mit recht sulke onraet op ghinc, dattet erue daer voer verloren bleef, als die heemrade wysden dat recht is.

Hier op ramen wij, kan die van Arkel dat toe gebreuken, dat he dat mit recht gewonnen heeft ende niet genomen of doen nemen, dat moet die van Culenborch liden, also verre als dat den leen heer gebaden wert als recht is, daert voir gewonnen was.

Voert van scout en schade, gelijc als die van Culenborch scryft, dat sijnen luden ende ondersaten ontbrict ende geschiet is van des joncheren luden van Arkel.

Daer op ramen wij, dat die joncheer van Arkel dat des heren luden van Culenborch ende ondersaten die scout vtrichten of doen richten naden lantrecht sal, ende die scade gelden, die hem tontrecht gedaen is.

Voert vanden scatgelde, die des heren luden van Culenborgh aff geschat is, *dat setten wij an onsen genedigen heren van Gelre ende van Gulick* [1]).

Daer op ramen wij, so wes sinen luden bij sijns vaders tiden verdragen is, dat men hem oic noch verdragen sal.

Ghededingt ende geseget tArnhem jnt jair ons Heren m. ccc. xcvij, feria quinta post Diuisionem Apostolorum, onder onsen segel hier bynnen up gedruct.

Per. d. ducem presentibus de consilio dominis Johanne B.... decano Zutph. Walr. de Wye, milite, Wynando de Arnhem, Arnoldo de Gruythus et Arnoldo de Lyenen ....

1397. Vrijdag na St. Victor. (22 Julij.)

Jacop Janssoen, scout van Aerleveen, *verklaart dat* Dirc Deuer (Seuer) Willemssoen voer mij ende voir die buyere van Aerleveen, als Willam Seuen ende Dirc Jacop Ghise soens soen, *overdroeg* in vrijen eyghen ghoede jonghe Florys van Tol, *ten behoeve van Jan, heer van Arkel*, 2 *morgen lands*, *gelegen* in den ambocht voirscr. int naeste weder, der zijdwen ende beleghen heeft aen die zwtside die heer van Egmond mit erue ende mit eyghen, ende aen die noertside Willam Pieter Deuers soen, mit erue ende mit eyghen. Ende vter Mye op streckende an dat Haespat; ende wt desen voirs. twe merghen lants heb ic Dirc Deuer voirs. wt ghebannen mit recht, ende jonghe Florys van Tol tot behoef Jans, heer tot Arkel, met recht in ghebannen, alle dinc sonder erghelist. Ende om dat wij Willam Deuer pont ende Dirc Jacop Ghiseesoenssoen voirscr.

1) Doorgehaald.

buyere tot Aerlaveen voirs., selue ghenen seghelen hebben, soe hebben wij ghebeden Jacop Janssoen, scout voirs., dat hi desen brief voer ons beseghelen wil.

Zegel beschadigd.

1397. Allerzielendag. (2 Nov.)

Floriis van der Dwn, scout inden ambocht van Bloemers diic, *verklaart dat* Jacop vander Dwn, Daems zoen, *overgaf* een ghifte Willem Gherriits zoen, *ten behoeve van jonkheer van Arkel*, 6 *morgen lands*, die beleghen heeft op die oestzide dat ghasthws, ende Wermbout die kammaker, elcx met erue, ende op die westzide die graue van Hollant, Nyese Claeys Jans zoens ende Kerstgen die tinneghieter, elcx met erue, streckende vanden hofdiic toten weghe toe. Ende hier ouer waren Pieter Hokelinc ende Jan Luden zoen als buerluden.

Zegel verloren.

1397. Dingsdag voor St. Catherina. (21 Nov.)

Aernt van Besuelt, rechter in Alblaes, *en* Alaert Wouters soen, Willaem Hellinc, Paey Janssoen, ende Diric van Wijc, heemraders inden ambocht voerseit, *verklaren dat* Sarys Clawaerts soen *overgaf in* eenen eyghen Jannes Gillys soen, *ten behoeve van den heer van Arkel*, 12 *morgen lands*, *gelegen* tAlblaes op die zuutzide bider kerc, daer oest naest ghelant is Jannes Gilliis soen, ende westwert een weer lants, dat men heet het Kamenadelant. In kennessen der waerheit, om dat wi Willem Hellinc, Paey Jans soen, ende Diric van Wijc, selue gheen zeghelen en hebben, so hebben wi ghebeden den rechter ende Alaert onse medeghesel, dat si desen brief voer ons bezeghelen willen.

De beide zegels verloren.

1398. Vrouwen avond Conceptio. (7 Dec.)

Willem Willem Aernts soens soen, *verklaart te geven* Johan, heer van Arkel, van Pierlepond ende tslands van Mechelen,

4 *morgen lands*, *gelegen* int ambocht vander Ouderschye, en twaleftalf morghen ende in gheland sijn die graue van Holland ende die Heylighe Gheest van Schye voirs., ghemeynre vore ende ghemengheder aerden, ende beleghen heeft andie oestzide die heer van Brederode ende Jacop Aelbrechts soen, ende an die zwtside die stede van Delft mid horen lande, ende an die westside die heer van Engmonde ende die stede van Delf ende Symon Philips soen, ende an die noirdside die Brijdorpse weteringhe.

Zegel gaaf.

1398. Zaterdag na St. Marcus. (27 April.)

Willem Wouters zoen, scout van Bersinghehorn, *verklaart dat* Claes Gheriit zoen, tot eenen vrien eighendom *gaf*, Bartelmeus Folkynszoen van heer Gheriits weghen van Heemskercke al sulke huus ende erue, als hier nae ghescreuen staet binnen den ban van Bersinghehorn huus ende erue, daer hi nv ter tiit in woenachtic is, ende die eoeltwn, daer lende of siin die paepliic prouende ende Rembrant Ludekiin zoen, ende ien venne lants inden selue ban gheleghen bider leets, ende die groet daer of is neghentien gheerse luttel min of meer, ende lende of siin die paepliic preuende ende Rembrant Eylwaert zoen, ende ien gheers lants op die Hemmen, daer lende of siin Fokel Herings mit haer kinder, ende noch ien half ghers legghende op die Out venne, daer lende of sien Benning Wibrant zoen, Olbrant Obbe zoen.

Zegel gedeeltelijk beschadigd.

1398. Woensdag na St. Jan Baptist. (26 Junij.)

Jan vanden Woude, ridder, *belooft jonkheer* Jan, heer tArkel, tot Pierepont ende slands van Mechelen, 200 *Dordrechtsche gulden*, *te betalen* tot vermamen mijns joncheeren. Ende waert zake dat ic des niet en dede, zo gheloue ic binnen den naesten acht daghe daer naest comende, wanneer icx van minen joncheer vermaent worde, mit mijns selfs liue in te comen leysten tot Ghorinchaem, ende wt Ghorinchaem niet

te sceyden in gheenrewijs, ic en heb yerst minen lieuen joncheer voirscr. dese voirscr. summe ghelts wittelic ende wael betaelt, den lesten penninc mitten yersten, ende mede den waert voldaen van sinen cost.

Zegel verloren.

Hendrik van Barmen, ridder, staat ten behoeve der stad Erkelentz af een gedeelte van zijne lijfrente van 660 *oude schilden.* 1398, (20 *Julij.*)

Heinrich van Barmen, ritter, doin kont ind kenlich allen luden, die desen brieff soelen syene off hoeren lesen, want die burgermeisteren, scepenen ind gemeyne ampt van Erkelentz, van Berck ind van Breempt mir verbonden ind verwilkoirt steene vur sesshondert ind sesstich alde gulden schilde lijffpentzie, die te leueren ind to betalen jn der tijt mijns leuentz nae jnnehalde mijnre brieffue dar vp sprekende, so hain jch doch mit mijnen goeden willen (vurdachten) jn der tijt mijns vertentnisse, ind vmb heile ind troest mijnre selen, eyn verdragen ind vurwarden macke mit den vurg. burgemeisteren, scheepenen in gemeynen ampt vurs., want ich die vurs. summe guldene schilde jnder tijt mijns leuentz lange jaire gebuert ind vntphangen hain, die sie mir alle jaer guetlich jnd mynnelich betalt haue, also dat ich den vurg. burgermeisteren, scheipen ind gemeyne ampte vurs. eyne gonst ind vruntschap hain gedain jnd hain vn jairlinx gelaeten ind gegheuen hondert ind sesstich alde gulden schilde an auekuertinge der vurg. sess hondert ind sesstich alde schilde, also dat sij mir jaerlinx jnder tijt mijns leuentz nyet meer gheuen nóch betalen en soelen dan vijff hondert alde gulden schilde off die wer dar vur, nae jnnehalde mijnre brieffue, die to gheuen ind te leueren vp die tijt der betalingen, also sij mir verbonden steent; weirt sake dat sij mir die vurs. vouff hondert alde gulden schilde up den dach der betalingen nyet en gheeuen ind dae an bruchlich woirden, an eynen deile off an allen, so is gevurward, dat ich die vurs. sesshondert ind

sestich alde gulden schilde vorderen ind heisschen mach nae alre formen ind manyeren mijnre brieffes, dar vp sprekende sen yemans kroeninge, vytgescheiden alle argeliste. In oirkonde der wairheid so hain ich Henrich van Barmen, ritter, vurg., mijn segel mit mijnre rechter wist ind willen an desen brieff gehangen. Gegeuen jnt jaer nae den geboirt onaz Heren dusent driihondert echt ind nunctich jaer, des neisten dages nae Sent Margareten dage.

Gelijktijdig afschrift.

Uiterste wilsbeschikking van Alienora van Zuilen. 1390 (6 *October*).

In nomine Domini Amen. Nouerint vniuersi hoc presens publicum instrumentum visuri et audituri, quod anno a natiuitate eiusdem millesimo tricentesimo nonagesimo octauo, indictione sexta, mensis Octobris die nona, hora vesparum uel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris ac domini nostri domini Bonifacii, diuina prudencia pape noni, anno nono, in mei notarii publici ac testium infra scriptorum ad hoc specialiter vocatorum et rogatorum presentia, propter hoc personaliter constituta, venerabilis et honesta domina, domina Alienora, domina de Zulen, necnon de aggere Sancti Martini partium Zelandie, per Dei gratiam compos corporis, mentis, rationis et discrecionis, sollicite considerans et attendens, prout decuit, humane nature fragilitatem et quod dies hominis breues sunt et vita fragilis supra terram, animaduertens etiam nil fore certius morte, nichil que incertius eius hora, idcirco non inmerito de suprema pie cogitans felicitate, in qua fideles humane fragilitatis conditione posita pace fruuntur perhenni, nolens, vt asseruit sue vocationis tempore intestata decedere, sed diuina largiente gratia anime sue de bonis sibi adeo collatis salubriter prouidere atque intestati casum Altissimo fauente pro suis viribus euitare, suum testamentum, codicillos seu vltimam suam voluntatem ordinauit et disposuit in hunc modum: In primis volens ac mandans, quod omnia debita sua, de quibus constat ad presens, aut quodlibet

constare poterit in futurum, de primis et paratioribus bonis suis per executores sue vltime voluntatis inferius designatos, plene et ante omnia suis creditoribus persoluantur, et si qui in debitis eidem obligati fuerint, per eosdem executores moneantur, vt persoluant; voluit insuper et mandauit per dictam dominam, quod de aliis omnibus et singulis ordinandis et disponendis executores testamenti sui seu vltime voluntatis ac manufideles et fideicommissarii inferius annotati disponant, ordinant, agant et faciant, prout in quadam cedula, sigillo ipsius domine Alienore testatricis sigillata, continetur, cui cedule et contentis in eadem fidem adhiberi voluit plenariam, sicut in presenti instrumento publico contentis, que tamen cedula, si facta uel reperta non foret in suo scrineo aut sigillata, voluit nihilominus presens publicum instrumentum et contenta in eodem in suo robore permanere onerando extunt conscientias suorum executorum, vt ordinent et disponant de bonis suis, vti pro salute anime eiusdem nouerint expedire. Ad hec autem consequenda et fideliter adimplenda manufideles, fideicommissarios, executores et dispositores sui testamenti seu vltime voluntatis sue elegit, constituit et ordinauit venerabiles et honestos viros dominos Euerardum Foec, decanum, et Gherardum Bronchorst, canonicum ecclesie Sancti Saluatoris Traiectensis, Florencium de Borsele, dominum de aggere Sancte Martini partium Zelandie, Theodoricum de Borsele, eius fratrem, dominum de Zulen, filios dicte domine Alienore, Walrauum de Wye, militem, ac honorabilem dominam Elysabeth de Maldighen, dominam de Ackoye Traiectensis dyocesis, rogans et requirens eosdem executores et dispositores sui testamenti seu vltime voluntatis, vt diuine remuneracionis intuitu onus testamenti seu vltime voluntatis huiusmodi in se suscipiant et assumant, et sicut in eo ac cedula, de qua mensio presens est facta, ordinatum inuenerint, fideliter exequantur; adiciendo etiam, quod si aliquem seu aliquos ex dictis suis executoribus ante presentis sui testamenti seu voluntatis vltime execucionem uel dispositionem plenam ab hac luce decedere contigerit, aut abesse, uel commode se interesse

non posse, extunt superstes uel superstites ex eisdem et qui interesse commode possunt et volunt, seu potest et vult, premissa omnia et singula exequendi, disponendi et ordinandi plenam ac liberam habeant seu habeat potestatem, omnia alia testamenta, codicillos seu vltimas voluntates, presens per ipsam dominam Alienoram testatricem factos aut ordinatos, per presentiam reuocando, dans et concedens prefata domina Alienora testatrix suis executoribus predictis de omnibus suis bonis, mobilibus et immobilibus, presentibus et futuris et omnibus actionibus et juribus suis quibuscunque plenam potestatem post mortem suam, sine omni inventaria computi reddicione ac contradictione cuiuscunque, intromittendi ea ingrediendi ac de ipsis disponendi et ordinandi libere iuxta omnem modum et formam premissos transferensque in eosdem executores omnia bona seu mobilia et immobilia resque in eisdem bonis existentibus, et omnes actiones reales et personales vtiles, contrarias et directas, sibi contra quascunque personas, collegia seu vniuersitates ecclesiasticas uel seculares quacunque occasione seu causa competentes seu competituras, ac omnia alia jura sua presentia et futura, constituens eosdem suos executores procuratores in rem suam et ponens ipsos in locum et jus suum, vt defuncta eadem nomine suo coram quibuscumque judicibus competentibus actiones vtiles et directas aduersus easdem personas, collegia seu uniuersitates agere et experiri possint, ac omnia alia et singula facere et excercere, que in premissis necessaria fuerint, etiam si mandatum exigant magis speciale, donec testamentum seu vltima voluntas dicte domine testatricis iuxta predictos modum et formam fuerit plenarie executum, et hanc suam vltimam voluntatem esse asseruit, quam valere voluit jure testamenti cum protestacione, quod si jure testamenti valere non poterit, saltem valeat jure codicillorum seu, prout melius valere poterit, jure cuiuslibet vltime voluntatis, salua dicte domine testatrici reuocandi, renouandi, augendi, minuendi, in melius commutandi et interpretandi quamdiu vixerit huiusmodi suum testamentum seu vltimam voluntatem plenaria po-

testate, supra quibus omnibus et singulis prefata domina Alienora testatrix petiit a me notario publico subscripto sibi fieri publicum instrumentum sub ibidem presentium testimonio personarum. Acta fuerunt hec prope villam, que dicitur Ede, in domo habitacionis dicte domine Alienore, anno indictione, mense, die, hora et pontificatu, quibus supra presentibus ibidem venerabilibus et discretis viris domino Wermboldo de Buscoep, presbitero, Wilhelmo de Dolre, sculteto jn Ede, Abraham de Lantscroen ciue Traiectensi, Rutghero de Doem, opidano Amersforden. Wilhelmo Spiker et Gherardo Sluter, laycis dicte Traiectensis dyocesis, testibus fide dignis ad premissa vocatis specialiter et rogatis.

Et ego Wilhelmus Henrici, clericus Traiectensis dyocesis, publicus imperiali auctoritate et ordinaria admissione notarius, premissis constitutioni, ordinacioni, executorum electioni ac omnibus aliis et singulis sic ut premittitur, agerentur et fierent vna cum prenominatis testibus presens interfui eaque sic fieri, vidi et audiui, jdeoque hoc presens publicum instrumentum per alium fideliter scriptum inde confeci, quod manu mea propria subscribendo signo meo solito et consueto signaui, rogatus et requisitus in testimonium veritatis omnium premissorum.

Willem van Beijeren bevestigt den koop van den huize Heemskerk. 1398, (8 *Febr.*)

Willem van Beijeren, van Henegouwen ende van Hollant, bijde ghenaden Gods graue van Oesteruant ende heer van Althena, doen cond allen luden, dat wij geconfirmeert hebben, conformeren ende vestighen alsulke brieue ende coep als heer Gheryt van Heemskerc, heren Harberens., teghen onsen lieuen heer ende vader ghecoft heeft, alse dat huys tot Heemskerc mit sulken goeden als die brief, dien hij van onsen lieuen heer ende vader voirs. daer aff heeft, inhout ende begript, ende ghelouen him daer in te houden ende te sterken na inhout derseluer brieuen, die hij van onsen lieuen heer ende vader daer

aff heeft, ende vp sulke voirwairde als ons heer Gheryt voirs. dair off ghedaen, gheloeft ende met sinen open brieue beseghelt heeft. In oirconde desen brieue, beseghelt met onsen zeghel. Ghegheuen inden Hage vpten derden dach in Februario int jaer ons Heeren m. ccc. acht ende tneghentich, na den loep des hoefs van Hollant.

Afschrift.

Albrecht van Beijeren verkoopt aan Gerrit Heemskerk het huis en goed Heemskerk alsmede het dorp Etershem, onder voorwaarde dat hij de stad Staveren gedurende een bepaalden tijd voor hem zal verdedigen. 1398, (5 *Nov.*)

Aelbrecht, bij Gods ghenaden palensgraue vpten Riin, hertoghe in Beijeren, graue van Henegouwen, van Hollant, van Zeelant ende heer van Vrieslant, doen cond allen luyden, dat wij vercoft hebben heren Gheryt van Heemskerc, ridder, heren Harberen zoen, onse huys tot Heemskercke met alle sijnen toebehoeren, als dune, molen, zwanen ende anders, mit allen gueden ende renten den huse voirs. toebehorende, jn alre manieren als die heer Florys van Alcmade nv ter tijt van ons in bouelinghe heeft ende hij die ghebruykt, ende des sal heer Gheryt van Heemskerc voirn. dit voirs. huys van Heemskerc van ons ontfaen ende houden van ons ende onsen nacomelingen, hij ende sijn nacomelingen ende erfnamen tot eenen erfleen binnen aftersuster kiint niet te versteruen, ende man die voerder hant te hebben voir twijf, dair sij beyde effen na sijn ghebueren. Voert so hebben wij Gheryt voirn. vercoft een dorpe, dat gheheten is Etershem, ende dat sal hij hebben ende van ons houden jn allen schijn als hij Luttiwesthuse heeft, ende die brieue begrepen ende inhouden, die hij van ons dair aff heeft. Ende dat huis tot Heemskerc met sijn toebehoren als voirs. staet, ende dat dorpe tot Etershem sullen wij hem beleenen ende verlyen, so wanneer hij des an ons versoect ende hum onse brieuen dair aff gheuen. Ende voir dat huys tot Heemskerc voirn. ende voir die dunen, molen

ende zwanen ende anders mit allen sijn toebehoeren, alst heer Florys voirghen. nv in beuelinghe heeft ende bewaert, ende voir dat dorp van Etershem, so sal heer Gheryt voirn. legghen in onsen dienste in onsen stede van Staueren, met twe hondert ghewapende vp sijns selfs coste, jngaende viertien daghen na Alre Heylighen dach lestleden, ende voirt duerende tot Meyen daghe toe naestcomende, ende sal ons stede van Staueren beleghen ende bewaren vp sinen anxte tot onser eeren ende oerbaer den tijt wt voirs. Ende bouen desen dienste voirs. so sal nochtans heer Gheryt voirn. onse gheuen an ghereden ghelde twedusent nye Ghelresche gulden off payment dair voir nader wairde. Ende want heer Gheryt van Heemskerc dat huys tot Heemskerc ende die renten dair toe behorende rechteuoert niet aentasten en sal, ouermits dat heer Florys van Alcmade jaren dair an heeft, als die brieuen jnhouden, die hij van ons dair off heeft, soe hebben wij heren Geryt van Heemskerc voirn. voir den dienst, die hij nv ons doen sal tot Staueren, ende oeck voir dat gherede ghelt dat hij ons gheuen sal, als voirs. staet, ghegheuen ende gheuen alle jair totter tijt toe dattet voirs. huys tot Heemskerc met allen sijnen toebehoeren als voirs. staet, aen him coemt, ende heer Florys jaren wt sijn, hondert Enghelsche nobels, die wij him bewisen te ontfaen ende in te nemen wt onsen watere, gheheten die Weer, gheleghen in onsen lande van Waterlant, ende als onse rentmeister, die is off ter tijt aldaer wesen sal, onse water voirs. ende die vischerien dair aff verhueren sal, so willen wij, dat heer Gheryt voirn. bij onsen rentmeister come of sinen ghewaerden bode sende ende neme ghelofte van dien ghenen, die onse watere voirn. off die vischerien dair off huyren sullen totter sommen toe van hondert nobellen voirs. him te betalen, ende als dat voirs. huys tot Heemskerc mit alle sinen toebehoeren als voirs. staet, aen heeren Gheryt voirn. ghecomen is, ende heer Florys jaren wt sijn, so en sullen wij noch onse nacomelinghen niet meer ghebonden wesen, die voirs. hondert nobels heeren Gheryt

voirss. langher te betalen, ende ontbieden ende beuelen onsen rentmeister, die nv dair is off ter tijt aldaer wesen sal, dat heer Gheryt voirs. of sinen ghewaerden bode ghelofte laet nemen vanden hondert nobelen voirs., als voirs. staet, ende him ende sinen bode daer toe gunstich ende vorderlic wesen. Ende om dat wij voir ons ende voir onsen nacomelingen beeren Gheryt voirn. ende sinen nacomelingen ende erfnamen alle die punten voirs. jn alre manieren als voirs. staet, vaste ende ghestade houden willen ende ghehouden willen hebben, soe hebben wij deesen open brief beseghelt met onsen zeghele, Ghegheuen jnden Haghe vpten vijften dach in Nouembri int jaer m. ccc. acht ende tnegentich.

Afschrift.

Albrecht van Beijeren verklaart van Gerrit van Heemskerk ontvangen te hebben 2000 *Geld. g., wegens den verkoop van den huise Heemskerk.* 1398, (23 *Nov.*)

Aelbrecht, bi Goids genaden Palensgraue vpten Riin, hertoge in Beyeren, graue van Henegouwen, van Hollant, van Zeelant ende heer van Vrieslant, doen cont allen luden, dat wij ontfaen hebben in ons selfs hant van heren Gheryt van Heemskerc ende hi ons ghelooft hadde ende sculdich was vander ouerdrachten tusschen ons ende him van onsen huyse van Heemskerc na inhouden der brieue, die hij dair of van ons heeft, twee duysent nye Ghelresse gulden, ende schelden him dair of quyt mit desen brieue, beseghelt met onsen segele. Ghegheuen inden Hage opten drie ende twintichsten dach in Nouembri, int jaer ons Heren m. ccc. acht ende tneghentich.

Het zegel onbeschadigd.

Louis vanden Kelre verkoopt aan Mechteld van Borselen eenige erfrenten te Asten. 1398, (10 *Nov.*)

Johanna, bider gracien Goeds hertoghinne van Luccemb., van Lothr., van Brabant ende van Lymb., marcgreuinne des

heilichs rijcs, doen cont allen luden, dat opten dach datum des briefs voir ons quam ende voir onse mannen van leen hier onder genoempt, onse gemynde Louis vanden Kelre, kennende ende lyende, hoe hi om een zeker somme gelts hem wael vernuecht, vercocht hadde wael ende wettelic in title van wetteliken vercope, onsen gemynder vrouwen Mechtelden van Borssel, vrouwe van Hoestraten, daer tsegewerdich staende, twintich ouder scilden siaers erfrenten, die hi hadde aen ende op die thiende van Asten mitten anderen goeden van Asten van ons in leen ruerende, gelijc die brieuen, die daer af sijn ende die hi voer ons ende onse manne thoenen dede, clerliker mogen begripen, begerende derre te deruen tot behoef vrouwen Mechtelden voerscr., ende hoer daer in te goeden ende te vestigen na rechte ende costumen ons hoefs; ons oetmoedelic verzoekende, dat wij onse consent hier toe gheuen wouden, ende daer op manen doen enen onser mannen ondergescreuen, wes daer toe van rechte sculdich wer te geschien, also dat wij onse consent daer toe ghevende; behoudelic ons altoes onser heerlicheit ende anders gegewelx recht, daer op manen deden eenen onser mannen ondergenoempt, die hem metten anderen daer op beriet ende beraden ons wederbrachte, wesende voir een vonnisse, dat Louis vanden Kelre voirs. dese voirs. twintich aude schilde siaers erfrenten, gelijc hij die houdende ware, ons opdragen soude in onsen handen tot behoef onser gemynder vrouwen Mechtelden van Borssel, vrouwe van Hoestraten voerscr., ende soude voirt werpen daer op ende verthien, hem bekennende engheen recht meer daer aen te behouden in geenrewijs, so dat Louis vanden Kelre voirscr., gelijc dat vonnisse onser mannen gewijst hadde, volcomelic dede. Ende dien geschiet, begerde vrouwe Mechtelt voirs. tot desen voirs. erfrenten te comen met enen vremden momboir, daer toe sij bi consent ons getruwen heren Jans van Kuyc, heren van Hoestraten, hoirs mans ende wetlichs momboirs daer tsegenwerdich staende, noemde, ende koes heren Claes Swaef, ridder, den jongen, daer bi ende aenstaende,

dien wij hoir tot eenen vremden momboir hier toe mitten rechte ons hoefs leuerden, ende also ontfing vrouwe Mechtelt voirs. mitten seluen heren Claese Swaef dese voirs. erfrenten van ons met alsulken condicien ende vorwerden, dat die langste leuende van vrouwen Mechtelden ende heren Janne heren van Hoestraten hoere man voirs. dese voirs. erfrenten behouden sal sijn leefdage lang, ende daer teynden selen die wederkeeren daer sij schuldich sijn te gaan op vrouwen Mechtelden hoir eygen erfgenamen voirscr., sonder argelist. Ende geschieden hier in alle punten ende articlen van rechte, die na costumen ons hoefs daer in schuldich waren te geschien, niet daer in vergheten noch achter gelaten. In orconden des briefs daer wij onsen zegel aen hebben doen hangen. Ende hebben voirt versocht onse getruwe mannen van leen, te weten, heren Janne van Namen, heer van Wijnendale ende van Wallhain, onsen lieuen neue, heren Danele, heer van Bouchant, heren Janne van Oppeen, onsen hofmeester, heren Claese van Sinte Gorix, ter tijt onse amman van Bruesele, ende heren Gherit van Wezenbeke, ter tijt onsen schoutet van Santhouen, ridderen, Louis van Boechout ende Walraven vanden Berge, knapen, omdat sij als onse mannen van leen hier bi ende ouer waren, dat sij hoir zegele metten onsen hier mede aenhangen willen. Ende wij Jan van Namen, her te Wijnendale ende te Waelhain, Danele, her van Bouchout, Jan van Oppeen, Claes van Sente Gorix ende Gherit van Wezenbeke, ridderen, Louis van Boechout ende Walraven vanden Berge, knapen voerscr, om dat wij als manne van leen onsen genedigen vrouwen voerscr. hier bi ende aen siin geweest, daer alle zaken gelije sij voirscr. staen geschieden, hebben onse zegelen ten beuele onser genedigen vrouwen metten hoeren hiermede aengehangen, in kennissen der waerheit. Gegeuen tot Bruessele thien dage in Novembri int jaer ons Heren dusent driehondert negentich ende achte.

De acht zegels beschadigd.

Deselfde draagt tevens aan haar over het hem nog verschuldigde achterstallige dier erfrenten. 1398, (10 *Nov.*)

Johanne, bider gracien Goids hertoghinne van Luccemb., van Lothr., van Brabant ende van Lymb., marcgrauinne des heilichs rijcs, doen cont allen luden, dat opten dach datum des briefs voir ons quam ende voir onse manne van leen, hier onder genoempt, onse gemynde Louis vanden Kelre, die ons thoenen dede, hoe hi zeker jaerscharen ende paymente, die hem wtstonden ende gebraken, verlee als van twintich ouder schilden jaerlichschen erfrenten, die hi houdende geweest hadde aen ende op die thienden mitten goeden van Asten veronderpandt, gelijc men in brieuen daer opgemaect ende die hi ons aldaer lesen dede, clerliker sien moge, vercocht hadde wael ende wittelic onser gemynder vrouwen Mechtelden van Borssel, vrouwe van Hoestraten, ende begerde al alsulken achterstelle also verre als men die te wittigen rekeningen bewisen moge, ouer te gheuen vrouwe Mechtelden voers., die dieselue twintich oude scilden vercregen hadde ende houdende weer, ende dede daer toe de selue Louis ten maningen van ons ende wisen onser mannen ondergescreuen, allet dat daer toe na ons hoefs recht schuldich was te geschien, sonder argelist niet daerin vergheten noch achtergelaten. In orconden des briefs daer wij hertoghinne voirscr. ende wij Jan van Namen, heer te Wijnendale ende te Wailhain, Danele, heer van Boechout, Jan van Oppein, hofmeester onser genediger vrouwe voirs., Claes van Sente Gorix, ter tijt amman van Bruessele, ende Gheert van Wezenbeke, ter tijt schoutet van Santhouen, ridderen, Louis van Boechout ende Walraven vanden Berge, knapen, om dat wij as mannen van leen onser genediger vrouwen der hertoghinne van Luccemb. ende van Brabant, daer bi ende aen sijn geweest daer dese zaken voirs. aldus geschieden, hebben onse zegelen zamentlic aengehangen. Gegeuen tot Bruessele den thienden dach in Nouembris int jaer ons Heren dusent driehondert negentich ende achte.

De zegels alle verloren.

Albrecht van Beijeren verklaart, dat Gerrit van Heemskerk de stad Staveren gedurende den bepaalden tijd bewaard en de koopprijs van het huis Heemskerk voldaan heeft. 1399, (8 *Julij*).

Albrecht, bij Gods ghenade palensgraue vpten Rijn, hertoge in Beyeren, graue van Henegouwen, van Hollant, van Zeelant ende heer van Vrieslant, doen cond allen luden. Want ons heer Gheeryt van Heemskere, ridder, inden coep, die hij met ons dede ende maeckte vanden huse tot Heemskerck ende vanden dorp van Eterschem, gheloeft hadde onse capitain te wesen van onsen stede van Staueren ende die te bewaren met twe hondert ghewapende op sijns selfs cost, van Alreheylighen daghe tot Meye daghe toe beyde lestleeden, ende oeck te gheuen ende te betalen in ons selfs hant twe dusent nye Ghelresche gulden; soe bekennen wij ende belyen met desen open brieue, dat her Gheryt voirn. onse stede van Staueren den tijt wt voirs. met twehondert ghewapende bewaert heeft, als hij ons gheloeft hadde; dat wijs him bedancken, ende dat hij ons van dier gheloften ende alle voirwairden dair aff ruerende ende vanden twedusent gulden voirs. wael voldaen ende betaelt heeft, ende schelden hem dair off quyt met deesen brieue beseghelt met onsen zeghel. Ghegheuen inden Haghe acht daghen in Julio inden jair ons Heren m. ccc. neghen ende tneghentich.

Afschrift.

(*Wordt vervolgd.*)

BISSCHOPPELIJKE REKENING

VAN

1377-1378.

MEDEGEDEELD DOOR

Dr. J. P. VERMEULEN,
Archivarius der provincie Utrecht.

Recepta.

Dit is dat Godevaert die Rijc ontfaen heeft van mijns heren weghen van Vtrecht van Sente Remys daghe inden jaer van lxxvij tot Sente Remys daghe toe inden jaer lxxviij daer naest volghende. Inden iersten

Die tyns omtrent Vtrecht ontfaen xiij plagghen voer elc ℔.

Inden iersten vanden tyns tot Zeyst v ℔. Item vanden tyns tot Leersen x s., viij d. Item die tyns int Ghoye vi s. Item dat stroyelgelt van Zeysterbrug ix ℔, iiij s. Item van verkengelde tot Zeyst xvi ℔, x s. Item van weder gelde tot Zeyst viij ℔, x s. Item die monic van Moersberch te tynse j ℔.

Die tyns in Emelant.

Inden iersten die tyns tAmersfoert x ℔, xv s. Item vanden tyns tot Loesden vi ℔, xiij s., iiij d. Item tot Loesden xxvi voeder houts ix ℔, x s., viij d. Item die tyns tot Bernevelt xxxi s., iij d. Item tAmersfoert vi mud souts, dat mud xxvi pl., maect xiij sch.

Prima summa. Summa van den tynse lxix ℔, x s., xi d. ende xiij plagghen voer elc ℔, dat beloept metten sout lxxxviij sch., iiij pl., j Holl., den scilt gherekent voer xij slecht plagghen, ende soe voert al dit boec doer.

Tot Loeric.

Dat hofgoet tot Loeric elc ℔ voer x goede plagghen, ende elc goede plagghe voer xviij Holl. Soe beloept dat hofgoet tot Loeric te samen xiij ℔, xix s., vi d., maect xiij sch., j pl., iii½ Holl.

Tot Bunnic.

Dat hofgoet tot Bunnic, elc ℔ voer x goede plagghen, ende elc goede plagghe voer xviij Holl. Soe beloept dat hofgoet tot Bunnic, alsoe alse *heren Willems Tams rekeninghe houdt, ghelijc alst* 1) inden jaer hier voer biden particlen ghescreuen is, te samen gherekent ij^{c}lix ℔, xix s., dat maect in slechten plagghen, xij pl. voer den scilt gherekent, cc xliii sch., viii pl., vii Holl.

Tot Wercouden.

Dat hofgoet tot Wercouden, elc ℔ voer x goede plagghen, ende elc goede plagghe voer xviij Holl. Soe beloept dat hofgoet tot Wercouden, ghelijc als voerscr. is vanden hofgoede tot Bunnic, te samen gherekent clxxv ℔, xvij s., maect in slechten plagghen, xij plagghen voer den scilt, clxiiij sch., x pl., v Holl.

Tot Beverweerde.

Dat hofgoet tot Beverweerde, elc ℔ voer x goede plagghen ende elc goede plagghe voer xviij Holl. Soe beloept dat hofgoet tot Beverweerde, ghelijc alse voerscr. is vanden anderen hofgoede, te samen gherekent xli ℔, xiij s., iiij d., maect in slechten plagghen, xii pl. voer den scilt, xxxix sch., i¼ gr.

Secunda summa. Summa vanden hofgoede iiij^{c}lx sch., viii½ pl., iii½ Holl.

tPachtgoet omtrent Vtrecht, elc ℔ viij pl.

Inden iersten een hofstat leeght bider kercken tot Bunnic, heeft Gheryt Ever om j ℔, viij hoenre. Item Gielys Breye xiij s., ix d. Item Jan die Ridder vi ℔. Item Gheryt Bud-

1) Doorgehaald.

dinghs soen ij merghen tot Loeric, die heeft Henric sheren coc van Vyanen ij ℔. Item Willem vander Cule ii ℔, xiij s., iiij d. Item die honichmaet tUtrecht j ℔. Item Aleyt Gielys te Vechten xviij s., viij d. Item dat conuent van Sente Seruaes tUtrecht ii ℔, viij s. Item een hofstede in die Tollensteghe ij ℔ xiij s., iiij d. Item Jacob die Greve vanden goede ter Meer ij ℔. Item her Jan van Rynesse van xxiiij merghen lants, die bi Rynouwen gheleghen sijn l ℔. Item Lodewijch die Becker van vi merghen lants xxi ℔. Item die ganse cule op die Bilt her Vrederic van Nyenvelt om ij ℔, x s.

Tercia summa. Summa xciiij ℔, xvij s., j d., ende viij plagghen voer elc ℔, dat maect lxiii sch., ij plz., i½ gr., j d.

Die Coppel.

tPachtgoet op die Coppel, des is lx merghen, dat ghoet heeft ghehûert Dirc die Keyser ende Aelbrecht Keyl om xxiiij marc ende xi loet siluers, dat is xii sch., iiij pl., ende elc marc voer xviij½ ℔, dat maect te samen iij^{c}iiij sch., v pl., i½ gr.

Die Vierendelen.

tPachtgoet vanden Vierendelen tot Wercouden, verhûert bi siluer, die marc voer xviij½ ℔, als voerscr. is.

Inden iersten Willem vander Haer xvi merghen om twe marc siluers, die marc xviij½ ℔ als voerscr. is, maect xxiiij sch., viij pl. Item vi merghen inden Gheer, die heeft Ghisebrecht vanden Rijn om ix½ ouden sch., den ouden sch. gherekent voer xxxvi pl., maect xxviij sch., vi pl. Item Willem vander Haer iij½ merghen om vi loet siluers, dat maect iiij sch., vii½ pl. Item Aelbrecht vanden Zande xij merghen om een marc ende xiiij loet siluers, maect xxiij sch., i½ pl. Item Spronc Aernts soen xvij hont lants om een halue marc siluers, maect vi sch., ij pl. Item Spronc Yden soen xxiiij merghen lants om drie marc ende xij loet siluers, maect xlvi sch., iij pl. Item Aernt Moye ij hont lants om ij loet siluers, maect j sch., vi½ pl. Item Spronc Stultinghs soen ij½ merghen lants om x loet siluers, maect vij sch., viij½ pl. Item Dirc die Stoeter iij½ merghen lants om xij loet siluers, dat maect ix sch., iij pl.

Item Jan Reynier van enen stuc lants xx plagghen, maect j sch. viij pl. Die borch hoeve xx morghen lants heeft Braem vanden Velde om v marc, xi loet siluers ende ij pl., die marc voer xviij½ ℔ als voerscr. js, maect lxx sch. iii½ pl. ½ gr. Peter vander Maet heeft dat goet ter Maet om v marc, xi loet siluers ende ij pl., die marc xviij½ ℔, maect lxx sch. iiij pl. i½ gr.

Quarta summa. Summa vander Coppel, vanden vierdelen tot Werconden, vander borch hoeve ende vanden goede ter Maet v°xcviij sch. ix pl. ½ gr.

tPachtgoet jn Emelant.

Inden jersten Wouter Ketelaer ende Heyn Hasenvoet twee campken om xxij loet siluers ende ij vierdel van enen loet, die marc xviij½ ℔ als voerscr. js, maect xvij sch. vj pl. vij Holl. Item Heyn Hasenvoet een campken om xviij loet siluers, ende een vierdel van enen loet, maect xiiij sch. i½ gr. j Holl. Item dat goet te Middelaer heeft Lambr. Everts soen ende Gode Lambr. soen om derdalf marc siluers, dat maect xxx sch. x pl. Item Heyn van Hoevelaken ende Gher. Goeswijns soen een stuc lants voer Stoutenborch om ij marc ende een loet siluers, maect xxv sch. v pl. ½ gr.

Item pipen camp heeft Wouter Gheysinc om xiiij loet siluers, maect x sch. ix½ pl. Item die vrouwe van Coelen van eene hofstat voer Stoutenborch ende een stuc lants om een halue marc siluers, maect vi sch. ij pl. Item een vierdel lants after dat huys tot Hoevelaken, dat had onledighe, om viij sch. Item die tijns ter Eem vanden hofstaden voer dat huys ter Eem, die beloept iij s. v d. ½ mijt, also alse jnden anderen jaer voer dese rekeninghe wael ghescr. staet metten particlen, ende voer elken penninc enen Holl., maect te samen ij½ pl. j Holl. j mijt. Item die smael tiende ter Eem had mijn heer Claes van Loenen ghegheuen.

Quarta summa. Summa vanden pachtgoede jn Emelant ende vanden tijnse ter Eem cxiij sch. j gr. j Holl. j mijt.

tPachtgoet ter Eem ende tot Baerne
viij plagghen voer elc ℔.

Inden jersten vanden lande tot Baerne. Mijns heren slach jnden graesse heeft Ghise van Aken ende Roefelts kinder om xxiiij ℔, maect xvi sch. Item die slach jndie Oelt Ghiseken Willems soen om vij ℔, maect iiij sch. viij pl. Item een slach voer dat Wildeveen Ghise Doem om x pl. Item die Daken slach Sceel Ghise om vi hoenre. Item die Weert slach Willem die Man om ij sch. Item een half vûerdel jnden Coecamp Neude Nellen soen om j sch. Item iij vûerdel jn Scuppenberch slach Goeswijn Jan Willems soen om ij sch. iiij pl. Item der Kere lant Heyn Vosse om vij sch. iiij pl. Item jn Loesder maet twee stuc lants, die jc daer vont ende jerst creech, heeft Aernt die smit om viij sch.

Ter Eem.

Dat lant, dat leeght jn Nennincs Wouters soens lant, dat had die selue Nenninc om vij sch. iiij pl. Item Weyndelmoet Scaden een hofstat voer die kere aen den dijc om iiii½ pl. Item die hofstaden, die kere van Weindelmoeden hofstat bi Claes Dijnaerts laghen ledich. Item die hofstat bider waden, daer was een graft jn ghegrauen, alsoe dat daer af niet en quam. Item dat brugghelt tot Eem hadde Claes Loenen ende Claes Dijnaert om xxxix ℔, dat beloept minen heer half aen, dat js xix ℔ x s., dat maect xiij sch. Item Jan Ent van dat hi metter zeeghen dreef jn die Eem, daer af ghegheuen i½ pl. Item Jacob van Bûeren van der zeeghen i½ pl. Item Ghiseken Dircs soen van der zeeghen i½ pl. Item tot Zoes van Heyn Aelbr. soen van tijnse van eenen hoyemade vi ℔, maect iiij sch. Item vander weyden tot Zoes vanden hoyemade, die voer weyden hadde Peter Werrinc met sinen gesellen om x sch. Item die naweyde, doe dat hoye af was, dat had Euert Taetse om xij sch. Item vanden tijns tot Hoevelaken elc hoeve iiij swert, ende der hoeuen js xxiiij, maect j sch. No. of h. Schenen. Item een hoeue tot Hoevelaken gheeft iiij pont was, dat pont om v pl., maect j sch. viij pl.

Item dat lant ter Eem after dat huys. Item vanden hoije, dat jc tot Zoes aen ghement hadde, vercoft enen scelf Schenen van Hamelenberghe om v sch. Item den anderen scelf vercoft Heyn Naghel om v ℔, maect iij sch. viij pl. Item den derden scelf coft Peter Aelbr. soen om x ℔, maect vi sch. viij pl. Item den vierden scelf coft Lambr. Cleppen swagher om viij ℔, dat maect v sch. iiij pl.

Sexta summa. Summa vanden pachtgoede ter Eem ende tot Baerne cxij sch iij pl.

Die ganse culen tot Baerne.

Die groet ganse cule tot Baerne verhûert om c ganse. Die cleyn ganse cule tot Baerne verhûert om x ganse. Dese ganse vanden twee ganse culen tot Baerne, die gaf mijnheer Claes van Loenen.

Tot Renen.

tPachtgoet tot Renen omtrent der Horst verhûert viij pl. voer elc ℔.

Inden jersten die Hoeghe Horst, dat een boeghaart te wesen plach. Item vi merghen, die jn die hoeve ligghen, heeft Wouter van Broec, den merghen om iiij ℔, maect xxiiij ℔.

Item her Willem van Rees v merghen, den merghen iiij ℔ maect xx ℔. Item Volprechts campe Willem tol om xi ℔. Item Gher. van Broechaghen v merghen jnden Ossencampe, den merghen iij ℔ xv s., maect xviiij ℔ xv s. Item die cleyn hoeve heeft Coen Tûer, ende Aernt Lambr. soen iiij merghen, den merghen iij ℔ v s., maect xiij ℔. Item Elyaes campken Coen ende Aernt voerser. iij½ merghen, die merghen iiij ℔ xv s., maect xv ℔ xij½ s. Item Johannes Scetter ende Aelbrecht van Renen iiij merghen, den merghen iij ℔ xv s., maect xv ℔. Item daer naest Willem Tolle vi merghen, den merghen iij ℔, maect xviij ℔. Item daer bi Jan van Bommael vi merghen, den merghen iij ℔ v s., maect xix ℔ x s. Item die Rughe campe heeft die sceermaker iii½ merghen, den merghen om iiij ℔, maect xiiij ℔. Item Elyaes van Laer den Perric camp ij½ merghen, den

merghen iij ℔, maect vij½ ℔. Item Helincx Maet vi merghen, die worden ghehoyt van mijns heren weghen. Item daer voer ligghen iij merghen, die ghehoydt worden. Item jn tBiscops maet ij campe ele van iij merghen, hadde Jan van Dyest den merghen om iij ℔, maect xviij ℔. Item daer bi ij campe, elc van iij merghen, hadde Evert Vreyse den merghen om iij ℔, maect xviij ℔. Dat ander lant in tBiscops maet wart ghehoydt. Item Jan vanden Velde van Dullenborch te samen c xxx ℔.

Septima summa. Summa vanden lande tot Renen ende van Dullenborch te samen ij^{c}xliij ℔ vij½ s., dat maect ij^{c}xxviij sch. xi pl.

Die Dyeperinge.

Dat pachtgoet vander Dieperinge ontfaen jn ouden groeten, alsoe als die particlen houden jnder ander rekeninghe voer dit jaer, ende dat beloept te samen vi^{c}lix oude groet xi d., ende voer elken ouden grooten ontfaen ij plagghen ende iij Brabantsche, dat maect cxxx sch. vi½ pl. v Holl. Item dat pachtgoet van Nyewencoep ontfaen jn ouden gr., alsoe alse die particlen daer af houden, alsoe alse voerscr. js, ende dat beloept te samen vi^{c}xxxi oude gr. ij Enghels xij d., ende voer elken ouden gr. ontf. ij pl. iij br. alse voerscr. js, dat maect te samen c xxv sch. ij pl. Item dat pachtgoet van Zecvelt ontf. jn ouden gr., alsoe alse voerscr. js, ende dat beloept te samen vj^{c}xxiij oude gr. iij d. ij miten, ende voer elken ouden gr. ij pl. iij br., alse voerscr. js, dat maect te samen c xxiij sch. iiij pl. iiij Holl. Item dat pachtgoet van Cameric ontf. jn ouden gr. alsoe alse voerscr. js, ende dat beloept te samen vi^{c}xxij oude gr. ij miten, ende voer elken ouden gr. ij pl. iij br., alse voerscr. js, dat maect te samen c xxiij sch. j pl.

Octava summa. Summa vanden pachtgoede vander Dyeperinge, Nyewencoep, Zecvelt ende Cameric te samen v^{c}ij sch. ii½ pl.

tPachtgoet vander Weyden.

Dit js dat pachtgoet vander Weyden na den nuwen register. Inden jersten soe sijn op die Rugheweyde xvi hoeven lants.

Item op die Langheweyde sijn xxxvij hoeven lants, ende iij vierdel eenre hoeven; ende in die Cort hoeven sijn v½ hoeven lants j merghen min, dit beloept te samen lix hoeven, iiij merghen lants, ende elc hoeve ghelt anderhalve marc siluers, dat sijn te samen lxxxviij marc, xiiij loet siluers ende dat vijftendeel van iiij loeten siluers, ende elc marc siluers voer xviij½ ℔, gherekent als voerscr. js, dat maect m. xcvi sch. viii½ pl. vi Holl., den scilt gherekent voer xij pl. Ende van desen gelde salmen voer vyt nemen xxiiij licht scilde tot mijns heeren behoef, die men altoes minen heer pleeght voer vyt desen gelde te nemen, soe blijft des ghelt m lxxij sch. viij½ pl. vi Holl. Ende dat gelt salmen deylen teghen den heren van den vijf goeds husen, soe blijft mijns heren deel metten xxiiij sch., die men voer vyt neemt, v°lx sch. iiij pl. vij Holl. Nona summa. Summa vander Weyden van mijns heeren deel v°lx sch. iiij pl. vij Holl.

tPacht coerne.

Inden jersten tot Zeyst Jan die Daker van den goede, dat Ghise vander Moelen plach te bouwen xi½ mud roghs Vtr. maet. Item die ghebûer van Loesden xl mud roghs Amersfoertsche maet, die maken lx mud Vtr. maet. Item dat hout coerne tot Bernevelt, dat beloept xxiij½ mud roghs Trichtsche maet. Item tot Bernevelt vanden seluen goeden xx½ mud gherstens coerns Trichtsche maet. Item vanden goede tot Colfscoten ij mud roghs Amersf. maet, maect iij mud Vtr. maet. Item vanden goede tot Manderen Jan vander Lijnde ende Jan Schenens soen vi mud roghs Vtr. maet. Item vanden Collande tAmersf. j mud roghs Amersf. maet, dats i½ mud Vtr. maet. Summa vanden rogghe te samen c v½ mud roghs Vtr. maet ende xx½ mudde ghersten.

Rogghe ende gherst vercoft.

Dit js dat Godevaert voers. vercoft heeft vanden rogghe ende vander ghersten voerscr. Inden jersten vercoft van rogghe ende ghersten tot Bernevelt, om dat jc den rogghe niet ghecrighen en conde, coep van Wessel iiij mud roghs ende iij

mud ghersten, die hi sculdich was, dat paer mud coerns, dat js een mud roghs ende een mudde ghersten bi Reynier Keyl ende Herman Vten Wyer om iiij ℔, maect x sch. viij pl. Item Oede van Ostvelt ii½ mudde roghs ende ii½ mudde ghersten, die si sculdich was vanden coerne tot Bernevelt, dat paer mudde coerns als voersc. is om iiij ℔, maect vi sch. viij pl. Item Lubbert van Ostvelt ij½ mudde roghs ende ij½ mudde ghersten, die hie sculdich was, dat paer coerns als voersc. js, om iiij ℔, dat maect vi sch. viij pl. Item Vranc van Ostvelt ij½ mudde roghs ende ij½ mudde ghersten, die hi sculdich is, dat paer coers als voersc. js, om iiij ℔, maect vi sch. viij pl. Item een mud roghs vercoft Amersf. maet van den Collande, dat js i½ mud Vtr. maet om ij sch. iiij pl. Item Heyn Ghisen soen twee mud roghs van Bernevelt, dat mud xx pl., dat maect iij sch. iiij pl. Item Jan den Dacker vercoft vij½ mud rogghe, dat mud xviij pl. Vtr. maet, maect xi sch. iij pl.

X^{a} summa. Summa van xxij½ mudde roghs ende van xi½ mud ghersten voersc. xlvij sch. vij pl.

Die tienden bouen die stat.

Dit sijn die tienden bouen die stat van Vtrecht vercoft bi goeden gelde ende op elc ℔ xij d., te rasoen des selfs gelts, dat sijn xij Dordr. plagghen voer elc ℔, ende dit rasoen js van elken blocke tienden mede gherekent ende ghesummet. Inden jersten die winter gerst tiende tot Werconden, tot Odic, Stroenmaet ende Rysebrug coft Lubbert Vten Weerde ende Jan Coeman om xxiij ℔ bonorum, dat js metten rasoen xxiiij ℔ iij s. bonorum, maect xxiiij sch. i½ plagghe iiij½ Holl. Dat ander bloc vander winter gherst tiende van Bunniker Enghe coppel, Roemster Enghe, Vechten, weyde tiende ende hoeve tiende coft Heyn Weyde om xxiij ℔ bonorum, dat is metten rasoen xxiiij ℔ iij s. bonorum, maect xxiiij sch. i½ pl. iiij½ Holl. Dat ouerste bloc van Wercouden coft Jacob Dircs soen ende Jan Bloem om iij^{c} xvi ℔ bonorum, dat is metten rasoen iij^{c}xxxi ℔ xvi s. bonorum, maect iij^{c}xxxi sch. ix pl. x Holl. Dat nederste bloc

van Werconden coft Eue Gher. soen ende Jacob vander Wyerse om iij^{c} xxxv ℔ bonorum, dat is metten rasoen iij^{c} li ℔ xv s. bonorum, maect iij^{c} li sch. ix pl. Odiker tiende coft Mathijs die Vroede om c lxx ℔ bonorum, dat is metten rasoen c xxviij ℔ x s. bonorum, dat maect c lxxviij sch. vi pl. Bunniker Enghe tiende coft Jan die Gruter om c xxxiij ℔ bonorum, dat is metten rasoen c xxxix ℔ xiij s. bonorum, maect c xxxix sch. vij½ pl. iiij½ Holl. Die hoeve tiende coft Peter Vten Boghaerde ende Jan van Oestrom om c l ℔, dat js metten rasoen clvij ℔ x s. bonorum, dat maect clvij sch. vi pl. Roemster Enghe tiende hadde her Vrederic van Nyenvelt bi Willem van Angheren om xxv oude sch., maken lxxv sch. Rijsebrug tiende coft Ghisebr. Schine om lxvi ℔ bonorum, dat js metten rasoen lxix ℔ vi s. bonorum, maect lxix sch. iij½ pl. ij Holl. Die Coppel tiende heeft Dirc Keyser bi Willem van Angheren om xxv ℔ bonorum, maect xxvi sch. Streenmaet tiende coft Lubbert Vten Weerde om li ℔ bonorum, dat js metten rasoen liij ℔ xi s. bonorum, maect liij sch. vi½ pl. ij Holl. Vechten tiende coft Jan Vten Boeghaerde ende Dirc Vten Weerde om ij^{c}v ℔ bonorum, dat js metten rasoen ij^{c}xv ℔ v s. bonorum, maect ij^{c}xv sch. iij pl. Die weyde tiende coft her Jan van Rynesse om lxxx ℔ bonorum, dat js metten rasoen lxxxiiij ℔ bonorum, maect lxxxiiij sch. Jolymaet tiende coft Ghisebr. Schine om iiij ℔ bonorum, dat js metten rasoen iiij ℔ iiij s. bonorum, maect iiij sch. ij pl. vi Holl. Die tiende op die Bilt over Proys lant coft Gher. Spronc om xxxij ℔ bonorum, dat js metten rasoen xxxiij ℔ xij s. bonorum, maect xxxiij sch. vij pl. ij½ gr. Die tiende over des abds lant van Oesbroec op die Bilt, ende die smael tiende coft Evert Foec bi Willem van Angheren om xxxviij ℔ viij pl. voer elc pont, maect xxv sch. iiij pl.

XI^{a} summa. Summa vanden tienden boven die stat metten rasoen xvij^{c}xcij sch. viij z. pl. v½ Holl.

Tienden in Emelant.

Dit sijn die tienden in Emelant vercoft viij pl. voer elc ℔,

ende op elc ℔ xij d. te rasoen des selfs gelts. Inden jersten die Wout tiende coft Jacob Nenninc om lxxv ℔, dat js metten rasoen lxxviij ℔ xv s. Die smael Wout tiende coft Gher. van Vloewijc om xi ℔, dat js metten rasoen xi ℔, xi s. Die gheruen van Middelaer coft Reyner Keyl om xlvij ℔, dat js metten rasoen xlix ℔ vij s. Herdenvelder tiende coft Jacob Nenninc om lxxxiij ℔, maect metten rasoen lxxxvij ℔ iij s. Knordeniper tiende coft Hermen Vten Wyer om xxxix ℔, maect metten rasoen xl ℔ xix s. Die smael Knordemper (deniper) tiende coft Herman Vten Wyer om iij½ ℔, maect metten rasoen iij½ ℔ iij½ s. Die dijc Eme tiende daer en was gheen coerne jn gheseidt. Die tiende van Loesderbroec hadde her Schenen c l ℔, dat js metten rasoen clvij ℔ x s. Coelhorstermeynt tiende coft Glorie om xlij ℔, maect met den rasoen xliiij ℔ ij s. Die smael Coelhorstermeynt tiende coft Ghiseken Hughen soen om j ℔, maect metten rasoen j ℔ j s. Die Witteveen tiende coft Dirc Mutse om xiij ℔, maect metten rasoen xiij ℔ xiij s. Die Duyst tiende coft Herman Vten Wyer om c lxxv ℔, maect met den rasoen c lxxxiij ℔ xv s. Die smael Duyst tiende coft Ricout Symons soen om xvi ℔, maect met den rasoen xvj ℔ xvj s. Die Water tiende coft Claes van Loenen om xxxv ℔, maect met den rasoen xxxvi ℔ xv s. Die tiende tot Baerne coft Claes van Loenen om xc ℔, maect met den rasoen xciiij ℔ x s. Die tiende van Hoevelaken coft her Schenen om ij^{c}xx ℔, maect met den rasoen ij^{c}xxxi ℔. Die smael tiende van Hoevelaken coft Tûer Vleminc om xxij ℔, maect metten rasoen xxiij ℔ ij s. Die abdt van Sente Pauwel van Roeden tienden c ℔, ende voer elc ℔ xij pl., maect c l ℔.

XII^{a} summa. Summa vanden tienden in Emelant xij^{c} xxiij ℔ xij½ s., maken viij^{c}xv sch. ix pl.

Tienden tot Renen.

Dit sijn die tienden tot Renen vercoft om goet gelt, dats te weten, iiij ℔ viij pl. voer dat ℔ voer iij ℔ goets gelts. Inden jersten die Roede tiende in die Mersch coft Borne van

van Pluderen ende Johannes Soether om ij^{c}xl ℔ bonorum. Larebroec tiende coft Monic om cxvij ℔ bonorum. Die Roede tiende coft Henric Henrics soen om c ℔ bonorum. Velderbroec tiende coft Jan van Mertijn om xxvi ℔ bonorum. Die Grasnode tiende coft Henric Henrics soen om xxxi ℔ bonorum. Dickenberch tiende, daerjn was niet in gheseyt. Die smaeltiende coft Jan van Dyest om vij ℔ bonorum.

XIII^{a} summa. Summa vanden tienden tot Renen v^{c}xxi ℔ bonorum, dat beloept vi^{c} xciiij ℔ xiij s. iiij d. bonorum, dat maect iiij^{c} lxiij sch. j pl. v Holl.

Die tienden vander Weyden.

Dit sijn die tienden op die Weyde vercoft bi goeden gelde, dats te weten, enen goeden Vrancr. scilt ende twee gheteykende plagghen voer iij ℔, ende den Vrancr. scilt voer iij sch. ende die gheteykende plagghen voer ix Br. Inden jersten dat ouerste bloc vander Rugherweyden coft Jan Heynen soen om lxiij ℔ bonorum. Dat nederste bloc vande Rugherweyden coft jonge Jacob die Veer om xcviij ℔ bonorum. Dat ouerste bloc vande Langherweyden coft Jacob Peter knechts soen om cxxx ℔ bonorum. Dat ander bloc vande Langherweyden coft Aernt Ghisebr. soen om c xxv ℔ bonorum. Dat derde bloc vande Langherweyden coft Ghisebr. Boenen soen om cxxiij ℔ bonorum. Dat vierde bloc vander Langherweyden coft Gher. Willems soen om c xxxi ℔ bonorum. Die Corte hoeven tienden coft Dirc Bernier Claes soen om xxxvi ℔ bonorum. Dese tienden vander Weyden voerscr. beloepen vij^{c} vi ℔ bonorum enen goeden Vrancr. schilde voer iij sch. ende ij gheteykende pl., elc ix Br. dat sijn xij pl. vi Br. voer elc ℔ bonorum, dat beloept vij^{c} sch. 1 sch. i½ pl., dit deylt men teghen die heren van den vijff goeds husen tUtr. al ghelike, soe blijft iij^{c}lxxv sch. i½ gr. Die smael tiende op die Weyde coft Dirc Bernier om xxxi sch.

XIIII^{a} summa. Summa vanden tienden op die Weyden beloepen te samen van mijns heren weghen iiij^{c}vi sch. i½ gr.

Mijns heren bede.

Dit sijns mijns heren beden, die jc ontfaen hebbe xiij pl. voer elc pont. Inden jersten die bede tot Zeyst vi ℔ xiij s. iiij d. Die bede tot Loesden vi ℔ xiij s. iiij d. Die bede tot Bunscoten xxiiij ℔ xiiij s. Die bede ter Eem viij ℔, des salmen corten van mijns heren lande ende hofstaden x s., blijft daer vij ℔ x s. Die bede van Emenesse xvi ℔. Die bede van Baerne v ℔ vi s. viij d. Die bede van Hamertvelt iiij ℔.

XV^{a} summa. Summa vanden beden lxx ℔ xvij s. iiij d., ende voer elc ℔ xiij pl., maect lxxvi sch. ix pl. ½ gr.

Vanden Tollen.

Dit js dat Godevaert ontfaen heeft van tollen *viij pl. voer elk* ℔ [1]). Inden jersten vander tollen ende gruten tAmersfoert lxxij ℔, maect xlviij sch. Vander tollen ter Eem tot Sente Jacobs misse x sch. ij pl. Vander tollen van Bunscoten tot Sente Margrieten misse xi sch. xj pl. Vander tollen van Bunscoten tot Sente Matheus misse xiiij sch. viij pl. Vander tollen ter Nuwervaert, die Peter die Becker ende Roelof Beernts toen hûerden als jn anderen jaeren voerscr. js ende gherekent van Meye daghe voert, dat js van Sente Philips ende Sente Jacobs dach tot Sente Remijs daghe toe, dat sijn vijf maende ende xiij daghe, ende hier reken jc van Sente Remijs daghe voert tot Meye toe seuen maende ij weken j dach, soe js dan dat jaer vol ende die maent om xlij ℔, ghelijc alse jnden anderen jaer gherekent is, ende elc pont voer ix plagghen gherekent, dit loept te samen van desen voerscr. ij^{c}xxxvij sch. iiij½ pl. Item Tydeman Herboert hûerde die tolle te Gheyn, alse in den anderen jaer voerghescr. is ende gherekent van Meye daghe voert tot Sente Remijs daghe toe vijf maende, een weke, ses daghe; ende jc reken hier van Sente Remijs daghe voert tot Meye daghe toe vij maende, ij weken ende j dach, soe is dat jaer vol ende die maent om xix ℔, alsoe alse inden jare gherekent is, ende elc ℔ voer

1) Doorgehaald.

ix pl., dat beloept te samen cvij sch. iiij½ pl. Des sonnend, na Sente Jorijs dach verhûerde jc die tollen te Gheyn Tydeman Herboert, elc maent om xiiij ℔ ende elc xxviij daghe over die maent, ende die hûer ghinc in opten Mey dach met ter sonnen opganc, dat js op Sent Philips ende Sente Jacobs dach der apostel, ende van Sente Philips ende Sente Jacobs daghe tot Sente Remijs daghe toe sijn vijf maende, een weke ende ses daghe, ende elc ℔ voer ix pl., dit beloept te samen lvij sch. iiij½ pl. Item der tolle ter Nuwervaert verhûerde jc opten seluen dach voersc. Peter den Becker ende Roelof Beernts soen jn allen manieren als voersc. is van der tollen te Gheyn, ende elc maent om xxxix ℔, dit beloept te samen dis vijf maende, een weke ende ses daghe, ende elc ℔ voer ix pl., dat js te samen clix sch. x pl. ij Holl.

XVI[a] summa. Summa van tollen in desen jaer voersc. vi°xlvi sch. viij pl. ij Holl.

Ontfanc van huden.

Dit js dat Godevaert voers. ontfaen heeft van huden. Inden iersten des sonnendach na Sente Dyonijs dach van iij huden, elc xx pl., maect v sch. Item des vrid. na Sente Lucas dach van iij huden, elc xv pl., maect iij sch. ix pl. Item des saterd. daer na van eenre huyt j sch. viij pl. Item des manend. nae Alreheylighen dach van eenre huyt j sch. viij pl.

Ontfanc van huden tot Stontenborch.

Inden jersten die hude van vij runderen, die ter Eem op ghehouden worden, elc stuc xxviij pl., maect xvi sch. iiij pl.

Item twe hude van heren Schenens coyen, elc stuc xxvi pl., maect iiij sch. iiij pl. Item vanden coehuyt ende vanden ossen huyt, die Reyner Keyl coft, tstuck ij sch., maect iiij sch. Item van Ridderken quamen tot Stoutenborch vten voederinghe van Renen, daer af elc vellen ghegheuen om xvi pl., maect ix sch. iiij pl. Item vanden coehuyt, die Willems Bastaerts was, xxvij pl., maect ij sch. iij pl. Item een runtshuyt, dat teghen Heinr. die Sluter ghecoft was, j sch. v pl. Item van des runtshuyt, dat staelkens was j sch. vi pl. Item van twee

runderen die tUtrecht ghecoft worden bi Spieghelken, te samen ij½ sch. Item van schaeps vellen iiij sch. vij pl.

XVII[a] summa. Summa van huden lviij sch. iiij pl.

Ontfanc van Amerongher bosch.

Dit is dat Godevaert voerscr. ontfaen rekent van Amerongher bosch bi Jan den Becker die tal ontfinc. Inden jersten van Goeswijn van Houthusen van eenre haluer hoeven xl ℔. Item Jan Allbrecht, oude koc, van enen vierdel xx ℔. Item Ghisebr. die Wolf van eenre haluer hoeven xxviij ℔ x s. Item Volprecht van Haeften ende Jan van Sleen van drie vierdelen xl ℔. Item Aelmont van Amerongben van enen vierdel xx ℔. Item den cureyt ende die kercke van Amerongben ende Schenen Heyne Perseuaels soen van eenre haluen hoeuen xl ℔. Item Volcwijn Borre van twee hoeuen clx ℔. Item Roelof Heinr. soen, Jan Heinr. soen ende Heinr. Borre Claes soen van eenre haluer hoeuen xl ℔. Item Ghisebr. van Zulen van xxx merghen c l ℔. Item Rijcwijn Smerlekijn van enen vierdel xx ℔. Item Jan van Zulen van vij hoeven ij merghen iiij[c] ℔. Item Hubert die Wolf van eenre haluer hoeuen xl ℔. Item Borre Dircs soen van eenre hoeven lxxx ℔.

XVIII[a] summa. Summa van Amerongher bosch xi[c]viij ℔ x s., maect vij[c]xxxix sch.

Ontfanghen extraordinarien.

Dit js dat Godevaert voerscr. ontfaen heeft extraordinarie. Van Ponciaens kinder vander Bilt ende van hoeren neven vanden doetslaghe, die si deden op die Bilt, daer af ontfaen iij[c] ℔, maken ij[c] sch.

XIX[a] summa. Summa ij[c] sch.

Ontfaen van ouden afterstallen bi heren Willems Tanis tiden.

Inden iersten. Dirc Stultinc van hofgoede xiiij s. ende vij ℔ iiij s., maect v sch. ij pl. ij Holl. Item Dirc van Bunnic vi sch. iiij pl. i½ gr. Item Dirc van Voerde vij sch. x pl. Item her Gielijs Pijl ij sch. xi½ pl. j Holl. Item Ghisebr. van Stoutenborch j sch. Item Ghisebrecht vanden Rijn ix sch.

ij½ pl. j Holl. Item Aelbrecht vanden Zande xxi sch. iij Holl. Item voer Sweder van Muden heeft betaelt Dirc van Leersem Jan Reinier ende Wouter vander Haer xviij sch. Item Maertijn vande Borch j sch. iiij pl. Item Gher. Scruwe iij sch. iiij pl. Item Emont van Brakel viij pl. Item Ghisebr. van Roemst ende Dirc Truden soen. ij sch. Item Elyaes Veroeden soen viij pl. Item Mathijs die Vroede iij sch. ij pl. vi Holl. Item Willem van Rijswijc ende Ghisebr. Grauwaert ij sch. iiij pl. i½ gr. Item Dirc Ghinder Buten viij pl. Item Gher. Euer viij pl. Item Jan Reynier j sch. viij pl. Item Sprone Yden soen xxxi sch. vi pl. Item Peter Verteynelden soen li sch. x pl. Item van Mijssen op Hauic xiij sch. Item Dirc die Stoeter vij sch. vi pl. Item Sprone Stultinghs soen viij sch. iiij pl.

XX^{a} Summa van desen afterstal ij^{c}ix sch. vi Holl. Summa van allen ontfanghe in desen jaer voerscr. viij^{m} c. lxxxij sch. xi½ pl.

Exposita.

Dit js dat Godevaert vyt ghegheuen heeft van mijns heren weghen van Vtrecht van Sente Remijs daghe jnden jaer van lxxvij tot Sente Remijs daghe toe jnden jaer van lxxviij daer naest volghende. Inden jersten.

Inder pentryen.

Des saterd. op Sente Victoersdach om broet bi Jacob vter Oesterwijc j sch. iiij pl. Item des sonnend. daerna biden seluen Jacob om broet ij sch. ix pl. Item des manend. om broet iij sch. ij pl. Item des dinxsd. om broet iiij sch. ij pl. Item des woensd. om broet ij sch. ij pl. Item des donred. om broet iij sch. Item des vrid. op Sente Gallen dach bi Joerien om broet iij sch. iiij pl. Des saterd. daerna om broet j sch. iiij pl. Item des sonnend. op Sente Lucas dach bi den seluen Joerien om broet viij pl. Item des maend. om broet j sch. iiij pl. Item des dinxsd. om broet iij sch. Item des selfs dachs was mijn heer gereden tot Oestrbroec ten eten, daer men broet mede voerde, coste j sch. Item des woensd.

bi Jacob vter Oesterwijc om broet iij sch. Item des donred. om broet iij sch. iiij pl. Item des vrid. op Sente Seuerijns dach om broet iij sch. Item des saterd. om broet iij sch. ij pl. Item des sonnend. na Sente Seuerijns dach om broet iij sch. ij pl. Item des manend. om broet iij sch. ij pl. Item des dinxsd. om broet iij sch. Item des woensd. op Symons ende Juden dach om broet ij sch.

I^{a}. Summa van desen siden xlviij sch. xi pl.

Des donred. om broet iij sch. iiij pl. Item des vrid. om broet iiij sch. Item des saterd. om broet ij sch. Item des sonnend. op Alreheylighen dach om broet iij sch. iiij pl. Item om twee keesen iij pl. Item des manend. daer na om broet iij sch. iiij pl. Item des dinxsd. om broet ij sch. Item des woensd. om broet iij sch. iiij pl. Item des donred. om broet iij sch. iiij pl. Des vrid. om broet iij sch. iiij pl. Item des saterd. op Sente Wilbroerdts dach om broet iij sch. iiij pl. Item des sonnend. daer na om broet iij sch. iiij pl. Item des manend. om broet iij sch. iiij pl. Item des dinxsd. om broet j sch. viij pl. Item des woensd. op Sente Maertijns dach om broet j sch. Item des donred. om broet j sch. iiij pl. Item des vrid. om broet j sch. Item des saterd. om broet j sch. Item des sonnend. na Sente Maertijns dach om broet iij sch. Item des manend. om broet iiij sch. Item des dinxsd. om broet iij sch. iiij pl. Item des woensd. om broet iiij sch. Item des donred. om broet ij sch. ij pl. Item des vrid. om broet iij sch. vi pl. Item des saterd. om broet iiij sch. Item des sonnend. op Sente Cecilien dach om broet iiij sch. Item ij keesen iij pl. Item des manend. om broet iiij pl. Item des dinxsd. om broet j sch.

II^{a} summa van desen siden lxxvij sch. vi pl.

Des woensd. nae Sente Andries dach om broet j sch. Item des vrid. daer na bi Lodewijch om broet j sch. j pl. Item des dinxsd. nae Sente Lucien dach om broet j sch. ij pl. Item des woensd. daer na om broet ix pl. Item des donred. bi Lodewijch j sch. iiij pl. Item des saterd. om scoen broet j sch. vi pl. Item des sonnend. op Sente Thomas auont om

broet j sch. ij pl. Item des manend. op Sente Thomas dach om broet j sch. iiij pl. Item des dinxsd. om broet j sch. iij pl. Item des woensd. om broet j sch. j pl. Item des donred. opten Kersauont om broet j sch. Item des vrid. opten Kersdach om broet j sch. Item des saterd. om broet j sch. iiij pl. Item des sonnend. na Kersdach om broet j sch. iiij pl. Item des manend. bi Lodewijch om broet ij sch. viij pl. Item des dinxsd. om broet j sch. vi pl. Item des vrid. opten Jaers dach om broet iiij sch. Item des saterd. daer na om broet iij sch. x pl. Item des sonnend. na Jaers dach om broet iij sch. viij pl. Item des manend. om broet ij sch. vi pl. Item des donred. na Derthien dach om broet j sch. Item des vrid. om broet j sch. viij pl. Item des saterd. om broet ij sch. viij pl. Item des sonnend. na Dertien dach bi Lodewijch om broet iij sch. Item des manend. daer na om broet iij sch. vj pl. Item des dynxd. om broet iiij sch. Item des woensd. om broet iij sch. viij pl. Item des donred. op Sente Ponciaens dach om broet iij sch. viij pl.

III[a] summa van desen siden lvij sch. viij pl.

Item des vrid. daer na om broet iij sch. Item des saterd. om broet j sch. vi pl. Item op des woensd. op Sente Gheertruden dach om broet j sch. Item des donred. om broet ij sch. ix pl. Item ij manden in die pentrye ij sch. Item des vrid. om broet ij sch. Item des saterd. om broet ij sch. Item des sonnend. nae Sente Gheertruden dach om broet ij sch. iij pl. Item des woensd. na Beloeken Paeschen om broet bi Lodewijch ij sch. Item om enen ouden kesen ij pl. Item des donred. om broet ij sch. Item ij oude keesen om iiij pl. Item des woensd. na sHeylich Cruys dach om broet ij pl. ½ gr. Item enen knecht die mijnen heer keesen brocht, hem ghegheuen vi pl. Item des vrid. na Sente Seruaes dach om broet vi pl. Item des manend. na ons Heren Hemelvaerts dach om broet j gr. Item des vrid. na sHeylichs Sacraments dach quam mijn heer van Oucrysel tUtr. om broet ende des saterd. iij sch. Item des manend. na Sente Martijns dach

Translacio om broet vi sch. ix pl. Item bi Beerten van Dinteren van vi tafelaken iiij daghen te hûeren viij pl.

IIII[a] summa van desen siden xxx sch. ix pl. j½ gr.

Item van des manend. na Sente Peters dach ad Vincula tot op Sente Laurens dach om broet iiij sch. v pl. Item van des dinxsd. na Vrouwen dach Assumptio tot des sonnend. toe om broet xvi sch. Item van des manend. op Sente Bartholomeus auont tot des sonnend. toe om broet xij sch. ix pl. Item van des dinxsd. op onser Vrouwen auont Natiuitas tot des sonnend. daer na om broet te samen iiij sch. vi pl. Item des manend. na Sente Lambr. dach, dat was op Sente Matheus auont, quam mijnheer van Loenresloet, om broet tot des saterd. toe ij sch. Item teghen Aernt vander Maet iiij mudde weyts, dat mud xxviij pl., maect ix sch. iiij pl. *Item van Godevaert Oeminc iij mudde weyts, dat mudde xxviij pl., maect vij sch.* 1).

V[a] summa van desen siden xlix sch.

Prima summa. Summa vander pentryen ij[c] lxiij sch. x. pl. i½ gr.

Bottelrye.

Dit js dat Godevaert vyt ghegheuen heeft van mijns heren weghen van Vtrecht jnder Bottelryen jnden jaer voerscr. Inden jersten.

Des donred. op Sente Remeys dach van Reyner Keyl vi vaet biers, dat vat ij sch., maect xij sch.

Item dat bier jnte draghen i½ gr. ende den waghen luden, die tbier brochten, voer horen cost ij pl., ende Claes Staert, dat hi bi die waghen was ende verwaerde dat bier van Amersf. voert tUtr., hem ghegheuen iij pl., maect v pl. i½ gr.

Item des manend. na Sente Remijs dach een stuc wijns van Gherart van Nyendael jnt hof te draghen ij pl.

Item des vrid. op Sente Dyonijs dach quam mijn heer tUtr., jn die stat doen halen een quaert wijns iiij pl.

Item des saterd. op Sente Victoers dach een mengel malevasyen iiij pl. Item des selfs daeghs reisde mijn heer tot Ry-

1) Doorgehaald.

nouwen ende minen heer daer gheseindt een take wijns viij pl. Item den knecht, die den wijn droech toe Rynouwen j pl.

Item des manend. daer na een mengel malevasyen iiij pl.

Item een quaert wijns iiij pl.

Item des dinsxd. een quaert wijns iiij pl. Item des selfs daeghs een stuc wijns teghen Heinr. Hughinc, daer af te litcoep ende te goeds gelde ix½ pl., ende dat stuc wijns jnt hof te draghen ij pl., maect xi½ pl. Item Reyner Keyl vi vaet biers, dat vat ij sch., ende dat vat te vûeren ij pl., ende dat bier jnden kelre te draghen i½ gr., maect xiij sch. i½ gr.

Item des woensd. daer na doe was die heer van Abcoude bi mijnen heer een quaert malevasyen viij pl. Item een take wijns viij pl. Item vi scalen te bruneren vi pl.

Item des vrid. op Sente Gallen dach een mengel malevasyen iiij pl. Item van enen stuc wijns dat Hubr. Wisen was jn te scroeden v pl. Item des auonts had mijn heer ten eten borgher vander stat, doe doen halen ij½ take wijns, die take viij pl., maect j sch. viij pl.

Item des saterd. een mengel malevasyen iiij pl.

Item des sonnend. op Sente Lucas dach ij taken wijns, die take vij pl., maect j sch. iiij pl. Item een vat Vtr. hoppen teghen Herman Swamkaert om j sch. vi pl. Item dat vat biers jnte draghen j gr.

Item des manend. een mengel malevasyen iiij pl.

Item des dynxsd. na Sente Lucas dach reedt mijn heer tot Oestbroec, dat hi daer recht ghehouden soude hebben, ende bleef daer ten eten, daer gheseindt iiij taken wijns, die take viij pl., maect ij sch. viij pl. Item op den dach tUtr. jnt hof iiij taken wijns, die take viij pl., maect ij sch. viij pl. Item opten seluen dach van jonge Willem van Angheren ij Hoembergher tonnen wijns van Putouwen, die jnt hof gedraghen i½ pl. Item van Reynier Keyl vi vaet biers, dat vat ij sch., ende dat vat te vûeren ij pl., ende jnte draghen j½ gr., maect vij sch. j½ gr. Item in die stat tUtr. ij vat tAmersf.

biers voer mijn heer, dat vat xxxiiij pl., maect v sch. vij pl. Item dat bier jnte draghen j pl.

Item des woensd. daer na iiij taken wijns die take viij pl., maect ij sch. viij pl. Item des donred. vi taken wijns, die take viij pl., maect iiij sch.

Item des selffs daechs van Reynier Keyl x vaet biers, dat vat ij sch. ende dat biers jnte draghen j½ pl. ende Claes Staert, dat hie dat bier onderweghen verwaerden ende daermede tUtr. quam, hem ghegheuen iiij pl., maect xx sch. iiij pl.

I Summa van desen blade lxxxviij sch. iij pl. ½ gr.

Des vrid. op Sent Sceueryns dach ij taken wijns, die take viij pl., maect ij sch. viij pl. Item een mengel malevasyen iiij pl. Item teghen Wouter Ghijskens soen een vat Amersf. bier, want dat ander bier te jonc was, coste ij sch. x pl. Item dat vat biers jnte draghen j gr.

Item des saterd. daer na iij taken wijns, die take viij pl., maect ij sch. Item Henric Trinden een stuc wijns jnt hof te draghen ij sch.

Item des dinxsd. op Sente Symons dach inden auont van Reyner Keyl iij vaet biers, dat vat ij sch., ende dat vat te vûeren vij pl. ende jnte draghen vi Holl., dat maect vi sch. vi pl. vi Holl.

Item des woensd. ende op Sente Symons ende Juden dach een mengel malevasyen iiij pl.

Item des vrid. daer na een mengel malevasyen iij pl. Item van ij scalen te bruneren ij pl.

Item des saterd. op Alreheyligen auont vi taken wijns, die take viij pl., maect iij sch.

Item des sonnend. op Alreheylighen dach van Heinr. Trinden een stuc wijns jnt hof te draghen ij pl.

Item een mengel malevasyen iij pl. Item ½e kannen om j sch. iiij pl. Item een half vierdel crusen iiij pl.

Item des donred. daer na van Heyn Nekel een vat biers om ij sch. x pl. Item dat vat jnte draghen j gr.

Item des vrid. op Sente Wilbroerts auont van Reyner Keyl v vaet biers, dat vat ij sch., maect x sch.

Item dat bier tAmersf. ter waghenen ende over die brugghe te draghen, die doe te broken was iij pl. en te tUtrecht jnden kelre te draghen v br., maect iii½ pl. ij Holl. Item een vat dobbelre hoppen iij sch. Item die vi vaet biers te vûeren, dat vat ij pl., maect j sch.

Item des saterd. op Sente Wilbroerts dach een mengel malevasyen iij pl. Item twe scalen te bewaeren ij pl. Item van Heinr. Trinden een stuc wijns jnte draghen ij pl. Item van Aernt Hoets een Hoemborger tonne wijns van Putouwen jnte draghen j gr. Item om bier voer minen heer iij pl. Item des auonts een quaert malevasyen viij pl. Item van Wouter Ghisekens soen een vat biers ij sch. x pl. Item dat vat biers jnte draghen j gr.

Item des sonnend. na Sente Wilbroerts dach een vierdel kannen viij pl. Item om bier voer minen heer iij pl. i½ gr. Item een mengel malevasyen iiij pl.

Item des manend. tsmerghens een mengel malevasyen iiij pl. Item om bier voer minen heer, ij½ pl. Item van jonghe Willem van Angheren een Hoemborger tonne wijns van Patouwen jnte draghen j gr. Item des auonts een mengel malevasyen iiij pl.

Item des dinxsd. op Sente Martijns auont om bier voer minen her ij½ gr. Item van Reyner Keyl xij vaet biers, dat vat ij sch., maect xxiiij sch. Item dat vat te vûeren ij pl., maect ij sch. Item dat bier jnte draghen j½ pl.

Item des vrid. een vat biers ij sch.

Item dat vat te vûeren ende te dragen ij pl. ij Holl.

II. Summa van desen blade lxxiij sch. x½ pl. ij Holl.

Desselfs vrid. van Reyner Keyl vi vaet biers, dat vat ij sch., maect xij sch. Item dat bier jnte draghen j½ gr.

Item des saterd. een vierdel cannen viij pl. Item des sonnend. na Sente Martijns dach een mengel malevasyen iiij pl. Item een quaert wijns iiij pl.

Item des manend. een mengel malevasyen iiij pl. Item ij½ take wijns, die take viij pl., maect j sch. viij pl.

Item des dinxsd. iij taken wijns ij sch. Item van Heinr. Trinden een stuc wijns jnte draghen ij sch.

Item des woensd. van jonghe Willem van Angeren iij Hoemborger tonnen wijns van Putouwen jnte draghen j½ pl. Item een vierdel kannen viij pl. Item een mengel malevasyen iiij pl. Item ij siluer doec daer men dat siluer mede droeghde vi pl. Item een quaert galants iiij pl.

Item des donred. een take galants x pl. Item een mengel malevasyen iiij pl.

Item bi Claes Staert vi vaet biers tAmersf., dat vat ij sch., maect xij sch. Item dat bier jnte draghen j½ gr. 1).

Item des vrid. een take galants xi pl. Des had mijnheer een quaert tot heren Willams Cardinaels.

Item des saterd. j½ take galants j sch. iiij pl. Item des sonnend. op Sente Cecilien dach een take galants viij pl. Item des auonts een quaert galants iiij pl.

Item ij taken nuwes wijns ij sch. Item een mengel malevasyen iiij pl. Item van Reyner Keyl x vaet biers, dat vat ij sch., maect xx sch. Item dat vat te vûeren ij pl. ende jnte draghen ij Holl., maect j sch. ix pl. ½ gr.

Des manend. op Sente Clemens dach een take galants viij pl. Item des auonts een quaert galants v pl. Item van Heinr. Trinden een stuc wijns jnte draghen ij pl. Item van Aernt Hoet een Hoemborger tonne wijns van Putouwen jnte draghen j gr.

Item des dinxsd. i½ take galants j sch.

Item des woensd. op Sente Katerinen dach een quaert galants v pl. Item een vierdel kannen viij pl.

Item des saterd. daer na een quaert galants v pl.

Item des sonnend. na Sente Katherinen dach, dat was op Sente Andries auont, een quaert galants iiij pl.

Item des dinxsd. na Sente Andries dach een quaert galants iiij pl. Item van Reyner Keyl x vaet biers, dat vat ij sch.,

1) Doorgehaald.

maect xx sch. Item elc vat te vûeren ij pl., maect j sch. viij pl. Item dat bier jnte draghen j pl. ij Holl.

Item des woensd. daer na iiij taken nuwes wijns, die take vj pl., maect ij sch. Item een quaert galants iiij pl. Item een mengel malevasyen iiij pl.

Item des donred. op Sente Barbaren auont en was jnder herberghen gheen wijn ende haelden al ten tappe bi oude Heynen x taken wijns, die take vi pl., maect v sch. Item j½ take galants j sch.

Item des vrid. op Sente Barbaren dach een take verwijns viij pl. Item een quaert galants iiij pl. Item een vierdel kannen viij pl. Item een vierdel krusen viij pl. Item van Flor. van Jutfaes een stuc wijns jnt hof te draghen ij pl.

III. Summa van desen blade lxxxviij sch. iij pl. ij Holl.

Item opten seluen dach van Reyner Kees iiij vat biers, dat vat ij sch. ende te vueren ij pl. ende jnte draghen ij Holl., maect viij sch. viij½ pl. Item desselfs daechs van meyster Reyner v vaet Hoemborghers bier jnte draghen iij pl.

Item des vrid. nae onsen Vrouwen dach Conceptio nam mijn heer van Herderwijc een quaert galants om iiij pl.

Item van Reyner Keyl xi vaet biers, dat vat ij sch., maect xxij sch. Item des biers wart ghevûert tUtr. vanden vûerwaghenen van Loesden dander iiij vaet te vûeren vij pl. Item dat bier jnte draghen j pl. vi Holl.

Item des saterd. daer na een take galants viij pl. Item een vierdel cannen viij pl.

Item des sonnend. op Sente Lucien dach van Aernt Hoet een Hoemborger tonne wijns van Putouwen jn te draghen j gr. Item een take galants viij pl.

Item des manend. daer na een quaert galants iiij pl. Item des dinxsd. een quaert galants iiij pl.

Item van Heinr. Borren ij vaet biers, dat vat ij sch. ende jn te vûeren vij pl., ende jnte draghen j pl., maect vij sch. vi pl.

Item des woensd. een take galants viij pl. Item van Gheer-

truden iiij vaet biers, dat vat ij sch., maect viij pl. Item dat bier jnte draghen j gr.

Item des donred. een vierdel cannen viij pl.

Item des vrid. een mengel malevasyen iiij pl. Item een quaert galants iiij pl.

Item des saterd. een mengel malevasyen iiij pl. Item ij taken wijns, die take viij pl., maect j sch. iiij pl. Item van Aernt Hoet een stuc wijns, dat hielt ij Hoemborger tonnen wijns, van Putouwen jnte draghen ij pl.

Item des sonnend. op Sente Thomaes auont een quaert galants iiij pl. Item van Jan van Kelre vij vaet biers, dat vat ij sch., maect xvij sch. Item dat bier jnte draghen j½ gr. ij Holl.

Item des manend. op Sente Thomaes dach een vierdel cannen viiij pl. Item ij taken nuwes wijns, die take viij pl., maect j sch. iiij pl. Item een mengel malevasyen vij pl. Item van Hubr. van Wisen een stuc wijns jnt hof te draghen ij pl.

Item des woensd. daer na van Reyner Keyl xij vaet biers dat vat ij sch., maect xxiiij sch. Item dat vat te vûeren ij pl., maect ij sch. Item dat bier jnte draghen j½ pl. Item des donred. opten Kersavont van Jan vten kelre iij vaet biers, ende van Gheertruden ij vaet biers, dat vat ij sch., ende te vûeren ij pl., maect x sch. x pl. Item dat bier jnte draghen j gr. ij Holl.

Item des manend. na Kersdach quam mijn heer van Renen een quaert galants iiij pl.

Item des dinxsd. een vierdel kannen viij pl. Item een take wijns viij pl.

Intem des woensd. had mijn heer ten eten den heer van Apcoude, viij taken wijns, die take viij pl., maect v sch. iiij pl. Item van Aernt Hoet een Hoemborger tonne wijns van Putouwen jnte draghen j gr.

IIII. summa van desen blade cxi sch. xi pl. vi Holl.

Des donred. opten Jaers auont vij taken wijns, die take viij pl., maect iiij sch. viij pl. Item een vierdel cannen viij pl. Item

van Aernt Hoet iij Hoemborger tonnen wijns van Putouwen, de iij tonnen te verlaten iij pl. Item die iij tonnen te binden ende scoen te maken ij pl. Item die iij tonnen wijns jnte draghen j½ pl.

Item des vrid. opten Jaers dach van Heinr. Trinden een stuc wijns jnte draghen ij pl. Item ij vaet scoen te maken ende te bodemen, te binden ende te verlaten iij½ pl.

Item des manend. na Jaers dach van Reyner Keyl ij vaet biers, dat vat ij sch. ende te vûeren ij pl., maect iiij sch. iiij pl. Item dat bier jnte draghen ½ gr.

Item des dinxsd. daer na bi Claes Staert ij vaet biers, dat vat ij sch., maect iiij sch. Item die ij vaet biers, dat vat ij sch., maect iiij sch. Item die ij vaet te vueren liij pl. Item dat vaet jnte draghen ½ gr. [1]).

Item des donred. na Dertien dach van Gheertruden vi vaet biers, dat vat ij sch., maect xij sch. Item dat bier jnte draghen j½ gr.

Item des sonnend. daer na quam mijn heer van Renen, doe en was gheen wijn jnden kelre, ende die wijn ghehaelt totten tappe vi taken wijns, die take viij pl., maect iiij sch. Item een vierdel cannen viij pl.

Item des manend. viij taken wijns, die taken viij pl., maect v sch. iiij pl. Item om bier voer minen heer ij pl.

Item des dinxsd. x taken wijns, die take viij pl., maect vi sch. viij pl.

Item des woensd. op Sente Ponciaens auont ix½ take wijns, die take viij pl., maect vi sch. iiij pl. Item voer minen heer een vat ouds biers teghen Jacob Zoudenbalch, mitten draghen om ij sch. xi pl. Item opten seluen dach een take galants viij pl. Item van Reyner Keyl xij vaet biers, dat vat ij sch. ende te vûeren ij pl., maect xxvi sch.

Item des donred. op Sente Ponciaensdach xi taken wijns, die take viij pl., maect vij sch. vij pl. Item iiij taken wijns, die take vi pl., maect ij sch. Item een quaert galants iiij pl.

1) Doorgehaald.

Item Willemken ghevaren te Amersf. om out bier en ghecoft tegen Ermgaert van Kesteren ij vaet biers, dat vat ij sch., maect iiij sch. Item dat bier jnte draghen ½ gr. Item van Heind. Botter v vaet biers ende van Volcwijn Bot ij vat biers, dat vat ij sch., maect iiij sch.

Item des vrid. vi taken wijns, die take viij pl., maect iiij sch., Item ij taken wijns, die take iiij pl., maect viij pl. Item ij vaet biers, teghen Aernt Mutsen ende bi Claes Staert ij vaet biers, dat vat ij sch., maect viij sch. Item dat bier te vûeren viij pl. Item een quaert galants iiij pl. Item van den ijseren vleschen te stoppen i½ pl.

Item des woensd. na Groet Vastelauont van Heinr. Splinter en stuc wijns ghecoft, daeraf te goeds geld j pl. ende den wijn te verlaten in vijf stucken v pl., maect te samen vi pl. Item teghen Schenen den cuper ghecoft ij nuwe leghelen, elc stuc om xiiij pl., ende een leghelen van j½ aem om xij pl., maect iij sch. iiij pl. Item enenbrief te doen scriuen vanden gelde, daer afghegheuen ij pl. Item dien wijn[e] jnt hof jnden kelre te scroeden te samen vi pl. Item vullen wijn ij pl. *Item Bartout die pelser een vat biers jnte vueren ij sch.* [1]).

V. Summa van desen blade cxxiij sch. iiij pl. ½ gr.

Des donred. een mengel malevasyen iiij pl.

Item des vrid. een take wijns x pl.

Des woensd. op Sente Gheertruden dach van Reyner Keyl iiij vaet biers, dat vat ij sch., maect viij sch. Item dat bier te vûeren viij sch. Item dat bier jnte draghen j gr. Item een vierd. cannen ende xij cruxen j sch. j pl.

Item des saterd. daer na van Reyner Keyl ij vaet biers, dat vat ij sch., maect iiij sch.

Item des sonnend. op Oculi teghen Aernt van Vriesen een stuc wijns gecoft te goeds gelde j pl. en te litcoep viij pl., maect ix pl. Item dat stuc wijns jnden kelre te scroeden iiij pl. Item een mengel malevasyen iiij pl. Item van Reyner Keyl ij vaet biers, dat vat ij sch. ende te vûeren ij pl., maect

1) Doorgehaald.

iiij sch. iiij pl. Item bier jnte draghen ½ gr. *Item van Reyner Keyl iiij vaet biers, die Willemken haelde, dat vat ij sch., maect viij sch. Item dat bier jnte draghen j gr.* [1])

Item des donred. na Judica van Bertout Pauwels soen ij vaet biers, teghen dat mijn heer comen soude, dat vat ij sch., maect iiij sch. Item in die weke na Palmen bi Willemken doen halen van Bertout den pelser iiij vaet biers, dat vat ij sch., maect viij sch. Item jn dier tijt dat mijn heer jn Brabant was, bi Louys te vullen wijn, dat hi vyt gheleeghen hadde, te samen j sch. viij pl.

Item des donred. na Beloeken Paeschen een vierdel cannen ix pl. Item een mengel malevsayen iiij pl. Item iiij taken wijns die take viij pl., maect ij sch. viij pl. Item een vat Vtr. hoppen j sch. viij pl. Item dat vat biers jnte draghen j gr.

Item des sonnend. op sHeylichs Cruysdach Inventio een draghel tonne wijns jnte draghen j gr.

Item des woensd. na sHeylichs Cruys Inventio dach anderhalf vierdel cannen j sch. j½ pl.

Item des donred. een mengel malevasyen iiij pl.

Item des vrid. daer na een stuc verre wijns van Hubrecht den wisen, dat te verlaten, die vaet scoen te maken, die vaet te verbodemen ende te binden ende jnte draghen, te samen viij pl.

Item des sonnend. na Sente Jansdach ante Portam Latinam een take wijns viij pl.

Item des woensd. daer na te vullen wijn ij pl.

Item des vrid. na Sente Seruaes dach quam mijn heer tUtr. van Breda, doe en was jnden kelre niet dan verre wijn, doe jnden stat doen halen ix take wijns, die take viij pl., maect vi sch. Item van Reyner Keyl ij vaet biers, dat vat ij sch. maect iiij sch. Item dat bier jnte draghen ½ gr. Item tUtr. ghecoft een vat biers voer minen heer ij sch. ix pl. Item dat vat biers jnte draghen j gr.

Item des saterd. daer na een stuc wijns, dat Dirc Trinden

1) Doorgehaald,

soen in drie vaten te verlaten, die vaet scoen te maken, die vaet te verbodemen ende te binden ende jnte draghen, te samen j sch. *Item bi Claes Staert iiij vaet biers, dat vat ij sch. maect viij sch. Item dat bier jnte draghen j gr.* [1]).

Item des manend. een mengel malevasyen iiij pl.

Item des woensd. een quaert malevasyen viij pl.

Item des vrid. een mengel malevasyen iiij pl. Item een quaert roedes wijns iij pl. Item v vierdel cannen iij sch. ix pl.

VI. Summa van desen blade xlij sch. iij pl.

Des sonnend. daer na van ij amen Rijnsch wijn jnte draghen ij½ pl. Item van j½ aem Putouwers wijns te verlaten, jnden kelre te draghen ende te roeden iij½ pl. Item vij taken wijns ten tappe gehaelt, elk take x pl., maect v sch. x pl. Item een mengel malevasyen iiij pl. Item van xi vaten biers, die van Stoutenborch comen waren, jnden kelre te draghen j pl. vi Holl.

Item des manend. na ons Heren Hemelvaert dach van enen stuc wijns jnden kelre te draghen ende te roeden ij½ pl. Item ij vaet hoppen tUtr. gecocht, dat Amersf. bier was, dat vat xxxiij pl., maect vi sch. vi pl. Item dat bier jnte draghen j pl. Item een aem wijns van Putouwen te verlaten ende jn te draghen iij pl. Item iiij vaet hoppen van Amersf., dat vat ij sch., maect viij sch. Item dat bier tUtr. te vûeren j sch. ij pl. Item dat bier inden kelre te draghen j gr. Item dat vat hoppen van Stoutenborch comen, jnte draghen ij Holl. Item c kannen om iij sch.

Item des vrid. na sHeylichs Sacraments dach om bier voer minen heer vij½ pl. Item iij vaet biers van Stoutenborch ende jnte draghen vi Holl.

Des dinxsd. na sHeylichs Sacraments dach, doe mijn heer weder van Broclede quam, totten tappen ghehaelt vi take wijns, die take viij pl., maect iiij sch. Item iiij mengel malevasyen j sch. iiij pl. Item een ander quaert wijns iij pl. Item ij vaet hoppen van Stoutenborch, anders dronc men vanden bier

1) Doorgehaald.

dat van Brocleden weder quam, ende die ij vaet biers jnte draghen vi Holl.

Item jn die weke na sHeylichs Sacraments dach van Reyner Keyl iiij vaet biers om viij sch. Item jn die weke daer na van Thûeren vi vaet biers xij sch.

Item des manend. na Sente Mertijns dach Translatio wijn jn te doen draghen ij pl. Item vi scalen te bruneren j gr. Item een mengel malevasyen iiij pl. Item vleschen te verghieten x½ pl. Item van tonnen weder tAmersf. te doen vûeren tot ij tiden vij pl. Item van Reyner Keyl vij vaet biers bi Spiegelken ghehaelt, dat vat ij sch., maect xiiij sch. Item van Reyner Keil ij vaet biers, dat die scout vter Tollensteghen brocht, iiij sch.

Item des manend. na Sente Peters dach ad vinculam tot des dinxsd. te Sente Laurens dach een stuc wijns van Putouwen jnden kelre te draghen iij pl. Item van Jan Taetsen ij vaet biers iiij sch. Item dat bier jnte draghen iij pl. ½ gr. Item een stuc Rijns wijns jnte draghen iij pl.

Item des dinxsd. daer na van Heinr. Botter ij vaet biers, dat vat ij sch., maect iiij sch. Item dat bier jnte draghen ½ gr. Item binnen der tijt voerscr. v mengel malevasyen, dat mengel iiij pl., maect j sch. viij pl. Item iij½ take wijns die take viij pl., maect ij sch. iiij pl. Item ij½ take wijns, die take x pl., maect ij sch. j pl. Item een quaert roeds wijns ij½ pl.

VII[a] summa van desen blade lxxxvi sch. vi pl. ½ gr.

Item een vat hoppen teghen Heyn Nekel om ij sch. xi pl. Item enen voet aen een tonnen kanne te ghieten ij½ pl.

Item van des dinxsd. na onser Vrouwen dach Assumptio tot des sonnend. daer na j½ aem wijns van Putouwen jnte draghen iij pl. toe. Item een draghel tonne Rijns wijns jnte draghen j pl. Item iij take Rijns wijns ij sch. Item ij mengel malevasyen viij pl. Item van Amersf. iij vaet hoppen, elc vat ij sch., maect vi sch. Item ij vleschen te ryemen iiij pl. Item daer na van Amersf. ij vaet hoppen iiij sch. Item

een quaert wijns iiij pl. Item een mengel malevasyen iiij pl. Item tot Aernts Hoets gherekent van bier, dat daer ghehaelt was tot vele tiden tot mijns heren behoef, te samen ij sch. vi pl. ½ gr.

Item des manend. na Sente Bartholomeus auont tot des sonnend. toe daer na, een stuc wijns Rijns jnden kelre te draghen iij pl. Item een Hoemborger tonne roeds wijns jnden kelre te draghen j½ pl. Item iij mengel malevasyen j sch. Item ij taken wijns, die take viij pl., maect j sch. iiij pl. Item van Amersf. van Heinric Botter vj vaet biers, dat vat ij sch., maect xij sch. Item van Willem Otten soen iij vaet biers, dat vat ij sch., maect vi sch.

Item des saterd. na Sente Gielys dach van Reyner Keyl vij vaet biers teghen die voederinghe, die tUtr. was op dien tijt, dat vat ij sch., maect xiiij sch. Item dat bier jn den kelre te draghen j½ gr. ij Holl.

Item des dinxsd. op onser Vrouwen auont Natiuitas, quam mijn heer van Stoutenborch anderhalue take wijns j sch.

Item op onser Vrouwen dach Reyner Keyl vi vaet biers, dat vat ij sch., maect xij sch. Item viij vaet biers, noch viij vaet hoppen.

Item des manend. na Sente Lambr. dach, dat js op Sente Matheus auont iiij½ take wijns, die take viij pl., maect iij sch. Item ix vaet biers, noch ix vaet hoppen.

Item des dinxsd. na Sente Mattheus dach x vaet biers, noch x vaet hoppen.

VIII[a] summa van desen blade lxxi sch. ij pl. ij Holl., sonder die xxvij vaet biers.

Met een andere hand onder aan de bladsijde.

Ego credo, dat dit bier van Broclede quam ende van den Clusen dese viij vaet biers hoppen ende ix vaet ende x vaet hoppen doen te samen scriuen in Reyners boec.

I[a] summa vanden bottelryen voerscr. viic[j] sch. viij pl. Ende hier of sal corten x ℔ van dat Jan die Becker jn sijn cedel rekent, soe blijft die summe vi[c]xcv sch.

Exposita.

Dets vyt gheuen Godevaert voerscr. van mijns heren weghen van Vtrecht van Sente Remys daghe, jnden jaer van lxxvij tot Sente Remys daghe toe jnden jaer van lxxviij daer naest volghende.

Inden eersten vanden cost jnder coeken.

Des vrid. op Sente Dyonijs dach quam mijn heer vanden Eem tUtr. bi Rucop ghecoft scelvisch, coste iij sch. j pl. Item viij snoec ende braessem ij sch. iiij pl. Item heerinc ende buckinc j sch. Item wermoes j½ pl. Item xiij platelen j sch. Item xij maten boteren j sch. j pl. Item om mostaert iij pl. Item ij taken melcs ij pl. Summa ix sch. j gr.

Des saterd. daer na, dats op Sente Victoers dach, een groet half hondert scelvisch ij sch. x pl. Item half tal witinghs. j sch. xi pl. Item braessem j sch. viij pl. Item om snoec j sch. x pl. Item heerinc ende buckinc j sch. vi pl. Item ijc eijer xi pl. Item wermoes j½ pl. Item xvi maten boteren j sch. iiij pl. Item een spint mostaerts saets ij½ pl. Item om moestaert ij pl. Item des auonts om buckinc iiij pl. Summa xij sch. x pl.

Des sonnend. na Sente Victoers dach vi ganse tstuc iiij pl. maect ij sch. Item viij hoenre viij pl. Item om verkenvleysch j sch. Item peterceli ij pl. Item om loec j pl. Item ij scaep ij sch. viij pl. Item een hamel j sch. viij pl. Item xiiij entvoghel, tstuc ij½ gr., maect j sch. v½ pl. Item xvi pluvieren viij pl. Item om c vincken iiij pl. Item wermoes j½ pl. Summa x sch. x pl.

Des manend. daer na xx pont meels tpont j gr. maect x pl. Item om ayuun ij pl. Item om wijn druven ij pl. Item wermoes i½ pl. Item ij scaep teghen Eerst ij sch. x pl. Item x entvoghel j sch. ij pl. Item ij taken melcs ij pl. Item vi hoenre vi pl. Summa v sch. xi½ pl.

Des dinxsd. daer na v ganse, tstuc iiij pl. j sch. viij pl. Item xij½ paer duven, tpaer j gr., maect vi pl. ½ gr. Item wermoes i½ pl. Item iij scaep iiij sch. iiij pl. Item vi ent-

voghel, tstuc iij gr. maect ix pl. Item c vincken iiij pl. Item peterceli ende wortel ij½ pl. Item appel j pl. Summa viij sch. j gr.

Des woensd. iij vierdel scelvisch ij sch. x pl. Item om snoec ende braessem ij sch. viij pl. Item ermcruyt ije eijer xi pl. Item viij maten boteren ix pl. Item vi hoenre vij pl. Item enen hamel j sch. iiij pl. Item vi pluvieren v pl. ½ gr. Item wermoes j½ pl. Op desen dach na den eten reedt mijn heer tot Stoutenborch, ende tghesinde bleef tUtr. Summa ix sch. vij pl. j½ gr.

Des donred. voer tghesinde ghecoft ij ganse viij pl. Item wermoes ende peterceli wortel ij½ pl. Item een vierdel van enen scaep iiij pl.

Des auonts had mijn heer ontboden dat hi comen soude ten eten ende voer hem was ghecoft, ende hi en quam niet, bi Rucop ghecoft ij scaep ij sch. x pl. Item xvij hoenre j sch. v pl. Item xij entvoghel, tstuc ix br. maect j sch. j½ pl. Item vi pluvieren ñij pl. Item v paer duven iij pl. Item peterceli j pl. Item een pont rosinen ij pl. Item ½ pont comijns ij pl. ½ gr. Summa vij sch. vij pl. ½ gr.

Des vrid. op Sente Gallen dach quam mijn heer van Stoutenborch, ten Eersten eten bi Rucop, om snoec ende braessem j sch. ij pl. Item een mande witints j sch. x pl. Item c scelvisch ij sch. x pl. Item vij scaftelinghe j sch. iiij pl. Item xi maten boteren xi pl. ½ gr. Item vj pont ouden boteren vi pl. Item ije eijer xi pl. Item om heerinc j sch. Item een spint erwiten ij pl. Item een spint mostaerts saets ii½ pl. Item ayuun j pl.

Des auonts aten met minen heer Jan van Clarenborch, Jan van Alendorp, Willem die Smit, Evert vanden Zande ende anders gast bi Rucop, om twee groet snoec j sch. iiij pl. Item heerinc ende buckinc viij pl. Item iiij maten boteren iiij pl. Item om eijer iij pl. Summa xiij sch. x pl. i½ gr.

Des saterd. daer na bi Rucop teghen Jan Poln enen salme ij sch. x pl. Item Peter Veenkens soen ael ende braesem j sch.

viij pl. Item een mande witinghs ij sch. viij pl. Item xij maten boteren j sch. Item beerinc x pl. Item iij^{e} eijer j sch. iiij½ pl. Item vi pont ouder boteren vi pl. Item ayuun j pl. Des auonts teghen Peter Veenkens soen om snoec j sch. ij pl. Item ij taken melcs ij pl. Item iiij pont ouder boteren iiij pl. Summa xij sch. vij½ pl.

Summa van des vrid. op Sente Dyonijs dach tot des saterdages toe na Sente Gallen dach, dat sijn ix daghe, beloept die coeken xc sch., v placken, j½ gr.

Dits vander weke vander jerster maent.

Des sonnend. op Sente Lucas dach teghen Mannaert vi ganse, tstuc iiij placken, maect ij sch. Item die selve Mannaert iiij hout sneppen iiij pl. Item peterceli j pl. Item cabuys coele j pl. Item warmoes j½ pl. Des auonts xij entvoghel j sch. Item xvi pluvieren viij pl. Item peterceli j pl. Item vij haersneppen iij pl. Summa iiij sch. vij½ pl.

Des manend. na Sente Lucas dach xxvij plavieren x pl. ij Holl. Item ½c vincken iij½ pl. Item wljndruven ij pl. Item wermoes j½ pl. Item een spint souts j pl. j½ gr. Item een half scaep viij pl. Des auonts x entvoghel xi pl. Item iiij houtsneppen iij pl. Item iiij maten boteren v pl. Item appel iij pl. Item een take melcs j pl. Summa iiij sch. j½ pl. vi Holl.

Des dinxsd. tsmerghens reedt mijn heer tot Oestbroec ten iersten eten, ende die spise wart tUtrecht ghereydt ende daer ghevûert bi Rucop, ghecoft vij ganse, tstuc iij pl. maect j sch. ix pl. Item vi hout sneppen iiij pl. Item een scaep j sch. ij pl. Item wermoes j½ pl. Item Wouter Plomp met enen waghen die spise ghevûert, broet ende wijn hem ghegheuen vi pl. Des auonts teghen Eerst iij scaep, elc xiiij pl. maect iij sch. vi pl. Item Stijn x entvoghel x pl. Item Arnolt x hout sneppen vij pl. Item peterceli wortel j pl. Item iiij maten boteren v pl. Item appel j gr. Summa ix sch. iiij pl.

Des woensd. Mechtelt Hughen een mande witincs j sch. xi

een quaert wijns iiij pl. Item een mengel malevasyen iiij pl. Item tot Aernts Hoets gherekent van bier, dat daer ghehaelt was tot vele tiden tot mijns heren behoef, te samen ij sch. vi pl. ½ gr.

Item des manend. na Sente Bartholomeus auont tot des sonnend. toe daer na, een stuc wijns Rijns jnden kelre te draghen iij pl. Item een Hoemborger tonne roeds wijns jnden kelre te draghen j½ pl. Item iij mengel malevasyen j sch. Item ij taken wijns, die take viij pl., maect j sch. iiij pl. Item van Amersf. van Heinric Botter vj vaet biers, dat vat ij sch., maect xij sch. Item van Willem Otten soen iij vaet biers, dat vat ij sch., maect vi sch.

Item des saterd. na Sente Gielys dach van Reyner Keyl vij vaet biers teghen die voederinghe, die tUtr. was op dien tijt, dat vat ij sch., maect xiiij sch. Item dat bier jn den kelre te draghen j½ gr. ij Holl.

Item des dinxsd. op onser Vrouwen auont Natiuitas, quam mijn heer van Stoutenborch anderhalue take wijns j sch.

Item op onser Vrouwen dach Reyner Keyl vi vaet biers, dat vat ij sch., maect xij sch. Item viij vaet biers, noch viij vaet hoppen.

Item des manend. na Sente Lambr. dach, dat js op Sente Matheus auont iiij½ take wijns, die take viij pl., maect iij sch. Item ix vaet biers, noch ix vaet hoppen.

Item des dinxsd. na Sente Mattheus dach x vaet biers, noch x vaet hoppen.

VIII[a] summa van desen blade lxxi sch. ij pl. ij Holl., sonder die xxvij vaet biers.

Met een andere hand onder aan de bladzijde.

Ego credo, dat dit bier van Broclede quam ende van den Clusen dese viij vaet biers hoppen ende ix vaet ende x vaet hoppen doen te samen scriuen in Reyners boec.

I[a] summa vanden bottelryen voerscr. vii[c]j sch. viij pl. Ende hier of sal corten x ℔ van dat Jan die Becker jn sijn cedel rekent, soe blijft die summe vi[c]xcv sch.

Exposita.

Dets vyt gheuen Godevaert voerscr. van mijns heren weghen van Vtrecht van Sente Remys daghe, jnden jaer van lxxvij tot Sente Remys daghe toe jnden jaer van lxxviij daer naest volghende.

Inden eersten vanden cost jnder coeken.

Des vrid. op Sente Dyonijs dach quam mijn heer vanden Eem tUtr. bi Rucop ghecoft scelvisch, coste iij sch. j pl. Item viij snoec ende braessem ij sch. iiij pl. Item heerinc ende buckinc j sch. Item wermoes j½ pl. Item xiij platelen j sch. Item xij maten boteren j sch. j pl. Item om mostaert iij pl. Item ij taken melcs ij pl. Summa ix sch. j gr.

Des saterd. daer na, dats op Sente Victoers dach, een groet half hondert scelvisch ij sch. x pl. Item half tal witinghs. j sch. xi pl. Item braessem j sch. viij pl. Item om snoec j sch. x pl. Item heerinc ende buckinc j sch. vi pl. Item ije eijer xi pl. Item wermoes j½ pl. Item xvi maten boteren j sch. iiij pl. Item een spint mostaerts saets ij½ pl. Item om moestaert ij pl. Item des auonts om buckinc iiij pl. Summa xij sch. x pl.

Des sonnend. na Sente Victoers dach vi ganse tstuc iiij pl. maect ij sch. Item viij hoenre viij pl. Item om verkenvleysch j sch. Item peterceli ij pl. Item om loec j pl. Item ij scaep ij sch. viij pl. Item een hamel j sch. viij pl. Item xiiij entvoghel, tstuc ij½ gr., maect j sch. v½ pl. Item xvi pluvieren viij pl. Item om c vincken iiij pl. Item wermoes j½ pl. Summa x sch. x pl.

Des manend. daer na xx pont meels tpont j gr. maect x pl. Item om ayuun ij pl. Item om wijn druven ij pl. Item wermoes i½ pl. Item ij scaep teghen Eerst ij sch. x pl. Item x entvoghel j sch. ij pl. Item ij taken melcs ij pl. Item vi hoenre vi pl. Summa v sch. xi½ pl.

Des dinxsd. daer na v ganse, tstuc iiij pl. j sch. viij pl. Item xij½ paer duven, tpaer j gr., maect vi pl. ½ gr. Item wermoes i½ pl. Item iij scaep iiij sch. iiij pl. Item vi ent-

voghel, tstuc iij gr. maect ix pl. Item c vincken iiij pl. Item peterceli ende wortel ij½ pl. Item appel j pl. Summa viij sch. j gr.

Des woensd. iij vierdel scelvisch ij sch. x pl. Item om snoec ende braessem ij sch. viij pl. Item ermcruyt ij^{e} eijer xi pl. Item viij maten boteren ix pl. Item vi hoenre vij pl. Item enen hamel j sch. iiij pl. Item vi pluvieren v pl. ½ gr. Item wermoes j½ pl. Op desen dach na den eten reedt mijn heer tot Stoutenborch, ende tghesinde bleef tUtr. Summa ix sch. vij pl. j½ gr.

Des donred. voer tghesinde ghecoft ij ganse viij pl. Item wermoes ende peterceli wortel ij½ pl. Item een vierdel van enen scaep iiij pl.

Des auonts had mijn heer ontboden dat hi comen soude ten eten ende voer hem was ghecoft, ende hi en quam niet, bi Rucop ghecoft ij scaep ij sch. x pl. Item xvij hoenre j sch. v pl. Item xij entvoghel, tstuc ix br. maect j sch. j½ pl. Item vi pluvieren ñij pl. Item v paer duven iij pl. Item peterceli j pl. Item een pont rosinen ij pl. Item ½ pont comijns ij pl. ½ gr. Summa vij sch. vij pl. ½ gr.

Des vrid. op Sente Gallen dach quam mijn heer van Stoutenborch, ten Eersten eten bi Rucop, om snoec ende braessem j sch. ij pl. Item een mande witints j sch. x pl. Item c scelvisch ij sch. x pl. Item vij scaftelinghe j sch. iiij pl. Item xi maten boteren xi pl. ½ gr. Item vj pont ouden boteren vi pl. Item ij^{e} eijer xi pl. Item om heerinc j sch. Item een spint erwiten ij pl. Item een spint mostaerts saets ij pl. Item ayuun j pl.

Des auonts aten met minen heer Jan van Clarenborch, Jan van Alendorp, Willem die Smit, Evert vanden Zande ende anders gast bi Rucop, om twee groet snoec j sch. iiij pl. Item heerinc ende buckinc viij pl. Item iiij maten boteren iiij pl. Item om eijer iij pl. Summa xiij sch. x pl. i½ gr.

Des saterd. daer na bi Rucop teghen Jan Polu enen salme ij sch. x pl. Item Peter Veenkens soen ael ende braesem j sch.

viij pl. Item een mande witinghs ij sch. viij pl. Item xij maten boteren j sch. Item heerinc x pl. Item iij^{c} eijer j sch. iiij½ pl. Item vi pont ouder boteren vi pl. Item ayuun j pl. Des auonts teghen Peter Veenkens soen om snoec j sch. ij pl. Item ij taken melcs ij pl. Item iiij pont ouder boteren iiij pl. Summa xij sch. vij½ pl.

Summa van des vrid. op Sente Dyonijs dach tot des saterdages toe na Sente Gallen dach, dat sijn ix daghe, beloept die coeken xc sch., v placken, j½ gr.

Dits vander weke vander jerster maent.

Des sonnend. op Sente Lucas dach teghen Mannaert vi ganse, tstuc iiij placken, maect ij sch. Item die selve Mannaert iiij hout sneppen iiij pl. Item peterceli j pl. Item cabuys coele j pl. Item warmoes j½ pl. Des auonts xij entvoghel j sch. Item xvi pluvieren viij pl. Item peterceli j pl. Item vij haersneppen iij pl. Summa iiij sch. vij½ pl.

Des manend. na Sente Lucas dach xxvij plavieren x pl. ij Holl. Item ½c vincken iij½ pl. Item wijndruven ij pl. Item wermoes j½ pl. Item een spint souts j pl. j½ gr. Item een half scaep viij pl. Des auonts x entvoghel xi pl. Item iiij houtsneppen iij pl. Item iiij maten boteren v pl. Item appel iij pl. Item een take melcs j pl. Summa iiij sch. j½ pl. vi Holl.

Des dinxsd. tsmerghens reedt mijn heer tot Oestbroec ten iersten eten, ende die spise wart tUtrecht ghereydt ende daer ghevûert bi Rucop, ghecoft vij ganse, tstuc iij pl. maect j sch. ix pl. Item vi hout sneppen iiij pl. Item een scaep j sch. ij pl. Item wermoes j½ pl. Item Wouter Plomp met enen waghen die spise ghevûert, broet ende wijn hem ghegheuen vi pl. Des auonts teghen Eerst iij scaep, elc xiiij pl. maect iij sch. vi pl. Item Stijn x entvoghel x pl. Item Arnolt x hout sneppen vij pl. Item peterceli wortel j pl. Item iiij maten boteren v pl. Item appel j gr. Summa ix sch. iiij pl.

Des woensd. Mechtelt Hughen een mande witincs j sch. xi

pl. Item Peter Veenkens soen snoec ende braessem j sch. iiij pl. Item ix maten boteren ix pl. Item vi pont ouder boteren vi pl. Item om heerinc j sch. iij pl. Item eijer vi pl. Item wermoes j½ pl. Des avonts x entvoghel j sch. Item iij paer duven ende pluvieren vi pl. Item ij taken melcs ij pl. Item iiij pont ouder boteren iiij pl. Item erwiten ij pl. Item xvi stuc vladen te backen viij pl. Summa ix sch. ij½ pl.

Des donred. Mannaert vi ganse, tstuc iij pl., maect j sch. vi pl. Item xij hout sneppen tstuc x Holl., maect vij½ pl. Item wermoes j½ pl. Item peterceli j pl. Item ij hoerne iij pl. Des auonts xij entvoghel j sch. j pl. Item xv pluvieren vi pl. Item peterceli j pl. Item teghen Eerst iij scaep iij½ sch. Item appel totten pomeyen iiij pl. Item iiij maten boteren v pl. Item een spint souts j pl. j½ gr, Summa viij sch. vij pl. j½ gr.

Des vrid. op Sente Seuerijns dach iij vierdel scelvisch iij sch. iij pl. Item een mande witincs ij sch. Item teghen Pauwen snoec ende braessem ij sch. ij pl. Item xij maten boteren j sch. Item ij^{c} eijer xi pl. Item vi pont ouder boteren vi pl. Item heerinc ende buckinc j sch. Item erwiten ij pl. Item een spint mostaerts saets ij½ pl. Item een spint souts j pl. j½ gr. Des auonts teghen Jan van Ghelren snoec j sch. vi pl. Item heerinc ende bockinc j sch. Item iiij pont ouder boteren iiij pl. Item ij taken melcs ij pl. Summa xiiij sch. iiij pl. ½ gr.

Des saterd. bi Rucop teghen Pauwen snoec ende braessem v sch. Item erwiten ij pl. Item xij maten boteren j sch. Item vi pont ouder boteren vi pl. Item heerinc ende buckinc j sch. Item xxv stuc vladen te backen j sch. Item een half scepel souts iij½ pl. Des auonts ij^{c} eijer xi pl. Item iiij pont ouder boteren iiij pl. Item heerinc ende buckinc viij pl. Summa x sch x½ pl.

Summa vander saterd. na Sente Gallen dach tot des saterd. toe na Sente Seuerijns dach lxi sch. ij pl. vi Holl.

Dits die derde weke vander jerster maent.

Des sonnend. na Sente Seuerijns dach bi Rucop teghen **Kerstiaen** vi gansen, tstuc vij½ gr., maect j sch. x½ pl. Item **Mechtelt** Reyners iij capoen, tstuc iij pl., maect ix pl. Item **peterceli** j pl. Item wermoes j½ pl. Item loec j pl. Item **een scaep** j sch. Des auonts teghen Arnolt xij entvoghel j **sch. iij** pl. Item Peter Foeyt een half runt iij sch. viij pl. **Item vi** houtsneppen ende viij haersneppen vi pl. j½ gr. **Summa** ix sch. iiij pl. j½ gr.

Des manend. bi Rucop vi entvoghel, tstuc ij½ gr., maect vij½ pl. **Item** iiij coelinghe ij pl. Item om rapen j gr. Item **wermoes** j½ pl. Item ayuun ij pl. Item een pont rosinen ij pl. **Item** tot Aleyt Soeckers xx pont meels, dat pont j gr., **maect x** pl. Des auonts teghen Eerst een half runt iiij sch. Item **Arnolt** viij entvoghel, tstuc ij½ gr., maect x pl. Item **Mechtelt** Reyners vi hoenre vi pl. Item een mande in die **cocken** j½ gr. Summa vij sch. vi pl. ½ gr.

Des dinxsd. op Sente Symons ende Juden auont bi Rucop teghen **Peter** Veenkens soen snoec, braessem ende scaftelinghe iij **sch. viij** pl. Item heerinc ende buckinc viij pl. Item om **moschelen** iij pl. Item erwiten ij pl. Item vi pont ouder **boteren** vi pl. Item om eyer ix pl. Item een half scepel souts iij½ pl. Des auonts iiij pont ouder boteren iiij pl. Item iiij **maten** boteren v pl. Summa vij sch. ½ gr.

Des **woensd.** op Sente Symon ende Juden dach teghen Stinen xiiij **entvoghel**, tstuc j pl., maect j sch. ij pl. Item iij vierdel scelvisch om iiij sch. iij pl. Item een half tal heerincs vij½ pl. Item **viij maten** boteren ix pl. Op desen dach naden eten reedt **mijn heer** ter Eem, des auonts Mechtelt Reyners ij hoenre ij½ pl. **Item** ij houtsneppen j½ pl. Item enen snoec iij½ pl. Item x **pont** ouder boteren x pl. Item enen eerden pot ½ gr. Item **om scelvisch** viij pl. Item om eyer j pl. Item j½ take meles j½ **pl.** Summa ix sch. j pl. j½ gr.

Des **donred.** daer na om vi boxken j pl. Item vi entvoghel vij pl. **Item** ½ scepel souts iij½ pl. Item wermoes j½ pl. Des **auonts** quam mijn heer vander Eem, bi Rucop gheeft

teghen Eerst iij scaep, elc xviij pl., maect iiij½ sch. Item teghen Haesen x entvoghel, tstuc ij½ gr., maect j sch. j gr. Item xi pluvieren vi pl. Item peterceli j pl. Item viij hoenre om viij pl. Summa vij sch. ix½ pl.

Des vrid. bi Rucop teghen Peter Veenkens soen, snoec, braessem ende scaftelinghe vij½ sch. Ende van desen vischen sijn ghemaect een juleye. Item een mande witincs ij sch. vi pl. Item om scelvisch j sch. Item xij maten boteren, die maet ix br., maect j sch. j½ pl. Item vi pont ouder boteren vi pl. Item heerinc ende buckinc j sch. ij pl. Item erwiten ij pl. Item c eyer vi pl. Item xij platelen die juley in te beghieten j sch. Item xxvi spauwerts vi pl. Des auonts om baerse ix pl. Item ijc eyer j sch. Item om heerinc vi pl. Item j½ take melcs j½ pl. Summa xviij sch. iiij pl.

Des saterd. op Alreheylighen auont drie vierdel scelvisch iij sch. ix pl. Item op posch, braessem ende spierinc j½ sch.

Item teghen Pouwels van Vredelant zeelhout ix pl. Item viij pont olijs x pl. Item erwiten ij pl. Item ayuun j½ pl. Item c heeringhs j sch. Item om bessem j pl. Item iiij pont meels ij pl. Item een vierdel spauwerts vj pl. Item om salme j sch. Op desen dach had mijn heer ten eten den heer van Vyanen, den heer vander Ameyden, heren Sweder van Vyanen ende heren Jan van Vyanen. Summa ix sch. x½ pl.

Summe van des saterd. na Sente Seuerijns dach tot des saterd. toe op Alreheylighen auont lxix sch. j pl.

Dats die vierde weke van der jerster maent.

Des sonnend. op Alreheyleghen dach had mijn heer ten eten den abdt van Sente Marienweerde ende anders heeren, die hi bi hem hadde, bi Rucop ghecoft teghen Stinen vi ganse metten croesse, tstuc vi pl., maect iij sch. Item iiij capoen ende iiij hoenre j sch. viij pl. Item xiij pluvieren, tstuc x Holl., maect viij pl. ij Holl. Item peterceli j pl. Item viij pont meels iiij pl. Item een scaep j sch. iiij pl. Item wermoes j½ pl. Des auonts teghen Eerst ij scaep, tstuc xviij pl., maect iij sch. Item xij entvoghel, tstuc iij gr., maect

j sch. vi pl. Item om pelerceli j pl. Summa xi sch. ix½ pl. ij Holl.

Des manend. na Alreheylighen dach teghen Eerst een hamel ij sch. Item teghen Haesen xij entvoghel, elc j½ pl., maect j sch. vi pl. Item xij pluvieren vij pl. Item peterceli j pl. Item wermoes j½ pl. Item ix maten boteren, die maet ij½ gr., maect xi pl. ½ gr. Item c eyer vi pl. Item xvi pont meels viij pl. Item iij keesen iij pl. Item ayuun ij pl. Item appel iiij pl. Item iiij taken melcs iiij pl. Item j spint souts j pl. j½ gr. Item een spint mostaerts saets ij pl. Item des auonts een scaep j sch. iiij pl. Item om heerinc vi pl. Summa ix sch. vij½ pl.

Des dinxsd. tsmerghens bi Rucop teghen Eerst een hamel j sch. vi pl. Item teghen Gielis Coppen soen een half runt iij sch. x pl. Item enen capoen ende ij hoenre vij½ pl. Item peterceli j pl. Item wermoes j½ pl. Des auonts teghen Eerst ij hamel om iij sch. iiij pl. Item xiiij entvoghel, tstuc iij gr., maect j sch. ix pl. Item viij buxken ij pl. Item ij capoen vij pl. Item om verkens rugghen iiij½ pl. Item ij maten boteren iij pl. Item om eyer ij pl. Summa xij sch. ix½ pl.

Des woensd. iij vierdel scelvisch iij sch. vij pl. Item een mande witincs j sch. viij pl. Item Arnolt x entvoghel, tstue iij gr., maect j sch. iij pl. Item xij maten boteren j sch. Item vi pont ouder boteren vi pl. Item iij keesen iiij pl. Item ije eyer xi pl. Item xxvi pont meels, dat pont j gr., maect j sch. j pl. Item om heerinc viij pl. Item een spint souts j pl. j½ gr. Item erwiten ij pl. Item iiij taken melcs iiij pl. Des auonts reedt mijn heer tot Renen, ende voert ghecoft voer tghesinde om ij hoenre ij½ pl. Item om enen snoec iiij pl. Summa xij sch. ij pl. ½ gr.

Des donred. tsmerghens voer tghesinde ghecoft bi Rucop teghen Jan Haesse een runt vi sch. Item peterceli j pl. Item om wermoes j½ pl. Item een half scepel souts iij½ pl. Item ij hoenre iij pl. Des auonts quam mijn heer van Renen bij Rucop, een scaep j sch. iiij pl. Item ij capoen x pl. Item

om haersneppen ij pl. Item iiij pluvieren ij½ pl. Summa ix sch. iij½ pl.

Des vrid. iij vierdel scelvisch ij sch. xi pl. Item een mande wetinghs ij sch. Item teghen Peter Veenkens soen snoec ende braessem j sch. viij pl. Item om heerinc ix pl. Item vi pont ouder boteren vi pl. Item x maten boteren j sch. Item moschelen iij pl. Item een half scepel souts iij½ pl. Des auonts om heerinc vi pl. Item iiij pont ouder boteren iiij pl. Item om eyer vi pl. Item ij taken melcs ij pl.

Des saterd. op Sente Wilbroerts dach bi Rucop teghen Peter Veenkens soen v snoec, iij pl. Item braessem ende posch j sch. ij pl. Item x maten boteren, die maet ix br., maect xi pl. ½ gr. Item vi pont ouder boteren vi pl. Item ij^{c} eyer xi pl. Item om appel j½ pl. Item enen keese j½ pl. Item xvi pont meels viij pl. Item om heerinc j sch. ij pl. Item iiij taken melcs iiij pl. Item eyer ij pl. Des auonts om heerinc vi pl. Item iiij pont ouder boteren iiij pl. Item om eyer ij pl. Summa x sch. v pl. ½ gr.

Somma vandes saterd. op Alreheyligen auont tot des saterd. toe op Sente Wilbroerts dach lxxvij sch. ij Holl.

Summa vander jerster maent ende twee daghe ij^{c}xcvij sch. ix pl. ½ gr.

Dits dierste weke vander ander maent.

Des sonnend. na Sente Wilbroerts dach bi Rucop teghen Jan den Vriesen een half runt iiij sch. ix pl. Item teghen Eerst ij scaep, ij sch. iiij pl. Item teghen Arnolt v ganse, tstuc ix gr., maect j sch. x½ pl. Item iiij hoenre v pl. Item om een hamme iiij pl. Item om wat boerswel jnte zulten ij pl. Item om ij eerden wideric j pl. Item peterceli j pl. Item wermoes j½ pl. Des auonts teghen Arnolt x entvoghel, tstuc ii½ gr., maect j sch. j gr. Item peterceli j pl. Item om appel j pl. Summa xi sch. iiij½ pl.

Des manend. teghen Gielys Coppen soen enen haluen osse om vij½ sch. Item vi entvoghel tstuc iij gr., maect ix pl. Item ayuun ij pl. Item peterceli j pl. Item xx pont meels

x pl. Item iij taelinghe j½ pl. Item j½ elle stamijns iij pl. Item ij taken melcs ij pl. Item om wermoes j½ pl. Des auonts teghen Eerst iij scaep, tstuc xi pl., maect ij sch. ix pl. Item Mechtelt Reyners iij capoen j sch. Item vi hoenre vi pl. ½ gr. Item v hoenre vi pl. Item xij butsken ende iiij haersneppen iiij pl. Item om appel iij pl. Item om eyer iiij pl. Item om polver van caneel iij pl. Item een take melcs j pl. Summa xvi sch. ½ gr.

Des dinxsd. op Sente Maertijns auont bi Rucop teghen Willem Babbe enen haluen osse vi sch. iiij pl. Item v ganse, tstuc ix gr., maect j sch. x½ pl. Item wermoes j½ pl. Des auonts xij entvoghel, tstuc ix br., maect j sch. j½ pl. Item runtvleysch ende scapenvleysch j sch. iiij pl. Item iij taelinghe ij pl. Item om appel ij pl. Item een spint souts j pl. j½ gr. Item peterceli j½ gr. Op desen dach naden eten reedt mijn heer tot Renen. Summa xi sch. iiij pl.

Des woensd. op Sente Maertijnsdach voer tghesinde ghecoft ij ganse, tstuc iiij pl., maect viij pl. Item wermoes j½ pl. Item heerinc iiij pl. Item ij snoec iiij pl. Summa j sch. v½ pl.

Des donred. na Sente Maertijns dach bi Rucop teghen Jan van Vriesen, runtvleysch ij sch. x pl. Item teghen Arnolt xij entvoghel, tstuc ij½ gr., maect j sch. iij pl. Item wermoes j½ pl. Item ½ scepel souts iij½ pl. Summa iiij sch. vi pl.

Des vrid. teghen Jacob Veenkens soen snoec iiij pl. Item eyer viij pl. Item ij pont ouder boteren ij pl. Item c heerincs x pl. Item om een spint mostaerts saets ij pl. Item des auonts een snoec iij pl. Item ij pont ouder boteren ij pl. Item ij maten boteren ij pl. Summa ij sch. ix pl.

Des saterd. ghecoft bi Rucop teghen mijns heren coemst, als mijn heer ontboden had, ende en quam op desen dach niet, om iij vierdel scelvisch, ij sch. x pl. Item ix werp witinghs j sch. Item Claes Veenkens soen om snoec j sch. Item teghen Jacob Veenkens soen braessem ende baerse j sch. Item ½ tal gruens heerincs vij pl. Item c tonne heeringhs x pl. Item x maten boteren x pl. Item vi pont ouder bo

teren vi pl. Item c eyer vi pl. Item ½ scepel souts iij½ pl. Item erwiten ij pl. Summa ix sch. vi½ pl.

Summa vandes saterd. op Sente Willebroerts dach tot des saterd. toe na Sente Maertijns dach lvi sch. xi pl. j½ gr.

Dits dander weke vander ander maent.

Des sonnend. na Sente Maertijns dach quam mijn heer van Reneu, bi Rucop teghen Kodden, runtvleysch om iij sch. Item ij hoenre ij½ pl. Item wermoes j½ pl. Item ½ scepel souts iij½ pl. Item vij groet platelen viij pl. Item een loet soffraens vij pl. Item peterceli j pl. Des auonts teghen Eerst iij scaep iiij sch. Item teghen Mechtelden xvi pluvieren viij pl.

Des manend. daer na bi Rucop teghen Mechtelden xij pluvieren elc ix Holl., maect vi pl. j½ gr. Item v wilde ganse viij½ pl. Item xvi pont meels viij pl. Item iiij tonghen vi pl. Item peterceli j pl. Item wermoes j½ pl. Item iiij keesen v pl. Item ij^{e} eyer j sch. Item iiij taken melcs iiij pl. Item een vierdel spauwerts vi pl. Item ayuun ij pl. Item appel iiij pl. Item teghen Arnolt xij entvoghel, tstuc ix braspenningen, maect j sch. j½ pl. Item ½ scaep viij pl. Summa vij sch. vij pl. ½ gr.

Des dinxsd. bi Rucop teghen Jacob een halue coe v sch. viij pl. Item teghen Mechtelden v ganse, tstuc iiij pl., maect j sch. viij pl. Item v hoenre v pl. Item om enen capoen iiij pl. Item ij capoen vi pl. Item peterceli j pl. Item wermoes j½ pl. Des auonts Eerst iij scaep iiij sch. Item teghen Arnolt xij entvoghel, tstuc ix br., maect j sch. j½ pl. Item xij pluvieren vi½ pl. Item om eyer ij pl. Summa xiiij sch. vij½ pl.

Des woensd. ½^{e} scelvisch j sch. iiij pl. Item een mande witincs j sch. viij pl. Item teghen Dirc Adelisen soen enen cabbeliauwe j sch. iiij pl. Item iij taken melcs iij pl. Item xvi pont meels viij pl. Item x maten boteren x pl. Item vi pont ouder boteren vi pl. Item c heeringhs x pl. Item eyer x pl. Item iij keesen iij½ pl. Item een loet soffraen vij pl. Item een loet galigaens viij pl. Item een half scepel

souts iij½ pl. Item appel ij pl. Item c eyer vi pl. Item ij taken melcs ij pl. Summa x sch. xi pl.

Des donred. op Sente Elisebetten dach bi Rucop teghen Henrich Duvelant een halue coe om vij sch. Item teghen Stinen v ghanse, tstuc v½ gr., maect j sch. j pl. j½ gr. Item iiij hoenre v pl. Item wermoes j½ pl. Des auonts teghen Arnolt xij entvoghel, tstuc ij½ gr., maect j sch. iij pl. Item om haersneppen iij½ pl. Item om eyer iij pl. Summa x sch. v pl. j½ gr.

Des vrid. iij vierdel scelvisch ij sch. xi pl. Item een mande witinghs j sch. viij pl. Item teghen Eerst enen cabelliauwe j sch. vij pl. Item teghen Peter Veenkens soen snoec ende braessem j sch. viij pl. Item x maten boteren x pl. Item vi pont ouder boteren vi pl. Item erwiten ij pl. Item c eyer vi pl. Des auonts iiij pont ouder boteren iiij pl. Summa x sch. ij pl.

Des saterd. onboet mijn heer in die coeken dat die heer van Vyanen ende her Sweder van Vyanen met minen heer eten souden. Bi Rucop teghen Pauwen groet scaftelinghe om j sch. viij pl. Item iij vierdel scelvisch ij sch. vi pl. Item iij^{c} eyer, dat c vi pl., maect j sch. vi pl. Item xij maten boteren j sch. Item xviij pont meels viij pl. Item iij keesen iiij pl. Item om een half vierdel spauwerts iij pl. Item een heerinc x pl. Item om appel ij pl. Item erwiten ij pl. Item moschelen ij pl. Item iij taken melcs iij pl. Item vi pont ouder boteren vi pl. Item een half scepel souts iij½ pl. Item ij snoec vi pl. Des auonts iiij pont ouder boteren iiij pl. Summa xi sch. j½ pl.

Somma van des saterd. na Sente Maertijns dach tot des saterd. toe na Sente Elisabetten dach lxxiiij sch. vi½ pl.

Dits die derde weke vander ander maent.

Des sonnend. na Sente Elisabetten dach bi Rucop xiiij partrisen, tstuc iij gr., maect j sch. ix pl. Item teghen Jan Overcampe een halue coe v sch. ix pl. Item teghen Arnolt v ganse, tstuc iiij pl., maect j sch. viij pl. Item xvi pluvie-

ren x pl. Item peterceli j pl. Item iiij tonghen, tstuc ij½ gr., maect v pl. Item om wermoes j½ pl. Des auonts had mijn heer ten eten den heer vander Ameyden ende heren Swe-der van Vyanen, teghen Eerst iij scaep, iiij sch. Item v hoenre vi pl. Item teghen Arnolt xij entvoghel, tstuc ij½ gr., maect j sch. iij pl. Item ½ pont bruyns sukers iij pl. Summa xvi sch. viij½ pl.

Des manend. op Sente Clements dach bi Rucop teghen Kodden, een half runt om iij sch. iiij pl. Item teghen Arnolt ix entvoghel ix pl. Item ayuun ij pl. Item een loet soffraens vij pl. Item een spint mostaerts saets ij pl. Item peterceli j pl. Item wermoes j½ pl. Item een half hondert eyer iij pl. Item ij maten boteren ij½ pl. Item xix pont meels ix½ pl. Item iiij groet platelen iiij½ pl. Item iij taken melcs iij pl. Des auonts teghen Gielys Coppen soen een vierdel van enen cleynen runde, j sch. vi pl. Item appel iiij pl. Item om eyer ij pl. Item ij maten boteren ij½ pl. Item om gort j pl. Item x hoenre xi pl. ½ gr. Item een halue take melcs j gr. Summa x sch. iiij pl. ½ gr.

Des dinxsd. op Sente Katherinen auont bi Rucop teghen Peter Veenkens soen, snoec ende braessem iij½ sch. Item teghen Jan van Ghelren viij scaftelinghe j sch. vi pl. Item een tal groens heeringhs j sch. Item vi maten boteren elc ij½ gr., maect vij½ pl. Item om bast den ael mede te binden, daer men die lampreyden af maecte, j gr. Item vi pont ouder boteren vi pl. Item c eyer vi pl. Item erwiten ij pl. Item een last galigaens viij pl. Item een loet soffraens vij pl. Item en pont pepers ende ghengheners j sch. j pl. Des auonts om gruenen heerinc iiij pl. Item iiij pont ouder boteren iiij pl. Item om wors, boerswel jnte sulten j pl. Summa x sch. xi pl.

Des woensd. op Sente Katherinen dach teghen Heinr. Duvelant een coe om vij sch. iiij pl., die wart half ghevûert tot Zoes, soc bliuet iij sch. viij pl., dat men hier rekenen sal. Item iiij hoenre v pl. Item c eyer vi pl. Item viij

maten boteren viij pl. Item vi vladen te backen iij pl. Item heerinc vi pl. Item erwiten ij pl. Item iij vierdel scelvisch, dat vierdel xiiij pl., maect iij sch. vi pl. Op desen dach naden eten reedt mijn heer tot Zoes, daer recht te houden opt huys tot Zoes. Des auonts ghecoft voer tghesinde teghen Eerst een vierdel van enen scaep iij pl. Item Arnolt een entvoghel ende ij taelinghe ij pl. j gr. Summa x sch. ij½ pl.

Des donred. na Sente Katherinen dach voer tghesinde ghecoft bi Coelken teghen Mourissen runtvleysch om ij sch. viij pl. Item iij taelinghe ij pl. Item om eerden pot j pl. Item peterceli j pl. Item ½ scepel souts iij½ pl. Summa iij sch. iij½ pl.

Des vrid. bi Coelken een half houdert scelvisch om ij sch. Item om voerne vi pl. Item om witinc vi pl. Item heerinc ende buckinc iij pl. Item iij maten boteren iij pl. ½ pr. Item iiij pont ouder boteren iiij pl. Item van ij kerren vulnissen bider coeken vten houe te vueren ij½ gr. Item erwiten ij pl. Des auonts om witinc ij pl. Item om gort ½ gr. Item ½ take melcs j gr. Item iij pont ouder boteren iij pl. Summa iij sch. vij pl. ½ gr.

Des saterd. daer na quam mijn heer van Zoes na den eten sonder mijns heren ghesinde dat vaste dat quam vastende, daer voer ghecoft, ende voer tghesinde dat tUtr. bleuen was bi Claes Brighen iij vierdel scelvisch ij sch. ix pl. Item om snoec viij pl. Item vi maten boteren vi pl. Item iiij pont ouder boteren iiij pl. Item heerinc ende buckinc j sch. Item xx vladen, tstuc j gr., maect x pl. Des auonts iiij pont ouder boteren iiij pl. Summa vi sch. v pl.

Summa van des saterd. na Sente Elysabetten dach tot des saterd. toe na Sente Katherinen dach lxij sch. vi pl.

Dits die vierde weke vander ander maent.

Des sonnend. op Sente Andries auont bi Rucop ghecoft teghen Jan Overcampe een halve coe, v sch. x pl. Item Arnolt vi ganse, tstuc iiij pl., maect ij sch. Item iij capoen, tstuc iij pl. ½ gr., min jnden hoep, maect viij pl. j½ gr.

Item iiij hoenre, tstuc j½ pl., maect vi pl. Item wermoes j½ pl. Item peterselie wortel j pl. Item ½ scepel souts iij½ pl. Item vi platte manden ende iij cleyn manden om vij½ pl. Item een vierdel groets spauwerts ix pl. Item teghen Eerst een scaep j sch., dat vûerden mijns heren vrienden half tot Scoenhouen, die van mijns heren weghen daer vûeren op enen dach. Des auonts teghen Eerst ij scaep, tstuc xv pl., maect ij sch. vi pl. Item teghen Steuen xij entvoghel, tstuc ij½ gr., maect j sch. iij pl. Item Arnolt viij haersneppen iij pl. Item ij capoen elc iiij pl., maect viij pl. Summa xvi sch. vij pl. j½ gr.

Des manend. op Sente Andries dach bi Rucop teghen Arnolt vi entvoghel, tstuc xi br., maect viij pl. ½ gr. Item iiij taelinghe ij½ pl. Item ij taken melcs ij pl. Item teghen Gielys Coppen soen een runt iij sch. viij pl. Item om rapen j pl. Item wermoes j½ pl. Item ayuun ij pl. Item iiij maten boteren v pl. Item bi Rucop v cruyt sacke van leder vi pl. Item iiij taken bier edics, die take iij gr., maect vi pl. Des auonts viij pluvieren v pl. Item ij entvoghel ij½ pl. Item teghen Claes Veenkens soen enen snoec x pl. Item appel iij pl. Item eyer iiij pl. Item heerinc ende buckinc ij pl. Item een scaep j sch. Summa ix sch. viij pl. j½ gr.

Des dinxsd. na Sente Andries dach bi Rucop teghen Kodden een halue coe v sch. viij pl. Item teghen Arnolt iiij ganse, tstuc ix gr., maect j sch. vi pl. Item ij hoenre ij½ pl. Item wermoes j½ pl. Item peterseli j pl. Item teghen Pauwen enen scafteling, enen snoec, iij baersen ende iiij braessem om xi pl. Des auonts at mijn heer in heren Heinr. huys, ende had daer ten eten heren Jan van Rynesse, mijnre vrouwe van Rynesse, heren Schenen, Jan van Clarenborch, Willem Hughen soen, ende ander borgher ende vrouwen vander stat, bi Rucop teghen Arnolt xij entvoghel, tstuc iij gr., maect j sch. vi pl. Item teghen Eerst drie scaep iij sch. viij pl. Item Lisebet Poluus xij pluvieren, tstuc x Holl., maect vij½ pl. Item appel ij pl. Item heerinc ende buckinc ij pl. Item ij maten boteren ij½ pl. Item ½ pont bruyns sukers iiij pl. Item

om ghenghener ij pl. Item een loet soffraens vij pl. Summa xv sch. xi pl.

Des woensd. daer na c scelvisch iij sch. vi pl. Item een mande witinghs j sch. vi pl. Item teghen Eerst enen cabbelliauwe j sch. Item xi maten boteren xi pl. Item vi pont ouder boteren vi pl. Item c heeringhs x pl. Item ½c buckinghs v pl. Item ijc eyer ende xxxvi eyer j sch. ij½ pl. Item ½ scepel souts iij½ pl. Item erwiten ij pl. Item een spint mostaerts saets ij pl. Item iiij taken melcs iiij pl. Des auonts had mijn heer ten eten den heer van Vyanen, den heer vander Ameyden, den heer van Poederoyen, heren Sweder van Vyanen ende anders gast, bi Rucop viij entvoghel, tstuc iij gr., maect j sch. Item mostaert j pl. Item iiij pont ouder boteren iiij pl. Item een vierdel spauwerts viij pl. Item enen hamel j sch. ij pl. Summa xiiij sch. j pl.

Des donred. op Sente Barbaren auont bi Rucop teghen Jacob Heren een halue coe vi sch. ij pl. Item Arnolt iij ganse x pl. Item Peter Veenkens soen snoec ende braessem j sch. Item Jan Polu enen cabbelliauwe j sch. ij pl. Item ½c heerincs ende buckinghs v pl. Item c eyer vi pl. Item vi maten boteren vij½ pl. Item vi mengel bier edics, dat mengel vi Holl., maect ij pl. ½ gr. Summa x sch. xi pl. j½ gr.

Des vrid. op Sente Barbaren dach bi Rucop teghen Jan Polu enen cabbeliauwe j sch. ij pl. Item c scelvisch iij sch. iiij pl. Item teghen Pauwen viij groten scaftelinghe, baerse ende braessem ij sch. ij pl. Item ix maten boteren ix pl. Item vi pont ouder boteren vi pl. Item ½c buckinghs v pl. Item c heeringhs x pl. Item erwiten ij pl. Item c ruwer scotelen x pl. Des auonts iiij pont ouder boteren iiij pl. Item witinc iiij pl. Item appel j pl. Item eyer iij½ pl. Item heerinc iiij pl. Summa x sch. vi½ pl.

Des saterd. op Senter Claes auont bi Rucop iij vierdel scelvisch, dat vierdel xi pl., maect ij sch. ix pl. Item teghen Pauwels van Vredelant twee cabbelliauwe ij sch. iiij pl. Item erwiten ij pl. Item eyer x pl. Item viij maten boteren viij

pl. Item vi pont ouder boteren vi pl. Item ½ scepel souts iij½ pl. Item ½c heeringhs v pl. Item een vierdel buckinghs ij½ pl. Item iij taken melcs iij pl. Op desen dach na den eten reedt mijn heer ter Eem ende voert tot Herderwijc. Des auonts voer tghesinde om heerinc ij pl. Item iij pont ouder boteren iij pl. Summa viij sch. x pl.

Summa vandes saterd. na Sente Katherinen dach tot des saterd. toe op Senter Claes auont, lxxxvij sch. viij pl. ½ gr.

Summa vander ander maent ijc lxxxi sch. viij½ pl.

Dits deerste weke vander derder maent.

Des sonnend. op Senter Claes dach bi Rucop teghen Arnolt, een gans ende ij entvoghel vi pl. Item wermoes j½ pl. Item een pont pepers ende ghengheners j sch. j pl. Item een loet galignens viij pl. Item dit cruyt wert ghebesicht tot den galencijn. Des auonts ij entvoghel ende ij taelinghe iiij pl. Item eyer ij pl. Summa ij sch. x½ pl.

Des manend. op onser Vrouwen auont Conceptio ½c scelvisch j sch. viij pl. Item een vierdel van enen cabbelianwe v½ pl. Item om baerse ij pl. Item heerinc ende buckinc iij pl. Item iiij pont ouder boteren iiij pl. Item erwiten ij pl. Summa iiij sch. j gr.

Des dinxsd. op onser Vrouwen dach Conceptio bi Rucop teghen Kodden enen hamel ende iij vierdel van enen hamel ij sch. vi pl. Item petercelie j pl. Des auonts ij scaep ij sch. iij pl. Item peterceli j gr. Summa iiij sch. x½ pl.

Des woensd. daer na bi Rucop om scelvisch j sch. vi pl. Item iiij pont ouder boteren iiij pl. Item ½ scepel souts iij½ pl. Des auonts om heerinc iiij pl. Item ij entvoghel iij pl. Summa ij sch. viij½ pl.

Des donred. bi Rucop teghen Jan Overcampe runtvleysch ij sch. vi pl. Item wermoes j½ pl. Item des auonts een scaep xi pl. Item een capoen iij½ pl. Item enen verkenhorst v½ pl. Item peterceli j gr. Summa iiij sch. iiij pl.

Des vrid. bi Rucop teghen Wouter Veeren soen snoec ende braessem j sch. vi pl. Item heerinc ende buckinc vi pl. Item

xi maten boteren xi pl. Item erwiten ij pl. Item om ij vlocten viij pl. Item ij taken edics iij pl. Des auonts quam mijn heer van Herderwijc ende vander Eem, bi Rucop teghen Pauwen snoec, braessem ende baerse iiij sch. viij pl. Item heerinc viij pl. Item iiij pont ouder boteren iiij pl. Item om eyer viij pl. Item een loet soffraen vij pl. Summa x sch. xi pl.

Des saterd. bi Rucop teghen Dirc Voet braessem j sch. viij pl. Item heerinc ende buckinc j sch. j pl. Item snoec j sch. Item ij^{e} eyer j sch. Item iij taken melcs iij pl. Item x maten boteren x pl. Item vi pont ouder boteren vi pl. Item erwiten ij pl. Item ayuun ij pl. Item een vierdel spauwerts viij pl. Item iiij taken edics vi pl. Des auonts om scelvisch vi pl. Item c heeringhs x pl. Item iiij pont ouder boteren iiij pl. Summa ix sch. vi pl.

Summa vandes saterd. op Sente Claes auont tot des saterd. toe na onser Vrouwen dach Concepcio xxxviij sch. iij pl.

Dits dander weke vander derder maent.

Des soonend. op Sente Lucien dach bi Rucop teghen Eerst enen haluen ossen vij sch. ix pl. Item teghen Hasen iiij ganse, tstuc iiij pl. ½ gr., maect j sch. v pl. Item iiij hoenre vi pl. Item wermoes j½ pl. Item cabuys coele j pl. Item peterceli j½ pl. Item ½ scepel souts iij½ pl. Des auonts x entvoghel j sch. iij pl. Item peterceli j pl. Item vi hoenre vij pl. Summa xij sch. ij½ pl.

Des manend. na Sente Lucien dach bi Rucop teghen Peter Willems soen runtvleysch iiij sch. xi pl. Item cabuys coele j pl. Item peterceli j gr. Item wermoes j½ pl. Item xvi pont meels viij pl. Item een pont pepers ende ghengheners j sch. j pl. Item iij taken melcs iij pl. Item om eyer viij pl. Des auonts iiij entvoghel v pl. Item appel j pl. Item ij taken melcs ij pl. Item eyer viij pl. Item Eerst een scaep j sch. ij pl. Summa x sch. iiij pl.

Des dinxsd. bij Rucop teghen Jan den Vriesen een half runt iiij½ sch. Item iiij ganse, tstuc vij gr., maect j sch. ij pl. Item cabuys j pl. Item wermoes j½ pl. Item ayuun ende locc

j pl. Item teghen Pauwen ij snoec ende enen scaftelinc j sch. j pl. Item een loet soffr. vij pl. Des auonts xij entvoghel j sch. iij pl. Item een hamel j sch. vij pl. Item enen verkenharst vij pl. Item eyer ij pl. Summa xi sch. ij½ pl.

Des woensd. Quatertymper bi Rucop teghen Eerst ij cabbeliauwe ij sch. iiij pl. Item teghen Pauwen scaftelinghe, braessem ende baerse iij sch. Item ½e scelvisch j sch. xi pl. Item ije eyer j sch. Item xij maten botere j sch. Item erwiten ij pl. Item mostaert snet ij pl. Item bessem j pl. Item een pont rosinen j½ pl. Item ayuun j pl. Item ½e buckinghs v pl. Item iiij taken edics vi pl. Summa x sch. ix½ pl.

Des donred. teghen Spiker runtvleysch vi sch. Item vi wilde ganse j sch. j pl. Item wermoes j½ pl. Item iiij hoenre v½ pl. Item ij pont meels j pl. Item ½ pont rosinen j½ gr. Item ½ scepel souts iij½ pl. Item van de cocke messen te slipen j pl. Des auonts teghen Arnolt xij entvoghel, tstuc ix br., maect j sch. j½ pl. Item teghen Eerst runtvleysch ij sch. viij pl. Item iiij hoenre vi pl. Item appel j pl. Item een pont pepers ende ghengheners j sch. j pl. Item een vierde pont pulvers van caneel vi pl. Item een loet soffraen vij pl. Item viij groeten platelen viij pl. Summa xv sch. iiij pl. j½ gr.

Des vrid. Quatertimper ½e scelvisch ij sch. iiij pl. Item ij cabbelianwe ij sch. ij pl. Item teghen Jacob Veenkens soen snoec ende braessem iij sch. vi pl. Item xij maten boteren j sch. Item een pont olijs ij½ gr. Item ayuun j pl. Item een pont rosinen j½ pl. Item om buckinc vj pl. Item erwiten ij pl. Summa. ix sch. xi pl. j½ gr.

Des saterd. Quatertimper ½e scelvisch ij sch. ij pl. Item teghen Jan Poluwe ij cabbeliauwe ij sch. iiij pl. Item braessem vi pl. Item teghen Pauwe viij scaftelinghe j sch. iiij pl. Item een pont rosinen j½ pl. Item erwiten ij pl. Item appel j pl. Item een pont olijs ij½ gr. Item heerinc ende buckinc j sch. iiij pl. Item xij pont meels vi pl. Item ij taken edics iij pl. Item eyer vij pl. Summa ix sch. v pl. j½ gr.

Summa van des saterd. na onser Vrouwen dach Concepcio

tot des saterd. toe na Sente Lucien dach lxxix sch. iiij pl. j½ gr.

Dits die derde weke vander derde maent.

Des sonnend. op Sente Thomaes auont bi Rucop teghen Eerst een halve coe vi sch. iiij pl. Item teghen Arnolt iiij ganse, tstuc vij gr., maect j sch. ij pl. Item vi hoenre, tstuc iij gr., maect ix pl. Item cabuys j pl. Item wermoes j½ pl. Item teghen Pauwen ij snoec ende enen scaftelinc viij pl. Item ½ scepel souts iij½ pl. Des auonts Eerst ij scaep iij sch. Item xij entvoghel, tstuc ij½ gr., maect j sch. iij pl. Item ij hoenre iij pl. Item een half pont wits sukers ende een half pont bruyns sukers j sch. Item eyer ij pl. Summa xv sch. j pl.

Des manend. op Sente Thomaes dach bi Rucop teghen Eerst enen halren osse vij sch. iij pl. Item iiij ganse, tstuc iiij pl., maect j sch. iiij pl. Item vi hoenre viij pl. j½ gr. Item cabuys j pl. Item wermoes j½ pl. Item enen groeten scaftelinc vj pl. Item een pont olijs j pl. ½ gr. Item eyer vi pl. j gr. Item scelvisch vj pl. Item een vierdel spauwerts viij pl. Des auonts een scaep ij sch. iij pl. Item teghen Willem Veghen een half verken j sch. vj pl. Summa xv sch. vij pl.

Des dinxsd. bi Rucop mijns heren spise ghecoft, ende hi reedt sonder eten tot Rhenen, mer tghesinde at al staende teghen Eerst een vierdel van enen osse iij½ sch. Item iiij ganse, tstuc iiij pl., maect j sch. iiij pl. Item wermoes j½ pl. Des auonts voer tghesinde ghecoft dat tUtr. bleuen was om een scaep ij sch. Item ij hoenre iij pl. Item ½ scepel souts iij½ pl. Summa vij sch. vi pl.

Des woensd. bi Claes Brighen c scelvisch iij sch. Item runtvleysch ij sch. iij pl. Item ij hoenre iij pl. Item wermoes j½ pl. Des auonts om enen capoen iiij pl. Summa v sch. xi½ pl.

Des donred. opten Kersauont ij cabbeliauwe ij sch. j pl. Item om voerne ende iiij snoec vi pl. Item ij pont olijs ij½ pl. Item ½ pont rosinen j½ gr. Item edic j pl. Item een pont ghingheners ende pepers j sch. j pl. Item een loet soffraen vij pl. Item tot Gherit van Vloeten v scotelen juleyen

j sch. viij pl. Item om buckinc iij pl. Item ½ scepel souts iij½ pl. Item erwiten ij pl. Summa vi sch. xi pl. j½ gr.

Des vrid. opten Kersdach teghen Eerst een vierdel van enen osse iij½ sch. Item iiij hoenre vi pl. Item enen halven hamel j sch. Summa v sch.

Des saterd. na Kersdach teghen Peter Veenkens soen om snoec vi pl. Item om scelvisch ij sch. Item heerinc vi pl. Item ij pont ouder boteren ij pl. Item erwiten ij pl. Summa iij sch. x pl.

Summa van des saterd. na Sente Lucien dach tot des saterd. toe op Sente Scheuens (Steuens) dach lix sch. xi pl. ½ gr.

Dits die vierde weke vander derde maent.

Des sonnend. op Sente Jans dach Ewangelist teghen Eerst runtvleysch ij sch. vij pl. Item wermoes j pl. Des auonts Eerst een vierdel van enen scaep vi pl. Item om enen capoen v pl. Summa iij sch. vij pl.

Des manend. teghen Peter Willems soen runtvlijsch iij sch. Item wermoes j pl. Des auonts quam mijn heer van Renen, bi Coelken teghen Eerst runtvleysch ende enen hamel iij½ sch. Item om een halve gans tot Bertraden gehaelt ij pl. Item Arnolt xij entvoghel, tstuc ij½ gr., maect j sch. iij pl. Item eyer ij pl. Item appel iij pl. Summa x sch. iij pl.

Des dinxsd. na Kersdach teghen Jacob Hildebout enen halven osse vij sch. Item Arnolt xij entvoghel j sch. j pl. Item ermcruyt, iiij capoen, tstuc v pl., maect j sch. viij pl. Item cabuys coele j½ pl. Item wermoes j½ pl. Item ½ scepel souts iij½ pl. Item iiij ganse elc iiij pl., maect j sch. iiij pl. Item een vierdel spauwerts viij pl. Item c rugher schotelen x pl. Des auonts bi Rucop teghen Eerst verkenvleysch j sch. v pl. Item teghen Peter Croenken enen harst iij pl. Iten viij pont verkens smeers, dat pont ij½ gr., maect x pl. Item eyer vij pl. Item edic ij pl. Item vi platelen vi pl. Item ij keesen iij pl. Summa xvij sch. iiij½ pl.

Des woensd. had mijn heer ten eten den heer van Apcoude, heren Schenen, heren Jan van Rynesse, Eerst van Steenren

ende anders gast bi Rucop teghen Eerst, een scaep j sch. x pl. Item om runtvleysch iij sch. ij pl. Item vi capoen, die iiij elc v pl. ende die twee elc iij pl., maect ij sch. ij pl. Item teghen Wouter Beeren soen enen groeten snoec ende enen cleynen snoec om ij sch. Item om v vierdel scelvisch iiij sch. Item c eyer vi pl. ½ gr. Item iij keesen iiij pl. Item xvi pont meels viij pl. Item iij taken melcs iij pl. Item erwiten ij pl. Item edic ij pl. Item vi pont ouder boteren vi pl. Item viij maten boteren ix pl. Item een loet soffraens vij pl. Item een pont rosinen ij pl. Item ½ pont wits sukers viij pl. Item om heerinc ende buckinc vi pl. Item een vierdel spauwerts viij pl. Item om iij speet iij½ pl. Item een vat bier edics ij sch. v pl. ende j pl. te draghen, maect te samen ij½ sch. Des auonts teghen Mourissen een scaep j sch. Item om enen snoec ix pl. Item om verkenvleysch xi pl. Summa xxiiij sch. vi pl. j½ gr.

Des donred. opten Jaers auont bi Rucop teghen Jan den Vriesen runtvleysch vi sch. Item teghen Willem Oeghen een half verken j sch. ij pl. Item iiij ganse, tstuc ix gr., maect j sch. vi pl. Item wermoes j½ pl. Item cabuys j pl. j½ gr. Item viij hoenre, tstuc iij½ gr., maect j sch. ij pl. Item ½ scepel souts iij½ pl. Item viij pont meels iiij pl. Des auonts reyde men mijns heren spise ende seinde se tot Ghisebrecht Grauwaerts, ghecoft bi Rucop teghen Eerst, runtvleysch iij sch. vi pl. Item een scaep ende verkens voet j sch. iiij pl. Item ij keesen ij½ pl. Item eyer viij pl. Item om suker iij pl. Summa xvi sch. ix pl. ½ gr.

Des vrid. opten Jaers dach bi Rucop teghen Pauwels van Vredelant, snoec ende braessem iiij sch. iij pl. Item teghen Heinrich Lichtenap zeelhout j sch. Item v vierdel scelvisch iiij sch. Item xij maten boteren, die mact ix br., maect j sch. j½ pl. Item vi pont ouder boteren om vi pl. Item erwiten ij pl. Item om buckinc viij pl. Item c eyer vij½ pl. Item ½ pont wits sukers viij pl. Item xxv vladen te backen, tstuc x Holl., maect j sch. iij½ pl. ij Holl. Op desen dach

had mijn heer ten eten den heer van Apcoude, heren Scheuen, heren Ghisebrecht van Herdenbroek ende anders gast. Des auonts bi Rucop teghen Pauwels van Vredelant om snoec j sch. viij pl. Item appel j pl. Item een vierdel pont sukers iiij pl. Item een pont ghengheners ende pepers j sch. j pl. Item een loet soffraens vij pl. Item iiij pont ouder boteren iiij pl. Summa xviij sch. iiij½ pl. ij Holl.

Des saterd. na Jaers dach had mijn heer ten eten den heer van Vyanen, heren Sweder van Vyanen ende anders gast, bi Rucop teghen Jan van Gelren snoec ende braessem v½ sch. Item x maten boteren, die maet ix br., maect xi pl. ½ gr. Item vi pont ouder boteren vi pl. Item om heerinc ende buckinc j½ sch. Item vij vierdel eyer, dat c vij pl., maect j sch. ½ gr. Item erwiten ij pl. Item xxiiij vladen ende vi taerten, tstuc x Holl., maect j sch. vi pl. j½ gr. Item c rugher scotelen x pl. Item om suker iiij pl. Des auonts c heerincs x pl. Item iiij pont ouder boteren iiij pl. Item ½ pont rosinen j pl. Summa xiij sch. vij pl. ½ gr.

Summa vandes saterd. op Sente Scheuens dach tot des saterd. toe na Jaers dach ciiij½ sch. ij Holl.

Summa vander derder maent ij^{c}lxxxij sch. j pl. ij Holl.

Dits dierste weke vander vierder maent.

Des sonnend. na Jaers dach bi Rucop teghen Eerst een haluen osse v½ sch. Item ij ganse vi pl. Item enen capoen v pl. Item wermoes j½ pl. Item een mande ende een hantvat in die coeken ij pl. Des auonts ij capoen x pl. Item v hoenre, tstuc iij½ gr., maect x½ pl. Item v pont meels ij pl. Item een scaep ij sch. iij pl. Item eyer viij pl. Item xij entvoghel, tstuc ij½ gr., maect j sch. iij pl. Item v½ pont smeers mede te backen, dat pont ij½ gr., maect vi½ pl. iij br. Summa xiij sch. iiij pl. vi Holl.

Des manend. teghen Gielys Coppen soen een half runt ij sch. iiij pl. Item iiij ganse, tstuc iiij pl., maect j sch. iiij pl. Item een half scepel souts iij½ pl. Op desen dach reet mijn heer tot Renen sonder eten, mer dat ghesinde at eer si

reden. Des auonts voer tghesinde ghecoft ij hoenre om iij pl. Summa vi sch. viij½ pl.

Des dinxsd. teghen Vrederic runtvleysch iij sch. iiij pl. Item wermoes j pl. Item vi entvoghel vi pl. Item een hoen j pl. j½ gr Summa iiij sch. j½ gr.

Des woensd. op Dertien dach ½° scelvisch j sch. xi pl. Item om runtvleysch j sch. vi pl. Item verkenvleysch v pl. Item een pont rosinen ij pl. Item ½ pont pepers en ghengheners vi½ pl. Item een loet soffraens vij pl. Item erwiten ij pl. Item heerinc vi pl. Des auonts teghen Peter Veenkens soen ij snoec vi pl. Item ij morch scenkel iiij½ pl. Item Item suker ij pl. Item ½° eyer iij½ pl. Item iij pont ouder boteren iij pl. Summa vij sch. iiij½ pl.

Des donred. na Dertiendach teghen Vrederic om runtvleysch iiij sch. Item iiij entvoghels v pl. Item wermoes j pl. Des auonts ij hennen iij pl. j½ gr. Item ij verken harst j sch. om suker vi pl. Item ½° eyer iij½ pl. Summa vi sch. vij pl. ½ gr.

Des vrid. ½° scelvisch ij sch. iiij pl. Item teghen Peter Veenkens soen snoec j sch. Item heerinc ende buckinc iiij pl. Item iij pont ouder boteren iij pl. Item iiij maten boteren, elc ix br., maect iij½ pl. Des auonts c heeringhs x pl. Item om gort ½ gr. Item eyer j pl. Item iij pont ouder boteren iij pl. Summa v sch. v pl. j½ gr.

Des saterd. ½° scelvisch ij sch. ij pl. Item om enen carper iiij pl. Item heerinc vij pl. Item iiij pont ouder boteren iiij pl. Item erwiten ij pl. Item iiij maten boteren iiij pl. Item eyer j pl. Des auonts iij pont ouder boteren iij pl. Item eyer ij pl. Summa iiij sch. v pl.

Summa vandes saterd. na Jaers dach tot des saterd. toe na Dertien dach xlviij sch. ij Holl.

Dits dander weke vander vierder maent.

Des sonnend. na Dertiendach bi Rucop ghecoft teghen da mijn heer comen soude ende mijn heer quam teghen den auon van Renen, teghen Eerst enen haluen osse vij½ sch. Item t e

ghen Hubrecht ij scaep ij sch. iij pl. Item iij capoen j sch. Item iiij hoenre, tstuc iij½ gr., maect vij pl. Item wermoes j½ pl. Item een spint mostaerts saets ij pl. Item iij taken melcs iij pl. Item c eyer vij pl. Item een pont pepers ende ghengheners j sch. j pl. Item een loet soffraens vij pl. Item een vierdel spauwerts viij pl. Item c rugher scotelen x pl. Item xij entvoghel j sch. iij pl. Item verkenvleysch j sch. iiij pl. Summa xviij sch. ij½ pl.

Des manend. bi Rucop teghen Eerst runtvleysch iij sch. vij pl. Item iiij entvoghel ende iij taelinghe vij pl. Item ayuun ij pl. Item peterceli j pl. Item xvi pont meels viij pl. Item ½ scepel souts iiij pl. Item wermoes j½ pl. Des auonts teghen Jan den Vriesen runtvleysch iiij sch. viij pl. Item xj entvoghel, tstuc xi br., maect j sch. iiij½ pl. Item iiij maten boteren v pl. Item teghen Jan Haessen verkenvleysch j sch. v pl. Item appel iiij pl. Item ij hoenre iij½ pl. Item om melc j pl. Summa xiiij sch. ij½ pl.

Des dinxsd. bi Rucop teghen Gielys Coppen soen enen halven osse vi½ sch. Item teghen Eerst en verken ij sch. v pl. Item peterceli j pl. Item wermoes j½ pl. Item iij hoenre, tstuc iij½ gr., maect v pl. ½ gr. Des auonts v capoen, tstuc v gr. ende den hoep j pl. meer, maect j sch. j½ pl. Item iij hoenre, tstuc iij½ gr., maect v pl. ½ gr. Item om verkens voet ij pl. Item een pont pepers ende ghengheners j sch. j pl. Item teghen Peter Visken verkenvleysch j sch. iij pl. Summa xiij sch. vij½ pl.

Des woensd. op Sente Poncianens auont bi Rucop teghen Gielys Coppen soen enen haluen osse vi sch. iij pl. Item Peter Veenkens soen vi snoec j sch. Item om eyer j sch. vj pl. Item xvi pont meels viij pl. Item viij maten boteren viij pl. Item iiij taken melcs iiij pl. Item een tal gruens heeringhs x pl. Item erwiten ij pl. Item om ayuun j pl. Item witten suker vi pl. Item peterceli j pl. Des auonts teghen Mechtelden x entvoghel, tstuc iij gr., maect j sch. ij pl. Item teghen Peter Visken verken vleysch j sch. ij pl.

tem Peter Veenkens soen iiij snoec viij pl. Summa xv sch. ij pl.

Des donred. op Sente Ponciaens dach bi Rucop teghen Eerst runtvleysch v sch. Item een lamme xi pl. Item om verken vleysch viij pl. Item v hoenre, tstuc iij½ gr., maect viij pl. ½ gr. Item om brunen suker ende poluer iiij pl. Item petercli wortel j pl. Item wermoes j½ pl. Item iiij pont meels ij pl. Des auonts teghen Gielys Coppen soen runtvleysch iij sch. Item xij entvoghel j sch. Item iiij capoen j sch. iiij pl. Item teghen Jacob Roselen soen enen hamel j sch. viij pl. Summa xv sch. ½ gr.

Des vrid. bi Rucop teghen Peter Veenkens soen snoec, carper ende ael iiij½ sch. Item Jacob Veenkens soen braessem j sch. vij pl. Item viij maten boteren viij pl. Item c eyer vij½ pl. Item vi pont ouder boteren vi pl. Item ½e heerincs v pl. Item om buckinc iij pl. Item ½ scepel souts iiij pl. Item erwiten ij pl. Op desen dach naden eten reedt mijn heer tAmersfoert. Des auonts voer tghesinde ghecoft, dat tUtrecht bleef, c heeringhs x pl. Item iij pont ouder boteren iij pl. Summa x sch. j½ pl.

Des saterd. na Sente Ponciaens dach tsmerghens eer tghesinde ter Eem voer, daer si mijns heren verwachten souden, om heerinc vi pl. Summa vi pl.

Summa van des saterd. na Dertien dach tot des saterd. toe na Sente Ponciaens dach lxxxvi sch. xi pl. ½ gr.

Dits die derde weke vander vierder maent.

Des woensd. op Sente Gheertruden dach quam mijn heer tUtrecht van Stoutenborch, ende dat ghesinde reedt een deel weder tot Stoutenborch. Ende soe is dit die cost ter coeken tUtrecht, bi Claes Brighen ij mande scollen ij sch. vi pl. Item teghen Eerst twee cabbelianwe ij sch. ij pl. Item Peter Veenkens soen snoec ende voerne j sch. v pl. Item xij pont olijs, dat pont ix br., maect j sch. j½ pl. Item een spint souts ij pl. Item vi pont meels iij pl. Item erwiten ij pl. Item mostaert ij pl. Item ayuun ij pl. Item om eerden

potte j pl. Item c heeringhs xi pl. Item ½c buckincs vi pl. Item ½c spauwerts j sch. vi pl. Item viij groeter platelen viij pl. Summa xi sch. ix½ pl.

Des donred. daer na bi Cuylken twee cabbeliauwe ij pl. Item Peter Veenkens soen snoec j sch. iiij pl. Item c heeringhs xi pl. Item ½c buckincs vi pl. Item wermoes j½ pl. Item ij pont vighen ende j pont rosinen iij pl. ½ gr. Item appel j pl. Item loec j gr. Item ½ pont balleyns j sch. Item om een loet soffraens v½ pl. Item mostaert iij pl. Des auonts om heerinc ende buckinc j sch. x pl. Item appel j pl. Item een pont rosinen j½ pl. Item om polver iij pl. Summa ix sch. v pl. ½ gr.

Des vrid. had mijn heer doen bidden ten eten den heer van Vyanen, den heer vander Ameyden, ende heren Sweder van Vyanen, ende si en quamen niet ten eten; ghecoft bi Cuylken iiij cabbeliauwe iij sch. x pl. Item enen haluen salme j sch. vi pl. Item Peter Veenkens soen snoec ende voerne, j sch. Item erwiten ij pl. Item een spint souts ij pl. Item iij pont mandelen viij pl. Item x pont olijs, dat pont ix br. maect xi pl. ½ gr. Item c heeringhs xi pl. Item c buckinghs xi pl. Item een pont pepers ende ghengheners j sch. iij pl. Item ½ pont sukers viij pl. Item een pont balleyns ij sch. Item vi groete platelen vi pl. Item een vierdel spauwerts ix pl. Item ½c ruwer scotelen iiij pl. Summa xv sch. vij pl. ½ gr.

Des saterd. daer na bi Cuylken teghen Eerst iij cabbeliauwe iij sch. v pl. Item Peter Veenkens soen snoec j sch. vij pl. Item erwiten ij pl. Item ayuun ij pl. Item om bessem j pl. Item c heeringhs xi pl. Item mostaert iij pl. Item ½ pont mandelen j pl. Item ½c buckincs vi pl. Summa viij sch. j pl.

Des sonnend. na Sente Gheerden dach, dats des sonnendages op Oculi, teghen Eerst iij cabbeliauwen om iij sch. iij pl. Item teghen Goeswijn metten baerde meerswijn ij sch. v pl. Item c heerincs xi pl. Item ½c buckinghs vi pl. Item appel ij pl. Item een spint souts ij pl. Item om mostaert j pl. Item wermoes j½ pl. Item een pont vighen ende een

pont rosinen ij½ pl. Item om suker ij pl. Item j½ pont mandəlen iij pl. Item een loet soffraens v½ pl. Item x pont olijs, dat pont ix br., maect xi pl. ½ gr. Item c heeringhs xi pl. Des auonts tot Oestbroec gheseindt iiij snoec j sch. ij pl. Item om enen cabbeliauwe j sch. iij pl. Summa xij sch. xi pl. j½ gr.

Des manend. daer na reedt mijn heer ten Bosch. Summa van des woensd. op Sente Gheertruden dach tot des manend. daer na lvij sch. x pl. j½ gr.

Dits die vierde weke vander vierder maent.

Des woensd. na Beloeken Paeschen, dat is des woensd. na Sente Jorijs dach, quam mijn heer vyt Brabant ende met hem die jonghe heer vander Lecke, teghen den auont ghecoft bi Rucop een lamme j sch. iij pl. Item om snoec iij sch. iij pl. Item xvi jonge hoenre j sch. v pl. Item ½e spauwerts j sch. vi pl. Item c ruwer scotelen x pl. Item ij taken melcs ij pl. Item ije eyer viij pl. Item vi maten boteren viij pl. Item ½ take mostaerts ij pl. Item een loet soffraens vi pl. Item ½ scepel souts iiij pl. Item wermoes ende peterceli j½ pl. Summa x sch. x½ pl.

Des donred. tsmerghens had mijn heer ten eten den heer van Vyanen, den heer vander Ameyden, heren Jan vander Lecke, heren Sweder van Vyanen, den heer van Montfoerde, heren Scheuen, den wye biscop heren Aernt van Diest, bi Rucop teghen Eerst een halue coe v sch. viij pl. Item Eerst iij lammer iij sch. Item v hennen ix pl. j½ gr. Item xij hoenre j sch. ij pl. Item teghen Mourissen enen hamel ij sch. x pl. Item teghen Kodden enen haluen hamel ij sch. v pl. Item iiij maten boteren v pl. Item ½e eyer ij pl. Item om gruen cruyt j pl. Item spronc wermoes ij½ pl. Item ½e spauwerts j sch. vi pl. Item xi platelen j sch. Item peterceli j pl. Item mostaert ij pl. Summa xix sch. vi pl. ½ gr.

Des vrid. daer na ij mande scollen iij sch. Item ij sneessen witincs j sch. iij pl. Item teghen Heinrich Lichtenappe ½ salme, ij sch. Item om zechaen j sch. Item xij maten bo-

teren j sch. Item iiij^{c} eyer j sch. ij pl. Item erwiten ij pl. Item ayuun ij pl. Item om loec j pl. Item ½ pont wits sukers viij pl. Item mostaert ij pl. Item een spint mostaerts saets ij pl. Item iij taken melcs iij pl. Item ½ wijn edics ij pl. Summa xij sch. iij pl.

Des saterd. daer na, dats Sente Philips ende Sente Jacobs dach, ij manden scollen ij sch. x pl. Item om enen salme iij sch. iiij pl. Item witinc xi pl. Item viij keesen iiij pl. Item xxiij maten boteren j sch vi pl. Item erwiten ij pl. Item iiij^{c} eyer j sch. ij pl. Item ij taken melcs ij pl. Item peterceli j pl. Item om loec j pl. Item een vierdel pots bruyns suykers ij pl. Item een spint souts ij pl. Item ½ take wijn edics ij pl. Summa xi sch. j pl.

Des sonnend. viij hoenre viij pl. j gr. Item runtvleysch iij sch. iiij pl. Item ij lammer ij sch. ij pl. Item ½ hamel j sch. vi pl. Item wermoes j½ pl. Item ij taken edics iij pl. Item ij maten boteren iij pl. Op desen dach na den eten reedt mijn heer tot Renen. Summa viij sch. iiij pl.

Summa vandes woensd. na Beloeken Paeschen tot des sonnend. toe na Sente Philips ende Sente Jacobs dach lxij sch. j½ gr.

Summa vander vierder maent ij^{c}liiij sch. x½ pl. vi Holl.

Dits dierste weke van der vijfter maent.

Des woensd. na sHeylichs Cruysdach Invencio, na den eten quam mijns heren ghesinde tUtrecht van Renen, ende mijn heer reedt tot Rynouwen totter vrouwe der abdissen van Reynsborch, ende quam des donredages ten jersten eten tUtrecht, ende mijn vrouwe van Reynsborch quam mede tUtrecht, des woensdages teghen den auont ghecoft tegen Eerst j½ lamme j sch. viij pl. Item Jacob Spiker runtvleysch iij sch. ix pl. Item Jacob Vrederics soen scapen vleysch ij sch. Item viij hoenre xi pl. Item peterceli iij pl. Item ij maten boteren iij pl. Item edic iiij pl. Item wermoes ij reysen iij pl. Item vi mingel roemen iij pl. Item boter vij pl. Item om zechoen viij pl. Item een mande scelvisch vi sch. Summa xvi sch. xi pl.

Des donred. quam mijn heer ten jersten eten, xvij hoenre,

elc j pl., maect j sch. v pl. Item Peter Willems soen runtvleysch v sch. iiij pl. Item Eerst ij lammer ij sch. Item v hennen, elc ij pl., maect x pl. Item om wermoes j½ pl. Item ½ pont ghengheners ix pl. Item peterceli j pl. Item eerden pot j pl. Item ½ pont bruyns sukers iiij pl. Item Eerst iij lammer iij sch. Item Dirc Mourissen soen runtvleysch ij sch. viij pl. Item iiij maten boteren vi pl. Item eyer x pl. Item ½ scepel souts iiij pl. Item een take wijn edics iiij pl. Item x hoenre j sch. j pl. j½ gr. Item iij maten boteren iij pl. Op desen dach seinde men mijns heren perde tot Stoutenborch ende quamen des saterd. weder. Summa xx sch. ½ gr.

Des vrid. een mande meyvisch ij sch. iiij pl. Item iiij sneessen witinghs ij sch. Item xvi maten boteren j sch. vi pl. Item om eyer j sch. v½ pl. ij Holl. Item iiij keesen iij pl. Item erwiten ij pl. Item iiij take melcs iiij pl. Item ½ pont suviij pl. Item een loet soffraen vi pl. Item loec j pl. Item enen snoec iiij pl. Item ½ take wijn edics ij pl. Summa xiiij sch. j gr. ij Holl.

Des saterd. een mande scelvisch ij sch. ij pl. Item iiij sneessen witinghs j sch. vi pl. Item een vierdel van enen salme j sch. vi pl. Item xxi maten boteren j sch. ix pl. Item vi keesen iij pl. Item iiij^{e} eyer j sch. iiij pl. Item ½ pont wits sukers viij pl. Item om bruyn suker ij pl. Item een vierdel spauwerts ix pl. Item ½^{e} ruwer scotelen v pl. Item erwiten ij pl. Item iij taken melcs iij pl. Item peterceli j pl. j gr. Summa xi sch. j gr.

Des sonnend. na Sente Jans dach ante portam Latinam bi Rucop een vierdel van enen osse vi sch. Item iij ganse, tstuc v pl., maect j sch. iij pl. Item x hoenre j sch. iij pl. Item wermoes j½ pl. Item een take wijn edics iiij pl. Item ij taken bier edics iij pl. Item ij slotel ij pl. Item ½ scepel souts iij½ pl. Summa xi sch. viij pl.

Des manend. om een lamme j sch. Item ayuun j pl. Item ij taken bier edics iij pl. Item om wermoes j½ pl. Item ½ pont ghengheners ix pl. Item ½ pont pepers vij½ pl. Item

een loet soffraens vi pl. Item van der coeke messen te slipen j pl. Item een lamme j sch. iiij pl. Item viij hoenre x pl. Item bier edic iij pl. Item ij maten boteren iij pl. Item om roemen ij½ pl. Item om broet ½ gr. Summa vi sch. iij pl. j½ gr.

Des dinxsd. vroech reedt mijn heer tot Breda.

Summa van des woensdags na 's Heylichs Cruysdach invencio tot des dinxsdages na Sente Jansdach ante portam Latinam lxxx sch. ij Holl.

Dits dander weke vander vijfter maent.

Des vrid. na Sente Seruaes dach quam mijn heer van Breda ende die joncheer van Hoerne quam met hem. Ghecoft een mande scelvisch om ij sch. iiij pl. Item enen haluen salme ij sch. Item iiij sneessen witincs j sch. vij pl. Item xvij maten boteren j sch. iiij pl. Item ij^{c} eyer x pl. Item erwiten ij½ pl. Item peterceli ij pl. Item een loet soffraen vi pl. Item xx vladen x pl. Item witten suker j sch. Item brunen suker viij pl. Item vij snoec j sch. ij pl. Item om braessem iij pl. Item iij taken melcs iiij½ pl. Item een spint souts ij pl. Item edic ij pl. Summa xiij sch. vij pl.

Des saterd. bi Rucop teghen Jan Polu ij salmen v½ sch. Item meyvisch iiij½ sch. Item plag sel viij pl. Item om sel j sch. iiij pl. Item ij snoec viij pl. Item iiij^{c} eyer j sch. viij pl. Item xviij maten boteren j sch. vi pl. Item vi keesen iiij½ pl. Item erwiten ij½ pl. Item viij taken melcs viij pl. Item ayuun ij pl. Item ½^{c} spanwerts ij sch. j pl. Item ½ scepel souts iiij pl. Item om edic iiij½ pl. Item om scamijn iij pl. Item om posch j½ pl. Item een take wijn edics iiij pl. Op desen dach seinde men mijns heren perde tot Stoutenborch ende quamen weder des donredages op ons Heren Hemelvaerts dach. Summa xx sch. ix pl.

Des sonnend. bi Rucop een vierdel van enen osse vi½ sch. Item een scaep ende iij lammer viij sch. Item xxiiij hoenre tstuc ix br. maect iij sch. iij pl. Item vi ganse ij sch. Item wermoes j½ pl. Item een pont ghengheners j sch. vi pl. Item een pont pepers j sch. ij pl. Item een loet soffraen vi pl.

Item iij taken bier edics iiij½ pl. Item om loec j pl. Item ij lammer ij sch. iiij pl. Item ij^{e} eyer ende xx om xi pl. Item een pont bruyns sukers viij pl. Item peterceli j gr. Summa xxvi sch. v½ pl.

Des manend. een halue coe vij sch. Item enen hamel iiij sch. ix pl. Item ix hennen j sch. vi pl. j½ gr. Item xij hoenre j sch. j½ pl. Item iij tonghen vij pl. Item wermoes j½ pl. Item een spint mostaerts saets ij pl. Item ij lammer ij sch. Item xi hoenre j sch. v½ pl. ij Holl. Item xi paer duven x½ pl. Item om broet ½ gr. Item iij taken melcs iij pl. Summa xix sch. xi pl. ij Holl.

Des dinxsd. enen haluen osse xi½ sch. Item ij scaep viij½ sch. Item iij lammer iij sch. iij pl. Item xxiiij hoenre tstuc xix Holl. maect ij sch. iij pl. v Holl. Item xij ganse tstuc iiij pl. maect iiij sch. Item wermoes j½ pl. Item om een mande j pl. Item bessem j pl. Item een loet soffraens vi pl. Item om c platelen v sch. Item ½^{c} ruwer scotelen v pl. Item iij maten boteren v pl. Item iiij taken melcs iiij pl. Item een spint souts j pl. j½ gr. Item om eyer ij½ pl. Item om wijn edic ij pl. Summa xxxvij sch. j Holl.

Des woensd. een mande scelvisch ij sch. vi pl. Item witinc ij sch. ij pl. Item een tal heerincs j sch. ij pl. Item enen snoec iij pl. Item iiij^{e} eyer j sch. viij pl. Item xiiij maten boteren j sch. ij pl. Item iiij besem ij pl. j½ gr. Item ½ pont sukers viiij pl. Item een spint souts j pl. j½ gr. Item wermoes j½ pl. Item vij taken melcs vij pl. Item iiij reygher j sch. Item ij tonghen iij pl. Summa xi sch. xi pl.

Des donred. runtvleysch vi½ sch. Item vi ganse ij sch. Item vi reygher j sch. v pl. Item wermoes j½ pl. Item peterceli j pl. Item iiij maten boteren v pl. Item iij vierdel ponts sukers vi pl. Item een vierdel ponts caneels viij pl. Item een loet soffraens vi pl. Item scapen vleysch ij sch. vi pl. Item ij lammer ij sch. iiij pl. Item vi reygher j sch. iij pl. Item xx hoenre j sch. viij pl. Item ij taken bier edics iij pl. Item een spint souts j pl j½ gr. Summa xx sch. iiij pl. ½ gr.

Des vrid. enen salme iij sch. ix pl. Item c sardeynen ij pl. Item een mande heerincs j sch. x pl. Item een mande scelvisch ij sch. Item een mande witincs iij sch. Item v^{e} eyer ij sch. j pl. Item xx maten boteren j sch. x pl. Item ½ pont sukers viij pl. Item erwiten iij pl. j½ gr. Item peterceli j pl. Item om enen ael ende een moes salms ij pl. Item ½ pont olye j½ gr. Item ayuun j½ gr. Item een sneese braessem iiij pl. Item een vierdel ponts sukers ij pl. Item om broet ½ gr. Item vij taken melcs vij pl. iij taken roemen vi pl. Item peterceli j pl. Summa xvij sch. viij½ pl.

Des saterd. enen haluen salme ij sch. viij. Item om plag ael j sch. iiij pl. Item om heerinc j sch. iij pl. Item ij vierdel scelvisch ij sch. vi pl. Item zeehoen vij pl. Item iiij^{e} eyer j sch. viij pl. Item xx maten boteren j sch. viij pl. Item vi keesen iij pl. j½ gr. Item ayuun j pl. Item peterceli j pl. Item een take wijn edics iiij pl. Item ½ pont wits sukers viij pl. Item ij taken bier edics iij pl. Item vij taken melcs vij pl. Item wermoes j½ pl. Item ½ scepel souts iij½ pl. Item enen snoec iiij pl. Summa xvi sch. j½ gr.

Summa van des vrid. na Sente Seruaes dach tot des anders saterd. toe daer na, dat is een weke ende twee dage, beloept die coeken clxxxiij sch. ix pl. iij Holl.

Dits die derde weke vander vijfter maent.

Des sonnend. een halue coe vi sch. viij pl. Item ij scaep vi sch. Item vi ganse ij sch. Item v lamshoefde v pl. Item om pensen ij pl. Item een loet soffraens vi pl. Item wermoes j½ pl. Item ij taken edics iij pl. Item vi reygher j sch. viij pl. Item peterceli j pl. Item van der coeke messe te slipen j pl. Summa xix sch. ix½ pl.

Des manend., doe men crucen droech, een mande scelvisch ij sch. ij pl. Item een mande heerincs j sch. viij pl. Item enen haluen salme iij sch. Item xvi maten boteren j sch. iiij pl. Item iii^{e} eyer j sch. viij pl Item wermoes j½ pl. Item een take wijn edics iiij pl. Item ayuun j pl. Item een vierdel witincs j sch. iiij pl. Item ij taken bier edics iij pl. Item

peterceli j pl. Item ij½ take melcs ij½ pl. Item een spint mostaerts saet ij pl. Summa xij sch. v pl.

Des dinxsd. een mande scelvisch ij sch. iiij pl. Item een vierdel witincs j sch. ij pl. Item xxiiij zeehoen j sch. Item iiij keesen iij pl. Item om eyer j sch. j½ pl. Item wermoes j½ pl. Item vi taken melcs vi pl. Item vij maten boteren viij pl. Item ½ pont sukers viij pl. Item peterceli j pl. Item ½ take wijn edics ij pl. Summa viij sch. j pl.

Des woensd. een mande scelvisch ij sch. iiij pl. Item een mande heerings ij sch. Item enen halue salme iij sch. iiij pl. Item iiij keesen ij pl. ½ gr. Item xvi maten boteren j sch. iiij pl. Item iij^{e} eyer j sch. iij pl. Item iij taken melcs iij pl. Item erwiten ij½ pl. Item ayuun j pl. Item een quaert wijn edics ij pl. Summa xi sch. j pl. j½ gr.

Des donred. op ons Heren Hemelvaerts dach een vierdel van enen osse v sch. vi pl. Item een lamme j sch. ij pl. Item vi ganse ij sch. ij pl. Item viij reygher j sch. viij pl. Item xvi hoenre j sch. vi pl. Item een scaep iij sch. iij iiij pl. Item wermoes j½ pl. Item ½^{e} ruwer scotelen v pl. Item een take wijn edics iiij pl. Item om loec j pl. Item een vierdel pont ghengheners iiij½ pl. Item een vierdel ponts pepers iij½ pl. Item ½ loet soffraen iij pl. Summa xvij sch. ij½ pl.

Des vrid. een vierdel van enen stoer v sch. iij pl. Item enen halven salme ij sch. Item een mande scelvisch ij sch. Item een vierdel witincs j sch. ij pl. Item een spint souts j pl. j½ gr. Item erwiten ij½ pl. Item xij maten boteren j sch. Item iij quaerten wijn edics vi pl. Item ayuun j gr. Item peterceli j pl. Item om oly x Holl. Summa xij sch. vi Holl.

Des saterd. na ons Heren Hemelvaerts dach enen salme iij sch. vi½ pl. Item een mande scelvisch ij sch. Item een half tal witincs ij sch. iiij pl. Item zeehoen j sch. iij pl. Item xij maten boteren j sch. Item wermoes j½ pl. Item ij^{e} eyer x pl. Item een mande heerincs ij sch. Item een take wijn edics iiij pl. Item peterceli j pl. Item ½ pont sukers viij pl. Item ij taken melcs ij pl. Summa xiiij sch. iiij pl.

Des sonnend. na ons Heren Hemelvaerts dach een vierdel van eenre coe iiij sch. Item een scaep ij sch. viij pl. Item iiij ganse j sch. ij pl. Item een lamme j sch. Item een spint souts j pl. j½ gr. Item wermoes j¼ pl. Op desen dach na den eten reedt mijn heer tot Montfoerde ter bruloft, doe mijn heer van Montfoerde mijn vrouwe thuys haelde. Summa ix sch. j pl. ¼ gr.

Summa van des anders saterd. na Sente Servaes dach tot des sonnend. toe na ons Heren Hemelvaerts dach, dat is een weke ende een dach, ciiij sch. vij pl. vi Holl.

Dits die vierde weke vander vijfter maent.

Des manend. na ons Heren Hemelvaerts dach na den eten quam mijn heer van Montfoerde ende bracht met hem der vrouwen vander Lecke met vele heren ende vrouwen, ende mijn heer dede bidden vele vrouwen vter stat ten eten. Ende des auonts danste mijn heer metten vrouwen. Ende des dinxdaeghs tsmerghens had mijn heer al die heren ende die vrouwen ten eten; ende na dien eten reedt mijn vrouwe vander Lecke met hoeren ghesinde.

Item teghen des manend. auonts ghecoft een halue coe v sch. Item iij lammer iij sch. Item iij scaep viij sch. Item om beerswel ij sch. iiij pl. Item xxiij hoenre j sch. xi¼ pl. Item een pont ghengheners j sch. vi pl. Item een pont pepers j sch. ij pl. Item ¼ pont caneels j sch. iiij pl. Item j½ pont wits sukers ij sch. Item een pont bruyns sukers viij pl. Item xi paer duven viij pl. ½ gr. Item iij^{e} eyer j sch. iij pl. Item ij loet soffraens j sch. Item een take wijn edics iiij pl. Item c spauwerts v sch. Item een spint souts j pl. j¼ gr. Item iiij taken roemen vi pl. Item wermoes j¼ pl. Summa xxxvij sch.

Des dinxsd. xvi keesen xv pl. ¼ gr. Item xv ganse iiij sch. x pl. Item xxiiij hoenre j sch. x pl. ¼ gr. Item iij vierdel van eenre coe ix sch. Item vi scaep xiiij sch. Item iiij lammer iiij sch. viij pl. Item xvi maten boteren j sch. iiij pl. Item een pont wits sukers j sch. iiij pl. Item ij loet soffraens

j sch. Item v^e eyer ij sch. j pl. Item een take wijn edics iiij pl. Item ½ scepel souts iij½ pl. Item mostaert j pl. Item xij maten boteren j sch. ij½ pl. Item om verwe, die Coelken coft, roet ende blauwe, ij sch. Item wermoes j½ pl. Summa l sch. x½ pl.

Des woensd. daer na om zeehoen xi pl. Item een mande scelvisch ij sch. j pl. Item een half tal witinchs ij sch. iiij pl. Item ij^e eyer x pl. Item xvi maten boteren j sch. iiij pl. Item wermoes j½ pl. Item een spint mostaerts saets ij pl. Item xix hoenre j sch. vij pl. Item iij taken melcs iij pl. Item v mengel wijn edics v pl. Summa x sch. j gr.

Des donred. daer na om runtvleysch ij sch. iiij pl. Item iij ganse ix pl. Item vi lamshoefden v pl. Item wermoes j½ pl. Item des auonts iij vierdel van enen weder j½ sch. Item ½ lam vi pl. Summa v sch. vij½ pl.

Op desen dach reedt mijn heer naden eten ter Eem.

Summa vandes sonnend. na ons Heren hemelvaerts dach tot des donred. daer na, dat sijn vier daghe, ciij sch. vi½ pl.

Summa vander vijfter maent iiij^c lxxi sch. xi pl. iij Holl.

Dits dierste weke vander zester maent.

Des vrid. na Sente Odulfs dach, dat was des vrid. na sHeylichs Sacraments dach, quam mijn heer van Overyssel ende was des merghens ter Eem ende des auonts tUtrecht. Des auonts ghecoft enen salme om ij sch. viij pl. Item om scollen vij pl. Item peterceli j pl. Item om eyer ix pl. Item om zout ij pl. Item een take wijns edics iiij pl. Item om boter ix pl. Summa xiij sch. iiij pl.

Des saterd. om stoer ij sch. vi pl. Item salme j sch. x pl. Item ½ talle droegher scollen ij sch. Item om suker ix pl. Item spronc wermoes j½ pl. Item spronc iij taken melcs iij pl. Item ij^e eyer j sch. iij pl. Item xv maten boteren j sch. iij pl. Item iiij keesen iij pl. Item sardeynen iij pl. Item xvi pont meels viij pl. Item ayuun j pl. Des auonts ij^e eyer xi pl. Item iiij bonde droegher scollen x pl. Item spronc ij taken melcs ij pl. Item vi maten boteren vi pl. Item wijn

edic iiij pl. Item xv maten boteren j sch. iij pl. Summa xv sch. ij½ pl.

Des sonnend. daer na reedt mijn heer tot Broeclede ende bleef daer tot sdinxsd. toe.

Des dinxsd. na sHeylichs Sacraments dach, dat was des dinxsd. na Sente Odulfs dach, quam mijn heer van Broeclede, des auonts enen hamel ij sch. ij pl. Summa ij sch. ij pl,

Des woensd. op Sente Jans auont Baptist enen haluen salme ij sch. iiij pl. Item c palinghs j sch. ij pl. Item ¼ tonne heerincs vi pl. Item braessem ix½ pl. Item een mande scollen j sch. vi pl. Item om boter x pl. Item loec ende ayuun j pl. Item om eyer x pl. Item na ons eyer ende boter viij pl. Item wijn edic j pl. Summa viij sch. ix pl. j gr.

Des donred. op Sente Jans dach Baptist v ganse, tstuc v½ gr., maect j sch. j pl. j½ gr. `Item viij hoenre viij pl. Item enen hamel om j sch. viij pl. Item runtvleysch x pl. Item om rosinen ij½ pl. Item wermoes j½ pl. Des auonts iij reygher viij pl. Item viij hoenre viij pl. Item enen hamel j sch. x pl. Item om eertbessen ij pl. Item j½° eyer ij pl. j½ gr. Item ½ take melcs j gr. Item enen keese j pl. Summa viij sch. iiij pl.

Des vrid. om stoer iij sch. vi pl. Item om ael ij sch. v pl. Item droeghe scollen ij sch. Item sardeynen vi pl. Item xiiij maten boteren j sch. ij pl. Item om eyer vij½ pl. Item loec ende petercely ij pl. Item vi maten boteren na gehaelt vi pl. Item gruen erwiten j pl. Summa x sch. xi½ pl.

Des saterd. een vierdel groter ael j sch. Item braessem ende spierinc ix pl. Item xvi maten boteren j sch. iiij pl. Item c eyer v½ pl. Item wijn edic ij pl. Item ayuun j pl. Des auonts braessem ende posch iij pl. Item groen erwiten ij pl. Item c eyer v½ pl. Summa iiij sch. viij pl.

Summa van des vrid., dat was na Sente Odolfs dach, na sHeilichs Sacraments dach tot des saterd. toe na Sente Jans dach, lv sch. v½ pl.

Dits dander weke vander sester maent.

Des sonnend. na Sente Jans dach iij ganse, tstuc iij pl.,

maect ix pl. Item viij pluvier iij pl. Item iiij quac reygher tstuc iij gr., maect vi pl. Item ½ hamel j sch. Item viij platelen x pl. Item keersen ij pl. Item spronc wermoes j½ pl. Item des auonts j½ scaep j sch. Item quac reygher vij½ pl. Item viij hoenre x pl. Item gruen erwiten ij½ pl. Summa vi sch. iij½ pl.

Des manend. op Sente Peters ende Sente Pauwels auont ghesponden ael ij sch j pl. Item baerse x pl. Item ½ salme j sch. ix pl. Item sardeynen iiij pl. Item ij^{c} eyer xi pl. Item iiij maten boteren iiij pl. Item iij keesen iij pl. Item ½ pont sukers ix pl. Item wijn edic j pl. Item om melc ij pl. Summa vij sch. vi pl.

Des dinxsd. op Sente Peters ende Pauwels dach iiij ganse metten crocsse j sch. iiij pl. Item xij hoenre j sch. iij pl. Item iiij reygher vi pl. Item spronc wermoes j½ pl. Item des auonts scapenvleysch j sch. ij pl. Item om keersen ende poelen iiij pl. Item iij maten boteren iij pl. iij br. Item eyer j½ pl. Item ½ pont roeds sukers iiij pl. Item om keese j pl. Summa v sch. vi pl. vi Holl.

Des woend. daer na om braessem j sch. j pl. Item om runtvleysch xi pl. Item een mande heerincs iij sch. viij pl. Item ij^{c} eyer xi pl. Item xvi maten boteren j sch. iiij pl. Item ij keesen j½ pl. Item spronc wermoes j½ pl. Item ½ pont wits sukers ix pl. Item spronc iij taken melcs iij pl. Des auonts ½ scaep j sch. Item viij hoenre ix pl. Item spronc v mengel roem ij½ pl. Item zout ij pl. Item om een grof weyten broet ½ gr. Summa xi sch. iij pl. j½ gr.

Des donred. iiij ganse x pl. Item runtvleysch ij sch. x pl. Item om duven iij pl. j br. min. Item spronc wermoes j½ pl. Summa iiij sch. vi Holl.

Somma van des saterd. na Sente Jans dach tot des donred. toe na Sente Peters ende Sente Pauwels dach na den eten xxxiiij sch. viij pl. Op desen dach na den eten reedt mijn heer tot Stoutenborch.

Dits die derde weke vander sester maent.

Des manend. na Sente Maertijns dach Translatio quam mijn heer van Stoutenborch tUtrecht tot mijns heren vytvaert van Ludic heren Jans van Arkel. Doe ghecoft iij reygher viij pl. Item xij hoenre j sch. Item ij scaep iij sch. iiij pl. Item spronc wermoes j½ pl. Item een take melcs j pl. Item peterceli worter j pl. Item een vierdel spauwerts j sch. Summa vi sch. iij½ pl.

Des dinxsd. had mijn heer ten eten den heer van Apcoude, den doemproefst, heren Ghisebrecht van Sterkenborch, heren Vrederic van Nyenvelt ende hoer ghesinde, doe men sbiscops vytvaert dede van Ludic, doe ghecoft een half runt om iiij sch. ix pl. Item om runtvleysch voer minen heer j sch. iij pl. Item iiij ganse xi pl. Item een hamel j sch. viij pl. Item ij reygher jnden cameret doen halen viij pl. Item noch enen reygher iij pl. Item xij hoenre j sch. Item een vierdel spauwerts j sch. Item iij vierdel ponts bruyns sukers vi pl. Item ij^{c} eyer xi pl. Item om keersen ij pl. Des auonts iij reygher ix pl. Item ij taken vetter roemer iiij pl. Item wermoes j½ pl. Summa xiij sch. iiij½ pl.

Des woensd. om rundvleysch j sch. Item om salme iiij pl. Item braessem j sch. Item ij^{c} eyer xi pl. Item xij maten boteren j sch. Item ij keesen j pl. ½ gr. Item om sout ij pl. Item ayuun j pl. Item wit suker iiij½ pl. Item soffraen iij pl. Item peper ende ghenghener iiij pl. Item wermoes j½ pl. Des auonts xvij hoenre, elc j pl., maect j sch. v pl. Item een scaep j sch. iij pl. Item ½ hamel j sch. Item poelen j½ pl. Item ij snoec j sch. Item bruyn suker iij pl. Item om keersen, keersmoes af te maken, ij pl. ½ gr. Item ij reygher vi pl. vi pl. Item iiij taken melcs iiij pl. Item op desen dach aten met minen heer die heren van Apcoude, die heer van Vyanen, her Sweder van Vyanen, heer Scheuen ende her Jan van Rynesse. Summa xi sch. xi pl.

Des donred. daer na een haluen osse v½ sch. Item ½ hamel j sch. Item iiij ganse metten croesse, elc iij½ pl., maect j sch. ij pl. Iem vij hoenre vij pl. Item peterceliwortel j pl.

Item wermoes j½ pl. Item scaponvleysch j sch. iiij pl. Item viij hoenre viij pl. Item eyer j pl. Item na gehaelt ij hoenre om ij½ pl. Op desen dach te merghentide had mijn heer ten eten den heer van Apcoude, den heer van Vyanen ende heren Sweder van Vyanen. Summa x sch. ix pl.

Des vrid. enen haluen salme ij sch. iiij pl. Item om stoer j sch. vi pl. Item x scaftelingh j sch. vi pl. Item xij maten boteren j sch. Item een spint souts ij pl. Item ghesponden sel j sch. ix pl. Item een mande scollen j sch. Item viij pont meels iiij pl. Item moschelen j pl. Item wermoes j½ pl. Item eyer iiij pl. Item ayuun j pl. Item mostaert j pl. Des auonts c eyer v½ pl. Item om snoec j sch. j pl. Item mostaert j pl. Item iiij taken melcs iiij pl. Op desen dach te merghentide aten met minen heer die doemproefst her Scheuen, Herman van Lochorst. Summa xij sch. iiij pl.

Des saterd. na Sente Mertijns dach Translatio ½ salme ix½ pl. Item scaftelinghe j sch. vi pl. Item braessem x pl. Item ij snoec v pl. Item om sout ij pl. Item xij pont meels vi pl. Item vi maten boteren vi pl. Item ij^{c} eyer xi pl. Item ½ marc sukers iiij½ pl. Item ayuun j pl. Item iij taken melcs iij pl. Item wermoes j½ pl. Summa vi sch. v½ pl.

Op desen dach naden eten reedt mijn heer ter Eem ende vûer voert Ouerysel.

Summa vandes manend. na Sente Mertijns dach Translatio tot des saterd. toe daer na lxi sch. j½ pl.

Dits die vierde weke vander sester maent.

Des manend. na Sente Peters dach ad vincula quam mijn heer tUtrecht van Stoutenborch, ende had Ouerysel gheweest. Teghen den auont ghecoft een hamel ij sch. iiij pl. Item rantvleysch ij sch. vi pl. Item x hoenre x pl. Item ix paer duven, tpaer vi br., maect vi pl. j½ gr. Item ½ take wijns edics ij½ pl. Item ½ take mostaerts ij pl. Item iij mengel meles j½ gr. Item iiij maten boteren v pl. Item c eyer vi pl. Item ayuun ende prumen ij pl. Item roet suker ij pl. Item om bessem j pl. Item wermoes j½ pl. Summa viij sch. j½ pl.

Des dinxsd. daer na ½ runt v sch. ix pl. Item een hamel ij sch. Item iiij ganse j sch. iiij pl. Item wijn edic ij½ pl. Item peterceli wortel j pl. Item een spint souts ij pl. Des auonts x hoenre j sch. j gr. Item viij paer duven, tpaer v Holl., maect iij pl. j½ gr. Item wermoes j½ pl. Item mostaert ij pl. Item een hamel ij sch. j pl. Item ij maten boteren ij½ pl. Summa xiij sch. v pl. j½ gr.

Des woensd. runtvleysch iij sch. ij pl. Item iiij snoec j sch. viij pl. Item braessem j sch. Item om vladen j sch. iij pl. Item ½ pont sukers ix pl. Item ½ take mostaerts ij pl. Item xij maten boteren j sch. Item ij½c eyer, dat c vi pl., maect j sch. iij pl. Item ayuun j pl. Item wermoes j½ pl. Des auonts xij hoenre, tstuc ix br., maect j sch. j½ pl. Item ½ scepel souts iiij pl. Item iij taken melcs iij pl. Item op desen dach wart die coe gheslaghen, die jc ter Eem dede halen tot Jans Jacobs soens, die daer op ghehouden was metten vij runderen die tot Stoutenborch ghedrenen werden, ende dese coe had Jan behouden voer sinen cost ende die houdinghe ende voer sijn weyde. Ende hem daer voer ghegheven iij sch. ij pl. Ende den knecht, die de coe haelde ter Eem iij pl., maect iij sch. v pl. Summa xv sch. vij pl.

Des donred. vi ganse j sch. vi pl. Item xij hoenre, tstuc ix br., maect j sch. j½ pl. Item eyer ij pl. Item ½ scepel souts iiij pl. Item wermoes j½ pl. Item om melc j pl. Item mostaert ij pl. Item loec j gr. Des auonts vi paer duven v pl. Item ij maten boteren ij½ pl. Item c eyer vi pl. Item ij groen keesen viij pl. Item een hamel ij sch. vi pl. Item een spint mostaerts saets ij½ pl. Item ½c spauwerts ij sch. Item c ruwer scotelen x pl. Item ij hoenre ij pl. Item ½ pont comijns ij pl. Item om meel ½ gr. Item om hoenich ij½ pl. Summa xi sch. v pl. ½ gr.

Des vrid. viij snoec viij sch. Item xxx scaftelinghe v sch. Item een salme iij sch. Item braessem j sch. Item iijc eyer j sch. Item xvi maten boteren j sch. iiij pl. Item xvi platelen j sch. j pl. Item een take wijn edics v pl. Item mos-

taert ij pl. Item een mande heerincs iiij sch. viij pl. Item van pasteyden te backen j sch. iiij pl. Item een pont pepers j sch. ij pl. Item een pont ghengheners j sch. iiij pl. Item ij loet soffraen j sch. Item ij pont rosinen iiij pl. Item wermoes j½ pl. Item ayuun ij pl. Summa xxxi sch. j½ pl.

Des saterd. om ael j sch. ij pl. Item braessem viij pl. Item xij maten boteren j sch. Item een halue marc wits sukers iiij½ pl. Item bessem iiij pl. Item ayuun ij pl. Item wermoes j½ pl. Item iij snoec j sch. Item ij eerden pot ende ij lepel j½ gr. Item xxx vladen j sch. j pl. Item c eyer vi pl. Summa vi sch. v pl. j½ gr.

Summa vandes manend. na Sente Peters dach ad Vincula, tot des saterd. toe daer na lxxxvi sch. v pl. j½ gr.

Dits dierste weke vander seuender maent.

Des sonnend. na Sente Peters dach ad Vincula iiij ganse xi pl. Item ij entvoghel iij pl. Item xv hoenre, tstuc ix br., maect j sch. iiij½ pl. iij br. Item een paer duven j½ gr. Item j½ scaep iij sch. iiij pl. Item peterceli wortel j pl. Item wermoes j½ pl. Item ½ take melcs j pl. Des auonts runtvleysch x pl. Item iij hoenre iij½ pl. Item een half loet soffraen iij pl. Summa vij sch. vij½ pl. ij Holl.

Des manend. op Sente Laurens auont enen salme iij sch. ij pl. Item ½ tal aels j sch. x pl. Item een mande heerincs iij sch. iiij pl. Item enen snoec xi pl. Item moscheten ij pl. Item ½ take wijn edics ij½ pl. Item ayuun j pl. Item c eyer vi pl. Item wermoes j½ pl. Summa x sch. iiij pl.

Des dinxsd. op Sente Laurens dach ½ coe vi sch. Item een scaep ij sch. viij pl. Item v ganse j sch. iij pl. Item ayuun ij pl. Item wermoes j½ pl. Op desen dach naden eten reedt mijn heer tot Broclede ende veste die kerc. Summa x sch. ij½ pl.

Des dinxsd. na onser Vrouwen dach Assumptio quam mijn heer van Broclede tUtrecht, des auonts doe hi die kerc ghevest hadde, doe ghecoft des auonts ij scaep iij sch. iiij pl.

Item cen vierdel van enen runde ij sch. ij pl. Item xij hoenre j sch. iij pl. Item vij duven ij½ pl. j br. Item wermoes j½ pl. Summa vij sch. j pl. ij Holl.

Des woensd. daer na braessem ende spierinc j sch. vi pl. Item runtvleysch x pl. Item een vierdel van enen scaep viij pl. Item om vladen j sch. ij pl. Item ix maten boteren, elc x br., maect xi pl. ½ gr. Item een vierdel ponts sukers iiij½ pl. Item c eyer vi pl. Item ayuun j pl. Item wermoes j½ pl. Des auonts een scaep j sch. ix pl. Item runtvleysch iij sch. Item vilj hoenre, tstuc ix br., maect ix pl. Item iij reygher j sch. Item een vierdel ponts caneels vi pl. Item j take melcs j pl. Item c eyer vi pl. Summa xiij sch. ix pl. ½ gr.

Des donred. tsmerghens reedt mijn heer tot Stoutenborch ende des auonts weder tUtrecht, doe gheeoft swinen vleysch ende een hamme x pl. Item des auonts runtvleysch ij sch. x pl. Item xi hoenre, tstuc iij gr., maect j sch. iiij½ pl. Item ij reygher viij pl. Item cleyn voghel ij½ pl. Item wortelen j pl. Item ½ take mostaerts ij pl. Item wermoes j½ pl. Item v hoenre na ghehaelt, tstuc x br., maect vi pl. ½ gr. Item ½ pont roedts sukers iiij pl. Item ½e eyer iij pl. Item een take edics j½ pl. Item een vierdel spanwerts j sch. Item ½e ruwer scotelen v pl. Summa viij sch. xi pl. ½ gr.

Des vrid. enen salme iij sch. vi pl. Item iiij snoec ende viij scaftelinghe iiij½ sch. Item om enen snoec ij sch. iiij pl. Item braessem j sch. j pl. Item ghesponden aal xi pl. Item xij maten boteren, elc maet ix br., maect j sch. j½ pl. Item j½e eyer ix pl. Item een spint erwiten ij pl. Item een take edics j½ pl. Item ayuun j pl. Item ½ take mostaerts ij pl. Item meel j pl. Item moschelen ij pl. Item om rogghen broet in die coeken ½ gr. Item ½e spanwerts ij sch. Item ½ take wijn edics ij½ pl. Item des auonts om eyer ix pl. Item droeghe scollen viij pl. Item ij taken melcs ij pl. Item een take bier edics j½ pl. Summa xviij sch. xi pl. ½ gr.

Des saterd. x scaftelinghe j sch. ix pl. Item braessem ende

spierinc j sch. ix½ pl. Item xxv vladen ende v taerten j sch. ij pl. Item xij maten boteren, die maet x br., maect j sch. iij pl. Item een vierdel ponts sukers iiij½ pl. Item een take bier edics j½ pl. Item een spint erwiten ij pl. Item een snoec vi pl. Item c eyer vi pl. Item van crude tot Heinrich Walvisch j sch. xi½ pl. Summa ix sch. vij pl.

Summa vandes saterd. na Sente Peters dach ad Vincula tot des saterd. na onser Vrouwen dach assumptio, dat is een weke ende enen dach, lxxxvi sch. vi pl.

Dits dander weke vander seuender maent.

Des sonnend. op die octave van onser Vrouwen dach Assumptio ghecoft ½ coe vi sch. viij pl. Item ij scaep iiij sch. Item viij ganse ij sch. Item xxi hoenre ij sch. iiij½ pl. iiij br. Item viij paer duven vi pl. Item een scaep j sch. vi pl. Item een take ende een mengel roemen ij pl. j gr. Item wortelen j pl. Item coec messe te slipen ij pl. Item xx kruit ende pluvier x pl. Summa xviij sch. iiij pl. vi Holl.

Op desen dach naden auont eten reedt mijn heer tot Renen.

Des manend. op Sente Bartholomeus auont quam mijn heer weder van Renen teghen den auont. Item om heerinc viij pl. Item om edic iij pl. ½ gr. Item om gort j pl. Item ij° eyer j sch. Item viij maten boteren, die maet x br., maect x pl. Item enen barme iij pl. Item vi½ quaert melcs iij pl. ½ gr. Summa iij sch. iiij½ pl.

Des dinxsd. op Sente Bartholomeus dach ½ coe vi sch. iiij pl. Item ij scaep iij sch. iiij pl. Item v ganse j sch. viij pl. Item xiij kunt ende pluvier viij½ pl. iij br. Item vi hoenre, tstuc iij gr., maect ix pl. Item iij mengel roemen j½ pl. Item cabays coele j½ pl. Item wermoes j½ pl. Item mostaert ij pl. Item ½ scepel souts iiij pl. Des auonts ix hoenre xi pl. ½ gr. Item melc ij pl. Summa xiiij sch. ix½ pl. ij Holl.

Des woensd. na Sente Bartholomeus dach een halue coe vi sch. Item een tal heerincs j sch. x pl. Item x kruit v pl. Item ij snoec j sch. iiij pl. Item c eyer vi pl. Item xij maten boteren j sch. j gr. Item een spint erwiten ij pl. Item

ayuun j pl. Des auonts een vierdel pont sukers iiij½ pl. Item xxv vladen ende v taerten j sch. ij pl. Item iiij hoenre v pl. Item moschelen j½ pl. Item appel ij pl. Item om melc j pl. Summa xiij sch. viij½ pl.

Des donred. ½ coe v sch. vi pl. Item v ganse j sch. iij pl. Item enen swinen horst x pl. Item viij plavieren v pl. Item viij paer duven vi pl. Item xij hoenre j sch. ij pl. Item iiij runds tonghen v pl. Item wermoes j½ pl. Item een quaert roemen j pl. Item een mengel mostaerts j pl. Item om gort j gr. Summa x sch. v pl.

Des vrid. een spint erwiten ij pl. Item xxxix zeemken iij sch. viij pl. Item ½ tal plag vels ij sch. vi pl. Item braessem x pl. Item een mande heerincs iij sch. Item moschelen iij pl. Item sardeynen j pl. Item xij maten boteren j sch. ½ pl. Item om mostaert iiij pl. Item ½ pont roets sukers iiij pl. Summa xij sch. iij½ pl.

Des saterd. iiij snoec ij sch. Item braessem viij pl. Item iij vierdel heerincs ix pl. Item xij maten boteren j sch. j½ pl. Item c eyer vi pl. Item een vierdel ponts sukers iiij½ pl. Item ½ scepel souts iiij pl. Item wermoes j½ pl. Item xxv vladen ende v taerten j sch. ij pl. Summa viij sch. j gr.

Summa vandes saterd. na onser Vrouwen dach Assumptio tot des saterd. na Sente Bartholomeus dach lxxxi sch.

Dits die derde weke vander seuender maent.

Des sonnend. op Sente Jans dach Decollatio een vierdel van enen runde ij sch. iiij pl. Item iiij ganse j sch. j pl. Item een mengel mostaerts j pl. Item enen knecht, die minen heer iiij velthoenre bracht vanden doemproefst, gheghenen ij pl. Op desen dach naden eten reedt mijn heer tot Stoutenborch. Summa iiij sch. j gr.

Des saterd. na Sente Gielys dach quam mijn heer tUtrecht ten jersten eten van Stoutenborch, doe die voederingh tUtrecht was, doe mijn heer den heer van Steinvoerden gheseilen gheseindt soude hebben, doe van Stoutenborch gheseindt tUtrecht, daer die jerste voederinghe was van dier reysen ij

siden specs ende een coe, die her Scheuen in dien cost van Stoutenborch gherekent heeft. Ende des sonnend. daer na des auonts een voederinghe was van dier reysen tot Loesden, in den jersten tUtrecht gheoost j½ tal plag aels om v sch. iij pl. Item ij mander heerincs iij sch. viij pl. Item iij salme vij sch. Item ½° scaftelinghe iij½ sch. Item xvi maten boteren, elc x br., maect j sch. viij pl. Item vladen ende taerten j sch. ij pl. Item een vierdel ponts sukers iiij½ pl. Item ½ pont ghengheners ix pl. Item ½ pont pepers vij pl. Item ij loet soffraens j sch. Item c spauwerts iiij sch. Item iij° ruwer scotelen ij sch. vi pl. Item een spint mostaerts saets ij½ pl. Item xvi mengel odics vi pl. Item vij heecte v sch. Item ayuun ij pl. Item een take wijn edics v pl. Item ½° eyer iij pl. Item wermoes j½ pl. Summa xxxviij sch. j½ pl.

Des sonnend. na Sente Gielys dach vij ganse, elc iij pl. ½ gr., maect j sch. x pl. j½ gr. Item wermoes j½ pl. Item een spint souts ij pl. Item van Stoutenborch comen een coe ende een side specs ende iiij scaep, die her Scheuen in den cost tot Stoutenborch gherekent heeft. Op desen dach na den eten reedt mijn heer tot Stoutenborch, ende daer quamen tot minen heer die joncheer van Arkel, die heer van Hoekelem, joncheer Heinr. van Parweys ende vele goeder lude, ende die ghemeyn voederinghe was tot Loesden. Summa ij sch. ij pl. ½ gr.

Des dinxsd. op ons Vrouwen auont Natiuitas enen salme ij sch. vi pl. Item ij½° heerincs j sch. v½ pl. Item ½ tal aels ende xvi scaftelinghe iiij sch. x pl. Item moschelen iij pl. Item een spint erwiten ij pl. Item vi mengel bier edics iiij½ pl. Item xciij eyer v½ pl. Op desen dach quam mijn heer van Stoutenborch ten jersten eten. Summa xi sch. x½ pl.

Des woensd. op ons Vrouwen dach Natiuitas ½ coe vi sch. iij pl. Item iij ganse ix pl. j½ gr. Item iiij hoenre v pl. ½ gr. Item ij runtstonghen ij½ pl. Item braessem ix pl. Item een spint souts ij pl. Item ij snoec vi pl. Item lx eyer iiij pl. Item viij paer duven vi pl. Item wermoes j½ pl. Summa x sch. j pl.

Des donred. iiij ganse j sch. j pl. Item xij hoenre j sch. ½ gr. Item xij kruit vij½ pl. Item een scaep j sch. xi pl. Item wermoes j½ pl. Item runtvleysch ij sch. iiij pl. Item een paer duven ende vincken iij pl. Item sout ij pl. Item peterceli wortel j pl. Item een take roemen j pl. Item een hoen totten sperwer j pl. Summa vij sch. ix pl. ½ gr.

Des vrid. een mande heerincs ij sch. viij pl. Item iiij snoec ende viij kerper iiij½ sch. Item ½ tal paeldringh j sch. Item braessem x pl. ½ gr. Item ½ tal ghesponden aels ij sch. ij pl. Item een spint erwiten ij pl. Item x maten boteren j sch. j gr. Item c eyer vi pl. Item moschelen iij pl. Summa xiij sch. j pl. j½ gr.

Des saterd. x snoec iiij sch. Item om ael j sch. vi pl. Item een spint erwiten ij pl. Item viij maten boteren x pl. Item ij^{c} eyer j sch. Item xxv vladen ende vi taerten j sch. ij pl. Item v mengel edics ij pl. ½ gr. Item ayuun ij pl. Item c eyer vi pl. Item een hoen totten sperwer j pl. ½ gr. Item van crude tot Heinr. Walvisch j sch. vij pl. Summa xi sch. j pl.

III Summa van des saterd. na Sente Bartholomeus dach tot des saterd. toe na onser Vrouwen dach Natiuitas, dat is een weke ende een dach, xcviij sch. iij pl. j½ gr.

Dits die vierde weke vander seuender maent.

Des sonnend. na onser Vrouwen dach Natiuitas reedt mijn heer over Loenresloet ende bleef daer tot des manend. toe op Sente Matheus auont.

Des manend. op Sente Matheus auont quam mijn heer van Loenresloet tUtrecht, doe ghecoft buckinc om vi pl. j br. Item iij snoec ij sch. ij pl. Item iij^{c} eyer j sch. vi pl. Item x maten boteren x pl. Summa v sch. j br.

Des dinxsd. op Sente Matheus dach iiij ganse j sch. ij pl. Item wermoes j½ pl. Item iij runtstonghen iiij pl. Item een scaep j sch. iiij pl. Item runtvleysch ix pl. Item vi paer duven iij½ pl. Item vincken ij pl. Summa iiij sch. iij pl.

Des woensd. een snoec vi pl. Item c eyer vi pl. Item ix

maten boteren ix pl. Item wermoes j½ pl. Item xxiiij vladen ende vi taerten j sch. ij pl. Item j hoen j pl. ij br. Item een scaep j sch. iiij pl. Item enen snoec viij pl. Item viij paer duven vi pl. Item v hoenre vi pl. ½ gr. Item heerinc iij pl. Item ij maten boteren ij½ pl. Item eyer j pl. Summa vi sch. viij½ pl.

Des donred. v gansen j sch. v½ pl. Item xij hoenre j sch. vi pl. Item runtvleysch ij sch. ij pl. Item xij runt vij pl. Summa v sch. viij½ pl.

Des vrid. vvi maten boteren j sch. vi pl. Item j½° eyer ix pl. Item heerinc ix pl. Item iiij snoec j sch. ix pl. Item om witinc ij sch. j pl. Op desen dach reedt mijn heer vroech tAmersfoert te eten ende des auonts weder tUtrecht, doe men die Cluse ontset soude hebben. Summa vi sch. xi pl.

Des saterd. enen salme ij sch. x pl. Item om ael ij sch. iiij pl. Item witinc j sch. iiij pl. Item edic ij pl. ½ gr. Item syuun ij pl. Item twee snoec ix pl. Item xiiij maten boteren j sch. iiij½ pl. Item om eyer xi pl. Summa ix sch. x pl. j½ gr.

III. Summa van des manend. op Sente Matheus auont tot des saterd. toe daer na xxxviij sch. v½ pl. vi Holl.

Des sonnend. na Sente Matheus dach reedt mijn heer tot Renen in die voederinghe, doe mijn heer die Cluse ende Loebeec ontset soude hebben.

Des dinxsd. na Sente Matheus dach quam mijn heer tUtrecht van Renen, runtvleysch ij sch. viij pl. Item xiiij pluvieren vij pl. Item viij hoenre j sch. Item boter j pl. ½ gr. Item een vierdel spauwerts j sch. Item wermoes j½ pl. Summa v sch. v pl. j½ gr.

Des woensd. op Sente Michiels dach runtvleysch ij sch. ij pl. Item iiij paer duven iij pl. Item witinc ix pl. Item iiij maten boteren v½ pl. ½° eyer iij pl. Item vladen ende taerten x pl. Item iiij loet sukers ij½ pl. Des auonts runtvleysch ij sch. Item om duven iij pl. j½ gr. Item x haersneppen iij pl. j½ gr. Item witinc vi½ pl. Item een basten zeel aen den

putte ij½ pl. Item ½c eyer iij pl. Item vi maten boteren vi pl. j½ gr. Summa x sch. ½ gr.

Des donred. op Sente Remijs auont v ganse j sch. iij pl. Item viij hoenre xi pl. Item runtvleysch ij sch. viij pl. Item schapenvleysch j sch. iij pl. Item een vierden spauwers j sch. Item runtvleysch ij sch. viij pl. Item scapenvleysch j sch. iij pl. Item iiij hoenre v pl. ½ gr. Item x paer duven vi pl. ½ gr. Item om sneppen vij pl. Item een maet boteren j pl. iij b. Item wermoes j½ pl. Op desen dach quam mijn vrouwe van Moncornet tUtrecht. Summa xij sch. x pl. vi Holl.

V. Summa van des dinxsdach na Sente Matheus dach tat des donredaeghs toe op Sente Remijs auont xxviij sch. iiij pl. vi Holl.

VII. Summa vander seuender maent ende van vier daghen iij^{c}xxxij sch. vij pl. vi Holl.

Tertia summa. Summa vander coeken tUtrecht voerscr. xxi^{c} lviij sch. vi½ pl. j Holl. Dese summe sal corten vi sch. van scotelen, die tot Jans Beckers gehaelt sijn, die in deser coeken ghescr. staen, die Jan die Becker in sijn sedulen rekent, soe blijft die summe vanden coeken xxi^{c}lij sch. vi½ pl. j Holl.

Camer.

Dit js dat Godevaert voerscr. vytghegheuen heeft van mijns heren weghen van Vtrecht jnder camer jnden jaer voerscr.

Inden jersten des vrid. op Sente Dyonijs dach quam mijn heer vander Eem tUtr., des auonts iij pont was kersen, dat pont v½ pl., maect j sch. iiij½ pl. Item iiij pont onghel kersen, dat pont iij gr., maect vi pl. Item om peren ende noten iij pl.

Item des saterd. op Sente Victoers dach daer na iij pont was kersen j sch. iiij½ pl. Item iiij pont onghelkersen vi pl. Item des sonnend. daer na ij pont was kersen, dat pont v½ pl., maect xi pl. Item iiij pont onghelkersen vi pl. Item om peren iij pl.

. Item des manend. daer na bi Otten ij tortysen, elc van v ponden, tpont vi½ pl., maect v sch. v pl. Item een pont was

kersen v½ pl. Item iiij pont onghelkersen vi pl. Item om peren ij pl. Item van mijns heren linnen cleder te neyen iij pl.

Item des dinxsd. daer na iij pont was kersen j sch. iiij½ pl. Item iiij pont rûeten kersen vi pl. Item om peren ij pl.

Item des woensd. reedt mijn her tot Stoutenborch iiij pont waskersen, die Willem van Baex mede vûerde, tpont v½ pl., maect j sch. x pl.

Item des vrid. quam mijn heer van Stoutenborch ten jersten eten, doe om peren ij pl. Des auonts aten met minen heer een deel borgher vter stat, doe om peren iiij pl. Item iij pont was kersen j sch. iiij½ pl.

Item des saterd. om peren iiij pl. Item ij pont was kersen xi pl.

Summa van desen siden xix sch. vij½ pl.

Des sonnend. op Sente Lucas dach om peren ij pl. Item ij pont was kersen xi pl.

Item des manend. om peren ij pl. Item ij pont was kersen xi pl.

Item des dinxsd. om peren ij pl. Item ij pont was kersen xi pl.

Item des woensd. om peren ij pl. Item ij pont was kersen xi pl. Item een mande ende bessem jn die camer j pl.

Item des donred. om peren ij pl. Item ij pont was kersen xi pl.

Item des vrid. om peren ij pl. Item ij pont was kersen xi pl. Item Willem van Baex gheleuert van onghel dat vten runderen ghevallen is, lxxij pont onghel kersen tot vele tiden als men ridder sloech, ende elc pont te wisselen iij br., maect ij sch. iij pl.

Item des saterd. om peren ij pl. Item ij pont was kersen xi pl.

Item des sonnend. ij pont was kersen xi pl. Item om peren ij pl.

Item des manend. om peren ende noeten ij pl. Item ij pont was kersen xi pl.

Item des dinxsd. iiij pont onghel kersen om vi pl. Item ij pont was kersen xi pl.

Item des woensd. op Sente Symons ende Juden dach om peren ij pl. Item bi Willem van Baex voer minen heer een paer spoeren vi pl. Item iiij pont onghel kersen vi pl.

Item des donred. ij pont was kersen xi pl. Item iiij pont onghel kersen vi pl. Item om peren ij pl.

II. summa van deser siden xvi sch. iij pl.

Des vrid. om peren ende noeten iij pl. Item ij pont was kersen x pl. Item iiij pont onghel kersen vi pl.

Item des saterd. om peren ij pl. Item ij pont was kersen xi pl. Item iiij pont onghel kersen vi pl.

Item des sonnend. op Alre Heylighen dach om peren iij pl. Item ij pont was kersen xi pl. Item iiij pont onghel kersen vi pl.

Item des manend. om peren ij pl. Item ij pont was kersen xi pl. Item iiij pont onghel kersen vi pl. Item x½ pont onghel wisselt, dat pont iij br., maect iij pl. j½ gr. iij Holl.

Item des dinxsd. ij pont was kersen xi pl. Item om peren ij pl. Item iij pont onghel kersen iiij½ pl.

Item des woensd. om peren ij pl. Item vi pont onghel kersen ix pl.

Item des donred. iij pont was kersen j sch. iiij½ pl. Item vi pont onghel kersen ix pl.

Item des vrid. ij pont was kersen xi pl. Item vi pont onghel kersen ix pl. Item om peren ende noeten iij pl.

Item des saterd. op Sente Wilbroerts dach ij pont was ketsen xi pl. Item vi pont onghel kersen ix pl. Item om peren ende noeten iij pl. Item minen heer een paer stilganghe iij pl.

Item des sonnend. na Sente Wilbroerts dach ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen ix pl. Item om peren ij pl.

Item des manend. ij pont was kersen j sch. Item om peren ij pl. Item vi pont onghel kersen ix pl.

III. summa van deser siden xix sch. iiij½ pl. viij Holl.

Des dinxsd. op Sente Maertijns auont om peren j pl. Item iiij pont onghel kersen vi pl.

Des donred. na Sente Maertijns dach iiij pont onghel kersen vi pl.

Item des saterd. daer na iij pont onghel kersen vi pl.

Item des sonnend. na Sente Martijns dach ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen ix pl. Item om peren ij pl.

Item des manend. daer na ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen ix pl. Item om peren ij pl.

Item des dinxsd. ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen ix pl. Item om peren ij pl.

Item des woensd. ij pont was kersen j sch. Item vi pont renten kersen ix pl. Item om peren ij pl.

Item des donred. ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen ix pl. Item om peren ij pl.

Item des vrid. ij pont was kersen j sch. Item om peren j pl. Item vi pont onghel kersen ix pl.

Item des saterd. ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen ix pl. Item om peren ij pl.

Item des sonnend. op Sente Cecilien dach ij pont was kersen j sch. Item peren ij pl. Item vi pont onghel kersen ix pl.

Item des manend. om peren ij pl. Item ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen ix pl.

Item des dinxsd. iij pont was kersen j sch. vi pl. Item vi pont onghel kersen ix pl. Item om peren j pl.

IIII. summa van desen blade xxi sch. j pl.

Des woensd. op Sente Katherinen dach om peren j pl. Item iiij pont onghel kersen ix pl.

Item des donred. iiij pont onghel kersen vi pl.

Item des vrid. iiij pont onghel kersen vi pl.

Item des saterd. ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen ix pl. Item om peren j pl. Item bi Otteken ij tortysen elc van v ponden, tpont vi½ pl., maect vi sch. v pl.

Item des sonnend. op Sente Andries auont om peren ij pl. Item ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen ix pl.

Item des manend. op Sente Andries dach ij pont was kersen j sch. Item om peren j pl. Item vi pont onghel kersen ix pl.

Item des dinxsd. daer na iij pont was kersen j sch. vi pl. Item viij pont onghel kersen j sch. Item om peren iij pl. Op desen dach tauontide at mijn heer jn heren Heinr. huys ende had daer met hem heren Jan van Rynesse, mijnre vrouwen van Rynesse, heren Scheuen ende berghers ende vrouwen vter stat.

Item des woensd. iij½ pont was kersen j½ sch. Item vi pont onghel kersen ix pl. Item om peren iij pl. Op desen dach tauontide had mijn heer ten eten den heer van Vyanen, den heer vander Ameyden, den heer van Poederoyen, heren Zweder van Vyanen.

Item des donred. daer na ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen ix pl. Item om peren ij pl. Item van mijns heren linnen kleder te neyen ij pl.

Item des vrid. op Sente Barberen dach ij pont was kersen j sch. Item om peren ij pl. Item vi pont onghel kersen ix pl.

Item des saterd. om peren j pl. Item iiij pont onghel kersen vi pl.

Item des sonnend. op Senter Claes dach iij pont onghel kersen iiij½ pl.

Item des manend. op onser Vrouwen auont Conceptio iij pont onghel kersen iiij½ pl.

Item des dinxsd. op onser Vrouwen dach iiij pont onghel kersen vi pl.

Item des woensd. iij pont onghel kersen iiij½ pl.

Item des donred. iij pont onghel kersen iiij½ pl.

V summa van desen siden xxiiij sch. v pl.

Des vrid. quam mijn heer van Herderwijc ende vander Eem ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen ix pl. Item om peren j pl.

Item des saterd. vi pont onghel kersen ix pl. Item om

beessem ende eerden pot j pl. Item ij pont was kersen j sch. Item om peren j pl.

Item des sonnend. op Sente Lucien dach ij pont was kersen j sch. Item om peren j pl. Item vi pont onghel kersen, dat pont iij½ gr., maect x½ pl.

Item des manend. daer na een pont was kersen vi pl. Item om peren ij pl. Item vi pont onghel kersen x½ pl.

Item des dinxsd. ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen x½ pl. Item om peren x pl.

Item des woensd. bi Otteken een vûerpanne j sch. vi pl. Item om ij besemken mijns heren cleder mede scoen te maken j pl. Item peren ende noeten ij pl. Item een pont was kersen vi pl.

Item des donred. ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen x½ pl. Item om peren j pl.

Item des vrid. om peren j pl. Item een pont was kersen vi pl. Item vi pont onghel kersen x½ pl.

Item des saterd. om peren ij pl. Item vi pont onghel kersen x½ pl. Item ij pont was kersen j sch.

Item des sonnend. op Sente Thomaes aenst om peren ij pl. Item ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen x½ pl.

Item des manend. op Sente Thomaes dach iij pont was kersen j sch. vi pl. Item vi pont onghel kersen x½ pl. Item om peren ij pl.

VI. summa van deesen siden xxi sch. vi pl.

Des dinxsd. daer na iiij pont onghel kersen vij pl.

Item des woensd. ij pont onghel kersen iij½ pl.

Item des donred. opten Kers aenst een pont was kersen vi pl. Item iiij ongel kersen vi pl.

Item des satred. na den Kers dach iiij pont onghel kersen vij pl.

Item des sonend. na Kers dach iiij pont onghel kersen vij pl.

Item des manend. daer na iij pont was kersen j sch. vi pl. Item vi pont onghel kersen x½ pl. j gr.

Item des dinxsd. daer na ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen x½ pl. Item om appel j pl.

Item des woensd. een pont was kersen vi pl. Item vi pont onghel kersen x½ pl.

Item des donred. ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen x½ pl.

Item des vrid. opten Jaers dach pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen x½ pl.

Item des saterd. daer na ij pont was kersen j sch. Item om appel j pl. Item vi pont onghel kersen x½ pl. Item voer minen heer een paer stilganghe bi Willem van Baex iiij pl.

Item des sonend. na Jaers dach ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen x½ pl.

Item des manend. iiij pont onghel kersen vij pl.

Item des woensd. op Dertien dach iiij pont onghel kersen vi pl.

Item des vrid. iiij pont onghel kersen vij pl.

Item des saterd. ij pont onghel kersen iij½ pl.

VII. Summa van deser siden xviij sch. ix½ pl.

Des sonend. na Dertien dach ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen x½ pl.

Item des manend. ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen x½ pl.

Item des dinxsd. iij pont was kersen j sch. vi pl. Item vi pont onghel kersen x½ pl.

Item des woensd. op Sente Ponciaens dach ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen x½ pl.

Item des donred. op Sente Ponciaens dach ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen x½ pl.

Item des vrid. daer na ij pont onghel kersen iij½ pl.

Item des woensd. op Sente Gheertruden dach quam mijn heer van Stoutenborch, ij pont was kersen j sch. Item v pont onghel kersen x pl. Item ij pont bighen ende ij pont rosinen v pl. j½ gr. Item ij tortysen, elc van v ponden was, dat pont vi pl., maect v sch.

Item des donred. daer na j pont was kersen vi pl. Item iij pont onghel kersen vi pl.

Item des vrid. ij pont was kersen j sch. Item iiij pont on-

ghel kersen viij pl. Item ij pont vighen ende ij pont rosinen v pl. j½ gr.

Item des saterd. j pont was kersen vi pl. Item iiij pont onghel kersen viij pl. Item j pont sepsche vighen ij pl. Item van mijns heren huve scoen te maken bi Theus vij pl.

VIII. Summa van deser siden xxij pl. vi½ sch. vi½ pl.

Des sonnend. na Sente Gheertruden dach ij pont vighen van seps ende j pont rosinen v pl.

Item des manend. v pont was kersen, die men mede ten Bosch vûerde, doe mijn heer daer reedt, elc pont vi pl., maect ij sch. vi pl.

Item des woensd. na Beloeken Paeschen, dat is des woensd. na Sente Jorijs dach, quam mijn heer vyt Brabant iij pont was kersen, dat pont vi pl., maect j½ sch. Item om appel ij pl.

Item des donred. om appel ij pl. Item ij tortysen, elc van v ponden, dat pont vi pl., maect v sch. Item ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen j sch.

Item des saterd. om appel j pl. Item j pont was kersen vi pl. iiij pont onghel kersen viij pl. Item om bessem j pl. Item van mijns heren linnen cleder te neyen iij pl. Item des sonnend. om appel j pl.

Item des vrid. om appel ij pl. Item ij pont was kersen j sch. Item vi pont onghel kersen j sch.

Item des woensd. na sHeylichs Cruysdach Jnvencio om naghel, die camer mede op te slaen, j pl., teghen dat mijn vrouwe van Reynsborch des anders daeghs comen soude.

Item des donred. om appel iiij pl. Item iiij pont was kersen ij sch. Item vi pont onghelkersen i sch.

Item des vrid. om appel ij pl. Item iij pont was kersen j sch. vi pl. Item iiij pont onghel kersen viij pl.

IX. Summa van desen siden xxij sch. iiij pl.

Des saterd. ij pont was kersen j sch. Item iiij pont onghel kersen viij pl.

Item des sonnend. na Sente Jans dach ante portam Latinam ende des manend. v pont was kersen ij sch. vi pl. Item v

pont onghel kersen x pl. *Item iij pont was kersen, die men mede vêerde tot Breda j sch. vj pl.* [1]).

Item des vrid. na Sente Seruaes dach v pont was kersen ij sch. vi pl. Item vi pont onghel kersen j sch.

Item des saterd. om appel ij pl. Item iiij pont was kersen j sch. vi pl. Item vi pont onghel kersen j sch.

Item des sonnend. v pont was kersen ij sch. vi pl. Item iiij pont onghel kersen viij pl.

Item des manend. iij pont was kersen j sch. vi pl. Item iiij pont onghel kersen viij pl.

Item des woensd. iij pont was kersen j sch. vi pl. Item ij tortysen, elc van vi ponden ende dat pont vi pl., maect vi sch.

Item des donred. iiij pont was kersen ij sch. Item iiij pont onghel kersen viij pl. Item om appel v pl.

Item des vrid. daer na om appel ij pl. Item minen heer een paer platinen stilganghe iij pl. Item iiij pont was kersen ij sch. Item iiij renten kersen viij pl.

Item des saterd. ij pont was kersen j sch. Item iiij pont onghel kersen viij pl. Item Jorien jst vellen zeems leder tot mijns heren hosen j sch. viij pl.

Item van des sonnend. na Cantate tot des saterd. daer na xviij pont onghel kersen iij sch. Item xij pont was kersen vi sch. vi pl. Item om appel ij pl.

Item des manend. na ons Heren Hemelvaerts dach.

Des dinxad. ende des woensd. xiiij pont was kersen vij pl. Item xi pont onghel kersen j sch. x pl. Item om appel v pl. Item naghel mijns heren eamer mede op te slaen j pl.

X. Summa van desen siden liij sch. ij pl.

Item des vrid. ende des saterd. na Sente Odulfs dach, dat was na sHeylichs Sacraments dach iiij pont was kersen ij sch. Item onghel kersen van dien kersen, die men mede vêerde tot Broeke.

Item des donred. op Sente Jans dach ij pont onghel kersen iiij pl. Item j pont was kersen vi pl.

[1]) Doorgehaald.

Item des vrid. j pont was kersen vi pl.

Item des saterd. j pont was kersen vi pl.

Item des sonnend. na Sente Jans dach ij pont onghel kerkersen iiij pl. Item j pont was kersen vi pl.

Item des manend. op Sente Peters ende Sente Pauwels auont j pont was kersen vi pl. Item ij pont onghel kersen iiij pl.

Item des dinxsd. op Sente Peters ende Sente Pauwels dach een pont was kersen vi pl. Item ij pont ongel kersen iiij pl.

Item des woensd. daer na ij pont onghel kersen iiij pl. Item j pont was kersen vi pl.

Item des manend. na Sente Martijns dach Translatio ij pont was kersen j sch. Item iij pont onghelkersen vi pl.

Item des dinxsd. daer na ij pont onghel kersen iiij pl. Item om gras bouen op mijns heren camer j gr. Item j pont was kersen vi pl.

Item des woensd. ij pont was kersen j sch. Item iij pont reuten kersen vi pl. Item om gras beneden in mijns heren camer j gr.

Item des donred. j pont was kersen vi pl. Item ij pont onghel kersen iiij pl.

XI. Summa van desen siden xi sch. xi pl.

Item des vrid. j pont was kersen vi pl. Item ij pont onghel kersen iiij pl. Item van eenre groter malen te maken v pl.

Item des saterd. ij pont was kersen, die men mede vûerde ter Eem j sch.

Item des manend. na Sente Peters dach ad Vincula j pont was kersen vi pl. Item iiij pont onghel kersen viij pl. Item peren ende noeten ij pl.

Item des dinxsd. ij pont was kersen j sch. Item ij pont onghel kersen iiij pl. Item peren ende noeten ij pl.

Item des woensd. ij pont was kersen j sch. Item iiij pont ongelkersen viij pl. Item om haselnoeten ij pl.

Item des donred. ij pont was kersen j sch. Item iiij pont rûeten kersen vanden coe, die vander Eem quam.

Item des vrid. om peren ende noeten iiij pl. Item j pont

was kersen vi pl. Item ij pont onghel kersen vanden coe, die vander Eem quam.

Item des saterd. j pont was kersen vi pl. Item rûeten kersen vanden coe, die vander Eem quam.

Item des sonnend. op die octaue van Sente Peters dach ad vincula een pont was kersen vi pl. Item iiij pont onghel kersen vanden coe, die vander Eem quam. Item peren ende noeten ij pl. Item vanden ongel te wisselen vander coe vander Eem v pl. Item des manend. op Sente Laurencius auont ij pont onghel kersen iiij pl. Item enen knecht, die ter Eem mijns heren tabbaert haelde, iij pl.

Item des donred. na onser Vrouwen dach Assumptio ij pont waskersen j sch. Item iij pont onghel kersen vi pl.

Item des saterd. ij pont was kersen j sch. Item iij pont onghel kersen vi pl.

Item des sonnend. na onser Vrouwen dach Assumptie ij pont was kersen j sch. Item iij pont onghel kersen vi pl.

Item des manend. op Sente Bartholomeus auont iij pont rueten kersen vi pl.

Item des dinxd. op Sente Bartholomeus dach ij pont was kersen j sch. Item iiij pont onghel kersen vi pl. Item peren ende noeten ij pl.

XII. Summa van desen siden xvij sch. vij pl.

Item des woensd. tot tortysen van xij ponden, costen vi sch. Item ij pont was kersen j sch. Item iiij pont rûeten kersen viij pl.

Item des donred. j pont was kersen vi pl. Item iij pont onghel kersen vi pl.

Item des vrid. j pont was kersen vi pl. Item iij pont onghel kersen vi pl.

Item des saterd. ij pont was kersen j sch. Item iij pont onghel kersen vi pl.

Item des saterd. na Sente Gielys dach iiij pont was kersen ij sch. Item vij pont onghel kersen j sch. ij pl.

Item des dinxsd. op onsen Vrouwen auont Natiuitas tot des

saterd. daer na vij pont was kersen iij½ sch. Item xviij pont rûeten kersen iij sch. Item een sloetel aen een maclslot j pl.

Item des manend. na Sente Lambrechts dach, dats op Sente Matheus auont, quam mijn heer van Loenresloet bi Otteken tot mijns heren behoef ghegheuen j pl. Item xi pont onghel kersen j sch. x pl. Item water kannen ende eerden pot in mijns heren camer iij pl.

Item van des dinxsd. na Sente Matheus dach tot Remijs auont toe vij pont was kersen iij sch. Item vi pont rûeten kersen j sch. Item x pont rûeten kersen bi Beerten van Dinteren tot Griet Kersmakers, daſ pont ij pl., maect j sch. viij pl. Item bider seluer Beerten vi paer slapelaken, viij nach om j½ pl. Item een bedde ende een deken ix nacht ij pl. ½ gr. Item bi Beerten xxviij pont zeepen, dat pont xiiij Holl., maect ij sch. j gr. Item der maeght van waschen vi pl.

XIII. Summa van desen siden xxxi sch. vij pl. ½ gr.

Quarta summa. Summa vander camer voerscr. iiiᶜj sch. ij½ pl. iij Holl.

Forye.

Dit is dat Godevaert vyt ghegheuen heeft van mijns heren weghen van Vtrecht jnder foryen inder tijt voerscr., jnden jersten.

Des vrid. op Sente Dyonijs dach quam mijn heer tUtr., ende Goeswijn van Vanderic ende Steefken sijn soen reden tot Jan Mouwers in met hoeren perden, ende hoer iij perden stonden daer v nacht, ende si hadden ix spint haueren bouen die voederinghe, elc spint j pl., ende elcs nachts te ruwen voeder elcken perde j pl. ende den knecht een pl., maect ij sch. j pl. Item vanden hoy tUtr. vten berghe te draghen jnden stal bider Oude Dellen metten cost, dat ic den knapen teten gaf, doe si hoy indroeghen, hem ghegheuen j sch. ix pl. Item van Jourien perde dat stont tot Jan Mouwers xiij nacht, des nachts j pl., maect j sch. j pl. Item enen knecht, die mijns heren perde halp weder brenghen vander Eem op Senter Claes dach ij pl.

Item des vrid. na onser Vrouwen dach Conceptionis Hubr. die sadelmaker ghegheuen van enen nieuwen sadel te maken, die mijn heer had iij dubbel, elken dubbel xlij pl., maect x sch. vi pl. Item den seluen Hubr. van enen nuwen sadel te maken, die Rutgher van Doernic had, die coste vi sch. iiij pl.

Item vander haueren te draghen, die vervoedert wart tUtr. van des vrid. op Sente Dyonys dach tot des vrid. toe na Sente Ponciaens dach, te samen gherekent ij sch. x Holl.

Item op Sente Gheertruden dach van haueren te draghen j½ pl. Item des woensd. na Beloeken Paeschen Hoefnaghel ghegheuen salue mede te coepen tot mijns heren perden j sch. Item van bedden hûeren in mijns heren stallen v pl. Item xx mud haueren te draghen ij½ pl.

Item des woensd. na sHeylichs Cruys dach Invencio om stroe bij Hoefnaghel iiij pl. Item Herman van Keppel, IJsebrant ende Faessen om scoen x pl. Item van xi helsteren tot mijns heren perden j sch. iiij pl. Item van mijns heren heinxt jnt zeem te setten vi pl. Item van bedde hûeren jnden stallen xi pl. Item van haueren te draghen ij pl. ½ gr.

Item des sonnend. na Sente Jans dach ante portam Latinam iij mud haueren te draghen vi pl.

Item des vrid. na Sente Seruaes dach bi Hoefnaghel mijns heren perde int zeem te setten j sch. Item opten seluen dach quam mijn heer van Breda, van mijns heren perde ouer die Lecke te varen tot Vyanen, coste vi sch. vi pl. Item enen scipman, die minen heer vûerde vanden Nuwer Vaert tUtr., v pl. Item op desen tijt van haueren te draghen te samen iij pl. vi Holl. *Item soe stonden mijns heren perde van Hoerne tot Jan Vossen ende verteerden te ruwen voeder ende te bellechier xvi pl.* [1]).

Item des sonnend. na Cantate iij vimmen stroes, die vimme iij pl., maect ix pl. Item van haueren te draghen ij pl. j Holl.

Item des manend. na ons Heren Hemeluaerts dach om een helster tot mijns heren perde, coste viij pl. Item aen mijns

1) Doorgehaald.

heren sadel ij steghereeps leder costen vij pl. Item vander piper sadel te maken v½ pl. Item om stroe vi pl. Item van haueren te draghen ij pl. iij Holl.

Item des vrid. na Sente Odulfs dach om stroe iiij pl. Item van haueren te draghen vi Holl.

Item des dinxsd. na Sente Odulfs dach om gras ij sch. xi pl. Item om stroe vi pl.

I. Summa van desen blade xliij sch. iiij pl. ½ gr.

Des donred. op Sente Jans dach om gras ij sch. vi pl. Item om enen nuwen sadel voer minen her xij sch.

Item des manend. na Sente Martijns dach Translatio om gras ij sch. ij pl. Item dat gras in te vûeren mit enen waghen iij pl.

Item des dinxsd. om gras vi pl.

Item des woensd. om gras vij pl. Item van sadelen te maken bi Hoefnaghel ix pl.

Item des donred. om gras v pl. Item van graesse ij reysen. jnte vûeren ij pl.

Item des vrid. om gras j sch. ix pl. Item dat gras jnte vûeren j pl. Item van bedden daer die runner op sliepen j sch. ij pl. Item vanden waghen perden jn drie reysen om gras viij pl.

Item des manend. na Sente Peters ad Vincula om zeel inden stal bi Hoefnaghel iiij pl. Item van Hoefnaghels cost, doe hi bi mijn heren perden bleef, doe si te Witken stonden ende die men den stall maecte, te samen ij sch. viij pl. Item Hoefnaghel gheghcuen van dien dat hi die waghen ontboden had van Zeyst, doe men een deel vanden haueren haelde in Langhebroec, die her Ghisebrecht van Herdenbroec leuerden iij pl. Item op desen tijt stonden mijns hern perde te Witken ende dier perde was vier, ende elc xxi daghe, elcs daeghs elke perde j pl. Ende jnt lest en woudt Hackaert niet langher doen om tgelt, alsoe dat ic gaf xij pl. meer, maect te samen viij sch. Item heren Aernts perde van Heerlaer, die stonden te samen xl daghe, maect iij sch. iiij pl. Item Rut-

ghers perde van Doernic xxx daghe, te samen maect ij sch. vij pl. Item heren Mottoen perde xx daghe j sch. viij pl. Item oude Heynen perde xxi daghe, maect j sch. ix pl. Item vander lester weken gaf jc hem meer van desen perden j sch. ij pl. Item van minen perde hem ghegheuen j sch.

Des dinxsd. na onser Vrouwen dach Assumptio bi Hoefnaghel vi vimen stroes, die vim ij pl. ende elc vimme te draghen j pl., maect j sch. vi pl.

Item des donred. daer na iij voeder stroes, elc voeder vi maect j sch. vi pl.

Item des saterd. daer na voer Hoefnagels cost j sch. ix pl.

Item des manend. op Sente Bartholomeus auont ij voeder stroes j sch. vi pl.

Item des dinxsd. op ons Vrouwen auont Natiuitas teghen Gher. van Broclede om stroe j sch. Item van stroe te vûeren met enen waghen vij pl.

Item des vrid. na Sente Matheus dach pl. van mijns heren sadel te maken vi pl. Item van dat mijn heer ghevaren was ter Nuwer Vaert, daer af ghegheuen vi pl. Item bi Hoefnaghel van bedden ghegheuen Jans wijfs vanden Bosch, daer die paetsen op laghen j sch. ij pl. Item tot iiij tiden voer die weghen perde te haueren x pl. Item om stroe vi pl. *Item Lambr. emit van hoefslaghe ghegheuen* [1]). Item Hubr. van sadelmaker ghegheuen bi Rutgher van Doernic van sadelen vij sch. Item om stroe j½ sch.

II. Summa van desen blade lxvij sch. v pl.

Dat hoye tot Zoes.

Dit js dat hoye tot Zoes ghecoft heeft te mayen ende te winnen bi Jan van Dinteren, die daer bi was ende halpt hoye winnen. Inden jersten tot hoye bestaedt te meyen tot Zoes juden maet om ix sch. iiij pl. Item dat hoye te winnen ende te hoep te brenghen, daer toe waren die hier na ghescreuen staen bi Jan van Dinteren; juden jersten Stijn Hermans xiiij daghe. Item hoer dochter xvij daghe. Item Herman Runt-

1) Doorgehaald.

vleysch iiij daghe. Item Griet Neuden dochter xvij daghe. Item Ermgaert, Groet Hannen dochter, xvij daghe. Item Goeswijn die snider xv daghe. Item Aleyt sijn wijf iiij½ dach. Item Neude Veenhamer vi daghe. Item Aleyt sijn wijf vi daghe. Item Heinr. Eue xvij daghe. Item die piper ende sijn wijf elc j dach. Item Aleyt Scoemakers iij daghe. Item Heinr. Naghel iij daghe. Item Ysaac iij daghe. Item Mechtelt Euerts dochter iiij daghe. Item Heinr. Euerts soen vi daghe. Item Fyken Euerts dochter iij daghe. Item Jan Eue xij daghe ende elken elcs daeghs ij pl. ende Neude Veenhamer ende Heinr. Nagel elken elcs daeghs iij pl., dit beloept te samen gherekent xxvi sch. vi pl.

Item ij vremde lude, die tot Zoes niet en woenden, elc iij daghe, die Jan van Dinteren betaelde ende dat ic hem weder gaf, elken elcs daeghs ij pl., maect j sch.

Item Jan Euen dat hi dat hoy op die waghen stac ende daer toe hulp tot allen tiden als jc die waghen ghebidden of ghebieden const, hem daer af ghegheuen j sch. ij pl. [1]).

Item met Wouter van Haghenouwen den pander ghereden tot Zeyst ende tot Loesden, die waghen te ghebieden ende voert met Wouter den pander ghereden tot Zoes, om waghen te ghebieden ende te bidden ende voert in die Berct waghen te bidden dat hoy van Zoes te vûeren tUtrecht, ende bleuen des nachts tot Zoes ende verwachten des merghens vroech dat die waghen quamen dat hoye te vûeren, ende was daer om vyt twee daghe, met Wouter pander daer binnen verteert j sch.

Item van enen weghe te maken daer dat men hoye over mennen soude, daer af ghegheuen iij pl. Item doe men dat hoye meyde den mederen drincken ghedragen, ende doe men dat hoy wan ende opperde op sulken tijt den luden drincken gheseindt ende den waghen luden van Zeyst ende van Loesden, ende die gheboden waghen, die dat hoye vûerden, hem solc tijt drincken ghegheuen ende solken teten die cost, beloept te

1) Doorgehaald.

samen metten cost, die die waghen luden deden doe men dat gras mende vten made, te samen j sch. j pl.

Item doe men dit hoye wan ende maecte doe was Jan van Dinteren bi den hoye ende sach daer toe dat ment hoye maecte, ende teerde Jan Euen xlviij maeltiden, elc maeltijt ij½ gr., maect v sch.

Item dat Jan van Dinteren tuschen maeltiden verdranc, te samen iij sch. iiij pl.

Item doe jc te bode sat dat te bestaden gras te meyen, dat bier daer ouer ghescenct iiij pl., ende jn die reyse verteert iiij pl. [1]).

III. Summa xlvij sch. vi pl. van desen blade.

Mijns heren cost buten Vtr. ende provancien buten Vtr. gheseindt.

Dit is dat Godevaert vyt ghegheuen heeft van mijns heren weghe van Vtr. van cost, die mijns heren buten Vtr. ghedaen heeft ende van prouancien buten Vtr. gheseindt jnden jaer voersc. Inden jersten

Ter Eem.

Des donred. op Sente Remijs dach provancie ter Eem gheseindt teghen dat mijn heren ter Eem comen soude ende mijn heer quam des sonnend. daer na teghen den auont. Inden jersten daer gheseindt broet, coste ij sch. Item ij hamel costen ij sch. viij pl. Item ij pont was kersen x pl. Item ij taken wijns, die take viij pl., maect j sch. iiij pl. Item v take wijns vten kelre tVtr. vanden roeden wijn. Item een vierdel cannen. Item een vierdel spauwert. Item 1 ruwer scoetelen voer coeken tUtr. Item iiij scoetelen te draghen j gr. Item Wouter Plomp enen waghen, die dese provancie vûerde ter Eem j sch., die beloept te samen vij sch. x½ pl.

Des saterd. van Reyner Keyl iij vaet biers, dat vat ij sch. ende ter Eem te vûeren ende op te draghen v pl., maect vi sch. v pl. Item van Peter Reygher iij siden spec, *elc side ij½ sch.* [2]).

Des sonnend. daer na quam mijn heer ter Eem van Vollenho jnden auont, ende ter Eem ghecoft ix hoenre om ix pl. Item

1) Doorgehaald. 2) Doorgehaald.

Jan van Duiteren een hoen tot sinen voghelen j pl. Item v½ pl. Item enen coppe boteren j½ pl. Item tot Nennincs om bier j½ pl. Item Stakenborch ghegheven dat hi tUtr. ginc aen heren Heinr. iij pl. Item Robijn dat hi tot heren Scheuen ghinc ij pl., dit beloept te samen viij sch. iiij½ pl.

Des manend. daer na vi hoenre vi pl. Item iij hoenre, tstuc iiij gr., maect iiij½ pl. Item ij hoenre, tstuc ij½ gr., maect ii½ pl. Item ij entvoghel, tstuc ij½ gr., maect ij½ pl. Item om eyer ij pl. Item ayuun j pl. Item een coe, die tUtr. ghecoft wart, coste xvij sch. ij pl. Item enen knecht, die dese coe ter Eem leydde iij pl. Item ghegheuen Sproue dat hi ter Eem quam ende sloech die coe, iij pl. Item tot Nennincs om bier voor minen heer j½ pl. Item om broet j sch. iiij pl., dit beloept te samen xx sch. viij pl. Des selfs manend. provancie van Vtrecht gheseindt ter Eem. Inden iersten om broet, coste iiij sch. Item iij hamel, elc om xiiij pl., maect iij sch. vi pl. Item een halue aem wijns vten stuc wijns, dat ghecoft wart teghen Gher. van Nyendael. Item een halue aem wijns roeds stuc, dat gecoft teghen Hubr. Item een halue aem roeds wijns. Item een take wijns die Hoeghel ter Eem vûerde viij pl. Item iij pont was kersen, dat pont v pl., maect j sch. iij pl. Item vanden iij vaetken scoen te maken ende int hof te draghen, daer men den voerscr. wijn in dede j pl. Item die iij vaet te verlaten iij pl. Item bi Wouter Plompe enen waghen, die dese provancie vûerde ter Eem j sch. ij pl., dit beloept te samen x sch. xi pl.

Des dinxsd. daer na quam die heer van Gheupe ter Eem, heer Scheuen, Goeswijn van Vanderic ende sijn twee soen met hoeren knechten, om iiij ganse, tstuc vij pl., maect j sch. ij pl. Item tot Bindelmaers xiij mengel edics, dat mengel iij br., maect iiij½ pl. vi gr. Item viij hoenre, tstuc ij½ gr., maect x pl. Item iiij hoenre iiij pl. Item om bier voer mijnen heer tot Jacobs soens ij pl. Item tot Nennine om bier voer minen heer j½ pl. Item om boter i½ pl. Item van Amersf. iij vact biers van Reyner Keyl, dat vat ij sch., maect viij sch. Item

van Segher van Emelaer een verken vi sch. Item een half mud zouts j sch. ij pl. Item ayuun iij pl. Item dese provancie te scepe te draghe j pl. Item den ridder met enen knecht die tAmersf. dese provancie haelde vi pl., beloept xix sch. j½ pl. vi Holl.

Summa van desen blade lxvi sch. xi½ vi Holl.

Item op desen seluen dinxsd. provancie van Vtr. gheseindt, jnden jersten iij mud rogghes broets die tUtr. ghebacken waren, ende des bleef een deel tUtr. dat daer gheten wart des vrid. tsauonts doe mijn heer tUtr. reedt, ende dit was pacht rogghe. Item iij mudde weytens broeds, die gecoft worden tegen Godevaert Oeminc, dat mudde xxviij pl., maect vij sch., des weytens broeds bleef een deel tUtr. teghen dat mijn heer daer comen soude. Item Wouter Plompe ene waghen, die dese provancie vûerde ter Eem j sch. iiij pl. Item Veeliken den timmerman vander vorster poerten te maken jnt voer gheborght ij pl. Item om spiker totter poerten ij pl., dit beloept te samen gherekent viij sch. viij pl.

Des woensd. daer na quam die domproefst ter Eem bi minen heer teghen Peter Jan Naghels soen, snoec j sch. vi pl. Item xv hoenre, tstuc j pl., maect j sch. iij pl. Item peterseli j pl. Item tot Baerne van Steel Ghisen ende Ghisen van Aken vij hoenre van pacht. Item xiiij mengel edics, dat mengel vi Holl., maect v pl. Item vi pont was kersen, dat pont xi maect ij sch. ix pl. Item eyer xi pl. j½ gr. Item vi coppe boteren, die coppe iij gr., maect ix pl. Item om bier voer minen heer tot Godekens van Heuen daghen ij pl. Item van Segher van Emoloer ij berken, elc berke vi sch., maect xij sch. Item den Ridder geseidt tAmersf. om die ij verken hem ghegheuen iiij pl., dit beloept te samen gherekent xx sch. iij pl.

Des donred. daer na iij ganse, tstuc vij gr., maect x½ pl. Item ij ganse, tstuc ix gr., maect ix pl. Item enen coppe boteren j½ pl. Item ij mengel edics j½ gr. Item om rapen j gr. Item mostaert ij pl., dit beloept te samen ij sch. ½ gr.

Des vrid. om witinc ende scelvisch iij sch. iiij pl. Item

groet Ghise iiij snoec vi pl. Item eyer vi pl. Item iiij cop boteren vi pl., dit beloept te samen iiij sch. x pl. Item Johanes die Rijc ende Claes Brighe quamen ter Eem metter jerster provancien ende bleuen ter Eem ende wachten daer mijns heren al totter tijt dat mijn heer quam ter Eem tot des sonnend. toe teghen den auont, ende aten tot Claes Dynaerts xij maeltiden, elc maeltijt j½ pl., maect j sch. vi pl. Item tot Goeswijns Jacobs soens was die heer van Gheupe, Goeswijn, Dirc Steefken ende Alaert sijn soenen met hoeren knechten ene nacht, ende Goeswijn ende Steefken bleuen ter Eem bi minen heer tot des vrid. doe mijn heer tUtr. reedt, ende si hadden te samen xxxiij vaet haueren, elc vat j pl. ende elc paert te ruwen voeder j pl. ende te cost vij pl., maect te samen v sch. ij pl. Item tot Claes Dynaerts x vaet haueren x pl. Item des donred. auonts at mijn heer tot Goeswijns Jacobs soens ende verteerde ij sch. iiij pl. Item des vrid. smerghens at mijn heer tot des selfs Goeswijns ende heer Ghisebr. van Herdenbroec ende anders, die bi hem waren, ende verteerde iiij sch. x pl., dit beloept te samen xiiij sch. viij pl.

II. Summa van desen blade l sch. v pl. ½ gr.

Ter Eem.

Des woensd. op Sente Symons ende Juden dach reedt mijn heer ter Eem na den eten om recht te houden van Goeswijns Jacobs soens doet, ende daer provancie van Vtrecht geseindt, jnden jersten om broet j sch. iij pl. Item v taken wijns van Vtr. vten kelre. Item enen halmel j sch. viij pl. Item ij pont was kersen j sch. iiij½ pl. Item van iiij mud haueren te draghen j gr. Item Wouter Plompe enen waghen, die ter Eem ghevaren soude hebben ende hi vûer weder thuys, om datter daer een waghen quam van Zeyst, die die provancie vûerde, Wouter Plompe daer af ghegheuen ij pl., dit beloept te samen iiij sch. vij pl. Des auonts, doe mijn heer ter Eem quam, teghen groet Ghisen viij snoec om j sch. viij pl. Item vander hauer ende anders die provancie van Baerne te vûeren ter Eem met enen scepe, ende van der Eem weder tot Baerne te vûeren

ij pl. Item ij wilde ganse iiij pl. Item teghen Heinr. Vossen iij entvogel iij pl. Item tot Jan Jacobs soens om broet j sch. ij pl. Item iij hoenre ende iij entvoghel, tstuc ij pl., maect j sch. Item om runtvleysch tot Jans Jacobs soens j sch. vi pl. Item om keesen v pl. Item tot Jans Jacobs soens van belenchier ende den ghesinde ij sch. Item tot ener moeder iij hoenre die voer ghecoft waren iij pl. Item een vat biers van Amersf. metter vûeren ij sch. iij pl. Item op dien auont at mijn her Aernt van Heerlaer, joncheer Thomaes van Dyest, Rutgher van Doernic, Claes van Loenen ende joncvrouwe Margriet sijn wijf, Jacob Nennine ende Claes Jacobs soen, die hadden te ghelden j sch. vi pl. Item van des wagens mans perde, die tot Boerne bleuen staen, te ruwen voeder iiij pl. Item doe men metten waghen des anders daeghs teghen den auont weder tUtr. waert vûer, doe bleuen si tot Heesse, daer verteerde die waghen man mitten ghesellen ij pl., dit beloept te samen xiij sch. iij pl.

Renen.

Des woensd. na Alre Heylighen dach reedt mijn heer tot Renen, doe her Robrecht van Appeldoeren tot hem daer quam, ghecoft bi Winant, jnden jersten om broet vi pl. ½ gr. Item om boter iij pl. Item rûeten kersen vij pl. Item mostaert j pl. Item vi capoen vanden tynshoenren. Item een hamel ij sch. Item iiij pont was kersen, dat pont j½ pl., maect j sch. x pl., dit beloept te samen v sch. iij pl. ½ gr.

Des donred. daer na enen hamel ij sch. Item iij pluvieren ende iiij hoenre om vi pl. ½ gr. Item van broede viij pl. Item in desen ij daghen te bier j sch. vi pl. j½ gr. Item om corne in desen twee daghen j sch. j½ gr. Item tot Johannes Scetters ij taken iij mengel wijns, die take vi pl., maect j sch. iiij½ pl. Item om tafellaken ende slaeplaken te hûeren iiij pl., dit beloept te samen vij sch. vi pl. ½ gr.

Gerekent jnden herberghen tot Gher. Voets van viij perden van mijns heren wegen tot ruwen voeder en benlenchier j sch. x pl. Item tot Johannes Scetters van ij perde van Rughers

Doernic tot ruwen voeder ij pl. Item ij mud haueren, dat mud xi pl., maect j sch. viij pl. Item tot Borren van Plunderen voer heren Robbrecht van Apeldoeren viij perde enen nacht viij pl. Item xxxvi vaet haueren, dat vat j pl., maect ij sch. Item her Robbr. met heren Aernt van Heerlaer ende joncheer Thomaes van Diest xviij maeltiden ende den gheesinde v sch. v pl., dil beloept te samen xv sch. ix pl.

Summa van desen blade xlvi sch. iiij½ pl.

Item jc had dat gras bestaed opte vûeren vten hoy made, dat die van Loesden betaelden, ende eer die lude ghelt ghecrighen souden, daer jc dat gras aen bestaedt hadde opten Enghe te mennen, soe moest jc twee werf reden tot Loesden dat gelt vyt te panden, ende moest den luden helpen aen haer gelt, souden sijt hebben, daer jet aen bestaedt hadde, daer om vertert tot Loesden jn twee reysen, doe jc dat gelt pande biden gheswoeren van Loesden viij pl. Item doe dat hoye ghewonnen was ende tUtr. ghevûert was, daer reedt jc met Jan van Dinteren tot Zoes, ende rekende metten luden ende betaelde hem bi Jan van Dinteren in enen daghe ende jnder nacht, dat wi daer tot Zoes bliuen moesten, te samen vi pl. Item van eost die tUtr. ghedaen was metten waghen luden, die dat hoye daer vûerden tot vele tiden bi Claes Brighen, te samen gherekent j sch. viij pl.

IIII. Summa van desen siden ij sch. x pl.

Quarta summa van der foryen voersr. ende vanden hoye te winnen clxi sch. j pl. ½ gr., maect ij sch.

Des vrid. ghecoft tAmeraf. iiij groet snoec ende een sneesse braessem om ij sch. ij pl. Item lxiiij soelvisch om ij sch. vi pl. Item die visch te draghen opten waghen j pl. Item cv eyer vi pl. Item Robbeken heren Aernts knecht met mijns heren brieue gheseint tot Herderwijc, hem ghegheuen te teerghelde viij pl. Item sheren jaegher van Apeoude ghegheuen bi mijns heren beuelen ij sch. Item soe had men jnden hoeue ghehadt opt huys tegen Heinr. wijf van Attenvelt iiij hoenre om vij½ pl. Item viij hoenre om x pl. Item te botteren j

sch. ij pl. Item om eyer ende edie vij pl. Item des doured. tsauonts totten honden om broet iiij pl. Item om appel v pl. Item om roemen ij pl. Item om enen coppe boteren ij pl. Item des vrid. om broet totten honden iiij pl. Item Heinr. van Attenvelt ende sinen wiue, die jnt hof woenden, voer hoeren oncost ghegheuen vi pl. Item tot ruwen voeder ende tot stroe den perden j sch. j pl. Item een scepel haueren ix pl. Item des saterd. vroech den perden om broet ij½ pl. Item tot Jan Euen van bier binnen deser tijt j sch. iiij pl., dit beloept te samen xxi sch. x pl.

Ter Eem.

Des saterd. na Sente Claes auont reedt mijn heer ter Eem na den eten ende vûer voert tot Herderwijc, om een vierdel scelvisch xi pl. Item heerinc ende buckinc v pl. Item ij^c roghen broeds van Vtrecht gheseindt. Item v taken wijns vten kelre tUtr. Item een take malevasyen j sch. iiij pl. Item Wouter Plompen met enen waghen, die dese provancie vûerde j sch vi pl. Item van haueren te draghen j gr. Item op desen seluen saterd. doe mijn heer ter Eem comen was, ghecoft teghen Claes Dynaert een vat biers, dat daer ghedroncken wart ende ghevûert wart tot Herderwijc om ij sch. j pl. Item te boteren ende eyeren iiij pl. Item om broet mede te vûeren viij pl. Item ij keessen ij pl. Item Ghise Jaegher om snoee mede te vûeren vi pl. Item enen bode tot Bunscoten gheseindt om ses scutte, die met minen heer vûeren, daer af j pl. Item enen knecht tot Emenesse gheseindt j pl. Item soe verteerde mijn heer tot Claes Dynaerts bouen die provancie ij sch. viij pl., dit beloept te samen gherekent xij sch. vi½ pl. Item doe mijn heer vûer tot Herderwijc waert, doe was die Eem alsoe droeghe dat tscip bleef sitten, dat niet voert en mocht, ende doe mijn heer quam opt eynde vander Eem, doe was die wint recht teghen, dat men niet varen en mocht, alsoe dat mijn heer op ghinc tot Willem Peters soens ende verteerde daer metten commendûer tUtr. vanden Duytschen huse ij sch. Item teghen den auont vûer mijn heer weder ter Eem

ende die commendûer met hem, ende verteerden tot Jan Jacobs soens metten commendûer, heren Aernt van Heerlaer, joncheer Thomaes van Dyest, Rutgher van Doernic ende des commandûers gheseinde ij sch. viij pl. Item van bier tot Nenincs ij½ pl., dit beloept te samen vi sch. xi½ pl.

Renen.

V. Summa van desen blade xxxiv sch. vij pl.

Des dinxsd. op Sente Maertijns auont reedt mijn heer tot Renen, daer provancie gheseindt, jnden jersten iij ganse, elc iiij pl., maect j sch. iiij pl. Item een vierdel van enen osse ij sch. Item ij scaep ij sch. viij pl. Item van haueren te draghen j gr. Item iij pont was kersen, dat pont vi pl., maect ij sch. Item iij^{e} broeds ende iiij broede om iij sch. ij pl. Item Willem van Baex ende Mulen metten wagheluden te teerghelde ghegheuen iij pl. Item v½ mengel malevasyen, die mengel iiij pl., maect j sch. x pl. Item xi taken wijns vten kelre tUtr. Item een Haemborger tonne wijns van Putouwen, dit beloept te samen xiiij sch. ij½ pl.

Des donred. na Sente Maertijns dach tot Renen gheseindt teghen den vrid. snoec, scaftelinghe ende baerse, costen vi½ sch. Item broet iij sch. ij pl. Item van haueren te draghen j½ gr. Item iij pont was kersen j sch. vi pl. Item c beerincs x pl. Item c buckincs ix pl. Item enen knecht, die metter provancien vûer, ghegheuen ij pl. Item Plutke van beslaen vi½ voet, elc voet x b., dat maect viij pl. ij Holl., dit beloept te samen xiij sch. vij½ pl. vi Holl.

Tot Zoes.

Des woensd. op Sente Katherinen dach reed mijn heer tot Zoes om recht te houden van Goeswijns Jacobs soens doode, ende mijn heer bleef daer tot des saterd. toe na den eten, daer provancie gheseindt een vierdel van enen osse, coste iij sch. viij pl. Item iij ganse ix pl. Item v entvoghel, tstuc ij½ gr., maect vi pl. ½ gr. Item een scaep j sch. vi pl. Item soelvisch j sch. Item een quaert malevasyen viij pl. Item iij^{e} broeds iij sch. ij pl. Item ij pont was kersen j sch. Item

viij taken wijns vten kelre. Item iij mud haueren te draghen j gr., dit beloept te samen xij sch. iij pl. j½ gr.

Des donred. daer na c heerincs x pl. Item ½c buckincs v pl. Item een quaert malevasyen viij pl. Item iij½ take wijns vten kelre tUtr. Item iiij pont was kersen ij sch. Item half den galentijn, die tUtr. ghemaect was, mede ghevûert. Item van haueren te draghen j gr. Item vc broeds v sch. iij pl. Item enen eerden pot, daer men den galentijn jn vûerde j gr., dit beloept te samen gherekent ix sch. iiij pl.

Doe mijn heer tot Zoes riden soude, doe reedt jc voer met een deel ghesins tot Zoes ende dede dat huys tot Zoes bereyden teghen dat mijn heer daer comen soude, ende verteerde tot Zoes eer mijn heer quam metten ghesinde viij pl. Item van Reyner Keyl ij vaet biers, dat vat iij sch., maect iiij sch. Item iiij pont onghel kersen des woensd., dat pont iij½ gr., maect vij pl. Item des donred. viij pont rûeten kersen, dat pont iij½ gr., maect j sch. ij pl. Item van enen perde te beslaen bij Reynier Keyl j½ pl. Item tot Woudenberch gheseindt ans heren jaegher van Abcoude, daer af ghegheuen iij pl. Item ter Eem enen knecht gheseindt mit mijns heren brieue, hem ghegheuen j pl. Item ter Eem gheseindt om enen armborst, daer af ghegheuen j pl., dit beloept te samen vi sch. xi½ pl.

IIII. Summa van desen blade lvi sch. v½ pl. ij Holl.

Item dat ander ghesinde dat at tot Claes Dynaert, dier was xxvi, iij gr., ende na te bier ij pl., maect iij sch. v pl. Item om rûeten kersen ij pl. Item des selfs auonts bleuen een deel van mijns heren ghesinde ende die scut van Bunscoten opt eynde vander Eem tot Willems Peters soens, ende verteerden daer iij sch. ij pl. Item den Ridder dat hi die provancie vûerde van Baerne ter Eem met sijnre scuyten ende na die hauer haelde tot Baerne, hem ghegheuen iij pl. Item den man, die minen heer weder vûerde tsavonts ter Eem van Willem Peters soens, hem ghegheuen iiij pl. Item iij scuten, die minen heer vûerden ende tghesinde des merghens vroech opt eynde vander Eem totten scepe, dat minen heer tot Herderwijc

vûren soude, dien iij scuten ghegheuen vij pl. Item tot Jacobs soens stonden heren Aernts iij perde van Heerlaer ende Robbekens paert ende een maeltijt, te samen gherekent v½ pl. Item tot Meysen stonden vi perde, daer voer vij pl. Item tot Baerne bleuen vi perde tot Heinen vorsen huis te ruwen voerder ende te coerne j sch. j pl. Item die knecht, die tot Baerne bleuen biden perden, vij maeltiden ende te bier ij½ pl., dat maect j sch. j pl. Item mijns heren heinxt bleef tot Zoes tot heren Peters papen. Item enen knecht, die mijns heren perde hulp vûeren tUtr., ghegheuen ij pl., dit beloept te samen xi sch. iij½ pl. Item mijn heer had doen bidden Aelmont van Ameronghen, dat hi tot Herderwijc varen woude ende mitten die ghesellen vander Bilt, der reedt Aelmont ter Eem ende was tot Jans Jacobs soen ende verbeydde daer der ghesellen vander Bilt, des verteerde Aelmont tot Jans Jacobs soens xiiij maeltide, die maeltijt ij pl., maect ij sch. vij pl. Item soe had Aelmont verdroncken te bier iij½ pl. Item xvij voet haueren ende te ruwer voeder voer sijn paerde elc vat j pl., maect te samen ij sch. Item voer Aelmont ij maeltiden tot Claes Dynaerts iij pl. Item die ghesellen vander Bilt waren tot Meynsen ende verteerden j sch. x pl. Item bi mijns heren beuelen ghereden ter Eem, om dat jc Aelmont ende die ghesellen vander Bilt vter herberghen loessen soude ende helpen hem dat si ouer quamen tot Herderwijc, ende was ter Eem twee daghe, eer si versamelen conden ende verteerde daer vij½ pl. Item die ghesellen haernasch vander Bilt van Zoes voert te doen vûeren tot Eem, coste iij pl. Item Ghise jaegher ende den Ridder, dat si Aelmont ende die ghesellen vander Bilt vûerden tot Spakenborch tot enen scepe, die se voert over vûeren soude tot Herderwijc, hem daeraf ghegheuen vi pl., dit beloept te samen viij sch. ij pl.

Ter Eem.

Des donred. na onser Vrouwen dach Conceptio quam mijn heer ter Eem van Herderwijc, ende met hem de lantcommendûer vanden Duytschen huse. ende mijnheer at opt huys ter

Eem ende dede sijn spise balen tot Jan Jacobs soens daer tghesinde at ende daer die spise ghereydt was, daer gherekent bi oude Heynen ende Jacop vter Oesterwijc xij½ sch. Item wart opten huse ghehaelt tot mijns heren behoef tot Claes Dynaerts te bier j sch. vi pl. Item om broet tot Claes Dynaerts voer minen heer ij pl. Item doe die perde minen heer tot Baerne toghen quam tot Heins Vorsen huys verteerden die knecht iij pl., dit beloept te samen xiiij sch. vi pl.

II. Summa van desen blade xxxiij sch. xi½ pl.

Tot Renen.

Des dinxsd. na Sente Thomaes dach reedt mijn heer tot Renen ende daer op dien dach provancie gheseindt enen halven osse, coste iiij sch. iij pl. Item ij scaep om ij sch. iij pl. Item een groet half hondert scelvisch j sch. vi pl. Item j½e heerincs j sch. iij pl. Item een vat biers mede gheseindt. Item mede gheseindt Hoemborger tonne wijns. Item een halue Hoemborger tonne wijns van Putouwen. Item desen wijn opten waghen te draghen j½ gr. Item c scoens broeds j sch. j gr. Item iiij^{c} broeds in provanden. Item vi pont was kersen iij sch. Item een aide specs van Vtr. in provanden. Item Willem van Baex ende die metter provancien van Vtr. ghinghen, verteerden onder weghen daer si des nachts bleuen v pl., dit beloept te samen xiij sch. x pl. ½ gr.

Des woensd. daer na met enen waghen provancie gheseindt tot Renen, jnden jersten een vierdel van enen osse ij½ sch. Item een cabbellianwe j sch. iiij pl. Item ½e rogghens broeds jn provanden. Item van Amersf. ij vaet biers, dat vat ij sch. ende dat vat te vûeren van Amersf. tot Renen ij pl., maect iiij sch. iiij pl. Item een take malevasyen j sch. iiij pl. Item Wouter Plompe van enen waghen die provancie van Vtr. te vûeren j sch. vi pl., dit beloept te samen xv sch. vi pl. ½ gr.

Item desselfs daegs na den eten provance tot Renen gheseindt, jnden jersten een half runt, coste vi sch. Item een scaep j sch. j½ pl. Item iiij ganse metten croesse tstuc vi pl. ende den hoep j pl. min, maect j sch. xi pl. Item xx

snoec ende v zeelde, te samen om viij sch. Item een pont pepers ende een pont ghengheners ij sch. ij pl. Item vi loet soffr. iij½ sch. Item ij loet cubeben j sch. Item ij loet foelgen viij pl. Item ij loet naghel j sch. j pl. Item iiij loet muscaten vi pl. Item iij loet galigaens j sch. vi pl. Item viij loet caneels viij pl. Item iij ellen stamijns vij½ pl. Item ij^{e} scoens broeds ij sch. j pl. Item 1 spauwerts j sch. vij pl. Item een mande, daer men dese provancie in vûerde ij pl. Item Spieghelken ende Muyl, dat si met deser provancien vûeren, te teerghelde ij pl. Item iij pont was kersen j sch. vi pl. Item van enen waghen, die dese provancie vûerde, j sch. vi pl., dit beloept te samen gherekent xxxv sch. iij pl.

Des donred. opten Kersauont enen waghen, die tot Zeyst vûer met mijnen heren camer ende met dien dat die oemerlingh te vûeren hadden, ende die waghen van Zeyst vûerdent voert tot Renen, dien waghenman van Vtr. ghegheuen iiij pl. Des vrid. opten Kersauont iij vaet biers, ende dat vat te draghen ij Holl., maect vi Holl. Item v^{e} broeds in provanden. Item iiij pont was kersen ij sch. Item iij cabbeliauwe iij sch. ij pl. Item ½^{e} scelvisch j sch. ix pl. Item Aelbr. dat hi mede vûer, teghen der nacht, hem ghegheuen te teerghelde ij pl., dit beloept te samen vij sch. v pl. vi Holl.

Des saterd. daer na iij vierdel van eenre coe ende ij scaep om xiiij sch. Item een side specs van provanden. Item van haueren te draghen j pl. Item Gher. van Hoorne dat hi mede vûer ende den waghenluden te teerghelde v pl., dit beloept te samen xiiij sch. vi pl.

VII. Summa van desen blade lxxxvi sch. vi½ pl. vi Holl.

Tot Renen.

Des manend. na Jaers dach reedt mijn heer tot Renen ende daer provancie gheseindt enen haluen ossc, coste vi sch. Item ij scaep ij sch. iiij pl. Item een halue coe iij sch. vij pl. Item iij ganse, tstuc v pl., maect j sch. iij pl. Item x entvogel j sch. Item iij^{e} broeds iij sch. j½ pl. Item vij pont was kersen ij sch. Item van haueren te draghen j½ gr. Item een

Hoemborger tonne wijns van Putouwen ende een halue Hoemborger tonne Rijnsch wijns van Hoerne, dat hi metten provancien vûer tot Renen, hem ghegheuen ij pl. Item Wouter Plompe van enen waghen, die dese provancie vûerde, j sch. vij pl., dit beloept te samen xxij sch. ij pl.

Des donred. na Dertien dach provancie gheseindt tot Renen ij scaep om iij sch. v pl. Item vi entvoghel vi pl. Item ij^{c} broeds in provanden. Item ij vaet biers. Item ij vleschen clareyts viij pl. Item iij pont was kersen j sch. vi pl. Item van haueren te draghen v gr. Item Aelbr. dat hi met deser provancien vûer, te teerghelde ghegheuen ij pl. Item Wouter Plompe dese provancie te vûeren met enen waghen j sch. vij pl., dit beloept te samen vij sch. x½ pl. Item op desen seluen dach teghen den auont gecoft tegen den vrid. snoec, carper ende braessem, om iij½ sch. Item ½^{c} scelvisch ij sch. vij pl. Item c heerincs x pl. Item ½^{c} buckincs v pl. Item een kerre, die dese provancie vûerde, x pl., dit beloept te samen vij sch. xi pl.

Des vrid. ghecoft teghen saterd. bi Rucop, carper, baersc ende braessem om iij sch. viij pl. Item ½^{c} scelvisch ij sch. iiij pl. Item c heerincs x pl. Item ½^{c} buckincs v pl. Item ij$_{c}$ broeds ij sch. j pl. Item Gher. van Hoerne dat hi teghen den nacht vûer metten provancien, hem ghegheuen iij pl. Item Wouter Plompe van enen waghen, die dese provancie vûerde, j sch. vij pl., dit beloept te samen gherekent xi sch. ij pl.

tAmersf.

Des vrid. na Sente Ponciaens dach reedt mijn heer tAmersf. ende met hem die heer van Apcoude, die heer van Vyanen, die heer vander Ameyden, her Sweder van Vyanen, her Scheuen, her Vrederic, her Gherits van Herdenbroec ende borghers van Vtr. ende anders vele goeder lude tot Reynen Keyls, ende bleuen daer tot sonnend. toe na den eten, ende provancie mede ghevûert, jnden jersten iij groet snoec, carper ende braessem, costen iij sch. Item v pont was kersen ij sch. vi pl. Item tAmersf. ghecoft teghen Hein Stael xxi snoec om

iij sch. j pl. Item eyer j sch. ij pl. Item appel ij pl. Item om melc iiij pl. Item ij keessen v pl. Item ij vaet biers, dat vat ij sch., maect iiij sch. Item die ij vaet biers jn die herberghe te draghen j pl. Item xxv kannen ix½ pl. Item viij maten boteren, die maet xiij br., maect j sch. j pl. Item c heerincs xij pl. Item een tal grûens heerincs xx pl. Item ½c buckincs v pl. Item viij pont rûeten kersen, dat pont ij pl., maect j sch. iiij pl. Item iiij vleschen galants, die vlesch v pl., maect j sch. vij pl., dit beloept te samen xxij sch. viij½ pl.

VIII. Summa van desen blade cxxi sch. x pl.

Des saterd. daer na xxij snoec om iij sch. v pl. Item xxxij ael ende ij sneessen braessem ij sch. x pl. Item c heerincs xij pl. Item een tal groens heerincs xx pl. Item ijc buckincs, dat c x pl., maect j sch. viij pl. Item om melc tsmorghens ende tsauonts vij pl. Item ij snoec j sch. Item om meel vij½ pl. Item appel ij pl. Item viij maten boteren j sch. j pl. Item om eyer mede te backen tsmorghens ende tsauonts ij sch. ij pl. Item om suker tsmorghens ende tsauonts ix pl. Item na om appel ij pl. Item buten der berberghen om bier iiij pl. Item om erwiten iiij pl. Item ayuun j gr. Item een vat biers ij sch. Item dat bier jnte draghen j gr. Item op desen dach vi vleschen galants, die vlesch vi pl., maect ij sch. vi pl. Item iiij pont was, dat pont vi pl., ende die kersen te maken iiij pl., maect ij sch. iiij pl. Item x pont rûeten kersen, dat pont ij pl., maect j sch. viij pl. Item om edic iiij pl. Item des auonts om appel iij pl. Item x ael ende xij braessem xi pl., dit beloept te samen xxvij sch. x½ pl.

Des sonnend. viij gansen metten croesse, stue v pl., maect iij sch. iiij pl. Item iij verkens rugghe viij pl. Item een side specs iij sch. ij pl. Item om runtvleysch vi sch. Item vi capoen, elc v pl., maect ij sch. vi pl. Item om hoenre j sch. Item om cruyt in desen iij daghen v sch. xi pl. Item ½ vat biers j sch. Item iij vleschen galants j sch. iij pl. Item om bier buiten der herberghen iij½ pl., dit beloept te samen xxi sch. j½ pl.

Pentrye.

Item binnen desen iij daghen tot Tydemans Heynsen iiij^{c} broeds, dat c xij½ pl., maect iiij sch. ij pl. Item tot Aernts van Bremen ij^{c} broeds ij sch. j pl. Item tot Grieten Noeten v½^{c} broeds, dat c xij½ pl., maect v sch. viij pl. j½ gr., dat beloept te samen gherekent xi sch. xi pl. j½ gr.

Forye.

Inden jersten bi heren Aelbr. ontfaen viij mudde haueren, dat mud xiiij pl., maect ix sch. iiij pl. Item xlvi perde tot Reyers Keyls ij nacht te ruwen voeder, elc paert j½ gr. onder dach ende nacht, maect v sch. ix pl. Item heer Scheuen ende heer Vrederic waren voer ghereden, hoer knecht hadden iiij maeltiden ende viij vaet coerns, dat maect j sch. ij pl. Item heer Aelbrecht ende Jacob vter Oesterwijc iij maeltiden ende vi vaet coerns ende heer Aelbr. perden te beslaen ij pl., maect j sch. ½ gr. Item voer mi Godevaert, doe jc voer ghereden was om die herberghe te doen reyden, verteert een maeltijt ende een vat coerns, dat is ij pl. j½ gr. Item tot Reyners Keyls te belenchier, van brande, van mostaert ende anders te samen gheslaghen xij sch. Item den ghesinde ghegheuen ij sch. Item tot Euerts Naghels gherekent bi heren Jacob Mottoen ende Reyner Keyl van xvi perden x sch. viij pl. Item te belenchier iiij sch. j pl. Item tot Stekens gherekent voer den heer vander Ameyden, her Sweder van Vyanen ende hoer ghesinde van xvij perden xv sch. vi pl., dit beloept te samen lxi sch. ix pl.

Item soe wart minen heer ghescenct vanden rade van Amersf. een stuc wijns. Item van Vtr. een halue Hoemb. tonne wijns.

Desselfs saterd. voerscr. na Sente Ponciaens dach voeren mijns heren ghesinde van Vtr. ter Eem, ende verboydden daer mijns heren, dat mijn heer over varen soude tot Vollenho, ende daer provancie gheseindt, jnden jersten om snoec x pl. Item om scelvisch j sch. iiij pl. Item ij scaep ij sch. iiij pl. Item ij^{c} broeds ij sch. j pl. Item ij vaet biers mede gheseindt. Item van haueren te draghen j gr., dit beloept te samen gherekent vi sch. vij½ pl.

IX. Summa van desen blade cxix sch. iiij pl. ½ gr.

Ter Eem.

Des sonnend. voerscr. na den eten reedt mijn heer van Amersf. ter Eem ende was daer tot des dinxsd. toe, ende van Amersf. mede ghevûert een vierdel van enen runde, coste ij sch. Item spec van Amerf. ghevûert, coste j sch. viij pl. Item ij^{e} broeds ij sch. ij pl. Item dat broet ende dat vleysch van Amersf. te vûeren ter Eem, daer af ghegheven vi pl. Item ter Eem ghecoft v hoenre, tstuk iij gr., maect vij½ pl. Item vi maten boteren, die maet iij gr., maect ix pl. Item loet j gr. Item om eyer iij pl., dit beloept te samen gherekent viij sch.

Des manend. iij ganse, elc v pl., maect j sch. iij pl. Item wermoes j pl. Item iiij hennen, elc iij gr., maect vi pl. Item ij capoen vi pl. Item tAmersf. doen halen iij taken wijns, die take viij pl., maect ij sch. Item ij cannen bier, eer dat ander bier quam, costen vi pl. Item Jan Ent enen cabbeliauwe j sch. ij pl. Item die selue Jan Ent een vloet iiij pl. Item provancie van Utr. gheseindt met Willemken den waghenknecht, jnden jersten iiij½ take wijns, die take viij pl., maect iij sch. Item iij pont was kersen j sch. vi pl. Item c broeds j sch. j gr. Item ij scaep iij sch. viij pl. Item desselfs daeghs met enen waghen vter Tollensteghe gheseindt enen haluen osse om vij sch. Item van haueren te dragen j pl. Item ij vaet biers mede gheseindt. Item Spieghel vûer metter provancien, hem te teerghelde ghegheven j pl. Item enen waghen, die dese provancie vûerde, j sch. iij pl., dit beloept te samen gherekent xxiij sch. ½ gr.

Des dinxsd. vûer mijn heer tot Vollenho ende doe mede ghevûert die ij scaep, die van Vtr. quamen. Item een gans, coste v pl. Item mede ghevûert meer bij een vierdel van enen runde vanden vleysch, dat van Vtr. quam. Item een vat biers in mijns heren scip ende een derdel van enen vaet int scip, daer die perde in waren. Item broet, dat men mede vûerde, vi pl. Item tot Jan Jacobs soens gherekent voer xij perde ij nacht ende vi perde enen nacht, elc paert j pl. des nachts, maect ij sch. vi pl., dit beloept te samen iij sch. v pl.

Ter Eem.

Des donredaghs op Sente Gregorys auont quam Hoefnagel van Overijsel met mijns heren perden ter Eem, ende was daer twee nacht eer men rekende tot Meynsen Jacobs soens, des saterd. vroech gherekent bi Hoefnaghel van vi perden twee nacht, ende een paert enen nacht ende xxxv vaet haueren, tvat j½ gr. ende elc paert van ruwen voeder elcs nachts j pl., maect te samen iiij sch. j pl. ½ gr. Item tot Meynsen des donred. auonts ende des vrid. Hoefnaghel metten knechten xv maeltiden, die maeltijt iij gr., ende Jacob vter Oesterwijc, Jan Morre, Roelof vanden Graue, Hoefnaghel ende Jan van Dinteren elc een maeltijt, ende elken ij pl., maect te samen ij sch. viij½ pl. Item tot desselfs Meynsen te bier vij pl j½ gr.

Des vrid. quamen van mijns heren ghesinde tot Jans Jacobs soens xiiij perde ende mede des saterd. vroech gherekent xiiij vaet haueren, elc vat j½ gr. ende elc paert tnacht te ruwen voeder j pl.. maect ij sch. j gr. Item xv maeltiden voer die knecht, elc iij gr., maect j sch. x½ pl. Item enen knecht gheseindt tot Zoes om waghen te ghebieden, hem ghegheven j pl. Item desselfs vrid. tot Claes Dynaerts v maeltiden, elc iij gr., maect vij½ pl., dit beloept te samen xij sch. j pl.

X. Summa van desen blade xliij sch. vi pl. ½ gr.

Des saterd. op dien dach tsauonts gherekent tot Meynsen xxix vaet haueren, dat vat j½ gr., dat des sonnend. x vaet haueren ende van xij ponden enen nacht ruwen voeder, elken perde des nachts j pl., maect te samen iij sch. v pl. ½ gr. Item xiiij maeltiden, elc iij gr., maect j sch. ix pl. Item te bier viij½ pl. Item van froyt iij pl. Item den ghesinde iij pl. Item desselfs saterd. tot Jans Jacobs soens gherekent xxxviij vaet haueren, elc vat j½ gr., maect ij sch. iiij½ pl. Item xiij perde elken enen nacht ende des nachts j pl., maect j sch. j pl. Item xxv maeltiden elc iij gr., maect iij sch. j½ pl. Item Jacob vter Oesterwijc ende Roelof vanden Graue elc ij maeltiden ende die maeltijt ij pl., maect viij pl. Item den ghesinde iiij pl. Item te froyt iiij pl. Item desselfs saterdach

tot Claes Dynaerts iiij maeltiden elc iij gr., maect vi pl., dit beloept te samen xiiij sch. ix pl. j½ gr.

Des sonnend. vroech voer daghe quam mijn heer ter Eem ende tot Claes Dynaerts voer heren Aernt van Heerlaer ende heren Gherart van Bronchorst, ende die met hem waren ende daer aten, betaelt j sch. Item des sonnend. tsmerghens at mijn heer tot Claes Dynaerts ende tghesins een deel, daer verteert ij sch. Item opten huse voer minen heer te bier j pl. Item voer tghesinde iij pl. Item een take wijns viij pl. Item voer die piper, doe mijn heer tAmersfoert was ende tghesinde ter Eem jnt voergheborcht at, verteerden die piper tot Claes Dynaerts x pl. Item bi heren Mottoen enen knecht ghegheuen j pl. Item den Ridder gheseindt des sonnend. jnder nacht tot Zoes om twee waghen, hem daer af ghegheuen ij pl. Item Ludeken die scipman van Campen vûerde minen heer dese reyse tot Vollenho, ende hi bracht minen heer op dese reyse weder ter Eem, hem daer af ghegheuen viij sch. Item die selue Ludeken van eenre reysen, dat hi der piper perde vûerde tot Vollenho ij sch. Item tot Ensch verteerde mijn heer op dese reyse als mi Johannis die coc aen bracht iij sch., dit beloept te samen xviij sch. j pl.

Des woensd. na Beloeken Paeschen quam mijn heer vyt Brabant, Johannes die coc ghegheuen dat hi onder weghen vyt gheleeght had, dat mijn heer tot Asperen verteerde ende onder weghen vervûer ende dat men den graueren gaf tot Ghildenborch, te samen vij sch. vi pl.

Tot Renen.

Des sonnend. na Sente Philips ende Sente Jacobs dach reedt mijn heer tot Renen na den eten, ende provancie mede gheseindt. Inden jersten enen haluen osse ix sch. Item anderhaluen hamel iiij sch. vi pl. Item iiij lammer iiij sch. iiij pl. Item ½ ruwer scotelen v pl. Item een vierdel spauwerts ix pl. Item xvij hoenre, tstuc xvij Holl., maect j sch. xi pl. j gr. Item ij siden specs van Stoutenborch. Item ½ pont pepers vij½ pl. Item ½ pont ghengheners ix pl. Item een loet

soffraen ai pl. Item broet van Vtrecht van provancien. Item een draghel tonne wijns, dat beloept te samen gherekent xxij sch. x pl. Item tot Renen ghecoft ij maten boteren ij½ pl., om sout ij pl. Item mostaert j pl. Item m torfs viij pl. Item xij hoenre j sch. Item wijn edic j pl. Item ij taken wijns, die take viij pl., maect j sch. iiij pl. Item j vat Ryenscher hoppen j sch. ix pl. Item j quaert vernaets iiij½ pl. Item ¼ vierdel cannen iiij½ pl. Item van Vtrecht gheseind: twee vaet biers, die van Stoutenberch comen waren, dit beloept te samen vi sch. j gr.

Des manend. op sHeylichs Cruys dach Inventio m torfs viij pl. Item wijn edic ij pl. Item ayuun ij pl. Item om mostaert j pl., dat beloept te samen gherekent j sch. j pl.

XI. summa van desen blade lxx sch. iiij pl. ¼ gr.

Des dinxsd. daer na teghen Mitserant ij scaep ende ij vierdel van enen lamme v sch. iiij pl. Item m torfs viij pl. Item dien torf te draghen j pl. Item peterceli j pl. Item ij tonnen waters j½ pl. Item eyer j pl. Item een maet boteren j pl. ¼ gr. Item edic j½ pl. Item om broet j sch. Item ij keesen j pl. ¼ gr. Item van Vtr. iiij pont was keersen j sch. Item viij pont onghel keersen, dat pont ij pl., maect j sch. iiij pl. Item om appel ij pl., dit beloept te samen gherekent xi sch. iij½ pl.

Item desselfs dinxsd. tsauonts om broet x pl., want mijn heer soude ghereden hebben na den eten, ende hi bleef tot des woensd. na den eten. Item een pont was keersen vi pl. Item ij pont onghel keersen iiij pl. Item iiij cannen biers, elc canne iij pl., maect j sch. Item iij½ take wijns ende een mengel wijns van Putouwen, die take v pl., maect j sch. vi pl. j½ gr. Item teghen Mitserant een scaep ende een lamme iij sch. viij pl. Item viij hoenre viij pl. Item m torfs viij pl. Item edic j pl. Item om roemen j pl. ¼ gr. Item om visch ij pl., dit beloept te samen ix sch. vij pl.

Item des woensd. teghen Mitserant een scaep ende een lamme iij sch. ij pl. Item om visch vi pl. Item eyer vi

pl. Item een spint souts ij pl. Item mostaert j pl. Item iiij maten boteren v½ pl. Item om water j½ pl. Item petercely j pl. Item om broets ? pl., dit beloept te samen v sch. xi pl.

Forye.

Van Vtrecht quamen xij mud haueren, die hauer opten waghen te draghen j½ pl. Item tot Monics gherekent voer Jacob van Lochorst, dat hi daer verteert hadde, te samen gherekent ij sch. j½ pl. Item tot Heinr. Heinr. soens stonden vij perde ij nacht ende vi perde j nacht, ende elc pert j pl. elcs nachts, maect j sch. viij pl. Item tot Gher. Voets stonden vij perde, daer voer gherekent ende te beleuchier dat solc van mijns heren ghesinde daer sliepen, te samen j sch. j pl. Item Robijn ende Aelb. te teerghelde ghegheuen, doe si tVtr. recht ghinghen iij pl. Item tghesinde dat te voet was, dat ghinc metten waghen, die mijns heren malen vûerde, ende bleuen des nachts tot Zeyst, dat was Thomas die Rijc, Willem van Baex, Herman Wouter, Cleueken, ende die waghenman daer verteert ix pl., dit beloept te samen gherekent vi sch.

Montfoerde.

Des sonnend. na ons Heren Hemeluaerts dach reedt mijn heer tot Montfoerde na den eten ende provancie mede ghevûert, jnden jersten een mud rogghens broeds van pacht. Item iij scepel weytes broets van Dirc van Delf. Item een stuc wijns, dat men mede vûerde, opten waghen te draghen ij pl. Item een vat biers mede ghevûert, dat van Stoutenborch comen was.

Item iij vierdel van eenre coe xij sch. Item iij scaep viij sch. Item iij lammer iij sch. Item xij reygher ij sch. ix pl. Item iiij pont was keersen ij sch. Die beloept te samen xxvij sch. ix pl.

XII. summa van desen blade lx sch. viij½ pl.

Ter Eem.

Des donred. na ons Heren Hemelvaerts dach reedt mijn heer ter Eem, provancie daer mede gheseindt. Doe at men met maeltiden, iij vierdel van enen hamel j sch. vi pl. Item iij vierdel van enen lamme ix pl. Item iij verdel, dit beloept ij sch. iij pl.

Item tot Claes Dynaerts verteert sonder die provancie iij sch. viij pl. Item tot Jans Jacobs Tilens ix sch. iij pl. Item tot Meynsen huys iij pl. Ende die perde waren tot Stoutenborch, ende des saterd. vroech opten Pinxster auont reedt mijn heer tot Duersladen, beloept dese cost te samen [1]).

Ter Eem.

Des vrid. na sHeylichs Sacraments dach tsnachts quam mijn heer van Ouerijsel ter Eem ende verteerde tot Claes Dynaerts iij sch. Item aen visch x pl. Item Claes Dynaert gaf heren Aernt van Heerlaer ende Mottoen, doe si na vůeren tot minen heer Ouerijssel, enen ouden scilt, die jc hem betaelde, dat is ij sch. ij pl., dit beloept te samen vij sch.

Tot Broclede.

Des sonnend. na sHeylichs Sacraments dach reédt mijn her tot Broclede metten ghemeynen lande ende provancie mede gheseindt. Inden jersten xij ganse, tstuc vij gr., maect iiij½ sch. Item xxxij hoenre, tstuc j pl., maect ij sch. viij pl. Item v^{e} ruwer scotelen. Item tot Aernts Hoets iij tonnen ghecoft om j sch. Item een half scepel mostaerts saets iiij½ pl. Item enen groeten corf viij pl. Item iiij corue totter coeken viij pl. Item een half vat edics j sch. vi pl. Item ij bilen metten stocken om xi½ pl. Item een bile sonder steel vi pl. Item een side specs, die ghecoft was teghen Ghisebr. Meynsen soen om ij sch. Item xxix tael torfs, dat tal j gr., daer mede ghebacken was jnt bachuys teghen dese reyse, ende desen torf op te draghen ij pl., maect j sch. iiij½ pl. Item ij^{e} kannen. Item iiij cerden cannen. Item xij crusen. Item ij groet steenen cannen. Item iij manden die cannen jnte doen iiij pl. Item vanden bier jnden kelre te draghen, dat weder quam van Broclede, vij pl. Item vanden wijn jnden kelre te dragen, die weder quam van Broclede, iiij pl. Item xl pont onghelkeersen. Item tot eenre tonne daer men die kersen jn dede, henghsel, spiker ende overvallen, daer men die tonne jn sluten mocht. Item tot dier tonne een maelslot j½ pl. Item

1) Doorgehaald.

van mijns heren been ghetouwe iij pl. Item van wimpelen teghen Wouter van Vucht biden hoefmeyster viij sch. iiij pl., dit beloept te samen gherekent xxv sch. v pl.

Item des saterd. op Sente Mertijns auont Translatio reedt mijn heer jaghen bi Zoes, ende her Vrederic van Zulen met hem, ende reden des auonts ter Eem ende daer verteerden si j sch. vij pl.

Ter Eem.

Des donred. na Sente Jacobs dach quam mijn heer ter Eem van Ouerijssel ende die van Campen ende Jacob vander A quamen met minen heer over ende verteerde tot Claes Dynaerts xxxvij maeltiden, elc maeltijt iij½ gr., maect v sch. iiij pl. j½ gr. Item na den eten te bier ij pl. Item enen waghens, die die mijns heren ghesinde ende dat camerghewant vûerde tot Stoutenborch, viij pl., dit beloept te samen vi sch. ij pl. j½ gr.

XIII. Summa van desen blade xl sch. x pl. j½ gr.

Tot Broclede dander reyse.

Des dinxsd. op Sente Laurens dach reedt mijn heer die ander reyse tot Broclede ende veste die kerc, ende doe mede gheseindt te crude vi sch. Item ij^{c} ruwer scotelen. Item ½^{c} spauwerts. Item xij ganse, elc iij pl., maect iij sch. Item xxiij hoenre, elc xix Holl., maect ij sch. iiij½ pl. Item xxx pont rûets te wisselen, dat vander coe was, die vander Eem quam, elc pont v Holl. ende j br. meer, maect ix½ pl. Item x pont waskersen, tpont vi pl., maect v sch. Item een mud souts jnt hof te draghen ende weder te scepe te draghen j pl., dat beloept te samen xix sch. ij pl.

Des sonnesd. op onse Vrouwen dach Assumptio tot Broclede gheseindt xij ganse, tstuc iij pl., maect iij sch. Item xxvij hoenre, elc xv Holl., maect ij sch. j pl. v Holl. Item vi hoenre, elc ij½ gr., maect vij½ pl. Item om bast, die die metselaer hadden, vi pl. Item Johannes den coc ghegheuen, dat hi tot Broclede vyt gheleeght had, iiij sch. x pl. Item te sciphûeren bi den hoefmeyster vi pl. Item Jan Breyen, dat hi vyt gheleeght had te peren, ij pl. Item x pont onghelkersen,

dat pont ij pl., maect j sch. viij pl., dit beloept te samen xiij sch. iiij½ pl. v Holl.

Tot Loesden.

Des sonnend. na Sente Gielys dach des auonts was een voederinghe tot Loesden, doe mijn heer den heer van Steynvoerden ghesellen gheseindt soude hebben. Ende mijn heer reedt des daeghs na den eten tot Stoutenborch, daer die joncheer van Arkel tot minen heer quam, die heer van Hoekelem, joncheer Heinr. van Parweys ende anders vele goeder lude. Ende die ghemeyn voederingh was des auonts tot Loesden, ende tot Loesden gheseindt een coe ende iij scaep, die heeft her Scheuen gherekent jnden cost van Stoutenborch, ende van Stoutenborch gheseindt tot Loesden een side specs. Item van Amersf. gheseindt tot Loesden jn die voederingh ij vaet biers van Heinr. Botbor, ende vi vaet biers van Evert Bacman, dat vat ij sch., maect xvi sch. Item om boter ij pl. Item sout iiij pl. Item om hoenre j sch. viij pl. Item iij pont onghelkeersen vi pl. Item van enen wijnvaet te binden j pl. Item tot Reyners, daer die spise ghereydt wort, voer den torf ende voer den onlost hem ghegheuen ij sch., buten hoefmeyster. Item Goden Ermgaerden soen, daer die perde stonden, van ruwen voeder ij sch. Item tot Stoffers, daer die hoefmeysters sliep met ghesellen, hem ghegheuen vi pl. Item van Vtrecht c kannen ij sch viij pl. Item dat bier, dat tot Loesden niet ghedroncken en wart jn dese voederinghe, dat dede ic vûeren biden hoefmeyster tot Stoutenborch, dit beloept te samen xxv sch. xi pl.

Loenresloet.

Des sonnend. na ons Vrouwen dach Natiuitas reedt mijn heer voer Loenresloet daer mede ghevûert aen crude, daer Thomaes die coc die perticlen af heeft, dat coste iiij sch. viij pl. Item iij hondert ruwer scotelen, die had men tot Jan Beckers. Item c spauwerts tot Jans Beckers. Item xxx pont onghelkeersen die had men tot Jans Beckers. Item ½c kannen tot Jans Beckers. Item bi Otteken een maelslot j pl. Item van mijns heren boen ghetouwe vi pl. Item bi Joerien van Hosveteren, ende een

slot tot mijns heren behoef iiij pl. Item een side specs, die ic tAmersf. ghecoft had, die men des merghens soet, die coste iij sch. Item xij pont waskeersen, die men mede vûerde, vi sch. Item xxxv hoenre, elc ij½ gr. ende den hoep ij½ gr. meer, maect iij sch. ix pl. Item runtvleysch, dat men des mergens ghesoden hadde ende mede ghevûert, coste j sch. xi pl. Item die tenteboem te draghen j gr. Item xij ganse mede gheseindt, elc vi½ gr., dat maect iij sch. iij pl., dit beloept te samen xxiij sch. vi½ pl.

XIIII. Summa van desen blade lxxxij sch. v Holl.

Des saterd. na Sente Lambr. dach gheseindt voer Loenresloet xij ganse, elc iij pl., maect iij sch. Item xi hoenre, elc vij br. maect ix½ pl. ij Holl. Item xx hoenre, elc ix br., ende den hoep j gr. meer, maect j sch. xi pl. Item vij hoenre, elc j pl. ende j gr. meer, maect vij½ pl. Item ij capoen iij pl. Item xv pont onghelkersen, dat pont ij pl., maect ij sch. vi pl. Item ix pont waskersen iiij½ sch. Item die bombaertsen vanden waghen te doen, doe men weder comen was, iij pl. Item vanden tenten te draghen ende van arbeyde voer Loenresloet bi den hoefmeyster ghegheuen j sch. v pl. Item jn deser reysen had men van Dirc van Delf ij mud erwiten ende ij loep zouts, dit beloept te samen xv sch. iij pl. ij Holl.

tAmersf.

Des vrid. na Sente Matheus dach reedt mijn heer tAmersf., ten jersten eten tot Reyners Keyls ende daer gherekent van mijns heren cost, ende vander waghenlude cost, die dat bier vûerden tot Renen jn die voederinghe, doe mijn heer die Cluse ontset soude hebben ende Loebeec, ende die knecht, die tAmersf. quamen, die die runder dreven tot Renen, die Jacobs Nenninc waren, ende Elyaes van Scerpenzel, ende enen bode gheseindt om Clyas van Scerpezel, dat hi tAmersf. comen soude, Godevaert die Rijc soude daer wachten, ende doe teghen Elyaes ghecoft ses groeuer stier, ende Jacob Nenninc seinde tAmerf. iiij coye, enen stier ende ix cleyn runder, die hier tot ghenen ghelde en staen, dit beloept te samen van desen cost xviij sch. vij pl.

Renen.

Dit js dat bier, dat jc tot Renen seinde des saterd. ende des sonnend. na Sente Matheus dach jn die voederinghe, doe mijn heer die Cluse ende Loebeec ontset soude hebben, jnden jersten van Reyner Keyl xij vaet biers, dat vat ij sch., maect xxiiij sch. Item Jan Gher. soen xij vaet biers, dat vat xxiij½ pl., maect xxiij½ sch. Item teghen Diedelton xij vaet biers, dat vat xxiij pl., maect xxiij sch. Item Volcwijn Kint xij vaet biers xxiij sch. Item Ghisebr. Meynsen soen viij vaet biers xvi sch. Item Gher. Duwer ix vaet biers, dat vat xxiij pl., maect xvij sch. iij pl. Item dit bier te laden op die wagen j sch. Item te cost van goeds gelde van litcoep ende teeringhe in drien daghen, dat jc tAmersf. was ouer dese provancie vanden bier ende vanden runderen te seinden tot Renen ende om die waghen te ghebieden ende om die waghen te seinden ende tot elker tijt, alse die waghen vûeren metter bier, daer enen man mede gheseindt, die jc gheloefde, die totten bier sach, ende die knapen van hoeren loen, die metten waghen vûeren ende dat bier verwaerden, ende hem te teerghelde te samen j sch. viij pl. Item dat bier, dat in die voederinghe niet ghedroncken en wart, dat dede men vûeren tUtr., jnden kelre te draghen bi oude Heynen j sch. Item Wouter van Vucht van ponioenen, die men mede vûerde in dese voederinghe, costen ij sch. viij pl. Item van desen bier betaelt van vûeren bonen dat die vûerwaghen vûerden iij sch. ij pl., dit beloept te samen clix sch. iij pl.

XV. Summa van desen blade cxciiij sch. j pl. ij Holl.

Sexta Summa van mijns heren cost buten Vtr. ende provancie buten Utrecht gheseindt, alse voersr. is, x^{c}lxxv sch. ij pl. j Holl.

Dit is dat overgheuen van heren Heinrics sedel.

Dit is dat Godevaert vyt ghegheuen heeft bi heren Heinr. jnden ampten, daer her Heinr. hem die particlen af overghegheuen heeft, die sijn vander pentryen, vander bottelryen, vanden coeken, vander camer, vander foryen ende van ghemeynen saken, alsoe

als die sedel houdt, die her Heinr. daer af ouer ghegheuen heeft, die Godevaert rekent in sijn vytgheuen, omdat her Heinr. metten renten alsoe vele in sijn scout betaelt heeft voer renten, die Godevaert rekent ontfaen.

Inden jersten des manend. na Remigij quam mijn heer van Vollenho ter Eem, daer bi heren Heinr. ghevûert een quaert malevasyen, coste viij pl. Item des dinxsd. daer na bi Gielys heren Heinr. knaep een quaert malevasyen viij pl., galants viij pl. Item des dinxsd. na Cecilie was mijn heer tUtrecht, een quaert galants vi pl.

Item des dinxsd. na Andree had mijn heer ten eten in heren Heinr. huys heren Scheuen, Jan van Clarenborch ende den maerscalc, daer verteert te broede, te bier, te wijn ende te pasteyen tsamen iiij sch. vij pl.

Item des saterd. na Agnetis een mengel malevasyen op mijns heren camer iiij pl. Item des woensd. na Aghate waren her Scheuen, her Jan van Reynes ende Jan Breye bi heren Heinr. op sijn camer om sonderlinghe saken, doe om moraet ghegheuen vij pl.

Item des dinxsd. na Invocauit minen heer gheseindt tot Deuenter bi Aelbr. een quaert malevasyen viij pl.

Item des woensd. daer na minen heer gheseindt tot Deuenter met Robyn een cruycsken met malevasyen, coste ix pl. Item ghecoft teghen Jan Walmer twee meezen buckincs, die meeze vi sch., maect x sch.

Item des dinxsd. na Reminiscere minen heer gheseindt ij vleschen malevasyen j sch. iiij pl. Item ter seluer tijt gheseindt een pont balleyns, coste ij sch. Item desselfs daechs was her Heinr. ende her Gher. van Bronchorst tot Stoutenborch, ende want daer gheen bedden en waren, soe reden si tsauonts tAmersf. slapen, daer verteert tot Reyners Keyls met iij knechten ende v perden ij sch. viij pl. Item na Letare quam Rutgher van Doernic van Oueryssel tUtr., ende mijn heer was ten Boesch, daer verwachte hi mijns heren iiij daghe, verteerden sijn knecht daer en binnen ij sch. vi pl. Item

reedt Eymeric ten Bosch tot minen heer ende quam weder tUtr., verteerde hi v pl.

Item des donred. na Quasi modo waren die heer van Vyanen ende anders mijns heren vrienden bi minen heer op heren Heinr. camer, een quaert malevasyen viij pl.

Item des woensd. na Inventionem Sente Crucis was mijn vrouwe van Reynsborch tot Rynouwen, ende mijn heer reedt bi haer, daer gheseindt een quaert malevasyen ende een quaert wijns, te samen j sch. Item verteerde Margriet Gher. suster van Weert tUtr. binnen ix daghen, dat si daer was bi Beerten van Dinteren vyt ghegheuen aen spisen, aen wijn ende enen waghen, die se ter Eem vûerde, daer mede jn gherekent, dat is tsamen v sch.

Item des vrid. na Cantate gherekent ende betaelt jnder herberghen, daer mijnre vrouwen perde stonden van Monkornet, die tUtr. gheleghen had bi minen heren xiij daghe, te samen gherekent xxiij sch. j pl.

Item des manend. na Vocem at mijn heer ten Duyschen huse, daer gheseindt een take wijns, coste x pl.

Summa van desen blade lix sch. iij pl.

Item des sonnend. na Ascentio reedt mijn heer tot Montfoerde ter bruloft, doe die borchgreue sijn nicht nam, daer mede ghevûert een vat biers, coste xxxiiij pl., ende des manend. doe mijn heer weder quam, om een vat biers bi Alaert den cuper xxxiiij pl., maect v sch. viij pl. Item enen waghen die prouancie te vûeren j sch. Item verteerde mijn heer jnder herberghen tot Montfoerde biden hofmeyster xxv sch. j pl. Item om biesen jn mijns heren camer te stroyen iij pl. Item des dinxsd. gherekent jnder herberghen, daer mijnre vrouwen perde stonden vander Lecke, die tUtrecht was met vijftich perden, biden hoefmeyster ende Hoefnaghel gherekent xl sch. v pl. Item vi pont waskersen iij sch. Item van crude, dat tot Henrich Walvisch doe ghehaelt was, dat ghebesicht wart jnder herberghen xij sch.

Item des woensd. at mijn heer tot heren Willems Cardinaels daer gheseindt ij vleschen wijns, costen viij pl.

Item des donred. na oct. Ascentionis van enen cussen op mijns heren camer te vervellen ghegheuen bi Beerten van Dinteren ij pl. Item ij pont waskersen j sch.

Item des vrid. na Pinxteren van wijn te verlaten ende die vaet te binden ende den wijn jnden kelre te draghen, bi oude Heynen ghegheuen tsamen ij sch. Item opten seluen dach bi Eymeric om gras tot mijns heren perde ghegheuen ij sch. Item Otten den keemerlinc, daer hi minen her hosveeter mede coft, iij pl. Item bi oude Heynen een menghel malevasyen iiij pl. Item ij pont waskersen bi Otten j sch.

Dit is die eerste reyse van Broclede.

Des sonnend. na Sacramenti om vijf bilen jn die ampten, hi den hoefmeyster j sch. Item iij maelsloet, die wijn vaet mede te sluten, daer men broet in vûerde tot Broclede, daer om ghegheuen iij pl. j½ gr. Item om worsten totten vûer pannen bi Jan Lisen soen iiij sch. Item x pont waskersen daer mede ghevuert, tpont vi pl., maect v sch. Item bi Jacob vter Oesterwijk om broet, dat daer jnt jerst mede ghevûert wart, iij sch. Item om cruyt ende poeder, dat mede ghevûert wart tot Broclede, viij sch. viij pl.

Item des donred. op Sente Jans dach was mijn heer tUtr., ij pont was kersen j sch.

Item des vrid. na Johannis ij pont waskersen j sch.

Item des sonnend. na Sente Jans dach des merghens om keersen, die mijn heer at bi Otten, ij pl.

Summa van desen blade cxix sch. x pl. ½ gr.

Item des manend. merghens at mijn heer mit Ghisebr. Grauwaert, daer bi oude Heynen gheseindt ij taken wijns, die take viij pl., maect j sch. iiij pl. Item at mijn her tsauonts tot Hermans van Lochorst, daer gheseindt ij taken wijns, die take viij pl., maeck j sch. iiij pl. Item des merghens een mengel malevasyen iiij pl.

Item des manend. na Sente Jans dach at mijn heer in heren Heinr. huys ende met hem her Jan van Rynesse, mijn vrouwe van Rynesse, her Vrederic van Zulen, her Ghisebrecht van

Herdenbroec ende ander gheselscap, daer om broet. om bier, om appel, om peren ende v vleschen wijns, des waren iiij vleschen, elc van iiij pl., ende een vlesch van iij pl., maect ij sch.

Item des donred. na Petri en Pauli een mengel malevasyen iiij pl. Item desselfs daeghs reedt mijn heer tot Stoutenborch, doe mede ghevûert ij taken wijns, costen j sch. iiij pl.

Item des manend. na Petri en Pauli minen her gheseindt tot Stoutenborch bi Godeken den zaelknecht, een quaert malevasyen, coste viij pl.

Item des dinxsd. daer na quam mijn heer tUtr. ten eten, ende met hem aten die her van Apcoude ende die doemproefst een quaert roeds wijns iiij pl.

Item des donred. daer na aten met minen heer die her van Apcoude, die her van Vyanen, ende die her vander Ameyden ende her Sweder van Vyanen, om iij vleschen wijns j sch.

Item des vrid. at mijn her tsmerghens ende tsauonts in heren Heinr. huys, ende met hem her Aernt van Heerlaer, her Scheuen, om spise jnt cameret viij pl.

Item des saterd. na Petri en Pauli at mijn heer in heren Heinr. huys, want die proefst van Aernhem daer comen was van Ludic met Mottoen, om ij vleschen wijns viij pl.

Item des saterd. na Jacobi was mijn heer ter Eem, hem gheseindt ij vleschen wijns costen viij pl. Item soe was her Heinr. doe bi minen her, ende reedt met hem tAmeref., daer bleef her Heinr. tsnachts ende verteerde daer met sinen perden j sch. x pl.

Int Nye Hof.

Item des manend. na Vinculam Petri quam mijn heer van Stoutenborch jerst int nuwe hof, daer aten met minen heer her Scheuen ende anders die ghesellen, als her Aernt ende Rutgher, al staende om broet, bier endo spise ende wijn, want daer gheen reetscap en was, ghegheuen j sch. x pl. Item desselfs daeghs van enen vaet Putouwers van Walmers te draghen jnt nuwe hof iij pl. Item om coerden, naghel ende ijseren hake, die camer mede op te slaen, v pl.

III. summa van desen blade xv sch.

Des dinxsd. daer na een mengel malevasyen bi oude Heynen iiij pl. Item soe aten met minen heer her Scheuen, Jan van Clarenborch, Jan van Alendorp ende Willem die smit, om ij taken wijns j sch. iiij pl. Item van enen stuc wijns int nye hof te draghen van Gher. Tengnaghels iij pl. Item des anonts aten met minen heer, die her van Apcoude ende her Scheuen, om een take wijns viij pl.

Item des woensd. daer na wart int nye hof ghehaelt tot Aernt Vincken bier met cannen, want daer gheen bier en was voer minen heer ende die heren binnen twee daghen, dat beloept ij sch. iij pl. Item desselfs daeghs bi Otteken den keemerline om peren ij pl.

Item des donred. na Petri ad Vincula aten met minen her die doemproefst, die her van Vyanen ende her Sweder van Vyanen, een take wijns x pl. Item tsanonts broet mede te coepen x pl.

Item des manend. in vigilia Laurencij tsmerghens een mengel malevasyen iiij pl. Item desselfs daeghs aten met minen heer meyster Philips die officiael ende meyster Reyner, een take wijns x pl. Item bi Otteken om noeten j pl. Item tsanonts een quaerte wijns v pl.

Dits die ander reyse tot Broclede, doe mijn heer die kerc veste.

Des dinxsd. op Sente Laureins dach reedt mijn heer tot Broclede, die kerc te vesten; eer hi vytreedt, waren bi hem die heer van Apcoude ende sijn ghesellen, die her van Vyanen ende sijn ghesellen, ende aten wat eer si reden, om twee taken wijns j sch. iiij pl. Item doe die heren ghereden waren, doe bleuen daer her Heinr. die hoefmeyster, Jacob vter Oesterwijc ende oude Heyn ten eten, ij taken wijns ghegheuen j sch. iiij pl. Item iij mengel malevasyen mede te vûeren costen j sch.

Item des donred. na Laurencij minen heer gheseindt bi Eymeric tot Broclede een vlesch wijns om iiij pl., ende iij mengel malevasyen xij pl., maect j sch. iiij pl.

Item des vrid. daer na om ij^{c} worsten totten vûer pannen bi Jan Lisen soen ghecoft om xij sch.

IIII. summa van desen blade xxv sch. iiij pl.

Item om een mande die worsten jnte vûeren ij pl. Item vi pont was kersen daer mede gheseindt, tpont vi pl., maect iij sch. Item desselfs daeghs gheseindt tot Broclede bi Willemken den waghenman een vlesch malevasyen van viij pl., ende ij vleschen wijns van iij mengel om vi pl., maect te samen j sch. ij pl.

Item des saterd. na Laurencij in vigilia Assumptionis Beate Marien minen heer tot Broclede gheseindt bi Aelbrecht Scoter, iij mengel malevasyen costen j sch.

Item des sonnend. op ons Vrouwen dach tot Broclede gheseindt bi Eymeric vi vleschen wijns, die hielden vij½ quaerte, costen ij sch. vi pl. Item desselfs daeghs enen knecht, die minen her keesen bracht van Gher. Snoyen vyt Hollant, hem ghegheuen te verdrinken vi pl.

Item des manend. na Assumptio was die heer van Steynvoerden te Broclede bi minen heer, doe daer gheseindt bi Willemken den waghenman iiij vleschen wijns, die take x pl., maect j sch. viij pl. Item desselfs daeghs minen heer tot Broclede gheseindt bi Eymeric iij mengel malevasyen, costen j sch.

Item des dinxsd. na Assumptio brac mijn op met sinen heer tot Broclede, ende quam tsauonts tVtr., die ij vleschen wijns viij pl. Item om bier, dat met cannen ghehaelt wart tot Aernt Vincken voer minen heer, j sch. v½ pl. Item van enen stuc wijn van Putouwen van Walmers jnt hof te draghen iij pl.

Item des woensd. een mengel malevasyen iiij pl.

Item des donred. quam die heer van Steynvoerden van Ghorinchem bi minen heer tsauonts om ij taken wijns j sch. iiij pl. Item een mengel malevasyen, want die her van Steynvoerden vaste, om iiij pl.

Item des vrid. na Assumptio van haueren jnt hof te draghen bi Hoefnaghel vij½ pl.

Item des sonnend. in oct. Assumptionis enen knecht die minen heer bracht ij fratercasens van broeder Jan van Hockelem, hem ghegheuen te verdrincken v pl.

Item des dinxsd. op Sente Bartholomeus dach een mengel malevasyen iiij pl.

Item des donred. na Bartholomeus van enen stuc wijns van Tydeman van Jutfaes jnt hof te draghen iij pl. Item tsauonts aten jnt hof die commendûer van Sente Jans Dale, her Heinr., her Aernt van Heerlaer, her Aelbr., meyster Reynier; ende mijn heer at vyt, doe om ij vleschen wijns, dier was een van wijn van Putouwen, tsamen costen x pl.

V. summa van desen blade xvij sch. xi pl.

Des vrid. tsmerghens was mijn heer tot heren Gher. Roeden tot dat hi te capittel ghinc, aldaer een mengel malevasyen iiij pl. Item van enen stuc wijns van Tydemans van Jutfaes jnt hof te draghen ij sch.

Item des dinxsd. daer na was mijn heer tot Stoutenborch, hem daer gheseindt een vlesch malevasyen, coste viij pl.

Item des donred. in crastino Egidii tot Stoutenborch minen heer gheseindt ij vleschen wijns ende een vlesch malevasyen costen tsamen j sch. iiij pl.

Item des saterd. na Egidii van ij amen wijns van Heinr. Trinden ende ij aemen wijns van Tydemans van Jutfaes jnt hof te draghen x pl.

Item des sonnend. na Egidii tsmerghens een mengel malevasyen iiij pl. Item desselfs daeghs waren joncheer Heinr. van Parweys, Heinr. van Duffel ende scriuer van Hoerne met haren gesellen bi minen heer, als met hem te riden in die vocderinghe tot Loesden, dien ghequyt vten herberghen, jnt jerst tot Jans Vossen, daer had joncheer Heinr. xxvi perde, verteert tot ruwen voeder, te beslaen, den sadelmaker ende oec dat si bouen leverancie jnder herberghen verteert hadden binnen eenre nacht ende enen dach, gherekent bi Hoefnaghel tsamen viij sch. vi½ pl. Item tot Dircs van Doerne Heinr. van Duffel met ix perden verteert tot ruwen voeder ende te beslaen, tsa-

men j sch. vi pl. Item tot Bertouts Jans soens scriuer met viij perden te ruwen voeder ende verteert te samen j sch. x pl. Item een wijf, daer joncheer Heinr. perde van Parweys v ghestaen hadden, daer niet gherekent en was, bi Loef van Benscoep ghegheuen x pl.

Des dinxsd. in vigilia Natiuitas Beate Marie reed heer Heinr. tot Stoutenborch tot minen heer ende mede ghevûert een quaert malevasyen, coste viij pl. Item desselfs daeghs vûerde Willemken die waghenman daer een quaert malevasyen viij pl. Item noch gheseindt met Willemken een tal corfheerincs, coste j sch. ij pl. Item om moschelen iij pl. Item om salm ij sch. vi pl. Item vi pont onghelkersen j sch. Item ij pont was kersen j sch., dit quam al weder tUtr., want mijn heer hem selue quam metten ghesellen tUtr. Item quamen die ruters weder tUtr. jnden herberghen voersc., gherekent tot Jans Vossen voer joncheer Heinr. van Parweys met vi perden, verteert als voersc. is binnen eenre nacht iij sch. j pl. Item tot Dircs van Doerne, Heinr. van Duffel met xiiij perden verteert met dat hi des anonts daer at, beloept tsamen ij sch. ix½ pl. Item tot Bertouts Jans soens was scriuer van Hoern, met ix perden verteert j sch. Item bi Scnte Jans kerchof, daer joncheer Heinr. ghesellen perde stonden, verteert j sch. ix pl½. Item Louijs ghecoft bi Claes Brighen om torf xxv pl. ende te draghen iij pl., maect ij sch. v pl. Item bi Claes Brighen van l taerten ende xxxv vladen te backen, tstuc j gr., maect iij sch. vj½ pl.

Item des woensd. op onse Vrouwen dach Natiuitas iij pont onghelkersen viij pl.

VI. Summa van desen blade xxxix sch. j pl.

Item een pont was kersen vi pl. Item des donred. om een vlesch wijns iiij pl.

Item des vrid. een vlesch wijn iiij pl.

Dits die derde reyse te Broclede, ende dese reyse was voer Loenresloet.

Des sonnend. na onser Vrouwen dach Natiuitas reedt mijn heer voer Loenresloet, daer mede gheseindt iij mengel maleva-

syen j sch. Item j½ pont tragyen ende rusen ende carniconfijt, te samen om ix s. gr. ende viij d. gr., teghen Jan van Steyn, ende dit wart mede ghevûert voer Loenrealoet, maect iiij sch. xi pl. Item ij° worsten, elc cvij½ sch., maect xv sch.

Item des donred. na Exaltationem Sente Crusis minen heer gheseint jnt heer bi Lodewijch ij vleschen malevasyen, costen j sch. iiij pl.

Item des manend. op Sente Matheus avont brac theer op ende mijn heer quam tUtr. ter maeltijt, een take wijns viij pl. Item om noeten bij Otteken j pl.

Item des dinxsd. op Sente Matheus dach een take wijns viij pl.

Item des woensd. daer na een tak wijns viij pl. Item reedt mijn heer na den eten tot Renen, waert daer mede ghevûert een quaert malevasyen viij pl. Item daer mede gheseindt een vlesch wijns, coste viij pl. Item quam mijn her tsnuonts weder, iij taken wijns om ij sch.

Item des donred. iij vleschen wijns j sch. Item na den eten een take wijns, die mijn heer mede had op die Nuwevaert, daer die heer van Vyanen tot hem quam, x pl. Item tsnuonts iij taken wijns ij sch.

Item des vrid. na Mauricij een take wijns ende tsnuonts iij taken wijns iij sch. iiij pl.

Item des saterd. v taken wijns, die take x pl., maect iiij sch. ij pl. Item desselfs daeghs om broet bi Jacob vter Oesterwijc ghegheuen j sch. Item een pont was kersen vi pl. Item om noeten j pl. Item om een bile jn die camer bi Otteken den keemerlinc mede te loedseren, want mijn heer meynde te trecken tot Renen, daerom ghegheuen iiij pl. Item xij pont was kersen, die men mede vûerde tot Renen, daer af vi sch.

Item des sonnend. na Mauricij, eer mijn heer reedt, een mengel malevasyen, iiij pl. Item desselfs daeghs van viij tonnen wijns vyt Jan Rijcwijns soens kelre te draghen ende opten waghen te laden ix pl.

Item des saterd. na Sente Gielys dach ghegheuen oude Heynen cannen mede te coepen, ij sch. viij pl.

Item des sonnend. Otteken ghegheuen was kersen mede te coepen enen ouden scilt, maect iij sch. ij pl.

VII. Summa van desen blade liiij sch. vi pl.

Septima summa. Summa van den ouergheuen van heren Heinrics sedulen iij^{c}xxxi sch. iiij pl. ½ gr.

Vander groever coeken ende van ghemeynen saken.

Dit is dat Godevaert vyt ghegheuen heeft van mijns heren weghen van Vtrecht vander groever coeken ende van ghemeynen saken inder tijt voersc.

Inden jersten des vrid. op Sente Dyonys dach teghen Segher van Emeleer een verken om vi sch.

Item des saterd. op Sente Victoers dach teghen Scaden van Tullen ghecoft tUtr. op die merct een coe ende ij runder om xlv sch. j½ pl.

Item des sonnend. daer na bi Reyner Keyl ghecoft tAmersf. iij siden specs, die side xxviij pl., maect vij sch.

Item op Sente Gallen dach tAmersf. ghecoft iij runder teghen Herman Jacobs soen, elc stuc x sch. ende te goeds gelde j pl. ende te litcoep v pl., maect xxx sch. vi pl.

Item opten seluen dach teghen Gheertruden ij verken tstuc om v sch., maect x sch.

Item die ij verken te vûeren tUtr. iiij pl.

Item opten dach voersc. ghereden tAmersf. met Gherit Spronc, doe ic dese runder ende verken coft, ende verteerden beide buten der herberghen viij pl.

Item des donred. na Sente Lucas dach bi Claes Brighen een side specs om ij sch. viij pl.

Item teghen Willem van Angheren drie beeren om lvij sch.

Item teghen den seluen Willem van Angheren ij ossen om xliiij sch. iiij pl.

Item des saterd. na Sente Lucas dach bi Reyner Keyl, teghen Aelbr. den coster tAmersf. ghecoft vi siden specs, die side xxviij pl., maect xiiij sch.

Item dat spec te vûeren ende te goeds gelde te samen vij pl.

Item een boec papiers vi pl.

Item des vrid. op Sente Severeyns dach Borrekens wijf van Hûessen van mijns heren teeringhe ghegheuen bi Rutgher Doernic metten gelde te wisselen xxiiij sch.

Item bi Rucop iij sceyden vander coeke messe ghegheuen j sch.

Item bi Jacob van Hoesden ij aelmisse corve j½ pl.

Item bi Rucop van vulnissen, die bider coeken lach, vyt te vûeren iij pl.

Item des sonnend. na Sente Seuereyns dach Jan den Gruter ghegheuen bi mijns heren beuelen van crude, dat mijn heer totter bombaersen had, vi sch.

Item des sonnend. op Alreheylighen dach bi Claes Brighen, een side specs ij sch. vij pl.

Item des dinxsd. na Alreheylighen dach bi mijns heren beuelen den piperen ghecoft ix ellen blaus ende ix ellen roeds daer di tabbaerde af ghemaect souden hebben, elc elle ij sch., maect xxxvi sch.

Item den seluen piperen ghecoft totten tabbaerden xvi ellen wits, del. j sch., maect xvi sch.

Item dat laken te sceeren viij pl.

Item doe die piper dit laken hadden, doe deden si daer af hoycken maken, caproen ende coussen, ende van dien hoycken, caproen ende coussen te maken ende te ghaerne te samen ij sch. viij pl.

Item tot Hildegonden betaelt bi mijns heren beuelen voer der piper slapen ende hoeren cost xi sch. iiij pl.

Item tot Ludekens voer die selue piper betaelt iij sch. viij pl.

Item vander piper scoepen te maken vi sch.

Item opten seluen dach bi Claes Brighen een side specs om iij sch. j pl.

Item Gherit Vossen den weker vander Eem ghecoft enen pelse bi Jan Walmer om iiij sch. viij pl.

I. Summa van desen blade iij^{c} xxxv sch. ix pl.

Des woensd. na Alreheylighen dach teghen Aelbr. den coster ghecoft bi Reyner Keyl iij verken tstuc om vij ℔ ende j pl. te goeds gelde, maect xiiij sch. j pl.

Item die verken tUtr. te vûeren vi pl.

Item Eerst den vleyschhouwer ghecoft bi mijns heren beuelen iiij ellen lakens tot roc ende caproen, omdat hi ons helpt tot allen saken op die merct ende int vleyschhuys te coepen, runder, scaep ende varken, ende wes wi sijns te doen hebben, die ellen xvi pl., maect v sch. iiij pl.

Item des manend. na Sente Wilbroerts dach Otteken den kemerlinc ghegheuen, daer hi mijns heren boetscap mede dede viij pl.

Item Lodewych den Becker gheseîndt tot Gheyn ende ter Nuwervaert aen die tolnaer, daer verteerde hi iij pl. ende hi vervûer iiij pl., maect vij pl.

Item van enen bedde in mijns heren camer te verweynden, ende die vederen vyt ende jnte doen bi Beerte, daer af ghegheuen viij pl.

Item des sonnend. na Sente Maertyns dach ghecoft teghen Aelbr. den coster bi Reyner Keyl iij verken tstuc vij ℔, maect xiiij sch. Item die verken te vûeren ende te goeds gelde te samen v pl.

Item des manend. daer na dede mijn heer een nuwe bombaertse buten der stat draghen, ende scoet daer mede, die te draghen vten hoeve ende weder jnt hof, dat coste viij pl.

Item van enen corbeel wten houe te draghen ende weder jn, daer men die bombaertse mede veste, doe men scieten soude, daer af j pl.

Item op Sente Cecilien dach bi Reyner Keyl tAmeraf. ghecoft ij verken, tstuc om vij½ ℔, maect x sch.

Item die ij verken te vûeren tUtr. iiij pl.

Item des vrid. na Sente Katherinen dach die vulnisse vanden coeken vten hoeue doen vûeren bi Rucop ñij pl.

Item bi Lodewijch den Becker van zolrehûeren, daer men den rogghe op plach te legghen, die wart ghehûert bi Jacob

den scriuer, daer af betaelt xviij ℔ iij½ pl. ende ix pl. voer elc ℔, maect xiij sch. ix½ pl. vij Holl.

Des dinxsd. na Sente Andries dach Jan den valkeneer ghegheuen van dat hi verleeght had van voghel aesse j sch.

Item bi mijns heren beuelen ghecoft iij valkeneers hantscoen, die Jan die valkeneer had, elc om vi pl., maect j sch. vi pl.

Item des vrid. op Sente Barbaren dach om een henne totten valken ij pl.

Item die knapen, die den groeten boem sagheden tot Oestbroec ende op sijn viercant hiewen, daer men die groete bombaertse in leeghde, ende die den boem met sinen toe behoeren holpen tUtr. brenghen, daer waren iij knapen over iiij daghe, ende elken eles daeghs v pl., op hoers selfs cost bi Herman Wessels soen, maect v sch.

Item bi den seluen Herman ij houtsagher, die dien boem die scalen af sagheden ende dat ander hout sagheden, dat men daer toe hebben soude, ij daghen ende elken iij pl. sdaechs, maect j sch.

Item bi Rutgher van Doernic ghegheuen Floris van Jutphaes, van dat mijn heer daer verteert had, ij sch. viij pl.

Item op Sente Thomaes dach van Lubbert Bot iiij verken, tstuc om v½ pl. iij gr., dat maect xv sch. ij pl. Item die verken tUtr. te vŭeren vij pl. Item bi Claes Brighen iij siden specs, die side xxij pl., maect v sch. vi pl.

Item des dinxsd. na Sente Thomaes dach bi mijns heren beuelen Joerien den Enghels ghecoft ix ellen lakens, blaus ende graus ende wits, tot enen twinoudighen tabbaert, caproen ende coussen, die elle xvi pl., maect xij sch. Item den seluen Joerien ghecoft iiij ellen fisteins, del vi pl., ende iij ellen linnen lakens, del ij pl., maect ij sch. vi pl. Item van Joerien tabbaert, caproen, coussen ende een wamboes te maken ende te ghaerne, te samen ij sch. vi pl. Item Joerien pande vter herberghen te loesen, doe hi tot Herderwijc varen soude, j sch.

II. Summa van desen blade cxij sch. j½ gr. iij Holl.

Item Wouter Plompen van enen waghen, daer hi mede vûerde ter Eem Joerien Dirc Rutghers knecht van Doernic, Heinken ende Robbeken, doe si voert vûeren tot Herderwijc, hem ghegheuen daer af j sch. iij pl. Item vanden cost, die si vier deden ter Eem, eer si ouer vûeren tot Herderwijc tot Claes Dynaerts, voer hem gherekent j sch. iiij pl.

Item van vleysch cupen ende banden aen die groete cupe viij raep, ende aen die ander cupen xi raep, costen te samen j sch. iiij pl.

Item des woensd. op Sente Ponciaens auont tAmersf. ij verken teghen Glorien om viij sch. viij pl. Item die verken te vûeren iij pl. Item opten seluen dach laet inden auont, die blide steen te laden opten waghenen ende vten poerthuse te draghen, daer si laghen in Sente Katherinen poert, die men metten bombaertsen scieten soude, ende te vûeren in: hof, ende den portenaer, die den sloetel had, vanden blide stenen, daer na te wachten, dat men alden steen vyt droech, die van dier maten waren, als mijn heer mi gheseeght hadde, ende jc voert Jacob den metselaer seeghde, ende die mi die kersen daer toe leende, daer men bi ghesath jnden toerne, daer die blide steen laghen, ende daer men mede ghesath biden waghenen, daer men die steen op loet. Dien arbeytsluden die den steen droeghen vten toerne opten waghen, ende vanden waghen deden, ende te bier dat men daer ouer dranc, den portier voer sijn kersen, ende voer sinen arbeidt, ende den metseleren te verdrincken ende den waghenluden te samen ij sch. j pl.

Item des donred. op Sente Ponciaens dach, at mijn heer met Ghisebr. Grauwaert ende verteerde daer tot Ghisebr. ij sch.

Item des dinxsd. na Sente Ponciaens dach, doe mijn heer Ouerijsel ghevaren was, doe reedt jc tAmersf. om te deedinghen metten luden, die jc mijns heren cost af gheborcht had, doe mijn heer daer gheweest hadde ende met hem die here van Ghaesbeec, die here van Vyanen, die heere vander Ameyden, her Sweder van Vyanen, her Scheuen, her Vre-

1) Doorgehaald.

deric, her Ghisebr. van Hardenbroec ende anders vele goeder luden, ende was daer tot tsaterd. toe, ende verteerde metter luden, die jc sculdich was buten der herberghe, j sch. Item Aleyt Lodewijchs van Katherinen, die van Ghelre hier comen was, die si hielt een jaer ses weken min, hoer daer af ghegheuen vi sch.

Item des dinxsd. na Sente Valentijns dach ghecoft Willemken den waghenknecht · iij ellen graus tot eenre hoyken, del xiiij pl. ende iij ellen wits, del ix pl., maect te samen vi sch. Item dat laken te sceren j½ pl. Item die twiuoudighe hoycke te doen maken ende te ghaerne, te samen vi pl. Item ij boec papiers x pl. Item in heren Gherit camer van Bronchorst een slot, coste iiij pl.

Item op Sente Peters auont quam Jan van Kuyc van Vollenho, van minen heere ij pl. Voer hem betaelt tot Gher. van Vloeten iij sch. Item Rucop doen maken een paer coekemesse, coste j sch. viij pl. Item Gherit van Hoerne van eenre lanteruen te vermaken, die in die poert hanght, iiij pl. Item Robijn een busse doen ververwen v pl. Item Jan van Dinteren van aesse totten voghelen x pl. *Item een boek papiers v pl.* [1]). Item Willemken die waghenknecht een elle lakens tot coussen x pl. *Item Theus ende Hoefnagel elke een elle lakens tot coussen, del xxvi pl., maect iiij sch.* [2]). Item die coppel te meten, twee campe daer jc vant iij merghen meer, dan daert voer lach, coste te twee tiden j sch. Item den stal te doen maken voer heren Heinr. camer, Herman Wessels soen daer over ghetimmert enen dach, daer af vi pl. tot spikeren iij pl., ende ij plancken viij pl., ende bi Gherit Sponc te dake, te banden ende te leygherden ende te decken ende te binden, te samen gherekent ij sch. ij pl. Item enen man, die voer minen heer speelde, iiij pl. Item enen timmerman, die die tafelen maecte, ij pl. Item vander ghoeten, die vander coeken gaet in die graft doer die heymelijcheit, daer af te rumen ghegheuen Stoerken ende schoen te maken ij sch. viij

1) Doorgehaald. 2) Doorgehaald.

pl. Item doe Jan Ent, Claes Dynaert ende die Ridder die swanen gaderden tot elker tijt als ghevroeren was, doe verteerden si al te samen gherekent j sch. Item van haueren, dat die swaen hadden tot elker tijt alst ghevroeren was, ij mudde, die coste ij½ sch.

III. Summa van desen blade xlvij sch. iiij½ pl.

Item den metseleer, die enen boghe maecte onder die muer bij die heymelijcheit, ende die goete voert metselde ende maecte die vloer jnden kelre ende den estric, daer die ghoete onder gaet, hem ghegheuen daer af ij sch. vi pl. Item om heelen steen totten boghe vanden ghoeten j sch. Item om sant mede te metselen ende den estric mede te maken iij pl. Item enen knecht, die daer toe holp den steen draghen ende calc maken ende sant draghen, viij pl.

Item op Sente Jorijs dach seinde mijn heer Jacobus den schriuer aen heren Scheuen, heren Heinric, heren Ghisebr. van Herdenbroec ende aen mi Godevaert om c oude sch. Des seinde wi hem die c oude sch. tot Breda met Jacob voerscr., daer toe gaf her Scheuen xxix oude sch., her Ghisebr. xtv oude sch. ende soe wonne wie die xlvi oude sch. ter lombaerde, die aan die c oude scb. ontbraken, daer af heb jc Godevaert betaelt ter lombaerde xxiij oude sch., ende vanden cost, dat daer ghestaen hadde, betaelde jc iiij oude sch. Ende vanden brieue te scriuen, daer men dat gelt mede wan, viij pl. dander betaelde her Scheuen tot lombaerde, maect dat ics Godevaert betaelt hebbe lxxxv sch. vi pl. Item Werneer den jaegher ghecoft bi mijns heren beuelen iiij ellen lakens tot rocke ende caproen, del xviij pl. bi Beerten, maect vi sch. Item Willem den waghenknecht om laken tot enen caproen viij pl. *Item ghereden t Amerf. om die leystinghe te verbidden van mijnre schout, want wie Reyner Keyl ontboden hadde, dat jc t Amerf. comen moest, of die lude, die jc scvldich was, souden mi groeten scade doen met leystinghe, ende was daer drie daghe, eer jc conste ghedeedinghen metten luden, die jc scvldich was, datse mijn borgher niet en deden leysten, ende verteerde*

met dien luden, die jc sculdich was, buten die herberghen jn dien drien daghen, ende dat jc solc ghelach betaelde voer die lude, te samen ij sch. iiij pl. 1). Item ghereden ter Eem om den dijc te bestaden, die seer verderft was metten groeten vloeden ende en mochts niet bestaden om gheen ghelijc gelt. Doe nam ic lude in dach hûeren, als Jan den Man, Willem Herdelants soen, Ghiseken Dapper, ende Amelinc Hubr. soen, elken v daghe ende elken iiij½ pl. sdaechs, op hoers selfs cost, ende Weindelmoeden soen holp die soeden mede setten aen den dijc, hem ghegheuen ij pl. des daeghs op sinen cost. Ende dese maecten den dijc buten te water waert, ende setten een zeel buten aen den dijc, ende dese dach hûeren beloepen viij sch. iiij pl. Item een scoude, daer men die eerde mede haelde in den maet, daer men den dijc buten mede maecte, v daghe ende elcs daeghs iij pl., maect j sch. iij pl. Item van eenre scuten, die men mede had totten diken, ij daghe iij pl. Item denseluen dijc ter Eem bestaedt voert binnen te maken, te zoelen ende ghelijc te hoeghen ouer allen, aen Jan den Man op sijns selfs cost, metten knapen die men daer toe behoefde. Ende hi soude al den cost doen totten dijc, sonder dat ic hem die waghen van Zoes leuerde, die mijns heren vûer waghen sijn. Ende jc dede der waghen lude cost, daer af Jan den Man ghegheuen viij sch. viij pl. Item in den herfstdijcke Jan die Man met sinen waghen een stuc dijcs, dat daer voer aen hem niet bestaedt en was, daer af hem ghegheuen te loen bi Nenninc Wouters soen ij sch. viij pl. Item tot Claes Dynaerts gherekent voer der waghen luden cost van Zoes, die die eerde vûerden aen den dijc, doe men maecte ende daer men corvede, ende van boden cost, die daer gheseindt worden, te samen gherekent vi sch. x pl. Item ghereden ter Eem om den dijc te bestaden, ende sat daer af te bode ende daer bier ghescenct, doe jc daer toe sat te bier iij pl. Item soe was jc totten diken ghereden vier reysen ende was daer bi solc tijt ij daghen, ende reedt tot Zoes ende gheboet die waghen totten diken,

1) Doorgehaald.

ende sach daer toe, dat si mijn vorwaerde deden, alsoe als jet aen hem bestaet hadde, daer binnen verteerde jc ouer dat diken j sch. j pl. Item ij stoet platen aen die kerre ende enen bant aen den boem vander kerren te samen v pl. Item van enen waghen rade te binden bi Reyner Keyl j½ pl. Item bi Reyner Keyl ij voet edics om iiij sch iiij½ pl.

IIII. Summa van desen blade cxxx sch. x pl.

Item Willemken den wagheman tot sinen coussen iij pl. Item Spiker ghecoft ij ellen lakens, del xiij pl., maect ij sch. ij pl. Item vanden camer te maken, vanden putte jnde cocken ende van platen ende spiker, te samen v pl. *Item Meysoen Jacobs soen ghegheuen bi mijns heren beuelen xvi Brabantsche dubbel van Heindrics weghen van Apelteren, van beleggken van enen perde, elke dubbel gherekent voer iiij sch., maect lxiiij sch.* [1]). Item bi mijns heren beuelen den scutten van Vtr. ghegheuen xxxviij pl., maect iij sch. ij pl. Item bi mijns heren beuelen enen knecht, die minen heer bracht had een coppel honden, hem ghegheuen j sch. Item mijnre vrouwen dwaes van Lyninghen ghegheuen bi minen heer j sch.

Item des sonnend. na Sente Jans dach ante portam Latinam bi Claes Brighen een side specs ij sch.

Item des manend. na Cantate teghen Peter Pelegryms soen iij siden specs, die side iij sch., maect ix sch. Item van Amersf. ij siden specs teghen Ghisebr. Meynsen soen, elc side ij sch., maect iiij sch. Item dit spec te vûeren ij pl. Item van enen stoer, die van Vollenho quam ter Eem, dien stoer voert te vûeren tUtr. met enen waghen, daer af ghegheuen ix pl. Item bi mijns heren beuelen gheloefde jc Sweder Heinricssoen tAmersf. c mottoen, xiij placken voer elken mottoen, van meyster Seruaes weghen, die tot Herderwijc ghetimmert had, voer sijn loen. Ende jc en const Sweder dat geit niet betalen tot dier tijt, dat mijn heer hem gheloeft woude hebben. Doe die dach quam ende jcs tgelts niet en hadde, doe woude Sweder mijn borghen vmmer doen leysten, ende

1) Doorgehaald.

jc en conde ghenen dach van hem ghecrighen, noch niemant en mocht mi helpen, dat mijn borghen mochten bliuen sonder leysten. Doe holp mi Reynier Keyl dat mi Sweder beyden soude enen tijt. Ende jc soude hem hantgelt daer af gheuen, van elken x ℔ j ℔, dat stont alsoe langhe dat jct niet betalen en conde. Dat thantgelt beliep v licht sch. iiij pl., dit maect te samen cxiij sch. viij pl. Item om des gelts wil tAmersf. ghereden. Vier reysen dat Sweder mijn borghen vmmer woude doen leysten, dat jc tot elker tijt vriende moest bidden, die mi holpen, dat jc vorst creech vander leystinghe, ende solc tijt gaf jc hem een deel gelts, ende verteerde jnden vier reysen j sch. viij pl. Item ter Eem dat voergheborcht doen decken, ende dat bestaedt bi Claes van Loenen te decken ende te binden op hoers selfs cost, den decker ende den bender daer af ghegheuen vi sch. Item bi Claes van Loenen coste dat dacke, die bande ende die leygheerden ende dat te doen halen bi den seluen Claes, viij sch. Item joncvrouwe Margrieten van Loenen van onghel kersen, die si verbernt hadde als mijn heer ter Eem was, viij pl. Item van tonnen te doen vûeren tAmersf. vij pl. Item vander groeter bombaertse te draghen van meyster Jacobs, die se ghemaect hadde jnt hof, iiij pl.

Item des manend. na Sente Martijns dach Translatio gherekent met Dirc van Beec van sloeten ende sloetelen, die hi jnt hof ghemaect hadde, jnden jersten een plaet aen dat proyeel ende aen dat slot te maken ij pl. Item dat slot van mijns heren camer af ende aen te slaen j pl. Item van enen slote ende een plaet ij pl. Item een bloc sloetel ij pl. Item Rucop een clinc slot met ij slotelen v pl. Item van iiij sloetelen iiij pl. Item v sloetel, die Jan van Dinteren dede maken v pl. Item een bloc slot aen den ouden stal ij pl. Item die hoefmeyster ij sloetel ij pl. Item ij sloetel aen die hoenrekouwe ij pl. Item een clinc slot bouen opten ouden zael vi pl. Item een bloc slot aen den wijnkelre ter ghaerden waert vyt x pl., dit beloept te samen iij sch. vij pl.

V. Summa van desen blade jcIviij sch. v pl.

Des dinxsd. op Sente Margrieten dach den piperen ghecoft viij½ gruens ende wits tot tabbaerden, die elle xxij pl. ende iij½ elle gruens tot caproen ende coussen, del xxiiij pl., maect te samen xxij sch. vij pl. Item denseluen piperen ix ellen fisteins, del vi pl., ende viij ellen linnens lakens, del ij pl., maect te samen v sch. x pl. Item dat laken te sceren iij pl. Item vanden piper scoepen te maken, hoer tabbaerde, hoer caproen ende coussen te samen tot Henrick van Loet, vi sch. vi pl.

Item des dinxsd. na Sente Peters dach ad vincula een boec papiers v pl. Item Gheryt van Rijssen ende gherekent elken tot enen paer scoen, om dat si solc tijt mede ghinghen vyt panden, hem ghegheuen vi pl.

Item op Sente Bartholomeus auont iiij ellen ghemenghs tot Roelofs Pijls, die Willemken die waghenknecht hadde, del xiiij pl., ende een elle tot coussen om x pl., ende iij½ elle ende een vierdel lakens, die Claes Brighen hadde tot roc ende caproen, del xiiij pl., maect te samen ix sch. x½ pl. Item laken te sceren ij pl. Item tot Jans Louwen doen maken twee nuwe rade ende enen langhen waghen, costen iij sch. vi pl. Item tot Beernts van Dolren gheleent iij sacke, die men met broede vûerde tot Reuen in een voederinghe, die niet weder en quamen, daer ic op ghegheuen hadde viij pl. Item Rutgher van Doernic ghegheuen van mijns heren scaep iiij sch. ij pl.

Item des donred. na Sente Bartholomeus dach een side spees ij sch. viij pl. Item Vossen den weker van waken ter Eem xx ℔, maect xiij sch. iiij pl.

Item op Sente Maertijns auont als men den tijns ende dat scroyelgelt ontfact op Zeyster brug, den ghebûeren van Zeyst ghegheuen voer hoer recht v pl. Item den vier panderen voer hoer recht van Zeyster brug elken ghegheuen v pl., maect j sch. viij pl. Item van twee brieuen te scriuen bi den heren vanden vijf Goeds husen vanden lande op die weyde, dat ghenen pacht en plach te gheuen, die lude quamen, ende verghieden hem voer den officiael, dat si jaerlijcs van diser tijt

voert pacht gheuen selen, dat coste j sch. ij pl., dat beloept minen heer half aen, dat is vij pl.

VI. Summa van desen blade lxxiij sch. j½ pl.

Item enen man die mi meest alder lude lant vanden hof goede wijde, waer dat gheleghen was, ende jc vont dat hofgoet meest al bi hem na den dijckbriewe, hem ghegheuen x sch. Item Claes Staert die alloes daer toe hulp als jc bier coepen wouden tAmersf. of runder, of verken, of spec, soe socht hi den besten coep ende plach metten bier te varen tUtr., ter Eem en tot Reuen, of waer dat men te doen had ende sach totten bier, hem ghegheuen bi Willem van Angeren tot alre tijt als jc daer quam, dat te samen beliept iiij sch. iiij pl. Item dat Aernts Hoets gherekent van mijns heren ghesinde ende van boden, die daer ghewijst worden te gaen eten, dat te samen gherekent met Margrietes Aernts Hoets wijf iiij^{c}xci maeltiden, die maeltijt iij gr., maect lxi sch. iiij½ pl. [1]).

Item tot vele tiden als mijns heren ghesinde tAmersf. quamen, om bier, om spec, om runder, om verken, of dat si daer gheseindt werden, oft dat si van Ouerijsel quamen, of van Herderwijc, ende mede tot vele tiden als jc tAmersf. riden moest om runder te coepen, of om bier, of om verken te coepen, ende alse Reyner Keyl mijn scout niet langher verhouden en const, ende die lude mi niet langher beiden en wouden, si en wouden mijn borghen doen leysten, soe moest jc dan tAmersf. riden ende brenghen den luden wat gelts, ende deedinghde metten luden voert, dat si beyden souden van solken reysen ende vanden cost van mijns heren ghesinde, met Reyner te samen gherekent, dat tot sinen huys verteert is, ende als Willemken die waghenman quam om bier metten waghen perden, of dat hi tot Herderwijc vûer metten waghen, dat hi dan des nachts tot Reyners blief, ende als jc Gherit Sponc tAmersfoert seinde, of met mi dede gaen om runder, om spec of om bier, dat beloept te samen jn desen jaer xxx sch. v pl. Item gherekent met Jan van Dinteren, dat mijns

1) Doorgehaald.

heren ghesinde solc ghinc met hem eten, als tUtr. gheen cost en was, als IJsebrant ende Faesse lxxxij maeltiden, Willemken die waghenknecht xcv maeltiden, die waghen luden, die van mijns heren weghen vûerden ende haelden, als te doen was ende si daer toe gheboden waren, l maeltiden Floerken, oude Heynen knecht xxi maeltiden, ende voert oude Heyn Hoefnaghel ende anders vanden ghesinde, dat te samen beloept iiij^{c} xxi maeltiden elc maeltijt ij½ gr., maect xliij sch. x pl. ½ gr. Item tot Aechten Bronchorst iiij siden specs, die side iiij ℔, maect x sch. viij pl. Item met Aechten Bronchorst gherekent van mijns heren ghesinde, ende vanden mercluden, die ouer dat hout werc wrochten vanden bombaersen, dat al te samen gherekent dat beloept ci sch. vij pl., daer af heeft die proefst aen hem gherekent xviij sch. iij gr., soe blijft dat jc met Aechten reken lxxxiij sch. v½ pl. Item tot Aernts Hoets gherekent van edic, die daer ghehaelt wart, die jn die coeken niet ghescr. en staet, dat beloept te samen xiij sch. v pl. ½ gr. Item bi mijns heren beuelen doen maken tot Jans Leuwen xiiij ryem tot mijns heren roye scepe, elken riem om iiij pl., maect iiij sch. viij pl. Item ic had tot Zoes een deel hoys aenghevûert, om dat ict niet al tUtr. ghevueren en conde, daer sat jc af te bode vanden vier sceluen hoys, ende daer af te leghelde ghegheuen viij pl. Item te bier daer ouer ghescenct tot twee tiden ij pl. Item tot twee tiden, dat jc tot Zoes ghereden was, om dat hoys te vercoepen, daer vertiert jn dien twee reysen viij pl.

VII. Summa van desen blade j^{c}lxxxviij sch.

Item met Jan den Becker gherekent van desen jaer, daer hi mi sijn sedulen af ouerghegheuen heeft. Juden jersten vander pentryen, van tafelaken ende dweelen, van Remigii tot Paeschen toe xxix ℔ j s. iij d., maect xix sch. iiij½ pl. Item van Paeschen tot Remigii xiij sch. viij pl. j½ gr. Item bi Lodewijch vander bottelryen ende coeken van Remigii tot Paeschen toe xlij ℔, die maken xxviij sch. Item van Paeschen tot Remigii xlix sch. iij pl. Daeraf rekent die proefst

van Aernhem xxxiiij sch. vi pl., soe bleuet, dat jc reken xiiij sch. ix pl. Item den tolnaer vanden Gheyn ghecort ende af gheslaghen bi mijns heren beuelen vanden goede, dat die van Campen, van Scoenhoeuen, vander Goude ende van Montfoerde voer bi dese tollen ghevûert hebben jn desen jaer, ende daer die tolnaer tot elker tijt bewisinghe af ghedaen heeft, dat beloept te samen xxxij sch. vi pl. Item den tolnaer vander Niewervaert ghecort ende af gheslaghen van alsulken goede, alse die van Campen, van Scoenhoeuen ende vander Goude voer bi dese tolle ghevûert hebben jn desen jaer, daer die tolnaer tot elker tijt bewisinghe af ghedaen hebben, dat beloept te samen xli sch. viij pl.

Item Herman vten Ghaerden ghegheuen van hantgelde van xxx oude sch., daer ses silueren scale voer staen, ij oude sch. maken ix sch. vi pl. [1]).

Item doe mijn heer mi beuolen hadde, dat jc die roede tienden mennen soude of vercoepen, of jc conde, die die abt van Sente Pauwel plach te hebben, doe ghereden tAmersf., ende woude die roede tienden besien, of yemant die tienden coepen woude, dat jc wist wat si weert waren; van daer voert ghereden met Herman vten Wyer, Wouter van Haghenouwen ende met Mijssen van Hauic, allen die vijf roede tienden te besien, tot Heye ende Glinde, tot Zoes, tot Hamertvelt, jnden Aschet ende tot Scerpenzel, ende waren daer om vyt twee daghe, ende verteerde met hem drien voersc. iij sch. viij pl.

Item doe jc die tienden in Emelant vercoft tAmersf., doe en conde jc die roede tienden niet vercoepen, ende bleef tAmersf. ende tot Zoes ligghen langhe om der tienden wil dat jcse lieuer vercoft hadde dan dat jcse ghement hadde, ende vercoft die roede tiende tot Heye ende Glinde, ende reedt met Wouter van Haghenouwen tot Scerpenzel ende vercoft daer die roede tiende, ende die ander drie roede tienden en conde jc niet vercoepen. Hier over met Wouter van Haghenauwen verteert, tesamen gherekent iij sch. ij pl.

1) **Doorgehaald.**

Item doe dat coerne reede was tot Heye ende Glinde, doe vûeren daer die monic van Sente Pauwel met enen waghen, ende menden die tiende ende ontvûerden den tiende den ghenen, die jc se vercoft hadde. Doe reedt jc tAmersf. ende reedt voert met Herman Vten Wyer ende met Wouter van Haghenauwen totten monicken van Sente Pauwel, ende verboet hem dat si niet mennen en souden, of jc woudt minen heer ontbieden, die doe Ouerysel was, dat hi sinen raet daer op hadde, dat die monic minen heer sijn goet namen. Ende die monic en woudens niet laten, jc en moest met machten daer bi bliuen ende verbiedent hem, daermede verteert ij sch. xi pl.

Summa clix sch. ix pl. ½ gr.

Item doe dat coerne tot Zoes reede was, doe reedt jc met heren Scheuen van Zulen tot Zoes, met waghenen, ende mende die roede tiende van Zoes in enen berch; ende her Scheuen bleef daer bi of die monic yet hadden willen mennen of doen; ende die monic waren daer comen ende wouden ghement hebben; daer seghede hem her Scheuen dat si niet en menden. ende dat si hem der tienden niet en bewonden, want die roede tienden den Sticht van Vtr. toe behoerden. Ende verteerden op dien tijt met heren Scheuen ende metten ghenen, die met heren Scheuen daer waren, x sch. viij pl.

Item Gherit Sprone, Peter Heerinc, Willemken die waghenknecht ende anders, die dat coerne te samen menden tot Zoes, die verteerden lxix maeltiden, elc maeltijt ij½ gr., maect vij sch. ij pl. iiij Holl. Item dat die ghesellen verdroncken binnen der tijt dat men die tiende mende, ij sch. xi pl.

Item doe jc die smael roede tiende gaderde tot twee tiden, ende jc menichwerf tot Zoes reedt om die tienden, ende dat jc daerna tot Zoes reedt menighen reyse, om te weten te recht waer die roede tienden aen ende af ghinghen, ende had menichwerf die ghebuer daer bi, die jc solc tijt drincken gaf, ende solc tijt met mi ten eten behielt, ende solc ghelach betaelde, dat beloept te samen v sch. iiij pl.

Item gherekent met Kerstiaen vanden Viuer, jnden jersten

minen heer twee paer leersen, ende een paer botteyne, te samen om vi sch. Item minen heer een paer ghevilter scoen viij pl. Item een paer hoegher scoen met dubbelen zoelen viij pl. Item minen heer xxxij paer scoen, dat paer v pl., maect xxij sch. iiij pl. Item Rutgher van Doernic ij paer leersen, dat paer ij sch., maect iiij sch. Item xviij pl. die Rutgher gheloefde van mijns heren weghen voer mijnre vrouwe knaep van Lyninghen, maect j sch. vi pl. Item Rutgher xxx paer scoen, dat paer iiij pl., maect x sch. Item Willem van Baex v paer leegher scoen ende een paer hoegher scoen j sch. iiij pl. Item Claes Brighe een paer scoen ij½ pl. Item mijn heer na ghehadt iiij paer scoen, dat paer vi pl., maect ij sch. Item Rutgher van Doernic na ghehadt iij paer hoegher scoen, dat paer v pl., maect j sch. iij pl. Item Godeken van Andel een paer hoegher scoen om iiij pl. Item, doe mijn heer tot Broclede lach, een paer hoegher scoen vi pl. Item jn die ander reyse, doe mijn heer die kerc veste tot Broclede, een paer hoegher scoen vi pl. Item daer na, doe mijn heer lach voer Loenresloet, een paer hoegher scoen vi pl. Item tot Renen minen heer gheseindt een paer scoen met Aelbrecht, costen vi pl. Item minen heer een paer vael botteynen viij pl. Item minen heer enen valen honden scoe, die ghinc hem totten knye, coste vi pl. Item, doe mijn heer tot Renen reedt, een paer leersen om iij sch. ij pl. Item Rutgher van Doernic een paer hoegher scoen, doe hi tot Broclede reedt, v pl. Item Rutgher van Doernic een paer leersen, doe hi jn Brabant reedt, ij sch. viij pl.

Summa van desen blade lxxi sch. ix pl. j½ gr.

Item van gelde, dat jc tAmerf. sculdich was van vetten verkenen ende van spec, dat Reyner Keyl verhielt met hantgelde, dat beliep iij sch. Item bi Aernt Hoet gheset vi scalen tot Hermans vten Ghaerden voer xxx oude sch., ende elc x oude sch. om enen ouden sch., maect ix sch. vi pl. Item bi den seluen Aernt Hoet ghegheuen den ghenen, die mi daer toe holp dat jc dat gelt crighen mocht, maect ij sch. viij pl.

Item van dat die reyntmeysters pleghen alloes te hebben voer hoeren arbeyt ij^{c} ℔, *maect cxxxiij sch. iiij pl.* [1]). Item enen stal teghen Jan van Weert tot mijns heren perden, des jaers om xi½ ouden sch., dat maect xxxvi sch. v pl. Item den anderen stal om vi oude sch., maect xix sch.

Summa van deser siden lxxi sch. vij pl.

Summarum van ghemeynen saken ende vander groeuer coeken xiij^{c} xlvij sch. viij½ pl. vij Holl.

Betaelde scout van mijns heren weghen van Utrecht.

Dit is dat Godevaert vyt ghegheuen heeft ende betaelt van mijns heren weghen van Vtr., van scoude die mijn heer den luden sculdich was. Ende daer die lude die renten daer voer op gheboert hebben, die voer ontfaen gherekent sijn, daerom rekent Godevaert den luden alsoe vele gelts ghegheuen. Inden jersten

Soe heeft her Vrederic van Nyenvelt die tiende van Roemster Enghe ghehadt, daer hi aen ghewijst was van mijns heren weghen voer sijn scout om xxv oude sch., maken cxij½ ℔.

Item Wijnant Scriuer heeft op gheboert die renten tot Renen ende alsolc gelt als jc hem ghegheuen ende gheseindt hebbe, mijns heren cost mede te doen, dat op dit jaer beloept v^{c}xlvij ℔ j sch. iij d.

Item Euert Vreysen ghewijst aen die lanthûer tot Renen bi Willem van Angheren, dat beloept ij^{c}ij ℔ vij½ sch.

Item den heer van Apcoude bewijst tot Renen aen die tienden, die sijn rentmeyster ontfaen heeft bi mijns heren beuelen, ende van Borren Dircs soen van Amerongher hout, te samen gherekent v^{c}lxxx ℔.

Item her Jan van Rynesse heeft behouden vander weyde tienden l sch. Ende jc dede hem ghelouen Dirc vten Weerde vander Vechten tiende c sch., van gelde dat hi voer minen heer vyt gheleeght hadde, die jc hem bewijsde bi Willem van Angheren, dat maect ij^{c}xxv ℔.

Item her Scheuen van Nyenvelt heeft jn behouden Loesder-

1) Doorgehaald.

broec tiende, dat hi behaelde bi Willem van Angheren, daert mijn heer sculdich was cl ℔.

Item Claes van Loenen, behielt vanden bruggelde ix ℔ xv sch., ende vander watertiende xxxix ℔ xv sch., ende vander tienden van Baerne c ℔ x sch., maect cl ℔.

Item den heren vanden vijf Goeds husen tUtr. ghegheuen vanden pacht goede vander Dyepermye, dat grasgelt gheheyten js, dat si jaerlijcs pleghen te hebben, xlv ℔.

Item den heren van Sente Peters tUtr. dat si jaerlijcs pleghen te hebben, xl ℔.

Item Jacob van Lochorst was ghewijst van mijns heren weghen aen den pacht vander Coppel te hebben ses marc siluers, die marc voer xviij½ ℔ alse voerscr. js, dat beloept cxi ℔.

Item Jan van Doernic ghegheuen dat hi van Dullenborch ontfaen heeft, xxv oude sch., daer hi mijns heren brieue af heeft, jaerlijcs tontfaen, maken cxij½ ℔.

Summa van betaelder scout xxij^{c}lxxv ℔ viij sch. ix d., maken xv^{c}xvi sch. xi½ pl.

Biden loen ende boden teeringhe.

Dit is dat Godevaert vyt ghegheuen heeft van mijns heren weghen van Vtrecht, van boden loen ende van boden teeringhen. Inden jersten

Des vrid. na Sente Remijs dach reedt her Aelbrecht van Renen van mijns heren weghen tot Bronchorst, ter Borch ende tot Hũessen, hem te teerghelde ghegheuen v sch. ij pl.

Item des saterd. daer na tot Vloten enen bode gheseindt om ij oesen die Willems van Angheren waren, dien bode ghegheuen ij pl.

Item op Alreheylighen auont Robijn gheseindt van mijns heren weghen aen her Robbrecht van Apeldoeren, hem te teerghelde ghegheuen x pl.

Item des sonnend. na Sente Wilbroerds dach enen bode gheseindt tot Zeyst, te doen segghen jnder kercken dat alle die ghene, die tijns sculdich sijn van Zeyst, die selen brenghen op Sente Maertijns auont op Zeyster brugghe, dien bode ghegheuen ij pl.

Item des saterd. na Sente Gregorijs dach gheseindt aen den scout vander Weyden, dat hi seggen soude jnder kercken dat jc comen soude ende vercoepen die smael tiende, dien bode ghegheuen v pl.

Item opten Palmen dach Dirc Steenken gheseindt aen Willem van Naeldewijc, met mijns heren brieue ende des maerscalcs brieue, om der slusen wil jnden Cortenhoeuen, hem ghegheuen viij pl. Item daer na doe Willems scout van Naeldewijc die sluse vmmer vyt hebben woude, doe tot twee tiden mijns heren brieue ende des maerscalcs gheseindt aen Willem van Naeldewijc tot Leyden, tot elker reysen hem ghegheuen j sch.

Item des dinxsd. na Sente Marcus dach enen bode gheseindt tot Zeyst om waghen te ghebieden, daer jc prouancie mede vûeren soude ter Eem, dien bode ghegheuen j½ pl.

Item des saterd. na Sente Jans dach ante portam Latinam, enen bode gheseindt op die Weyde aen den scout, dat hi jnder kerken dede segghen, dat jc comen soude om tghelt van den anderen daghe vanden tienden, hem ghegheuen v pl.

Item des manend. na Sente Seruaes dach enen bode gheseindt tAmersf. met enen brieue aen Reyner Keyl, hem ghegheuen iij pl.

Item des woensd. daer na enen bode weder gheseindt tAmersf. aen Reyner Keyl, met enen brieue van mijns heren weghen, iij pl.

Item des saterd. na Sente Bonifaes dach enen bode gheseindt tot Werconden, tot Odic ende tot Bunnic, te doen segghen jnder kercke dat jc des sonnend. daer na die winter gherst tiende vercoepen soude, dien bode iij pl.

Item des saterd. na Sente Odulfs dach enen bode tot Renen aen Jan van Dyest, dat hi jnder kerken soude doen segghen dat jc op Sente Jans dach die tiende tot Renen vercoepen soude, hem daer af v pl. Item van Renen enen bode tot Stoutenborch gheseindt ende seinde Thoenis minen soen gelt van Renen, den cost tot Stoutenborch mede te doen, dien bode ghegheuen v pl.

Item des vrid. na Sente Jans dach Baptist enen bode tAmersf.

gheseindt aen Reyner Keyl, dat hi overal daer omtrent soude doen segghen jnden kerken, dat jc des dinxsd. daer na die tienden van Emelant vercoepen soude tAmersf., dien bode iiij pl. *Item bi Reyner Keyl enen bode voert gheseindt tot alle kercken daer die tienden jn gheleghen sijn, als tot Bunscoten, ter Eem, tot Baerne, tot Zoes, tot Loesden ende tot Hoevelaken, daer te doen segghen jnder kercken dat jc des dinxsd. voersr. die tienden van Emelant vercoepen soude, dien bode ghegheuen, dat hi tot alle kercken ghinc, viij pl.* [1]).

Item des sonnend. na Sente Peters ende Sente Pauwels dach heren Mottoen ghegheuen tot theergelde, dat hi tot Ludic reedt, doe die biscop van Ludic doet was, xv sch. x pl. Item drie reysen gheseindt tAmersf. tot Loesden, tot Zoes ende tot Scerpenzel mijns heren brieue, dat niemant die roede tienden aenvaen en soude noch coepen, et en waer van mijns heren weghen, daer af ghegheuen vanden iij reysen j sch. vi pl.

Summa van desen blade xxiiij sch. vi½ pl.

Item op Sente Maertijns dach Translatio enen bode gheseindt tot Werconden, tot Odic ende tot Bunnic, te doen segghen jnden kercken dat jc des sonnend. na Sente Margrieten dach die tienden bouen die stat vercoepen soude tot Bunnic, daer af ghegheuen iiij pl. Item met mijns heren brieuen drien reysen gheseindt aen Willem van Naeldewijc tot Leyden, ende tot Creyensteyn vanden slusen, die twee reysen elc viij pl., ende die derde reyse ix pl., dat beloept minen heer half aen, dat js j sch. j gr. Item enen bode tot Vrouwen cloester ende tot Oestbroec gheseindt, te doen segghen jnden kerken, dat jc des sonnend. na der Apostel dach Divisio die tiende opte Bilt vercoepen soude, daer af ghegheuen ij pl. Item ter Eem enen bode met enen brieue aen Claes Dynaert om der tollen wil tot Bunscoten, daer af ghegheuen iij pl. Item desselfs daeghs enen bode gheseindt tot Stoutenborch om Wernaer den jaegher, dat hi tot Heesse comen soude, ende verwachten daer mijns heren metten honden, dien bode ghegheuen iij pl.

1) Doorgehaald.

Item des saterd. na Sente Margrieten dach enen bode tot Zeyst om waghen j pl. Item Jan van Sponden twee reysen gheseindt ter Eem om runder, hem daer af ghegheuen vi pl.

Item op Sente Jacobs auont enen bode gheseindt op die Weyde aen den scout, dat hi segghen soude jnder kercken, dat jc des sonnend. daer na die tienden op die Weyde vercoepen soude, dien bode ghegheuen vi pl.

Item des sonnend. doe jc metten heren van de vijf Goedshusen quam op die Weyde, doe verboet die raet van Oudewater dat wi niet vercoepen en conden.

Des manend. daer na enen bode aen den scout vander Weyden dat hi tUtr. comen soude, dien bode vi pl. *Item metten scout vander Weyden gereden ij reisen op die Weyde ende tot Oudewater, eer jc ghedeedinghen consten dat men die tienden vercoepen moest, tot Oudewater verteert jn die twee reysen metten raden van Oudewater viij sch., dats minen g. heer iij sch. x pl.* [1]). Item bi Reyner Keyl enen bode gheseindt tot Berneuelt, te doen segghen jnden kercken, dat jc dat hout coerne ontfaen woude, des woensd. daer naest comende, daer ment sculdich waer tontfaen, dien bode ghegheuen iiij pl.

Item des sonnend. na onser Vrouwen dach Natiuitas seinde mi mijn heer met enen brieue van gheloeue aen den scout ende ghebûeren van Zoes, hem te segghen van mijns heren weghen, dat mijn heer den Zoesdijc ghemaect wonde hebben, alsoe veer alse die dijc hem toe behoert, alsoe dat men te winter riden ende gaen mocht. Ende voert gheseindt tot Baerne met enen brieue van gheloeue, des ghelijcs te segghen den scout ende den ghebueren tot Baerne, dat si den Zoesdijc maken souden, alsoe veer als hi hem toebehoerde; ende bleef daer bi metten pander twee daghen, ende bat dien ghebûeren, dat si mijns heren dijc die hem toebehoerde mede te maken wouden, ende si maecten mijns heren dijc, ende jc was daer bi dat si den dijc maecten drie daghe, ende verteerde metten dat jc den goeden knapen solc tijt bier dede halen, dat se

1) Doorgehaald.

droncken doe se den dijc maecten, dat beloept te samen j sch. viij pl.

Item des sonnend. na Sente Mattheus dach seinde mijn heer mi Godevaert tot Zoes ende tot Baerne, omdat si den Zoesdijc nochtan niet al ghemaect en hadden, ende mijn heer beual mi twee dreyboem te doen maken ter Eem, die jc op dien tijt bestaedde aen Veeltken den timmerman, ende verteerde op die reyse j sch.

Summa van desen blade vi sch. v½ pl.

Summa van boden loen ende van boden teeringhen xlv sch. j½ pl.

Cost vanden renten te panden ende jnte crighen, ende die cost die ghedaen js, om dat register recht te maken bi mijns heren beuelen.

Dit js Godevaert vytgheuen vanden cost, die hi ghedaen heeft metten panderen, metten rechteren ende metten ghenen die hem holpen die renten panden ende jn crighen, ende die cost die daer op ghedaen js jnder tijt voerscr. Inden jersten

Des woensd. na Sente Victoers dach ghereden tot Odic met Claes den Leuwen den pander om die perde ende coye, die mi verwelcoert waren, ende anders daer te panden, ende was daer twee daghe ende verteerde metten pander ende metten scout j sch. ij pl.

Item des dinxsd. op Sente Symons ende Juden auont ghereden metten pander Claes den Leuwen, doe Ghisebr. Willems soen ghestoruen was, sijn perde ende coye te halen; ende had mede twee knecht, die die beesten leyden souden, ende was vyt j½ dach ende enen nacht, daer verteert j sch.

Item op Sente Maertijns auont ghereden op Seyster brugghe, om den tijns van Zeyst daer tontfaen, ende dat stroyelgelt, alsoe alst altoes ghewoenlijc js een rentmeyster daer te recht te setten metten panderen ende metten ghebûeren van Zeyst, daer verteert metten panderen ende verdroncken metten ghebûeren vi pl.

Item des sonnend. na Sente Maertijns dach, doe men den pacht ontfaen soude hebben vander Weyden, metten heren

vander vijf Goedshusen, doe en quamen die van Oudewater ende vander Weyden niet, ende die jn Hollant anders woenden die quamen ende betaelden hoeren pacht, die ander pacht bleef staen, ende moesten dat vervolghen met riden ende met vele boden, eer men dat ander gelt vanden pacht ghecrighen mochten, want her Splinter van Loenresloet had borgher van Oudewater ghevaen, daerom soe en liet die raet van Oudewater den pacht niet gheuen. Doet doe ghedeedight wert dat die van Oudewater wouden ghebenghen, dat men den pacht ontfaen mocht, doe leeght men enen anderen dach daer toe, dien pacht tontfaen. Ende daer wart verteert metten heren voersc. ende metten ghenen, die daer toe holpen den pacht ontfaen ende dat gelt kyesen, te samen gherekent tot desen twee tiden xij sch. viij pl., dat beloept half minen heer aen vi sch. iiij pl. Item Gherit Wittens knaep ghegheuen, dat hi dat gelt halp ontfaen, ij sch. viij pl., dits minen heer j sch. iiij pl.

Item des dinxsd. na Sente Maertijns dach ghereden tAmersf. den tijns daer tontfaen, ende den tijns van Loesden ende dat houtgelt, ende was daer tAmersf. ende tot Loesden tot saterd. toe, ende verteerde daer binnen dier tijt tAmersf., ende tot Loesden te samen buten der herberghen tAmersf. j sch. j pl.

Item des sonnend. op Sente Cecilien dach ghereden ter Eem, om dat tafelghelt daer tontfaen, ende vaer voert tot Bunscoten omdat tafelgelt daer tontfaen met Wouter van Haghenouwen den pander, ende pande daer aen der stat sidewinde ende pande daer die twee stuc lants, die ten onderpand staen voer dat tafelgelt van Hamertvelt; ende reedt weder tot Baerne, dien pacht te panden ende hoer tafelgelt, ende ontboet den borghermeyster van Emenesse, dat hi quaem ende betaelde dat tafelgelt, of jc soude daer comen ende pandent; ende was daer iij daghe metten pander ende verteerde jn dier reysen metten pander ende metten scout jn elker stat j sch. x pl.

Summa van desen blade xiij sch. iij pl.

Item voert ghereden tot Loesden, metten pander, ende pande daer dat ghebrec vanden tijnse, ende voert ghereden

tot Manderen, daer te panden den rogghe ende dat ghebrec vanden stroyelgelde van Zeyst, ende verteerde metten pander ende metten scout Euert Hubr. soen jn deser reysen j sch.

Item des manend. na Sente Lucien dach ghereden metten pander Claes den Leuwen tot Werconden, ende nam mede ij knecht totten panden te verwaren; ende pande daer van tienden, van pacht ende van hofgoede, ende was daer ij daghe eer jc ghedaen conde tot Werconden ende jn Langhebroec, ende verteerde daer metten pander ende met den scout ende metten ij knechten, die die pande tUtr. vûerden, als jc ghepandt had, te samen j sch. iiij pl. Item van daer voert ghereden tot Odic, ende pande daer metten scout vanden dorpe ende was daer enen dach ende enen nacht, ende verteerde daer metten scout, metten pander ende metten ij knechten te samen j sch. Item van daer voert ghereden tot Bunnic, tot Vechten ende tot Rijsebrug metten pander, ende nam mede den scout ende Heyn Weyden, die mi der lude lant wijsden, die daer gheen leuende beesten en hadden, ende jc pande daer van tienden van pacht ende van hofgoede, ende was daer meer dan twee daghe, ende verteerde daer metten gheselscap j sch. iij pl.

Item des sonnend. na Dertien dach gheuaren ter Weyden waert met eenre scuten, doe wart alsoe seer reghenen dat jc tot Hermalen bliuen moest al dien dach, ende verteerde daer metten pander Claes den Leuwen ende met ij scip knechten j sch. ij pl.

Item des anderen daeghs voert gheuaren op die Weyde om tghelt vander tienden, ende die lude daer manen die van pacht nochtan sculdich waren, ende was daer vier daghe, eer jc dat gelt ghecrighen conde, nochtan en had jcs tot dier tijt niet al, ende verteerde daer binnen dier tijt metten pander Claes den Leuwen met ij scipknechten, metten scout vander Weyden, ende anders vrienden van Oudewater ende vander Weyden, daer jc voer betaelde, vi sch. iij pl. Item doe wi weder tUtr. waert vûeren, doe was die wynt ons alsoe seer teghen dat middernacht was, eer wi jnder Tollen steghe cómen consten,

ende verteerden des nachts tot Wouter Plompen viij pl. Item die scipluden dat si mi op die Weyde vûerden ende weder brachten, j sch. iiij pl., dit beloept minen heer half aen, dat js iiij sch. viij½ pl.

Item op Sente Ponciaens dach ghereden tot Zeyst, om dat tafelgelt tontfaen ende den tijns, ende dat stroyelgelt te panden, ende reedt metten pander Scheuen van Renen voert tot Leersem ende ten Doerne, omdat stroyelgelt te panden, ende was daer ij daghe, ende verteerde metten pander j sch.

Item des sonnend. na Sente Agnieten dach ghereden tot Vechten, ende tot Rijsebrug die lude te panden, die mi jn die ander voer reyse verwilcoert hadden tghelt te brenghen tUtr., des so niet ghedaen en hadden, ende pande daer metten pander ende was daer enen dach, daer verteert metten pander, metten knechten, die die pande tot elker tijt tUtr. leydden, ende met Heyn Weyden x pl. Item van daer ghereden tot Werconden metten pander ende metten ij knechten die die pande verwaerden, ende pande daer van ouden afterstalle, als Ghisebr. vanden Rijn die pacht sculdich was van iij jaren, die jc niet ghecrighen en const, alsoe had hi sijn goet bewaert ende moest hem volghen jnt Goye, ende besette daer sijn goet ende moest daer winnen; ende had daer menighen dach om ghereden, ende menighwerf daghe af ghehouden, ende verteerde daer jnt Ghoye metten vrienden, die jc daer had op ghebeden ende mede jnt Ghoye ghereden, j sch. vi pl. Item tot Werconden jn dier reysen verteert jn twee daghen metten pander, metten scout ende metten twee knechten j sch. iij pl. Item van daer ghereden tot Odic om Heinr. goet vanden Rijn te besetten ende te panden, die doe ghestoruen was, ende dede al sijn perde ende coye driven tUtr., ende pande voert ghelt dat mi verwelcoert was tUtr. te brenghen, des si niet ghedaen en hadden, ende was daer ij daghe metter enleden, die jc daer had mettien dat Heinric ghestoruen was, ende verteerde daer metten scout vanden dorpe, metten pander ende metten ij knechten, die die pande

verwaerden ende solc tUtr. driuen, j sch. vi pl. Item van daer ghereden tot Bunnic, daer jc pande metten pander aen die ghene, die mi tgelt verwelcoert hadden jn die jerste reyse, ende was ij daghe, daer binnen verteert j sch. j pl.

Item op onser Vrouwen dach Purificatio ghereden tot Loesden, den rogghe te panden, ende was daer ij daghe, ende reedt voert metten pander Wouter van Haghenouwen den pacht te panden omtrent Stoutenborch enen dach, verteert jn desen ij daghen metten scout van Loesden, te samen j sch. iij pl.

Item des dinxsd. na Sente Aechten dach ghereden tAmersf. den tijns te panden ende metten luden te deedinghen van mijnre scout, die jc daer sculdich was van mijns heren weghen, ende sonderlinghe vander scout, die jc gheloeft hadde vander reysen, doe mijn heer tAmersf. ghereden was des vridages na Sente Ponciaens dach met alden heren; ende was daer tot taterd. toe, ende verteerde daer buten der herberghen j sch. ix pl.

Item des sonnend. na onser Vrouwendach Purificatio met Claes den Leuwen ghevaren op die Weyde, dat afterstal van den pacht te panden, ende dat afterstal vanden tienden, ende waren daer iij daghe ende verteerde daer metten scipluden v sch. vi pl., dat beloept minen heer half aen ij sch. ix pl.

Item des sonnend. na Sente Mathijs dach ghereden tot Loeric, om dat hofgoet te panden, ende voert jnt Ghoye den pacht te panden, daer verteert metten scout jnt Ghoye ende metten pander viij pl.

Item op Sente Gregorijs dach tot Bueren ghereden, om den pacht te boeren van Sente Peters misse ende te panden, ende was daer ende ter Eem ij daghe, ende verteerde metten pander x pl.

Item des sonnend. na Sente Gheertruden dach ghereden tot Vechten ende tot Rijsebrug, te manen van Sente Petersmisse van tienden, van pacht, van hofgoede, ende voert ghereden tot Werconden, daer mede te manen van tienden, van pacht ende van hofgoede, ende voert tot Odic te manen van tienden, van pacht ende van hofgoede; ende voert tot Bunnic, des-

ghelijcs ende was hierouer ij daghe met Claes den Leuwen, ende verteerde daer binnen j sch. ij pl.

Item des woensd. daer na gheuaren op die Weyde om de smaél tiende te vercoepen, ende ouer dat vercoepen te bier ghescenct viij pl., ende te legghelde ij sch. Item jn dier reysen verteert met Claes van Leuwen ende metten scipluden te samen ... Item den scipluden ghegheuen. Item opten Meidach ghereden ter Eems om tbrugghelt te verhûeren, te cost ende legghelt [1]).

Item des sonnend. na Sente Scruaes dach gheuaren op die Weyde met Claes vanden Leuwen, om tghelt vanden anderen daghe vanden tienden, ende was vyt iiij daghe. ende verteerde daer op die Weyde iiij sch. x pl. Item broet, bier ende keese mede ghevûert, coste iiij pl. Item den ij scipluden dat si ons daer vûerden ende weder brachten tUtr., j sch. vi pl., dit beloept minen heer half aen, dat js ij sch. iiij pl.

Summa van desen blade xv sch. vij pl.

Item des vrid. daer na ghereden tot Werconden, tot Odic, tot Bunnic ende tot Vechten, met Claes den Leuwen, te panden van Sente Peters misse, ende was vut ij daghe, ende allen jn desen dorpen te panden, of gheloeft te nemen vanden luden, ende verteerde metten rechteren van elken dorpe binnen dier tijt ij sch. vij pl.

Item des woensd. na Sente Vrbaens dach ghereden tot Werconden, om Jacob Dircss. soens goet te besetten met Claes den Leuwen, ende verteerde op dien tijt j sch. j pl.

Item in die Pinxster heylighe daghe ghevaren op die Weyde met Claes den Leuwen ende ij scipluden, om den afterstal te panden vanden tienden ende vanden pacht, ende was vyt iij daghe, verteert met anders onrade ij sch. iiij pl., ende den scipluden xvi pl., dats half minen heer ij sch. iiij pl.

Item des sonnend. na Sente Jans dach ontfinc jc den pacht vanden Dijepermye, van Nyencoep, van Zecvelt ende van Cameric tot heeren Jans tAmersf.; ende daer verteert metten ghenen, die mi holpen dat gelt ontfaen, tot ij maeltiden j sch.

1) Doorgehaald.

x pl. Item Gherit den wisseleer, dat hi mi holp dat gelt kyesen ende rekenen, hem ghegheuen j sch. iiij pl.

Item des dinxsd. na Sente Jacobs dach ghereden tot Vechten, tot Rijsebrug, tot Werconden, tot Odic ende tot Bunnic, ende besette al dat coerne opt lant, dat op Stichts lant stont, ende pande overal aen dat coerne, dat opt hof goet stont, ende op tStichts lant stont, daer jc aen tafteren was van mijns heren weghen, ende dede hem den aenvanc verbieden vanden coerne biden pander Claes van Leuwen, ende Claes dede hem allen die weet daer af, ende was hier om vyt j½ daghe, ende verteert op dien tijt j sch.

Item op onser Vrouwen dach Natiuitas met Claes den Leuwen bouen die stat ghereden, die lude voer minen heer te ghebieden van dat si dat coerne ghevûert hadden over besettinghe ende over pandinghe, ende verteert jn drie daghen die wi daer om vyt waren, tot Werconden viij pl., tot Odic v pl., tot Bunnic vi pl. ende tot Vechten v pl., maect ij sch.

Item op Sente Lambr. dach ghereden tot Zeyst om dat verken gelt ende dat weder gelt daer tontfaen, ende te panden dat verken gelt ende dat weder gelt ende alsulc ghebrec als jc daer had vanden rogghe, die men daer sculdich js, ende was daer ij daghe, verteert met Scheuen van Reuen den pander jn dier tijt viij pl. Item ghereden tot Bernevelt, daer men dat hout coern pleeght tontfaen, met Reyner Keyl, Herman vten Wyer, Wouter van Haghenouwen ende Evert Hubr. soen, ende verwachte daer dat hout coerne, ende si en brochtent niet; op die reyse voert ghereden aen Jan vanden Eesse ende had van hem gherne ghepandt ghehadt dat hout coerne, dat en mocht mi niet ghescien, als jc minen heer menichwerf seghede, ende verteerde op die reyse metten luden voerscr. ende jn een reyse daer te voeren j sch. x pl.

IIII. Summa van desen blade xiij sch. viij pl.

XI. Summa vanden renten te panden ende jnte crighen ende die cost die ghedaen js om dat register recht te maken, met-

ten panderen ende metten rechteren ende metten ghenen, die daer toe holpen, jn desen jaer lv sch. ij½ pl.

Vanden tienden te vercoepen ende die goede te verhûeren ende vyt te setten.

Dit js dat Godevaert vyt ghegheuen heeft van mijns heren weghen van Vtrecht, van cost die ghedaen js vanden tienden te vercoepen ende dat lant te verhûeren ende te bode daer af te sitten, van allen goeden te legghelde, over dat vercoepen te wijn, te bier ende tot anderen cost, die daer op ghedaen js. Inden jersten

Op Sente Gregorijs dach gheuaren op die Weyde, die smael tiende te vercoepen ende daer te bier ouer ghescenct, doe jc daer te bode ouer sat, viij pl., ende te legghelde ij sch. j pl., maect ij sch. ix pl. Item op desen tijt was jc ij daghe vyt met Claes den Leuwen ende den scipluden, ende had daer nochtan afterstal van pacht ende van tienden, daer verteert jn dier reysen op die Weyde ende des nachts jn die Tollensteghe, want jc daer alsoe laet quam dat jc jn die stat niet en mocht, te samen gherekent ij sch. viij pl. Item die bode op die Weyde ghegheuen ij pl. Item enen scipman metter scute, die mi daer vûerde ende weder bracht, j sch. ij pl.

Item tot Zoes ghereden om die voerweyde te verhûeren van den hoy made, ende te legghelde viij pl. Item te bier jn dat verhûeren ende te cost x pl.

Item opten Meye dach ghereden ter Eem, dat brugghelt te verhûeren ende sat daer af te bode metten borghermeysters van Bunscoten ende van Emenesse, ende te bier ghescenct voer dat verhûeren x pl., ende te legghelde ij sch., dat beloept minen heer half aen, dat js j sch. v pl. Item te cost op die reyse vi pl.

Item des sonnend. na Sente Bonifaes dach ghereden tot Bunnic, die winter gherst te vercoepen, ende vercoft alle die winter gherst tienden tot twee bloken bouen die stat, ende over dat vercoepen te legghelde tot beyden blocken ij sch. x

pl. Item te bier ghescenct over dat verkoepen j sch. ij pl. Item te cost, te samen x pl.

Item op Sente Jans auont ghereden tot Renen, die tiende te vercoepen, ende op Sente Jans dach sat jc te bode vanden tienden van Renen, ende te legghelde over dat vercoepen vi sch. vij pl. Item te cost sonder den wijn over dat vercoepen j sch. viij pl. Item den cost vanden wijn over dat vercoepen, die had jc op die tienden gheset.

Item des dinxsd. op Sente Peters en St. Pauwels dach ghereden tAmersf., die tienden van Emelant te vercoepen ende daer af te bode bi heren Scheuen van Zulen, Reyner Keyl ende anders mijns heren vriende, ende daer te legghelde vyt ghegheuen xij sch. iij pl. Item wijn jnder kercken ghescenct over dat vercoepen, als men pleeght te doen wanneer men die tienden van Emelant vercoept, vi sch. x pl. Item den coster vander kercken, omdat men jnder kercken die tienden vercoept een quaert wijns, des heren bode j mengel wijns, der stat ij boden elc j mengel, den coster van Loesden een mengel wijns, Claes Staert iij pl., ende Symon ij pl., dat hi allen die stat om ghinc ende riept dat men te bode saet vanden tienden jn Emelant jnder kercken, dat beloept j sch. vij pl. Item verteert op dien tijt met heren Scheuen, Claes van Loenen, Ghijsb. Reyners soen, Wouter van Haghenouwen, Reyner Keyl ende Tydeman Auen soen, te samen ij sch. x pl. Item daer na ghereden met Wouter van Haghenouwen tot Scerpensel, om de roede tiende te vercoepen, want opten dach doe jc totten tienden sat van Emelant te vercoepen, doen en const jc die roede tiende niet vercoepen, ende verteerde tot Scerpensel jn twee reysen j sch. ix pl.

I. Summa van desen blade xlix sch. vi pl.

Des sonnend. na Sente Margrieten dach ghereden tot Bunnic, om die tienden bouen die stat te vercoepen, ende sat daer af te bode bi heren Jan van Rynesse van alden tienden, ende te legghelde over dat vercoepen xij sch. x pl. Item te bier over dat vercoepen j sch. iiij pl. Item te cost op dien tijt j sch. ij pl.

Item des sonnend. na der Apostel dach Diuisio ghegaen op die Bilt, ende sat daer te bode over die tiende, ende vyt ghegheuen over dat vercoepen j sch. ij pl. Item te bier ghescenct over dat vercoepen vi pl. Item te cost op die Bilt vij pl.

Item des sonnend. na Sente Jacobs dach ghereden metten heren vanden vijf Goedshusen tUtr. ende Claes den Leuwen op die Langheweyde, ende die tienden te vercoepen vander Rugherweyden, vander Langherweyden ende vanden Cortenhoenen, ende saten daer af te bode metten heren; doe seinde die raet van Oudewater daer hoeren bode, ende deden verbieden dat die tienden niemant coepen en dorst, ende moesten tUtr. weder riden onvercoft, doe wart daer na ghedeedinght, dat wie des sonnend. na onser Vrouwen dach Assumpcio weder reden op die Langhe weyde ende saten doe te bode vanden tienden ende vercoften, daer te legghelde vyt ghegheuen biden heren xij sch. iiij pl., dat beloept minen heer half aen, dat maect vi sch. ij pl. Item den bode vander Weyden ghegheuen ij pl. Item te cost, want wi twee reysen op die Weyde moesten riden eer wi vercoepen mochten, ende saten te bode totten tienden tot elker reise, die cost beloept te samen boven dat op die tienden gheset wart, dat minen heer aen beloept ij sch. ij pl. Item bi Dirc van Delf den tolnaer tUtr. verhûerde jc die tollen te Gheyn ende ter Nuwervaert, ende sat daer af te bode opt gruythuys, daer af vyt ghegheuen tot legghelde bi den seluen Dirc vi sch. viij pl. Item den gheswoeren vanden gruythuse elc j mengel wijns, maect vanden vier gheswoeren viij pl. Item ghescenct over dat verhûeren iij take wijns, die take viij pl., maect ij sch. viij pl. Item den bode diet jnden kercke dede segghen, dat jc die tollen verhûeren woude, hem ghegheuen iiij pl. Item Dirc van Delf ghegheuen, als hi pleeght te hebben, j sch.

II. Summa van desen blade xxxvij sch. v pl.

XII. Summa vanden tienden te vercoepen, dat lant te verhûeren ende vyt te setten, ende van allen goede te legghelde

over dat vercoepen ende verhûeren, te wijn, te bier ende tot anderen cost, die daeraen ghedaen js, lxxxvi sch. xv pl.

Torf.

Dit js vytgheuen Godevaerts voerscr. van mijns heren weghen van Vtrecht, van torf. Inden jersten

Des dinxsd. na Sente Lucien dach 1 tael torfs, dat tal x Holl., maect ij sch. vij pl. ½ gr. Item dien torf te draghen iiij pl.

Item des woensd. daer na bi Gheryt Spronc enen waghen torf, die had xix tal torfs, dat tal ix Holl., maect x½ pl. ij Holl.

Item des donred. daer na enen waghen, daerop was xxiiij tael torfs, dat tal x Holl., maect j sch. iij pl.

Item des saterd. daer na ij waghen torfs, die ij waghen clc ix pl., ende die derde waghen xv pl., maect ij sch. ix pl. Item noch een waghen torf xxiiij tael torfs, dat tal j gr., maect j sch.

Item des sonnend. op Sente Thomaes auont enen waghen torfs xxiiij tael torfs, dat tal x Holl., maect j sch. iij pl.

Item des manend. op Sente Thomaes dach enen waghen torfs xxij tael, dat tal x Holl., maect j sch. j pl. j½ gr.

Item des woensd. iiij waghen torfs, die waghen om viij pl. maect ij sch. iiij pl.

Item des manend. na Kersdach lvi tael torfs, dat tal x Holl., maect ij sch. xi pl. Van dien torf te draghen ij pl.

Item des dinxsd. daer na xxxvi tael torfs, dat tal j½ gr., maect ij sch. iij pl. Item die torf te draghen ij pl.

Item des woensd. xxx tael torfs, dat tal j½ gr., ende te draghen ij pl., maect ij sch. j gr.

Item des donred. opten Jaers auont xlv tael torfs, dat tal j½ gr., ende te draghen iij pl., maect iij sch. j½ gr.

Item des saterd. daer na xxxiiij tael torfs, dat tal x Holl. ende te draghen j½ pl., maect j sch. x pl. j½ gr.

Item des manend. daer na lvi tael torfs, dat tal x Holl., ende te draghen ij pl., maect iij sch. j pl.

Item des saterd. na Dertien dach xlviij tael torfs, dat tal ix Holl., ende te draghen ij pl., maect ij sch. v pl.

Item des dinxsd. daer na xlvi tael torfs, dat tal viij½ Holl., ende te draghen ij pl., maect ij sch. ij pl. vij Holl.

I. Summa van deser siden xxxiiij sch. j pl. ij Holl.

Item des woensd. op Sente Ponciaens auont xlviij tael torfs, tal ix Holl., ende te draghen ij pl., maect ij sch. v pl.

Item des woensd. na Sente Mathijs dach voer meyster Philips, om torf metten draghen ij sch.

Item des woensd. op Sente Gheertruden dach xlix tael torfs, tal x Holl., ende te draghen ij pl. vi Holl., maect ij sch. ix pl.

Item des donred. daer na xxxiij tael torfs, tal ix Holl., ende te draghen ij pl., maect j sch. viij pl. ix Holl.

Item des vrid. xlv tael torfs, tal x Holl., ende te draghen ij pl., maect ij sch. vi pl. ij Holl.

Item des saterd. daer na xxix tael torfs, tal x Holl., ende te draghen ij pl., maect j sch. viij pl. ij Holl.

Item des woensd. na Sente Jorys dach liiij tael torfs, tal ix Holl., ende te draghen ij pl., maect ij sch. ix pl. vi Holl.

Item des donred. xxiiij tael torfs, tal j½ gr., ende te draghen j pl., maect j sch. j pl.

Item des vrid. daer na xxxvi tael torfs, tal j gr., ende te draghen ij pl., maect j sch. viij pl.

Item des woensd. na sHeylichs Cruys dach Invencio lvi tael torfs, tal j gr., ende te draghen ij pl., maect ij sch. vi pl.

Item des saterd. na Sente Jans dach ante portam Latinam xxxix tael torfs, tal ix Holl., ende te draghen ij pl., maect ij sch. vij br. j½ Holl.

Item des sonnend. na Sente Seruaes dach xlviij tael torfs, tal ix Holl., ende te draghen ij pl., maect ij sch. v pl.

Item des dinxsd. daer na xlv tael torfs, tal ix Holl., ende te draghen ij pl., maect ij sch. iij pl. v Holl.

Item des donred. xli tael torfs, tal ix Holl., ende te draghen ij pl., maect ij sch. j pl. j Holl.

II. Summa van deser side xxxij sch. j gr. iij½ Holl.

Item des saterd. daer na xlviij tael torfs, tal ix Holl., ende te draghen ij pl., maect ij sch. v pl.

Item des sonnend. na Cantate xxxij tael torfs, tal ix Holl., ende te draghen ij pl., maect j sch. viij pl.

Item des dinxsd. daer na, doe men die crucen droech, xliiij tael torfs, tal viij½ Holl., ende te draghen ij pl., maect ij sch. j pl. iij br.

Item des vrid. 1 tael torfs, tal viij½ Holl., ende te draghen ij pl., maect ij sch. iiij½ pl. j Holl.

Item des dinxsd. daer na lxvi tael torfs, tal j gr., ende te draghen ij pl., maect ij sch. xi pl. Item doen grauen xiij dachwerc torfs, elc dachwerc xvi pl., maect xvij sch. iiij pl. Item dien torf te stuken ende te ringhelen, elc dachwerc v pl., maect v sch. v pl.

Item des saterd. na Sente Odulfs dach xxi tael torfs, dat tal j gr., ende te draghen j pl., maect xi½ pl.

Item des woensd. op Sente Jans auont Baptist xlix½ tal torfs, dat tal j gr., ende op te draghen ij pl., maect ij sch. ij pl. j½ gr.

Item des saterd. xlviij tael torfs, elc tal j gr., ende op te draghen ij pl., maect ij sch. ij pl.

Item des woensd. na Sente Peters ende Sente Pauwels dach xliiij½ tal torfs, dat tal j gr., ende den torf op te draghen ij pl., dat maect ij sch. ½ gr.

III. Summa van deser siden xli sch. vij pl. vij Holl.

Item des dinxsd. na Sente Martijns dach Translatio, xliiij½ tal torfs, dat tal j gr., ende den torf te draghen ij pl., dat maect ij sch. ½ gr.

Item des saterd. na Sente Bartholomeus dach xlvij tael torfs, metten draghen te samen ij sch. iiij pl.

Item des woensd. op onser Vrouwen dach Natiuitas xlviij tael torfs, tal j gr. ende j pl. meer jnden hoop, maect ij sch. j pl. Item dien torf op te draghen iiij pl.

Item des donred. na Sente Matheus dach xxxviij tael torfs, elc tal j gr., maect j sch. vij pl. Item dien torf op te draghen iij pl.

Item tot drien tiden binnen desen jaer voer meyster Jan van Hockelem, tot elker tijt een scoude torfs, die scoude ij sch. ij pl., maect vi sch. vi pl. Item dien torf op te draghen, elken scoude iij pl., maect ix pl.

IIII. Summa van deser siden xv sch. x pl. j½ gr.

XIII. Summa vanden torve cxxiij sch. vij½ pl. j d.

Die cost tot Stoutenborch ter coeken.

Dits die cost tot Stoutenborch, die beghint des sonnend. na Sente Gregorijs dach te merghentide, doe reden een deel van mijns heren ghesinde vanden Eem tot Stoutenborch, doe mijn heer van Oucrijsel ter Eem comen was, ende mijn heer reedt naden eten tot Stoutenborch, ende soe js dit die cost totter coeken, die jc Godevaert voers. vyt ghedaen hebbe van den jaer voerscr. ende tot Dertien dach daer na, jnden jaer lxxix.

Inden jersten twee cabeliauwe vander Eem gheseindt tot Stoutenborch, die costen ij sch. Item bi Thomaes minen soen gheseindt van Vtr. ij cabbeliauwe tot Stoutenborch, die costen ij sch. Summa iiij sch.

Des manend. daer na tAmersf. ghecoft bij Thomaes den ooc lxvij braessem ende ij ael, te samen om vij½ sch. Summa vij½ sch.

Des dinxsd. tAmersf. om snoec ende braessem v sch. ij pl. Item een vierdel ponts pepers iiij pl. Item een vierdel ponts ghengheners vi pl. Item een loet soffraen vij pl. Item om heerinc ende buckinc viij pl. Summa vij sch. iij pl.

Des woensd. op Sente Gheertruden dach om snoec ende braessem vi sch. ij pl. Item om heerinc ende buckinc j sch. vi½ pl. Op desen dach na den eten reedt mijn heer tUtr., ende die perde ende die paedsen ende een deel vanden ghesinde quamen weder tot Stoutenborch. Summa vij sch. viij pl. j gr.

Des donred. bi Reyner Keyl om ael vij pl. Item cabbeliauwe j sch. ij½ pl. Item c heerincs j sch. j pl. Item ije buckincs j sch. ij pl. Item teghen Jacob Eerst soen ij mud witter erwiten, dat mud xxiij pl., maect iij sch. x pl. Item een mud groenre erwiten ij sch. viij pl. Summa x sch. vi pl. j gr.

Des vrid. om snoec ende braessem voer tghesinde ij sch. iij pl. Item van Vtr. gheseindt iiij cabbeliauwe iij sch. x pl. Item van Jan Walmer ij meesen buckincs, die her Heinr. betaelde. Summa vi sch. j pl.

Summa vandes sonnend. na Sente Gregorijs dach tot des saterd. toe na Sente Gheertruden dach xxxvi sch. ij½ pl.

Dits dander weke vander jerster maent.

Des sonnend. na Sente Gheertruden dach om braessem ende posch j sch. x pl. Item op desen dach vûerde men die perde tUtr. Summa j sch. x pl.

Des manend. daer na van Vtr. gheseindt tot Stoutenborch een pont ghengheners, coste j sch. viij pl. Item iiij loet soffraens, dat loet vi pl., maect ij sch. Item om loec ij pl. Item bi Reyner Keyl om visch iij sch. Summa vi sch. x pl.

Des dinxsd. om cleyn visch ende xxiiij braessem j sch. iiij pl. Item iij cabbeliauwe iij sch. iij pl. Summa iiij sch. vij pl.

Des woensd. op onser Vrouwen dach Annunciatio xxiiij braessem ende posch j sch. vi pl. Item vij snoec j sch. iiij pl. Item teghen Lucaert een vat heerincs viij½ sch. Summa xi sch. iiij pl.

Des vrid. daer na braessem ende posch j sch. v pl. Item bi Reyner Keyl om snoec viij pl. Summa ij sch. j pl.

Des saterd. van Vtr. gheseindt lxxv ruwer scotelen vij½ pl. Item xlij spauwerts om x pl. Item xi groeter platelen xi sch. Summa ij sch. iiij pl. j gr.

II. Summa van des saterd. na Sente Gheertruden dach tot des saterd. toe na onser Vrouwen dach Annunciatio xxix sch. j gr.

Dits die derde weke vander jerster maent.

Des sonnend. na onser Vrouwen dach Annunciatio om snoec, braessem ende posch ij sch. vi pl. Item ij pont vighen ende ij pont rosinen v pl. Item van Vtr. gheseindt xx pont vighen, dat pont vij br., maect j sch. v½ pl. Item vij pont mandelen, dat pont ij pl., maect j sch. ij pl. Item ij pont bruyns sukers, dat pont viij pl., maect j sch. iiij pl. Item een pont wits sukers ende een vierdel ponts, dat pont xvi pl.,

maect j sch. viij pl. Item j½ pont pepers, dat pont xiiij pl., maect j sch. ix pl. Item een pont ghengheners j sch. vi pl. Item xiiij loet galigaens, elc loet vij pl., maect viij sch. ij pl. Summa xix sch. xi½ pl.

Des manend. om snoec ende scollen j sch. xi pl. Summa j sch. xi pl.

Des dinxsd. om snoec, posch ende scollen ij sch. vi pl. Item ij pont rosinen iij pl. Summa ij sch. ix pl.

Des woensd. om braessem ende posch j sch. ij pl. Summa j sch. ij pl.

Des vrid. om cabbeliauwe viij pl. Item iij ellen stamijns Vtr. gheseindt vi pl. Item om heerinc x pl. Summa ij sch.

Des saterd. ij cabbeliauwe ende sel, te samen iiij sch. j pl. Summa iiij sch. j pl.

III. Summa van des saterd. na onser Vrouwen dach Annunciatio tot des saterd. toe op Sente Ambrosius dach xxxi sch. x½ pl.

Dits die vierde weke vander jerster maent.

Des sonnend. als men singht Judica, om snoec, sel ende braessem ij sch. iij pl. Item van Vtr. gheseindt iiij cabbeliauwe, elc xiiij pl., maect iiij sch. viij pl. Item v kannen olijs, elc kanne xv pl., maect vi sch. iij pl. Summa xiij sch. ij pl.

Des dinxsd. om braessem ende posch j sch. iij pl. Item teghen den woensd. om visch j sch. j pl. Summa ij sch. iiij pl.

Des donred. om snoec ende voerne j sch. vi pl. Summa j sch. vi pl.

Des vrid. braessem ende posch j sch. vij pl. Item iiij pont vighen iiij pl. Item ij pont rosinen iij pl. Item appel j½ pl. Summa ij sch. iij½ pl.

Des saterd. posch ende voerne viij pl. Item om buckinc viij pl. Item om heerinc x pl. Summa ij sch. ij pl.

IIII. Summa van des saterd. na Sente Ambrosius dach tot des saterd. toe opten Palmen auont xxi sch. v½ pl.

Summa vander jerster maent cxviij sch. vij pl.

Des sonnend. opten Palmen dach tAmersf. om heerinc viij pl. Item braessem, snoec en posch j sch. iiij pl. Item

van Vtrecht een vat heerincs, coste ix sch. ix pl. Item bi Reyner Keyl ij^{c} buckincs om j sch. viij pl. Summa xiij sch. v pl.

Des manend. c ruwer scotelen x pl. Item ½^{e} spauwerts j sch. vi pl. Item ½ scepel appel vij pl. Item loec ende ayuun v pl. Item xij pont vigben, tpont vij br., maect x½ pl. Item xvi pont rosinen, tpont iij gr., maect j sch. Item j½ ellen haren iij pl. Item ij pont ghengheners, tpont xviij pl., maect iij sch. Summa ix sch. v½ pl.

Des Scortel woensd. snoec ende braesem j sch. vi pl. Summa j sch. vi pl.

Des Witten donred. snoec, carper ende sel jnder jaleyen iij sch. Item scollen ende poech j sch. iiij pl. Summa iiij sch. iiij pl.

Des Goeden vrid. om voerne vi pl. Item een mande j pl. Item van haueren gort te maken j pl. Summa viij pl.

Des saterd. opten paesch auont om snoec ende ander visch j sch. vi pl. Summa j sch. vi pl.

I. Summa vandes saterd. opten Palmen auont tot des saterd. toe opten Paesch auont xxx sch. x½ pl.

Dits dander weke vander ander maent.

Des sonnend. opten Paesch dach viij maten boteren om j sch. ½ gr. Item iij eerden pot, saus jn te maken, ende ij lepel j pl. ½ gr. Item iij^{e} eyer j sch. Item een ghesouten ghans iij½ pl. Item van Vtr. gheseindt ij lammer, elc xx pl., maect iij sch. iiij pl. Item om saus cruyt iij pl. Item ij hennen om iiij pl. Item xxij jonghe hoenre elc ij½ gr., maect ij sch. iij½ pl. Item vanden coster van Loesden iiij^{e} eyer, dat c iiij pl., maect j sch. iiij pl.

Item des donred. bi Reyner Keyl een lam ende een vierdel van enen scaep, te samen om j sch. x pl. Summa xi sch. ix½ pl.

Des vrid. daer na bi Gheertruden vander Bilt vi maten boteren, elc iij gr., maect ix pl. Item enen eerden pot, verkens smout jn te doen, j pl. Item Jan Ent om visch j sch. Summa j sch. x pl.

Des saterd. braesem ende baerse j sch. ij pl. Item om een mostaert vaetken bi Rucop iiij pl. Summa j sch. vi pl.

II. Summa vandes saterd. opten Paesch auont tot des saterd. toe na Paeschen xv sch. j½ pl.

Dits die derde weke vander ander maent.

Des sonnend. opten Beloeken Paesch dach bi Reyner Keyl een lamme ende een vierdel van enen scaep j sch. x pl. Summa j sch. x pl.

Des manend. daer na teghen den coster van Loesden ije eyer viij pl. Item om een eerden kanne j gr. Item viij mengel edics, dat mengel vi Holl., maect iij pl. Summa xi½ pl.

Des vrid. opten Meys auont braessem, carper ende baerse j sch. x pl. Item teghen Gher. Borren een mud mostaerts saets, Amersf. maet, iij sch. Item iiij vierdel boteren, dat vierdel v½ gr., maect xi pl. Item een half vaet edics j sch. iij pl. Summa vij sch.

Des saterd. opten Meyen dach eyer iiij pl. Item om meyvisch j sch. iiij pl. Summa j sch. viij pl.

III. Summa vandes saterd. na Paeschen tot des saterd. toe na Meye dach, dats na Sente Philips ende Sente Jacobs dach, xi sch. v½ pl.

Dits die vierde weke vander ander maent.

Des sonnend. op sHeylichs Cruys auont Invencio een lamme j sch. Summa j sch.

Des woensd. na sHeylichs Cruys dach Inventio om eyer iiij pl. Item om boter vi pl. Item Goeswijn Scriuer van vischen j sch. j pl. Summa j sch. xi pl.

Des donred. op Sente Jans dach ante portam Latinam, quamen die perde tot Stoutenborch ende bleuen daer tot des saterd. toe naden eten.

Des vrid. daer na ende des saterd. om meyvisch ij sch. iiij½ pl. Item om eyer vi pl. Des saterd. vûerde men die perde tUtr. Summa ij sch. x½ pl.

IIII. Summa vandes saterd. na Sente Philips ende Sente Jacobs dach tot des saterd. toe na sHeylichs Cruys dach Inventio, v sch. ix½ pl.

Summa vander ander maent lxiij sch. iij pl.

Dits dierste weke vander derder maent.

Des sonnend. na Sente Jans dach ante portam Latinam viij hoenre, tstuc ij½ gr., maect x pl. Summa x pl.

Des woensd. op Sente Pancraes dach, snoec, carper ende baerse j sch. iij pl. Item c eyer iiij pl. Summa j sch. vij pl.

Des vrid. ende des saterd. om baerse ende braessem j sch. xi pl. Item c eyer iiij pl. Item om comijn j pl. Item om boter iiij vierdel, dat vierdel v½ gr., maect xi pl. Des saterd. quamen die perde tot Stoutenborch. Item ghesponden ael vi pl. Summa iij sch. ix pl.

I. Summa vandes saterd. na sHeylichs Cruys dach Inventio tot des saterd. toe na Sente Seruaes dach vi sch. ij pl.

Dits dander weke vander derder maent.

Des sonnend. na Sente Servaes dach, dats Cantate, x hoenre, tstuc ix br., maect xi pl. ½ gr. Item een half vat edics j sch. iij pl. Item die edic te vūeren ij pl. Summa ij sch. iiij pl. ½ gr.

Des woensd. daer na c eyer iiij pl. Item een vierdel boteren iij pl. Item ghesponden ael vi pl. Summa j sch. j pl.

Des vrid. om meyvisch ende witinc j sch. viij pl. Item ij^{e} eyer viij pl. Item ij vierdel boteren vi pl. Item van Vtr. gheseindt c corf heerincs vij½ pl. Item een vierdel meyvisch j sch. iij pl. Summa iiij sch. viij½ pl.

II. Summa van des saterd. na Sente Servaes dach tot des saterd. toe na Cantate viij sch. j pl. j½ gr.

Dits die derde weke vander derder maent.

Des sonnend. daer na een lamme j sch. ij pl. Summa j sch. ij pl.

Des manend. als men die cruysen draeght ij^{e} eyer x pl. Item iij vierdel boteren ix pl. Item van Vtr. gheseindt een mande meyvisch ij sch. ij pl. Item een mande corf herincs j sch. viij pl. Summa v sch. v pl.

Des woensd. om snoec j sch. j pl. Summa j sch. j pl.

Des donred. op ons Heren Hemelvaerts dach een lamme j sch. iij pl. Item om aes totten voghelen j pl. Summa j sch. iiij pl.

Des vrid. ende des saterd. ij^{c} eyer x pl. Item ij vierdel boteren vi pl. Item ghesponden ael x pl. Summa ij sch. ij pl.

III. Summa van des saterd. na Cantate tot des saterd. toe na ons Heren Hemelvaerts dach x sch.

Dits die vierde weke vander derden maent.

Des sonnend. na ons Heren Hemelvaerts dach iiij hoenre v pl. Summa v pl.

Des manend. daer na van Vtr. ½ coe vi sch. Item een lamme viij pl. Item een henne ij pl. Item een vierdel van enen lamme iij pl. Summa vij sch. j pl.

Des woensd. daer na c eyer v pl. Item ghesponden ael x pl. Summa j sch. iij pl.

Des donred. daer na quam die hoefmeyster Thomas die coc ende anders mijns heren ghesinde met mijns heren perden tot Stoutenborch.

Des vrid. bi Reyner Keyl om ael xx pl. Item c eyer v pl. Summa ij sch. j pl.

Des saterd. opten Pinxster auont, dat was op Sente Bonifaes dach, om ael j sch. viij pl. Item heerinc iiij pl. Item eyer iiij pl. Summa ij sch. iiij pl.

IIII. Summa van des saterd. na ons Heren Hemelvaerts dach tot des saterd. toe opten Pinxster auont xiij sch. ij pl.

Summa vander derder maent xxxvij sch. v pl. j½ gr.

Dits dierste weke vander vierder maent.

Des sonnend. opten Pinxster dach van Amersf. dat Glorye vyt dede een scaep ende een lamme v sch. Item iiij ganse j sch. viij pl. Item iiij capoen ij sch. viij pl. Item desselfs daeghs van Vtr. een coe vi½ sch. Item ij scaep iiij sch. Item iij lammer ij sch. Summa xxij sch. x pl.

Des dinxsdages daer na van Vtr. runtvleysch vi sch. viij pl. Item ij hamel iiij sch. Item iij lammer ij sch. Item ij hoenre ij pl. Summa xiij sch. x pl.

Des woensd. van Vtr. gheseindt iiij^{c}lxxx droegher scoellen, costen metten waghehûer viij½ sch. Op desen dach ten jersten eten quam mijn heer tot Stoutenborch van Duersteden ende

met hem heer Jan van Rynesse, her Ghisebr. van Herdenbroec, her Heinr. Scriver, ende Scheuen van Lyenden qnam tot minen heer, ende na den eten reden her Jan, her Ghisebr., her Heinr. ende mijn heer bleef tot Stoutenborch. Item tAmerf. ghecoft teghen den jersten eten bi Thomas den coc ij^{c} heerincs, dat c x pl., maect j sch. viij pl. Item paline v pl. Item om eyer ix pl. Item vij maten boteren, die maet iij gr., maect x½ pl. Summa xij sch. ij½ pl.

Des donred. vij hoenre vij pl. Op desen dach na den eten reedt mijn heer ter Eem ende voert Overyssel tot Deuenter, ende doe bleef tot Stoutenborch her Mottoen, die hoefmeyster, oude Heyn, Johannes die coc, ende Rutgher van Doernic quam weder tot Stoutenborch, ende mijns heren perde ende tghesinde quamen tot Stoutenborch, ende mijn heer vder ouer met enen cleynen ghesinde. Summa vij pl.

Des vrid. iiij vierdel boteren vi pl. Item om eyer ij pl. Item om sel j sch. viij pl. Summa ij sch. iiij pl.

Des saterd. op Sente Odulfs dach om eyer v pl. Item een vierdel boteren j½ pl. Item paeldringh v pl. Summa xi½ pl.

I. Summa van des saterd. opten Pinxster auont tot des saterd. toe op Sente Odulfs dach lij sch. ix pl.

Dits die ander weke vander vierder maent.

Des sonnend. opten beloeken Pinxster dach, dat was des sonnend. na Sente Odulfs dach, van Vtr. een ½ coe gheseindt coste vij sch. Item ij scaep, tstuc ij sch iij gr., maect iiij sch. iij pl. Item ij hoenre ij pl. Summa xi sch. v pl.

Des manend. ix hoenre ij pl. Summa ix pl.

Des dinxd. iij ganse, elc v gr., maect vij½ pl. Item iiij hoenre iiij pl. Summa xi½ pl.

Des donred. op sHeylichs Sacraments dach ij ganse v pl. Item iiij hoenre iiij pl. Item van Vtr. gheseindt ij hamel, tstuc ij sch., maect iiij sch. Item ruwe scotelen, item spauwerts vter coeken tUtr. gheseindt. Summa iiij sch. ix pl.

Des vrid. na sHeylichs Sacraments dach quam mijn heer vander Eem tot Stoutenborch na den eten, ende des auonts

reedt mijn heer tUtr. met luttel ghesins, ende die hoefmeyster bleef tot Stoutenborch metten perden thent des saterd., doe vŭerde hi die perden tUtr. Ghecoft iiij maten boteren vi pl. Item om eyer xi pl. Item van Vtr. gheseindt ij tal heerincs, dat tal xiij pl., maect ij sch. ij pl. Item j½ᶜ plag aels ij sch. Summa v sch. vij pl.

II. Summa van des saterd. op Sente Odulfs dach tot des saterd. toe na sHeylichs Sacraments dach xxiij sch. ix½ pl.

Dits die derde weke vander vierder maent.

Des sonnend. na sHeylichs Sacraments dach van Vtr. gheseindt ½ coe coste vij sch. Item ij hamel, tstuc ij sch., maect iiij sch. Item een gans ij½ pl. Item een kerre, die dese provancie bracht tot Stoutenborch, vij pl. Summa xi sch. ix½ pl.

Des manend. iij hoenre, elc vij br., maect ij½ pl. ij Holl. Item een half vat edics j sch. iij pl. Summa j sch. v½ pl. ij Holl.

Des dinxsd. iiij hoenre, elc vij br., maect iij½ pl. Summa ij½ pl.

Des woensd. nichi.

Des donred. op Sente Jans dach Baptist een gans ij½ pl. Item des auonts had mijn heer ontboden dat hi tot Stoutenborch comen soude, ende die spise was daer teghen ghereydt, ende mijn heer en quam niet, gecoft bi Cuylken xiiij hoenre om j sch. ij pl. Summa j sch. iii½ pl.

Des vrid. iiij maten boteren vi pl. Item om eyer j pl. Op desen dach quam Hoefnaghel metten perden ende bleef tot Stoutenborch thent des dinxsd. op Sente Peters ende Sente Pauwels dach. Summa vij pl.

Des saterd. om eyer vi pl. Summa vi pl.

III. Summa van des saterd. na sHeylichs Sacraments dach tot des saterd. toe na Sente Jans dach Baptist xvi sch. ij Holl.

Dits die vierde weke vander vierder maent.

Des sonnend. na Sente Jans dach te midde somer nichi.

Des manend. op Sente Peters ende Sente Pauwels dach auont om plag ael x pl. Item iiij paer cabbelianwes hoefde, dat paer iij gr., maect vi pl. Item ij vierdel boteren vi pl. Item om eyer vij pl. Summa ij sch. v pl.

Des dinxsd. op Sente Peters ende Sente Pauwels dach iiij hoenre iij pl. Summa iiij pl.

Des donred. quam mijn heer tot Stoutenborch van Vtr. na den eten, op dien tijt vanden runtvleysch gheten dat van Broeclede quam in eenre tonnen. Item een scaep vanden viij scapen, die van Broeclede tUtr. quamen ende voert tot Stoutenborch quamen. Ghecoft teghen den auont xij hoenre om j sch. Summa j sch.

Des vrid. van Amersf. een mande corf heeringhs ij sch. vij pl. Item ix maten boteren, elc iij gr., maect j sch. j½ pl. Item om eyer x pl. Item om eyer x pl. Item om visch j sch. j pl. Des daeghs van Vtr. gheseindt een mande corf heeringhs iij sch. Item een mande scollen j sch. viij pl. Item op plag ael ij sch. vi pl. Item om zeehaen viij pl. Item om hauwen v pl. Item een deel corf heeringhs van Vtr. vter coeken gheseindt. Item c ruwer scotelen ende lx spauwerts gheseindt van Vtr. vter coeken. Summa xiij sch. x½ pl.

Des saterd. vi maten boteren ix pl. Item om een hancvat j pl. Summa x pl.

IIII. Summa van des saterd. na Sente Jans dach tot des saterd. toe na Sente Peters ende Sente Pauwels dach xviij sch. v½ pl.

Summa vander vierder maent cxi sch. ij Holl.

Dits dierste weke vander vijfter maent.

Des sonnend. daer na op Sente Maertijns dach Translatio van Vtr. een coe om xiiij sch. Item ij hamel elc ij sch., maect iiij sch. Item xij hoenre j sch. Summa xix sch.

Des manend. daer na vij maten boteren, elc maet iij gr., maect x½ pl. Item om eyer j½ pl. Item xix hoenre, elc j pl., maect j sch. vij pl. Item van Vtr. een pont pepers j sch. ij pl. Item iiij loet soffraens, dat loet vi pl., maect ij sch. Item ½ vat edics j sch. iij pl. Op desen dach naden eten reedt mijn heer tUtr. Summa vij sch.

Des dinxsd. na Sente Maertijns dach Translatio van Vtr. een coe gheseindt, coste x sch. Item ij scaep, tstuc xvi pl., maect ij sch. viij pl. Item iij hoenre iij pl. Summa xiij sch. xi pl.

Des donred. iiij hoenre iiij pl.

Item des vrid. om eyer iiij pl. Item vij maten boteren x½ pl. Summa j½ sch. j gr.

Des saterd. om eyer ij pl. Item ij maten boteren iij pl. Item braessem ende spierinc j sch. ij pl. Des daeghs soude mijn heer ghecomen hebben tot Stoutenborch ende hi en quam niet; doe quam van Vtr. ghesponden ael, coste ij sch. vi pl. Item enen haluen salme ix½ pl. Summa iiij sch. x½ pl.

I. Summa vandes saterd. na Sente Peters ende Sente Pauwels dach tot des saterd. toe na Sente Maertijns dach Translatio xlv sch. iiij pl.

Dits dander weke vander vijfter maent.

Des sonnend. na Sente Maertijns dach Translatio van Vtr. gheseindt een coe, coste xi sch. Item ij scaep, elc ij sch., maect iiij sch. Item iij ganse, tstuc iij pl., maect ix pl., teghen dat mijn heer ghecomen soude hebben. Ende doe mijn heer Overysel vûer quamen tot Stoutenborch xvi perde, ende bleuen daer tot dat mijn heer weder over quam, des saterd. op Sente Peters auont ad vincula. Summa xv sch. ix pl.

Des dinxsd. op Sente Margrieten dach een gans iij pl. Item ij hoenre ij pl. Summa v pl.

Des woensd. om eyer ij pl. Summa ij pl.

Des donred. iiij hoenre iiij pl. Item ij mud souts van Amersf., die vij runder mede te souten, die ter Eem op ghehouden worden, dat mudde iij sch., maect vi sch. Summa vi sch. iiij pl.

Des vrid. om eyer ix pl. Item ij maten boteren ij pl. Item tAmersf. om visch j sch. Summa ij sch.

Des saterd. braessem ende spierinc xi pl. Summa xi pl.

II. Summa vandes saterd. na Sente Maertijns dach Translatio tot des saterd. toe na Sente Margrieten dach xxx sch. xi pl.

Dits die derde weke vander vijfter maent.

Des sonnend. na Sente Margrieten dach een gans iij pl. Item ij hoenre ij pl. Summa v pl.

Des manend. iiij hoenre iiij pl. Summa iiij pl.

Des dinxsd. een gans iij pl. Item iiij hoenre iiij pl. Op desen dach quam die hoefmeyster ende oude Heyn tot Stoutenborch met een deel ghesins, ende bleven daer thent mijn heer quam. Summa vij pl.

Des donred. op Sente Marien Magdalenen dach iiij hoenre iiij pl. Summa iiij pl.

Des vrid. om eyer viij pl. Item ij vierdel boteren vi pl. Item tAmersf. ij coyen keesen voer die torf luden, die den torf jn vůerden, tstuc iij pl., maect vi pl. Summa j sch. viij pl.

Des saterd. om eyer iij pl. Item ij vierdel boteren vi pl. Item een pont pepers j sch. ij pl. Item iiij loet soffraens, dat loet vi pl., maect ij sch. Summa iij sch. xi pl.

III. Summa vandes saterd. na Sente Margrieten dach tot des saterd. toe na Sente Marien Magdalenen dach vij sch. iij pl.

Dits die vierde weke vander vijfter maent.

Des sonnend. op Sente Jacobs dach iiij hoenre iiij pl. Summa iiij pl.

Des manend. daer na iiij hoenre iiij pl. Summa iiij pl.

Des dinxsd. een gans iij pl. Item ij hoenre ij pl. Summa v pl.

Des woensd. om eyer iij pl.

Des donred. ij hoenre ij pl. Item een scaep vanden scape, die Roelof Volcwijns soens waren. Summa ij pl.

Des vrid. om droeghe scollen j sch. Item iij vierdel boteren om ix pl. j½ gr. Item om eyer vi½ pl. Summa ij sch. iiij pl. ½ gr.

Des saterd. op Sente Peters auont ad vincula om droeghe scollen j sch. j pl. Item een vierdel boteren iij pl. ½ gr. Item eyer iiij pl. Item anderhalf mud souts, daer die iiij runderken mede soutte, die Roelofs Volcwijns soens waren, dat mud iij sch., maect iiij sch. vi pl. Item des auonts droeghe scollen j sch. j pl. Item iij maten boteren, die maet iij gr. ij Holl., maect iiij pl. vij br. Item om eyer viij pl. Op desen dach naden eten quam mijn heer vander Eem tot Stoutenborch. Summa viij sch. iiij pl. ij Holl.

IIII. Summa vandes saterd. na Sente Marien Magdalena dach tot des saterd. toe na Sente Jacobs dach xij sch. ij pl. vi Holl.

Summa vander vijfter maent xc sch. viij pl. vi Holl.

Dits dierste weke vander sester maent.

Des sonnend. op Sente Peters dach ad vincula xij hoenre j sch. Item een scaep ende een lamme, die Roelof Volcwijns soens waren. Summa j sch.

Des manend. iij hoenre iij pl., des auonts ij hoenre ij pl. Op desen dach naden eten reedt mijn heer tUtr. ende die perde quamen weder tot Stoutenborch des dinxsd. Summa v pl.

Des dinxsd. een gans iij pl. Item ij hoenre ij pl. Summa v pl.

Des woensd. nichi.

Des donred. iiij hoenre iiij pl., dese weke ij scaep vanden scapen, die Roelof Volcwijns soens waren, ende coevleysch van sinen runderen. Summa iiij pl.

Des vrid. om eyer xi pl. Item iij vierdel boteren, dat vierdel iij pl. ½ gr., maect ix pl. j½ gr. Summa ij sch.

Des saterd. om droeghe scollen j sch. j pl. ½ gr. Item om eyer iiij pl. Item ij vierdel boteren vi½ pl. Summa j sch. xi pl. j½ gr.

I. Summa vandes saterd. na Sente Jacobs dach tot des saterd. toe na Sente Peters dach ad vincula vi sch. j pl. j½ gr.

Dits dander weke vander sester maent.

Des sonnend. na Sente Peters dach ad vincula iiij hoenre iiij pl. Summa iiij pl.

Des manend. op Sente Laurens auont om scollen xi pl. Item om eyer iij pl. Item ij vierdel boteren vi pl. j gr. Summa j sch. viij½ pl.

Des dinxsd. op Sente Lauren dach ij hoenre ij pl. Summa ij pl.

Des woensd. om eyer iij pl. Item des donred. iiij hoenre iiij pl. Summa vij pl.

Des vrid. ij vierdel boteren vi½ pl. Item om eyer iiij pl. Item om corf heerinc ix pl. Summa j sch. vij½ pl.

Des saterd. op onser Vrouwen auont Assumptio om scollen ende heerinc j sch. iiij pl.

Dese weke iij scaep van Roelof Volcwijns soens scapen ende van den runderen, die ter Eem worden opghehouden. Summa j sch. iiij pl.

II. Summa vandes saterd. na Sente Peters dach ad vincula tot des saterd. toe na Sente Laurens dach v sch. ix pl.

Dits die derde weke vander sester maent.

Des sonnend. op onser Vrouwen dach Assumptio iiij hoenre iiij pl. Summa iiij pl.

Des dinxsd. ij hoenre ij pl. Summa ij pl.

Des woensdages om eyer iiij pl. Summa iiij pl.

Des donred. quam mijn heer van Vtr. tot Stoutenborch ende at daer een maeltijt ende reedt des auonts weder tUtr., om vij hoenre vij pl. Summa vj pl.

Des vrid. om eyer iiij pl. Item ij vierdel boteren vi½ pl. Summa x½ pl.

Des saterd. braessem ende spierinc x pl. Item van Vtr. iiij coyen keesen om der lude wil, die den torf menden, j sch. iiij pl. Item ij vierdel boteren vi½ pl. Summa ij sch. viij½ pl.

III. Summa van des saterd. na Sente Laurens dach tot des saterd. toe na onser Vrouwen dach Assumptio v sch.

Dits die vierde weke vander sester maent.

Des sonnend. op die octave van onser Vrouwen dach Assumptio ij hoenre ij pl. Summa ij pl.

Des manend. daer na op Sente Bartholomeus auont om droeghe scollen viij pl. Item om paeldrinc vi pl. Summa j sch. ij pl.

Des dinxsd. op Sente Bartholomeus dach iij hoenre iij pl.

Des woensd. om eyer iij pl. Summa iij pl.

Des donred. iiij hoenre iiij pl. Summa iiij pl.

Des vrid. om ael viij pl. Item om eyer v pl. Item j½ vierdel botereu iiij½ pl. summa j sch. v½ pl.

Des saterd. droeghe scollen x pl. Item om eyer iiij pl. Item ij vierdel boteren vi½ pl. Summa j sch. viij½ pl.

IIII. Summa vandes saterd. na onser Vrouwen dach Assumptio tot des saterd. toe na Sente Bartholomeus dach v sch. iiij pl.

Summa vander sester maent xxij sch. ij pl. j½ gr.

Dits dierste weke vander sevender maent.

Des sonnend. op Sente Jans dach Decollatio van Vtr. een coe coste x sch. Item ij scaep, tlc xxij pl., maect iij sch.

viij pl. Item xi hoenre xi pl. Op desen dach na den eten quam mijn heer tot Stoutenborch van Vtr. Summa xiiij sch. vij pl.

Des manend. daer na iiij hoenre iiij pl. Summa iiij pl.

Des dinxsd. iiij ganse j sch. vij pl. Item xv hoenre j sch. iij pl. Item vij pluvieren ij pl. Item van Vtr. een coe, coste viij sch. ij pl. Item iiij scaep, elc xvi pl., maect v sch. iij pl. Summa xvi sch. vi pl.

Des woensd. op Sente Gielijs dach tAmersf. c heeringhs vi pl. Item ½c paeldrings v pl. Item ij vierdel boteren vi pl. Item eyer vi pl. Item een halue mud souts j sch. vi pl. Item vij hoenre vij pl. Item om eerden pot j pl. Summa iiij sch. j pl.

Des donred. iiij ganse vander smaelre roeder tienden ende een speen verken. Item ij hoenre ij pl. Summa ij pl.

Des vridages tAmersf. een tal paeldringhs ende ij scaftelinghe j sch. ix pl. Item een tal corf heeringhs j sch. vi pl. Item om eyer xi½ pl. Item ix maten boteren elc iij gr., maect j sch. j½ pl. Item ½ pont pepers ende ½ pont ghengheners j sch. ij½ pl. Item ij loet soffraens j sch. Summa vij sch. vi½ pl.

Des saterdages reedt mijn heer tUtr., ten jersten eten voer tghesinde tot Stoutenborch ghecoft, een vierdel boteren iij pl. Item om eyer vi pl. Summa ix pl.

I. Summa van des saterd. na Sente Bartholomeus dach tot des saterd. toe na Sente Jans dach Decollatio xliij sch. xi½ pl.

Dits die ander weke vander seuender maent.

Des sonnend. na Sente Jans dach Decollatio iiij hoenre iiij pl. Summa iiij pl. Desselfs sonnend. na Sente Gielijs dach quam mijn heer tot Stoutenborch metten goeden luden, die mijn heer had doen bidden op die reyse, doe mijn heer den heer van Steynvoerden ghesellen gheseindt soude hebben ende die meyn voederinghe was tot Loesden, ende die reyse wart weder boden, ende die joncheer van Arkel, die heer van Hoekelem ende anders vele goeder lude, die met minen heer aten, ende doe die joncheer van Arkel ende die heer van Hoekelem met hoeren ghesellen ghereden waren, doe bleven dies nachts

bi minen heer die joncheer van Parweys, Heinr. van Duffel ende die heer van Amersoyen. Ghecoft op die manend. xxi hoenre j sch. x pl. x Holl. Item twee runder van heren Scheuen vij scaep ende een side specs. Item om eyer ij pl. Summa ij sch. j gr. ij Holl.

Des dinxsd. op onser Vrouwen auont Natiuitas reedt mijn heer tUtr., doe om eyer viij pl. Item iij vierdel boteren ix pl. Item tAmersf. om ael ende braessem j sch. j pl. Summa ij sch. vi pl.

Des woensd. op onser Vrouwen dach Natiuitas ij hoenre ij pl. Summa ij pl.

Des donred. iij hoenre iij pl. Summa iij pl.

Des vrid. quam Ghisebr. Reyners soen, die scout van Amersf, ende Reyner Keyl met een deel ghesellen, om dat huys tot Stoutenborch te verwaren, doe mijn heer lach voer Loenresloot. Item tAmersf. ghecoft braessem om j sch. iiij pl. Item om paeldringh vi pl. Item c heeringhs viij pl. Item ij vierdel boteren vi pl. Item om eyer vi pl. Summa iij sch. vi pl.

Des saterd. ½c heeringhs vi pl. Item c paeldringh x pl. Item een vierdel boteren iij pl. Item om eyer iiij pl. Item snoec ende braessem j sch. ij pl. Summa ij sch. j pl.

II. Summa vande. saterd. na Sente Jans dach Decollatio tot des saterd. toe na onser Vrouwen dach Nativitas xi sch. x½ pl. ij Holl.

Dits die derde weke vander seuender maent.

Des sonnend. na onser Vrouwen dach Natiuitas vi hoenre vi pl. Item ij ganse vi½ pl. Summa j sch. j gr.

Des manend. ij ganse vi pl. Summa vi pl.

Des dinxsd. op sHeylichs Cruys dach Exaltatio viij hoenre viij pl. Item ij ganse vi pl. Summa j sch. ij pl.

Des woensd. daer na Quatertemper braessem ende spierinc x pl. Item om heerinc xi pl. Item om een vierdel boteren iij pl. Item om eyer iiij pl. Summa ij sch. iiij pl.

Des donred. viij hoenre viij pl. Item ij ganse vi pl. Summa j sch. ij pl.

Des vrid. op Sente Lambrechts dach Quatertemper braessem

ende spierinc viij pl. Item c paeldringhe ix pl. Item ij vierdel boteren vi pl. Item om eyer vi pl. Summa ij sch. v pl.

Des saterd. ij snoec viij pl. Item om ael j sch. iij pl. Item om eyer ij pl. Summa ij sch. j pl.

III. Summa vandes saterd. na onser Vrouwen dach Natiuitas tot des saterd. toe na Sente Lambr. dach x sch. viij½ pl.

Dits die vierde weke vander seuender maent.

Des sonnend. na Sente Lambr. dach ij hoenre ij pl. j½ gr. Item tAmersf. ½ mud souts j sch. vi pl. Item dat sout tot Stoutenborch te vûeren j½ pl. Item ij ganse vij pl. Summa ij sch. iiij½ pl. ½ gr,

Des manend. op Sente Matheus auont om ael ende ij snoec j sch. iiij pl. Item om eyer iiij pl. Item om boter iij pl.

Des auonts quam her Scheuen van Loenresloet. Summa j sch. x pl.

Des dinxsd. op Sente Matheus dach doe reden die scout van Amersf. tot Reyner Keyl thuys met hoeren ghesellen.

Des woensd. om eyer iiij pl. Item iiij hoenre iiij pl. Summa viij pl.

Des donred. ghecoft bi Ghisebr. Reyners soen ende Reyner Keyl een coe ende enen osse om xi oude sch. ende een quartier, maect xxxiiij sch. x pl. Summa xxxiiij sch. x pl.

Des vrid. daer na om witinc ende braessem j sch. iiij pl. Item om heerinc vi pl. Item om eyer iiij pl. Summa ij sch. ij pl.

Des saterd. om snoec ende ael j sch. vi pl. Item iiij loet polvers iij pl. Item ½ loet soffraen iij pl. Summa ij sch.

III. Summa vandes saterd. na Sente Lambrechts dach tot des saterd. toe na Sente Matheus dach xliij sch. xi pl. j½ gr.

Summa vander seuender maent cx sch. vi pl. vi Holl.

Dits dierste weke vander achter maent.

Des sonnend. na Sente Matheus dach ij hoenre ij pl. Summa ij pl.

Des manend. iij hoenre iij pl. Summa iij pl.

Des dinxsd. nichi.

Des woensd. op Sente Michiels dach iiij hoenre iiij pl. Summa iiij pl.

Des donred. ij hoenre ij pl. Summa ij pl.

Des vrid. op Sente Remijs dach om visch j sch. j pl. Item ½ vierdel boteren j½ pl. Summa j sch. ij½ pl.

Des saterd. ij vierdel boteren vi pl. Item om eyer viij pl. Summa j sch. ij pl.

I. Summa vandes saterd. na Sente Matheus dach tot des saterd. toe na Sente Remijs dach iij sch. iij½ pl.

Dits dander weke vander achter maent.

Des sonnend. na Sente Remijs dach iiij hoenre v pl. Summa v pl.

Des manend. ij ganse vij pl. Summa vij pl.

Des dinxsd. om poluer vi pl. Item een loet soffraen vij pl. Item ij hoenre ij½ pl. Summa j sch. iij½ pl.

Des woensd. iij hoenre v pl. Item j gans iij pl. j gr. Summa viij½ pl.

Des doured. een half mud souts j sch. ij pl. Item peper ende ghenghener viij½ pl.

Item een gans iij½ pl. Item ij hoenre ij pl. Summa ij sch. iiij pl.

Des vrid. om snoec j sch. ij pl. Item ½ tal palinghs om x pl. Item ½ spint gorts j pl. j½ gr. Item om eyer vi pl. Summa ij sch. vij pl. j½ gr.

Des saterd. om ij snoec viij pl. Item scaftelingh ende palingh j sch. Item ij vierdel boteren vi pl. Summa ij sch. ij pl.

II. Summa vandes saterd. na Sente Remijs dach tot des saterd. toe op Sente Dionijs dach x sch. j pl. j½ gr.

Dits die derde weke vander achter maent.

Des sonnend. op Sente Victoers dach een gans iij½ pl. Item iiij hoenre iiij pl. Summa vij½ pl.

Des manend. ij hoenre x½ pl. Item ij houtsneppen j pl. Item een gans iij½ pl. Summa vij pl.

Des dinxsd. tAmersf. om runtvleysch iiij sch. Item ij hoenre ij½ pl. Item van eenre kerre, die dit runtvleysch ende ander provancie tot twee tiden vŭerde tot Stoutenborch iij pl. Summa iiij sch. v½ pl.

Des woensd. om vincken ij pl. Item een gans iij½ pl. Summa v½ pl.

Des donred. ij houtsneppen j pl. Item ij hoenre ij pl. ½ gr. Item een gans iij½ pl. Summa vi pl. j½ gr.

Des vrid. ij snoec vij pl. Item c heeringh xi pl. Item om salme iij pl. Summa j sch. ix pl.

Des saterd. op Sente Gallen dach om ael ix pl. Item c heerincs xi pl. Item v cleyn snoec iij pl. Item ij maten boteren iiij pl. Item om eyer ij pl. Summa ij sch. v pl.

III. Summa vandes saterd. op Sente Dyonijs dach tot des saterd. toe op Sente Gallen dach x sch. x pl. ½ gr.

Dits die vierde weke vander achter maent.

Des sonnend. na Sente Gallen dach een gans om iiij pl. Item ij hoenre ij pl. ½ gr. Summa vi pl. ½ gr.

Des manend. op Sente Lucas dach iiij hoenre iiij pl. Item een gans iiij pl. Item des auonts ij hoenre ij pl. Summa x pl.

Des dinxsd. daer na een gans iiij pl. Summa iiij pl.

Des woensd. iij hoenre iij½ pl. Summa iij½ pl.

Des donred. na Sente Lucas quam joncheer Heinric van Parweys, her Aernt van Haerlaer, Scriuer van Hoerne ende hoer ghesellen tot Stoutenborch met xxviij perden, ende hem quamen ij knecht na met ij perden ende Gher. Wonder met ij perden. om vi hoenre vi pl. Item vi hout sneppen iij pl. Summa ix pl.

Des vrid. om scelvisch ij sch. Item c eyer vi pl. Item c heerincs xi pl. Item braessem ende spierinc j sch. Item iij vierdel boteren, elc vierdel vij gr., maect j sch. ij pl. Summa v sch. vij pl.

Des saterd. om scelvisch j sch. x pl. Item c heerincs xi pl. Item van ½ mud haueren te gort te maken j pl. Item braessem ende ael j sch. Summa iij sch. x pl.

IIII. Summa vandes saterd. op Sente Gallen dach tot des saterd. toe na Sente Lucas dach xij sch. j pl. j½ gr.

Summa vander achter maent xxxvi sch. v pl. ½ gr.

Dits dierste weke vander neghender maent.

Des sonnend. na Sente Lucas dach vij ganse j sch. v pl. Item x hoenre x pl Item v sneppen ij½ pl. Item om verkenvleysch ij sch. j pl. Summa iiij sch. vi½ pl.

Des manend. xiij hoenre j sch. j pl. Summa j sch. j pl.

Des dinxsd. iiij ganse j sch, vi pl. Item xi hoenre xi pl. Item een scaep j sch. iiij pl. Summa iij sch. ix pl.

Des woensd, op Sente Symons en Juden auont scelvisch witinc ij sch. vij pl. Item c heerincs xi pl. Item posch ende spierinc viij pl. Item om eyer iiij pl. Summa iiij sch. vi pl.

Des donred. op Sente Symon en Juden dach iiij ganse, tstuc v pl., den hoep j gr. min, maect j sch. vij½ pl. Item ix houtsneppen iiij½ pl. Item viij hoenre viij pl. Summa ij sch. viij pl.

Des vrid. om scelvisch ij sch. j pl. Item c heerincs xi pl. Item braessem ix pl. Item om eyer viij pl. Item om boter vi pl. Summa iiij sch. xi pl.

Des saterd. om ael ende braessem ij sch. j pl. Item c heerincs xi pl. Summa iij sch.

I. Summa vandes saterd. na Sente Lucas dach tot des saterd. na Sente Symons ende Juden dach xxiiij sch. v½ pl.

Dits dander weke vander neghender maent.

Des sonnend. op Alreheyligen auont na den eten reed joncheer Heinric van Parweys ende Scriuer van Hoerne met hoeren ghesellen tot Renen, des morgens voer die joncheers iiij ganse j sch. vi pl., des auonts item iiij sneppen ij pl. Summa j sch. viij pl.

Des manend. op Alreheylighen dach ij entvoghel iij pl. Summa iij pl.

Des dinxsd. ij entvoghel ilj pl. Item ij hoenre ij pl. Summa v pl.

Des woensd. iiij hoenre iiij pl. Samma iiij pl.

Donred. ij entvoghel iij pl. Item een half vat edics teghen Glorien j sch. ij pl. Summa j sch. v pl.

Des vrid. om scelvisch j sch. iiij pl. Item c heerincs xi pl. Item om eyer ij pl. Summa ij sch. v pl.

Des saterd. om scelvisch j sch. j pl. Item ij snoec iiij pl. Item om boter ij pl. Summa j sch. vij pl.

II. Summa vandes saterd. na Sente Symons ende Juden dach tot des saterd. toe na Alreheylighen dach viij sch. j pl.

Dits die derde weke vander neghender maent.

Des sonnend. op Sente Wilbroerts dach een pont pepers ende ghengheners j sch. iij pl. Item ij loet soffraens j sch. Item ij hoenre ij pl. Item teghen Staelken een runt om x sch. Summa xij sch. v pl.

Des manend. iiij hoenre iiij pl. Snmma iiij pl.

Des dinxsd. een gans iij pl. ½ gr. Item ij hoenre ij pl. Summa v pl. ½ gr.

Des woensd. op Sente Maertijns auont ij ganse, elc iij pl. ½ gr., maect vi½ pl. Item iij hoenre iij pl. ½ gr. Summa ix pl. j½ gr.

Des donred. op Sente Maertijns dach ij ganse vi pl. j gr. Item ij hoenre ij pl. Summa viij½ pl.

Des vrid. om ael xi pl. Item c heerincs xi pl. Item om buckinc iiij pl. Item ij snoec v pl. Summa ij sch. vij pl.

Des saterd. om ael viij pl. Item om eyer vi pl. Summa j sch. ij pl.

III. Summa van des saterd. na Alreheylighen dach tot des saterd. toe na Sente Maertijns dach xviij sch. v½ pl.

Dits die vierde weke vander neghende maent.

Des sonnend. na Sente Maertijns dach een gans iij pl. ½ gr. Item iiij hoenre iij pl. Summa vi pl. ½ gr.

Des manend. iiij hoenre iiij pl. Summa viij pl.

Des dinxsd. een gans iij pl. ½ gr. Item ij hoenre ij pl. Summa v pl. ½ gr.

Des woensd. ij entvoghel iij pl. Summa iij pl.

Des donred. een gans iij pl. ½ gr. Summa iij pl, ½ gr.

Des vrid. op Sente Elisabetten dach scelvisch j sch. iiij pl. Item om gruenen heerinc viij pl. Item witinc iiij pl. Summa ij sch. iiij pl.

Des saterd. scelvisch j sch, ij pl. Item snoec ende braessem j sch. Item teghen Willem bastaert van Nyenvelt een coe om iiij oude sch. ende een quartier, maect xiij sch. v½ pl. Summa xv sch. vij½ pl.

IIII. Summa van des saterd. na Sente Maertijns dach tot des saterd. toe na Sente Elisabetten dach xix sch ix pl. ½ gr.

Summa vander neghender maent lxx sch. ix ppl. ½ gr.

Dits dierste weke vander tiender maent.

Des sonnend. op Sente Cecilien auont een gans iij pl. ½ gr. Item ij hoenre ij pl. Summa v pl. ½ gr.

Des manend. ij hoenre ij pl. Summa ij pl.

Des dinxsd. een gans iij pl. j gr. Item ij entvoghel iij pl. Summa vi½ pl.

Des woensd. op Sente Katherinen auont om scelvisch j sch. iij pl. Item groenen heerinc iiij pl. Item witinc vi pl. Item bi Reyner Keyl een half vat edics j sch. v pl. Summa iij sch. vi pl.

Des donred. op Sente Katherinen dach een gans iij pl. ½ gr. Item ij hoenre ij pl. Item een runt ghecoft teghen Heinr. den sluter om vij½ sch. Summa vij sch. xi pl. ½ gr.

Des vrid. om ael j sch. Item ½° heerincs v½ pl. Item om buckinc iij pl. Item om eyer vi pl. Summa ij sch. ij½ pl.

Des saterd. om ael viij pl. Item ij snoec vij pl. Item heerinc iiij pl. Summa j sch. vij pl.

I. Summa van des saterd. na Sente Elisabetten dach tot des saterd. toe na Sent Katherinen dach xvi sch iiij½ pl.

Dits die ander weke vander tiender maent.

Des sonnend. na Sente Katherinen dach eens gans iij pl. j gr. Summa iij½ pl.

Des manend. op Sente Andries auont om scelvisch ende witinc j sch. j pl. Item om heerinc v½ pl. Summa j sch. vi½ pl.

Des dinxsd. op Sente Andries dach ij hoenre ij pl. Item een gans iij½ pl. Summa v½ pl.

Des woensd. om eyer iiij pl. Summa iiij pl.

Des donred. ij hoenre ij½ pl. Item een gans iij½ pl. Summa vi pl.

Des vrid. op Sente Barberen auont ende des saterd. op Sente Barberen dach om scelvisch ij sch. j pl. Item c heerincs x pl. Item om witinc ij pl. Item om eyer ij pl. Item een scepel souts ix pl. Item dese provancie te vûeren tot Stoutenborch iiij pl. Summa iiij sch. iiij pl.

II. Summa vandes saterd. na Sente Katherinen dach tot des saterd. toe na Sente Andries dach viij sch. v½ pl.

Dits die derde weke vander tiender maent.

Des sonnend. op Sente Claes auont om een gans iij½ pl. Item ij hoenre ij pl. Summa v½ pl.

Des manend. op Sente Claes dach een gans iij½ pl. Item ij hoenre ij pl. Summa v½ pl.

Des dinxsd. op onser Vrouwen auont Conceptio om scelvisch j sch. Item ½c heeringhs v pl. Item om witinc ij pl. Summa j sch. vij pl.

Des woensd. op onser Vrouwen dach Conceptio iiij hoenre iiij pl. Summa iiij pl.

Des donred. daer na een gans iij½ pl. Summa iij½ pl.

Des vrid. een tal ghesoutens aels j sch. ij pl. Item ½c heeringhs v pl. Item om eyer vi pl. Summa ij sch. j pl.

Des saterd. ½c heerincs v pl. Item om eyer vi pl. Item om ael vi pl. Item tUtr. ghecoft ij groene runder ende tot Stoutenborch gheseindt, costen xviij sch. iij½ pl., metten goeds penninc. Item die runder tot Stoutenborch te doen driven iij pl. Summa xix sch. xi½ pl.

III. Summa vandes saterd. na Sente Andries dach tot des saterd. toe na onser Vrouwen dach Conceptio xxv sch. ij pl.

Dits die vierde weke vander tiender maent.

Des sonnend. na onser Vrouwen dach Conceptio iiij hoenre iij pl. Summa iiij pl.

Des manend. op Sente Lucien dach een gans iij½ pl. Summa iij½ pl.

Des dinxsd. daer na ij capoen vi pl. Summa vi pl.

Des woensd. Quatertemper om snoec ende braessem j sch. ij pl. Item ½c heerincs v pl. Item witinc iiij pl. Summa j sch. xi pl.

Des donred. iiij hoenre iiij pl. Item een gans iij½ pl. Summa vij½ pl.

Des vrid. om ij sneessen braessem j sch. vi pl. Item om snoec j sch. Item ½c heerincs x pl. Item des saterd. om

heerinc vi pl. Item om eyer vi pl. Item iiij vette verken, tstuc v sch., maect xx sch. Item ij hamel, elc xvi pl., maect ij sch. viij pl. Summa xxvij sch.

IIII. Summa van des saterd. na onser Vrouwen dach Conceptio tot des saterd. toe na Sente Lucien dach xxx sch. viij pl.

Summa vander tiender maent lxxix sch. viij pl.

Dits dierste weke vander elfter maent.

Des sonnend. na Sente Lucien dach iiij pl. Item van Vtr. een coe, coste ix sch. Item ij hamel, tstuc x pl., maect iij sch. iiij pl. Item peper ende ghenghener j sch. vi pl. Item een loep souts ij sch. ij pl. Item dese provancie tot Stoutenborch te vûeren viij pl. Summa xviij sch.

Des manend. op Sente Thomaes auont een vierdel scelvisch j sch. j pl. Item ½ heerincs v pl. Item om eyer iiij pl. Item euen snoec iiij pl. Item om boter iij pl. Summa ij sch. v pl.

Des dinxsd. op Sente Thomaes dach ij hoenre ij pl. Item ij entvoghel iij pl. Summa v pl.

Des woensd. braessem ende baerse iiij pl. Item een pont pepers ende ghengheners j sch. vi pl. Item iij loet soffraens j sch. vi pl. Item scelvisch j sch. Summa iiij sch. iiij pl.

Des donred. ij hoenre ij pl. Item ij entvoghel iij pl. Summa v pl.

Des donred. ij hoenre ij pl. Item ij entvoghel iij pl. Summa v pl.

Des vrid. opten Kers auont om xlv scelvisch iij sch. Item een kerre, die dese provancie tot Stoutenborch vûerde, ij pl. Summa v sch. iiij pl.

Des saterd. opten Kers dach vi ganse, elc v pl., maect ij sch. vi pl. Item ij capoen viij pl. Item iij loet soffraens j sch. vi pl. Summa iiij sch. viij pl.

Summa van des saterd. na Sente Lucien dach tot des saterd. toe opten Keresdach xxxv sch. vij pl.

Dits die ander weke vander ilfter maent.

Des sonnend. op Sente Schevens dach iiij hoenre iiij pl. Summa iiij pl.

Des manend. op Sente Jans dach Ewangelist ij entvoghel iij pl. Summa iij pl.

Des dinxsd. op Alrekinder dach ij hoenre ij pl. Item enen entvoghel j½ pl. Summa iij½ pl.

Des woensd. daer na iiij hoenre iiij pl. Item om eyer ij pl. Summa vi pl.

Des donred. vi hennen tstuc iij gr., maect ix pl. Summa ix pl.

Des vrid. een vierdel scelvisch j sch. j pl. Item c heerincs xi pl. Item om eyer vi pl. Summa ij sch. vi pl.

Des saterd. opten Jaers dach om heerincs v pl. Item om snoec vi pl. Item om gort ij pl. Item van Vtr. een coe xi sch. Item ij scaep, elc xvi pl., maect ij sch. viij pl. Item om boter iiij pl. Summa xv sch. j pl.

II. Summa vandes saterd. opten Kers dach tot des saterd. toe opten Jaers dach xix sch. viij½ pl.

Dits die derde weke vander ilfter maent.

Des sonnend. na Jaers dach ij hoenre iij pl. Summa iij pl.

Des manend. na Jaers dach een gans iij½ pl. Summa iij½ pl.

Des dinxsd. iiij hoenre iij pl. Summa iij pl.

Des woensd. op Dertien auont iij hoenre, tstuc iij gr., maect iiij½ pl. Item om boter iiij pl. Item om eyer ij pl. Summa ix½ pl.

Des donred. opten Dertien dach teghen den auont nam heer Scheven die cost aen tot Stoutenborch, ende die ghesellen, die van mijns heren weghen opt huys waren, die ghinghen tUtr.

Pentrye.

Item soe heb jc inder pentryen ghecoft opten Paesch auont ix keesen, tstuc j½ gr., maect vi pl. j½ gr. Des sonnend. op Sente Jans dach Decollatio om scoen broet x pl. Des sonnend. op Sente Cecilien auont om scoen broet iij pl. Des sonnend. op Senter Claes auont om scoen broet ij pl. Des vrid. na Sente Lucien dach om scoen broet iij pl., ende des manend. op Sente Thomaes auont om scoen broet ij pl. Dit beloept te samen ij sch. iij pl. ½ gr. Summa ij sch. iij pl. j½ gr.

Summa van des saterd. opten Jaers dach tot des donred. toe opten Dertien dach met deser pentryen iij sch. x pl. j½ gr.

Summa van desen drie weken twee daghe min met deser pentryen lix sch. ij pl. ½ gr.

Summa vanden coeken tot Stoutenborch voersr. vij^{c}xcix sch. x pl. ij Holl.

Bottelrye tot Stoutenborch.

Dits dat Godevaert voersr. vuyt ghedaen heeft tot Stoutenborch inder bottelryen inden tide voersr. Inden jersten van enen stuc wijns, hielt meer dan anderhalue aem, te draghen vten nuwen huse jnt hof, ende dat stuc wijns daer na opten waghen te draghen, doe ment vûerde tot Stoutenborch, coste te samen iiij pl. Item Wouter Plomp van enen waghen, daer men dat stuc wijns mede vûerde tot Stoutenborch, j sch. iij pl. Item anderhalue quaerte wijns, dat stuc wijns mede te vullen opten waghen, ende mede ghevûert opten weghe mede te vullen, vi pl.

Item des woensd. na onser Vrouwen dach Annunciatio een stuc wijns, hielt ij aemen, dat Aernts Vriesen was, vten kelre te draghen int hof iij pl., ende dat stuc wijns daer na opten waghen te draghen, doe ment tot Stoutenborch vûerde, ij pl., maect te samen v pl. Item een quaert wijns, dat stuc wijns mede te vullen opten waghen, ende opten weghe mede te vullen iiij pl.

Item des sonnend. op Judica een quaert wijns van Vtr. mede te vullen iiij pl.

Item des dinxsd. na Palmen van Amersf. een quaert wijns mede te vullen v pl.

Item opten Paesch auont tAmersf. ij½ take wijns, die take x pl., maect ij sch. j pl. Item een vat jnder bottelryen, daer men dat silver jn dwaen (sic) soude, iiij pl. Item opten Paesch dach van Vtr. iij taken wijns, die take viij pl., maect ij sch. Item van Amersf. ij taken wijns, die take x pl., maect j sch. viij pl.

Item des saterd. na sHeylichs Cruys dach Inventio een take wijns mede te vullen viij pl.

Item des saterd. na Sente Servaes dach een take wijns mede te vullen tAmersf. x pl.

Item des donred. op ons Heeren Helmelvaerts dach tAmersf. ij taken wijns, die take x pl., maect j sch. viij pl.

Item des manend. ende des dinxsd. na Beloeken Pinxster voer heren Scheuen ende den hoefmeyster totter vrouwen van Coelen bier doen halen, want dat bier opten huse te jonc was, iiij pl. Item een stuc wijns vyt Walmers kelre te draghen opten waghen ij pl.

Des donred. na Sente Peters ende Sente Pauwels dach tot Stoutenborch doen halen in vleschen x taken Rijns wijns, die take viij pl., maect vi sch. viij pl.

Item des sonnend. op Sente Jans dach Decollatio ij taken wijns van Amersf., die take viij pl., maect j sch. iiij pl.

Item op Sente Maertijns auont tAmersf. ij taken nuwes wijns, die take viij pl., maect j sch. iiij pl.

Item op onser Vrouwen dach Conceptio tAmersf. een take galants ix pl.

Item des vrid. opten Kersauont xij kannen iiij pl. Item vi crusen ij pl. Item iij taken wijns, die take x pl., maect ij sch. vi pl.

Item opten Kersdach iiij½ take wijns tAmersf., die take x pl., maect iij sch ix pl.

Item des vrid. opten Jaers auont ½ take wijns tAmersf. v pl.

Item des woensd. opten Dertien auont een quaert wijns tAmersf. iiij½ pl.

Summa van desen blade xxxi sch. j gr.

Bottelrye van bier tot Stoutenborch.

Dit js dat bier dat Godevaert voerscr. ghecoft heeft tAmersf. ende tot Stoutenborch gheseindt. Inden jersten

Des manend. na Sente Gheertruden dach van Reyner Keyl een vat biers om ij sch. Item van Bertout den pelser een vat biers ij sch.

Item des manend. na Sente Gheertruden dach van Reyner Keyl ij vaet biers iiij sch.

Item des manend. na onser Vrouwen dach Annunciatio van Euert Taetsen ij vaet biers ij sch. Item dat bier tot Stou-

tenborch te vñeren iij pl. Item voer heren Scheuen om bier drie daghe vi pl.

Item des dinxsd. na Letare Reyner Keyl ij vaet biers iiij sch.

Item des donred. daer na van Reyner Keyl ij vaet biers iiij sch.

Item des donred. na sHeylichs Cruys dach Reyner Keyl vi vaet biers xij sch.

Item des woensd. op sHeylichs Sacraments auont Reyner Keyl een vat biers ij sch.

Item des donred. na Sente Peters ende Sente Pauwels dach Jan die smit ij vaet biers iiij sch.

Item op Sente Marien Magdalenen auont jonghe Wouter van Haghenouwen een vat biers ij sch.

Item des manend. na Sente Jacobs dach Reyner Keyl een vat biers ij sch.

Item bi Reyner Keyl van Ghisebr. Reyners soen iiij vaet biers, dat vat ij sch., maect viij sch.

Item des sonnend. na Sente Gielijs dach Reyner Keyl v vaet biers x sch.

Item des vrid. na onser Vrouwen dach Natiuitas Reyner Keyl vi vat biers xij sch.

Item op Sente Mauritius dach Reyner Keyl iij vaet biers vi sch.

Summa van deser siden lxxviij sch. ix pl.

Item des woensd. op Sente Michiels dach Gherijt Diemen vi vaet biers om xij sch.

Item des manend. na Sente Gallen dach Heinric Botter vi vaet biers xij sch.

Item des vrid. daer na van Jan Stoepen vi vaet biers om xij sch.

Item des dinxsd. na Sente Wilbroerts dach Reyner Keyl x vaet biers om xx sch.

Item des woensd. op Sente Katherinen auont Heinric Botter iij vaet biers vi sch.

Item des vrid. op Sente Barbaren auont Volcwijn Kint viij vaet biers xvi sch. Item Segher van Emeleer een vat biers ij sch. Item Aernt Mutsen ij vaet biers iiij sch.

Item des dinxsd. na onser Vrouwen dach Conceptio van Volcwijn Kint xij vaet biers om xxiiij sch.

Item op Sente Jans dach Ewangelist van Jan vanden Kelre xij vaet biers xxiiij sch. Item van bier te vûeren vi pl. Item totten brouwen tot Stoutenborch js ghehaelt tAmersf. tot Everts Taetsen ij scepel hoppen, dat scepel xviij pl., maect iij sch. Item tot Rycouts Jan Gouds soens ghehaelt xx scepel hoppen, dat scepel xviij pl., ende een scepel hoppen xx pl., maect xxiiij sch. ij pl.

Summa van desen siden clix sch. viij pl.

XV. Summa summ. vander bottelryen voerscr. ij^{c}lxix sch. vj pl.

Camer tot Stoutenborch.

Dit js dat Godevaert voerscr. vyt ghegheuen heeft tot Stoutenborch jnder camer. Inden jersten

Des manend. na Sente Gregorijs dach tAmersf. ghecoft vij pont was, dat pont x½ gr., maect iij sch. iij pl. iij br. Item om een waterkanne jndie camer j pl. Item om zeepe ij pl.

Item des sonnend. na onser Vrouwen dach Annunciatio een pont kerfgaerns ij pl.

Item des saterd. na sHeylichs Cruys dach Inventio ix pont onghel kersen, dat pont ij pl., maect j sch. vi pl.

Item des woensd. na Sente Servaes dach iiij pont keersen viij pl.

Item des dinxsd. na Cantate v pont onghel kersen x pl.

Item des woensd. op ons Heren Hemelvaerts auont iiij pont onghel kersen viij pl.

Item des saterd. daer na v pont onghel kersen x pl.

Item des manend. na ons Heren Hemelvaerts dach vi pont onghel kersen j sch.

Item des woensd. iiij pont onghel kersen viij pl.

Item des manend. na Pinxster vi pont onghel kersen j sch. Item om zeepe bi Otteken iiij pl.

Item des manend. na Beloeken Pinxster vi pont onghel kersen j sch.

Item des sonnend. na sHeylichs Sacraments dach v pont onghel kersen x pl.

Item des manend. na Sente Peters ende Sente Pauwels dach iiij pont onghel kersen viij pl. Item iiij ellen linnens lakens, die bedden mede te lappen, del ij gr., maect vi pl.

Item des donred. na Sente Peters ende Sente Pauwels dach viij pont onghel kersen j sch. iiij pl.

Item des dinxsd. na Sente Maertijns dach Translatio v pont onghel kersen x pl.

Item des woensd. op Sente Margrieten auont vi pont onghel kersen j sch.

Summa van desen siden xvij sch. iij pl. vi Holl.

Item des saterd. na Sente Margrieten dach vi pont onghel kersen j sch.

Item des woensd. na Sente Jacobs dach iiij pont onghel kersen viij pl.

Item des manend. na Sente Peters dach ad vincula vi pont onghel kersen j sch. Item een pont kerfgarens ij pl.

Item des sonnend. op Sente Jans dach Decollatio iij pont was kersen ij sch.

Item des manend. na Sente Jans dach Decollatio v pont was kersen ij sch. vi pl.

Item desselfs manend. na Sente Jans dach vi pont onghel kersen j sch.

Item des saterd. daer na ij pont onghel kersen iiij pl.

Item des manend. na Sente Gielijs dach vi pont was kersen iij sch., dat was die reyse doe mijn heer ghesellen gheseindt sonde hebben den heer van Steynvoerden. Item desselfs manend. vi pont onghel kersen j sch.

Item des vrid. na onser Vrouwen dach Natiuitas vi pont onghel kersen j sch.

Item des manend. op sHeylichs Cruys auont Exaltatio xij pont onghel kersen ij sch.

Item des manend. op Sente Matheus auont x pont onghel kersen j sch. viij pl. Item iij pont was kersen om ij sch.

Item des manend. na Sente Victoers dach iiij pont onghel kersen viij pl.

Item des dinxsd. na onser Vrouwen dach Conceptio van Volcwijn Kint xij vaet biers om xxiiij sch.

Item op Sente Jans dach Ewangelist van Jan vanden Kelre xij vaet biers xxiiij sch. Item van bier te vûeren vi pl. Item totten brouwen tot Stoutenborch js ghehaelt tAmersf. tot Everts Taetsen ij scepel hoppen, dat scepel xviij pl., maect iij sch. Item tot Rycouts Jan Gouds soens ghehaelt xx scepel hoppen, dat scepel xviij pl., ende een scepel hoppen xx pl., maect xxiiij sch. ij pl.

Summa van desen siden clix sch. viij pl.

XV. Summa summ. vander bottelryen voerscr. ij^{c}lxix sch. v½ pl.

Camer tot Stoutenborch.

Dit js dat Godevaert voerscr. vyt ghegheuen heeft tot Stoutenborch jnder camer. Inden jersten

Des manend. na Sente Gregorijs dach tAmersf. ghecoft vij½ pont was, dat pont x½ gr., maect iij sch. iij pl. iij br. Item om een waterkanne jndie camer j pl. Item om zeepe ij pl.

Item des sonnend. na onser Vrouwen dach Annunciatio een pont kerfgaerns ij pl.

Item des saterd. na sHeylichs Cruys dach Inventio ix pont onghel kersen, dat pont ij pl., maect j sch. vi pl.

Item des woensd. na Sente Servaes dach iiij pont keersen viij pl.

Item des dinxsd. na Cantate v pont onghel kersen x pl.

Item des woensd. op ons Heren Hemelvaerts auont iiij pont onghel kersen viij pl.

Item des saterd. daer na v pont onghel kersen x pl.

Item des manend. na ons Heren Hemelvaerts dach vi pont onghel kersen j sch.

Item des woensd. iiij pont onghel kersen viij pl.

Item des manend. na Pinxster vi pont onghel kersen j sch. Item om zeepe bi Otteken iiij pl.

Item des manend. na Beloeken Pinxster vi pont onghel kersen j sch.

Item des sonnend. na sHeylichs Sacraments dach v pont onghel kersen x pl.

Item des manend. na Sente Peters ende Sente Pauwels dach iiij pont onghel kersen viij pl. Item iiij ellen linnens lakens, die bedden mede te lappen, del iij gr., maect vi pl.

Item des donred. na Sente Peters ende Sente Pauwels dach viij pont onghel kersen j sch. iiij pl.

Item des dinxsd. na Sente Maertijns dach Translatio v pont onghel kersen x pl.

Item des woensd. op Sente Margrieten auont vi pont onghel kersen j sch.

Summa van deser siden xvij sch. iij pl. vi Holl.

Item des saterd. na Sente Margrieten dach vi pont onghel kersen j sch.

Item des woensd. na Sente Jacobs dach iiij pont onghel kersen viij pl.

Item des manend. na Sente Peters dach ad vincula vi pont onghel kersen j sch. Item een pont kerfgarens ij pl.

Item des sonnend. op Sente Jans dach Decollatio iij pont was kersen ij sch.

Item des manend. na Sente Jans dach Decollatio v pont was kersen ij sch. vi pl.

Item desselfs manend. na Sente Jans dach vi pont onghel kersen j sch.

Item des saterd. daer na ij pont onghel kersen iiij pl.

Item des manend. na Sente Gielijs dach vi pont was kersen iij sch., dat was die reyse doe mijn heer ghesellen gheseindt soude hebben den heer van Steynvoerden. Item desselfs manend. vi pont onghel kersen j sch.

Item des vrid. na onser Vrouwen dach Natiuitas vi pont onghel kersen j sch.

Item des manend. op sHeylichs Cruys auont Exaltatio xij pont onghel kersen ij sch.

Item des manend. op Sente Matheus auont x pont onghel kersen j sch. viij pl. Item iij pont was kersen om ij sch.

Item des manend. na Sente Victoers dach iiij pont onghel kersen viij pl.

Item des woensd. na Sente Gallen dach iiij pont onghel kersen viij pl.

Item des donred. na Sente Lucas dach die joncheer Heinr. van Parweys ende Schriuer van Hoern quamen, iij pont was kersen j sch. vi pl. Item opten seluen dach xxvi pont onghel kersen iiij sch. iiij pl.

Item des manend. op Alreheylighen dach xiij pont onghel kersen ij sch. ij pl.

Item op Sente Maertijns auont xij pont onghel kersen ij sch.

Item des dinxsd. na Sente Maertijns dach vi pont onghel kersen j sch.

Item des donred. na Sente Andries dach vi pont onghel kersen j sch.

Summa van deser siden xxxij sch. viij pl.

Item op onser Vrouwen auont Conceptio vi pont onghel kersen j sch.

Item des saterd. na onser Vrouwen dach Conceptio iiij pont onghel kersen viij pl.

Item des sonnend. op Sente Lucien dach iij pont onghel kersen vi pl.

Item des woensd. daer na xiiij pont onghels te wisselen, dat pont ½ gr., maect iij½ pl.

Item des vrid. opten Kersauont vi pont onghel kersen j sch.

Item des sonnend. op Sente Schenens dach x pont onghels te wisselen, dat pont ½ gr., maect ij½ pl.

Item opten Jaers dach om onghel kersen vi pl.

Item des manend. na Jaers dach om onghel kersen vij pl.

Item des woensd. opten Dertien auont om onghel kersen vij pl. Item om zeepe ij pl. Item tot twee tiden elc een pont was kersen j sch.

Summa vi sch. vij pl.

XVI. Summa summ. vander camer van Stoutenb. voersc. lvi sch. vi pl. vi Holl.

Forye tot Stoutenberch.

Dits dat Godevaert voersc. vyt ghegheuen heeft tot Stou

tenborch jnder foryen. Inden jersten van Reyner Keyl stroe, xvij voeder stroes, dat voeder x pl., maect xiiij sch. ij pl. Item om seemelen tot enen zieken perde j pl. Item bi heren Mottoen gras ghecoft teghen Hughen van Randenborst om vi sch. x pl. Item teghen Jan van Roest gras om ij sch. Item teghen Tydeman Mol gras om iij sch. Item teghen Reyner Keyl, die tot Loesden woent, ij voeder stroes j sch. iiij pl. Item tot Roelofs die waghen perde te beslaen iiij pl. Item jn mijns heren stal een paer scoen iiij pl.

XVII. Summa summ. vander foryen van Stoutenborch voerscr. xxviij sch. j pl.

Timmeringh tot Stoutenborch.

Dit is dat Godevaert voerscr. vyt gheghenen heeft tot Stoutenborch van timmeringhen. Inden jersten teghen Dirc Hullen ij ryshout, tstuc j sch., maect ij sch. Item een groet plancke j sch. iiij pl. Item v pernousoher sperren, tstuc iiij pl., maect j sch. viij pl. Item xiij waghenscot, elc v gr., maect ij sch. viij½ pl Item dat hout opten waghen te draghen ij pl. Item Ghereken tot Zeyst gheseindt een waghen te ghebieden hem gheghenen j½ pl. Item Wessel die timmerman timmerde viij daghe, des daeghs vi pl. ende enen knaep, die met hem timmerde v daghe, sdaechs v pl., maect vi sch. j pl. Item bi Wessel om spiker x pl.

Item des vrid. na Sente Gheertruden dach bi Willem den leydecker een rijst leyen tegen hem selven om iiij½ sch. Item m leynaghel viij pl. Item teghen Heinric Trinden ij rijst leyen om ix sch. Item die leyen te tellen ij pl. Item die leyen opten waghen te draghen ij pl. Item twee waghen, die dat hout ende die leyen vŭerden, ij sch.

Item des dinxsd. na onser Vrouwen dach Annunciatio van Heinr. Trinden ij rijst leyen ix sch. Item die leyen te tellen ende opten waghen te draghen iiij pl. Item iij^{c} sponde naghel ende ij^{c} tengnaghel vi½ pl. Item iij^{m} leynaghel, elc m viij pl., maect ij sch.

Item des dinxsd. na Palmen ij rijst leyen tegen Heinr. Trinden ix sch. Item ij^{m} leynaghel j sch. ij pl.

Item des dinxsd. na belocken Paeschen ij rijst leyen, die rijst iiij sch., maect viij sch. Item die vier rijst leyen te tellen ende opten waghen te draghen viij pl. Item iiij^{m} leynaghel ij sch. viij pl. Item die waghenluden, die die leyen vherden, tot hoeren cost ij pl.

Item des manend. na Cantate ij^{m} leynaghel j sch. iiij pl. Item om spiker, die die leyedecker hadde, iij pl.

Summa van deser siden lxvi sch. viij½ pl.

Item des vrid. na Sente Peters ende Sente Pauwels dach tAmersf. ghecoft· ij^{m} steens, dat m ij sch., maect iiij sch. Item die steen opten waghen te laden iij pl.

Item des dinxsd. na Sente Jacobs dach tAmersf. xvij mud kalcs, daer men die mûer inden kelre af maecte ende den putte ende der moeder camer, dat mud iiij pl. maect v sch. viij pl. Item een kerre, die een tonne kalcs ende steen bracht, ij pl. Item ij metseleer ende een vpperman iiij daghe, sdaeghs xij pl. ende iij pl. meer, die metsten die mûer jnden kelre, den putte ende der moeder camer, maect iiij sch. vij pl. Item enen knecht, die der steen vter graft wanne ende den putte scoen maecte, ende die straet om den putte ende aen den zael maecte ix daghe, sdaeghs iij pl. ende ij pl. meer, maect ij sch. v pl. Item van Dirc Jacobs soen ij ghesneden waghenscoot vij pl. Item van Claes Wouters soen v waghenscoot, elc v gr., maect j sch. j gr. Item van Vtr. van Jan den Leuwen vi groeter solre plancken, tstuc om iiij ℔, maect xvi sch. Item Claes Wouters soen timmerde tot Stoutenborch xvij daghe, elcs daeghs vi pl., maect viij sch. vi pl.

Item des sonnend. na Sente Cecilien dach een rijst leyen iiij sch. Item m leynaghel viij pl. Item Willem die leydecker tot Stoutenborch met enen knecht xxix daghe, sdaeghs metten knecht x pl., maect xxiiij sch. ij pl. Item van Vtr. gheseindt tot Stoutenborch spiker, die costen l sch. viij pl.

Summa van desen siden lxxiij sch. ix½ pl.

XVIII. Summa summ. vander timmeringhe voers. tot Stoutenborch cxl sch. vi pl.

Ghemeyn saken tot Stoutenborch.

Dit is dat Godevaert voerscr. vytghegheuen heeft tot Stoutenborch van ghemeynen saken. Inden jersten ij sloet jnder bottelryen, elc vij pl., maect j sch. ij pl. Item een bleker jnder bottelryen j½ pl. Item een slot aen den scapereel jnder bottelryen vi pl. Item jn die coeken ij sloet aen scaperelen j sch. Item om papier v pl. Item Jan van Weert tUtr. ghehaen om die sloet hem ghegheuen iij pl. Item Cuylken een paer scoen iiij pl. Item Clencken een paer scoen iij pl. Item Willeken die waghenknecht een zeel, ij hamereep ende terre die kerre mede te smeeren iij pl.

Item des manend. na Sente Ghecrtruden dach Willemken een paer scoen iij pl.

Item des sonnend. na onser Vrouwen dach Annunciatio om bande, mande af te maken iiij pl. Item Claes Staert ghegheuen van manden te maken vi pl. Item om ayuun saet, latuwen saet ende spinaetsen saet, die hoeue mede tegseyen iiij pl.

Item des donred. na onser Vrouwen dach waren die waghen gheboden van Zeyst weyt te halen tot Nyenvelt, den waghenluden ghegheuen bi Lodewijch voer haer teeringhe iiij pl. Item vander groeter kupen te sloepen ende weder toe te maken ende een dughe daer in te setten, want die kupe was alsoe groet dat si tot Stoutenborch jn die poert niet en mocht, daer af Dire Jacobs soen ghegheuen j sch. iiij pl. Item van cleyner cupen, van tonnen ende tobben te maken ende te vermaken j sch. x pl. Item bi Rucop lvi reep te legghen aen tonnen, aen tobben ende aen andere vaten, die der coeken toe behoerden, stuc ½ gr., maect j sch. ij pl. Item tonnen ende tobben te verbodemen ijj pl. Item Werneer ij halsbande tot sinen houden v pl. Item van Willemkens kerre sadel te maken j pl. Item om een mande tAmersf. ghecoft j pl.

Item des manend. na Paeschen ij Jacopinen, die die hoechtijt tot Stoutenborch waren ende den ghesinde hoer bicht hoerden, hem bi heren Scheuen gegheuen ij sch. Item der moder opten huse tot Stoutenborch ghegheuen tot melcvaten vi pl. Item

een boek papiers v pl. Item Willemken die waghenknecht tot twee tiden ij paer scoen vi pl. Item Jan van Weert aen paer scoen iij pl. Item Cost ghegheuen van aesse totten valcken, dat hi verleeght hadde, xi pl. Item ghereken dat hi tot Rucop ghinc tot Wijc ende seghede hem dat hi tUtr. comen soude, hem ghegheuen ij pl. Item een mostaert vaetken ende een vaetken inder bottelryen, ele iiij pl., maect viij pl. Item Jacob den valckeneer ghegheuen van aesse, dat hi verleeght had totten valcken, x pl. Item tAmersf. een kerre doen maken, coste ij sch. x pl. Item ij ijseren sceenen inder kerren j sch. vij pl. Item ij drachbande ende spiker aen der kerren iiij pl. Item een bande aen die oude kerre ij pl. Item heren Mottoen ij clinc sloet aen sijn camer x pl. Item een kerre, die haelde iij mud weytens mouts tAmersf., die daer ghewisselt waren om weyt, daer of ghegheuen iij pl. *Item doe mijn heer van Ouerijsel quam, doe vuerde Wouter Nenninghe soen mijns heren mael tot Stoutenborch, ende die kemerlinghe ende dat si te vueren hadden, hem daer af ghegheuen viij pl.* [1]). Item iiij zeele ende iiij hamereep totten waghen, daer men die roede tienden mede mende, ghegheuen viij pl. Item Werneer, doe hi metten honden over reedt, hem ghegheuen v pl. Item ij eemer aen den putte viij pl. Item enen eemer te verbodemen j½ pl.

Summa van desen blade xxv sch. vi pl.

Item enen groeten reep te maken aen der langher vloten iiij pl. Item Jacob die valckeneer waecte driewerf dat die wake minen heer gheboerde, hem daer af ghegheuen eles nachts j pl., maect iij pl. Item die selue Jacob van ses waken, als niemant waken en woude, vi pl. Item Heyn Koder, dat hi halp tienden tot Zoes, hem daer om ghegheuen tot enen paer scoen iij pl. Item Roelof die smit van iiij gavel ijzeren, dat tiende coerne mede op te steken ende mede te haken, iiij pl. Item ij bintseel, dat coerne mede in te draghen vten berghe, ij pl.

Item x coezeel ij pl. Item Heinken die coc van een paer scoen iij½ pl. Item Faessen een paer scoen iiij pl. Item Ja-

1) Doorgehaald.

cob den valckeneer een paer scoen iij½ pl. Item tAmersf. enen ketel te te vermaken iiij pl.

Item op Sente Mathijs auont eer men den cost bestont tot Stoutenborch ende mijn heer verdraghen was, dat men cost tot Stoutenborch maken soude ende daer toe reyden soude, doe gheseindt Thomaes den Riken ende Willemken den waghenknecht ter Eem, dat si daer eens sceeps verwachten soude, daer men dat brouwe ghetouwe in laden soude ende vûerent tot Stoutenborch, ende waren ter Eem eer dat scip quam ende eer se dat brouwe ghetouwe gheladen conden, twee daghe ende verteerden daer viij pl. Item op denseluen tijt ghereden tAmersf. om een hout scuyt te hûeren, daer men dat brouwe ghetouwe mede vûeren soude tot Stoutenborch waert, ende was alsoe langhe tot Amersf. eer jc een scuyt ghehûeren conde, ende reedt voert ter Eem ende halp dat brouwe ghetouwe laden in die hout scuyt, ende reedt voert tot Loesden om waghen te gebieden, die dat brouwe ghetouwe tot Stoutenborch vûeren souden, als men metten scepe niet veerre varen en mocht, verteert binnen dier tijt j sch. Item ij scipluden, die dat brouwe ghetouwe vûerden tot Stoutenborch alsoe verre als se vaeren mochten metten scepe, hen daer af ghegheuen met hoeren cost ij sch. Item doe die waghenlude metten brouwe ghetouwe tot Stoutenborch qwamen, doe en had mijn heer nochtan daer ghenen cost, den waghenluden ghegheuen tot hoerre teeringhen iij pl. Item Thomaes die Rijc ende Willemken waren ij nacht tAmersf. eer si dat brouwe ghetouwe te staden brengen conden, doe verteerden si totter vrouwen van Coelen ix pl. Item tAmersf. om zeel den groeten ketel mede te binden opten waghen j½ pl. Item Willemken den waghenknecht een paer scoen iij pl. Item doe mijn heer verdraghen was met sinen vrienden, dat hi sinen cost maken soude tot Stoutenborch, doe soude hem her Ghisebr. van Herdenbroec die hauer bewerken, opdat bi bevelen mijns heren soe reedt jc Godevaert voerser. tot Herdenbroec aen heren Ghisebr. den maerscalc te spreken, om die hauer, die hi minen heer toe gheseeght hadde vyt te doen, die men

tot Stoutenborch hebben soude, wanneer dat hi die hauer leueren mocht, doe en vant jes niet thuys, noch niemant en conde mi berichten waer dat die maerscalc waer, ende ic Godevaert was vyt twee daghe eer ic een antwoerde gheweten conde, verteert binnen dien twee daghen ix pl. Item Johannes die Rijc ende Willemken die waghenknecht tot Zeyst om waghen te ghebieden, daer men hauer mede halen soude in Langhebroec op den tijt als die maerscalc gheseeght had, ende vûeren metten waghenen van Zeyst in Langhebroec, doe en was die hauer nochtan niet reede, doe verteerden si twee op die reyse iiij pl.

Summa van desen blade ix sch. iiij½ pl.

Item des saterd. daer na waren xij waghen van Loeeden gheboden tUtr. te comen, want die maerscalc ontboden had dat hi tUtr. ghecoft had lx mud haueren, ende doe die waghen tUtr. quamen, doe en mocht men die hauer niet crighen voer der sonnend., doe bleven die waghenluden metten waghen des nachts tUtr. ende des avonts ghecoft teten voer die waghenlude heerinc, buckinc, broet ende oly, x pl., want jnt hof gheen cost en was.

Item des sonnend. tsmerghens, doe die weyt tot Dirc van Delf gheladen was ende die erwiten ende die bedden ende die lx mudde haueren opten waghenen was, doe waest alsoe hoech opten dach dat die waghenlude sonder eten niet varen en wouden, doe ghecoft heerinc, buckinc ende broet dat si aten, coste vi pl., want jnt hof gheen cost en was. Item soe en conden die xij waghen dien weyt, die hauer, die bedden, erwiten ende dat cleynoet, dat men soude hebben tot Stoutenborch, niet al ghevûeren, doe enen waghen ghehûert in die Tollensteghe, die mede vûer, die waghenman ghegheuen j sch. ij pl. Item die weyt, die hauer, die bedden ende erwiten opten waghen te draghen, ende die weyt, die bedden ende die erwiten waren tsaterdaeghs gheladen op die waghen, want men woude die hauer mede gheladen hebben, ende doe men metten die hauer beyden moest tot des sonnend. doe ontloedement weder, dien luden daer af gheghenen iiij pl. Item soe ontboet die maer-

scalc her Ghisebr. van Herdenbroec, dat men des manend. daer na comen soude int Langhebroec, daer soude hi meer haueren leueren, doe Claes Brighen ende Willemken den waghenknecht teghen den auondt gheseindt tot Zeyst om waghen te ghebieden int Langhebroec te varen om hauer, ende tot Stoutenborch te varen om hauer ende tot Stoutenborch te vûeren, ende si bleuen des nachts tot Zeyst, omdat si tamerghens vroech des anderen daeghs metten waghenen varen souden ende ontfaen die hauer jnt Langhebroec, daer tot Zeyst verteert ende des anderen daeghs jnt Langhebroec te samen vij pl.

Item des saterd. na groet Vastelauont had her Ghisebr. ghecoft tUtr. teghen Gheryt van Vloewijc xl mud haueren, die hauer opten waghen te draghen iij pl. Item den waghenluden, doe die hauer gheladen was, ghecoft broet, heerinc ende buckinc, want inden hoeue gheen cost en was, dat coste iiij pl. Item enen bode, die die waghen gheboet, hem ghegheuen ij pl.

Item des sonnend. na groet Vastelauont ghinc Willemken die waghenknecht tot Zeyst om die waghen te ghebieden, want her Gisebr. van Herdenbroec ontboden had, dat men jnt Langhebroec halen soude xx mud haueren, doe bleef Willemken des nachts tot Zeyst ende vûer des merghens vroech metten waghenen om die hauer int Langhebroec, doe verteerde Willemken tot Zeyst ende int Langhebroec iij pl.

Item des vrid. na Sente Odulfs dach Willemken die waghenknecht gheseindt met waghenen int Langhebroec om hauer, ende des eens daechs en was die hauer niet reede, alsoe dat die waghen weder vûeren ydel tot Zeyst ende des anderen daeghs quamen si weder int Langhebroec ende laeden daer hauer, ende bleef onder weghen derdaluen dach eer hi die hauer tot Stoutenborch brenghen conde, ende verteerde viij pl. Item enen Tollenstegher van ij vûeren tot Stoutenborch bi Wouter Plompen j sch. x pl.

Item des manend. na Sa Sente Gheertruden dach was Jan van Weert gheghaen aen heren Jan van Coenren om honde, hem te teerghelde gheghenen x pl.

Item des donred. na Pinxsten seinde mijn heer Eymeric Overyssel, hem ghegheuen j sch. x pl. Item desselfs daeghs Aelbrecht den scoter gheseindt in Hollant van mijns heren weghen aen heren Floris van Raephorst om wijnden, hem ghegheuen j sch. Item Jan van Weert gheseindt tUtr. bi den hoefmeyster, hem ghegheuen iij pl. Item doe her Scheuen die provancie tAmersf. vyt soude doen van verkenen ende spec, doe dede ic Godevaert vûeren Rucop ende Gheryt Sproue tAmersf. om verken ende spec te coepen ende coften, als sijn rekeninghe wael houdt, ende waren tAmersf. anderhalven dach ende enen nacht eer wi ghadinghe ghecrighen conden, ende verteerden daer binnen tAmersf. buten der herberghen j sch. Item van dat wi coften dat dat meer beliep dan her Scheuen op hem nemen woude, dat beloept xi sch.

Summa van desen blade xxij sch. x pl.

Item Mulen den coc dat hi den tiende waghen mende vander roeder tienden jnden Aschet ende tot Hamertvelt, ende halp dat coerne vertienden, daer men enen knaep had moeten om hûeren ende had hijs niet ghedaen, hem ghegheuen tot enen rocke iij sch. Item Willem bastaert van Nyenvelt, die die tiende jn Loesderbroec al toech ende vertiende, ende mede halp totten roeden tienden te halen, hem ghegheuen voer sinen arbeyt iij sch. Item Gheryt Sproue, dat hi mede halp totten tienden aen vûeren van desen roeden tienden ende tot alle saken, die men te doen hadde, hem ghegheuen iij sch.

Item des woensd. na Sente Jacobs dach Robijn gheseindt Overyssel tot minen heer met enen brieue vander roeder tienden, die die heren van Sente Pauwels plaghen te bruken, hem ghegheuen x pl. Item opten seluen dach metten ghebûeren van Hamertvelt die roede tiende daer over ghaen, daer die ghebûer een sceydinghe afwijsden, en waren daer over meer dan een tweedel van enen daghe, verteert metten ghemeynen ghebûeren j sch. Item totter roeder tienden jnden Aschet waren die ghebûer twee daghe over, eer si een rechtsceydinghe ghewisen conden, ende ic dede lude halen tot Woudenberch, die

alsoe out waren dat si vander sceydinghe wael wisten, ende hadden inden Aschet meest al hoeren tijt ghewoent, ende verteerde metten ghebûeren j sch. ix pl. Item doe men die tiende mende inden Aschet ende die ghebûer holpen dat coerne tot Stoutenborch vûeren, soe waren die ghesellen vanden huse van Stoutenborch daer ende holpen dat coerne laden ende verteerden ende bleuen daer jnden Aschet ende wachten der waghen ende verteerden daer ende verdroncken daer te samen j sch. j pl. Item Peter die een deel vanden coerne dorschede, die leghede dat coerne jn beyden berghen al den bouwe doer, ende dorschede des coerns een deel ende halp jnden zoemer den torf miten ende havenen ende al dat daer te doen was, hem ghecoft iij½ elle lakens tot enen rocke, del xij pl., maect iij½ sch. Item dien roc te doen maken van Dirc van Coelen v pl. Item dien Peter den dorscher ghegheuen tot drie tiden ende tot sinen scoenen te samen j sch. Item doe mijn heer jerst verdraghen was met sinen vrienden, dat hi sinen cost tot Stoutenborch maken woude, doe reedt jc Godevaert voerscr. tAmersf. met heren Scheuen te spreken, hoe dat hem goet docht dat men den cost beghinnen mocht, ende nam sinen raet daer toe hoe dat jc totten cost doen soude, ende verteerde eer jc heren Scheuen ghesprac van desen cost vi pl. Item soe verteerde mijn heer totter vrouwen van Coelen tot vele tiden ij sch. vij pl. Item om zemelen tot enen perde j pl. Item Jan van Weert een paer scoen iij pl. Item cost ghegheuen totten voghelen aes tot twee tiden x pl. Item Gheryt van Hommelen ghedorscht jerst xij daghe ende na met Jan van Boemel ghedorscht xij daghe, ende hi meyde gras tot mijns heren perden ende des ghesinds perden bi heren Mottoen den hoefmeyster xxiiij daghe, ende dede mede dat opten huse te doen was, ende elcs daeghs j½ pl., maect vi pl.

Summa van desen blade xxix sch.

XIX. Summa summ. van ghemeyne saken tot Stoutenborch lxxxvi sch. viij½ pl.

Cortinghe van restande.

Dit sijn cortinghe van restande, die voer vollen gherekent sijn

xiij pl. voer elc ℔. Inden jersten vanden tijnse jnt Ghoye vi s. Item vanden tijnse van Zeyst, tot Leersem van heren Ghisebr. lande van Walenborch ende joncvrouwe Salome lant viij s. Item vanden tijnse tot Bernevelt xxxi s. iij d.

Summa vanden tynse ij ℔ v s. iij d., macct ij sch. v pl. vi Holl.

Afterstel vanden pachtgoede omtrent Vtr. viij pl. voer elc ℔.

Dit js dat afterstal vanden pachtgoede omtrent Vtr. Inden jersten Jan die Ridder vi ℔. Item Gielys Breye xiij s. ix d. Item Gher. Buddinghs soen, dat nv heeft Heinr. sheren coc van Vyanen, dien heuet mijn heer quyt ghelaten om sheren willen van Vyanen, sheren vander Ameyden ende om sheren Sweders wille van Vyanen ij ℔. Item Willem vanden Cule ij ℔ xiij s. iiij d. Item Aleyt Gielijs te Vechten xviij s. viij d. Item jn die Tollensteghe een hofstede die Bronchorst plach te hebben ij ℔ xiij s. iiij d. Item her Jan van Rynesse van xxiiij merghen lants die bi Rynouwen, gheleghen siju l ℔. Item Lodewijch die Becker van vi merghen lants.

Summa lxiiij ℔ xix s. j d., maken xliij sch. iij½ pl. j½ Holl.

Afterstal vanden hofgoede tot Bunnic.

Dit js dat afterstal vanden hofgoede tot Bunnic, x goede plagghen voer elc ℔ ende elc goede plagghe voer xviij Holl. Inden jersten Gher. van Beest xxv ℔ ix s. Item Daem van Lochorst xvi ℔ viiij s. iiij d. Item Heinr. Mouwer ij ℔ xiij sch. iiij d. Item Herman Droem j ℔ vi s. Item Ghisebr. Grauwaert j ℔ xiiij s. Item Jan Breye ij ℔ xvij s. vi d. Item Dirc van Oestrom iij ℔ xiiij s. Item Jan Schine, Ghisebr. Schine ende Enghelbr. Peters soen iiij ℔ ij s. Item Jan Witvoet j ℔ ij s. Item Kerstiaen Fobe viij s. Item her Heinr. die Milde iiij s. viij d. Item Jan Schine Ghisen soen van Heyn Schinen lande xiij s. iij d. Item her Lambr. die Vriese vi s. Item Heinr. Knippinc j ℔ iij s. j d. Item Gher. Pelegrom xi ℔ xv s. vi d. Item Willem Schinen lant ij ℔. Item Jacob die Cuper j ℔ xij s. Item Jacob Egbr. soen ij ℔ viij s. Item Gher. Vtenleen, Godevaert Oeminc ende Jacob Stultinc ij ℔ xij s. Item

Jan Ruysch ij ℔ x s. viij d. Item Ghodevaerts Schinen lant ij ℔. Item Godevaert Oeminc met sijns soens kinde vij ℔ xiiij s. Item Heinr. van Apsteden j ℔ viij s. x d. Item Ghisebr. vander Damme ij ℔ v s. iiij d. Item Jan Gher. soen tAmersf. j ℔. Item Gher. die brouwer ij ℔ vi s. Item Aleyt Willems dochter j ℔ ix s. iij d. Item Heylwych die rademaecster iiij s. x d. Item Sander vander Steghe j ℔ iij s. viij d. Item Ghisebr. van Roemst ij ℔ ij s. Item Aernt vander Maet ende Aelbr. Tollen, van meyster Gher. Dymbouts lande v ℔ iiij s. Item Gher. Loef j ℔ viij s. Item Vrederic ende Jacob die Langhe v ℔ vi s. vi d.

III. Summa vander hofgoede tot Bunnic cxvij ℔ xi s. x d. maect cxi sch. j pl. vi Holl.

Werconden.

Dit js dat afterstal vanden hofgoede tot Werconden desselfs payment. Inden jersten Euert van Catwijc ende Dircs kinder van Catwijc viij ℔ iiij s. viij d. Item Erenbrecht die Becker iij ℔ xij s. Item her Gielijs Pijl j ℔ xvi s. Item van Hermans lant van Zulen aen Kerstinen Reyners wed. j ℔ j s. Item van enen acker die heren Zweders js van Vyanen x ℔ xiij s. iiij d. ende v ℔ vi s. viij d., maect xvi ℔. Item Peter Janssoen ij ℔ xvi s. Item Willem Tullen vij ℔ iiij s. Item Willem vander Haer xx ℔ xij s.

Beverweerde.

Dit js dat afterstal vanden hofgoede tot Beuerweerde. Inden jersten her Sweder van Vyanen xi ℔ x s. viij d. Item Ghisebr. Grauwaert ende Jan Schinen iij ℔ vi s. viij d. Item Dirc Ghinderbuten j ℔. Item Peter Janssoen j ℔ xv s. Item Dirc van Bunnic iiij ℔ iiij s. Item Borre van Heemstede ende Jan Pot j ℔ xvij s x d. Item Gher. Pot ix s. iiij d. Item Heinr. Knippinc j ℔ xvi s.

IIII. Summa vanden hofgoede van Werconden ende van Beuerweerde lxxxvij ℔ xiiij s. viij d., maect lxxxij s. iij pl. iij Holl. *Aernt Ruiterman xxxvij sch. vij½ gr.* [1]).

1) Doorgehaald.

tAfterstal vander Coppel.

Dit js dat afterstal vander Coppel. Inden jersten. Item Dirc Keyser j sch. x pl. ½ gr. *Item Dirc van Coelen iiij s. xi pl.* [1]).

tAfterstal vanden tienden bouen die stat.

Dit js dat afterstal vanden tienden bouen die stat. Inden jersten. Her Jan van Rynesse vander Weyde tiende, bouen dat hi behielt voer dat gelt, dat hi voer minen heer vyt gheleeght hadde, xxxiiij sch. Item Dirc Keyser vander Coppel tiende xxv sch. Item jnden gelde opter Bilt vanden zoenen ontbreect bi den coster van Vloeten, ij sch. ij pl. j½ gr.

Summa van desen siden lxiij sch. j pl.

tAfterstal jn Emelant.

Dit js dat afterstal jn Emelant. Inden jersten vanden tienden jn Emelant.

Jacob Nenninc vander Wout tiende lxxviij ℔ iij s., dat beloept te samen cx s. vij pl. ij Holl. Item her Scheuen van Zulen vander tienden van Hoevelaken ende Loesderbroec, te samen lxxiij sch. viij pl. *Item van Vloewijc van tienden viij pl. Item Ghiseken Hughen soen j sch. vi Holl. Item Dirc Mulse van tienden v pl. iij Holl.* [2]). Item Heyn Hasenvoet van lanthûeren ij sch. viij pl. Item Lambr. Euerts soen ende Gode Lambr. soen vanden goede te Middelaer vi sch. vi pl. Item Heyn van Hoevelaken vanden lande voer den huse tot Stoutenborch v pl. v Holl. Item Gher. van Hommelen vanden seluen lande ij sch. iij pl. vi Holl. *Item die vrouwe van Coelen j sch. iiij pl. Item Euert Tuetse vander nauweyde vanden made te Zoes v sch. vij pl.* [3]). Item Goeswijn Jan Willems soen van enen stuc lants tot Baerne ij sch. viij pl. Item op die Weyde van Heinric Hermans soen, dat minen heer aen beloept j sch. vij½ pl. ½ gr.

VI. Summa vanden afterstal jn Emelant ij° sch. v pl. j Holl.

Afterstal tot Renen.

Dit js dat afterstal tot Renen. Inden jersten. Jan vander Velde van Dullenborch xi sch. viij pl. VII. Summa xi sch. viij pl.

1) Doorgehaald. 2) Doorgehaald. 3) Doorgehaald.

XX. Summa vanden afterstal v°xiiij sch. j½ Holl.

Summa summ. van allen vytgheuen jn desen jaer voerscr. x^{m}lij sch. ix½ pl. ij Holl.

Compenseert dat opboeren teghens dat vytgheuen binnen desen jaer van lxxviij voers., so blijft mijn heer Ghodevaert voers. van desen zeluen jaer sculdich xviij°lxix sch. iiij pl. ij Holl.

Afterstal van Rogghe.

Dit js dat afterstal van rogghe. Inden jersten tot Bernevelt aen den goede van Pannecoeken iiij mud roghs. Item Wedichem ij mud roghs. Item Reyner van Wedichem ij mud roghs. Item Euert van IJstvelt j mud roghs. Item Vaerst j mud roghs.

Summa vanden afterstal vanden rogghe tot Bernevelt x mudde roghs.

Afterstal van ghersten.

Dit js dat afterstal van ghersten. Inden jersten van Pannecoeken iiij mud ghersten. Item Wedichem ij mud ghersten. Item Reyner van Wedichem ij mud ghersten. Item Evert van IJstvelt j mud ghersten.

Summa vanden afterstal van ghersten tot Bernevelt ix mud ghersten.

Bewisinghe van rogghe.

Dit js die bewisinghe vanden rogghe. Inden jersten soe heeft Lodewijch die Becker ontfaen den rogghe van Loesden, vanden pacht die tUtr. ghebrocht wert, des js lx mud roghs Vtr. maet. Item bi den coster van Loesden tot Coluescoten ontfaen ij mud roghs, Amersf. maet, ende tUtr. brocht ende Lodewijch voert gheleuert, maect iij mud Vtr. maet. Item Lodewijch ontfaen vanden pacht van Manderen vi mud roghs, Vtr. maet. Item bi Lodewijch ontfaen vanden pacht van Zeyst iiij mud roghs, Vtr. maet. Item soe hebic vercoft, alse jc voer in minen ontfanghe voer ghescreuen hebbe, dat beloept xxij½ mud roghs, Vtr. maet. Item soe js tot Bernevelt afterstal van rogghe alse voerscr. is x mud roghs, Vtr. maet.

Summa cv½ mud roghs, Vtr. maet; ende hier mede js die rogghe bewijst.

Item soe hebic vercoft xi½ mudde ghersten van Bernevelt, alse jc in minen ontfanghe voer geschreuen hebbe, ende jnden afterstalle bewijst ix mud ghersten, dat beloept xx½ mud ghersten, ende hier mede js die gherst bewijst.

Tot Stoutenborch die prouancie.

Dits die provancie, die tot Stoutenborch van mijns heren weghen van Vtr. bi Rucop ende Lodewijch den Becker ontfaen js van heren Scheuen van Zulen, des sonnend. na Sente Gregorijs dach jnden jaer van lxxviij, doe mijn heer van Vtr. den cost tot Stoutenborch aen dede nemen, van welker provancien her Scheuen minen heer dat gelt gherekent heeft. alsoe dat jc dat gelt vander provancien jn mijn rekeninghe niet en summe, ende laet dat gelt ongherekent staen; mer hier mede bewise jc Godevaert voersc. die provancie, waer aen dat her Scheuen dat gelt vyt ghedaen heeft; ende dese bewisinghe van deser provancien dûert tot Dertien dach toe ta den eten, doe her Scheuen den cost tot Stoutenborch weder aen nam jnden jaer van lxxix. Inden jersten anderhalf vat heeringhs, dat vat viij sch., maect xij sch. Item een half vat edics ij½ sch. Item een half corf vighen ende een half corf rosinen iiij sch. v pl. Item een scepel mostaerts saets j sch. iiij pl. Item v mud souts, dat mud ij sch., maect x sch.

Item x vact biers, dat vat ij sch., maect xx sch. Item een vat dubbelre hoppen iij sch. Item ¼ tonne galants vi sch. iiij pl. Item bi Lodewijch ontfaen clxi½ mud roghs, dat mud xx pl., maect ij°lxix sch. ij pl. Item lxxv mud weyts die van Nyenvelt comen js, ende tot Stoutenborch iij½ mud weyts, dat mud v ℔, maect ij°lxi sch. viij pl. Item vij mud hauenens mouts vi sch. Item een half vat salms v oude sch. x pl., maect xvi sch. viij pl. Item xx pont mandelen, dat pont iiij½ gr., maect iij sch ix pl. Item viij pont rijs vij pl. Item xviij pont rûeten kersen iij sch. Item provancie die her Scheuen tAmersf. vyt ghedaen heeft. Inden jersten viij verken tegen Jan Meyen, tstuc viij ℔ xv s., maect xlvi sch. viij pl. Item iiij verken teghen Lisebetten van Bûeren,

tstuc viij ℔, maect xxi sch. iiij pl. Item ij verken teghen Ghisebr. Scouten, tstuc x pont, maect xiij sch. iiij pl. Item iiij verken teghen Gher. Borren, tstuc ix ℔, maect xxiiij sch. Item v siden specs, elc side xxviij pl., maect xi sch. viij pl. Item teghen Willem Meynsen soen vi siden specs, elc ij sch., ende ij siden specs, elc side iij sch., maect xviij sch. Item v siden specs teghen Gher. Pauwels soen, tstuc xxij pl., maect ix sch. ij pl. Item die provancie opten huse tot Stoutenborch, dat vleysch dat jnden kupen was, dat wart bi Rucop gheslaghen, voer twee groeve runder voer xij oude sch. die ij runder, maect xxxviij sch.

Item die pensen van drie groeven runderen ende die tonghen, lieschen ende vderboerde van vijf runderen, ende die worsten van v verken, te samen gherekent voer iiij oude sch. maken xij sch. viij pl. Item xxiij siden specs, elc side enen ouden schilt, maect lxxij sch. x pl. Item vanden nuwen torve xvi dachwerc, elc dachwerc ij sch. te veen. Item te grauen elc xv pl., ende te ruden v ℔, ende te stuken xiij ℔, maect al te samen vanden torve lxiiij sch. Item v vette coeye, elc v oude sch., maect lxxix sch. ij pl. Item van bodenloen van Willem den Becker ende den brouwer xiij ℔, maect viij sch. vij pl. Item die weker x ℔, maect vi sch. viij pl. Item der moeder x ℔, maect vi sch. viij pl.

Voert js tot Stoutenborch comen provancie als hier na ghescreuen staet, die jc tot ghenen gelde en reken. Inden jersten van Dirc van Delf xij mud weyts, ende iiij mudde weytens meels ende broeds. Item van heren Ghisebr. van Herdenbroec ontfaen ij^{el} mud haueren. Item van Vtrecht comen xl mudde haueren. Item van Vtrecht comen vij mudde rogghens broeds ende meels. Item soe quam broet weder van Broclede, dat deel tot Stoutenborch gheseindt wart. Item soe was vander tienden ghedorsche xxxij mud haueren, die op Alreheylighen auont vervoedert was, doe joncheer Heinr. van Parweys met sinen ghesellen van Stoutenborch reedt.

Item soe js tot Stoutenborch ghebrouwen xij brouwet biers

van desen weyt ende haueren voerscr., daer tot elken brouwet biers js ghedaen x mud haueren ende iij mudde ende j scepel weyts; dit beloept dat verbrouwen js cxx mudde haueren; dit beloept dat verbrouwen js xxxix mudde weyts; dander hauer js vervoedert met mijns heren perden ende sijns ghesins ende die opten huse tot Stoutenborch van sinen weghen gheweest hebben; ende soe js dit tbier, dat van Stoutenborch gheseindt js tUtr., dat daer ghebrouwen js. Inden jersten des donred. na Beloeken Paeschen tUtr. gheseindt ij vaet biers. Item des saterd. opten Meye dach ij vaet biers. Item des manend. na sHeylichs Cruysdach Inventio iiij vaet biers. Item des vrid. daer na iiij vaet biers. Item des manend. na Sente Seruaes dach iiij vaet biers. Item des donred. daer na iij vaet biers. Item des sonnend. daer na iiij vaet biers. Item des manend. na ons heren Hemelvaerts dach v vaet biers. Item des donred. na Sente Peters dach ad vincula iij vaet biers. Item des vrid. daer na iiij vaet biers. Item des dinxsd. na onser Vrouwen dach iiij vaet biers.

Summa vanden bier dat tot Stoutenborch ghebrouwen js ende tUtr. ghevûert js ende daer ghedroncken js, xxxix vaet biers.

Weyt.

Dits die weyt, die van Stoutenborch gheseindt js tUtr. tot Renen ende anders daer tgheseindt js. Inden jersten soe vûerde Lodewijch tot Broclede v mudde weytens broets. Item des donred. na Sente Peters dach ad vincula bi Willemken den waghen knecht tUtr. gheseindt j½ mudde weytens broets. Item des manend. op Sente Bartholomeus auont j mud weytens broets. Item des saterd. na Sente Jans dach Decollatio j½ mudde weytens broets. Item des dinxsd. op onser Vrouwen auont Natiuitas een mudde weytens broets. Item des vrid. daer na een mud weytens broets. Item des sonnend. na Sente Matheus dach tot Renen gheseindt, doe mijn heer die Cluse ontset soude hebben, ij½ mudde weytens broets. Dit beloept xiij½ mudde weyts dat van Stoutenborch gheseindt js.

Rogghe.

Dits die rogghe die van Stoutenborch gheseindt js tUtr., tot Renen ende tot Broclede. Inden jersten bi Lodewijch ix mudde rogghens broets. Item des donred. na Sente Peters dach ad vincula tUtr. gheseindt vi mud rogghens broets. Item des saterd. na Sente Jans dach Decollatio, doe die Steynvoertsche reyse gheweest soude hebben, tUtr. gheseindt v mud rogghens broets. Item des manend. daer na tot Loesden gheseindt jn die vorderinghe. Item des dinxsd. op onser Vrouwen auont Natinitas een mud rogghens broets tUtr. gheseindt. Item des donred. daer na tUtr. gheseindt j mudde rogghens broets. Item des vrid. daer na tUtr. gheseindt iij mudde rogghens broets. Item des vrid. na Sente Matheus dach een mud rogghens broets. Item des sonnend. daer na tot Renen gheseindt, doe mijn heer die Cluse ontset soude hebben, ix mudde rogghens broets. Item des sonnend. op Alreheyligen auont, doe mijn heer Gheup ontset soude hebben, tot Renen gheseindt vi mudde rogghens broets. Dit beloept xli mudde roghs, dat van Stoutenborch gheseindt is.

Provancie van runderen, scapen ende bier.

Item tot Stoutenborch ontfaen vij runder, die ter Eem opghehouden waren, die tot Stoutenborch gheten worden. Item ontfaen iiij cleyn runderken ende xvi lammer ende scaep, die Roelof Volcwijns soens waren. Item ontfaen vi cleyn runderken ende een stier, die van Renen quamen, die tot Renen comen waren, doe men die Cluse ontset soude hebben. Item bi heren Scheuen ontfaen xvi scaep. Item van Broclede quamen viij scaep, die tot Stoutenborch gheseindt werden, ende een draghel tonne runtvleysch. Item van Broclede quam bier tUtr., des wart tot Stoutenborch gheseindt vi vaet biers. Item van Renen quam tUtr. bier, doe men die Cluse ontset soude hebben, des wart tot Stoutenborch gheseindt viij tonnen biers. Item die smael roede tiende van Zoes, van Hamertvelt ende jnden Aschet die lammer, die ganse ende die speenverken, die sijn comen tot Stoutenborch, totten oost te helpen.

Dit js dat vander provancien voerscr. van Stoutenborch gheseindt is tUtr. ende tot Loesden. Inden jersten des sonnend. na sHeylichs Cruys dach Inventio tUtr. gheseindt van Stoutenborch iiij siden specs. Item des donred. daer na een side specs tUtr. gheseindt. Item des sonnend. daer na tUtr. gheseindt j side specs. Item des sonnend. na Sente Jans dach ante portam Latinam tUtr. gheseindt v siden specs. Item des manend. na Sente Jans dach Decollatio tot Loesden gheseindt jn die Steynvoertsche reyse j side specs. Item opten seluen dach tot Loesden gheseindt van Stoutenborch iij scaep. Item opten seluen dach tot Loesden gheseindt een coe van Stoutenborch, vanden coyen die heren Scheuens waren. Item van Stoutenborch gheseindt tUtr. teghen dat die voederinghe jerst wesen soude tUtr., doe mijn heer den heer van Steynvoerden ghesellen gheseindt soude hebben, een coe vanden coyen, die heren Scheuens waren.

REGISTER DER NAMEN VAN PLAATSEN EN PERSONEN.

A.

A, van der, Alfer, 112, 139.
———— Jacob, 108, 115, 126, 149.
Abcoude, 136.
Abcoude, heer van, 122, 124, 132, 133, 271, 302, 304, 351, 354, 356, 375, 396.
Abeele, van den, Hendrik, 27, 69, 74; zijne moeder, 9.
Aberlaet, Jan, 231.
Absteden (Apsteden), van, Hendrik, 106, 149, 457.
Achthoeven, 231.
Aelborch, 234.
Aelrasch, Willem, schepen te Haesdrecht, 171.
Aemstel, Egbert, 80.
Aerlanderveen (Aerlaveen), 238.
Aernt, mr., chirurgijn te 's Hertogenbosch, 91.
Adalboldus, bisschop v. Utrecht, 167.
Aken, van, Ghise, 256, 348.
Alblas (Alblaes), 238.
Albricus, bisschop van Osnabrug, 168.
Alkemade (Alcmade), van, Floris, 245, 246.
Alvekijn, Jan, kameraar van Utrecht, 154, 155.
Ameide, 125, 231, 456.
Ameide, heer van, 124, 152, 244, 288, 297, 308, 334, 374, 384, 456.
Amelis, heer, 143.
Amerongen, bosch, 266.
Amerongen, van, Aelmont, 266, 355.
———— Borre Dirksz., 396.
———— Gerrit, 80, 126, 143.
———— Schade, 122.
Amerongen, Willem, 131, 133, 155.
Amersfoort (Amersfort, Amersfoerde, Amersfordo, Amersfordie), 105, 110, 123, 128, 131, 167, 175, 212, 215, 244, 252, 270, passim.
Amsterdam, 23.
Andel, van, Godeken, 395.
Angheren, van, Willem, 261, 271, 273, 274.
Ansfridus, bisschop v. Utrecht, 167.
Antwerpen, 6, 36, 55, 56, 57.
Apeldoern, van, Robbrecht, 350, 397.
Appeltern, van, Agnese, vrouw van Godert van Vlodorp, 174.
———— Hendrik, 388.

Arkel, van, Didderik, ridder, 171.
——— Jan, bisschop van Utrecht, 176, 177.
——— Jan, heer van Hagestein, Pierepont en Mechelen, 137, 139, 193—210, 224, 228—230, 231, 233, 234, 237—239, 327, 430.
——— Otto, 188, 200, 201.
——— Robbert, 173, 192, 194, 200.
Arnemuiden (Aernemuden), 23, 24, 30, 45, 74.
Arnen, v., Gerard, knape, 179.
Arnhem (Arnem, Arnheym), 175, 179, 180, 237.
Arnhem, van, Wijnandus, 237.
Arnoldekijn mitten ghitarnen, 5.
Asch, van, Steven, 143.
Aschet, 393, 455, 463.
Asperen, 185, 363.
Asperen, van, Gerardus, dom. de Tulla, 183, 184; Elisabeth, zijne vrouw, 183, 184.
Asten, 182, 217, 218, 248.
Attenhoven, van, Hendrik, 141, 143.
Auyoen (Aueyoen), 27, 52.
Avignon (Avinion), 176.
Axel (Axela), 44, 124, 167.

B.

Baarn (Baerne) 262, 264, 256, 257, 348, 349, 354—356, 397, 402—404.
Backer, Jan de, 156.
Bacman, Evert, 368.
Baeswijlre, 227.
Balen, van, Gerrit, 107, 135.
——— Jan, 79.
Barendrecht, 172.
Barmen, van, Hendrik, ridder, 188, 211, 240, 241.
Barneveld (Bernevelt), 259.
Bart, Petrus dictus, schepen te Sant-Bommel, 166.
Baselis, Willem, Blankaetsz., burgem. van Middelburg, 3, 69.
Bast, Hannekijn, 71.
Becker, de, J. Erenbrecht, 457 (:).
——— Jan, 262.
——— Lodewijk, 254, 456, 461, 495.
——— Peter, 264, 265.
Beefde, Andries, 156, zijne vrouw, 157.
Beest, van, Jan, 163.
——— Gerrit, 456 (:).
Benscoop, van, Lubbert, 119.
Berck, 240.
Berot, de, 345.
Berge, vanden, Walraven, knape, 249, 250.
Bergen op Zoom, (Bergen op den Zoem), 34.
——— Hendrik, heer van, 182.
Berghen, van, Marcelis, 12.
——— Margaretha, 6.
Berkel, 233.
Bernier, Dirc, Klaasz., 263.
Bernolfus, bisschop v. Utrecht, 166.
Bersinghehorn, 239.
Besvelt, Aernt, regter in Alblas, 238.
Betuwe, Over en Neder, 186.
Beveland (Zuid), 34.
Beverweerde, 188, 253, 457.
Bever, de, Jan, 8.
Beyert, Jan, 148.
Bierman, Daniel, 61.
Bilt, de, (Bilte), 131, 261, 266, 355, 401, 458.
Bilte, vander, Wouter, 80.
Bisscop, Evert, 143.
Blankart, Pieter, 43.
——— Willem, 54.
Blanken, Baselis, 18.

Blankenborch, van, Peter, 98.
Blankenheim, van, Frederik, bisschop van Utrecht, 252.
Blickenborch, 130.
Bloc, Hugo, schepen te Middelburg, 27, 28, 36, 55, 69, 72.
Blok, Jan, 120, 124.
Bloem, Jan, 260.
Bloeys, graaf van, 122, 134, 135.
—— Guye, bastaart, rentmr. van Tholen, 160, 162.
—— Jan, bastaart, 165.
Blonde, Jan de, 182.
Blooten, van, Philips, schout van Delft, 160.
Boecholt, van, Johannes, 220.
Boechout, van, Louis, knape, 249, 250.
Boechorst, van den, Willem, baljuw v. Rijnland, 160.
Boede, vander, Willem, 26.
Boeninc, Hendrik, 143.
Boezinchem, van, Jan, 143.
Bolle, Lubbert, 119, 133, 231.
Bollen, van, (Bole, Bolle), Jan, 64, 92. 125, 141.
Bommel, van, (Boemel), Jan, 227, 257, 277, 455.
Boningen, van, Hacke, 211.
Bonteroc, Jan, 156.
——— Pieter, 101, 124, 158.
Borch, ter, 393.
Borchgraven (de Bordigrave), Lodewijk, 187.
——— Willem, rigter in Almkerk, 187.
Bornenbroot, Huge, 72.
Borre, heer, 141.
—— (Borren), Gerrit, 461.
—— Hendrik, 275.
—— Volkwijn, Dirkez., 166.
Borselare, Hanneke, 75.
Borselen, van, Claes, 13.
——— Dirk, rentm. te Bewester-Schelde, 160.
Borselen, van, Floris, 10, 15, 24, 36, 38, 188, 189, 190, 191, 242.
——— Frank, 8, 9, 11, 13, 17, 25, 27, 189.
——— Gerard, 9, 17, 19, 27, 76.
——— Hendrik, 9, 11, zijne vrouw, 13.
——— Mechteld, vr. v. Hoogstraten, 248—250.
——— Theodoricus, 242.
——— Wolfard, 15, 222, 223.
Bosen, Lijsbet, 73.
Bot, Volkwijn, 278.
Botter, Hendrik, 278, 281, 282.
Bouchout, Danele, heer van, 245, 250.
Brabant, 309, 337.
——— Albrecht, hertog van, 4, zijne vrouw, 23.
——— Jan, hertog, 169 en Johanna, hertogin, 217, 219.
Brakel, van, Emont, 267.
——— Jan, 113.
Brandenborch, van, Herman, 143.
Brandwijk, 233.
Brederode, van, Reinoud, 196, 206.
——— Willem, baljuw van Medemblik, 162.
Breempt, 240.
Breye, Gielis, 253, 456.
—— Jan, 133, 139, 145, 371, 456.
Breukelen, (Brockelede, Broclede, Broeclede), 119, 280, 282, 318, 323, 376, 373, 375, 378, 395, 461—463.
Brighen, Claes, 295.
Brimen, den, Claes Hendrikss. 126.
Brino, heer, 143.
Broeclede, van, Gerrit, 77.
Broechaghen, van, Gerrit, 257.

Bronchorst, Aechten, 392.
Bronchorst, (Gerardus), kanun. van St. Salvator te Utrecht, 242.
——— Gerrit, 363, 371, 385, 456.
Brugghe, 9, 35, 36—38, 42, 58, 163, Alderman van, 15.
Bruin, de, (Brwn), Gerrit, van Leiden, 164.
Brune, de, Jan, 147.
Brunen, Johannes, 87.
Bruninc, Ard, 24, 29, 30.
Brussel (Bruccelen, Bruessele) 6, 11, 55, 57, 171, 249, 250.
Bruwelys, Simon, 163.
Brijdorper wetering, 239.
Buddingh, Gerrit, 253.
Budel, Jan, 144.
Bunnik (Bunnic), 253, 388, 401, 405, 407-410, 456, 457.
Bunnik, van, (Bunnic), Dirk, 266, 457.
Bunschoten (Bunscoten), 115, 264, 352, 401, 411.
Buren (Bueren), 124, 226, 227.
Buren, heer van, 137.
Buren, van, (Bueren), Allart, 226—228.
——— Jacob, 256.
——— Lisbetten, 460.
Buschvelt, gebroeders, 221.
Buscoep, Wermboldus, priester, 244.

C.

Calker, van, Jan, 143.
Camere, Diederik, schepen te Heusden, 168.
Camerling, Jan, 164.
Campe, vanden, Aernt, 142.
Campen, van, Hendrik, schepen te Gaspeerde, 219.
Capenborch, 101.
Cappellaen, Tyman, 145.
Carbonkel, Joes, 72.
Cardinael, Willem, 274, 372.
Cats, van, Lievijn, baljuw v. Zierikzee, 160.
Catwijk, Dirk, 457.
——— Evert, 457.
Cesar, Jan, 80.
Claes Symonsz., burgemeester van Middelburg, 69.
Clarenborch, van, Jan, 96, 100, 104—108, 113, 128, 129, 138, 144, 284, 296, 371, 375.
Cleewaerdskerke, 21, 61.
Clemens VI, paus, 98, 175, 176.
Clerck (Clerc), van, Aernt, 128, 131.
Clerck, de, Jan, 99, 102, 168.
Clinkaert, Willem, 146.
Clinker (Clinke), de, Boudijn, 4, 7.
Clivis, de, Hendricus, 220.
Cloetinc, Hendrik, 154.
Cloetwijck, Jacob, heemraad van Almkerk, 187.
Coelen, van, Wouter, 79, 101, 102, 126.
——— Dirk, 455.
——— Steven, 101, 102, 141.
——— vrouwe, (Keulen?) 442, 451, 455, 458.
Coelenberch, van Wouter, 104, 141.
Coelhorst, tiende, meent, 262.
Coenre, van, Jan, 453.
Coeten, van, Dirk, 458.
Coevoet, Wouter, 204.
——— Gerrit, zijn zoon, 195, 201.
Cogghe, Coppin, 74.
——— Pieter, 33, 75.
Colfschoten, (Colveschoten), 259, 459.
Coman, Gerrit, 139.
——— Jacob, 152, 158.
Cominen, vander, Daniel, 227.
Commandeur vanden Duitsche

huize te Utr., 145, 352, 353, 355.
Commandeur van S. Jans Dale, 377.
Coninc, de, Jacob, schepen te Haasdrecht, 171.
Copdrager, Claes, 115, 137, 150.
Coppel, de, 254, 255, 397, 458.
Corf, Jan, 82.
Corlinc, Dirk, Hermansz., 80.
Cortbalgri, 197.
Corte, de, Jan, constenaar vande vedelen, 3.
—— Willem, mr. vedelaar, 3.
Cortehoeven, 203, 259, 400.
Cotereele, Pieter, 23.
Coter, Hannekyn, 148.
Cose, Johan, schepen te IJsselstein, 171.
Cowden, van, Jan, 220.
Crabbendijk, 7.
Craber, Poppe, van Brugge, 27, 28.
Craghen, Alborch, 154.
Cranenborch, 90, 139, 145, 146, 154.
Craye, Maes, 4.
—— Willem, 2.
Crayere, de, Claes, 4, 5, 7.
Crayestein (Creyestein), 401.
Creet, Gheerkyn, mr. constenare mitten santyken, 5.
Crone van Zulen, Steven, 137.
Crukaert, Splinter, 80.
Cruningen, Arend, 14.
Cruningen, (van) Arnoldus, 9.
———— Lemmers, 6.
———— Race, 10.
———— vrouwe van, 57.
Cule, van, (vander) Hubert, 203, 207, 199.
———— Jan, zijn broeder, 141, 199, 203, 204, 207, 219.
———— Willem, 254.
Cuse, Jan, 117.
Cuyl, vander, Hubert, 194.

D.

Daker, de, Jan, 259, 260.
Dale, ten, 98.
Damasche, Gerrit, 78, 123.
———— Jacob, 146.
———— Tijman, 111.
Damme, van den, 35.
———— Ghisebert, 457.
———— Willem, schepen van IJsselstein, 171.
Dedel, Willem, 143.
Delf, van, Floris, koopman te Brugge, 163.
— Claes, schout van Rotterdam, 161, 198.
——— Dirk, 365, 369, 412, 452, 461.
——— Wouter, 198.
Delft, 239.
Denremonde, 23.
Deventer (Davantria), 167, 175, 423.
Dever, Jan, 80.
Dickenberch, 253.
Deyn, Willemkyn, 106, 148, 149.
Deys, Johan Kerstiaenz., 225.
Diepenburch, van, Gijsken, 165.
Diest, van, (Dyest), Aernt, bisschop van Utrecht, 309.
———— Jan, 258, 263, 400.
———— Thomas, 350, 351, 353.
Dint, Symon, 24.
Dinteren, v., Beerten, 270, 341.
———— Jan, 344—346.
Dirk, Willem, borduurwerker te 's Hage, 163.
—— Jansz., baljuw en rentm. van Gouda, 159, 161.
Doedin, heer, van Zierikzee, 54.
Doem, Ghise, 256.
—— Rutgherus, 244.
Doemdach, Floris, 75.
Doeringhe, Hannekyn, 134.
Doern, van, Jan, 205.

Doernic, van, Helmich, 164, 165.
——— Jan, 397.
——— Rutger, 342, 344, 350, 351, 357, 371, 381, 383, 384, 390, 395, 423.
Dolre, van, Beernt, 92, 96, 123, 133, 146, 148, 390.
——— Wilhelmus, schout te Ede, 244.
Domburg, 22.
Dorcout, Aernt, 206.
Dordrecht, 36—38, 41, 47, 70, 128, 136, 224.
Dorp, van, Philips, thesaurier van Holland, 159, 162.
Drakenborch, Freder., 128, 145.
Drenthe, 100.
Driel, van, Jan, 77.
Driepont, Han, 74.
Droem, Herman, 456.
Dronghele, van, Lieven, 74.
Dronghele, abt van, 52.
Duffel, v., Hendr., 377, 378, 431.
Dullenborch, 258, 397, 458.
Duyne, vander (Dwn), Jan, 338.
——— Floris, schout van Bloemersdijk, 232, 338.
Duyst, tiende, 262.
Duurstede (Durstade), 366, 422.
Duiveland (Duveland), 19, 293, 299.
Duvenvoerde, van, Dirk, baljuw van Rijnland, 162.
——— Willem, 200.
Helwich van Vianen, zijne vrouw, 200.
Dymbouts, mr. Gerrit, 457.
Dynaert, Claes, 256.
Dypermeye, 268, 397, 408.

E.

Eem, ter, 127, 133, 135, 255—257 passim.
Eemland, 255, 261, 262, 264, 393, 401, 411, 443, 458.
Eemland, maarschalk van, 128.
Eerde, ter, 131, 132.
Eese, vander, Jan, 409.
Eggert, Willem, 165.
Egmond, 119.
——— Gerrit, 139.
——— heer van, 99, 119, 120, 126, 134—136, 195, 196, 199, 237, 239.
Eleste, 167.
Emelaer, van, Zeger, 348.
Emenesse, 264, 352, 404 410.
Emont, Hendrik, 144.
Enghe, de, 351.
Engeland, koning van, 3.
Engele, 170.
Enspec, van, Jan, Hubertsz. 80.
Ent, Jan, 256.
Entheren, van, Gerrit, 89.
Erkenraet, jonkvrouwe v., 70.
Erklents, 211, 240.
Erpe, van, Willem Lucasz., 219.
Etersheim. 245, 246.
Everdey, Jan, 30, 75.
Everdeyn, Olard, 21.
Everinghe, van, Olivier, 10, 37.
Everdinghen, van, Daniel, 188.
——— Hendrik, 188.
——— Pauw, 188.
Everstein, 202.
Eyke, vander, Wouter Godschalksz., 211.
Eyle, van, Elbrecht, 179.
Eylwaert, Rembrant, 239.
Eze, van, Jan, 138.

F.

Foec, Everardus, decanus, 242, Evert, 261.
Foeyt, (Foeyte), Ghisebr. Melisz., 80.
—— Pieter, 287.
Frankrijk, koning van, 163, 169, 170.
Friesland, proost van, 127, 128, 141.
Fuchte, 167.

G.

Gaasbeek, heer van, 207, 384.
Gaspeerde, 196, 197, 200, 224.
Gasperweerde, 219.
Gastman, Coppin, 49.
Gerlo (Geclo), 169.
Geer (Gheer), 231, 254.
Geer (Gheer), vanden, Hubrecht, 210.
Geerbeemdt (Gheerbeemdt), 187.
Geerdenberg (Gheerdenberge), 121.
Gein't (Ghein), 131, 133, 136, 138—140, 264, 265, 382, 393, 398, 412.
Gelder (Ghelre), 133, 221, 226, 227.
—— Eduard, (Edward), hertog van, 185, 213.
—— Reinald II, 169, 170.
—— Reinald III, 173,
—— Willem van Gulik, 24, 26, 113, 131, 133, 192, 212—215, 217, 221, 234.
—— Maria, hertogin van, 217.
—— Sophia van Mechelen, 168.
—— Isabella, 186, Philippa, 186.
Gelder (Ghelren), van, Jan, 283, 294.
Gelderland (Ghelreland), 124, 130, 132, 138.
Gellichem (Ghellichem), Volpert, 194.
Genderen (Ghenderen), 24.
Gennep (Ghenep), 463.
Gent, (Ghent), 26, 38, 61, 72.
—— van, Wouter, tollenaar te Woudrichem, 161.
Gerrit Willemsz., schout van Blijswijk, 232.
Geupe (Gheupe), heer v., 347, 349.
Geupe, Alart, Dirk, Steefken en Goewijn, zijne zonen, 349.
Gier, de, (Ghier), Willem, 125, 131, 152, 156, 199.
Gildenborch, 154, 363.
Gillis, mr. Jan, 70.
Glinde, 393, 394.
Goede, de, Jacob, schout van Dordrecht, 161.
Gooi (Goye), 't, 124, 127, 128, 161, 195, 252, 407, 456.
Gonengys, van, Gillis, 163.
Gorinchem (Ghorinchem), 206, 239, 376.
Gorix, van St., Claes, ridder, 249, 250.
Gouda (ter Goude), 137, 375, 384. 393, 456, 457.
Goye, vten, Jan, heer van, 200.
———— Abrioen, 231.
Goyer, de, Diederik, knape, 181.
———— Tyman, 79, 89, 146, 147, 158.
Greve, Jacob, 254.
Grauwaert, Ghisebr., 134, 138, 267.
———— Jan, 146.
———— Wouter, Hughe en Herman, 79.
Groenenwoude, van, Eerst, 92, 112, 125, 128, 131.
———— Steven, 77, 78, 92, 98, 120, 123.
Grollo, 215, 216.
Gruter, de, Jan, 13, 261.
Gruthen, van, Arnoldus, 237.

H.

Haddeman, Pieter, 191.
Haec, Jacob, 141.
Haefdinghe, 73.
Haeften, van, Volprecht, 266.
Haemstede, van, Jan, 10, 14.
Haen, de, Gerrit, 145.

Haer, ter, 122.
—— vander, Reinier, 267.
———— Willem, 254, 437.
———— Wouter, 267.
Haerlaer, van, Aernt, 343, 350—353, 355, 363, 366, 374. 374, 434.
Haes, Jan, 87.
Haessen, Ghisebr. 150.
's Hage, 34, 36, 37, 110, 129, 159, 160—162, 165, 245, 247, 251.
Hage, vander, Wolfard, 75.
Hagedorn, Rolant, ridder, 179.
Hagenouwen, van, Wouter, 345, 393, 394.
Hagenshoeve, 181, 188.
Hagestein, 195, 197, 200.
Hamelenbergen, Ghisebr., 143.
———— Steven, 257.
Hardeveld, tiende, 262.
Harmelen (Hermelen), 137, 405.
Hamersvelt, 264, 393, 404, 454, 463, tiende, 262.
Hamirthe, 167.
Hannekyn, Herbert, 18.
———— van, Atrecht, constenare vanden santiken, 6.
Hardenbroek, 131, 136.
———— van, Ghisebrecht, 105, 304, 343, 349, 358, 374, 385, 386, 423, 451, 453, 461.
Harderwijk, 275, 298—334, 351-353, 355, 384, 388, 391.
Harwerden, 170.
Hasenvoet, Heyn, 255, 458.
Have, de, Aernt, 179.
Haymannen, vander, Heynen, 61.
———— Jan, 72.
Hedinchuyzen, 170.
Heemskerke, 244, 245, 251.
Heemskerk, van, Gerrit, 239.
Heemstede, van, Borren, 80, 130, 229, 457, Harbarensz., 244—247, 251.
Heemstede, van, Jan, 165.
Heerman, Jan, tollenaer te Geervliet, 165.
Heerman, Floris, 159, 161.
Heerken, van, Geertrude, 234.
———— Arnt, 211.
Heerinc, Pieter, 394.
Heesben (Heseben), Aernt (Arnolde), 168, 211.
Heesse, 350, 401.
Heeswijk, Gerrit, 117.
———— van, Willem, 111.
Heicoep, 195, 196, 118, 207, 286.
———— (Heycoop, Crone van), Dirk, 154.
Heisner, van, Johan, heer v. Salmonde, 181.
Heye, 393, 294.
Helle, ter, 393.
Helling, Willem, 238.
Helmont, Gijsbert, 164.
Hemerten, van, Jan, 144.
———— Jan Marselisz., schepen te Heusden, 168.
Hemmen, 239.
Hendrik, schrijver, 423.
Henricus II, keizer, 168.
Heuegouwen, 8, 14, 23, 37, 119, 137, 165.
———— jonkvr. v., 159.
Herbaert, Tijman, 131.
Hereman, 144.
Hering, Fokkel, 239.
Hermalen, van, Gerrit, 144.
Herman, mr., v. Delft, 155. 156.
's Hertogenbosch (Buschoducis), 182.
Hesel, van, Hendr., 143.
Hessen, Otte Jan, knape, 179.
Heteren, van, Willem, 225.
Heusden (Hoesden), 122, 133. 234.
———— van, Dirk, 143. Jacob, 381.
———— van, Rectholdus, schepen van 's Hertogenb. 38.

Heukelum, Jan, 096.
——— van, (Hoekelum, Hocelum), 327, 368, 377, 430.
——————— Otto Herbarensz., ridder, 182, 188.
Heusen, van, Hendrik, 190.
Hendrik Boudinsz., burg. v. Middelburg, 69.
Heynken van Utrecht, constenare vanden ghitarnen, 5.
——— mitten rebecke, 5.
Hese, 167.
—— van, Jan, 117, 139, 152.
Hillinghen, van, Jan, prior en rentm. v. Egmond, 187.
Hisinc, Willem, 203.
Hoec, Willem, custor v. Brabant, 11, 56.
Hoenpel, van, Frederik, 179.
Hoerne, van, heer, (jonkheer), 206, 312.
——————— Gerrit, 357, 358, 385.
——————— Schiver, 377, 378, 434, 435, 446.
Hoesdane, 38.
Hoet, Arnt, 274—277, 282,
Hoevelaken, 132, 256, 262, 458.
——————— van, Hein, 255, 407.
Hoey, vanden, graaf, 93.
——————— lande, 94.
Hogen, Otto, clericus Ultraj., 220.
Hoghe, vanden, Wolfard, 60.
Hoghestraten, van, mr. Jan, 79.
Hogherwoude, 188.
Hokelinc, Pieter, 238.
Holland, 18, 34, 36, 92, 138, 159, 228, 404, 454.
——— v., Albrecht, ruwaard, 133, 155, 199, 200, 206, 207.
——————— Jan, bast., 163.
——————— Lodewijk, bastaard, 163.
Holland, v., Willem, bast. 163.
——————— Willem van Beyeren graaf, 232, 223, 244.
Hombout, Jan, 116, 117.
Hommelen, van, Gerrit, 455, 458.
Honswijk, 228, 232.
Hont, den, Jacob, 171.
——————— Jan, v. Zierikzee, 10, 12.
Hoorn, van, Arend, bisschop v. Utrecht, 256 en volg. in de bisschoppelijke rekening.
——————— Lamsijn, 9.
Horst, ter, (Hogehorst), 101, 121, 257.
—— vanden, Ernst, 171.
Hosemont, Willem, 75.
Hosveteren, van, Jorien, 368.
Hougher, Jacob, 80.
Houthuysen, van, Goeswijn, 266.
Houweninghe, 173.
——————— van, Diderik, ridder, 173.
Houwescilt, Rudolphus, schepen van Sant-Bommel, 166.
Hoye, van der, Dirk, constenare vanden vedelen, 5.
Hove, van den, Gerrit, 78.
Huessen, 179, 180, 397.
——— van, knape, 179.
Hughinc, Hendrik, 271.
Hulft, 161.
Hulhusen, van, Diderik, knape, 179.

I.

Inghel, Jan, van Antwerpen, 22.

J.

Jaarveld (Jaersvelt), 310, weert, 231.
Jacob, mr., 189.
—— de valkenier, 450.
—— Jansz., schout te Aarlanderveen, 237.

Jacobus, schrijver, 386.
Jan, mr., metten santeken, 5.
— Claes, rigter te Barendrecht, 172.
— Martijnsz., burgemeester van Middelburg, 172.
Jannekijn, mr., 5.
Jannijn, lombaard, 62.
Jerusalem, 87.
Jonghe, Pieter Dirksz., schout te Hogherwoude, 189.
—— de, Willem, knape, 181.
Jutphaes, 112, 120, 121, 127. 130, 131.
——— van, Floris, 275, 383.
———— Tydeman, 377.

K.

Kamerik (Cameniken, Cameric), 80, 258, 408.
Kampen, 155, 363, 367, 393.
Kaproen, mr. Jan, 19, 39, 69.
Karbonkel, 4.
Kelre, van (Keldere) Louis, 217, 247, 250.
Kenemaden, Johan, rentmeester van Gelre, 174.
Kennemerland (Kemarie, Kamenadelant) 175, 238.
Keppel, van, Herman, knape, 139, 342.
———— Willem, 179.
Kerkof, mr. Jan, 65.
Kersberch, vrouwe van, 193.
Kesteren, Ermgaert, 278.
Ketelaer, Gerrit, 152.
——— Wouter, 255.
Keyl, Albrecht, 254, passim.
—— Reinier, 260, 262, 265, 270.
Keyser, de, Dirk, 79, 254, 261, 458.
Kleef (Cleve), 179, 190.
Kleef, Johan, hertog van, 178, 179, 180, 185, 190.
Klercke, de, Jan, 141.
Knippinc, Hendrik, 450, 457.
Knoop, Aernt, 79.
Knordeniper tiende, 262.
Knuut, Johan, schout te Polsbroek, 181.
Koc, de, Ricout, ridder, 217, 218.
Koekaert, Jan, 144, 147, 157.
Koorbisschop v. Utr. 141, 142.
———— Dordrecht, 10.
Kreyt, Bernt, 138.
Kriekenbeec, Hendrik, 94, 145.
———— Reinier, zijn broeder, 94.
Krijenhoven, Goeswijn, 195, 204.
Kuik, van, (Kuyc), 200.
———— Johannes dom. de, 182.
———— de Hoestraten, ridder, 183, 184, 248, 249.
—— Otto, heer van, 170.

L.

Laeyes, vander, Willem, 232.
Lakevelt, 206, 207.
Lakevelt, van, Jan, 210.
Lake, vander, Claes, 80.
Lamme, heer, 18.
Lane, vander, Jan, 78.
Langbolgri, 197, 207.
Langbroek, 343, 405, 452, 453.
Langhe, de, Ghisebr., schepen van IJsselstein, 171.
———— Frederik, 139, 457.
———— Jacob, 92, 457.
Langheweide, 259, 263, 412.
Lantscroen, van, Abraham, 244.
———— Roelvert, 92, 138.
Larebroek, tiende, 263.
Lederdam, (Leerdam), 205.
Leede, ter, geregt, 188.
Leersum (Leersen), 125.
——— van, (Leersem), Dirk, 267.

Leeuwen, van, (Leuwen), Claes, 99, 101, 119, 120, 407—410, 412.
——————— Jan, 448.
Leeuwestein, (Lewesteyn), 108, 145, 146.
Leiden, 164, 398, 400, 401.
Lek (Lecke), 228, 231, 342.
— vander, (Lecke), heer, 309.
——————— vrouwe, 316, 372.
——————— Hendrik, 219, Margriet zijne vrouw, 200.
——————— Jan, 309.
Lekdijk, 93, 102, 123. 231.
Lent, van, Claes, 99, 100, 101, 119, 120.
Leusden, (Lusdin, Loesden), 167. 168, 252, 264, 275, 327, 345, 357, 368 passim.
Leusderbroek, (Loesderbroeck), 262, 454, 458.
Leusdrecht, (Loesdrecht), 123.
Leyenborch, van, Jan, 172, 194, 202.
Leyenhuis, Thomas, 220.
Lexmonde, 228.
Lichtenberch, 90, 153.
——————— van, Jacob, 123.
Lichtenap, Ghisebrecht, 78.
Lienden, van, Roetaert, 152.
——— zijn zoon, 99.
Lienna, 167.
Limbeek, van, Jan, 105.
Lochorst, 125.
——— van, Daem, 456.
——————— Herman, 100, 105, 106, 108, 109, 112, 138, 144; 321, 373.
——————— Jacob, 96, 119. 125, 127, 128, 136, 365, 397.
Lodderpaep, Wouter, 143.
Loebeec, 369, 370.
Loef, Gerrit, 457.
Loen, van, Claes, 262.
Loenen, van, Claes, 255—257, 389, 397.
——————— Margriet, 389.
Loenresloet, 126, 270, 328, 341, 368, 369, 378, 379, 395, 431.
——————— van, Claes, 350, Margriet zijne vrouw, 350.
——————— Hughen, 122, 136.
——————— Splinter, 398,
——————— Steven, 432. 404.
Loeric, 253, 254, 407.
Loesden, van, Maarten. 145.
Lonke, Dirk, 7.
Lormier, Jan, 75.
Losseren, Volquin, 96, 99, 114, 136, 146, 153.
Ludik, 124, 374.
—— bisschop van, 320, 401.
Ludolphus, dek. v. Zutph., 320.
Lyningen, vrouwe v., 388, 396.
Lynden, van, Steven, 423.
Lynde, vander, Jan, 259.
Lyenen, de, Arnoldus, 237.

M.

S. Maartensdijk, 32, 34, 36—38, 100, 191, 232.
Machelem, Peter, 110.
Maelsteden, vander, Gerrit, 10.
——————— Gillis, 20.
Maarn, (Maern), 137.
Maarssen, (Maersen), 93, 119, 153—155.
Maersen, van, Dirk, baljuw v. Middelburg, 162.
Maeslant, Peter, 144.
Maet, ter, 255.
—— van der, Aernt, 270, 457.
——————— Pieter, 255.
Maet, Helinc, 258.
Maldighem, de, Elisabeth, dom. de Kuyc, 242.
Malsen, van, Allart, 226.

Malsen, van, joffr., 193.
Man, de, Willem, 256.
Mande, Heyn, 92.
Manderen, 259, 405, 459.
Marie, St., van, proost, 142, deken, 141, 142.
Marienweerde, St., abt van, 288.
Mechelen, 217.
Meerlo, van, Gerrit, 143.
Meerwijk, Gerrit, 197.
Mersch, die, 262.
Merlo, van, Alart, knape, 179.
Merode, Scheifard van, 221.
Merwede, 167, 231.
Meynaert, Jan, 74.
Meyen, Jan, 456.
Meynt, de 202.
Middelare, 45, 255, 262, 458.
Middelburg, 3, 69, 74, 75, 224.
Middelweerde, 228.
Milde, de, Hendrik, 456.
Mile, de, 219.
Millinck, Lambrecht, ridder, 181, 188.
Minden, van, Willem, 116, 117, 130, 132.
Minnen, vander, mr. Pieter, zanger, 5.
Mispel, Pelgrim, 144.
Modyser, Willem, 80.
Moerdijk, 98, 99, 100.
Moelen, vander, Lambert, 235.
———— Willem, heemraad van Bergambacht, 188.
Moelendijk, 43.
Moersberg, 252.
Moermont, Arnt, rentm. van Ooster-Schelde, 160, 162.
Moes, Jan, 22.
Mottoen, heer van, 344, 363, 366, 374, 423, 450, 455.
Mol, Tydeman, 447.
Molneven, Willem, van Tiel, 173.
Mone van Achténake, 56.
Monkornet, (Moncornet), vrouw van, 330, 372.
Monne. Hughe, Janss., van Swijndrecht, 172.
Montfoort, 124, 127, 128, 135.
———— van, burggraaf, 110, 113, 122, 135, 309, 316, 365, 372, 393, 398.
———— —— Jan, Frederiksz. 80.
Morre, Jan, 362.
Mouwer, Hendrik, 79, 106, 362.
———— Pieter, 79.
Moye, Aernt, 254.
Moylon, Bertelmeus Heyne, 54.
Moys, Willem, 74.
Muland, Heyne, 39.
Mulcwijk, Rutger, heemraad te Almkerk, 187.
Muiden, van, (Muden), Aernt, 195.
———— Pieter, 111, 113, 124, 128.
———— Sweder, 267.
Munnic, van, Jacob. 77.
Munster, 94.
Mutse, Aernt, 378, 443.
—— Dirk, 262, 458.

N.

Naelwijc, van, Willem, 145, 199, 400, 401.
Naesen, Sam, 79.
Nagel, Hendrik, 345.
—— Evert, 360.
—— Pieter, zoon van Jan, 348.
Namen, van, Janne, heer van Wynendale en van Walhain, ridder, 249, 250.
Nanninc, Jacob, 133.
Nekel, Heyn, 272, 281.
Nenninc, Jacob. 262, 350, 369, 458.
Nesse, vanden, 195.
Nethen, van Wouter, 173.
Niel, van, (Nyel). Arnt, 87, knape, 179.

Nieuwenwerve, vanden, Janne, 15.
Nieuwevaart, (Nuwervaert, Nyevaert, 78, 122, 133. 136, 264, 265, 342, 344, 379, 382, 393, 398, 412.
Nockyns, Katrine Boudin, 20.
Noesen, Lam, 71.
Nollant, Hermannus, 220.
Noort, Hein, schout van Amsterdam, 161.
Notherholt, 167.
Nyendale, van, (Nyendael), Alfer, 125, 127.
——————— Gerrit, 257.
Nyenrode, 116, 117, 123, 124, 132, 134, 135.
——— van, Ghisebr., 135.
Nyensteyn, Goeswijn, 264.
Nyevelt, 449.
Nyevelt, van, Ghisebrecht, 133, 135.
——— Frederik, 254, 261, 320, 396.
——— Steven, 396.
——— Steven, Godevertsz., 80.
——— Willem, bastaart, 436, 454.
Nyewencoepe, 258.
Nymegen, 110, 186.
Nywenhuis, 145.
Nuweland, Gherlach, 219.

O.

Obis, Jan, 93.
Odijk, (Odik), 260, 293, 295, 398, 401, 403.
Oekrik, mr., 100.
Oetmine, Godevaert, 348, 456, 457.
Oesburgh, 31.
Oesdijk, 66.
Oestrom, Ghisebrecht, 79.
——— Dirk, 458.
Oestrom, Jan, 261.
Ogier, van, IJpere, constenaer vanden ghitarnen, 5.
Oirschot, (Oyrschot), 175.
Olard, mr., schoolm. te Middelburg, 63.
—— Pietersz., schout van Zierikzee, 10.
Oostbroek, (Oestbroec), 128, 131, 261, 267, 271, 285, 309, 383. 401.
Opbueren, van, Sander, 145.
Oppeen, van, Janne, ridder, hofmeester van Jan v. Brabant, 249.
Osterbeke, 169.
Ostvelt, van, Lubbert, Oede, Vrank, 260.
Oude Dellen, 341.
Ouden Zwene, 222.
Oudewater, 99, 100, 119, 121, 124, 125, 128, 187, 145. 398, 402, 404, 405, 412.
Oudmunster, proost van, 89, 142, deken, 89, 141, 142.
Oudwijk, 100.
Overcampe, Jan, 293, 295.
Over de Vecht, Ghisebr., 80.
——————— Ludolf, zijn broeder, 80.
——————— Willem, 77, 78, 92, 96, 120, 124, 136, 137, 140, 141, 144.
Overrijn, van, Stayeken, 193, 194.
——————— Wouter, 226—228.
Overschye, 239.
Overijssel, 101, 121-123, 127, 269, 317, 321, 362, 367, 371, 384, 391, 394, 423, 424, 450, 454.

P.

Palic, Jan, 104.
Pallaes, van, Floris, 102, 141.

Pannekoeken, 459.
Papenthorp, 168.
Parijs, 163.
Parweys, van, Hendrik, 327, 368, 377, 378, 431, 435, 446.
Passaert, Jacob, 89.
——— Jan, 89, 93.
Pavone, de, Gerhardus, dekanus St. Georgii Col. 176.
Pelegrom, Gerrit, 456.
Pellecussen, Ermbrecht, 153, 154.
Philips, mr., officiaal, 375.
Pier, mr., den bombelare, constenare vanden vedelen, 5.
Pieter, mr., kruisbroeder,
Pieter, St., deken van, 142, proost, 141, 142.
Pinchen, van, Pieter, 54.
Ploech, Joesten, 164.
Poederoyen, 128.
——— heer van, 297, 334.
Poele, vanden, (Pol), Jan, 76, 149.
Poelman Pietersz., burgem. v. Middelburg, 3.
Poelvoet, Claes, 43.
Polanen, van, Beatrix, 182.
Polsbroek, 181.
Pont, de jonge, Bertout, 141,
—— de oude, 143.
—— Gerrit, 144.
Poortvliet, van, Willem, 190.
—— Joes, tromper, 5.
Popper, heer, 18.
Pot, Aleid, vr. v. Ghisebert, 85.
— Gerrit, 457.
— Jan, 457.
Pott, Johannes, kan. te Zutphen, 220.
Potter, Gerard en Willem, 6.
Procys, Aernt, 97.
Proeys, Nyclaes, 143.
Punt, Hannekijn, 75.
Pijl, Gilles, 246. 457.
Pijl, Roelof, 91, 111, 123, 125, 130, 138, 140, 144, 152, 390.
Pijt, Claes, 232.

Q.

Quakernaet, 195.
Quaderibbe, Claes, Godevaertsz., 6.

R.

Race, heer, 14.
Raephorst, Jan, 454.
Randerhorst, Hughen, 447.
Ranst, van, Costen, 219.
——— Jan, 57.
Rasoir, v., Colart, v. Valenciennes, 165.
Redhen, 167.
Reenen, 110, 112, 121, 124—127, 130, 154, 168, 257, 258, 262, 263, 291, 301, passim.
Reenen, van, Aelbrecht, 257, 397.
——— Jan, 396.
——— Steven, 406, 409.
Rees, van, Jan, 143.
Reinier, mr., 375, 377.
——— Kerstantsz., tollenaar van Dordrecht, 159, 162.
Reynestein, van, Jan, 125, 144, 206, 207, 224.
Reynsborch, abdis van, 310, 337.
Reymerswale, 22, 35, 37, baljuw van geregt 13, 14.
Reynard, Hannekyn, 5.
Reyngaer, rentmeester, 70.
Ridder, de, Jan, 253, 456.
Rienen, Gerrit, pape v. Polsbroek, 171.
Rike, de, Lambert, Jansz., 80.
Rode, de, Gerrit, 143, 377, Ghisebr. 187.
Roden, van, Ghisebr., 153.

Roemst, v., Ghisebr., 267, 457.
Roermond, (Ruremonde), 174.
Roermonde, van, Willem, 147.
Roet, de, Hannekyn, 5.
Rogier, van, St. Denys, mr. vanden vedelen, 5.
———— St. Truijen, constenare vanden ghitarnen, 5.
———— Simon, v. Brugghe, 9.
Rome, keiserin van, 222, 223.
Rose, Han, 39.
Rossum, van, Goswijn, 131.
Rugherwijde, 258, 412.
Rumelo, 167.
Rusche, Egbert, 80.
Rutterman, Aernt, 467.
Ruysch, Jan, 457.
Rijc, de, Godevaert, 252, 264—267, 270, 283, 364 pass.
——— Johannes, 349, 452.
——— Thomas, 365.
Rijfferscheit, v., Bernhard, 221.
Rijn, 92.
— vanden, Hendrik, 91, 107, 150.
———— Ghisebr. Aerntz., 122, 136, 234, 254, 266.
Rijneren, 185.
Rijnert, van, Jan, (Johan), 105—107, 109, 110, 253, 296, 302, 320, 334, 371, 373, 396, 411, 423, 456, 458, zijne vrouw, 296.
Rijnland, (Rinlandie), 175.
Rijnouwen, 271, 310, 436.
Rijsebrug, 261, 405-407, 409.
Rijssen, Gerrit, 390.
Rijswijc, van, Willem, 195, 267.

S.

Saelmon Piersz., burgem. van Middelburg, 14.
Sal, van, Floris, 237.
Salome, jonkvr., 456.
Santbommel, 175.
Sanne, Willem, v. Zierikzee, 11.
Sayen, Dirk, baljuw v. Schiedam, 160, 161.
Saxe, Gerrit, 143.
—— Evert, 143.
Scaden, Weyndelmoet, 256.
Scaep, Pier, 74.
Scaerdenberch, Johan, 179, 180.
Scalmen, Zweder, Hubertsz., 231.
Sceinkaert, Pieter Jan, 146.
Scerpenborch, Tijmen, 78.
Scetter, Johannes, 257, 350.
Scerpsweert, Claes, 128.
Sceyngen, van, Arnold, 15.
Scimberghen, van, Aernt, 152.
Scinckel, Claes, 108, 111, 126, 127, 129.
Scilt, Hannekyn, 123.
Scoenbergen, van, Peter, 191.
Scoenrewoerd, 205.
Sconenberch, 233.
Sconouwen, 210.
———— van, (Scoenouwen), Arnt, 194, 202.
———— Johan, 229, 230.
Scouten, Ghisebr., 461.
Screvel, Arnoud, buur v. Polsbroek, 181.
Scruwe, Ghert, 267.
Scuelpen, Reynier, 194.
Scutter, de, Arnoud, buur v. Polsbroek, 181.
Schalkwijk, (Scalcwijk), 123, 132.
Scheve, Ghisebr., 261.
Scheyncke, de, Hubert, heer v. Kuilenburg, 200,
Scherpenseel, 393, 401.
———— van, Claes, Elyaes, 369.
———— Jan, 99.
Schot, Jacob, 143.
Schine, Ghisebr., Hein, Willem, 456.

—— Jan, 456, 457.
Schoenheynen, Pieter Jan, 146.
Schoonhoven, 110, 133, 134, 136, 296, 393.
———— heer van, 14.
———— Cleymense van, 472.
Schotland, koning van, 14.
Sibben, Gerrit, 130, 154, 156.
Sleen, Gherardus, 244.
Slipwortel, Aelbert, 129.
Sloijer, Jacob, 96, 97, 102, 105, 120, 123, 125, 128, 138, 140, 144, 150, 152—154.
—— Tyman, 119, 146-148.
Sluter, Gerardus, 244.
Simonce, Hannekijn. 57.
Smit, Willem, 96, 100, 107, 108, 110, 112, 115, 117, 125, 130, 157.
Smalbroec, Godertsz. 108.
Snellen, Gerrit, heemraad in Bergambacht, 188.
Snoec, Joeskijn, 5.
Snoyen, Gerrit, uit Holland, 376.
Spakenborch, 355.
Spieghel, vanden, (Speghel), Wernaer, 79, 127, 137.
———————— Willem, 231.
Spiker, Wilhelmus, 244.
Splinter, Hendrik, 278.
Sprenghe, van, Dirk, 127,
Spreyen, vanden, Gillis, mr. van den vedelen, 5.
Spronc, Stultingh, 367, 254.
—— Aerntsz., 254.
—— Gerrit, 261, 380, 391, 454.
—— Herman, 204.
—— Hugens, 204.
Spronc, Jan, 231.
Staert, Claes, 270, 272, 277, 286, 391, 449.
Staveren, 246, 251.
Steenhuze, vanden, Jan, 152.
Steenren, van, Evert, 302.
Steghe, vander, Sander, 457.
Steinhalen, 211.
———— van, Gerard, 211, 212.
Steyn, van, Jan, 95, Hendrik zijn zoon.
Steynvorden, heer van, 326, 378, reise, 464.
Sterkenborch, 126, 131.
———— v., Ghisebr., 320.
Stoeter, de, Dirc, 254, 267.
Sraten, vander, Hendrik, 102.
Stripe, vander, Machelen, 88, 123.
Stultinc, Dirk, 266.
———— Jacob, 456.
Swaef, Claes, ridder, den jongen, 248.
Swamkaert, Herman, 271.

T.

Taetse, Eerst, 102, 134.
—— Evert, 256, 442, 444, 458.
Tam, Willem, 253.
Tanis, Willem, 266.
Teisterbant, 167.
Tengnagel, Gerrit, 375.
Thriele, 167.
Tiel, (Tyele), 113, 134, 135, 136, 170, 227.
— van, Hein, 80.
Tielman, provisor, 10.
Tienhoven, (Tyenhoven), 231.
Tollen, Aelbr. 457.
Torren, ten, 40.
Tricht, 226, 227.
—— van, Aernt, 140.
Trier, Coen, 257.
Trinde, Hendrik, 272, 274, 297, 447.
Tulle, van, Baers, 194.
———— Schade, 380,
———— Willem, 457.

Turcio, de, Jacobus, decanus Col., 176.
Tyl, van, Hendrik, 206.

U.

Uden, 179.
Uderen, van, (Vunderen), Bongart, knape, 179.
Utrecht, (Trajecto), 4, 35, 36, 52, 132, 191, 214, 228, 229, 253, 268, 280 passim.
Utenbogaerde, (Vten Boegharden, Jan, 261, Peter 261.
Utenleen, Gerrit, 456.
——— Jan, 154.
Utenweerde, Dirk, 396.
Utenwyer, Herman, 220, 262, 393, 394.
Uthoven, (Vuthoven), Willem Zegersz., 187.

V.

Vadden, Willem Claes, 73.
Valkenisse, 5.
Valrebeke, van, Joes, 19.
Vanderic, van, Yewijn, 193, 341, Goeswijn, 347, Steefken zijn zoon, 341.
Vecht, 88, 92, 123.
Vechten, 254, 396—398, 405—408, 450.
Veen, van, Godschalk Jansz., schepen te Heusden, 211.
—— vander, Gisebr. Croone, 124.
Veer, de, Jacob, 263.
Velde, vander, Gerritsz., 123.
—— Ghisebr. 152, Braem, 112, 225, Jan, 258, Wouter, 98, 119, 258.
Veldenbroek, tiende, 263.
Velsen, van, Catrine, vrouwe van Waterland, 181.
Veluwe, 399.
Venetse, Jan, 74.
Vere, ter, 59, 222, 223.
Verteyvelden, Pieter, 267.
Vianen, 100, 120, 121, 125, 126, 128, 129, 133, 137, 192, 194, 392.
——— heer van, 115, 123—126, 134, 137, 140, 288, 293, 297, 304, 308, 320, 321, 334, 358, 372, 374, 375, 379, 384.
——— Zweder, 115, 192, 201, 225, 226, 235, 288, 293, 294, 297, 304, 308, 309, 320, 321, 334, 358, 374, 375, 384, 456, 457.
——— Ghisebrecht, (Gijsbert), heer vander Goye, 192, 195, 225, 226.
Vianen, van, Jan, baljuw van Amstel en Waterland, 160,
——— Johan, 288.
——— Reinout, 98, 129.
——— Hendrik, 193—210, heer vander Goye en Ameide, 231.
Vinario, Gerhardus, proost van Keulen, 176.
Vincke, Kestiaen, 111.
Visch, den, Peter, 4, 6.
Visscher, de, Floris, 188.
Vlaanderen, graaf van, 3, 8, 26, 38.
Vleminc, Jan, 113, 140, 145.
Vlieger, de, Hendrik, 143,
Vliemen, 170.
Vlissingen, 19, 24, 30, 36.
Vlodorp, van, Godert, ridder, 174.
Vloeten, Gerrit, 145, 301, 385.
——— Ghisebrecht, 117, 152.
Vloewijc, van, Gerrit, 262, 453.
Voecht, den, Willem, 193.
——— Wouter, 93.
Voerde, Dirk, 266.
Voerne, van, vrouwe, 11, 135.
——— Zweder Hubertsz. 80.
Voerschouten, v., Wouter, 153.

Voet, Dirk, 79, 146.
—— Gerrit, 350, 365.
Vollenhoven, (Vollenho), 185, 346, 361, 363, 371, 388, 458.
Vollope, 167.
Vranken, lombard in Vlaanderen, 34.
Vreeland, (Vredeland), 130, 132, 133, 134, 136, 139.
Vreeswijk, 195.
Vrese, de, Jan, 117, 120.
Vreyse, Evert, 256, 396.
Vriesen, van, Arnt, 278, 441.
Vriese, de, Lambert, 456.
Vroeden, de, Jacobszoon, raad in Bergambacht, 187.
Vucht, van, Wouter, 93.
Vuylcoep, 123.

W.

Welinckhoven, van, Floris, bisschop van Utrecht, 77, 94, 98, 102, 104, 108, 110, 112—115, 117, 120—123, 125, 127, 129, 132—134, 137—140, 154, 181, 200, 204, 215.
Welle, van, Arnt Jan Coppaertszoen, 80.
Wickenbroer, Johannes, schepen te Zantbommel, 166.
Wilde, de, Boudouin, 198.
—— Gerrit, 138.
Wilden, vanden, Wouter Willemsz., 79, 80.
Wildeveen, 256.
Wildelmisse, 168.
Willem, vedelboge, 158.
Windesheim, 167.
Winter, Dirk, 86.
Wisen, Hubrecht, 271.
Witman, 147.
Witten, de, (Wit, Witte) Hendrik, 112, 115, 131, 140, 140, 141.
Witten, de, (Wit, Witte) Jan, (Johan), 79, 91, 95, 137, 140, 146, 148, 154.
—— Lambrecht, schepen te Haesdrecht, 171, 229, 230.
Wittebolle, Boudin, 74.
Witvoet, Jan, 154, 456.
Witteveen, tiende, 262.
Wolf, de, Dirk, 219.
—— Ghisebr., Hubert, 266.
Wolfaersdijk, 68,
Woude, van, Hannekijn, tromper, 5.
Woudman, de, Claes, schepen te IJsselstein, 171.
Woudrichem, 206.
Woyte, Jansz., burgemeester van Middelburg, 29, 69.
—— Piersz., burgemeester v. Middelburg, 14, 29, 69.
Wrede, de, Jacob, 144.
Wulven, v., Herman, 139, 145.
Wijc, van, Dirk, 231, 238.
—— Floris Dirksz., heemraad van Nieuw-Lekkerland, 233.
Wijbisschop van Utrecht, 123.
Wije, van, Dirk, 80.
—— Steven, zijn broeder, 80.
—— Walraven, ridder, 237, 242.
Wije, vander, Marie Jansz., 53.
Wijer, 143.
Wijerse, vander, Jacob, 261.
Wijk (bij Duurstede), 124, 234.
Wijsse, Willem, 182.

IJ.

IJeuen, Jacob, rigter in Nieuw-Lekkerland, 233.
IJoy, Hendrik, 155, 156.
IJsselstein, 108, 116, 117, 120, 124, 126—131, 134—136, 138—140, 154, 172, 180.

IJsselstein, heer van, 101, 120, 171.
——— Arnoldus, (Arnt), 171, 172, 176, 177, 185.
——— Ghisebrecht, 169, 185.
——— Herberen, 169.
——— Pauwel, 99.
IJstvelt, Evert, 459.

Z.

Zande, vander, Aelbrecht, 254, 267.
——— Evert, 284.
Zandenburch, 222.
Zandijk, polre, 222.
Zandwijk, 170.
Zas, de, (den Zasse), Willem, 91, 155, 156.
Zat, Heyn, 79.
Zeeland, (Zelandia), 159, 241.
Zegveld, (Zecvelt), 258, 408.
Zeist, 122, 167, 252, 264, 343, 345, 349, 357, 390, 397, 399, 400, 402, 403, 405, 409, 410, 447, 449, 453, 456.
Zeisterbrug, 390, 397, 403.
Zettinghe, vander, Pieter Jacob, 73.
Zidewinde, Aper, 172.
Zierikzee, 9, 10—12, 14, 19, 34, 35, 37, 60.
Zoest, (Soest, Soys, Suys) 167, 256, 257, 294, 295, pass.
Zoeten, Pieter, 45.
Zoetendale, proost van, 22.
Zonsbeke, 178, 179.
Zoute-Bommele, 30, 71.
Zoute, mr. Laurens vten, 11.
Zoudenbalch, Jacob, 77, 277.
Zuermont, Frederik, 113.
Zuid-Holland, (Sut Hollandia), 175.
Zuiddijc, 35.
Zutphen, (Sutphania), 175.
——— van, Arnoldus, kan. van Utrecht, 169.
Zutphen, proost van, 133, 135, 140.
Zuylen, van, (Zulen), Alienora, 241—243.
——— Ghisebr. 79, 266.
——— Herman, 457.
——— Jan, 266.
——— Steven, 105—107, 109, 110, 132, 136, 140, 256, passim, (komt onder den naam van Scheuen of Stheuen, in de bisschoppelijke rekening veelvuldig voor.)
Zullen, Aleyd, 86.
Zwerte, de, Jan, 123.
Zwolle, 92, 120.
Zijl, vanden, Willem en zijne gebr. 124, 128.
——— Gerrit, 122.
——— Ghisebrecht, 107, 122.

DRUKFEILEN.

Op bl. 4, 6, 39, 49, 58, 59, 61, 62, 63, 69, 72, 73, 76, *staat:* Wille Willen *lees:* Willem.

Bl.	r.	v.	o.	*staat:*	*lees:*
6	1			quadcribbe	Quaderibbe
15	1			Wlfaerd	Wolfaerd
16	16		b.	Heynr. Syszons-zone	Heynr. Symons-zone
58	17		o.	fronsijn	fransijn
80	10		b.	Wercouden	Werconden
115	16			eonvente	convente
187	14			Willem, die borchgraue	Willem die Borchgraue
191	12			(zie de vorige brief)	(zie den vorigen brief)
253, 254, 257, 259, 262, 263, 278,				Wercouden	Werconden
256	1			Schenen	Scheuen
				Johannes Soe-ther	Johannes Scet-ter
258				Dyeperinge	Dyepemije
267	2		o.	Oestrbroec	Oestbroec
	4		b.	vande Borch	vander Borch
350	13			Boerne	Baerne

De overige drukfeilen gelieve de leser goedgunstig te verbeteren.

CODEX DIPLOMATICUS NEERLANDICUS.

VERZAMELING VAN OORKONDEN, BETREKKELIJK DE VADERLANDSCHE GESCHIEDENIS.

UITGEGEVEN

DOOR

HET HISTORISCH GENOOTSCHAP

GEVESTIGD TE

UTRECHT.

TWEEDE SERIE.

TWEEDE DEEL. IN TWEE AFDEELINGEN.

TWEEDE AFDEELING.

UTRECHT,
KEMINK EN ZOON.
1853.

BRIEVEN

VAN EN AAN

ADOLF GRAAF VAN NEUWENAAR,

Stadhouder van Gelder, Zutphen en Overijssel enz.,

OVER DE KRIJGSVERRIGTINGEN IN 1585;

MEDEGEDEELD UIT HET ARCHIEF VAN GRONINGEN,

DOOR

Mr. H. O. TEITH,

Archivarius der Provincie Groningen.

I.

Edele Eerntfeste hoochgeleerde voirsichtige bezondere goede vrunden, V. E. can jck nochmaels niet verhalden, dat jck die zaecke jn dezen quartieren alzoo geschapen ende gestelt vijnde, dat jck in dezer tijt V. E. tot derselnigen besten bevorderinge, noch tot conseruatie mijner eeren, veel weyniger verkrijginge goeder reputatie sal dienen connen, dan jck niemaels geen ruyter noch knechten, soe zulcx die noot ervordert, hebbe machtich geweest, noch van V. E. weynich crijchsvolck connen obtineren, hoe cleyn oick het getal van mijn js versocht worden, daer deur jck mijne huysser ende goederen verloren hebbe, ende wan mijn schoon tot conseruatie van V. E. selffs landen ende luyden crijchsvolck toegeschickt js worden, soo heeft het doch alle tijt het zij aen ruyter ofte knechten, oft aen beyden gemangelt, ende die jenige soe geschickt

worden onbetaelt gewoest, vuyt welcken oirsaecken, tot noch toe, met sulck nauwilick erijchsvolck, bekij yetwes vruchtbaerlicx vuyttoerichten, veel weyniger dieciplin ende gehoorsaemheyt te houden onmoeglick is geweest, soo bemindt jck mijn sonder V. E. vordeel ende gedyen ende bewaringhe mijnen ruijteren ende getrouwe onderdanen langher bij sulcken mijnen ontsetten ende hoochbeswaerlicken ampte te dienen uyt beswaert, maer daer V. E. vermeynen, dat jck dienstlicx nuttelicke ende aengenaeme diensten voortaen sohle doen, ende oick mijne vestingen, soe V. E. voorschreven sijn, voorsien connen, begheer jck voor alles, dat V E. haer voirdelijck gelieven te verclaren oft mijn commissie op twelff hondert ruijters te voet ende twee hondert te peerde, vermoogens der presentatie van die van Overijssel, aen te nemen gheven willen, ende die Overijsselsche vestenghen juruymen om van sulcken erijchsvolck, soe haest die bij den anderen gheworven sijn, besett te worden, twelcke van mijn ende V E. mij gheliefligh sullen in loco sijnde, opt besten ende bequaemsten ghoetvinden sal, waervan die reste, als vier hondert man te voet, ende twee hondert peerde, tot sterckinghe der beloofden veltheyden, vermoegens die presentatie gebruyckt sullen worden, jedweder sulcken getal te weghe gebracht ende jn betalinge gheschickt worden, jndien V E. die Drente (daer doch nv veynich van compt) sonder jemants prejudicio daer bij laeten, soe wolde jck mijn met V E. op billicke wegen, daer bij soe te schicken, ende te erlanghen weer, wijder jnleiden, soe sulcker hoochgheduchtheyt, dieweil Gelderlant oorsaecke allgemaelen, sodoodes verdoruen, alsoo dat daer op geen schot fruit te maecken je, dat V E. haere presentation, soe deese corder en duysent peerdt, ende drij duysent man te voeth jot veit te gheleenyeken, sonder die noodige garnisoenen te weghe te brenghen ende met zilerley beloirlicke noodtdruft gevaerlick vesten ende verzorgen willen, daer onder mijne voen sal gherekent worden, ende wan zulex van V E. haeren beliefe sal gheschiede, ende den vijandt aen d'ander zijde der Maes

eenige resistentie gedaen werde twijuel jck niet dese landen, met Godtlicker genade wel geconserueert ende den vijandt jn desen quartier gheen meister te werden, jndien niet sal der vijandt nae zijn eygen appetit wijders grasseren ende voort varen, ende die van Ouerijssel als jck verstae werden vermoeghens der presentation niet alleen bouen die 7100 gulden brabants niet versteygeren, maer die zaecke gantsch affdoen willen twelck kenne Godt een claechlick dingh waere. Diewijl jck sonder roeme te spreken zij die van Ouerijssel daertoe gebracht hebbe, daer hen men sij jn vijff oft langer jharen niet heeft brengen connen, ende verhope noch, daer die zaecke met ernst ende met richtieheyt gedreuen moechte worden, dieselue wijder te brengen.

Alzoo jck oick hierbeuoiren tot meermalen die noot mijner ruyterie, als oick dezer stadt als andere hier omliggende steden garnisonen, te kennen gegeuen hebbe daerop niet geuolcht js, soo hebb' jck nochmaels niet connen laten V E. te vermanen, sij willen daerop verdacht zijn, dat die voirs. ruytteren ende knechten richtich alle maent moghen betaelt worden, ende voor eerst die versieninge doen, dat zij dese verschenen maent zonder langer vertreck bekommen mogen, anders sullen deze stede jn grooten hazard staen. Sulcx alles hebbe jck V E. dezer quartieren ende mijner gelegentheyt nae niet verhalden connen, met begheren van alles een schriftlick ende toeuerlatich andtwoordt.

Edele Eerntueste hoochgeleerde voirsichtige bezondere goede vrienden, hiermede V E. den Heere beuelende. Datum Aernhem, den iij^en^ Aprilis a°. 85, stilo antiquo.

Ewer E. gantz freundtwilliger,
(get.) Adolff graff zu Neuwenar.

(Opschrift). Den Edelen Eerntfesten hoochgeleerden ende voirsienigen Raden van State, gecommitteert ter regieringe der gevnyeerden Nederlanischen Prouincien aen d'oost zijde der Maze, mijnen bezonderen goeden vrunden.

II.

Welgeboeren Graeff, Edelen Erentfesten, wijsen vaardig zighen ende zeer discreten, besonders gunstighe heer ende goede vrienden.

Omme V Gen. ende E. missiuen vanden xxvj, xxvij ende twee vanden xxix^en der verleden maent Marty, stilo veteri, jut sorte te beantwoorden, zullen V G. ende E. gelieuen te verstaen, dat wij moyten noch arbeyt en spooren, zoo wel omme dasncompete van het versochte crijchsvolck tot verlaten vanden vijandt, zoo wel vuyt Brabant als vuyt Vrieslandt, toecleveren, als oock die penningen tot betalinghe des crijchsvolck indien quartieren liggende te spoedigen, gelijck V Gen. ende E. ontwijffelick vuyt onzen voorigen scrijuens gecommuniceerd hebben ouwen verstaen, ende hebben bouen voorgaende besendingen, ten eynde en ons dehuur geen mangel en blijue, onzen medebroederen ju Raede, dheeren vander Mijlen ende Burchgrave, aenden heeren Generalen Staten ende Staten van Hollandt, affgevaerdicht met expresse last omme den vuyttaenden noodt van desen quartieren te remonstreren, ende te bevorderen waer met onvertooldick het crijchsvolck herwaerts mochte worden geschict, ende die penningen tot betalinge alsvoeren geformeert.

Soo vast aengaet, daer V Gen. ende E. scrijuen dat die betalinghe van Buth mede omme zolde zijn, zal den zelven tijt eerst den xiiij^en deser stilo nouo expireren, zulcx dat de zelue ghens geene oorsaecke en hebben, omme eenighe betalinge te vorderen, ende zoo die zelue schlaten bouen dien het anders als naer behoeren mochten dragen, versouchen dat V Gen. ende E. daer ouer goede straffe doen nemen.

Den scheep capitainen aengaende, zullen wij dienaengaende aenden voors. onzen medebroederen ju Raede dheeren vander Mijlen ende Burchgrave scrijuen, omme bij haer E. mede ghenighen zoo totte toerustinge vande schepen van eenighe prouisionelicken zijn gelast, daer daer op geauuiseert te worden.

Belanghende den Burgemr. Peter van Dijken ende [illegible]

vanden Berghe, vynden wij voor goet dat dzelue aldaer noch aengeholden worden, te meer soe se beyde die Generaliteyt comptabel zijn, als de heere Hoerenken tselue wel bewust is.

Den Pyoniers aengaende zullen V Gen. ende E. mede vuytten heere Veltmaerschalck verstaen, wat bij ons daer jnne alrede js gebesongneert, willen V Gen. ende E. middeler wijlen gerecommandeert hebben omme vuyt dien quartiere zoo veel vanden platten landen bij den anderen te crijgen als eenichsins moegelijck, wij zullen jn dese quartieren alle vuytterste debuoir doen.

Belangende het aennemen der raiddelen werdt vuyt resolutie van consent van die steden des Veluwschen quartiers verstaen dat bouen die ses geeyste specien zijluyden consenteren te geuen die quote jnde xx^m^ L. mette verhoginge naer aduenandt, dat danderen prouincien haere quote hebben verhoocht ofte jnde plaetse vandien, die Vtrechsche middelen van consumptien, souden wij daeromme verstaen, datmen aldaer jn train behoort te brengen alle die middelen van consomptien, zoo die alhier binnen Vtrecht jn train zijn, daer onder die ses specien mede begrepen zijn volgens die lijste opden huydigen date, V Gen. ende E. ouergesonden, ende zullen die van Vtrecht die twee stuuers op de consomptie vanden zeepe, mede eerstdaechs jn train brengen.

Daer V Gen. ende E. jnde postdatum vande missiue vanden xxvij^en^ onder anderen schrijuen dat die van Ouerijssel clagen ouer hondert peerden gheen goede geselle tot Ritmr. te kunnen becomen, dat wij daeromme solde willen resolueren oft niet geraden en waer een Ritmr. ouer twee hondert peerden te bestellen ende dat die een hondert bij die van Ouerijssel ende dander hondert, neffens een vendele van twee hondert hooffden vuytte contributie van Drenthe mochte olderholden werden, sullen V Gen. ende E. gelieuen te verstaen, naedemael wij scrijuens van onsen medebroederen jn Raede, die heeren Brasser ende Foock hebben ontfangen, dat die compaignien ruyteren van Groesenelt, Falckruyter, Wijaert, Moucrijff ende La Sale,

jat merckeren zijn, ende consequentelick ja dezen quartieren zullen moeten betaelt ende onderhouden worden, excederende ouerculer het aentall vande ruyttren diemen ju dezen quartiere volgens den staeth ten ouerstaen van V Gen. ende die gecommitteerden van Hollant ende Vtrecht gearresteert, zal moegen onderholden, zoo die vane ruyteren van Falckruyter van 200 peerden ende die compaignie van La Sale, juda voorstaet niet begrepen en zijn, souden wij voor ons adhyn voor het geradenste achten, dat die van Ouerijssell zulden aen nemen te betalen een hondert vande ruyteren van V Gen. vane, ende dit jude plaetse van anderen aen te comen, op datmen den voors. staet nyet te buyten gaende, ende daer door die middelen failleren daer vuyt confusie soude moegen volgen, ende eendemen die helft van V ruyteren binnen Deuenter zoo nen legghen mits die blauwe vane weder doen trecken binnen Deuteum ende Scherenberghe, zoo ouermits die jegenwoordige gestelteniese hoochnodich ja, dat die zelue steden met ruyteren werden besoth, ende voornaemptlick zulcken, den welcken die weghen am besten bekendt zijn, deur dien zij alle haere premien met connoy op groot hazardt ende pericle zullen moeten jure crijgen, waeromme den ouersten Dorp oyck alrede doen aenhoiden heeft als bij de jungevoechde requeste, V Gen. ende E. zullen moegen spueren, ende salmen altijte die stede van Aernhem met anderen ruyteren wel weder besetten cunnen.

Wat nv aenlaught die cassatie vande ruyteren van Wolph ende Scholtis ja zulcx geschiet naer voorgaende onderhandelinghe met goede bewilghinge vande Ritmeestren, die ons oock hebben aengeseyt, dat zij den jonckeren ende ruyteren vande affdanckinghe hadden verstendighet, ten eynde zij haeren peerden ten besten mochten vercoepen, oft eenst hem daer mit onder anderen vanen begaven, ende zoulen wij daffdanckinge van eenich crijchsvolck niet perieulaes achten bij aldien die commissarissen tgoene hen bij ons was belast, maer getrouwelick hadden gefrontueert.

Dan eenighen te schicken naer Wageningen, Harderwijck,

Elburch ende Hattum, omme die middelen aldaer te doen verpachten, achten wij nodich dat die ghene daer toe te committeren gevast zijn met commissie, van V Gen. ende E. ten eynde het selffde met der te meerder authoriteyt moege geschieden ende zouden goet vynden dat die commissie werden gedepesscheert op de persoenen van de heere doctor Voeth, mr. Direk vander Does. ende Peter Janssen van Sijpenes samentl. ofte die ghenigen die van heml. daer toe zouden moegen vaceren, ende jn zulcken gevalle op alzulcken anderen als wij jn der gheenigen plaetse zoe daer toe niet en cunnen vaceren souden moegen surrogeren, dat mede den voors. gecommitteerden last werde gegeuen, metten platten landen jn accordt te treden, belangende haere contributie, mits dat zij gecommitteerde jnt accorderen goede acht nemen opt tgeene zij den vijandt zijn contribuerende, ende met dzelue altijts op niet weynigher en verdragen, die vande Nederbetuwe verstaen wij dat met haere quote, mits daer bij vougende die verhoginge naer aduenant danderen prouincien haere quote verhoocht hebben, ende dit ter tijt zij den vijanden meer als dzelue haere quote, ende die verhoginge zolde moeghen bedragen, contribueren, jn welcken gevalle men verstaet, dat zij zoo veel aen dese zijde, als den vijandt zullen contribueren.

Wij zullen beneerstighen dat zoo geringe als eenichsins moegelijck, noch een goet gequalificeerde persoen omme V Gen. ende E. tassisteren, metten alder eersten derwerts werde geschict.

Van V E. ouer te zeynden dobbel van tghene bij Hans Cock, jnden graeffschappe Zutphen de verdingen haluen ja gehandelt, zoe bijden zeluen Cock die saecken niet ten vollen jn train zijn gebracht, maer Hans van Ommen den vorderen last heeft gelaten, zullen V Gen. ende E. vanden zelue Hans van Ommen (dien wij verstaen aldaer te zijn) alle gelegentheyt, lichtelick cunnen vernemen.

Wijders kunnen wij V Gen. ende E. niet onvermeldeth laten, dat wij verscheyden aduertentien hebben dat die vijanden hen dagelicx met cleyne schuyten opde Zuyderzee begheuen,

den coupvaerders ju haere reyse behinderen, hebben wij daer-
omme hoechnodich ende geraden gevunden, eenighen erab-
schuyten ter oorloghen geequipeert met jachten, opden kreeken
vander Zuyder zee te liggen, omme die passaigien te bevrijen
datmen oock eghenne soevoer te water en zoude gestaden op
Vollenhoue, ende den platten landen vande Veluwe, ten zij
haere moeitdruft vuytten naestleggende steden wel kunnen be-
oomen. Versoecken derhalven dat V Gen. ende E. die voor-
sieninge willen doen dat allen huysluyden opdie Veluwe tzij
bij openbare publicatie, ofte aduertentie aenden uitsteren wel
ernstelick werden belast, allen haeren schuyten, onder die be-
slooten steden tzij Harderwijck ofte anderen te brengen op
poene van den schepen van oirloghe tot prijs gegeven ofte
bij dezelue verbrandt te worden, V Gen. ende E. zullen ge-
lieuen die van Ouerijssel hier van te verstendighen, wyck je-
sonderkryt dat zij aduerteren oft zij hen niet behelpen en
zouden cunnen met een erabschuyte, ende drie jachten, ten
datmen die andere erabschuyten ende die resterende jachten op
de Zuyder zee ten eynde als voeren zoude moegen gebruycken.
Ende deze beslaytende, bidde Godt, V.

Welgeboeren Graeff, Edele Erentfeste, wijse, voorsienige,
ende zeer discrete, besonders gunstighe heer ende goede vrun-
den, te willen bewaren ju Zijn heilige protectie. Gesneden
tot Vtrecht, desen xj^en Aprilis 1588, stilo nono.

(get.) Beeteeler, vt.

V Gen. ende E. zeer goede vrunden,
Die Raedt van State gesammelteerd heeft
regieringe aen doostzijde der Maas.
Ter ordonnantie vande zelven,
(get.) E. van Zuylen. 1588.

(Opschrift). Den Welgeboeren heere, Adolff Graue van
Nuwenaer, Meurs etc., Stadholder ende Capitain generael des
Furstendoms Geldre, Graeffschaps Zutphen ende des landts
van Ouerijssel, ende die Raeden neffens zijnen Gen. onsen
besonders gunstige heer ende goede vrunden. Cito citissime.

III.

Walgeboern Genedichste heer der heer van Vileers Stadtholder van Vtrecht heefft mijn op huyden te kennen gegeuen wie dat sijn Ed. vnd Gestrengheyte vaen ruyters binnen Amersfoort sullen blijuen liggen vnd van mijn begeert vuyt Veluwen hoy end stroy waer op ick sijn Gen. ter guetlicker antwoort heb beiegent nyt in mijnder macht te sijn sonder consent van V Genaede buyten het Vorstendom van Gelderlant te contribueren. Is mijn weder ter antwoort beiegent de ordinantie ende verdeylonghe bij der heer van Braeckell vnd van Moesbergen op vecleden jaer binnen Amersfoort op de ampteren in Veluwen gemaeckt te willen achteruolgen. Waer op terstondt de ruyteren sijnt vuyt gereden in Veluwen om vorasie ond expresselick commandement hebbende ond anders nergens. Soe ist dat die arme onderdaenen mijn claegelicke te kennen gegeuen hebben nijt alleen vorasie dan wat sye bekoemen kunnen mede nemen. Het welcke ick van wegen der armer onderdaenen nyt en heb kunnen V Genaede erhalden te reschribeeren. Biddende V Gen. gans onderdaenelick hyer jnne gelyuen wolde te remedieren offte mijn te gebieden wie ick mijn hier jnne sall tegens V Gen. sall erhalden. Daertoe ick mijn gansselicke aen uwe Gen. vertrouwe.

Walgeboerne Genedichste heer jck bidde den Almachtighen uwe Gen. jn gelucksalighe regieronge langhe toe willen erhalden. Geschreuen jlents Amersfoort op den 18 April xv^{c}lxxxv.

Vwer Gen. Dienstwillighe
(get.) Johan van Scherpenseell
Drost van Veluwe.

(Opschrift). Der walgeboerne Graeff Adolff tot Nuwenaer Moers ende Limborch Chuerf. Coelsche generael Ouerste Luetenant Stadtholder ende Cappoteyn generaell des Forstendomps Gelre vnd Graeffschap Zutphen ende lande van Ouerijseell.

IV.

Wolgeboerner Gnediger heer Stadtholder juwer Gnaden sy vnse vnderdenige gehorsam stadts thovor.

Gnediger heer, juwer Gnaden is veilicht noch indachtig, wie capitein Dauid de Huntt nu ettlike maenden in vnsen stadt garnison geholden. Dan hoewel wij dem Capitein vnd Beuchlhebbern niet öcuels tho versiju, befruchten wij doch, dat wij mit den soldaten (dewile ettlike dem viandt gedienet) in tijst der noedt niet wel sollen bewaert wesen. Derhalben van J. G. gar vnderdeniglick bidden vnd versoeken, derselben vns gelieue tho helpen, dat wij mit ein hondert guder Noordhollandischen knechten versyen worden, op dat wij vnser stadt tho dienste der Generaliteit tho sekeren wesen muchten. Sulcks sindt wij bereidt in aller vnderdenigheit stedts weder tho verdienen. Der Allmechtigen Godt, Gnediger heer, erhalde J. G. in geluckseligen regimente, Amen. Am. 30 May a°. 1588, stilo antiquo.

Juwer Gnaden gantz gehorsame vnderdenige,
Burgmeistren, Schepenen vnd Rhadt der stadt Elten.

(Opschrift). Dem wolgebornen hern, hern Adolff Grauen tho Nuwenar, Mörse vnd Limburg, hern tho Alpen, Berlier Chürf. Collnischen General, Ouersten Lieutenant, Stadtholder vnd Capitein Generael des fürstendumbs Geldern, der Grafschapp Zuttphen vnd lande van Ouerjsel, vnsem Gnedigen hern, ith tho Vtricht.

V.

Wolgeborene Graeff, genediger heer, wij hebben deesen woest V. G. scrijuen aen derselue gemahl gedaen well ontfangen, ende also der commissaris Lese hier aenkomen is met brieuen, om die ruyteren ende knechten weder aff te nörderen, ende wij V. G. allerleij toe te scrijuen, twelck wij om omsylicheyt des weeghe hebben moeten underlaten, soe willen wij dienst

lich begeert hebben V G. willen derseluige wederkomst soe haest moegelick spoedigen. Desen verleden nacht zijn tot Lathum gekomen vanden vijant 3 vanen ruyter ende 2 vendel knechten, leggen noch daer, men seyt zij zijn Verdugo, Haultepen ende Taxis verwachten met noch meer volcks, wat zij inden sin hebben, konnen wij niet weeten, besorgen dat zij V G. den repas sullen willen verhijnderen, sall daerom nodich zijn dat V G. sich well voorsien, oeck goede kondtschap halden, daermede V G. met het volck in gheen genaer en kome, sulcks hebben wij V G. niet sullen verhalden ende beuelen die selue hiermede in schutz des Almachtige. Datum Arnem den 24en May 1585. (get.) Wullen vt.

V G. dienstwillige,

Die Raden gecommitteert neffens derselue.

Ten beuele van dien,

(get.) H. Rauensway.

(Opschrift). Monseigr. seigr. le conte Nuenar.

VI.

Wolgeborn Graeff Genediger heer. V G. sullen wij in aller dienstwillicheit nyet ongemeldet laten, welcker gestalt Capitain Johan Lambertsz. ons desen morgen heft aengeschreuen, dat der vijandt nu gansche twe daegen arbeydende is geweest alle de oorlochschepen mit seeckere acht stucken geschotz van den stroem te verdrijuen, ende dat sommige schepen drie ok viermael sommige sess ok soeuen reyzen deurschoten zijn worden, so dat sij eyntlich hebben moeten wijcken ende onder huessen sich begheuen, alwaer sij noch deser vhre sijn liggende, doch verhopende alle middelen toe gebruycken, om se van daer alhier onder die stadt te brenghen. Daerbeneffens oeck verstaen hebbende, dat de vijandt bij Deuenter enige ruythern vnd voetvolck oeuergeschepet solde hebben, en hebben nyet willen onderlaten V G. dair van te verstendigen, om sich jnt wederom kommen etwan voer toe sien. Deselue V G. hier

mit an schutz des Almechtigen lang wolfarendt bestende. Datum Arnhem den vijen Junij 1585.

V. H. dienstwillige,

(get.) Dr. Buysters, vt.

Post datum. Wij sijn oock bericht worden, dat oock eenig voetvolck alhier in der schanse solde aangekommen zijn, van wie sterck, ja ons onbewust.

(get.) Jo v. Limmer, vt.

(Opschrift). Den Welgeboren Heere Adolph Graven the Nieuwenar, Moorss vnd Limborch etc., Colnischer Churf., Cammerlieutenant, Stadtholder en Capitein Generaal deses furstendoms Gelre, Graefschap Zutphen vnd slandts van Overijssel, onsen Genedigen heren.

VII.

Welgeboren Graeff besonders gunstige heer ende goede vrouw. Wij hebben V Gen. schrijuen vanden eersten deser stilo vanden ontfangen, ende daer bij met grooter blijschap versiaen het geluckich ranietailleren vanden schantse aendt Berchen bevelt, waer door, ende oock mits de vromicheijt vande Capiteyn ende soldaten daer binnen wezende, wij verhopen dat de vijande aldaer, nijet dan schade, ende schande, ende schande te behalen. Belangende het vorderen van erijchsvolcke ons te voete als te peerde, sijn wij daerinne vast met allen vijt, alle mogelicke deuoor doende, hebbende alrede derwerts eenig getal geschickt, die voor dese ontwijffelick aldaer zullen aangecomen zijn. Ende zullen oock noch op morgen van hier derwerts vertrecken, de Compaignien vanden heeren van Villers, Barchon, Capeteyn Lowys ende andere, zoo oock die heere van Villers tzelue t'ouuen verzoecke heeft toegesecht mitsgaders derwerts te verreijzen. Wij hebben oock die voorsijnelige gedaen dat die wtleggers jn goeden nombre jegenwoordelicken opwerts vrecken, die aldaer oock met Goedts hulpe morgen zullen zijn ende sullen vorders nijet nalaten jn alles met vr

gelick zijnde V Gen. te seconderen. Sal oock morgen oft ouermorghen van hyer derwerts geschickt worden, de quantiteijt van twintich last haueren, daertoe wij eenen vromen coopman alhijer hebben verwillicht, dije dzelue hauer aldaer ten redelicken prijse zal aende ruijteren vercoopen. Ende zoo eenige vande zelue ruijteren dzelue willen nemen op heur recepisse oft bilget, jn minderinge van heure tractementen, hebben wij den zeluen coopman verwillicht dzelue aen te nemen, mits dat hem die bij ons zullen goet gedaen worden, V Gen. zal gelijeuen de goede hant te houden dat alles met goede ordre tot meesten slants dijenst ende proffijt mach geschijeden. Ende dezen hyer mede eyndende, bidden God, V

Welgeboren Graeff bezonders gunstige heer ende goede vrunt te nemen in zijn heylige protectie. Datum Vtrecht desen xij^en^ Junij 1585 stilo nouo. (get.) A. Foeck, vt.

V Gen. seer goede vrunden,
Die Raeden van State aende oostzijde der Maze.
Ter ordonnantie vande selue,
(get.) Chr. Huygens.

(Opschrift). Den Welgebornen heere Adolff Graue tho Nuenaer Meurs etc., Stadthouder ende Capitain generael des Furstendoms Gelre, Graeffschaps Zutphen ende des landts van Ouerijsell onze besonders gunstige heer ende goede vrundt.

VIII.

Welgeborne Graeff, Genadiger heer.

Alzoo den vijandt naer 't jnnemen der schantse van tberchschen hooft, allen zijn geschudt op de dijcken aen beyde zijden ter rieueren gestelt heeft, ende opden vuytleggers geschoten, dzelue met gewalt tot onder Huessen doen drijuen ende vertrecken, alwaer hij hun noch met gewalt is versolgende, soe jst dat jck met eduijs vanden borgemr. Ommeren ende den hopluyden alhier, raedtsaem gevonden hebben, dzelue vuytleggers voor dese stede te doen comen, van vreesen, den vijandt hun nyet en soude

[illegible], jck schrijue jegenwoordelijck aende heeren [illegible] van Staten, op dat hunne E. gelieue herwaerts te [illegible] het instrument ende werck tot Rotterdam gemaect ende [illegible] Vaert van Vuytrecht liggende, om tzelue aende schantse van Isseloort te gebruycken ende alle middelen vinst te [illegible], datmen dzelue mochte innemen, ende hun die passagie van Nymegen, Doesborch ende Zutphen also afsnijden, [illegible] die vivres benemen, als V Gen. die gelegenheit van [illegible] genoechsaem notoir ende bekendt, zeer dienstlijck [illegible], V Gen. compste zoo haast mogelijck herwaerts [illegible]. Mij is bericht hoe dat onder de compaignie des [illegible] Sonoy in Noorthollandt ettelijcke goede jugemeuren [illegible] waren, dwelcke (bij alzoo verre V Gen. tzelue raedtsaem [illegible] sal mogen ontbieden, ende ter dyen effecte aenden [illegible] Gaersten schrijuen, nyet twijffelende, oft [illegible] sal [illegible] V Gen. [illegible], ende salmen se men d'een oft d'[illegible] mogen gebruycken, ende principalijck aenden schantsen, [illegible] dienende desen tot genen anderen ijne, [illegible] mijne [illegible]lijcke gebiedenissen, bidde Godt Almachtich

Welgeborner Gensdiger heer, V Gen. van allen [illegible] te behoeden. Hentz Arnem den 17en Junij 1595, stilo [illegible]

V Gen. dienstwillige dienar,

(get.) Joos de Zaale.

Post data. Ick hebbe zekerl. verstaen hoe dat de vijand met allen zijn geschut, naer deser stadt is [illegible], op de zijde vanden Betuwe, van meyninge, [illegible] [illegible], eene sterckte opten Weerdt tegens ouer die Sabels poort op te werpen, dwelck mij gemouseert heeft (om [illegible] te [illegible]ueren) ja aller ijle een schantse opten selven weerdt [illegible] vanden borgeren ende soldaten te maken, om hem zijn [illegible]treprise ende voornemen te beletten, verhopende V Gen. [illegible] voor goet als zeer noodlich sal aensien, als V Gen. [illegible] [illegible]dercomen tot Wageningen gearrineert sal zijn, ende [illegible] raedtsaem V Gen. sich opden wech herwaerts begeuen, [illegible] mij tzelue van Wageningen te veraduerteren, ende sal [illegible]

van hier V Gen. stercke convoy te gemoete seynden, ouermits den vijandt omtrent deuenter een zeker getal van volcke heeft liggende, en is te presumeren sij op V Gen. comste sullen wachten.

(Op een inliggend streepje papier:) V Gen. sal gelieuen tot Rhenen te verwachten ende mij daervan veraduerteren ende sal alsdan V Gen. goet sterck conuoy te gemoete seynden.

(Opschrift). Monseigneur, monseigneur le Comte de Neuwenar, Moerss Gouuerneur et Capt. General du Ducher de Gueldres, comte de Zutphen et pays d'Ouerijssell. Cito citissime.

IX.

Ein ganntz beraittwillighen dienst allizit zuuoren Wolgeporner Gnedigher heer. Ew. G. kan ich vndertheniglicken nieth berghen, wie gisteren den tagh nemlicken den funfften t. lauffhenden monatz vnd jarsz die frauwh van affertten von dem hausz Blienbeck auff Goch isz ghetzoghen, alless mit hinab ghefhurtth, auch schoen ein foder vass mit salsz ghepactt, auer wie ich sulchs vermerckt, hab ich sulchs darbehaltten, vnd nicht wollen consentiren vom hausz zufhuren, daneben hatt die frauwh von affenten mich bericht, dasz dem Obristen Schencken noch zwein duisent g. sollen sein restirende auff dasz Lant van Cuick, vermeinten dasz jch die Bauiren soltt laessen hoelen, vnd darhin setzen, bisz tott erlachte phenninghen, welchs jch nieth hab willen doen, dan ich allghereit nicht soe vill hab khunnen bekhumen, das jch dennen knechten die lhenungh hab khunnen gheuen, auer nicht soe wenigher diesen (nemlick den sesten) soe vill beieinander ghemaickt, das die knechten die lhenungh krieghen hauen. Dweill dan mher ghenante frauwh noch dem vorighen profossen mit dem wachtmeister alldar hat. Vnd derselbigher profosz alle nutzungh der schiffen vur die frauwh auffhefft, woll Erw. G. ich sulchs alles zu khennen gheuen, ob esz auch E. G. allsoe ghefelligh, oder wie ich mich in allen dinghen zuhaltten, auch Gnedigher heer,

dweill mein Vetter Jelisz dasz fenlin wie wijr nach der Felaw auss der schantsen ghetzoghen biszher mit fleisz ghetraghen vnd achtungh ghegeuen hatt, die knechten jnnen auch lieben vnd esz auch mher einigheit vnder die knechten wurtt maghen, woll E. G. ich gantz vndertheniglicken ghebetten hauen, Ew. G. sich gnedlicken woll laessen ghefallen, denselben sulchs zugheben, sulchs entgheghen Ew. G. mit fleisz vnd bloett den tagh vnser lebennsz seintt wijr beide mher alse bereitwillich zuuerdienen, Ew. G. gnedligh antwortt erwarttent, vnnd thuen Ew. G. hiemit dhero allmacht gottes emphelen, derselb auch Ew. G. in langher frischer ghesonthaitt vnd ghelucksaligher regiment erhaltte, datum Blienbeck den 6 t. Julij anno S° stilo consueto. Ew. G. mher alsz dienstwillighen

(get.) Franss von Lymburgh.

(Opschrift). Den wollgepornnen heeren heeren Johan Philips Freyheer zu Hohendorp, heer zu Sax vnnd Forsteck, der Niederlendischen vnyrtten Stenden besteltter Obrister vber ein Regiment knechten, meinen Gnedighen vnd ghepietenden heeren

X.

Copia vth dem patent der Lochumscher Reutter.

Wir Adolff Grafe zu Newenar, Moerss vnnd Limborch Churfurstlicher Colnischer General Obrister Leuttenampt Stadthalter vnnd Capitein general vber das furstenthumb Delden, Graffschafft Zutphen vnnd des Landts van Ouerijssell fueges hiemitt mennigen zuwissen, den des vnszer patent zusehen oder leszenn furgebracht wirdt, nachdem hirbeuores die van Borckeloe vnnd der orth vmbliggende stiffts Munsterische dem Edlen vnnd Ernuesten Martin Schencken van Niderken Obristen an der Kon. Maitt. seitten, wie dan auch jetzo noch Mario Martinengo monatlich contribuiren, so haben wi demnha vnszers vnderhabenden Capitein Haszen seliger gedacht compaigne van wegen vnszerer hohen Obrigkeit mit ernst vperlacht vnd beuolhen, jre monatliche contribution gleicher gestalt van ob-

gemelte Borckeloesche vnnd vmbgrensende Munsterische zufurderen vnnd sich gewisz bezalen zulassen, wie wi vns wollen verlassen, dat gedachte Munsterische sich jn dem vnweigerlich verhalten vnnd oeren schaden vorkommen werden, des zu wahrer vrkundt haben wi Adolff Grafe zu Newenar wolgemelt disz selbst handt vnderschrieben, vnnd vnszer ringkpitschier vnder vpt spacium drucken lassen. Gegeuen zu Deuenter am 8. Julij anno 85.

(get.) Adolf Grafe zu Newenar.

Vp jeder person zugeuen twelff stuuer dags en hoij Ruwfoder der perden, vnd ohn hogen ampten, der Reutter seindt bei viff ofte sesz vnd sestich.

XI.

Wolgeboerner jnsonders lieber herr vnd freundt. Es schreibt mir meines Regiments haubtman Frantz von Limburg, was gestalt vf dem hausz Bleyenbeck noch zur zeit der vorig Wachtmeister vnd Prouos liggen bleiben, die sich vnderstehn von den vf: vnd abgehenden schiffen noch etwas licenten zu entpfangen, vnd solches zu behuef des Obristen Schencken hauszfrawen, welche sich nuhn mehr vf Coich ergeben, begerende das jch jme, weszen er sich diszfals zuuerhalten, bescheiden wolte, wie E. L. ausz beygeschlosznen solches haubtmans schreiben ferner zuerschen. Wan aber one E. L. vorwiszen vnd guttachten jch onegern einige verenderung noch zur zeitt an dem orth thun wöllen, vnd gleich wol gnugsamb bericht werd, das ernante beyde wachtmeister vnd prouos zwei gesellen, daruff sich sonderlich nitt zuuerlaszen, jnmaszen dan der Obrist Schenck selbsten, seidthero er vf vnser seitten sich begeben, gewar worden, das der wachtmeister hirbeuoren zu erledigung desz herren van Hemerts heimlich geholffen vnd conniuiert, (welches gleichwol gedachtem herren von Hemert zum besten gereicht, jedoch ein vergeszen stuck an jme wachtmeister gewest) als bitt jch E. L. wölten mich verstendigen,

was hierinnen sich zuuerhalten, vnd ware meins erachtens w[illegible] so gütt, das E. L. solche oder der Obrist Schenck s[illegible] beyde zu sich erfordert, vnd an ein ander orth gebraucht alsz lenger vf Bleyenbeck, da sie hinforther nitt dienstlich g[illegible] laszen würdten, wölte jck andere zwei gutter bequemer ge[illegible] len an jren platz verordnen, welches dan mehr eenigkeitt v[illegible] verthrawens vf solchen hausz geberen solte. Deszgleich[illegible] auch wolten E. L. onebeschwärtt sein mir vnder deren h[illegible] vnd siegel, oder, wo nöttig, von den herren desz Raths v[illegible] Statten becrefftigt, eine schriefftliche ordonantz zu zuschick[illegible] das zukunfftig zu vnderhaltung der garnisonen desz haus[illegible] Bleyenbeck die Cuicklender vnd andere, so sie beuoren d[illegible] Obristen Schencken contribuiert, ebenmäszige lehnung vfbring[illegible] vnd erlegen solten, damitt der Gouuerneur vnd ambtman v[illegible] den Graue, welche sich albereidt dagegen vflehnen, dam[illegible] mögen gestillet vnd der gebuer beantworttet werden, wie [illegible] auch E. L. mitt den vf: vnd abgehenden schiffen an d[illegible] orth wöllen gehalten haben, möchte in derselbigen ordon[illegible] dabeneben aussthrücklich angezogen vnd gedacht werden. E. L. negst erbiethung meiner bereidtwilligen diensten, dam[illegible] Gott dem allmechtigen befelhend. Datum Gellern den 9 J[illegible] a°. 85 stilo veteri. E. L. jeder zeitt Dienstwilligen

(get.) Johan Philips frijh. zu Hohnd[illegible]

(Opschrift.) A Monsieur Monsieur le Conte de Newe[illegible] Mörs et Limpurg, Gouuerneur et Capitaine general du p[illegible] de Gueldres et Ouerissel.

XII.

Mijnenn onderdaenigenn denst wes ich vermach je beuoren[illegible] Walgeborener Graeff, genediger heer V E. schriuents ann m[illegible] gedaenn, hebbe ick ontfangenn. Waer inne V E. vermeldenn[illegible] als dat ick morgenn met etlijcke amwesende Junckerenn bij V. G. thoe Deuenter solde erschinenn, vnde diewijle ick dar[illegible] vermits swackheit mijns olderdoems, vnde ongesundtheit mijn[illegible]

benenn, thoe peerde niet kann reisenn, vnde derhaluenn mij onmoegelich sij, daer te koemenn, gelanget hiermede mijnn dienstlich schriuent ende begerent, V. G. mij datseluige niet inn ongenaede willenn affnemenn, sonder mij voer ditmael verschuldiget hebbenn, vnde ten bestenn holdenn, waer ich sus anders V. G. denst vnde vrundtschap kann bewijsenn, sal mij V. G. altijt bereit vindenn. Angaende dat concept, soe V. G. mij toegeschreuenn, van denn Eedt, soe die Gelderschen soldenn V. G. hebbenn gedaenn, alsdat men in genige compositie oder handelinge int particulier met den viandenn solde tredenn, sonder consendt end belieuent van den samtlichen Prouintien, soe ist dann dat daer geenn mangel an sall wesenn, sonder sall dat seluige met mijn onderhebbende Junckerenn in mijnn beuolenn ampte, oock geerne mede achteruolgenn. Doende V. G. hiermede denn almachtigen Godt beuelenn, diewelcke V. G. in lanckwijliger walstandt vnde geluckzaliger regeringe erholdenn will. Datum Campenn denn 12 Julij 1585 stylo veteri.

V. G. onderdanigh

Johann Sloot drost slants vann Vollenhoe,
ende Casteleinn der heerlicheit Cuynere.

(get.) Johan Sloot.

(Opschrift.) Denn Edelenn wolgeborenen Heer Heer Adolph Graeff toe Neuwenar, Moers vnd Limborch, heer toe Alpen, Bebur vnde Altena, Curfurstlicker Genaden Stadtholder des Ertz stiffs Collen, Stadtholder des Vorstendoems Geldern, Graeffschap Sutphenn vnde der Lantschap van Ouerijsselt Ouerste Veltheer etc. Meinen genedigen herenn.

XIII.

Wolgeboren genediger heer jck hebbe gisteren eene missiue an v. g. hengeschickt die ick hope v. g. desen mergen becommen heft belangende die geuangen soldaten van Benthem. Is alnoch mijn onderdenigest bidden v. g. denseluen soldaten mitter voerschrift an v. g. heer broeder genedichlick verlenen wil-

len. Vorder genediger heer is alnoch oeck mijn onderdenigen begeren v. g. wullen verschrijuen willen mit conuoy na Deuenter te commen went he den Lande van Ouerijssel genen dienst daer doen kan ende onse luyden den spot daermede drijven ende allerley bose achtersprake hoeren moet. Ick hebbe dese dach mitten Muntemester van Campen versproken dat he t Arnhem omme wullen wt der herberge to commen ouerschrijven solde 200 gulden gelijck he oeck gedaen, to den g. heer mijn geen cleyn cruys dat wij nyet mit die ouerijsselsche ruyters ende soldaten kunnen gereet werden, daer v. g. ende wij te samen so lange ouer doende gewest sijnt ende so v. g. nu binnen Hattem sede dat v. g. noch neet meer Hopluyden hadde als Gijstel Meyerinck als Lieutenant van v. g. vendel ende den Schencke item mijn vendel hebbe ick v. g. Antoine Paets Hopman Koens Luytenant gisteren gerecommendeert ende die alreede vijftich of sestich soldaten voer Mastebroeck liggen heft dat dan so het v. g. gelyefde die vijfte were ende dewijle dan g. heer Jorrien Baeck gister auont weder gecommen durch Wullens toesage eene lange tijt toe Arnhem v. g. gewacht, ende oeck wel 200 gulden daer omme verteert ende oeck een vroem soldaet wel wesen sal daer oeck Wullen sijn hant ende segel voer loeuen wil datmen denselven voer den sesten hopman anneme, dewijle he sich beroemt als ick oeck wel geloeue hadde een goet vendel knechten op die been to brengen, he is een versochter man so in Vngerlant Vranckrijck ende allenthalven. Wat v. g. hyer van gelegen is, is mijn onderdenigest bidden v. g. mij mitten eersten willen toeschrijuen, ende so het v. g. belyefde were noet dat v. g. bijden ontfanger van de Drenthe totten twe vendelen als Jorrien Bake ende Antoine Paets elck een 400 k. g. lyete doen omme namaels weder te krijgen als v. g. gisteren onderdenichst geschreuen vanden brandtschat van Ouerijssel, ende so v. g. neet bij anderen ontfangers den brandtschat laet imployeren als v. g. gisteren geschreuen, sorge ick men sal nummer to loopgelt commen so vele verteringe ende ordinantien sijnder to betalen, nyet tegenstaende dat v. g.

oft mael an Ridderschap ende steden om loopgelt geschreuen, hebbe noch neet meer becommen kunnen dan 800 gulden hoewel se mij 500 g. totten loopgelden vendel gepasseert. Item die Sluyse versuymt men oeck noch al hoewel dat bij die gedeputeerden van Ridderschap ende Steden binnen Swolle also besloten is, vnde went wij men die Ruyter ende soldaten hadden die ordeninge ouer tlandt to maken, wille ick bij v. g. off yemants daer toe van v. g. gedeputeert in twe dagen wel maken, ende dewijle wij geen ruter ende knechten hebben, kunnen wij geen ordeninge maken, daeromme is noet die Hoopluyden of to veerdigen omme die soldaten ende ruteren to wege te brengen op datmen den vijandt eens mochte wederstandt doen, dit welcke ick in aller onderdenicheijt v. g. nyet onuermeldet hebbe kunnen laten. Daermit v. g. in schuts des Alderhoochsten onderdenichlick beuelende. V. g. willen doch op die Ruter binnen Swolle dencken so gisteren geschreuen an v. g. Datum Swolle den 14 Julij stylo antiquo 1585.

V. G. Onderdeniger

(get.) Johan van Camphusen.

Post Datum. Ick worde van Jorrien Bake berichtet so v. g. hem daermede versyen wolle ende v. g. hem bestellinge sende solde he dat loopgelt wel eene maent ofte langer willen verleggen op datmen so veel te eer rede werde.

(Opschrift.) Den Wolgeboren Heeren, Heeren Adolff graue to Neuwenaer Moers ende Limborch etc. Des Colnisschen Churfurst Oberster generael Luytenant Stadtholder ende Capiteyn generael des Furstendums Gelre graeffschap Zutphen ende slandes van Ouerijssel mijnen genedigen Heeren.

XIV.

Wolgeporener Graiffe, gnediger her Stadthaltter negst vnser denstlicher erpetungen, sollen wir E. G. denstlich nicht pergen, das wir alhir nicht wenich moyten vnd vngemacks ihn ewer G. abwesendt, jnsonderheit mit dersolbigen Ruiteren, so

alhir zu fuss liggen, zu thuen haben, wiewol wir dieses [illegible] eres wesilten alhir die monat contribution uns der Ober [illegible] tuwen, so tot das seruisegelt gedestiuert is zur summen 127[illegible] g. zu abgesprochen haben, vnd so die lasten alhir nicht [illegible] niger, als nu desselbigen ein zeitlauck gewesen, fallen werde, sollen wir vnss gantzlich leber der sachen entsetzen, dan [illegible] sunder mitteln vnd eines jderen vnd auch mit vnseren grossen schanden vnd versument, lenger residieren, wo alle sachen alhir geschaffen, verhoffen wir gantzlich, E. G. haben [illegible] vnsere vorgehende bresen bij Philips den rijdenden [illegible] solche vernhomen vnd verwachten bij denselbigen [illegible] antwort.

Wasz zeitunge vnss dessen doch van wegen der [illegible] sachen vnd sunst angekommen, solche haben wir E. G. [illegible] cities. eine bij zegeren, vmme mit der ahnwesenden [illegible] van Ouerjssel zu communiceren, vberschreiben wollen, [illegible] auch die gestalt mit den Hernaberge is, haben E. G. [illegible] ihren billiggenden alhe vnss gethanen schreibent, [illegible], vnd wante wir darihn nicht versehen kunnen vnd [illegible] Rath van Staten noch wenich darihn geleisen wirt, [illegible] wir dasselbig mermalen versocht, vnd dennoch die [illegible] dasselbig erfodert, als begeren wir denstlich E. G. [illegible] nach nottruft versehen wollet, der Rath van Staten hat [illegible] einen sandt der betastungen, so das garnizoin ihm [illegible] entfangen, vbergesandt, welche sich all was zemlich [illegible] dan haben solche vmme allerley vrsachen den [illegible] nicht vberschicken wollen. Auch schicken wir E. G. [illegible] bent, so derselbigen hertzlebe Gemahel [illegible], vnd [illegible] E. G. solche beantworden wollet, dan der potte [illegible] darauf. Solche alles haben wir E. G. (den wir noch [illegible] eusersten vermugent zu denen gewegt) nicht sollen [illegible] Almechtiger wolle E. G. lange gesundt ihm Geistlichen [illegible] standt vnd gluckseliger regerungen erhalten. Dat [illegible] A°. 81 den 15 Julij stylo antiquo.

(gef.) A. N. [illegible]

E. G. Denstwilligen
Die Gecommitteerde Raeden neffens V. G. zijnde.
Ter Ordonnan. derseluen.
In absentie des Secretaris, bij mij
(get.) Fred. van Hoeck.

Post data. Begere ich Wullen gants denstlich E. G. mir zur sonderlingen gnaden mijnen vurigen schrifften ihn alles nachkommen vnd gnedige wilfarunge thuen wollet, E. G. widerumme mit leib vnd bluit zu denen, sijn jch willich.

Man sagt das alhir velle verschedene jngesessen deser stadt mit den viandt sollen verdungen wesen, welchs mir ser vbel gefalt, doch hir vnd van merer anderen sachen auf bijkumpst wider zu sprechen mit E. G. Ilich jlich vt in literis.

(Opschrift). Monseigneur Mons. Le Conte de Nuenaer etc.

XV.

Wolgeborner freuntlicher Liber Vetter auf E. L. dato den 22 hujus schreiben habe ich den tage noch widerumb beantwordet hatt aber E. L. van wegen des feints nich konnen gehantreichet werden, die weil de bott die briue hatt von sich werffen mussen, weil ich aber ietzundt widerumb gutte gelegenheitt gehabet, hab ich nicht sollen vnterlassen E. L. zu bitten damitt der Trost Warmelo mochte zum forderlichten anhero abgefertiget werden, den ich sonsten alhir nichts wirckliches te richten werde konnen. Es wolle auch E. L. daran sein damitt die alte gegebene patenten die ietzunder durch die Neuisgegebene zu nicht gemacht mochten eingeforderett werden damitt allerlei zwist mochte verhindert worden. Ich wolte auch wol gerren verstendiget von E. L. sein, was ich mich mit hauptman Morn, dieweil die stat keine prouiande mer wil folgen lassen zu verhalden hette. Der feint hatt heftig gisteren abent gefeurret vnd tryumph geschossen weis aber nicht was beteutet. Bitt E. L. willen mich mitt neyster bottschaft alles

verstendigen. Mitt Baden ist noch keine Bezeugkeit gewesen, alen das L. Wolf noch nicht hir ist. Hiemit beschl. ich E. L. in schutz der almechtigen. Datum auf Zeiten [illegible] Anno 59.

E. L. Tienstwilliger Vetter.

(get.) Georgh Bernhardt, [illegible]

Bitt auch E. L. das die Repetite von der [illegible] berurent das korn vnd pinsten betreffent durch Warmels [illegible] obersehiket werden.

(Opschrift). A Monsieur, Monsieur Le Comte de [illegible]. En absence a Mo^r. Le Tre (1) [illegible] (2).

XVI.

Wolgeboorener Graef, geneeliger Heer [illegible]. Vor G. konnen wijr ondertoenigen waillmeinough nicht verhalten, ons gestalt hijr geine middelen vorhanden, daermitt unsere Garnisoen hinwiederu mitt Leenungen ju gueder Hoeplijn [illegible] mogen onderhalden werden; vnd wiewaill onlanxer geheden, dat onsere mitt schepen Reiser ju die Reetton daerbenieden, so bie den heren Bexlen van Staten, als oick die staten generall vilhuitigh bestes vlietz vnde vermoegens der schiepen halben heft aenschalden, oick endtlich ju dieser [illegible] so vnd erhalten, das hie jhr G. vnd L. is geresolueirt woerden, als gueder vnd wahren, als to Dordrecht opfendigh liggen, ist dieser statt toe, to sullen laten passeren, so sijndt doch [illegible] Resolutien hier neuher ju sijn werck nicht gestalt woerden; vnd want nu hijr geine middelen, ist wieder onderhaltough der Garnisoenen, wie gemeldt, vor handen sijn, vnd ist gebreeck van betahtough allerhantt gefehrlicke jnconuenienten te besorgen, oick wijr, of waill den gemeinen [illegible] van [illegible] zen heriken toegedaen, vnd dem kriegsvolck geene [illegible] Leenungen, (wie solche hirbeneuens ten nichtmeeten, [illegible] behulp mooer Burger, gedaen) solchen verstanden wijlen, [illegible] sullen wijr doch nu solche, wegen verschiedenen [illegible]

(1) [illegible] in [illegible].

to wegen moegen bringen, deren eyne is, dat wijr, wes die statt jm vurraedt gehadt, aen noetwendigen gebouwen (die einsdeils oick noch niet volltoigen) hebben motten employren, die andere, dat onssere Burgers vhr gereide pennongen onlanxst to Dordrecht aen eenige wahren gelagt hebben, vnd die, wiet oeuer jdt jaer, sonder eenigh profijtt daermitt to doen, tot vhren verderflichen schaden motten ontbeiren, also dat gein gelt bie den Burgeren, nae vhre, jetziges tijtts, gelegenheit, siehn to entlehnen: Vnd nachden diese Burgerie sich jedertijtt seer getrowlich bie den geunijrden Prouincien gedragen, vnd anders nicht gesindt, dat jn aller getrouwicheit daerbie to verharren, oich der Generaliteit kein geringst aen diese statt, mede ein Frontier, vnde Propugnaculum van anderen steden vnde Prouincien wesende, gelegen, so wijll sich mitt nichten gebueren, dat dieselue also desolaet buitten eenige vhre schultt ofte verbuert, soldt verlaten werden. Derwegen dan wijr vhr G. mitz diesen jn aller onderdeenicheit wijllen ersocht vnde gebeden hebben, dat derselue gelieue die genedige beforddeorongh to doen, bie den Heren Raeden vanden staten, damitt die schiepe nu einmael herwartz aen, ohn wieder auffschueb, der mehrgemelten Resolutien dar to pasziren erloift werden, oder, jngeuall sulchs, bouen allen toeuersicht, alnoch nicht soldt moegen geschien, dat alsdan andere guede middelen bie vhr G. vnd L. op jdt spoedtlichsten muchten aengeordent werden, mitt wijlchen onsser garniszoen jn behoerlichen trow, gehoersam vnde disciplijn soldten moegen onderhalden.

Verners sall vhr G. gelieuen to weeten, was gestalt, als wij die jngeseeten des Landtz van Kessell guedtlichen ermaent, jn dieser statt dienst, als vhr G. jnnen vermoegh zekere Repartitie, genedighlich operlagt, to wijllen continuiren, dieselue sich beclaegt, wie dat jnnen van den Heren tot Hemerden Goeuerneur tot Graeff, om aen die statt Graeff buitten diesen Furstendomb Geller gelegen, mitt alsulchen hoghbeschwerligen diensten, beneuen den diensten, vnd anderen ongelden, als sij aen der Schanezen tot Well, vnd anderssins doen, vnd verrichten mot-

ten, also belast; vnde bedwongen werden, dat jnnen [illegible] moeghlich zij alsoleke voelheldige diensten aen verscheiden oirtteren vnd plaetzen gelickerhantt te verrichten; vnd dewiele vhr G. (jn erwegungh dieze statt eenige noedwendigen, sterckungen vnde reparatien, sonder nuttaren gefahr niet langer uitrekken kunde) eenige repartitie der diensten van den beliggenden Aempteren ordiniert, vnd daerjnne genedighlich beleefft, dat zij alsdan van allen anderen diensten vhr G. aengaende ontlast wesen sollen; vnd dan jnsonderheit recht vnde behoerlick, dat die vatheinische, vnd diesen Furstendomb niet onderworpene steden, als die statt Graeff is, die diensten der bijt omher, vnd jn den Furstendoms Geldre liggende Aempteren niet sollen moegen genieten vnde gebruicken. So wijlten wijr vhr G. gelickfals gants onderdeenighlich geleden hebben, die seine vhr G. wollen dem Heeren tot Hemerden Goeneraeren etc. mitt commination wall ernstlich ordiniren vnd beschien, hinvort gedachte onderdaenen mitt geenen diensten te sollen belasten, vnd beschwaeren, vnd vns copie van alsulcken Berichtschrijften, die bringeren van diesen genedighlich onderschicken.

Lestlich konnen wijr vhr G. onderdeenighlich oirtermelt nicht laten, wie wijr die opschrijuungh der schulden, als die Ritter, so mit vhr G. den 15 May nestlieden hijr hinder gekommen, aen onsen Burgeren ten achteren sijn gebleven, onlanxs nae Vtrecht geschickt hebben gehadt, ten einde daerin gemelten Burgeren daerop bie den heren Raeden van dieen beteldungh mucht gedaen werden, vnd want nu jn diesen opschrijuungh etzlige Ruitter nicht gemeiniert sijn, noch sich onder wat compaigny sij gehoerigh specifiert, so ist daerop gespostillirt woerden, dat men van wat compaignyen, vnd die nahmen van hueren Rittmeysteren breeder specificiren solt etc., Dat wijlchs vns niet weenigh bedroeft vnde bekeemert, so etzlige Ruitters vhr namen niet van sich gaeten, noch sich onder wat compaignyen sij gehoerigh wehren, tegen welcher voet den Burgeren, welcke benoemen vhr gewoentlich jnliggende

garniszoen, noch mit 5, 6, 7 ofte mehr Ruitteren, nae gelegentheit der plaetzen, oeuerfallen, oder oeuerlagt waeren, niet gelegen was, tegen alsodanige Ruitters, mit clagen, of anderssins sich to streffen, vnd stellen, to mehr hijrom, diewiel to besorgen was, hijrvutt wiedere jnconuenienten, der groter menghten haluen, to sollen ontstaen; vnd nachdem nu onssere Burgers sich gantz gehoersamlich jn die jnnehmongh alsulcher menghde van Ruitteren ertzeigt, vnd vhr G. vns selbst belast, diese schulden to sollen doen opschrijuen, mitt der genediger erbiedongh, bie den Raedt van Staten daeraen to sullen siehn, dat die Burgers van alsodanigen schulden betaelt werden, vnd dan die Burgers, wijlche die nahmen der Ruitteren, sampt den compaignyen daer onder sij gehoerigh, hebben doen opschrijuen, vmmers vhrer betahlongh haluen langer niet moegen opgehalden werden, oich die andere, so van den Ruitteren vhr nahmen, vnd waer onder sij gehoerigh, vut oersaecken vurss. niet hebben bekommen konnen, gelickfals wegen der betahlongh niet behoeren frustrirt to werden, so die Generaliteit beter, als die arme particulire schemele Burgers sulchs dragen kunde, als ist demnae verners onssere gantz onderdeenige bidd, vhr G. gelieue doch nu bie den Heren Raeden van Staten die genedige befordderongh to doen, damitt onssere Burger, vnd so wail diegienige, so der Ruitter nahmen sampt den compaignyen daer onder sij gehoerigh, nicht hebben konnen bekommen, als die so sulchs schrijftlich bekommen, ten furdderlichsten van diesen schulden moegen contentirt werden, vnd wiewail wijr vns jn aller onderdeenicheit tot vhr G. getroesten, dieselbe werden jn diesen puncten mitt G. vnd der gebuer nae op jdt spoedlichsten doen versiehn. So begeren wijr nochtans, wes daer jnne gedaen, schrijftlich bie bringeren dieses verstendight to werden, dieselue vhr G. hirmitt jn geluchzeliger Regierongh dem Allmechtigen Heren langh wahlfarendt beuehlende. Ielendtz Venlo den 25 Julij stilo veteri Anno 1585. Vhr G. gantz onderdenige

Burgermeystere Schepen vnde Raedt der Statt Venloe.

(Opschrift.) Dem wollgeboeren Heren, Heren Adolff Sonnen tot Nowemaer, Moerse vnde Limborgh, Heyre tot [illegible], Alpen, Althenas etc. Statthalderen vnde Capitelen generell der Furstendumbe Gelre, der Graeffschap Sutphen, vnde der Landts t'Oenerjssell, onseren genedigen Heren.

XVII

Wollgeboerener Graeff, genediger Heer Statthalder, wij hebben vur stelige daghen twe verschaldene brieue aen vhr G. onderdeeniger waillmeynough gelangen laten, diewelche, mede dem wijt je twiuel gekommen, of vhr G. verhanttreyckt sijn, ter oersaecke, dat vus op huedt dato hijr aengedient is, dat Bosden mitt alsulchen brieuen op den hoese Meigen to sullen aengehalden werden, so hebben wijr niet kunnen nachten, die concepten ofte copyen derselniger brieuen, alsoechmeede to dien jnt reyn stellen, vnd nae vhr G. durch einen anderen Boeden oener to schicken, (gelick hijrbie to sieht) mede gantz onderdeenichlich bidde, das derselue gelieue jn allen parcelen ten funddelichsten to versuchen, gelick wijr des vus jn alle onderdeenicheit tot vhr G. getroesten. Dieselue hirmitt jn gelueckseliger Regierongh dem Allmechtigen Heren langh wohlfahrendt beuehlende. Ielendz Venlo den 30 julij stilo veteri Anno 1586. Vhr G. gantz onderdeenige

Burgermeyster Schepen vnde Raedt der Statt Venlo

Post Datum. Sall vhr G. gelieuen to weeten, wie wijr je erfahrongh kommen, dat die onderdeenen des Landts to Kessell vhr kurren seer nae die Statt Weertt verfuhren, dat wijlden diewiel niet allein tot nahdeill dieser statt, maer uich sonder twiuel tot groten vurdeill des vijandts is tendierende, so wijlten wijr vhr G. seer dienstlich gebeden hebben, woll ernstlich aen den Scholtes des Landts to Kessell Diederich Anthonij to willen schrijuen, die huerschede des Landts to Kessell daertoe to sullen halden; dat sij solche hinuerers [illegible] laten.

(Opschrift.) Dem Wollgeboeren Heren, Heren Adolff, Grauen tot Nuwenaer, Moers, vnde Limborgh, Heren tot Bedbur, Alphen, vnde Althenae etc. Stattheldern vnde Capiteine generall des Furstendombs Gellre, der Graeffschap Sutphen vnde des Landtz 't Oeuerjesell, onsseren genedigen Heren.

XVIII.

Copia.

Wollgeboerener Graeff, genediger Heer Stattholder, V. G. konnen wij gantz dienstlicher meynongh niet verhalten, welcher gestalt der Scholtis vnde Scheffen des Landtz van Kessell wegen der gemeine onderdanen, als ouch die burgere dieser statt daerselbs geerft sinde, ons dienstlich ersocht, vnde to erkennen gegeben, das die hopman vpten huese Blienbeck gedachte onderdanen van Kessell gantz ernstlich ersocht vnde angelangt, dat alle die jenige, die jn dem lande van Kessell seeszhafftich vnde geerft, van den vierden morgen die sij hedden, vp ten huese Blienbeck solten lieueren ein malder koerns, half rogh, vnde half gerst, bie schware straeff, so hij jnnen voergestalt. Nu konnen vhr G. genedighlich ermessen vnde aeffnehmen, mitt wat grote ende geschwinde contributien ende diensten die arme luiden ein gerume tijtt van jaren beschwehrt gewesen, daerdurch vill hueszluedt vnd burgere jre gueder motten verlaten, vnd nicht heller oder penningh daeruan genieten, vnde gelickfals alle lasten binnen vnde buitten der statt mede motten lieden vnde dragen; zo dem felt die naringh jn dieser Statt gantz geringh, damitt sich die burgerye mitt wieff vnde kinderen qualich kan ernehren, ende onderhalten: so motten wij ouch daerbeneffens erkennen vnde bekennen, wannehr die onderdaenen jn dem Lande van Kessell, dat wijlchs ein subsidium is van dieser statt, boiuen alle omliggenden empteren, so geheell vutgesuiget vnde bedorffen solden werden (dan gewisselick daervutt erfolgen solde den

verkop ende onderganck der armer underdanen) dat, ja ten fall diese Statt vnde gantze Burgerie, datselbigh [illegible] solde niet allein tot ein grote ruine vnde bederffenisse, [illegible] tot ein grote disordre, vnde [illegible] derselber, [illegible] haben dat wij seer dienstlich wijllen geleden hebben, E. G. die genedige versichungh wijllen doen aen den vorst. kopman dat solche onderighliche aangedientte lasten ende beschwer nissen mitt genaden soffgestalt ende aensiende die gelegenheit des tijdts, dat diese Statt Venlo geprefirirt mach werden [illegible] solche vnd dergelicke huesere, daerdurch die Burgerie ja [illegible] ordenungh gehalden, ende dat wij ende die arme [illegible] die mont niet so gantz van den jhren toegeschlaten [illegible], sulcx wollen wij mitt alle dienstwillicheit jeder tijdt in erkennen geneigt sijn, mitt onderdeeniger bidt eine genedige [illegible] andtwortt van E. G. die Gott Almechtich ja [illegible] Regierungh langhwijlich genedighlich wijll gefristen. [illegible] Venlo ahm 26 julij stijlo sollto Anno 1585.

E. G. gantz onderdeenige

Burgermeystere, Schepen vnde Raadt der statt Venlo.

XIX.

Wolgeborner freundlicher lieber Vetter, E. L. schreiben [illegible] sambt der beigelegten misziff, an die Rittmeisters, [illegible] woll entfangen, vnd thue mich der freundlichen willen [illegible] gegen E. L. zum fleissigsten bedancken, mit erbietung [illegible] ju gleichen vnnd grösseren so weit sich mein vermogen [illegible] strockt E. L. mich jeder zeit gantz willig hinwiderumb [illegible] vinden. Fur diesmall sindt meine vorhabende ettwas [illegible] dert, vnd werde also kheiner Reuter bedurftig sein, [illegible] E. L. jch wol vermelden willen damit dieselbe kleine [illegible] sachen derentwegen vnderlassen oder zuestellen. [illegible] hier nichts besonders, dan das der herr von Pandillen [illegible] rischer gesandten gistern seinen weg hindurchgenommen [illegible] willens nach den protestierende Teutsche [illegible]

denselben den staat der kro. Franckreich vnd des khonigs offentlichen krieg gegen die religion vnd coniunction mit denen von Guyse zu remonstrieren, ob villicht gedachte Teutsche fursten dermall eins ermuntert werden, vnd der religion sambt jrer aller selbst gefahr bedencken mochten. Er bericht mich, das die khonigin von Engellandt, vnd khonig von Schottlandt sich gantz hochlich erbotten haben, die von der religion jn Franckreich nicht zuuerlassen. E. L. hiemit nechst meine dienstwillige erbietung Godt dem Allmechtigenn freundlich beuelend. Datum Lewarden den 9 Augusti 1585.

E. L. Dinstweilliger Vetter

(get.) Wilhelm Ludwig graff zu Nassaw etc.

(Opschrift.) Den Wolgebornen Hern Adolphen Grauen zu Newenar Mors vnd Limpurgh, Hern zu Alpen, Statthalter des Furstenthumbs Geldern, Grafschaft Zutphen vnd Landtschaft Ouerijszell meinen freundtlichen lieben Vettern.

XX.

Wolgeborner Graff E. G. seien vnszere willige dienst jeder zeit zuuoran, Gnediger Hern, ob wir vns woll zu E. G. auf deroselben jungsth gethone erclerung vnd vnszere an die ergangene vnderschiedtliche schreiben zu continuirung nachbarlicher ainigkeit vnd verstendtnusz, kaines anderen, dan alles besten versehen, so ist vns doch wieder soliche zuuersicht klageweisz ankommen, was massen E. G. Ritmeister Balen, jn krafft einer von E. G. vnder dato den 8. Julij negsthin habender vorbrachter commission, dauon derselben hiebeiuerwart eine Copej zukumpt, ausz der hertschafft Borckeloe, jnsonderheitt dem Kersspell Geisteren (welchs jne, seinem angeben nach, zum quartir verordent sej) monatlich sechstzehenhundert thaler zur contribution zuforderen vnderstehen solte. Mit der offentlicher bedrawung, wofern soliche contribution, nit erfolgen wurde, das er auff solichen fall nit ein Schweinkoben stehen lassen, sondern alles jn dem brandt zunden wolte, en gelusten

lassen, auff negstuergangenen Dinstag mit vngefehr siebenzig pferden jn Gelszler vnnd kerszpell Geisteren einzufallen vnnd den hauszleutten daselbst einen anschentlichen hauffen kühe, pferde vnnd schweine mit gewaltt abzunemmen, vnd damit nach Lochum zuziehen, welche er gegen rantzaun, erh vnnd beuor obgerurter E. G. commission gnugh gethon, nit zurugk geben wollen, vnnd dabej sich mit fernerer bedrawung vernemmen lassen, das er mit solichem raub nit zufrieden, sondern auch allen der hertschafft Borckeloe Eingesessenen mit fangen vnd spannen nachzutrachten gemaint wehre. Wen nun jn dieszer Commission den Borckeloeschen vnderthonen zugemessen wirdt, das sie hiebeuor an der Kon. W. zu Hiszpanien seitten, dem Obristen Martin Schencken vnd dem Capitain Mario Martinengo monatliche contribution gegeben haben solten, vnnd aber ermelte Borckeloesche vnderthonen ausz angetrungener noth wieder vnszern verbott, wissen vnd willen (darumb wir vns auch gepurender straff vorbehalten haben) so woll den Lochumbschen als Grollischen etliche mhall nur allein verehrungen, wie wir mit nit geringer befrembdung berichtet worden sein, gethon haben mugen. Alsz glangt demnach an E. G. hiemit vnszer dienstfleissigs suchen vnd begeren, dieselbe wollen bej obgedachten Ritmeister Balen vnd anderen jren Beuelchaberen die ernste vnd gewisse anordnung thun, das den von Geistern vnd Gelszler jre abgenommene Viehe ohne entgeltnus restituirt vnd dieselbe kunfftliglich mit dergleichen gewaltsamen vberfellen vnd der contribution forderung beschonen werden mugen. Thun wir vns dessen alszo getroestenn vnnd hirauff von E. G. (die der Almachtig Gott langkwilig gerule zufristen) einer zuuerlasziger vnnd wilfariger erclerung erwartenn. Gebenn zu Munster am 12ª Augusti Anno 85 stylo nouo.

E. G. Dienstwillige,
Verordnete Stadthaltere des Stiffts Munster.

(get.) (1).

(1) De handteekening is onleesbaar.

(Opschrift.) Dem Wolgepornen herrn, hern Adolffen Grauen zu Newenar, Moersz vnd Limpurgh, Freiherrn zu Lennep vnd herrn zu Alpen, Statthaltern des Furstenthumbs Geldren vnd Grafschafft Zutphen vnserne gnedigere herrnn.

XXI.

Edele Erntfeste wijse, Gotesienige, seer discrete heren ende goede vrunden, wij hebben an den heren generale Staten geschreeuen gelijck V. E. wth bijgaende copie sollen hebben tho sehen. De wile dan de van Venlo als ock andere plaetzen nijt geringen hoeueden versehen, de garnisonen niet na behoeren gestercket sinnen, will nodich wesen, daerjnne in tijdts versehen worde. Maer also sulkes niet buijten V. E. presentie gescheen en kan willen wij verhopen, dat V. E. als de gelegentheijt genuechsaem bewust is, de saken endtlijken wth driuende vns vpt spodichste mijt raedt sullen komen bijwoonen. Dan daer wij langer tot versterkinge des viants sullen worden vpgeholden, sall vns beswaerlijken sijn, wo een ijder redelijker dat hefft aff tho nemen, want nu mijt weynich kan gescheden, dat namaels mijt voele niet mach geremediert worden. Doch vns vp V. E. ganszeliken (als de gelegentheijt wo voer verhaelt bewust sijnde) verlatende willen wij de selue jn de hoede des Almechtigen empholen hebben. Wth Vtrecht den 13 Ang. A°. 1585 stylo veteri.

V. E. seer goede vrunden.
(get.) Adolff Graff zu Neuwenar.
Marten Schenck van mijddeggen, Oberster.

Post datam. Wij vinden vns seer beswaert dat wij tott versueck deren van Venlo de versterckinge des garnisoens aldaer niet konnen effectueren, ganszelick bevruchtende dat namaels vns alsulke versterkinge solde mogen geweijgert worden. Waerom wij niet hebben willen laten V. E. nochmaels tho vermanen, de saken tho matureren, dan daer sulkes nieth en

geschiede, vnde daer ouer enich inconuenienten gebueren holden wij vns daervan geexcusiert.

(Opschrift.) Den Eerentuesten ende Hoochgeleerden C. Rhorda, ende Nicolas Camerlinck, Raden van State ende Staten van Hollant, te samen ende besonder onsse besond. goede vrienden.

XXII.

Afschrift.

Wolgeboerne, Edele, Erntfeste, Hoochgeleerde, wijs voersienighe, seer discrete heren vnd vrunden, wij kon nicht sunder grote verwunderinghe verstahen die langes resolutie, de wij vermeijnt hadden voerlanges bij V. E. gu resteert thoe sijn. Konnen ock mijt nichten vns erinn waerum de so solemnellijken tusschen den heren Raden State vnde vns genomene aduisen nicht eerder in delibe gelecht sijn, daer doch de gelegentheijt deser Nederlanden m dan ijll is vorderende, gelijck voer sesz weken genuechsa geremonstreert, vnde hijr nicht nodich tho verhalen. Mar wijle wij ghene oirsake des retardements en konnen begrip vnde de gelegentheijt sick der maten (mijt het ouergaen Antwerpen so alhijr gesecht wort) laet ansehen dat nodich dat men de ooghen open dohe, so doet vns vnse eerhe v gemoeth seer hoochlijken vermanen, also dat wij vns vnsse beuelhs na nicht konnen quijten, waerom wij V. E. wal erns licken willen vermanet vnde gebeden hebben den heren R vnde Camerling vpt spodichste mijt allen bescheijdt tot tho verferdigen, dan daer suss enige faulte duer langen v suim vnde na bliuendt geschege, will nicht vns tho verdel stahen. Wat aduertentie wij wth die quartieren (daer eerste anstoeth vallen willen) hebben, konnen V. E. sch affnemen, dan deenet allerdinges gematureert vp de goe vermaninge der goede patriotten de steden an de anstoe liggende beter tho verseckeren. Wij hebben desvals ock an

en heren Rorda vnde Camerlinck geschreuen de vngetwiuelt
. E. wideren bericht van alles worden doen. Wat angaet de
rouisie van pulner vnde anders vp den huysse Blijenbeke
nde in den Ouerquartiere gedestineert en twiuelen wij nicht
ffte sij bij V. E. albereijts ouergesunden, dan dewijle de ge-
gentheijt meerder prouisie van pulner vnde lonten is vorde-
ende, sall nodich wesen in tijdts mijt de quantiteit van tijn
ffte twalff duijsent pont pulners vnde lonten na aduenant het
)uerquartier tho versehen welke bequaemst tot Venlo sal mo-
gen bewaert worden. Hijrmede

Wolgeboerne, Edele, Erntfeste, Hoechgeleerde, Wijse,
Foersienige, seer discrete heren vnd goede vrunden willen wij
V. E. den Almechtigen in sijnere schutz empfolen hebben. Wth
Vtrecht den 13 Aug. A°. 1585 stylo veteri.

XXIII.

Wollgeboerener Graef, genediger Heer Statthelder. Vhr G.
konnen wijr onderdeeniger waillmeinongh onuermeldet nicht
laszen was gestalt hijr sieckerlich schrijuens vntt Antwerpen
angekommen, jnhaldende, wie die Statt Antwerpen mitt den
Prince van Parma gentzlich veraccordirt sij. Vnd wie wail
wijr vhr G. onssere noet, vnd anliggen, onlanxst, als nempt-
lich jn dato den 24 julij vnd den 3 Augusti stilo veteri weitt-
leuffigh geremonstrirt, vnd angedient hebben. Edoch diewiel
daerop alnoch geine troestliche andtwortt bekommen, so heb-
ben wijr niet konnen naelaten vhr G. alnochmaels op jdt vlij-
tichsten jn aller onderdeenicheit to versuecken, vnde to bid-
den, dat dieselue einmahl geliene die genedige befordderongh
to doen, damitt wijr jn onsseren voerigen schrijuens, vnde
versueck ten furddelichsten moegen getroest vnde verholpen
werden. Dan hijr wehrlich gantz geine middele vurhanden,
damitt die garniszoenen wieders sollen moegen onderhalden,
vnd want jdt kriegsvolck onlanxst geene leenongen bekommen,
vnd die soldaten sonder leenongen jn gein disciplijn sijn to

onderhalden, oich sommige seer voer etzliche daghen om lennongen geschrouwen vnd angehalden, vnd bie gebreeck van betahlongh allerhantt gefehrlicke jnconuenienten to besorgen, so hebben wijr tot vermiedongh derseluiger vns hin vnde wieder bestes vlietz om gelt bemoehet, vnd endtlich so veel wegh gebracht, dat elcker vendle noch ein 300 gl. bekommen. Hinuerners aber siehn wijr nicht, waer eenige pennongen sullen moegen ontlehnen, ter oersaecke dat onssere burgers jn groesser armoedt geraden, oeuermitz sij van vhrer jnkoemste op den platten lande gar nichtz mochten genieten, vnd wes sommige ihre gereiden gelt jn voerraedt gehadt, sulchs onlanxst to Dordrecht aen eenige gueder vnd wahren angelagt, vnd datseluigh sedert oeuer die vief veerdeill jaers tot vhren verderflichen schaden hebben motten gemissen, wijlchs alles hijr onnoedigh to verhaelen. Diewiel sulchs jn onsseren voerigen schrijuens weitleuffiger angetoigen. Vnd nachdem sich diese Burgerij jeder tijtt so getrowlich bie den vaderlandt gedragen, oick alle nicht anders geneigt vnde gesindt, dan jn aller getrouwicheit bie die geunijrden Prouincien to verblieuen; so wijll sich nichtans mitt nichten gebueren, dieselue also desolaet to verlaten, ja is wieder all gebuer, recht vnde billicheit, henlueden ihre eigene gueder so lange tijtt to onthalden. Damitt dieser stadt nicht allein alle noetturfftige Prouisie aefgeschnieden, maer auch alle middelen tot onderhaltongh der garniszoenen benohmen werden. Derwegen dan wijr alnochmaels vhr G. gantz onderdeenighlich wijllen ersocht vnde gebeden hebben, dat derselue gelieue onsser voerigh schrijuens jn die memorie to renoceren, vnd mitt aller genaden daeraen to siehn, dat wijr jn onsser anliggen langer nicht to rugge gestalt, sonder daetlich moegen getroest vnde verholpen werden, mede wes wijr vns jn dem fall sullen hebben to getroesten eyne genedige toeuerlatige vnd onuerlengte wederbeschreuene andtwortt verwachtende van deselue vhr G. die wijr hiemitt jn geluckzeliger Regierongh dem Allmechtigen heren langh to gefristen beuehlen. Ieleudt Venlo den 16 Augusti stilo veteri Anno 1585.

Vhr G. gantz onderdeenige
Burgermeyster Schepen vnde Raedt der statt Venloe.

(Opschrift). Dem Wollgeboren Heren, Heren Adolff, Grauen tot Nuwenaer, Moers vnde Limborgh, Heren tot Alpen, Bedbur Altenae etc. Stattheldern vnd Capiteine generall des Furstendombs Gellre, der Graefschap Sutphen vnd des Landts t'Oeuerjessell, onseren genedigen Heren.

XXIV.

Wolgeborner Gnediger Heer V. G. weten sich ohne twijuel toe berichten, wesz dieselue vns tott behueff der alinger Landtschap van Anerijssell ahm 19 verlopener Maent Julij, belangende die restitutie der Obligation so deser Landtschaps gedeputierden hirbeuorens ahm den Auersten Schenck voer Goer van sich gegeuen thogesacht vnnd belaefft hebbenn, alsz nemptlich datt V. G. berurte obligationn deser Landtschap oppet aller erst wedder thostellenn vnnd jn haren handenn bewairlich khomen wollenn laten, blickende bij die verschriuinge desfals van V. g. gedaen bij vns jn gueden bewaer sijnde. Nachdem nhun vast ein geroume Maent tijts vann dien verlopen vnnd nichtt allene deser Landtschap, sondern oick vnnd voernemblich vnseren Burgerenn, die hin vnd wedder toe verreijsen plegen, vnnd noch allenthaluen jnn anderer heren Lande, toe schaffen hebben, ahnn bemelte obligatioen gelegenn. Alsz begeren wij gantz dienst vnnd fruntlich datt V. G. die saken met gueden ernst behertigenn vnnd die gnedige versehonge doen wollenn damit bemelte obligation deser Landtschafft der gebuir nha moge werden gerestituertt. Wie wij oick glijckfalsz dienstlicken versoicken, datt V. G. sampt der Auerste Schijnck vnd Hoerenkens derseluen gegeuen Reuerssbrieuen op vnseren jungst gedanen Eedtt ten besten woldenn jngedenck sijn, verweruende darop van der Generalitett die vns beloeffde aggreatie, doende dieselue ahn vnseren handen leueren glick verspraken isz.

Wijders khonnen wij V. G. vnuermelt niet laten welcker gestalt die Garnizonen deser ortter ju bestrenge wesende sich allerleije dragenn, vnnd den schemelen huijsluijdenn dergestalt tribulieren, datt sowal durch denn vnseren vnd Kinderen, glick wij sie vermodenn toe wesenn, alsz sich denn vijanden, niemandt bij denn sijnen mach verblijuen, glick dan die Lochemsen kortz verruckter nachtenn, enige huijsluijdenn bij Colmeschate geseten, die bij den Diepenoeren op sal's Wijlhorst van Doetinchems huijsz sich erhielden, denn nachtenthalt jeweches hebben berouett. Vnd offwal wij darumme vnd wegen der schemelen luijden, die vns hieruan jamerlickenn geklagen hebben, geschreuen. So isz doch dattselue gemeeten ingenomen vnd wie wij verstaen tegens alle thouersichts kot vnsere verachtonghe niet gelesenn worden. Begeren nick derwegens gantz ernstlich biddende, datt ten einemahl hierinne behoorlichen versehen worde, dergestalt datt die schemelen huijskrafft hebbender salueguarden bij den circum mogen verblijuen vnd gelaten werden, damit dese Landen niet geheel verwoestett, vnd het middel des Brantschats vns niet geheel ten einemal genamen werde, vnnd doen V. G. hiermede dem Almechtigen ju gluckseliger regierung lange thor gefristen beuelenn. Datum den 19 Augusti A°. 85.

V. G. Dienstwillige gnede frunden
Burgemeisteren Schepen vnd Rhadt der
Stadt Deuenther.

(Opschrift.) Am Wolgebornen Heren Hern Adolff Grauen tott Neuwenar Moerse vnd Lymburch, hern tho Bedbur Stadthelder vnnd Capitein general dese Furstendomme Geldrn Graffschaps Zutphen, vnd desz Landtz van Auerijssel vnsers gnedigen hern.

XXV.

Wolgeborner Graeff Genediger Heer. Alsz ons die Regent Maior, Gerichtzscholtis, vnnd gewaldiger Tronoos [illegible]

omb betalinge van heurluyder traictementen seer importunieren die wij aengesien het jaamer deser twee als nemblich die Sergeantz Maiors vnnd Gerichtzscholtis in haere kranckheiten elcks jetwesz vuyt desen ontfanck noottwendich hebben moeten geuen, twelck ons van wegen der sobre middelen alhier, als V. G. sonder twijffel niet onbewust, hin forder onmoegelick te doen sijn sall. Is derhaluen de Sergeant Maior brenger deses genoottdruckt worden, vnnd van ons daer tho veroerloofft sich derwartz te begeuen omb betalinge van haerluyder traictementen bij den Raet van State aen te soecken, offte sij werden bij mangel van sulcks haere officien kommers haluen verlaten, offte meerder gebreck lijden moeten. Daeromb onderdanich begeerende V. G. willen hem doch in aller ijll mit forderlicke expeditie genedich gelieuen wederomb te helpen affeerdigen. Wie noodich sulcx is werden V. G. mundelinge van hem breder verstaen. Die wij begeeren hem daer inne volkommen gelooven te willen geuen, als oick van het aendienen van die gelegenheit des garnisons liggende op den huyse tho Bronckhorst.

Ferner Genediger Heer Stadtholder konnen wij V. G. onuermeldet niet laten, dat die vijant allen huyszluyden so wel in Veluwen als Betuwen verhinderth, vnnd op scherpe straffe verbyedet, dat sij hier geen holt, hoij, heyde, tho geswijgen korn inbrengen moegen, daer doer dan dese stadt, als die vterste frontier plaetze insondertheyt van korn seer onuersien blijfft als gelangtt hier mit onsz dienstlich bidden vnnd begeeren V. G. willen gelieuen die genedige versienunge te doen, entweder durch schrijuen oder ander middel, als vnnd war sich solchs gebuert, dat die Brandtschatten aen wedersijden onderholden werden, nemblich dat die huyszluyden, heer korn vnnd ander waeren in die gewoentlicke steden ter marckt vnnd haeren Landtheeren, daer sij woenachtich tho huyss brengen moegen, so binnen Arnhem vuyt der Betuwe meer korns als tho Nijmmegen gebracht sall worden. Aengesien die van Arnhem in der Betuwe vel stercker als die van Nijmegen geerfft sijn.

Eindelick wille V. H. niet gebeuren die versiemerge [illegible] doen, dat die Ruyteren alhier garnizoen hebbende onderhoudt bekommen moegen, so sij durch gebreck van geld [illegible] sijn des nachts wacht tho hebben, vnnd dat hoymen Dienstes mit gnet bescheit weder affgefeerdicht werde, ten eyndte sij van sijn knechten niet langer blijue. Vnnd dienende dien tot gesnen anderen einde. Willen V. G. wij in die Gottliche protection tot vörspödigen vnnd geheckseligen Regiment onderdanichlich beuelen. Datum Arnhem den 19 Augusti 1[illegible] stijle antiqua.

V. H. seer dienst, fruntwillige vnnd onderdanig

(get.) Burhardt van Hulhausen

Jacop van Ommeren.

(Opschrift.) Am Wolgebornen, Heeren, Heeren Adolphe Graeuen tot Nieuwenar, Moeras vnnd Lijmburch etc. Chur. Caeterscher generael Oberster Lieutenampt, Stadthuidder vnnd Capitein generael des Furstenthumbs Gehre Graeffschaps Dispens vnnd des Landts van Oberijssel, vnseren gemeligen Heeren.

XXVI.

Hochwaelgeboeren Gemeliger heer ick heb uwe Genaeden schrieuen datiert den 19en Augusti stilo veteri opten [illegible] auont durch den luitenant Jan van Nijell wall ontfangen. Daerop uwe Genaeden ter fruntelicker antwoordt fuegende wie ick eenkomp erlangt hebbe dat die van Nijmegen alleenlijk [illegible] kondert ossen wter tile vuijs (1) verdreuen hebben vnd bij akoomen in tijdts daerjuns nyet versien en wordt sulles die middelen soeken omme voorts to verdrijuen waer daerneuen hoech maelich dat uwe Genaeden omtrent binnen twee of [illegible] daegen omtrent wijck helemen in verschrieuen Christophel Wulff, Grossmesselt, Baell, Hase, Barsen, Villiers, Lero capitayn Guilliame met hoeren Ruyteren, ende [illegible] vnd voles mes eenichsins bij der handt weet to beoomen op de

(1) Waarschijnlijk eene schrijfdeel voor weijs of weeren.

den aenslach sijnen voortganck gewinne want bij aldyen hij geluct zall groote reuolte binnen Nijmegen coomen. Begerende voortz dat uwe Genaeden op mijne schriuens met mijnen dienaer Luloff ouergesonden op alle die puncten op spoedelicxt belieuen te reschriberen, sunst anders can ick alnoch nyet fruchtbaerlicx int werck stellen, verner dat uwe Genaeden belieuen met die geordente Gecommitteerde te communicieren dat ze mijn swaeger vijgh alle maenden gewisselicken sullen doen betaelen ende met hem affreeckenen ende contentement doen hebben van alle sijne costen ende gedebourseerde pennongen, sunst staet te besorgen omme het geene uwe Genaeden mij wtgesonden hebben nyet wall jnnegewillicht sal werden, vermitz die staten van Hollant die betaelonge lancksaem doen ende van twee maent nyet een betaelen alsoo dat sijn L. durch gebreck van quaeder betaelonge geen goede Chrisdiscipline ende ordre onder sijne soldaeten solde cunnen halden.

Oock seynde uwe Genaeden hier bij ouer het schriuens dat in der ijll wt Venlo gecoomen is. Alsoo dat uwe Genaeden in aller diligentie neffens die verordente gecommitteerde op mijne schriuens op gisteren gedaen belieuen te resolueren zoo die saecke van Venlo geen wtstell lijden can, vnd bij alsoo eenige jncommenienten daer ouer coomen wel daer van geexcuseert sijn wie ick tot meermaelen geschreuen hebbe. Ick hebbe oock metten vice admirael van die wtleggeren gesproecken datze inder ijll nae die vaert sich solde faegen om opwaertz te faeren die sich all saechte nyet wall wetende opwaertz te coomen, mijnes erachtens dat ze te bloede sijn vwe Genaeden moegen se befelen voortz opwaertz te faeren ende dat sulex opt spoedelicxt in aller diligentie geschiede ende dat met soo veel schepen ende Galeyen als daer toe geordonneert sijn sonder eenichsins in gebreeke te blijuen. Ick heb met mijn swaeger vijgh gesproecken die sal mij op mijn geloeff sijnen wtlegger doen dan soo daerop eetlic geschoth is dat die stadt Tyell toe compt dat hier sal moeten blijuen dat uwe Genaeden met die gecommitteerde beleffde te spreeken datze mij tot

voorsinninge des wtleggers zoo voele geschot belieffden tdoen, vnd datze zoo voele geschotz wederomme van het mijne in die steede naemen, mitz datze den wtlegger voor drie maent victualieren, ende een maent soldtz voor die soldaeten die opt schip sijn gereet hebben. Ick bidde nochmaelz dat uwe Genaeden belieffe dat stadt van Venlo te behartigen datze versien mach werden ende dat mijn loop gelt geweer ende alletz wye ick uwe Genaeden geschreuen hebbe met Loeffingen haest bestelt mach werden zoo die saecke geen verwijlongh lijden can vnd oock met Haeze.

Vnd mede dat die stromhen gelijckelick opgaen zoo den viant daer durch nyet voell gecrenct aengesien hij van andere plaetzen genochsaem victualie erlangt vnd men daer genochsaem op setten can dat oock die wtleggeren boouen liggende oock licenten neemen, omme die frontrier steeden als Venlo en andere met die voetknechten daer met betaelt moegen werden.

Dwijle dan Genediger heer uwe Genaede wt het schriuens van Venlo verstaen wie die soldaeten lange geen betaelonge gehadt, dat met allen vlijt met wisselbrieuen twee maent soldtz voor die twee vendelen die tegenwoordich noch in Venlo liggen elcx een maent moegen becoomen op dat die knechten in ordre gehalden werden bisz ter tijdt toe ick daer coome, vnd dat men die saecke soo lange nyet tardiert, wie bij die staten gebruyckelick, op dat alletz rechtelick affloope tot resistentie des viantz.

Biddende in aller vlijt ende diligentie een wederschreuen antwoordt van alletz opt tgene ick uwe Genaeden geschreuen hebbe.

Verner kunnen uwe Genaeden die heeren Staten aendienen dàtze het plonderen ende Roeuen bij die van den Graeff, Megen, Bommell, Heedell, Huesden, Worickem, Gorichem opten huysluyden doen twelck ick alhier tegenwordich gehoort vnd heb mijn broeder metten heeren Amptman die soldaeten nae gesonden te besien off men se can becoomen, zoo zulcx nyet affgedaen ende affgestelt werde, zolde tegens mijn ge-

wisse sijn, dat ick die heeren staten solde dienen, want ick alle tijdt mijn vterste debuoir gedaen waer ick gedient hebbe, dat sulcx nyet en gesciede, het en can voor Godt noch die werrelt nyet bestaen dat sulcx toegelaeten wordt vnd waer sulcx nyet affgedaen wordt ben gantzelick entslooten mij des dienstz te ontslaen. Biddende Godt Almechtich, dat hij mijnen Hoochwaelgebooren Genedigen heeren jn behoochsalige Regieronge ende Regimente lanckwailfaerent belieue to erhalden. Geschreuen tot Tyell desen xx^en^ Augusti xv^c^lxxv stilo veteri.

Eu. genaden guede getru frijudt

(get.) Martin Schenck van mijddeggen.

Oberster.

Post data. Mijn Genediger heer belieuen mij een sterck patent toe schicken op berck dwile die staten zoo lancksaem sijn sall selffen aen goede luyden schrijuen omme mijn vendelen inder ijll gereet to hebben, want het patent nyet sterck luyde solde heeren haest te beduchten daer soo hardt nyet op achten, mitz dat ze in leege huyser moegen gelacht werden, wat boouen die veertich soldaeten die uwe Genaeden noch onderhelt sijn sall ick die op mijne costen onderhalden heb ick daeromme aen die goede luyden voorss. geschreuen die mij tgelt verstrecken sullen. Ick bidde uwe Genaeden en willen hierjnne nyet suymen dwijle die staten soo lancksaem sijn dat het vendele gereet mach werden omme metten eersten in Venlo te trecken.

(Opschrift.) Dem Hoochwailgebooren Heeren Heeren Adolff Graeff tot Nuwenaer Moers ende Limborch etc. Stadtholder ende Capiteyn Generaell deses Furstendomen Gelre Graeffschapen Sutphen ende Lande van Ouerjssell mijnen Genedigen Heeren.

XXVII.

Wolgeborner freundlicher lieber Vetter. Zeiger dises Johan de Liere, jst an mich recommandiert worden, von dem

Hochgebornen Hern Moritzen Grauen zu Nassow mit [illegible] den hern Rhaten von State vf jenseit der Maese, wie E. L. aus juliggender copie zunernemen. Dieweil jch aber [illegible] dieser orst nit weisz zugebrauchen, hab jch jme dies [illegible] zu E. L. woll mittheilen wollen, ob villeicht dieselbe [illegible] jetziger bewerbung des newen kriechsvolcks einigen [illegible] jme haben mochten. Sonst seine gelegenheit vnd freundtschaft belangt, dieweil er sagt aus den Gnaden hertig zu [illegible], daselbst die leut fast verzogen vnd verlagt sein, hab [illegible] nichts gewisses dauon vernehmen konnen. E. L. die mich zu allen moglichen diensten willich vnd bereit haben, [illegible] guttlichen schirm freundlich befehlend. Datum Franicker den 21 Augusti A°. 1585.

E. L. Dinstwilliger Vetter

(gel.) Wilhelm Ludwig graff zu Nassow [illegible]

(Opschrift). Den Wolgeboren Hern Adolphen Grauen zu Newenar vnd Mörs Hern zu Alpen vnd Bedhur Stadtholder ... Gelderlandt, Sutphen vnd Onerijssel meinen freundtlichen lieben Vettern.

XXVIII.

Afschrift.

Welgeboren, vrundlicke Liene Vetter vnd Heer. [illegible] Ereutfeste, Hoechgeleerde, wijse ende voor voorsinnigste [illegible] besonderen ende garde vrunden. Die Heere van [illegible] Gouwt. van Berghen op Zoom, heeft ons bij zijne [illegible] eengedient, hoe dat brengher van deze, Jan de Liere, gedient hebbende bij den vijandt als Lieutenant van Capn. [illegible] de Namour onder 't regiment van den overleden Heere van Mannij, hem herwarts getransporteert heeft mit [illegible], [illegible] bet voorsz. regiment bij den vijandt gemaneert [illegible] Ende alsen wij denselven de Liere, onder anderen [illegible] heblen, waernomme bij hem van den vijandt op [illegible] zijden beghanen heeft, ende ons daerop [illegible], [illegible]

ons ende dese landen begheerde getrouwe diensten te doene. Ende hoewell wij het daer voor houden, dat hij ter goeder trouwen is handelende, ouermits nochtans ons van zijne persoon ende getrouwicheit derseluer niet kennelick en is. Soo en hebben wij niet goet genonden op zijn slecht aengeuen ende vorsouck in eenighen dienst vanden lande alhier t'emploijeren, scyndende daromme ende jnsonderheit ten respecte dat hij secht in Vrieslandt geboren te wesen denseluen aen Uw. L. ende E. dienstel[n] versouckende, aldaer op zijne persoone ende qualiteyt alsulck goet regard te nemen, als deselue sullen beuinden tot dienste van den lande vorboor te wesen, jnsonderheit medd, dat hij sonder vanden viandt paspoort te hebben herwaerts gecommen is. Hiermede dese eyndende, bidden wij den almoghenden, Welgheboren, vrundtlicke Lieue Vetter ende Heere, Edele Erentfeste Hoochgeleerde wijse ende zeer voorsienighe Lieue besondere ende goede vrunden, vw L. ende E. te nemen in zijne bewaringhe. Wt Middelburgh in Zeelandt den xix[en] Augusti anno 1585.

XXIX.

Wolgeborner Graff gnedigen Herr Statthalter. Nach meinner vnnderthenniger erbiettung meines geringenn vermögens, soll jch E. G. vnuermeldet nit lassenn, welcher gestalt die vonn Houtepennen, als auch die vonn die Magistratt der Statt Nimmegenn durch einen Trommeslager diesen tag vbergesandt haben jhre brieff an die Magistrat, sampt alle andere gemeinte dieszer statt Arnhem, dieselbigen vermhanendt zu der Reconciliatie der Konigl. Mat. zu Hijspanienn, vermits des verliess der statt Antwerpenn, wie dann E. g. ausz Copeyenn der obengenante missiuen weiters hatt zunernemmen. Vonn welchen schreibendt jch nochtans auff correctie vonn E. g. rhatsamb befonnden habe, die principall brieff secretlich bey mir zu behalten, biss auff weiteren bescheidt. Begere derhalbenn gantz vnderthenniglich, E. g. gelieben wolle, mir zunerstenn-

digenn, ob jch diesze brieff bey mich behaltenn, oder anders der Magistrat vnnd gemeinten alhir soll communicierenn. Solchs hab E. g. jch vnnderthennig nit verhaltenn sollenn, warauff jch E. g. beschrebene anttwortt erwarttenndt, vmb mich darnach jm beste zu regulierenn. Ewr. g. damit jn gluckseligen schutz vnnd schirm des allmechtigen Empfelendt. Datum Arnhem denn 21 Augusti Anno 1585.

E. G. Vnnderthennigen vnnd dienstwilligen
(geteekend) Burhardt van Hulhauen.

(Opschrift.) Dem Wolgepornnen Herrnn Herren Adolffenn, Grauenn zu Neuwenar, Mörsz vnnd Lympurgh, Statthalter vnnd Capitainn generall des Furstenthumbs Geller, Graffschafft Zutphen vnd Landtz von vberjssell, etc. Meinen gnedigenn Herrnn.

XXX.

Gestrenger Edeler vnd Erenuester heer Oberster wijr kunnen nijcht vnderlassenn E. G. zu aduerteren wie dasz wijr denn prouois von Capitin Wilhelm durch den schriber von Capitin Guillame habenn hymlych thon fragen, wilcher offentlijch bekent datt der Lutenampt von Grauen von Solms jmen angesoicht hatt tot diuerssche Reissenn dat die prouois wolde mede trecken nach den hauss Buixmer, wilche er abgeschlagen hatt, vnd der Lutenampt jss gisteren abent auss der statt gegann sonder emans von seynnen beuelthaber zu sperchenn vnd noch zur zeytt nitt widder komen yss, wijr besorgen dass ess nitt vil guitz aussbrengen sall weren derohalbenn vnsser frundtlijche pitt vnd begerren dass E. L. morgen frois wolte alhier komen vmb die sachenn widerss jnzosehenn, jss auch gisteren morgen bey dem adelborst auff den hauss lijnthorst gewest, wess er aber mitt den geratschlagt hatt kann jch nitt wissenn wij sehem dair gewest vnd hab die knecht so dairauff ligenn abgebraicht vnd von meynne soldatenn 6 mitt eynnen adelborst

darauff gelecht. Datum Eilanss Herenberg die 21 Augustij stilo Antiquo.

E. Gestrenge l. berittwilliger Broder vnd vrundt
(geteekend) Dederijch Mohrenn.

Der prouoiss von Grauen jss auch durch gegann woldet nijtt lossen vnd kome morgen frois.

(Opschrift) Dem Gestreng. Edelenn vnd Erenuesten Wilhelm von Dorp oberstenn meynnen jnsunderen gunstig gutten vrundt. Cito citissime.

XXXI.

Wailgeborrener Graiff Gnediger herr E. G. sey meyn vnderthenighenn vnd schultpflichtigenn dienst zuuorann beritt G. Herr, E. G. schribenns denn 18 Augustij stilo Antiquo hab jch denn 19 vnfangenn darauss verstandenn, dass jch E. G. alle gelegenheytt der Amonitien vnd montkostenn solte zu schribenn wilches jch dan gethann hab, vnd schickenn nochmailss E. G. den furraidt zu, so alheir zum bergenn ijss, vnd E. Gnadenn werdenn ahnn die herren Raidt von Statenn geleuen es bestenn zu thonn damitt jch alheir verholffenn maich werdenn, E. G. werdenn ahnn zweiffels gistels vertreck wail verstanden habenn. Iss auff Duitticum gezogen vnd also noch Deuenter, widerss Gnediger habe jch die gebrechenn ahn diesser statt E. G. mitt sampt Itzunder nochmailss den herren Raidt von Statenn zu geschrebenn, vnd so fernn E. G. nitt darynn versehenn wijrdt yss zubesorgen dass verreyttey vorhandenn ijss, dann dwil E. G. denn fenrijch von ehre G. vonn Solms hatt loss erkant vnd er sijch, bijnnen Herrenberg widder begebenn, jss der Lutenampt verzaigt wordenn, vnd sijch absenteirtt vnd nemans von seynnen beuelchaber angesproichen noch mijch jnssgelichen, vnd also sijch hijmlijch dairuon gemaicht. Nun bijnn jch jnn erfarinck komen dass er mitt den Ritmijster Capitin Gwillame prouosein solt zu Em-

merijch communicatien gehaltenn habenn, warauff Capitin Wilhelm vnd jch den schreiber von Capitin Wilhem wilcher jnnen zu gast bijnnen Emmerijch gepethenn hatt, vnd zum lest vonn sijch selbs verklartt dass der Lutenampt jmen gepresenteirtt hatte gode Conditienn so fernn er wolte mijtt noch Buixmer zehenn, vnd dass zu diuerse Reissen, warauff jch anstundt den Oberstenn Dorppenn vnbottenn vnd er anstundt komen yss, vmb alle saichenn besser Inzusehen, dan er wil sijch, wie er schrib, wir E. G. vnd den Rechtenn gegenn den fenrijch verdedigenn, wanneyr eynner mitt Recht sijch wil verdedigen der sall sijch nitt absenteren, der prouois jss jnsgelichenn aussgerijsseheun, die knechten klagen seyr vbber den Lutenampt dass er alle controbutien geburtt hatt vnd jmen nijchs gegeben, E. G. wolde die versehunck thon dass datt feudelenn von heir kome, meynne knechtenn soltenn ehre furnehmen balt geleyrtt habenn. E. G. wollenn mijch anstundt wissenn lassen wie jch mijch heirjnnen haltenn sall, vnd E. G. zusag haltenn damitt jch gode bezalinck alheir maich bekoemen, vnd jun keynnen vngenaidt von meynnen G. F. vnd herren gerade, dann jch nitt gedenck gegenn ehre F. G. zuthon ader mijch jn vngenaidt zu maichen exemplen ann meynnen vetterenn Wambaich Stuper vnd anderen meher, dann die Furstenn vnd herren drijncken erhe zwyst vnd currelle mitt eynnen drunck weynss ab, die thener moissenn den tag ehres lebens entgeltenn mijr nitt G. here, dair jch sunst E. G. vnd diessen landen mitt lieb vnd Goidt kundt dijnst erzigen wolt es vonn herzen gernn thon vnd thon hirmitt E. G. dr Almechtigen beuellen. Datum Herrenberg Eilanss den 31 Augusty stilo Antiquo a°. 85.

E. G. vndertheniger thener
(geteekend) Dederijck Mohrenn.

(Opschrift.) Mon Seigieur Mon Seigieur le Conte du Murss Capitin Generall du pais de Geller et Offereissell a Vtrecht.

XXXII.

Diss ist der Furraidt Bijnnen Herren Bergen mir Hopman Dederich Mohren vberliffert durch den Commissaris Storck.

It. zum Eirsten 12 tonnen salsz 8 fierttel.
It. ..... Ein thon Olij.
It. ..... 5 thonnen piecks.
It. ..... 2 tonnen tarr.
It. noch ..... 70 bontt lonten.

It. 7 tonnen mit poluer.

It. die 1 haldende 169 ℔ tarra 26.
It. die 2 haldende 149 ℔ t — 13.
It. die 3 haldende 259 ℔ t — 23.
It. die 4 haldende 262 ℔ t — 25.
It. die 5 haldende 251 ℔ t — 22.
It. die 6 haldende 262 ℔ t — 26.
It. die 7 haldende 282 ℔ t — 31.
It. Ein ton auffgewest halt vngefehrlich 120 pont puluer.
It. sechs kleyne halbe kennekens mit Muesskette kogelens.
It. 78 kogelen kleyn vnnd groiss fur grobe stuicken.
It. noch 179 Malder Roggen, Ein scheppel khein Malsz, stockfisch, noch kiess, noch andere prouiandt alhier beuonden.

XXXIII.

Copia.

Johann Philips Frieherr zu hohensaxenn etc. Heer zu Sax vnnd Vorsteck etc. Obrister etc.

Erentuester vnnd Manhaffter besunders lieber haubtmann, die onterthanenn deren herlicheitenn Arszenn vnnd Walbeck gebenn vnsz zuerkennen wie das ir zui prouiandirongh des huiszes Arszen ein mirckliche ahnzall korns, deszgelichenn auch sunstenn allerhand ongewontlicher dinstenn jnnen abfurdert, vnnd onterstehet zu aufferlegenn, vnsz bittende solche

untragliche last abzuschaffen vnd sie als [illegible] vnd fernerem beswerden zu befreien, dewil wir [illegible] erachtenn konnenn, das der Lantschafft [illegible] zeem hoglich gelegenn, wilchs alle [illegible] vnd [illegible] soltenn im grunde sleiffenn, als howenn helffenn, vnnd [illegible] ders nicht als vergebliche kostenn darahn sollenn gelegt [illegible] denn, sintemail auch bewust das man ahn allenn [illegible] kann ahnkommen, vnd solch huiz mit kemenn wasser [illegible] benn versehen, als konnenn wir int gedenkenn, was [illegible] der fortification solches huiszes vornemlich bewegett, vnnd demnach die huisleute, sulher beider herlichkeiten [illegible] beiderseits swehrliche contribution monatlich erlegen vnnd [illegible] jr tax kornn zu Gellern beharenn, dergleich auch auff [illegible] beck tagliche dinstenn kostenn mussen, als ist hinnit [illegible] gunstigh begerenn, jr wollett solchs alles der billickeit [illegible] erwegenn, vnnd ahngereigte arme unterthanenn, [illegible] vermoigen nit beswerenn, damit also vnsere contribution [illegible] ewer verursachen nit gesmelert, vnnd wir [illegible] denn vnsz ahn den Venlaschen Masse schiffenn, [illegible] zuerholen, dessenn wir sunsten villieber wolterm [illegible] sein. Da ir aber hinnen enige commission vonn den [illegible] Landtrathenn, oder aber denn Hern Statholder, weil ir [illegible] sweert sein vnsz dieselbig copielich zu vberschickenn, [illegible] wir vnsz ferner richten mogen. Euch daraitt dem [illegible] tigenn beuelendtt. Datum Wachtendonck den 22 Augusti [illegible].

Ewer guder frundtt

(getockend) Johan Philips Fricherr zu Hohensax etc.

XXXIV.

Copie.

Johann Philips Fricher zu Hohensax etc. Herr zu [illegible] vnnd Forstack etc. Obrister etc.

Erentender vnnd Manhaffter besunders [illegible] wir haben euch vor wenigh thagenn wegenn [illegible]

derenn Herlicheitenn Arszenn vnnd Walbeck zugeschrebenn vnd van euch begertt jr wolt dieselbige mit fernerenn beswärdenn onahngefochtenn laszenn, ahngesehen sie ohn das mit Lenongen dinstenn vnnd anderenn extraordinari vmbrostenn genusamb vnnd vber jr vermuegen grauiert wurdenn, auch vann der Obrikeit deszer landenn vnsz zugeordnett, vnnd mit ewerenn garnisoinn nichtz zu schaffen. Darauff wir vnsz woll versehen hettenn, jr wurdet zum geringstenn vns euer widerantwortt gewirdigett, vnnd vns bericht habenn, ob jr van dem herrenn Statholder, odir eniger anderer hohenn obrikeit vnnd dergestalt vnsere contribution zuuerderbenn, Instruction vnnd beuelen habt dewil aber sulchs nit gescheenn (da wir doch woll vann groszerenn herrenn widerantwortt erlangtt) als gesinnenn wir nochmailenn gunstiglich, jr wollet euch so vill verdemutigenn, vnnd onbesweret erzeigen, waferne euch sulchs gelegenn vnnd ahn Ewer Reputation nit verkleinert ist, vnnd schrifftlich widerumb verstendigen was es himitt vor ein gelegentheitt habe, vnnd ausz was beuelhe jr so stilswigendtt, vnsz onersucht, ermelte onterthanenn, zu vergeblichenn kostenn, vnnd onnutzen auffbowungh des huiszes Arszenn, so vnsers erweszens der Lanttschafft mehr nachteilich als furderlich, eucht onterstehet jm erzwingen Darnach wir vnsz ferner reguliren mugen. Datum Wachtendonck den 24 Augusti a°. 1585 stilo veteri.

Ew. Guder frundtt

(geteckend) Johann Philips frieheer zu hohensax etc.

(Opschrift). Demm Erentuestenn vnnd Manhafttenn vnserenn besunderenn liebenn vnd guthenn frundtt Henrich Sfee, bestalter hopman in der besatzongh Venloe etc.

XXXV.

Copia.

Johann Philips Frieherr zu hohenn Saxen, hern zui Sax vnnd Vorsteck etc. Obrister etc.

Erbare liebe besundere, demnach das garnisouin vff Arszenn ligendtt sich onterstehet, euch ongewonlicherweis, zu beswerlichenn dinstenn, deszgelichen auch liebrung einer groszen ahnzall korns zu erzwingen, vnnd gelichwols wir nit erachten konnen, das ermeltes garnisoun enige commission odir beveleth hab euch sulche beswerdenn, vber ewer vermoigen auf zu tringen als beuelhenn wir euch himitt gansz ernstlich, die preismachongh vnnd verlois pferdt karrenn vnnd des korns so willett zu keinenn dinstenn, auff das huisz Arszenn erschinen, noch vill weniger enigh korn dahin liberen, gedenckenn wir jnmittels ahndenn herrenn Statholder deszes Furstendoms, mit allenn flies zu schribenn, vnd S. L. deser sachenn gelegentheit ahm bestenn zur vermelden, zwifels ohn dieselb zu werdenn der von Arszenn vorhabenn onuerzoglich abzeschaffen wiszenn. Hirmitt siedt Gott beuolhen. Datum Wachtendonck den 24 Augusti stilo solito a°. 1585.

(geteekend) Johann Philips Friherr zu Hohensaxenn etc.

(Opschrift). Denn Erbarenn vnsenn liebenn besunderenn Scheffenn vnnd gesworenn derenn herlicheiten Arszenn vnd Walbeck, sampt vnnd sunders.

XXXVI.

Copia dero Magistrat schribens.

Edeler Erentuester vnnde manhaffter jesunders gunstiger Capitein vnnd genatter. Es hebbenn enige gesantenn wegenn der vntegehorigenn zui Arszenn vnnd Veldenn sampt einigenn vnserenn mit burgerenn geerffdenn aldair vnsz claglich ersech: vnnd zu erkennen gegeuen wilcher gestalt Ew. Edh. jnnenn abgesonnen, zwei hondertt malder Roggenn vp das huisz Aerszenn tott Prouisie deszelbigenn huiszes zu brengen mit verbott kein karrenn ausz der herlicheit to sullenn verfhuirenn, die taxis vorss. sie beuoir aldair gelieuertt; darinne si sich ausz nafolgendenn hoglich beswerenn, als nemlich, so der frieherr zu hohensaxen, als ingelichenn Bentinck zu Stralenn jnnenn be-

dreigenn, das sie geliche quantiteit, vff Gelre vnnd Straalenn Respectiue verschaffenn soltenn. Vnnd wann sie binnen Venlo dasz gantze jairlanck auff ditt gegenwerdige gewasz vill gelehnt vnd geborgt, vmb darmitt die Lenongen zubezalenn, so wehr vhr fliesigh bitt, derhalbenn furderlich voir sie zu willenn schribenn, zudem ende, damitt sie jhre karrenn binnenn Venlo brengen vnnd jre creditorenn dauonn bezalenn muchtenn vnnd voirtt das onsze geerffdenn, sich, weib, vnnd kinder, mit alsodanigen jrem gewasche onterhaldenn muchten. Edoch das Ew. Edh. tenn wenigstenn damitt supersediren vnnd vffhaldenn woltenn, auch die ahngehaltene Gerichtzluide geliuen wolle mitterwil zu verlaszenn, ter zeit zu das sij derwegen vnsenn gnedigenn heern Statholder datt wolden in aller ijl sal gescheen, in onterthenickeit ersecht sullenn hebbenn, als ist demnach vnsz fruntlich vnnd gudtlich begerenn Ew. Edh. wollenn vnszenn benachtpartenn vnnd gerffdenn hirinne allenn sunderlichenn hulff beweiszenn, vnnd warzui gedachte supplianten sich verlaszenn sullenn, begerenn wir ein zuuerleszige widerbeschreuene antwortt van derselb E. l. der wir himit in schutz des almechtigen beuelhen. Datum Venlo a°. 1585 vnter vnser Statt Secreet Segell den 26 Augusti stilo veteri.

Burgermr. Scheffenn vnnd Rhaitt der Statt Venlo.

(Opschrifft). Demm Edelenn Erentuestenn vnnd manhaftenn Henrich Sfee jm Aldenhaue hopman etc. vnsenn jesunders vilgunstigen gudenn frundt vnd genatter.

XXXVII.

Claude von Berlaymont Herrn zu Haultepenne, Kermpt, Anghies et Co. Matt. zu Hispanien etc. verordente Stadtholder vnnd Capitein generael dess Furstenthumbs Gelre vnnd Graeffschafft Zutphen etc.

Ehrentfeste vnnd fursichtige besundere gute freunden. Wihr em zweiuelen nicht dasz E. Ers. albereitz sal erkundich sein dass der stadt von Antwerpen nach hoere langhe belegeronghe

vnnd grosze geledene armoede ten letsten sein gedwonghen zu jnnen vnnd dem vmbliggende quartiren vnverwinliche schade vnnd verderffenisze oetmoedelijk zu versuechen vmb sich wederumb jnde gehoirsamheyt von seine Matt. zu begeben. Soe dan dem gehele leger vnnd artilerye von dan werdt verrucken vnnd dieser oirten werdt marchiren vmb die plaetzen vnnd steden auff deszer zijde soe mit gewalt alsz mit gutheyt zu reduciren vnter hunnen Naturlichen herrn vnnd Princen. Soe wihr dan lieuer saghen daszmen mit aller miltigkeit vnnd bequame reconsiliation die vnterthanen von seine Matt. zu gehoirsamheit gebracht werden, dan alsz mit bloetstortinghe vnnd ruyne von E. Ers. stadt vnnd vmbliggende landen, twelch E. Ers. ohne zweyffel isz aenstehende jmfall E. Ers. jn zeit sich nicht bedencken eher dasz gewalt E. Ers. vberkomme. Derhalben haben wihr nicht konnen vmbgehen alsz ein verordente Stadtholder wegen, seine Mats. dieszes Furstenthumbz Gelre etc. gestalt, vmb E. Ers. die gute affęction zuerzeigen, begerende vmb die aenstaende Ruyne vnnd miserie fur zu kommen, jn zeit wilt spreken auff dasz E. Ers. die mitteln von ein goede reconsiliation zuuerkrighen nicht en wordt benhomen vnnd wol zu sieht mit kein mehrder garnisoen beswart werdet. Aengemerckt vnnd jn Regardt nemende wat mitteln ahn E. Ers. zijder oder beider Staten jsz einighe steden belegert seinde zu succurriren, weil sie die gewaldige stadt Antwerpen dar jnnen soe vill wasz ahngelegen, nicht en hebben konnen ontsetten, daeromme soe begeren wihr dasz E. Ers. diesze vnsz schrifftlich willen beantwurden, versekerende soe E. Ers. zu einen guten accorde sich willen jnwilligen darjnne wihr vnsz alsoe sullen employeren alz einer die E. Ers. vnnd dieselbige Burgerie ein gute gemut vnnd affection jsz todragende, dem wihr hirmede den Almechtighen jn seinen gnadentreichen schutz thun empfehlen. Actum Nijmeghen ahn 29n Augusti 1585.

„E. Ers. gutgunstigen
(geteekend) Claude de Berlaymont.

(Opschrift). Am Ehrentachtbaren vnnd fursichtighen Burgemeistren Schepenen vnnd Raedt sampt gemeinss vnd hopleuten der stadt Arnhem vnszern besunderen gute Freunden.

XXXVIII.

Onse fruntlicke vnd naburlicke erbiedonge mit wunschungh alles gueden to benoeren, Erentfeste Ersame wijse ende voirsichtige jnsonders voilgunstige naburen end guede vrunden. Wij moegen vth naburlicker affection V. Ers. hirmit gueder meynonge niet bergen, alsz dat onsz in sonderlinger froude die articulen dess Tractaetz tusschen die Hoicheit des princen tho Parma etc. in name end van wegen Co. Mats. tho Hispanien etc., onsers allergen. heren, eens, end die stadt van Antwerpen anderdeels opgericht, in druck to gestelt zin, dairbij onss die mildtrijcke end angebarene Clementie zijner Co. Mats. dermaten voirgestelt end apenbaret wordt, dat wij noedich geachtet V. Ers. dieselue, indien die sulcx begerende wair, in dieselue drucke gerne to tfuegen. End dairbij hirmit in aller guethertichеit antomelden, dat wij in gewisser erfaringh gecomen, end schriftlicken aduertiert zin, dat Hoichstberoemter Co. Mats. leger opgebraicken, end opten antoch van herwartz zij, vermoetlicken dattet zijnen wech so na V. Ers. alss andere onse benaburte steden, sal nemen willen, twelcke dan niet alleine V. Ers. end derseluer omliggende naburen en dorperen in eenen onuerwinlicken schaeden brengen, maer dese Stadtt end onse benaburte huisluyden oick nootsaickelicken dermaten versuecken sall, dat wij onss des ten allen zijden niet en sullen hebben tbedancken. Derhaluen wij V. Ers. deser onser allen verderffenissen willen tho gemuet gefuert vnd tott gueden naburlicker waernongh, hirmit gebeden hebben, dseluen willen sich hertelicken bedenckende, hierop mitter seluer alinge Gemeinte, resoluieren, die verhailte Genade zijner Co. Mats. impetrierende, bij tijtz wairnemen, end sich selffs in gein pericul widers verfueren laten, gedenckende wo sachte ende ge-

menschlicken die sich spiegelt, yth sonn anderen oorsaeck [illegible] zijnen wort voir te nemen. Wij sullen V. Ers. [illegible] sulcx begerende worden, bij sin Heicheit alle [illegible] bevorderunge bewisen, dat daeluu in die schuldige [illegible] van sin Co. Mats. mochten geraden, vnd alsoe [illegible] vnerwinlicken last, lijden vnd verdrieffnissen in aller tijt, [illegible] het leger van sin Mat. alhijr mochte quartier slaen, voir te nemen. Also dat onse V. Ers. dereshaer guede vnd [illegible] meynunge in desen, bij brengeren onser te schrijuen, [illegible] in guedler verhapentlicker naberlicker correspondentie [illegible] te drengen ende vinden te laeten. Mit beuelinge Godt Almechtich. Geschreuen den xxix^ten Augusti Anno xv^c xij^xx tachtentich.

Burgemeisteren Schepen ende Rhaeff der
Stadt van Nijmegen.

(Opschrift). Den Eerentuesten Ersamen wijsen voorsichtigen nick Erbaren end Freemen Burgemeistren Schepen end Raeffs sampt der alinghen Gemeinte der stadt Arnhem, onsen jonckers vollgunstigen naberen end gueden vrunden.

XXXIX.

Wolgebornen Graff Gnediger herr, Euwer G. seint vnser pflichtschuldige willige dienste jder zeitt zuuor.

Gnediger herr, jnn wasse gestalt, wir kurtzuerruchter wallenn aun vnsern Leutenamptt vnd fenderich vnsere [illegible] anliggentt nottrafftiglich geschrieben, vmb vur folge [illegible] E. G. anzudienen, jn meinungh, dajnne der gepur nach versehen werde. Daauff wir dan weinich beschedtt erlangt, daumb wir itze anss euher ausserster andringend nott [illegible] E. G., alss vnsernn gnedigenn hernn vnd vbristenn selbst zuuerstendigenn, vnd die selb Jhr. G. sich aller dingh [illegible] gantheit gnediglich zweiffelss ohne zuerjnnern wissenn. Also dass wir eine geraume zeitt anhero alhie im garnizaunn [illegible] gelt, vnd bisz hero mitt blossenn wonlenn vff die [illegible]

bahne gethriebenn; wann nhu vnsz langer solchsz zu fulnziehnn vnmuegelich, ob wir desz bettelbrötz gerne hinfuro alhie bei denn Burgern wolten gewertigh seinn dann wir heller ob pfenn. habenn, damit wir vnsz vnterhalten sollen komenn, angesiehn wir mit nichte vernhemen, dasz inn dem ainighe fliesz angewandt wirdt, damit wir ietz zur vnser vnderhaltungh bekommen, vnd wir furwahr vnsz nicht zu ruehmenn, vnder ainen Gräffenn alsz auffwarther geriedtenn zu habenn, wanneh wir nitt beszer sollen vnderhalten werdenn. Dero weghenn wir itzo heutiges tages notthrenglich verursacht, endtlich vnd einhilliglich zusliesszenn jmpfall E. G. keine bessere richtigkeitt ob rädt zum gelde wissenn, semptlich alhie ausz zuruchenn, vnd durchausz nicht mitt wordenn langer auffhaltenn vnd ohne richtigkeitt herumb feuren laszen. Dan vnsz (wiewoll vngerne) nach dem stijffte Vtrecht zubegeben furhabens, vmb alda alle richtigkeitt ab zuwarthenn. Denn wërdten mehrentheill die pferdte, so noch vbrich, im stiche laszende, da wir aber, vber alle höffentliche zuuersicht, mit vnsre lange treuwe geleiste dienste keine beszere richtigkeit verdienett hettenn: jsz hiemitt zu E. G. vnser semptlich vnderthienstlich bitt vnd begherr die selbe wolle vnsz semptlichenn vnsernn gnedigenn abscheitt, vnd wesz sich sunst nebenn gebuirlicher abdanchungh gepuiren will, verliehnenn, damit ainn jder alszdann seiner gelegentheit zum bestenn wiethersz nachtrachtenn mueghe.

Wasz nhu E. G. sich diesenn gnedichlich will gefallenn laszenn vnd wir vnsz zu tröbstenn habenn. Begernn wir E. selber zuuerläszighe andtwurdt, vnsz danach zurichten. E. G. hiemitt dem Allmuegendenn zu langhwiliger heilsamer regerungh empfelende. Ilich Arnhem denn 30 Augusti Anno 85 stilo veteri.

Ewer G. allezeit dienstwillige semptliche
vnderhabenden Reuthernn.

(Opschrift), Dem Wollgebörnenn Hernn, Hernn Adolphenn Graffenn zu Neuwenhar, Muersz vnd hohen Lymburgh, Hernn

zu Alpenn, Bedbhur, Wërdt, Hackenbruch vnd Altena, Colnischer Churfurstlicher Vbrister, Leuthenampt, Stadthaltern vnd Capiteinen generall dero landenn vonn Gelrenn vnd Vbereisell vnsern gnedigen Hernn.

XL.

Welgeboerner Graeff, Genediger Heere.

Ic hebbe vwer Ge. scriuendt ontf., waer bij verstaen dat uwe Ge. seer verwondert es van mijne onachtsaemheyt, ouermidts dat jck geen beuelhebber met etlijke van mijne soldaten opden huyse Bronckhorst gesonden hebbe, ten eynde daer beter discipline soude mogen geholden werden, jck wil V. Ge. nyet verswigen, dat tselue ouer lange ware geschiet, jndien sulcx sonder geuaer ofte pericule van Duetinchem te verliesen hadde mogen geschieden, want die burgerye alhier jn tamelijcken getael es, ende die vendelen swack, als V. Ge. wel sullen spueren vuyten Monter Rollen, ende Rapport vanden Commissaris Mauritz Storck. Ende also aende stadt Duetinchem nyet weynich aen gelegen es, hebbe deselue voor al gesocht te versorgen, op dat jck duer tverlies der seluer nyet en soude geraken om mijn eere, glimp, name ende fame. Dat uwe Ge. scrijft dat jck mijn vendel stercken soude, tselue es nyet practicabel, gemerct geene soldaten haer jn dit quartier willen begeuen ouermidts die quade bethalinge, ende jndien bijden heeren Raiden van State daer nyet beter jnne versien werdt ben jck gescapen meer andere soldaten (die jck tot nu toe met schone woorden ende beloften opgehouden op verhopinge vau beter bethalinge) te verliesen. So veele aenlangt het malder coorn van elck viercleyn morgen, es seer qualijcken jnt werck te stellen aengesien die huysluyden ouermits Ruytergelt ende anderen jmpositien veel verlopen. Hebbe nyetemin alle debuoir gedaen omme met enige dorpen ouer hunluyder taux van coorn te accorderen, twelcken jc den anderen Capnen jn Lochem, 's Hereberge, ende Dorth mede

eernstl. belast hebbe. Voorts beroeren die Baseringe van thuys Vrewolde hebbe jck goede ordre gestelt, dat sulcx sonder vertreck ghescieden sall. Angaende die gelegentheyt van 's Herenberge es seer sober ende sorchelijk, so uwe Ge. wel beuinden sal bij den jnnegelechten missiue van Cap^ne Moor, jnsgelijcx bij trapport vanden bringer deszes, dien V. G. gelieuen sall jn alles credit te geuen. Hiermede V. G. beuelende jn schutz ende scherm des Alderhoochsten. Actum jn Duetinchem den 30^n Augusti stilo nouo.

V. G. onderdanigher dienaer
(geteekend) Willem van Dorp.

Ick reyse op staende voet metten Commissaris naer sHerenberge omme mij op alles te jnformeren ende ordre stellen, twelcke gedaen zijnde sall V. G. bij eenen expressen van alles onderrichten.

(Opschrift). Den welgebooren Heere Heeren Adolff Graeff van Nuwenaer Moers ende Limborch Churf. Coelsche generael Ouerste Lieutenant stadtholder ende cap^n generael des Furstendoms Gelre ende Graefscaps Zutphen ende Lande van Ouerijsele tot Vtrecht.

XLI.

Wolgeborner freundlicher lieber Vetter. Zeiger dises Jacob van Eisleben hat sich ein zeitlang onder meinen Obersten fendel als adelborsz vntergestelt jn hofnung einige verbeszerung zuerlangen, daruf jch auch jnen vertrostet. Sintemal er mir fur einen versuchten kriegsman geruhmet worden, wie seine habende pasporten auszweisen. Dieweil aber noch zur zeit nichts furgefallen, vnd er von E. L. vorhabender niewer werbung gehoert, hat er mich vmb disz vorschrieben an die selbige gebetten. Welches jch jnen nitt verweigeren khunnen. Freundlich biddent E. L. wollen jne deszen so fern sie darzu gelegenheit haben, genieszen laszen. E. L. die mich zu allen muglichen diensten mehr dan willich haben, hiermit dem

Allmechtigen befelend. Datum Franicker den 8 September A°. 1585.

E. L. Dienstwilliger Vetter
(geteekend) Wilhelm Ludwig graff zu Nassau etc.

(Opschrift). Den Wolgeboren Hern Adolphen Grauen zu Newenar Mors, Hern zu Alpen Bedbur stadtholder des Fürstendoms Geldern Grafschap Zutphen vnd Lantschap Oranjen meinen freundtlichen lieben Vetterun.

XLII.

Memoire.

Monsr. mon Cousin, comme ie crainds d'avoir [illegible] touchant ma mayson et ville de Culenbourg, [illegible] Chastens de Lede, en cas que promptement n'y soit [illegible]. Il vous playrast commettre aulcuns pour [illegible] et [illegible] auecq moy, de cest affayre, car le trouve plus que necessaire, non seulement à landroict de moy et mes [illegible], mays aussy pour la cause et patrie commune. Faict à Vlrecht le 18 de Septembre 1585.

Votre tresaffectionné Cousin a vous faire service.
(geteekend) Floris Comte de Culenbourg.

(Opschrift). A Monsr. Monsr. Le Comte de Newenard etc.

XLIII.

Onsse gewillige onverdrotene dienste vnd wes wij vermogen zij V. G. vnst au bereith.

Waelgeborene Graff Genadige Heer.

Wij hebben niet willen onderlaten V. G. bij deze [illegible] dienen, welcher gestalt die Capitein Circoert [illegible] angecommen is; vnd eerchere missine vanden Graff van Hohenloe aen den Rithmr. Elderborn gescreuen, [illegible], [illegible]

van wij V. G. Copie hier inne verslooten zijn tho schickende. Vnd soe dan idt Casteel alhier dermathen woe inder seluer missiue verhaelt, beseth, vnd mit vijftich soldaten versyen worde, beduchten wij ganszelick, dat onss daer durch gene cleine inconuenient soude kommen moegen te enstaen, gemerckt idt casteel mit prouande vnd victualien geheell niet versorcht is, ende wij dan emmers wael bedencken kunnen die soldaten moeten leuen, het zij dan van tgene onss offt anderen ontnomen warde, vnd dwijle die platte landen omher bedoruen, vnd daer van sunst gaer weinich te haelen is, twijuelen wij niet, wij warden den eersten vnd meesten last gewaer warden, vnd idt onsse voert geheell verliesen vnd quytwarden, the meher oick, dwijle dem alhier inliggend garnisoin gene betalinge geschiet soe beuresen wij oick dat tuschen den Engelschen, vnd den gene die den casteel vertraut wordt ennich mangel mochte verrijsen, om wille dat idt casteell den eenen niet soe waell, als den andere thogeloifft zij.

Then lesten, dwijle wij in grote haet vnd indignatie buiten onsse schult, vnd verdienste, bijden Engelschen gefallen binnen, woe wij V. G. hier beuorens genochsam geremonstreert hebben.

Bidden wij demnae V. G. ganss dienstlich vnd onderdanichlick dat V. G. gelieuen wilde die genadige handt daer aen te halden, dat wij in plaetse van die compagnie Engelsche, mit een ander Duytsch offte Hollandts vehenlen knechten versyen mochte warden. Offt dat V. G. in alle dese saecken alsoe gelieuen wilde te remedieren als V G. tot dienste der landen, vnd onssere wolfart beuinden sullen idt beste te zijn.

Biddende dem Alrehoichsten V. G. tot wolfart der landen te willen bewaeren in goede gesontheit geluckzalige rigirunge vnd prosperiteit. Geg. dem 16^{en} Septemb. 1585 sti°. antiquo.

V. G. Dienstwilligen

Burgermeistren Schepen vnd Raith der stadt Wageningen.

(Opschrift). Den wolgebaren Heeren, Heeren Adolff Graiff tho Nuwenaer Moers vnd Limpurgh etc. Heere tho Bedbur, Alphen Werdt vnd Altena etc. des Furstendombs Gelre, Graiffschaps Zutphen vnd des landtz Ouerissell stadtholder vnd Capitein generaill onss genadigen Heeren.

XLIV.

Copia.

Philips, Graue van Hohenloe etc. Lutenant generail etc.

Edle frome lieue besundere.

Wij hebben aenden generael Monsieur de Norwitz gescreuen then einde zijn L. eene compaigie Engelschen binnen Wageningen soude willen zeinden, waer van wij v hier mede wol hebben willen verwittigen, begeren dat zoe haest die selue compaignie Engelschen aldaer sall woesen angecommen, gij die wilt terstont ontfangen vnd in die plaetse van Capitein Circourt (die als dan mit sijne patente naer Worckum sal vertrecken) accommoderen. Doch wij begeren vuer all dat het Casteell aldaer mit vijfftich soldaten van Capitein Glaude altijt waell bewaert zij, ende dat die daer niet van en trecken sonder onsse handt offte beuehell te zyen. End hier mede zijt Godt beuohelen. Datum tot Delfft den 20 Septemb. 1585. Vnd was onderscreuen v goede frundt Philips Graiff van Hohenloe.

Post datum stondt aldus. Alzoe vwe rutheren daer binnen Wageningen gene repartitie hebben omme betaelt te warden sult ghij dselue na Geertrudenberge moegen doen vertrecken, daer to wij v patente sullen auerzeinden. Wilt oick Capitein Glaude aenseggen dat hij goede ordre onder sijne soldaten sie te houden. Wilt v oick voirts reguleren mitten bouwe gelick v die Auerste Schenck sall anseggen.

Dopschriffte was dese. Edelen vromen onssen lienen besunderen den Rithmr. Elderborn zijnde tot Wageningen.

XLV.

Wolgepornerr Graff gnadigerr Herr. Nach vnser vnderthaniger Erpietungh, sollen whir E. G. nit pergen, dasz die Prouiandt alhie schier gar vff ist. Vnnd sonderlich, weill ausz den Niderlandt nichtz folgen khan, haben die Mercadenster nichts van Saltz, Kheesz, Butterr, Heringh, Stockfisch, etc. dasz sie dem Gemeinen khunnen verlaszen. Dernhalben zwee vnser Mithburgers, mith nhamen Jacob Wetzels, vnnd Henrich Joachims, sich furgenhomen, vff Hollandt zu reisen, vnd allerley diszerr statt vnnd dero Gemeinden zum besten ein zukhauffen, vnnd so fern moghlich heruff zu prengen. Vnnd dweill, das ohn Consent vnnd verwilligungh E. G. vnnd derr heren generall Stadten, nith geschehen khan, haben sie vnsz ersucht vnnd gepetten, dernhalben ahn E. G. ein vorschrieben zugelangen. Nhun ist E. G. vnser arme gelegenheit in dieserr beschwerlicher zeith woll bekhant, also, dasz whirr daruber nith vill wortt bey E. G. durffen gepraucben, vnnd langht dernhalben ahn E. G. vnser vnderthanige Pitt, sey wollen fur sich selbst vnd in nhamen derr Generall Statten, diese vnserr Mitburger gnedighlich befurderen, dasz sie nach ihrer gelegenheit mogen einkauffen, vnd vff den zollen pasziren, vnnd mit Lijcent oder sunst nith zu hoch beschwert werden, darahn erzeigen E. G. vnnd die Heren Generall Staten vnsz armen Burgeren vnd dieser vnser Mitburgerrn vill Gnaden, vnd whir alle seint schuldigh, verpflicht vnd willigh, das vmb E. G. vnd die Hern generall Staten, vnderthanighlich vnd dhienstlich, zuuerschulden. Datum Moirsz vnder vnseren jnsiegelen den 22ª Septembris Anno 1585.

E. G. vnderthenige gehorsamer vnd dhienstwillige Burgr vnd vnderthanen,
Scholtis, Burgermeisterr, Scheffen, vnd Rhaeth der stadt Moirsz.

(Opschrift). Dem Wolgeborn Heren, Herren Adolffen,

Graffen zu Nuenhar, Moirs vnd Limpurgh Heren zu Bedbur, Alpen, Wirdt, Althena, Hackenbruich vnd Helpenstein, Colnischen Churfurstlichen bestalter Obristen, Stathelterer Captayn generall, des Furstendhumbs Geldre Graffschafft Zutphen vnd des Landts von Ouerijssell, vnsern Gnedigen Heren.

VERBALEN

VAN

A. VAN GRIJSPERE ENDE J. VAN LENT,

COMMISSARISSEN IN DE TROUBLES
DE ANNIS 1567 ET 1568 (1).

MEDEGEDEELD DOOR

Jhr. G. L. F. VAN KINSCHOT.

Het handschrift, hetwelk hier wordt medegedeeld, schijnt te zijn de minute van het rapport, hetwelk door de commissarissen Anthonis van Grijspere en Jan van Lent aan den Raad van beroerte is ingediend; ten minste zal het zeer vermoedelijk daaraan ten grondslag

(1) Hunne commissie was gedagteekend 29 Augustus 1567 en eerst den 9 September werd het hof van Utrecht aangezegd, om den hertog van Alva te erkennen als gouverneur en kapitein generaal over de Nederlanden bij missive van den koning, gedagteekend Madrid 19 Maart.

Hrs. Johan van Lent en Anthony van Grijspere, beiden raden in het hof van Utrecht, werden door den hertog van Alva benoemd tot commissarissen in het onderzoek der troubelen. Reeds vroeger, te weten 26 Mei 1567, werd Johan van Lent, met den commissaris de Beuf door de hertogin van Parma, gouvernante, gecommitteerd, om van de ingezetenen van Vianen den nieuwen eed van getrouwheid af te nemen. Tevens werd de eerstgenoemde met van Grijspere mede als commissaris gebruikt op de 19 artikelen, waarop zich de regering der stad Utrecht bij den hertog moest verantwoorden. Vervolgens verliesen wij Jan van Lent uit het oog, doch Anth. van Grijspere en Gerrit van Ratingen, gewezene raden van

hebben gelegd, zooals blijkt uit de oorspronkelijke stukken, gevoegd achter het 1e deel van P. Bor's *Nederlandsche Historien*, fol. 123*b* en fol. 129*b*.

De aanteekeningen zijn gemaakt op losse vellen schrijfpapier, die naderhand echter met weinig orde tot eenen bundel vereenigd, in een boekdeel zijn ingenaaid en tot opschrift dragen: *Verbalen van Grijspere ende Lent, commissarissen in de troubles de annis* 1567 *et* 1568. Te oordeelen naar den vorm van het schrift zijn verscheidene personen bezig geweest, om die aanteekeningen te maken. Dikwijls zijn ze veranderd, alvorens uit te drukken wat men daarin wilde gelezen hebben; dit bewijzen de menigvuldige op elke bladzijde zich herhalende doorhalingen, kantteekeningen en bijschrijvingen, waarvan de laatsten thans in dit afschrift ter hunner bestemde plaats zijn gesteld.

Dit handschrift in folio formaat behoorde vroeger tot de bekende verzameling manuscripten en autographen van den heer Mr. P. Musschenbroek, waaruit het is aangekocht voor het archief van het rijk.

Wij hebben achter dit verhaal laten volgen al wat over de jaren 1565—1569 in de Buurspraakboeken van Utrecht, betreffende de geschiedenis der Hervorming, aangetroffen wordt, waarvan sommige stukken opgenomen zijn door den geschiedschrijver Bor en door den hoogleeraar H. J. Royaards, in zijne *Geschiedenis der Hervorming in de stad en provincie Utrecht*, te vinden in het 5de en 6de deel van het *Nederlandsch Archief voor kerkelijke Geschiedenis;* alsmede eenige criminiele sententien, te vinden in de *sententien boeken*, berustende op het archief van het provinciale hof van Utrecht, ten einde alzoo een volledig geheel van bronnen, betreffende deze belangrijke gebeurtenis, voor zoo ver zij Utrecht betreft, den geschiedvorscher aan te bieden, welk geheel ten vervolge strekt van de *Bescheiden*, welke omtrent het eerste tijdvak dier geschiedenis door Jhr. Mr. A. M. C. van Asch van Wijck is gegeven in het 2de stuk van het 4de deel der *Berigten*, bl. 109—174.

het hof van Utrecht, waren in 1580 te Emmerik woonachtig, en zochten in dat jaar de stad Holten in handen van den Spaanschen koning te brengen, waarvoor zij niets anders dan vergiffenis en onderhoud voor hen en de hunnen bedongen hadden. Tot groot geluk mislukte de aanslag. (Zie Bor, xv boek). Van hier dat zij sedert de ommekeer van zaken in ongenade gevallen en gevlugt zijn, waartoe hunne vroegere betrekking gereede aanleiding had gegeven.

Verbalen gehouden van zaeken, gevallen int besoigneren van onse commissie op de troubles.

Naer wij onderscreuen commissarissen, jnden houe van Utrecht residerende, ontfangen hadden opten derden Septembris xv^{c}lxvij zekere openen bezegelden brieuen van commissie, gedateert den xxix Augusti lxvij, daar bij ons beuoelen ende geordonneert werdt van te nemen informatie vanden troubelen ende opruerten geuallen jnt voors. jaer van lxvj, ende voorts te procederen jegens den delinquanten ende den gheenen, die daer van culpabel moegen beuonden wordden jnden lande van Vtrecht, bij apprehensie van huerl. persoonen ende annotatien van huerl. goederen, ende bij zekere voorgaende letteren aenden houe van Vtrecht gescreuen bijden hoocheyt, verzouckende nominatie van commissarissen, die jnden selue zake zouden moegen procederen, verhaelt stont van zekere jnstructie, die men den commissarissen ouerseynden soude, ende wij bijden brieuen van commissie gheen particuliere jnstructie en hebben gevonden, so hebben wij omme jn dese zaecke te procederen aen mijn heeren vanden secrete rade opten v Septembris, omme die selue jnstructie thebben ofte anderssins geaduerteert te werdden, waer nae dat wij ons souden hebben te reguleren, daer van wij verwachtende zijn rescriptie mitten eersten.

En omme jn dese zaecke pertinentelicke te procederen, nadat wij hiervan zeker communicatien gehadt hadden, hebben goet gevonden, dat alsoe eenige jnformatien genoemen waeren van dese zaecke, zoe wel vanden houe van Vtrecht als oeck van den scholt der stadt Vtrecht, van hemluyden verzoucken zoude thebben de selue jnformatie preparatoir genoemen, omme ..... derselue als oock tot breder ondertastinge der zaecke; ende naer wij tgunt voors. js aengegeuen hadden .... vanden houe voors., hebben zij verclaert inde maendt Septembris bereit te zijn, die zelue informatien ouer te leueren, als sy oeck gedaen hebben, ende nyet wetende off van gelijcken .... soude de schout de stadt Vtrecht, hebben (wij bevolen den) deurwerder van dese

houe voor ons opden ix Septembris tzelue aen te geuen ende daer van te ....., ende dit al tot dien eynde, dat wij beducht waeren, dat die gheenen, die eens in deze zaecke gedeposeert hadden, groete zwaricheyt zouden maken omme andermael te deposeren jn zoe zware zaecken als dese, sonder recollectie van huerl. voorgaende depositien; daerop de voors. schout verzocht hem te moegen beraden tot sanderen daecx te vij vren, twelck wij hem veraccordeert hebben; ende sanderen daecx comparerende ter voorzeyde vre, heeft die voors. scholt verclaert te vreden te zijn, om commissarissen te hantreyken zijn informatien, ende dit sonder prejudicie vanden gerechticheyt van zijn officie, zo van confiscatie als anderssins, ende priuilegie van die vande stadt van Vtrecht.

Hier van alzoe tonser kennisse gecomen was, dat een Neel Spaens (1), huysvrouwe van Gielis Spaens, fugityff, wesende een vanden hoofden vanden beeldestormers ende commotie, die hier binnen der stadt Vtrecht gecomen was, hebben wij tselue te kennen gegeuen den scholt dezer stadt Vtrecht, omme de selue verzekert te wesen, als hij oock dienvolgende haer geapprehendeert heeft, ende dewelcke wij ook geexamineert hebben opden xxvij Septembris lxvij.

Ende na wij volgende de voors. commissie ons zekere daegen gejnformeert hadden ende bij informatie beuonden, dat vande alteratie, die in desen landen van Vtrecht gebuert is, culpabel waren zekere personen, hebben wij bij ons doen comen den substituyt vanden procureur generael, mitsgaders den onderschoudt deser stadt Vtrecht, hemluyden lastende ende beuelende, dat zij met zekere assistentie (die wij van te voorns zoo vuyt het vendel van Bernt van Cleeff,

(1) De sententie bij Marcus is gedagteekend te Brussel 10 Januarij 1568. De ondervraging is geschied 27 September, en daarna is Neel Spaens, die op Lichtenberg gevangen zat, tegen den avond den cipier ontloopen en gevlugt naar Kleef, waar ook haar man Gielis was. Zij had binnen twee dagen moeten gehangen worden, daar hare sententie door den raad van beroerte reeds was opgemaakt en binnen Utrech gezonden. Zie Buurspraakboek in de Bijlagen.

oversten vanden grave van Megen, als vande guarde van Vredenburch bij voorgaende aduyse vanden capiteyn aldaer, ende den voors. Bernt van Cleeff met Joost van Harteuelt gepreparreert hadden) apprehenderen zouden heere Gerrit van Renesse, ritter ende raet van desen houe, Adriaen de Wael van Vronesteyn, edelman, geseten ten platten lande (1), Jan van Diest (2), procureur, Gerrit Frans ende Dierk Weyman (3), burgers, ende Anna van Brouchuysen, burgeresse deser stadt Vtrecht (4);

(1) Gerrit van Renesse, ridder, en Adriaen de Wael van Vronesteyn deed den drossart crimineel R. Speet, uit bevel van den hertog den 25 Augusti 1568 voor Vredenburg onthoofden. Hunne ligchamen bleven eenen geruimen tijd op het schavot liggen, daar de drossart crimineel bij den raad van beroerte die niet wilde laten begraven, alvorens hij daartoe met geld was overhaald. Deze R. Speet is naderhand, wegens verscheidene misdaden, op last van Alba te Vilvorden opgehangen. Hierbij vindt men aangeteekend, *dat soo haest als hem die stroppe om den hals gedaen was, ende aleer hij van de ladder gestoten worde, sijn aengesichte ende sijnen borst, die geheel geel was, soo peck swart geworden is, dat hij scheen die duvel vander hellen te wesen.* Zie hunne sententie bij Marcus, bl. 323, 324. Gerrit van Renesse werd den 6 Julij, op Vredenburg gevangen zittende, nog op bevel van Alva gepijnigd.

Bij de gevangenneming, 16 September, van Renesse en Adriaan de Wael van Vronensteyn, die des nachts van sijne hofstede te Jutfaas gehaald was, waren eene menigte personen, min of meer deel hebbende aan den beeldstorm, gevlugt.

Johan van Renesse van Wulven is op den 3 Julij 1568 onthoofd, en begraven in de Minrebroeders kerk. Zie Marcus, bl. 107, 317. Voorts *Tijdschrift van Utrecht*, 1845, en over al deze gevlugte personen, en nog verscheidene anderen, waarvan hier geene melding gemaakt is, ibidem bl. 109, 111, 112, 113, 117, 256, 273, 349. Hierbij moet in het oog gehouden worden, dat er groot verschil in de namen bestaat.

(2) Jan van Driest, procureur, had geweigerd den eed te doen, de Roomsche Katholijke religie te handhaven, Gerard Frans. had zijn paard en wagen geleend tot opbouw van eene nieuwe kerk, zij waren gevlugt en werden beiden gebannen.

(3) Dirk Weyman, een vermaard glasschilder, werd op den 22 December voor Vredenburg onthoofd en in de Buurkerk begraven. Marcus 350.

(4) Anna van Broekhuisen, waardin in het Gulden Kalf, had gezegd, dat onze voorzaten van den duivel bezeten waren: zij werd voor Vredenburg onthoofd en begraven in de Buurkerk. Zie hare sententie bij Marcus, bl. 324.

als oeck dienvolgende die voors. subsistuyt ende onderschudt gedaen hebben angaende de personen vanden voors. Renes, Wael, Brouchuysen, die gevanckelijken op den huyse van Vredenburch gebracht zijn, ende die voors. Weyman op Hazenberch gevanckenisse deser stadt Vtrecht. Ende angaende de personen van Gerrit Fransz. ende Jan van Diest heeft die voors. substituyt ons gerelateert, dat hij wel geinformeert was vanden seluen Gerrit bij huys te zijne, ende dat hij zittende ter tafelen lichtelicken te apprehenderen was met vijff ofte ses assistenten, verhopende zonder vorder assistentie den seluen well verzekert te zijne; ende dat hij bij aencloppinghe comende in den huyse vanden voors. Gerrit, jn meninge zijnde, zijn exploit te doen, den seluen nyet en heeft kunnen becomen; ende ziende dat hij gefailgeert hadde, gevraecht zijnde vuyt wat zaecken hij aldaer quam, geantwoort hadde, dat tot zijnre kennisse gecomen was, dat men aldaer predicte, hem alzoe veynsende, dat hij Gerrit Fransz. nyet gesocht en hadde. Ende aengaende de personen van Jan van Driest heeft ons gerelateert de voors. substituyt, dat hij, omme verzekert te wesen off hij bij huys was ofte nyet, hem geboden heeft ten huyse vanden voors. van Diest (omme onder t dexsel, dat hij mede wesende procureur postulerende voor desen houe, mitten seluen Diest, oeck wesende procureur, veele loopende zaecken hadden) te verstaen off hij bij huys was, ende heeft ons gerelateert, vuyten clerck vanden voors. Diest gehoort te hebben, dat zijn mr. all van thien vren off gereyst was nae Amersfoort, ende soe wij hem zeyden verstaen te hebben, dat hij als noch binnen Vtrecht was, als gezien wesende opder wachte van Vredenburch, hebben wij goet gevonden, dat hij metter zaecke supersederen zoude tot sanderen daechs, hem veynsende off hij naden voors. Diest nyet getaelt en hadde.

Hebben wij voorts tot conseruatie vander mats. gerechticheyt doen stellen in handen van zijne mat. bij den procureur generael alhier die goederen vanden voors. Renesse, Wael, Brouchuysen, Gerrit Fransz. ende Dierck Weyman, committerende

totte inuentorisatie van huerluyden goederen de deurwarders ende panders van desen houe.

Ende hebben dienvolgende jn handen van ons commissarissen geleuert d inventarissen vande voors. persoonen goederen, alsse: inden jersten een jnuentaris van Gerrit van Renes muebele goederen, genoemen ende gemaeckt bijden pander shooffs van Vtrecht, Jan van Blaecx, opten xvj Septembre 67, jn presentie van substituyt vanden procureur generael, die welcke zijn geestimert bijden geswooren erffhuysmeesteren van Vtrecht ter somme v° 91 ℔, ter presentie als bouen, es bij ons tgebruyck van dien toegelaeten geweest den kynderen vanden voors. Renes bij prouisie ende ter tijt toe anders geordonneerdt zoude zijn, ende dit al onder cautie.

Ende vande muebele goederen van Adriaen de Wael van Vronesteyn, woenende in Jutfaes buyten Vtrecht es d jnuentaris gemaeckt bij Heynrick van Wyntershoeue, pander inden voors. houe, opden voors. xvj Septembris, die bewaert zijn geweest bij dienaers van justitie totter vij Octobris daeraen volgende, ten welcke tijde de goederen geestimeert zijn geweest in presentie vanden procureur generael bij tgerechte van Jutfaes, ter somme van ix°l, ende zijn die dienaers van justitie gelicht geweest op de cautie van Willem de Wael, bij hem gedaen opten voors. vij Octobris.

Ende beruerende d jnuentorisatie van Gerrit Fransz. goederen, zijn die gedaen duer ons beuel bijden procureur generael opten voors. xvj dach Septembris, vermoegende zeker jnuentaris daer van bijden voors. procureur ons geleuert den xxviij Septembris, ende dit naer den xxvij Septembris cautie gestelt was voor de geestimeerde goederen ter somme van vier duysent een hondert g., xij st., hebben wij insgelicx tgebruyck van dien gelaten de weduwe vander voors. Gerrit Fransz. daer op eerst mondelinge den pastoor op haer religie, die hij ons verclaert heeft catholicq te zijn, verhoert hebben.

Ende soe veel alst ruert d'inuentorisatie vande goederen van eenen Dierck Weyman, hebben wij die doen jnventoriseren bij

Jan Vuyten Ham, pander inden voors. houe, opten xxij Septembris lxvij, ende nyet jegenstaende een dach ofte twee van te vooren ten versoucke vanden schout van Vtrecht, die geinventoriseert ende geestimeert waren ter somme van hondert iiij g., xv st., bij zekere gecommitteerden vanden gerechte van Vtrecht, ter oorzaecke hij de schout sustineren wilde (dat nyet jegenstaende wij hem dapprehensie vanden voors. Heyman gecommitteert hadden) hij als officier die selue goederen toequame, hebben den selue andermael doen recollationeren ende estimeren, ende bevonden die te bedragen ter somme van hondert xiiiij g., xj st., opten viij Aprilis 68, ende zijn die onder de huysffrouwe vanden voors. Weyman gebleuen, bij cautie ten voors. dage gestelt.

Ende aengaende de goederen van Jan van Diest, alsoe wij bevonden ende apparentelicken ons lieten duncken, dat hij absent geseyt zijnde, weder koomen zoude, soe wij verstonden, dat hij als procureur portulerende voor den houe van Vtrecht buyten consent vanden presiderende yerste raede gereyst was, hebben wij gesupersedeert van d jnventorizatie van zijnen goederen, verhoopende zijnen persoone bij die verzekert te wordden, achter latende d jnuentorizatie van zijnen goederen. En alsoe wij commissarissen geduerende zijn absentie ten houe geroupen ende ons geordonneert wordden, dat wij, voer zoeveel alst den rebellen ende culpabel aengynck, ons gebesogneerde in znlcke staet alst was laeten zouden, opten xij October 67, soe en hebben wij vande apprehensie ende inuentorizatie van zijnen goederen gesupersedeert.

Soo veel als ruert de goederen van Anna van Broeckhuysen, zijn die geinuentorizeert geweest bij Willem van Viana, duerwerder vanden houe van Vtrecht, opten xvj Septembris voors., ende totten xxi der selue maent bewaert ter tijt toe, dat die zelue goederen geestimeert zijn bijden erfhuysmeesters der stadt Vtrecht, ter somme toe van ij^{c}xxxv g., xiiij st., behalue de xv g., die daer in goede gelde beuonden waeren, ende is 't gebruyck van dien de kynderen vande voors. Anna gelaeten, ende cautie als voren.

Item alzoo wij bij informatie beuonden hebben dinersche personen, eensdeels fugityff ende oeck eensdeels absent, wesende culpabel van dese alteratien, ende geen apparentie en was, dat zijluyden weder comen zouden, zoe eenige van hemluyden bij citatie publycque vanden schoudt geroupen zijnde, nyet en compareerden, ende die voors. schoudt tot annotatie ende inuentorisatie van huerluyden goederen nyet geprocedeert en hadden; soe hebben wij vuyt crachte van onse commissie, bij dewelcke ons geordonneert werdt die goederen van de culpabelen jn handen des coninex te doen stellen, geordonneert den procureur generael te doen jnuentoriseren ende bewaren tot zijne mats. prouffijte de goederen vanden navolgende personen:

In den eersten vanden heere van Wilp, Corn. van Nyenrode, Mr. Cornelis, organist, Gelis Spaens, Jan Berntsz., snijder, Carel de snijder, Harman Claess., brouwer, Adriaen van Oostrum, Willem Jacob Cozijns, Jan Pijll, Adolff van Zuylen, Floer de scheymaker, Jan, de soon van Anna van Broeckhuysen, Dirc Cater, Jan van Ameronghen, Jacob in de Bijl, Marcus de goutsmyt, Herman jnt wapen van Hattum. De goederen van Willem van Nyevelt van Aersbergen.

Ende zijn des voors. van Wilps goederen, die hem van Vtrecht absenterde ende bij schout in persoon verdachueert was, sonder nochtans sijn goederen doen inuentorisen te hebben, duer onse commissie geinuentoriseert geweest bij den procureur generael, geassisteert myt Lucas van Belem opten xvij Septembris lxvij ende bewaert geweest totten xxix der zelue maent, ten welcke tijde die zelue goederen geestimeert zijn bijden erfhuysmeesters ter somme toe van viij honderd negen en vertich gl., te presentie vanden proc. gen., ende onder behoerlicke cautie tgebruyck gelaeten de huysvrouw ende kynderen vanden voors. heer van Wulp.

Ende es beruerende geweest dat Cornelis van Nyenrode, die hem oeck absenteerde, bij schout in persoon verdachueert was, gheen meublen goederen binnen Vtrecht gehadt heeft in sijn

huyzinge, dewelcke hij mitter woen vertreckende van Vtrecht, verhuert hadde eenen Amsterdamsche, zoe dat daer van geen inuentorisatie gedaen es geweest, dan hebben wy goetgeuonden tinformeren op sijn immeuble goederen, om die in sijnre mats. handen te stellen, als wij oeck hiermede gedaen hebben.

Soe veel alst ruert vanden goeden van eenen mr. Cornelis dorganist, die ouerleden was ende hem merklick voer sijn ouerluden met de vermelde troublen ende kerkbrekinge bij informatie beuonden wert, hem gemoyt te hebben, hebben wij commissarissen beuonden, dat de schout met de selfde gedaen niet gefaelt en hadde, ende die mede doen inventoriseren op den voors. xvj Septembris bij eenen pander vanden houe van Vtrecht, Balthasar de Cruyf, ende sijn die bewaert geweest tot den xxv der selve maent tot, die goederen estimeert sijn geweest bij de erfhuysmeesters, die welcke estimacie soe wel als aengaende de meublen ende huysinge beuonden, beloep ter somme toe samen j°xliij g., ende vande steenen staende buyten vp de voors. mr. Cornelis, steenhouwer, ter somme toe van hondert lxxxj g., ende es hier voer cautie gestelt bij de voors. wedue ende haer gebruyck gelaeten van dien haer onder die selfde cautie toegelaeten geweest.

Jelis Spaens goederen en sijn oeck niet geannoteert geweest bij de voors. officie, hebben wij commissarissen daer omme belast den procureur generael, dat hij die selfde soude doen inuentoriseren, ende dienvolgende sijn die geinuentoriseert geweest bij Dirick van Cuyck, pander, opden xvj Septembris van 67, ende in coninex handen gestelt, ende nae dat die geestimeert sijn geweest bij de erfhuysmeesters op den xxij Septembris 1567 ter somme toe van xl g., iv st., hebben wij die ouer gelaeten die vrunden vanden voors. Jelis Spaens, onder behoerlicke cautie.

Ende soe veel alst aengaet de goederen van Carel Hemike, snijder, een hooft vanden beldestormers, es ons commissarissen gebleken geweest, dat die selfde Caerle leste voir date van onse commissie gebannen es ende sijn goederen verclaert sijn gecon-

fisqueert tot behouf van sijne mat. bij die vande gerechte van Vtrecht, ter sake van voors. feit, ende dat de officiers die selfde goederen hadden doen inuentoriseren; dat alsoe wij verstonden dat de resp. officiers, niet tegenstaende de voors. paine van confiscatie ende inuentorisatie bij hem gedaen, de voors. goederen onder gelaeten heeft de huysfrouwe vanden voors. Caerle, ende daer naer niet sonder ende deur dat hij hem liet duncken, als hij ons verclaert heeft, datter niet veel ouerschieten en soude, als men die sculde tegens de goederen rekenen wille, oec hebben wij commissarissen, kennende dat de inuentaris bij de schout sonderlicke gemaeckt was van voors. goederen ten eynde die mat. gheen prejudicie hier bij hebben soude, beuoelen Dierck van Cuyck, dat hij hem ten huyse vanden huysfrouwe vanden voors. Caerle vinde ende de goederen pertinentelick inuentoriseren soude, als hij oeck gedaen heeft op den xvj Septembris anno xv^{c}lxvij, ende es de huysfrouwe int gebruyck gebleuen onder cautie, naer dat die selfde goederen geestimeert waeren bij de erfhuysmrs. voors., op den xxvj van voors. maent ter somme toe van lxxviij g., vij st. ende half.

Ende en es oeck gheen inuentorisatie gedaen vanden meuble goederen van Jan Berntz. ende Dierck Cater, ouermits dese twee persoenen al gebannen waeren bij die vanden gerechte van Vtrecht ende hemluyder goederen verclaert geconfisqueert, ende oeck vercoeft sijn geweest bij de officieren voer date van onse commissie.

De goederen van Hermen Claesz. Brouwer, die sijn geinuentoriseert geweest bij den pander Herbert van Haeften op den xvi Septembris 1567, ende geestimeert bij de erfhuysmeesters ter somme toe van iij^{c}lij g. negen st., ende dat voer cautie gestelt op de xxvj Septembris 1567, ende sijn de vrunden onder de voors. cautie int gebruyck gebleuen.

Ende de goederen van Willem Jacob Cosijnz, soe die heeft geinuentoriseert Peter Quirijnsz., pander vanden procureur generael, opden xviij Septembris 1567, ende sijn die meuble goederen geestimeert geweest op de xx daernaen volgende, wesende

bij de erfhuysmeesters ter somme van lxviij g., viij st., ende es de huysse int gebruyck gebleuen onder cautie.

Soe veel roert de goederen van eenen Jan Pijll, heeft ons verclaert de voors. pander Peter Quirynsz., dat hij ghen goederen inde huysinge, die dese persoen plagh te bewoenen, gevonden en heeft, ende dat die selve bij ander luyden bewaert waren.

De goederen van Olof van Suylen die sijn geinuentoriseert geweest op de xvij Septembris 1567 bij Frederick van Noet, ende es ons de inuentaris geleuert den ij Desembris 1667, ende sijn dese goederen de huysfrouwe ouergelaten, niet jegenstaende dat zij gheen cautie en stelde, ouermits datter ghen rentmeester en waer te stellen, die de selve soude hebben moghen ouerleueren.

Adriaen van Oostrum goederen zijn op den xix Septembris lxvij, bij den voors. Peter Quyrijnsz., pander, geinuentoriseert geweest ende es daervan inuentaris den rentmr. geleuert.

Aengaende de goederen van eenen Floris Lubbertz. (1) sijn die geinuentoriseert geweest bij eenen Frederick van Noet, pander, op den xvj Septembris 1567, ende sijn die verbercht geweest bij Jan Lubbertz. van Palaes, broeder van de voors. Floris, die daer voir responderen met Jan van Voerthuysen, alsoe den eenlopig geselle geweest es ende heeft gheen ruerende goederen gehadt.

En beruerende Jan van Ameronghen, bast (2), alsoe ons de schout der stadt Vtrecht ende anderen ons verclaerden, datte nyet en was weerdich om t inuentorizeren, ende een hoep onnecte kynderen daer waeren, en hebben gheen beueel gedaen omme die inuentorizeren; daervan nochtans naerderhant inuentaris gemaeckt es, 'twelck den rentmr. geleuert es.

(1) Floris Lubbertsz., een der gevlugte personen, werd bij sentence van 17 Aug. 1568 gebannen. Marcus, bl. 114.

(2) Jan van Amerongen, bastaard, een bekend beeldstormer, werd op de Neude gehangen 23 December 1568; na den middag afgenomen en gehangen aan de stads galg buiten de Tolsteegpoort.

Ende van Marcus de goutsmyt, is inuentaris gemaect dat de rentmeester heeft.

Ende nopende Jacob in de Bijl en es aldaer nyet geuonden.

Als van gelijcke in de husinge van Herman, int wapen van Hattum, nyet gevonden en is; ende naerderhant verstaen hebbende dat de huysfrouwe vanden voors. Herman elders gaen woonen was, hebben wij die selue voor ons ontboden ende haer verclaringe gehoort ende die goederen doen annoteren ende inuentorizeren.

Willem van Nyeuelt van Aertsberghen die en es inden gerechte van Vtrecht niet woenachtich geweest, soe datter gheen inuentorisatie van sijn meuble ende roerende goederen gedaen en es geweest.

Alsoe eenen Jacob Cozijnz (1) bij den schout van Vtrecht geapprehendeert was ter sake dat hij mede een beuelhebber soude geweest hebben vanden beeldestormers, hebben wij commissarissen sijn goederen doen stellen in des maiesteyts handen ende die selue inuentorizatie bij eenen Johan vten Ham, pander van den houe van Vtrecht, op den xvj van Septembris 1567, ende sijn die geestimeert geweest bij de erfhuysmeesters op den xix Septembris 1567, ende es gebruycke van dien gelaeten de huysfrouwe onder cautie.

Beuinde mede vuyt ons informatie, dat eenen Lodewijck van Keyserweert (2) culpabel was van de vermelde troubles ende dat hij ter cause vandien voervluchtich was, hebben wij opden xxij Septembris 1567 sijn goederen doen inuentoriseren bij Balthasar de Cruyf, pander, ende sijn die geestimeert geweest op den xxiiij

(1) Jacob Cosijnsz., mede een bekend hoofd der beeldstormers, werd op de Neude opgehangen den 23 December, en voorts aan de stads galg buiten de Tolsteegpoort, gehecht. Zie Marcus, 351. Zie het accoord met de Magistraat gemaakt in 1566 in de aanteekenin gen uit het Baarspraakboek in de Bijlagen. Ook bij Bor opgenomen, I, 100.

(2) Lodewijk van Keyserswaert, voortvlugtig, werd bij sententie van 17 Aug. 1568 gebannen en zijne goederen verbeurd verklaard. Marcus, bl. 109.

Septembris lxvj ter somme toe van lvj g., xvij st. ende es gebruyck van dien gelaeten de huysfrouwe onder cautie.

De inuentaris vanden meuble goederen van eenen Hubert Lubertz. (1) en es gemaeckt geweest bij den schout ende gerechte van Vtrecht op den xxiij ..... 1567, de welcke wij commissarissen hebben doen resumeren bij Willem de Vianen, deurwaerder, ende es geestimeert geweest bij de erfhuysmeester, ter somme toe van j^{c}xxx g., vij st.

Ende de goederen van eenen Euert Jansz. van Capel (2), sijn bij voers. gerechte geinuentariseert geweest op den xxiij Junij 1567, ende hebben denselfden inuentaris doen resumeren bij Willem de Vianen, deurwaerder, ende sijn de selfde goederen geestimeert geweest ter somme toe van ij^{c}lxxvj gl., v sr.

Alsoe wij commissarissen verstaen hadden, dat deur beuel vanden houe van Vtrecht de procureur generael doen apprehenderen hadde eene Elisabet van Dyemen (3), deur dien sij haer soude ontgaen hebben in de voirmelde troublen, hebben terstont bij eenen Herbert van Haeften, pander van den houe van Vtrecht, haer goederen doen inuentoriseren op den achtienden Septembris 1567, ende es het gebruyck van dien gelaeten geweest de dochter van voors. Elisabet, nae dat de selve goederen geestimeert waren bij de erfhuysmeesters ter somme toe van hondert tnegentich g., xiij st. en daer veur cautie gestelt was.

Ende alsoe wij commissarissen mede beuonden bij de informatie culpabel te zijn Cornelis van Nyenrode (4), woenende

(1) Hubert Lubbertsz., die de liefdegiften onder de predicatien verzamelde, gebannen. Marcus, bl. 117.

(2) Evert Jansz. van Capelle, gebannen. Marcus, bl. 113.

(3) Elisabeth van der Kercke, weduwe van wijlen Adam van Diemen, werd, door ordonnantie van R. Spoet, op bevel van den hertog, voor Vredenburg onthoofd. Haar ligchaam deelde in hetzelfde lot van Gerrit van Renesse, doch werd mede voor zekere som toegelaten om begraven te worden in de Predikheeren kerk. Zie verder Marcus, 325.

(4) Cornelis van Nyenrode behoorde tot het getal der verbondene edelen; voortvlugtig zijnde, werd hij bij sententie van 17 Aug. 1568 gebannen.

in Hollant ende hier in dese landen van Vtrecht, hebbende diuerse goederen, soe hebben wij daer van geaduerteert den raedt van Hollant opten xvj deser maent Septembris, omme zijn persoon verzekert te wezen, ende dat wij, hebbende rescriptie vanden voors. raedt, alsdan zoude procederen tot hantstellinge vande goederen alhier gelegen; ende heeft ons Frans de boode van desen houe bijden hant vanden raetsheer Sasbout verthoont die selue brieuen gehantreyckt te zijn, ende dat hij Sasbout (1) hem boodschap voor antwoorde ghaff, dat men in de zaeck nyet doen en konde int afwezen vanden president, die mytten heer van Bossu (2) vertrokken was nae Haerlem.

Hebben oock ten voors. dage van xvi Septembris ontfangen zekere instructie bijde hoocheyt vande hartoginne geteykent jn date den xiij der seluer maent, waer nae wij ons zouden reguleren.

Hebben opten xvii deser maent afgeveerdicht Petrus Schou, boode, myt ons gebesongeerde nae Brusel aende hartoginne myt ons verbael, sonder dat wij daer bij eenige informatie gesonden hebben, die wij gescreuen zijnde, sullen eerstdaecx ouerseynden.

Item alsoe wij bij voorgaende informatie perparatoire bevonden hebben in secrete predicatien geweest te zijn ende een predicant gehoert thebben tweemael Jacob Heymen Tolliusz.

Item dat eenen Gozen Heymansz. (3) een predikant hooren prediken heeft tot Amersfort, ten huyse van Steuen Petersz (4),

(1) Mr. Aernt Sasbout, raad van het hof van Holland, commissaris voor de zaken der troubelen aldaar.

(2) De graaf van Bossu werd 12 Junij 1567 door de hertogin regentes bij provisie met het toezigt over de provincie Utrecht belast, in plaats van den prins van Oranje. Den 28 Junij vertrok de graaf van Megben uit Utrecht, en werd door de staten vereerd met twee zilver-vergulden koppen, liggende in elke kop duizend gulden, en zulks voor de groote diensten, die hij het land van Utrecht gedaan had.

(3) Gosen Heimans. van IJsselstein, voortvlugtig zijnde, werd 3 October 1568 gebannen.

(4) Steven Petersz. was in verscheidene heimelijke vergaderingen

ende dat die predicant snachts tot zijns mooders geweest is, ende dat hij den selve predicant gehoort heeft tot Reyer Rutgersz. te Runschoten.

Item dat eenen Cryn Jansz. van dat hij een gevolgkant heeft horen preken tot Noorden opt kerckhoff ten huyse van eenen geheeten Geertge, ende haar dochter Zibilla, gehelen meer dan vier jaer, noch tot Amersfort tweemael bij anum geweest is, ende noch tot Reyer Rutgersz. ende Steenen Peterszn., ende tot Noorden het nummaal gehouden hebben.

Item noch Heynrickge Ghijsberts dochter, wedue van Willem Thonisz., van tot Reyer Rutgersz. en Steenen Peterszn. en tot Amersfort gehoort te hebben een predicant ende tot nummaal geweest te hebben, al breder vermoegens zekere informatie daervan bij den maerschalck van tEemlant ende den procureur generaal genoemen.

Soe hebben wij den voors. maerschalck van tEemlant opten xx deser maent Septembris geordonneert tapprehenderen de voors. persoonen, huerlieder goederen tannoteren ende in handen der skoonyncx te stellen, te weeten: van Jacob Heymen Tolliusz., van Gosen Heymansz., Crijn Jansz., Steenen Peterszn., Heynrickge Ghisberts dochter; wedue van Willem Thonisz. ende Reyer Rutgersz., ende alsoe de voors. maerschalck hier van verzocht assistentie van knechten, zoo hebben wij den onnesten Bernt van Cleeff verwillicht, dat hij souda willen tot dien eynde den voors. maerschalck assistensie laeten doen van dij rot knechten, als hij ook volgende ons begeerte gedaen heeft; ende heeft de maerschalck ons gerelateert, dat hij vanden voors. gemelde persoonen op huyden den xxij Septembris gevanckelijck gehouden hadde Jacob Heymen Tolliusz. ende Gosen Heymansz., ende dat Crijn Janssen voors. ontkomen was mit Reyer Rutgersz., ende dat die wedue van Willem Thonisz. in goede verzekerdheid gestelt was, vermoegens zekere acte in dato den xx Septembris

van de Wederdoopers geweest en ook aan predikant van [illegible] toegelaten. Hij werd met nog twee anderen, niet bij name genoemd, ontbroeid. Zie de sententie van Steven Peterszn. bij [illegible], bij [illegible]

1567, ende dat hij voorts die goederen doen annoteren heeft van alle de voors. persoonen, wuytgesondert van Steuen Petersz., die hij noch verhoopte te bekoomen, ende daeromme hem in zijn huys nyet gezocht hadde; ende heeft tot dien eynde in onse handen gelaeten de inuentorizatie vande goederen vanden voors. persoonen. In margine staet aldus geannoteert: Alzoo den procureur generael van desen houe geleuert zijn twee inuentarissen, deen sprekende op Neeltgen Heymans myt huer kynderen, ende d'ander op Reyer Rutgersz zijn huysfrouwe es dese apostille ..... Actum den 27 Septembris 68.

Op huyden den xxij Septembris 1567 hebben wij voor ons doen koomen den borgermeyster der stadt Vtrecht Herman vanden Vecht mit Jacob vander Voord, secretaris der zelve stadt, ende hemluyden aengegeuen, dat wij wuytwachten onze commissie, ende volgende zekere instructie van de hartoginne versocht thebben alle alzulcken acten van resolutien, als zij bij gescrifte hebben doen stellen van tgunt dat hemluyden wedervaeren is binnen deser alteratie, die ons voor antwoorde gegeuen hebben dat zij tzelfde huerl. college aengeuen ende ons opt spoedelixte antwoorde geuen zouden.

Ten dage als bouen hebben wij den schout der stadt Vtrecht aengegeuen, dat naerdemael Dirck Weyman duer onse laste bij zijn substituyt geapprehendeert was ende dien volgende behoerde nyet op Hazeberch maer op Vredeborch gebrocht te wordden, dat hij schout den voors. Weyman zoude doen brengen op Vredeborch, ende dit al sonder prejudicie van zijn gerestichcyt ter tijt toe bij den hoochcyt geordonneert zoude worden wye daer inne procederen zouden; waerop de voors. schout seyde daervan te zullen communiceren myt die vanden stadt ende ons antwoorde daerop geuen mitten eersten.

Hebben voorts voor ons geroupen den procureur generael vanden houe ende den seluen geordonneert, dat hij in handen vanden koninck stellen zoude alle de onruerende goederen van den gheene die geapprehendeert, ende voorts der gheenen wyens ruerende goederen geannoteert waeren, ende dat hij mede anno-

teren soude de goederen van Lodewijck de Brauwer, Dirck Weyman ende in handen des konyncx stellen.

Noch ten seluen dage gezien hebbende zekere informatie, genoemen bij den procureur generael tot Amersfordt van eenen Gooris Cornelisz., beeltsnijder, zijn huysfrouwe ende een Merten Reyersz., daer bij ons gebleken is, dat de voors. Gooris Cornelisz. heeft hooren preken binnen Amersfort ende den predicant tot zijnen huyse gelogeert heeft den tijt van acht dagen, myt confessie van veele ander quade leeringe contrarie de catholique religie, ende herdoopt es, ende conformelicke genouch daerop corresponderende de confessie van Aeltge Corsz. zijn huysfrouwe, ende Merten Reyersz. die nyet gedoopt, zoo hebben wij goet geuonden den procureur generael aen te geuen, dat hij die voors. personen apprehenderen, huerl. goederen annoteren ende in bewaerde handen stellen soude; omme tot welcke executie voorts geprocedeert te worden, hebben wij daerom mitten procureur generael gecommuniceert ende myt zijn aduijs geresolueert van hier te aduerteren bij missive den scholt van Amersfort, omme te weeten off de voors. persoonen noch aldaer zijn ofte nyet, ende hebben tot dien eynde zulcx gescreuen aenden voors. scholt, dat indien hij de voors. persoenen aldaer vyndt, die selue gevanckelick brengen soude op Vredeborch, zoo die hem huyden aldaer nyet vyndende, de goederen geannoteert heeft, breder vermogens zijn rescriptie ende apostille daerop gestelt.

Gisteren xxv Septembris hebben wij ontfangen brieuen van haere hoocheyt, bij de welcke ons belast es ouer te zeynden het sommier vanden treffelixste van onse gebesogneerde mits verclaringe vanden gheene, die wij meest beschuldigt vonden.

Opten xxiij Septembris compareerde voor ons commissarissen de voors. schout, seggende voor antwoorde beruerende voorgaende verzouck van Dirck Weyman, dat hij gecommuniceert hadde tzelfde myt die vanden gerechte, ende dat hij volgens huerluyder aduis nyet schuldich en was den voors. Weyman te leueren vp Vredenborch, soe hij een borger es, ende dat

hij, alvoorens wij hem doen vangen hadde, beneel gedaen heeft zijnen substituyt vanden voors. Weyman verzekert te wezen, ende dat hij oeck bij preuentie de goederen hadde doen annoteren, estimeren ende cautie daer voor genomen; waerop bij ons den voors. schout voor antwoorde gegeuen is, dat wij hiervan rapport zouden doen.

Op 't verzouck aen ons commissarissen gedaen bij den schout van Amersfort, Vincent van den Houue (1) bij zekere zijne missiue in date den xxiiij Septembris 1567, beruerende zekere meysken van xvij jaeren, wezende die dochter vanden huysfrouwe van Joris Cornelissen, beeldsnijder, fugitif, die hij scrift beuonden te hebben in de huysinge vanden voors. Jooris (den welcken Gooris wij geordonneert hadden bij hem geapprehendeert ende zijn goederen geinuentoriseert te wordden), ende in bewaerder hant gestelt ende behouden te wordden, begheerende daervan te hebben onse ordonnantie, hebben wij commissarissen den voors. gerescribeert, dat gemerct wij gheen informatie tot laste vande tvoors. meysken en hadden, dat hij die zelue zoude relaxeren. Actum den xxv Septembre 1567.

Ten voors. dage hebben wij vuyt voorgaende redenen geordonneert op gelijcke verzouck van twee persoenen, wezende gesusteren ende wulleneesters, hem rescriberende, dat gemerct wij gheen informatie tot haeren laste en hadden, dat hij schout supersederen zoude van haer tapprehenderen.

Ende nopende 'tverder verzouck van te vercoopen die goederen bij hem geannoteert, duer onse ordonnantie den seluen gerescribeert, dat wij daer toe gheen last en hadden ende dat

(1) Vincent van den Hoef, schout van Amersfoort, werd den 3 Mei 1567 uit zijne gevangenis te Vianen, waar hij lang gezeten had, ontslagen, en wel bij gelegenheid, dat deze stad weder aan de zijde van den koning was gebragt. Het is ook hier, dat Jan van Renesse gevangen genomen en op denzelfden dag op Vredenburg gebragt werd. De hier bedoelde Vincent van den Hoef werd den 25 Augustus 1596 voor Hazenberg onthoofd, wegens diversche maleficien ende delicten. Volgens de sententie, die hoogst lezenswaardig is, moest hij, indien hij catholiekelijk sterft, metten zweerde, anders metten vuere geexecuteerd worden. Zie Marcus, bl. 360.

hij die bewaeren zoude hij provisie tot anders geschreven te zijn. Actum ten dage als boven.

Opte lij Octobris hebben wij ontfangen zekere lezens van de rast van Hollant, aan de welcke wij geschreven hebben dat zij zouden annoteren die goederen van genoemde Cornelis van Nyenrode op ons versoeck, ende theilden d'informatie, die zij haerluyden tot laste van Cornelis van Nyenrode ende tot zij voors. antwoordt geschreven hebben, sulcx ons zyn goedt tsijn sonder laste van bouen.

Op huyden den ix Octobris 1567 hebben wij commissarissen gelenert den procureur generaal het rekenbanck van heer Gerrit van Renes, omme daer wuyt de immeubile goederen van heer Gerrit voors., perfectelijck te mogen stellen in handen der convent volgens zekere voorgaende ordonnantie.

Opten xij Octobris hebben wij ontfangen van [illegible] kortoch van Alva zeker missiven, daer mede ons geschreven wort, dat latende onse bezorge in sulken staet als die [illegible] zoo veel zij aengiuck die rebelle ende culpabel, wij [illegible] zoude examineren d'officiers ende wethouders, die dadelijcken vande justitie gehadt hadden ten tijde vande discordie, [illegible] noir dat zij gedaen hadden omme dezelve desordre te [illegible] ende op al dat wij beuinden zoude tot heerluyden laste, [illegible] al breeder vermogens die zelve missive, [illegible] ix Octobris 67, ende hebben den xiij Octob. dannenvolgende daer op begonnen te besongeren, daer van wij ons [illegible] goerde te haue gebracht hebben (1).

Op huyden den xvij October 1567 hebben wij commissarissen voor ons doen kommen heyde den burgermeester die stadt Vreemetten scholt, ende hebben heerluyden verclaert, dat wij [illegible]

(1) Het antwoord op de 19 vragen van den hertog van Lev, [illegible] vervat in 370 artikelen, en geeft een omstandig overzigt [illegible] de onlusten te Utrecht, sedert April 1566 voorgevallen. Zie [illegible] Archief, V, 338 en volg. Zie ook de acte van dagvaarding [illegible] staten van Utrecht, 1569, om zich te Brussel te komen [illegible] dan, door Barrois in de Vonrede tot [illegible] bl. xi en volg.

teruolgende onse laste ende commissie hadden in geschrifte gestelt zekere acte, daer van wij hemluyden vuyt erachte ons commissie ordonneerde resolutie ende verclaringe te doen, ende dat zij daerbij zoude moegen vuegen alle alsulcke justificatie, als zij verhoopen souden daertoe te dienen, ende dat men hemluyden daer van huyden zoude leueren copie vande voors. acte, ter fijne als bouen, ende als dien volgende oock gedaen es nae inhoude vande relatie vanden deurwaerders vanden hone van Vtrecht. Ende alsoe den voors. burgemeester versocht tijt omme daer vanden zijnen te moegen doen rapport op sandren daecx, soe is de zaeck vuytgestelt tot opten xxiij Octobris; ten welcke dage compareerende de voors. borgermeesteren mettem schout, seyden, dat alsoe de zaeke in deliberatie gestelt zijnde vereyschten vorder kennisse, dat zij versochten die te moegen aenstaen tot sanderen daecx, ende soe eenige van huerluyder collegie, nochtans geroupen zijnde, niet en compareerden.

Ende compareren ten voors. dage, te weeten opten xxiiij des maent Octobris, vuytten naem vande collegie der stadt Mr. Ghisbert Thijn, huerl. secretaris, met Mr. Floris Thijn, aduocaet, hebben inden yersten versocht vuyt zaecke van eenige difficulteyten, die in huerl. raedt gemoueert waeren, beruerende onse commissie, dat wij hemluyden vuyt de naem vande collegie zoude willen breder verclaeringe doen vande intentie, soe vande hoocheyt vande hartoginne als vande excellentie van duc dAlua, Ende beruerende off zij gehouden zouden wezen collegialiter bij schrifte te stellen huerl. middelen van justificatie ende anderseins. Ende nae wij hemluyden hierop onse verclaringe ende onderrichtinge gedaen hadden, hebben ons verclaert, dat zij achtereenvolgende de voors. onse commissie verhoopten ten langste binnen acht dagen ons schriftelicke resolutien te geuen op onse versoucke ende acte tot dien eynde ouergeleuert, seggende zulcx te zijn de resolutie vande voors. gerechte der stadt Vtrecht. Ende zoe wij hierop seyden, dat van den tijdt van acht dagen tijd te verleenen onse commissie excedeerde, hebben geseyt, dat zij wel verhoopten den tijdt van ses dagen in onse

commissie begrepen ware te nemen, dat zij nogthans betrouwende waren, dat men op eenen dach ofte twee nyet letten zoude; daerop partijen gescheyden zijn.

Ende alsoe middelretijt zekere beruerte quam binnen de stadt ende landen van Vtrecht vande vergaderinge vanden Guesen inde landen van Gelre (1), daer voor die vande stadt beducht waren, soe hebben die vanden staet ten voors. dage nyet kunnen furneren, ende is ons eerst opten ix Nouembris geleuert huerl. verclaringe, seggende bij touerleueren van die, dat, indien zij vonden van doen daertoe te dienen eenige verificatie, dat zij die mitten eersten ouerzeynden souden; verzouckende aen ons te willen te rapporteren, dat ingeualle eenige vordere zwarichey zoude moege verrisen, vuyt huerl. antwoorde breeder daerop gehoort te moegen wordden. Hebben voorts voor ons vertreck achtereenuolgende d'instructie ons gevonden inde kerken ende cloosteren der stadt Vtrecht, daer van de kerken gedestrueert waeren, omme te bezien wat reparatien van daer aen gedaen waeren ende wat daer noch resterende was, ende tot dien eynde voor ons doen roupen den pastooren, kerkmeesters ende anderen ende hemluyden op als gehoort (2).

Waer mede wij vertrocken zijn naer Dordrecht, ende comende opten x aldaer, hebben bij ons doen koomen Aert Cornelissen, die eertijts borgermeester aldaer geweest is, ende Boudewijn van Drenckweert, inder tijt borgermeester, ende dat omme van hemluyden te verstaen off de schout van Vtrecht, passerende duer Dordrecht, ten tijde ofte daeromtrent als de beeldestormerie Vtrecht geschiede, nyet verclaert en hadde, dat die beeldestormerie, als hij schout daer was, gedaen was ofte gedaen zoude worden, ende dat vuyt zaeke eenen Frederick

(1) Ten gevolge hiervan deed de graaf van Bossu een vaandel knechten van Amsterdam binnen Utrecht komen, overmits de marcgiug, dat de heer van Brederode een leger verzamelde te Elfen, in het land van Cleef, om daarmede in Holland te willen komen.

(2) Den 16 Februarij 1568 werd door den hertog van Alva gelast, al de kerken en kloosters, die vernield waren, binnen drie maanden te doen herstellen.

Wuyten Ham beuonden wordt daer van te spreken, bij relatie totten voors. borgermeesteren; ende hebben beyde die voors. borgermeesters ons verclaert, dat zij zulex nyet gehoert en hadden ofte daervan nyet en wisten te spreken; adderende de voors. Aert Cornelissen, dat hij den schout van Vtrecht nyet en kende.

Ende tot Bruzel gearriueert zijnde opten xij Nouembris, zijn bijde hoocheyt van hartoginne sanderen daecx ontboden geweest, ende hebben die zelue van al ons gebesogneerde mondeling rapport gedaen, ende deur haer hoocheyt ordonnantie bij gescriften gestelt een sumier recueil van als, ende t zelfde haer hoocheyt geleuert (1), ende voorts aenden gecommitteerden van zijne excellentie mede rapport gedaen duer ordonnantie vande selue bij inuentaris ouergeleuert ons gebesogneerde.

Op huden den xv Decembris 1567 hebben wij commissarisren in handen vanden rentmeester Buesichem geleuert zekere commissie vande excellentie vande hertoghe in date den ij dach van December xv^{c}lxvij.

Op huyden den xvij Decembris xv^{c}lxvij zijn voor ons onderscreuen commissarissen gecompareerd Willem de Wael, Gijsbert van Hardenbrouck, geassisteert met mr. Hendrik Medie, Cornelis de Zwart ende Jan Zoetmont, huer aduocaet ende procureurs, versouckende, gemerct van de administratie vande immeuble goederen van Adriaen de Wael nyemant beter kennisse en heeft dan zijluyden, ende deselue zouden verhoopen wel ende bequamelicke te regieren ten meesten oerbaer vanden geenen, die daertoe naemaels beuonden zouden werden gerechticht te zijn, onder voorgaende cautie ofte meerder andere te stellen tot voldoen, hemluyden toegelaten te werden 't gebruyck der zeluer goederen ende dit nyet jegenstaende zekere interdictie ofte hantstellinghe, die daerop van co. mats. wegen gedaen es. Ende alsoe die selfde Adriaen de Wael heeft voor verscheydene richters hangende diuersche processen van impor-

(1) Van hier, dat ook dergelijke verbalen te Bussel berustende zijn.

tantie, daeruan zij zeyden ons commissarissen kennisse te hebben, ende dat zij zonder voorgaende instructie ende onderrichtinghe vande voors. Adriaen nyet en zouden weten te procederen inde zelue zaeke, versochten daeromme te hebben acces totten seluen om van 't gundt voors. es, informatie te krijghen, ten minsten in presentie vande geenen, die daer behoorden present te wesen, te meer zoe oft die mat. ofte de gevangen, ingevalle men die nyet nae behooren en veruolghe, grotelicx geprejudiceert zoude wesen; op welcke versoucken wij commissarissen hemluyden voor antwoerd gegeuen hebben, eerst angaende d administratie van immeuble goederen, dat daer inne bij de excellentie vande hartoghe van Alva gedisponeert was; ende angaende tander point, dat wij geen commissie en hadden van daerop te disponeren, ende dat wij nochtans daer van zijne excellentie metten eersten zouden aduerteren.

Ten dage als bouen hebben wij commissarissen metten houe van Vtrecht ter presentie vande procureur generael gecommuniceert zekere resolutien op eenige difficulteyten, die wij d excellentie van duc dAlue aengegeuen hadden, als namentlijk opt vij, ix, x ende xi vande poincten vande voors. difficulteyten, daer vuyt scheen d'intentie ende meninge te zijn, dat die vanden houe voors. gheen kennisse en soude behoeren te nemen vande zaecken dezen trouble aengaende, alzoo wij vuytterlicke daervan gheen absolute verclaringhe en hadden, hebben die vande voors. houe metten procureur generael ende wij commissarissen goet geuonden, daervan zijn excellentie t aduerteren, ende dat middelertijt nopende die gevangens, die ter cause van dezen trouble op Vredenborch waere, bijden houe geapprehendeert zijnde, die proceduren in state gehouden zoude werden totte rescriptie toe.

Hebben voorts ten daege als bouen voor ons doen koemen heer Dirck van Zuylen, schout der stadt Vtrecht, ende hem geinsinueert zekere ordonnantie vanden voors. hertouch, bijde welcke ons geordonneert was te procederen tegens den fugitiuen, daervan wij de goederen hadden doen annoteren, nyette-

genstaende die proceduren, die bijden schout begonnen waeren; waerop die voirs. schout ons ter antwoordt gegeuen heeft, dat hij met alle zijn proceduren, zoe van zijn geuangens ter cause van dezen trouble als anderen fugitiuen ende absenten, vuyt oerzaecke vandien supersederen zoude ter tijt toe hem anders geordonneert zoude zijn, versouckende copie vande voors. ordonnantie, die hem gegost is, seggende daer beneffens, dat die vander stadt van Vtrecht genouchsaem gelicke brieven van te voorens ontfangen hadden.

Op huden den xviij Decembris hebben wij commissarissen voor ons doen komen Cypriaen Quenelle ende hem geinsinueert zekere ordonnantie van tractement, vande welcke hij bewaeren ende tracteren zoude, zonder hellebaerdiers twee geuangens, namentlijck heer Gerrit van Renesse ende Adriaen de Waal.

Op huden den xxiij Decembris hebben wij voor ons doen comen den procureur vanden schout der stadt Vtrecht ende hem in gescrifte geordonneert ons ouer te leueren alzulcke inuentorisatien, als hij vanden gheenen, die van deeze beroerten culpabel bevonden zijn geweest, mitsgaders die sententien bij hem vercregen tegens diezelue, ende voorts die proceduren gehouden tegens die geuangens, mitsgaders allet ghene bij hem in dezer zaecken gedaen is geweest.

Ten dage als bouen is voor ons gecompareert Simon Monier, als man ende voocht van zijn huysfrouwe, ende heeft ons verclaert, dat de procureur generael van dese houe hadde doen toeslaen ouer de goederen vanden heer Wilp, zekere drie deelen vanden vierdeelen van zekere vijfthien mergen lants, gelegen in Gerwerscop, mitsgaders twee halue hoeuen lants, daeruan deene halue houue gelegen is in Spengen ende anderen in Cockingen, mitsgaders oock die drie deelen vande vierdeelen van acht mergen lants, gelegen in den gerechte van ..... seggende in promptis te willen bewijsen bijde gerechtelicke brieven, dat aende voors. parcelen vanden landen jouffrouwe Anna van Merthen gelijftocht was, exhiberende tot dien eynde zekere

gerichtsbrieuen, waervuyt wij commissarissen tgeene voors. es beuonden hebben waerachtich te zijn, ende hebben daeraff genoemen copie auctentycq.

Ten daege als bouen hebben wij voor ons doen komen heer Valerius van Cuyck, domheer, omme van hem te verstaen, wat handel ofte tractaete die voors. comparant aengegaen hadde met heere Cornelis van Nyenroede, aengaende die proeue inden Dom, die hij comparant bij nominatie vande voors. Nyenrode inden Dom possederende was; die daerop voor antwoerd gegeuen heeft, dat hij legitimo modo metten voors. Nyenrode gehandelt hadde int jaer van vijff ende tzestich bij assignatie van eenre pensioen van iij^{c} ende xxxij guldens, die op dabdie van Oestbrouck geassigneert was, ende dat hij tot twee terminen, als namentlijck St. Jansmisse ende Kersmisse, betalen moet; ende dat hoewel de voors. pensioen gestelt is opde persoene van heer Jan van Weerde, oeck domheer, bij comparant nochtans alle die generale terminen (daervan St. Jansmisse die leste was) betaelt heeft den voors. Nyenroede, vuyt crachte van zekere procuratie, die hij Nyenrode hem comparant thoende vanden voors. heer Johan van Wee, diewelcke bij comparant zeyde, dat men zoude moegen reconuereren van Mr. Frans, secretaris van St. Jan, ende dat die voors. Nyenrode hem comparant quitantie gegeuen heeft, daervan hij comparant ons beloeffde copie te zullen geuen.

Gehoert welcke verclaringhe, hebben wij commissarissen den voors. comparant geinterdiceert eenighe vordere betalinge te doen tot behoeff van voors. Nyenroede ofte heer Johan van Weede ofte yemandt anders, ende dat al bij prouisie ende ter tijt toe anders geordonneert zoude zijn, ende hem beuolen van deze zaecke nyet te communiceeren int groot ofte cleyne metten voors. heer Johan van Weede, noch oeck te verstaen tot eenige extinctie der voors. pensioen, waerop hij comparant ons verclaert heeft te zullen obedieren.

Seyde dat ouer het accordt vande pensioen als notarius gestaen heeft heer Thomas Perseels, onder wiens executeurs hij

zeyde, dat men zoude moegen recouuereren die brieuen ende munimenten daervan zijnde get. Valerius a Cuyck.

Seyde aengaende die betalinge vande lesten terminen St. Jansmisse geuallen, dat die quitantie daervan berustende was onder Jacques vander Meer, waerop hij comparant zeyde betaelt te hebben tachentich gulden, ende beloeft die reste te betaelen Vastelauondt toecomende.

Naede noen.

Is voor ons gecompareert mr. Johan van Lamzweerde, secretaris vande capittele vanden Dom, denwelcken wij voorgehouden hebben, hoe dat tot onzer kennisse gecomen was, dat heer Cornelis van Nyenrode vercoft ende opgedragen hadde zekere huysinge, staende inde immuniteyt vanden Dom, daar hij Nyenrode lestmael selfs inne gewoent hadde, ende dat wij tot onderrichtinge vander waerheyt vandien wel zouden begeren te weeten, hoe dat in dezer zaecke gehandelt was, waerop hij comparant ons verclaert heeft waerachtig te zijn, dat bij tleuen van wijlen heer Adriaen van Renes, domdeeken, gestatueert es geweest, dat nyemant vanden Dom eenighe huysen staende inde bedrijue ofte vrijheyt vanden Dom, vacerende deur eenig afliuicheyt vande kercke vanden Dom, diezelue zoude moegen vercoepen ofte alieneren, dan bij openbaer opslach vandien; dan waerachtich te zijn, dat voor hem als notaris ende andere twee vande capittele vanden Dom gecompareert es die voors. Nyenroede, ende aldaer geconfesseert thebben, zijn huysinge vercocht te hebben heer Jan Auxelius, domheer, voor die somme van omtrent nae zijn best onthout xxiiij^{e} gulden, ende met zekere gelimiteerde conditie van nae zijne beste onthout van die voors. somme xxiiij^{e} gulden opte brengen binnen siaers op pene, dat die coep derzeluer huysinge doet ende te nyete wezen zoude, hem op als refererende tot die coepcedulle daervan onder hem comparant berustende, beloeuende van diezelue ons huden noch copie te leueren bij voorgaende aduyse nochtans vande domdeken, die hij comparant daer van begeerde te

spreken; seggende daerbeneffens, dat die vercopinghe ende opdracht van huysinge, leggende onder de bedrijuen vanden Dom, wel mach geschien nae gewoente vande kercke, zonder openbaere subhastatie te doen, als men die gewoendt is als yemandt ouerleden is. Seyde, dat hem kennelick is, dat eenige Hollanders die huysinge vande voors. Nyenroede in huere ende pachte gehadt hebben, dan van wie ofte in wat maniere hem onbekent te zijne.

Hebben voorts tot beter ende breeder onderrichtinge vande zaecke voor ons doen roupen de inwoenders vande voors. huysinge, ende is ons gerelateert, dat daer nyemandt voor dezen tijt in en woenden.

Op huden den xxvj Decembris is voer ons gecompareert heer Johan Auxelius, domheer, denwelcke wij ondervraecht hebben, hoe ende in wat manieren hij comparant gekomen was aende huysinge, staende inde immuniteyt vanden Dom, van heer Cornelis van Nyenroede, die ons daerop voor antwoordt gegeuen heeft, dat hij hem laet duncken, dat hij daervan nyet en behoerde eenige verclaringe te doen, zoe men vuyten registre vande prothocol des voors. capittels zulcx mochte claerlick beuinden; ende nae zijnen besten onthout ende memorie is hem in Maio toekomende twee jaeren op de acht daervan gedaen.

Gevraecht oft hij die beloeffde penningen daer voer betaelt hadde, zeyde neen; ende daerna verzocht zijnde om breeder verclaringhe daervan te doen, zeyde daervan, sonder ierst ende alvoerens consent te hebben vanden domdeken, gheen verclaringe te kunnen doen, begerende tot dien eynde een dach respijt; daertoe wij zeyden nyet te kunnen verstaen, zoe dat de zaecke was den canunnick concernerende, ende hebben dien volgende die zacke in aduys gehouden tot op mergen.

Hierna hebben wij sanderen daechs, beducht wesende voor eenighe collusie, tot twee verscheyden reysen voor ons ontboden den voors. heer Johan Auxelius, bijden geswoeren boede Peter Schauw, hem aduerterende, dat wij te vreeden waeren

hem te verwachten tot elff vren toe, ende dat die zaecke haesticheyt ende acceleratie eysschende was, ende hij lichtelyck den domdeken present zijnde, daerop hij hem geexcuseert hadde, te spreken hadde; die welcke ons gerelateert heeft, dat hij voor dezer tijt daertoe niet verstaen en konde, als wesende geoccupeert om op morgen hoochtijt te houden, ende dat hij sanderen daechs daernae bij ons koemen zoude. Deur welcke vertreck wij commissarissen beducht zijnde, dat yetwes om die waerheyt te verduysteren gepractizeert mochte worden, hebben ons gevonden nae elff vren ten huyse vanden domdeken, ende tegens die zelue vre aldaer doen roupen bijden voors. boede den voors. Auxelius. Alwaer koemende, hebben wij commissarissen ter presentie vanden domdeken ende den secretaris vande capittele de voors. Auxelius gevracht, wat gerechticheit hij pretendeerde aende voors. huysinghe, die ons verclaert heeft coop ende opdracht daer van te hebben vanden voors. Nyenroede. Ende gevraecht zijnde off hij comparant eenighe penningen betaelt hadde op de voors. coope, seyde in gerede penningen daerop nyet betaelt te hebben, dan dat zekere tijt geleden die voors. Nyenroede hem comparant te kennen gegeuen hadde, dat hij Nyenrode wiste een man van eere ende geloue, die hem opten coop van de voors. huysinge geern geuen wilde zes hondert dicke dalers, zoo verre hem comparant zulcs geliefde. Ende dat hij comparant nyet en wiste offe die penninge Nyenroede ontfangen hadde offe nyet. Ende gevraecht zijnde bij ons wie diezelue man was, zeyde denzeluen nyet te weeten te verclaeren. Waerop wij commissarissen hem comparant ter presentie als bouen verclaert hebben, dat naedemael ons claerlicke bij extract vuyten prothocolle vanden Dom gebleken was, dat alzulcke coep ende opdracht, als hij comparant aengegaen ende ontfangen hadde vanden voors. Nyenroede, doet ende te nyete wezen zoude, zoo verre hij nae date van dien die beloeffde penningen binnen jaer ende vier maenden nyet en betaelde ende hij zelffs bekende gheen penningen betaelt te hebben dan bij assignatie als bouen, dat wij diezelue

huyringe stelde in handen vanden coninck, hem intentierende
tonderwindt van dien, onnermindert hem comparant [illegible]
zijn gerechticheyt, insinuerende voorts den voors. [illegible]
ende secretaris, dat die vande capittelen nyet en zouden [illegible]
ouer eenighe ellenatie ofte beswaernisse der voors. huyringe
twelck hoerende die voors. domdeken heeft ons vereischt, [illegible]
alzoo die voors. Nyenrode vande capittelen goedeken [illegible]
seratie gehadt hadde, zonder daervan rekeninghe gedaen te [illegible]
ben ende dattet huys in questie henluyden daervoor [illegible]
geert ende geypothequeert was; dat hij daeromme vuyten [illegible]
vande capittelen protesteerde van haerluyder gerechticheyt, [illegible]
wij commissarissen geseyt hebben, dat wij die voors. [illegible]
stellinge gedaen hadden ende noch deden, zonder [illegible]
vande gerechticheyt der kercke vanden Dom. [illegible]
daerbeneffens int vuytgaen vande huyse vande voors. [illegible]
de voors. heeren Anselmus gevraecht, wanneer de voors. [illegible]
rode tvoorgaende versouck vande zeshondert [illegible]
comparant gedaen hadde, die ons daerop geseyt [illegible]
gedaen te zijn inden voorleden somer.

Op huyden den xxviij Decembris hebben wij voor [illegible]
koemen Pauwels Philipsz., burger tVtrecht, [illegible]
zelven bij zijnen eede gevracht, wat penningen [illegible]
ren vande vercofte boesten beuonden zijnde onder die [illegible]
van Anna van Brouckhuyzen ende hij hem vercoft [illegible]
sent vanden procureur generael, soe den [illegible] van [illegible]
daen moste wezen, mits daer van doende rekeninge; die [illegible]
daerop verclaert heeft, dat hij dierclue boesten [illegible]
haer gedistingueert zijnde, vercoft hadde tot hier [illegible]
somme van hondert tachtentich gulden vierdenhalven st., [illegible]
dat zulcx blijcken zoude bijde attestatie vande [illegible]
hier presenterende in onzen handen het betoon tot [illegible]
ouer te leggen; ende dat hij comparant vanden voors. [illegible]
ningen gesonden heeft sen Jan Egberts [illegible]
juden lande van Cleef, om hen daermede [illegible]
ende ten eynde dat hij Johan in deze landen [illegible]

keeren en zoude twintich g., ende dat hij die reste vanden voors. penningen deur raidt ende aduys van mr. Gerrit Knoep ende Aert Ram gegeuen heeft jnden boedel, omme die neeringe in eere ende state te houden tot prouffit vande selue boedel, ende dat men daervan rekeninge doen zoude. Ende noepende 't rekenbouck, dat ons commissarissen gebrocht is, seyde van gheen ander rekenbouck te weeten te spreken, soe hij ten tijde vande apprehensie van Anna ende d inuentorisatie vanden goederen nyet present geweest en es. Ende is hem comparant geordonneert zijn rekenyngen van 't gundt voors. es, in onzen handen te leueren.

Hiernae heeft die voors. Pauwels Philips ons verclaert, dat hij comparant, aengenoemen hebbende opt doetbedde van Egbert van Brouckhuysen, omme toesicht te hebben tot die kynderen van henl., ten tijde als 't regiment vanden graue van Megen eerst off een weynich daernae binnen Vtreeht geooemen was, ende Jan van Broeckhuysen geweeken was, als zekere kerckschenders geapprehendeert worden bij die vander stadt, op Amstelredam ende aldaer zekere tijt geweest was, den voors. Jan (die tot Vtrecht des voors. Jans moeder omtrent drie weeken oft een maent gelatiteert hadde) ter begeerte vande voors. Anna gebrocht heeft inden lande van Cleeff, ouermits hij Jan nyet langer in huys blijuen en wilde, ende die moeder voor apprehensie beducht was, ende denzeluen zekere penningen gesonden, die hij comparant aen hem noch ten achteren is, wel ter somme toe van omtrent hondert gulden; ende dat zijn moeder hem Jan aldaer mede zekere peuningen gesonden heeft. Ende hebben wij commissarissen den voors. Pauwels Philips geinterdiceert, hem die voors. goederen nyet meer te onderwynden, 't welck hij oeck verclaert heeft nyet te zullen doen. get. Pauwels Philips.

Hiernae hebben wij commissarissen voor ons doen koemen die broeder van Egbert van Brouckhuysen, genaempt Johan van Brouckhuysen, ende hem bij zijnen eede gevraecht, off hij nyet en wiste te spreken van eenige ander rekenboucke; die ons voor antwoordt daerop gegeuen heeft, dat hij nyet

en wiste van eenige andere rekenboucken te spreken dan een t rekenbouck nu in questie onder den goederen benoemd, maar alzoo wij hem daerop zeyden, dat het voors. rekenbouck zyt en spreek noch in en hielt dan onde gesmoedlende rekenynge, ende dattet gheen apparentie en was, dat daer gheen andere rekenbouck wezen zoude, bij comparant ten laste ons verclaert heeft, dat hij verstaan hadde, dat at twee dapprehensie van Anna van Brouckhuysen een dach twee of drie ungeneerlick voor Rourkercker kermisse, anno lxvij, die eene vande voors. Anna alhier tUtrecht bij zijne moeder geweest was, ende vuyt t zelffde rekenbouck getoogen te hebben 't geen dat den boedel van die voors. Anna noch toequam; dan voor 'tselve gebleuen is, zeyde nyet te weeten, ende dieselve vuyt getoogen rekenyngen nyet benoenden geweest te zijn onder die goederen, als die gemuenteriseert worden.

get. Jan van Brouckhuysen.

'Tesselnen daege comparerde Cornelis van Brouckhuysen ende verclaerde, sedert dapprehensie van zijne moeder voor offte twee maal bij haer geweest te hebben, ende dat hij uitlatinge van des cipiers soen. Seyt dat hij comparant nyet en weet te spreken van eenich ander rekenbouck dan ons commissarissen vertoont is geweest; bekent nyetemin, dat zijn broeder Jan van Brouckhuysen, van Amsterdam kommende, bij zijne moeder geweest is den tijt van omtrent acht offte vier daegen, ende dat hij vuyt vreese nyet en doryt nyet staen kommen. Seyt, dat zijn broeder vuyt Vtrecht naer Amsterdam weeck, als men tot Vtrecht begost die boedelsbrekers te vangen. Seyt, dat hij alle die penningen, die vande vermelde ossen gecomen zijn, ontfangen heeft, ende dat daer twee gulden aff gesonden zijn aen zijn broeder inden lande van Cleeff. Seyt, dat, terwijlen zijn broeder thuys was geweest, zijnde van Amsterdam als boven, dieselve zijnen broeder vuyt het rekenbouck onder ons rustende, getoogen heeft te weeten, die men den boedel noch schuldich was, naer 'tselve gebleuen is, zeydt hij nyet te weeten.

Ten daege als bouen is voor ons gecompareert Melchior (1), cipier der stadt Vtrecht, ons aengenende, hoe dat die schout der stadt Vtrecht hem comparant te kennen gegeuen hadde, dat die zaecke vanden gevangens nyet langer en stondt tot zijnder kennisse, ende daeromme hem nyet langer en wilde onderwinden derzeluer geuangens bewaerenisse ofte montcosten, ende dat hij comparant dies aengaende met ons commissarissen communiceren mochte; begerende van ons commissarissen te verstaen, hoe hij hem in deze zaecke hebben ende draegen zoude; waerop wij hem ter antwoordt gegeuen hebben, dat aengaende die bewaerenisse, hij hem daerin zoe quyten zoude, als hij 'tzelue verantwoerden wilde; ende aengaende die montcosten, dat hij diezelue anders nyet tracteren en zoude, dan op die gewoentelycke ende ordinaris taxe; ende den geuangens interdiceren zoude van eenige Duytsche psalmen te singen op peyne van daerinne versien te worden.

Op huyden den xxx Decembris hebben wij commissarissen gehoert ende geexamineert bij eede Cornelis Jans van Amerongen op die verpachtinge vanden veenen, die zekere persoenen tot Amerongen aengegaen hebben met heer Gerrit van Renes, daer voor hij deposant eensdeels is borghe; ende seydt waerachtich te zijn, dat zekere persoenen, tot Amerongen woenachtich, als namentlick Johan van Zuylen Dircksz. ende Aelbert Jansz. als principael contrahenten vanden veenen vanden graue van Culenburch met heere Gerrit van Renes zekere contracte aengegaen hebben noepende 't gebruyck ende afgrifte, die de voers. heer Gerrit vanden voors. graue in pacht genoemen hadde, alzo dat de voors. onderpachters jaerlicx grauende twee duysent hondt, elcke hondt voor dartien stuuers, beloepende jaerlicx t' samen xiii^{c} gulden daervoor betaelen zoude, daervan de graue van Cuelenburch omtrent vj^{c} guldens, ende die reste zij pachters moeten betaelen den voors. heer

(1) Melchior Jacobsz, vroeger cipier der stad Utrecht, werd 13 Aug. 1569 ten eeuwigen dagen gebannen met confiscatie van goederen. Zie Marcus, bl. 366.

Gerrit van Renes, waervan dat hij, die spreect, dat breed bescheyt ende betoen zoude kunnen doen Jan Boegart end Lubbert van Compostello metten zijnen, als hebbende een dardendeel naer zijn beste kennisse. Seyt, dat hij die spreet, anders nyet en weet dan dat die voors. heer Gerrit ten volle betaelt is, vuytgesondert Martiny verleden ende Petri toecommende. Seyt wel te weten, dat van ofte op die voors. verpachtinge geassigneert zijn, eerst joncker Warner van Lennep des voors. heer Gerrits swager, ter somme toe van ij^{c} gulden jaerlicx, ende dat die verpachters van tzelfde veen wel gewoentelyck waeren te betaelen die voors. twee hondert gulden den voors. Lennip, mits hebbende die hant van heer Gerit van Renesse. Aengaende die persoen van joncker Jan, seyt, dat heer Gerrit voors. assignatie gedaen heeft op sijn soon joncker Jan voors. van tontfangen jaerlicx opde voors. verpachtinge twee hondert gulden, ende dat die rekenynge vanden leyt in kennisse van zaecken, zoo hij zeyde, dat blijven zoude bij acte vanden houe ende anderssins, dat van wegen des voors. joncker Johans zoe veele verschoeten was, dat hem van Martini verleden ende Petri toecoemende nyet toekomen en zoude, soe die pennyngen op lijffrenthe genoemen te zijn daervan dat eenen Dirck Weyman eensdeels verschoeten heeft de somme van omtrent iiij^{c} gulden. Seyt, dat die voors. heer Gerrit schuldich zijnde Aert van Honthorst de somme van [illegible] ende eenighe, guldens denzeluen Honthorst geassigneert heeft opden pachters, omme daervan betalinge te doen op zekere terminen, als jaerlicx hondert guldens daervan; dat nu Kersmisse of daeromtrent den tweeden termijn vallen zall, hem daeraengaende referende tot die obligatie bij de pachters daervan den voors. Aert van Honthorst gegeuen zijnde dese laste ende beuel vande voors. heer Gerrit, daervan hij deposant zeyde, des voors. heer Gerrits handt te hebben, zoe hij anders nyet en weet. get. Cornelis Jansz. van Ameronghen.

Op heden den ij Januarij 1568, stilo Traiectensi, compareert voor ons commissarissen Herman van Borculoe, verclaerende by,

zijnen eede, dat hij comparant, ontfanger ofte rentmeester was vanden heer Cornelis van Nyenrodes goederen, die hij Nyenrode in pacht ontfangen hadde vande capittele vanden Dom, alzo vanden verloeren boegart, ende hondert gulden boegart met andere percelen van landen daeromtrent leggende, waervan jaerlicx incomen beloepende is omtrent v^{c} gulden, teene jaer meer ende tander jaer min. Seyt, dat hij alle dio voorgaende pachten vanden voors. Nyenrode ontfangen heeft tot Martini lestleden excluys, ende dat hij comparant die penningen ontfangen ende voorts gedistribueert heeft, volgende de aenwisinghe bij den voors. Nyenrode hem comparant daervan gedaen. Seyt, dat die pachters vanden voors. goederen beter dit verclaeren zouden, als Albertsz., woenende buyten die Tollestege poorte, ende anderen, waervan hij comparant ons commissarissen oeck die specificatie der naemen leueren zall. Seydt, die gestaltenisse des voors. Nyenrode andere goederen nyet te weeten. Hebben voorts wij commissarissen den voors. Borckelo geinterdiceert eenige pennyngen meer aen des voors. Nyenrodes ofte yemandts anders handen te betaelen. Gevraecht zijnde, waer dat die voors. Nyenrode was, seyde, 't zelue nyet te weeten, zoe hij op een plaetze nyet lange en bleeff, zoe hij comparant verstonde.

Opten derden Januarij 68 hebben wij commissarissen ontfangen zekere missiue van zijn excellentie, ons ordonnerende, dat wij jegens den fugitiuen, weder gekoomen zijnde, procederen zouden in allen manieren of zij noch fugitif waeren.

Op huyden den vij Januarij heeft die procureur generael in handen van ons commissarissen geleuert die sleutel van t cantoer vanden heer van Wilp ende 't rekenbouck van heer Gerrit van Renes.

Op huyden den viij January 1568 hebben wy ontfangen vanden excellencie vanden hertoch van Alua zekere brieuen van commissie ende instructie, in date den naestlesten Decembris 1567.

Op huyden den viij January voors. is voor ons commissa-

rissen gecompareert Jan Gerritsz., schoolmeester ter Buerkercke, out omtrent lxij jaeren, ende heeft bij zijnen eed verclaert, dat geleden vijff, zes ofte zeuen jaeren, van hem comparant gecoft heeft mr. Wouter van Bueren, aduocaet, zekere huysinge, staende tUtrecht aende Nyeuwe Graft tusschen heer Jan van Dam ende Willem van Bombergen, die de voors. mr Wouter van hem gecoft hadde voor die somme van iiij^c gulden, ende hem mr. Wouter gerechtelick opgedraegen is geweest bij hem comparant, ende gheen gerechticheyt daeraen te pretendeerde te hebben, zoe t contract ten beyden zijden voldaen was. Seydt dat die voors. mr. Wouter binnen Wijck te hebben plach een huysinge, staende aen de wal vande stadt muyren, daervan hij zeyde gheen recht bescheyt te weeten. Seyde niettemyn te weeten, dat die voors. huysinge tot Wijck, geleden zes oft zeuen jaer ofte langer,. vercoft ende opgedragen is geweest. get. Jan Gerritsz.

Opten xvj January is aen ons commissarissen zeker verzoeck gedaen bij requeste wuyt den naem van Aert Lambertsz. tot Schoenhouen, hier na volgende, daerop wij geappointeert hebben als in mergine van dien geannoteert staet, ende volcht hier nae de requeste mitte appointementen.

Opten xviij January 68 hebben wij commissarissen ontfangen brieuen van zijn excellencie, dat wij den geuangen vanden troublen souden hooren ende examineeren ende huerluyder processen instrueren, sommarie et de plano, ende die geinstrueert zijnde, voorts ouerseynden myt onse aduisen, ende dat wij voorts souden visiteren de registeren crimineel, omme te weeten den gheenen die ter cause vanden troublen geexecuteert waeren, ende dat indien wij beuonden eenige sentencien nyet inhoudende confiscatie van goederen, dat wij terstont dselue goederen zouden annoteren, ende dat wij zouden doen apprehenderen den gheenen die gebannen zijnde, weder gekoomen zouden zijn, ende huer goederen annoteren (1).

(1) Ten gevolge van deze brieven begonnen de commissarissen te procederen tot annotatie van de goederen der gevangenen en ver-

Den xiij February 1568 is gecompareert voor ons commissarissen heer Jan van Weede, domheer, verclaerende hoe dat bij hem comparant, geleden zekeren tijt, op een morgenstondt gecomen is heer Cornelis van Nyenrode, hem te kennen geuende dat hij in meyninghe was zekere pensie tassigneren op sijns comparants persoene; daerop hij die spreeckt zeyde, dat alzoe hij out was omtrent xl jaeren, dat tzelue nyet wel diendelyck en was; ende dat dies nyet jegenstaende die voors. Nyenroede persisteerde bij zijn voorgaende versouck, adderende, dat alzoe die persoene, daerop hij Nyenroede in meyninghe wel zoude zijn die voors. pensie te doen assigneren, daertoe nyet gequalificeert ende was, hij Nyenroede begeerde dat hij comparant daer inne zoude willen consenteren ende sijnen naeme verleenen, als hij dien volgende gedaen heeft. Seyt dat als die zaecke vanden voors. pensie bij de voors. parthien gepasseert was, hij die spreect daer eerst bij geroupen is geweest ende anders niet te weeten dan dat alle zaecken dienende totte voors. assignatie ende assecuratie der pensie behoerlicke gepasseert zijn, ende alsoe hij die spreeckt ter zeluer tijt vraechde den voors. Nyenrode tot wyens behouue hij die voors. pensie wilde laeten volgen, de voors. Nyenrode seyde tot behoef van zijn natuerlicke soon; daerop dat die pensie nyet geconstitueert ende mochte wordden, verzouckende hij zulcx secreet houden wilde. Seyt dies gevraecht zijnde, dat hij die spreect noyt eenighe penningen vande voors. pensie ontfangen heeft, ende dat hij op den voors. Nyenroede gepasseert heeft zekere procuratie, vuyt crachte vande welcke de voors. Nyenroede de penningen ontfangen heeft. Seyt, dat zedert die voors. Nyenroede is gaen resideren in Hollant opt 't huys te Hillegom, hem eerst bij zijn knecht, omtrent voor St. Victor lestleden, die voors.

voortvlugtig zijnde personen, die aan de troubelen hadden deel genomen en waarvan het inkomen werd ontvangen door de rentmeesters van de confiscatien in elke provincie aangesteld; hierdoor werden een groot gedeelte der gevlugte personen in de grootste armoede en ellende gedompeld. Zie eene der instructien, waarnaar zich de rentmeesters te gedragen hadden, bij Marcus, bl. 1 en volg.

procuratie opgeseyt heeft, ende omtrent op Korsmisse daernae selffs gescreven heeft, dat hij comparant de penningen zelfs wel ontfangen mochte ofte een ander beuelen om die vuyt te maenen, zoo hem zulcx zelfs nyet gelegen en was te doen, ende dat hij Nyenroede hem comparant wel verclaert heeft, dat die voors. pensie was tot behouff van zijn natuerlicken soen. Seyt gebuert te zijn terstont nae de constitutie vande procuratie, de voors. Nyenrode tot hem comparant seyde, dat ingevalle hij eer quam te steruen dan hij comparant, dat hij wel te vreden was dat hij comparant zoude genyeten de voors. pensie voor deen helfte ende dander helfte zijne natuerlycke soon zoude laten volgen, ende dat ter presentie van Bemont, procureur voor t geestelicke hoff.

Opten xiiij February 68 hebben wij commissarissen ontfangen zeker missiue van zijn excellentie, inhoudende, hoe dat die selue omme tlant te suueren vanden gheenen die ter cause van voors. troubles verloopen zijnde, dagelicx wederom quamen, zeker instructie gesonden hadden aenden graue van Boussu, omme die zelue tapprehenderen op eenen dach ende tijt, ende dat wij den seluen dach zouden verstaen vanden voors. heer van Boussu, ende dat wij hierin alsoo ons zouden reguleren nae des voors. grauen ordonnantie; ende hebben daerop vanden voors. heer van Boussu ontfangen zeeckere missiue opten xx February, omme tselffde te werck te stellen snachts tusschen den tweeden ende derden Marty, ende sijn geapprehendeert twee personen, namentlyck Euert Petersz., den backer, kerckscender, ende Jan Thenissoen van Doeyenborch, die den heere van Brederode gedyent hadde, daer van die goederen bij ons geannoteert sijn.

Op huyden den xx January 1568, stijl van Vtrecht, sijn wij Johan van Lent ende Anthonis van Grijsperre, vergeselscapt met mr. Leo Gilkens, procureur generael, ende Lucas van Berlicom, onsen adiounct, gegaen ten huyse van joncker Johan van Renesse van Wuluen, heer tot Wilp, ende hebben aldaer ter presentie van den voorn. procureur ende mijn vrouwe van Wilp

geopent t cantoir van mijn heer van Wilp, daervuyt nemende t segel van co. mat. leenen slants van Vtrecht, mitsgaders tregister daertoe dienende, de voirs. mijn vrouwe van Wilp versouckende 't selue bij ons geannoteert ende haer acte daer van geleuert te worden, twelck wijluyden haer geaccordeert ende gegonst hebben.

Hebben noch ter seluer tijt ter presentie als bouen genomen vuyt t selue cantoir seeckere huwelijcxe besegelde voirwaerden, gemaect tusschen mijn heer ende vrou van Wilp voirs., welcke huwelijcxe voirwairden rustende in een dose, geteyckent met de lettere R., wij mijn voirs. vrou hebben laten volgen, ouermits daer gelijcke besegelde huwelijcxe voirwaerden noch waeren, rustende in een ander dose geteyckent met de lettere A., nemende nyetemin copie autenticque vande transfix daer duer gesteecken bij den leenhoue van Hollant.

Hebben noch ter seluer tijt genomen seeckeren schadeloos brieff, sprekende tot behouff van Jan van Hocxwilder, in date xv°lix den xx dach Nouembris, rustende in de voirs. dose geteyckent met G.

Noch een schadeloos brieff, sprekende op heer Gerrit van Renes, van duysent carolus gulden, in date xv°lvij den vj dach in Mey, rustende onder G. vts.

Noch een procuratie op heer Gerrit van Renes ende sijn huysfrou, in date den vj May lix met een transfix vanden gerechte van Beyerlant, in date den ij May xv°lix, rustende onder G. als bouen.

Van welcke voirs. brieuen wij commissarissen de voirs. mijn vrou van Wilp geaccordeert hebben copie autenticque, ende doriginale weder geleyt inne voirs. dose van G.

Hebben noch in deselue cantoire beuonden een pleytsaek van mijn heer van Wilp jegens Symon Monier, ende also mijn vrou versocht, dat wij 'tselue insgelijcx annoteren wilden, om des wil datter bij den houe den voirs. Monier sententie op sijn saek alleen gegeuen was, hebben wij haer tselue mede belooft te doen.

Op seeckere voorgaende versouck, tanderen tijden aen ons commissarissen gedaen bijden commissarissen van Rijnlant, beroerende de vuytroepinge ende annotatien van Cornelis van Nyenrode, hebben wij den seluen opten xx January voir antwoort gescreuen, dat sij totter vuytroepinge van sijne persone ende annotatie van sijne goederen vuyt crachte van onse jnformatie wel procederen mochten, ende voirts versocht vanden seluen, dat indyen sij eenige informatie hadden tot laste van Dirck Snoy (1), doutste soon van Asperen, ofte enyge anderen, opdat wij souden mogen procederen tot annotatie ende toeslaginge vanden goederen, ons soude willen aduerteeren.

Hebben noch den seluen commissarissen gesonden seeckere instructie, omme geprocedeert te worden tot hantstellinge van seeckere percelen van goederen, gelegen in Hollandt, van heer Derick van Renes, Jan van Renes van Wuluen, fugityff, ende Anna van Broeckhuysen, alhier geinsereert.

Memorie cedulle omme bij de commissarissen van Hollant de navolgende percelen van goederen tannoteren.

Jn den iersten seecker negen mergen lants gelegen in de Loosdrecht, daer bouen naest gelegen es Jan Goyertsz. ende beneden Dirck Heynricksz., streckende tusschen den nyewen ende den ouden wech totten Weerwal toe, ende plagen gebruyckt te worden bij Dirck Hendricksz., ende int voerleden jaer gebruyct sijn bij den grontheeren.

Dit voirscreuen perceel hoort toe Anna van Broeckhuysen, geuangen op Vredenbourch.

Noch een jaerlijcxe rente van lxxxiiij gulden, sprekende op Dirck Hendricksz. ende Marijchgen, sijn huysfrou, beyde wonende inde Loosdrecht, bedragende de hooftsomme van dyen xiiije gulden, volgende de copien van brieuen autentique onder

(1) Dirk Snoy, beschuldigd van met andere Hollandsche edellieden de voornaamste middelaars der Hervorming geweest te zijn te 's Gravenhage en omstreken; ook de predikanten kost en gehuisvesting gegeven te hebben. Hij werd 7 Mei 1568 gebannen met confiscatie van goederen. Zie Marcus, bl. 51.

ons handen geteyckent ende ouergeseynt, in date xv^{c}lxiiij opten xviij dach in Mey. get. A.

Noch xxij ofte xxiij mergen lants, gelegen inde Loosdrecht, met huys, bogaert ende bepotinge daerop staende, die gebruyct Dirck Jacobsz., streckende vanden Weerwal off tot inde Drecht toe, daer Jan Gooyertsz. met sijn medewerckers bouen oistwerts, Rijck Adriaensz. met sijn medewerckers beneden naestgelegen sijn.

Idem dese morgentaelen sijn vercoft bijden voirs. Dirck, elcken morgen om hondert ende thien carolus gulden, ende dat tot behouff van Egbert ende Anna van Broeckhuysen opgedragen den xxij Januarij 1567, volgende de copien autenticque vanden brieuen hierbij gevoucht, geteyckent B.

Noch heer Derick van Renes toecomende xxv mergen in Beyerlant gelegen, ende noch gelijcke xxv mergen int voirs. Beyerlant gelegen, gecomen van heer Adriaen van Renes, in sijnen leuen domdeecken, om welcke landen daer aff bij testamente gedisponeert es bijden voirs. domdeecken, als noch questie es hangende voirden houe van Vtrecht tusschen heer Gerrit voirs. ende den heer van Wilp; dan also mede bij ons geprocedeert wort tot toeslaginge vanden voors. heer van Wilps goederen, so en es opt different geen swaricheyt te maken, ende sijn hiervan bruyckers Sebastiaen Adriaensz., alias Troost, vanden xxx mergen, den mergen voir xiiij g. xvj hamelen, te Paeschen te betalen, een jaar out wesende, ende xij gansen.

Ende dandere xx mergen met huys ende berch wordt gebruyct ofte sijn eertijts gebruyct bij Cornelis Joosten, den mergen om xvj gulden, makende drie hondert lx g., seuen jaren duerende, ingaende Petri lxj.

Ende ouermits de registeren vanden voors. heer Gerrit confuselick spreken ende geen bepalinge in en houden, noch pertinente verclaringe vande betalinge, so en hebben wij geen voerder bescheyt connen vercrijgen.

Idem noch xxvj mergen lants, gelegen tot Alphen, toecoemende den voors. heer Gerrit ofte joncker Jan van Renes sijn

soon, die gebruyct worden bij eenen Jan Dirckssoon, jaerlijcx voir hondert lix gulden, waervan wij insgelijcx geen voirder verclaringhe doen en kunnen om redenen voors..

Op huyden den xxj Januarij 68 compareerden van ons commissarissen Jan Lubberts soon van Pallaes, verhalende hoe dat eertijts Floris Lubbertsz. van Pallaes, sijns comparants broeder, inden jaere xv^{c}lxiiij den xxviij Nouembris, tot behouff van Cornelis Borgerssoon van Schoonhouen gepasseert hadde seeckere plechte van xxv g. jaerlijcxe lijffrente, ende noch een gelijcke plechte tot behouff van Joost Ghijsbertsz. vanden Nes.

Ende also hij comparant daer beneffens heeft hem borge geconstitueert voir sijn voors. broeder ende ter cause vandyen dagelijcx geexequuteert wort, so seyde hij comparant wel op redenen te staen, dat hij hiervan gevrijt ende geindemneert soude worden, versouckende te mogen ter cause vandyen de jaerlijcxe huere vande voors. huysen tontfangen.

Ten seluen dage hebben wij commissarissen interdictie gedaen zeekeren Derck van Suylen, schout, als leenheer van joncker Johan van Renes ende Aelbert van Hucktenbroeck, geen verlijdinge te doen van alsulcke leenen, als de voors. personen van hem in leen houdende sijn, hem voerts ordonnerende extracte te geuen vuyten registeren van alsulcke leenen, als sij van hem te leen houdende sijn.

Hebben voirts den voors. schout geordonneert vuyt crachte van onse commissie, ons te leueren d' informatie ende dandere stucken vanden geuangens vanden troublen, wezende op Hazenberch, ende ons te geuen de namen ende voornamen vande ghenen, die geexequuteert sijn ter cause van voirs. troublen, ende extract te leueren dies aengaende vande registere crimineel ende vande processen vanden geexequteerden, ende voirts sententie vanden ghenen die gebannen sijn, al breeder vermogens seecker missiue van d excellentie vanden hartoch van Alue, in date den xij Januarij 67 (68).

Hebben mede ten seluen dage interdictie gedaen den dom-

proost, als leenheer, ende mr. Jan van Lamzweende, sijnen secretaris, te staen ouer de voors. verlijdinge vande thient, genoemt Couelwaede, toecomende jonker Johan van Renesse.

Opten xxi Januarij es voor ons commissarissen gecompareert Gerrit Willemsz. van Woudenberch, ende seyde, dat hij aen genoemden Gerrit van Renes ten achteren was de somme van ij^{c}xvj g., v st. vijff d. ter cause van coop ende leueringe die van hout ende anders, censdeels vermogende zeker contract bijden voors. Renes onderteykent den xvj Decembris 1561, ende andersins blieckende bij zekere specificatie, die hij daervan exhibeerde.

Opden xxij Januarij sijn wij geaduerteert, dat die vrou van Praet vuyt geroepen was tot Bruesen bij de commissariss van Asperen.

Opten xxviij Januarij 1568 sijn wij commissarissen geaduerteert bijden commissarissen van Rijnlant, dat joncker Jacob van Wijngaerden (1) soude hebben leggen tot Loenen, onder den bedrijue van Vtrecht, een hofstede van xxxiij mergen lants, ende van seeckere cleyn erfpachtgen, mit extract vande verlijdinge, die den voors. Jacob daervan ontfangen hadde, alhier geinsereert.

Lantpachten ende erfpachten tot Loenen int Sticht van Vtrecht, roerende joncker Jacob van Wijngarden.

Roeloff Jansz. Hollinck bruyct voor tjaer 58 de hofstede tot Loenre velt, genaempt Stekelenborch, gelegen in de jurisdictie van Cronenborch, groot xxxiiij mergen, om i^{c}xxi g. van xl gr.

Marie Gosens heeft in erfpacht een ecclesie schilt met vijff placken voir tiaer lviij, voir ij g., vij s.

(1) Jr. Jacob van Wijngaerden had de predikanten der Hervorming ingebragt, en na verscheidene plaatsen geleid, rondom het volk gegaan, dat vergaderd was om de predicatien te booren, voorzien met pistolen om zich te verweeren, dragende den rooden sluijer, het teeken en de grijze kleederen der verbondenen. Ook had hij de abdis van Rijnsburg gedwongen het klooster te openen, om aldaar Calvinistische predikatien te doen. Hij werd 29 April 1568 gebannen. Zie verder Marcus, bl. 48.

De kercke tot Loenen van een erfpacht verschenen Bamissche lviij g., xx s.

Op huden den xxviij Januarij 1568 is bij ons commissarissen, opt versouck bij mr. Durck Verkerck gedaen, geappointeert, dat hij zal doceren van zijne deuchdelicke possessie vanden landen in questie, omme 'tzelue gesien, voorts inder saecke geappointeert ende geordonneert te werden naer behoeren.

Op huyden den xxix Januarij es gecompareert voor ons commissarissen Willem Gerritsz, woenende in de Legeweyde, oudt omtrent xl jaer, bij eede gehoort, verclaert tander tijden gebruyct thebben van joffer van Dyemen, nu gevangen, zekere zes morgens lants leggende aldaer, die nu gecoft heeft de weduwe vander Kerck offe haer soonen, ende dat als de verkoop gegaen was bijde zelfde persoonen, hij deposant geroupen es geweest int eerste vanden bau lestleden, al voor dapprehensie vande voors. joffre van Dyemen, ende dat zij willende hebben een halue sloppe botters meer jaerlicx, hij comparant daertoe nyet en heeft willen verstaen, ende henlieden voor de resterende jaeren meer toegeseit heeft een vet lam, daerop hij in de huyre gebleuen es, ende dat hij comparant St. Merten aes cappoenen de voors. wedue vander Kerck betaelt heeft.

Exhibeerde voorts de voors. mr. Dirck vander Kerck zekere gecancelleerde losbrief, die opt lant in questie gehypotikeert stont ende hij gelost hadde, den selue verthoonende tot acte possessoire vanden seluen landen, ende es de voors. offlossinge gedaen opten ij Septembris anno lxvij, volgende dannotatie, in dorso gedaen bij mr. Anthonis Buser.

Op huyden den lesten January hebben wij commissarissen, naer wij eerst bij eede gehoert hadden den pastoer van Langeraeck in der tijt, geexamineert die vanden gerechte van Lageraeck, kerckmeesters vande andere persoenen, zoe tot Langeraeck als in der Nypoort, die ons geseyt worden catholicque te zijn, ende hebben daervan ons informatie bij gescrifte gestelt, ende zullen op de gelegentheyt van Lageraeck voors., hoeren die daer aff weten te spreeken, ende es hier van int cohier van

die van Langerak goede pertinente informatie, daertoe wij ons refereren.

Opten xxix dach January 68 hebben wij geaduerteert mijn heer den doctor Del Rio, van dat die heer van Wilp leggende hadde in Brabant onder den baliuschappe van Rosendael een schoon stuck goets, genaemt den Euer, van hondert ende tzeuentich gemeten, geldende jaerlijcx vier hondert veertich guldens, daer van dat wij antwoort gecregen hebben opten xiiij Februarij, dat hij sijn neerstichheyt doen soude, omme bijden commissarissen, onder wyens bedrijue die goederen gelegen sijn, tvoirs. stuck goets toe te slaen, ende voirts sijne excellentie ouergesonden ter seluer tijt difficulteyten, daerop dat wij resolutie ontfangen hebben opten xiiij Februarij 68.

Op huyden den lesten Januarij 1568 hebben wij commissarissen verscreuen den schout van Loenen, omme onderrichtinge thebben opten inhouden vande missiue, ons gesonden bijden commissarissen van Rijnlant, aengaende de landen van joncker Jacob van Wijngaert, dewelcke schout ons bij sijne missiue geaduerteert heeft, dat deselue goederen gelegen waren in Hollandt, welcke missiue hier geinsereert staet:

„Eersamen, wijsen, fromen, voirsichtygen, hoochgeleerden, gebiedende heeren, ic gebiede mij met gansser harten gedienstelycken in uwer e. goedertieren gratie, des seluen ic uwe e. in alle dienstelycken wijse vouge voor antwoort op uwe e. missiue, belangende de goederen ende landen van joncker Jacob van Wijngaerden, gelegen sijnde in den gerechte van Cronenberch, sorterende onder Hollant. Ende als aengaende seeckere landen, toecomende Cornelis van Nyenrode ende gebruyct worden bij Thomas Willemsz., deselue sijn gelegen inde gerechte van Mynden, oic sorterende onder Hollant. Dan om te doen verclaringe van Jacob van Wijngaerden gebruyckende landen, wyen deselue bruycker, es ende hoe deselue is genoemt, soe sullen mijn e. heeren weten, dat hij genaemt es Jan Ghijsbersz. als schout, ende hoe wel deselue personen wonende sijn onder de jurisdictie van Hollandt, sal ic hemluyden, voir so veel als

in mij es, die wete doen om voir mijn e. heeren te compare-ren. Naer uwe e. scrijuen desc mijne antwoirt, sullen mijn e. mogende heeren gelieuen mij in alles goet af te nemen, so ic mijn E. Heeren dies ende alles goets toe betrouwe, dat kenne Godt, die uwe e. mogende, wijze ende hoochgeleerde heeren lanck, salch, gesont wil houden. Vuyt Loenen den iersten February 1568. Ende uwe e. dienstwillige ende obedienter diener Jacob Petersz., schout. Het opscrift luyt aldus: Aen die eersamen, fromen, wijsen, voirsichtygen, vermogenden, hoochgeleerden heeren, mijn heeren mr. Johan van Lent ende mr. Anthonis van Grijspern, raeden ende commissarissen der co. mat. houe en landen van Vtrecht, mijnen gebiedenden heeren tot Vtrecht.

Februarius.

Opten vj Februarij 68 hebben die commissarissen van Rijnlant ons geaduerteert, dat zij ontfangen hadden onze voorgaende brieuen vanden xx January, daerinne wij henluyden gescreuen hadden, dat zij toeslaen zouden zekere goederen, gelegen in Hollant, toebehoerende heer Gerrit van Renes, de heer van Wilp ende Anna van Broeckhuysen, ende dat zij die memorie cedulle ofte instructie voorts bescicken souden aen commissarissen, onder wyens bedrijuen die goederen gelegen waeren, ende voorts gesonden zekere informatie tot laste vanden kynderen van Asperen, ende voorts breder instructie vanden goederen van Jacob van Wijngaerden, gelegen tot Loenen.

Op huyden den vij February, also tot onse kennisse gekoomen was, dat zekere gebannen persoonen int feit vande commotie ende religie, vande galeye ofte scepen gebrocken ende inde landen van Montfort zich onthoudende waeren, soe hebben wij den maerschalck van tzelfde quartier voor ons ontboden ende den zeluen strengelyck beuoelen, die selue personen tapprehenderen, ende dat ons wel goet dochte, dat hij mitte omleggende officiers daervan behoorde te communiceren, omme alsoe die zelue bet verzekert te zijne.

Ten voors. dage heeft de voors. maerschalck ons verclaert,

dat hij in voorleden tijd hadde doen toeslaen zekere jaerlicxe losrenten, die eenen Jan Berntsz. toebehoert haddeindelanden van Montfoort, ende daer beneffens bij sententie vanden gerechte van Vtrecht gebannen was ende zijn goederen verclaert geconfisqueert te zijn; seggende dat, gemerckt hij hem zelue gevigileert hadde ..... ons commissie, dat wij commissarissen nyet en behoorden eenige interdictie daerop te doen, soe hem die helfte vande geconfisqueerde goederen toequam, volgende zijn commissie; waerop wij hem te antwoorde gegeuen hebben, dat wij sonder zulcx te weeten gedaen hadden, ende indien hij eenige gerechticheyt pretendeerde ter contrarie, dat hij diesaengaende zijn middelen zoude stellen bij geschrifte ende die ouerleueren, omme hierop gedisponeert te wordden nae behooren. Actum als bouen.

Den x Feb. 68.

Op den x Februarij 68 hebben wij den voorscreuen commissarissen antwoorde gescreuen nopende die goederen van Jacob vande Wijngaerden, daer zij ons off gescreuen hadden tot twee reysen toe, dat wij bij goede informatie beuonden, hem die ouerseyndende, dat die goederen vanden voors. Jacob gelegen waeren in Hollant, ende voorts den voors. commissarissen mede ouergezonden zeeckere informatie, die wij hadden tot laste van eenen Aert van Duuenvoorde (1), residerende in Hollant, ende den seluen mede ouergesonden de verclaringe vanden pachter der goederen, toebehorende Cornelis van Nyenrode, onder Loenen in Hollant gelegen.

Hebben mede ten dage voors. gescreuen aen die van de cancellerie van Gelrelant, ten eynde hem tot vorderinghe van ko. mats. gerechticheyt gelyeuen soude te bescicken aenden commissarissen, dient behooren soude, sekere onse instructie, omme geprocedeert te wordden tot toeslaginge ende hantstel-

(1) Aernt van Duvenvoorde, beschuldigd van de Hervorming begunstigd en den heer van Brederode gediend te hebben, bij sententie van 23 April 1568 gebannen. Zie Marcus, bl. 48.

linge van sekere goederen, gelegen in Gelrelant, alhier geinsereert.

Memorie cedulle, omme toeteslaen ende in handen des conyeu te stellen die navolgende parceelen van landen, die wij onderscreuen commissarissen bevonden hebben int inuentoriseren vanden goederen van joncker Jan van Renes van Wuluen, genoempt de heer van Wulp.

Inden eersten een stuck uytgegreuen veens, geleghen inde Eeder veenen, groot omtrent xij mergen, daervan wij gheen pertinente bepalingen en hebben cunnen vinden, daer bruyckers van zijn Claes ende Aelbert Gerritsz., gebroeders, zonder dat wij oeck hebben cunnen vernemen, wat 'tzelue geldende es, mit een out huys, op de voors. veenen staende.

Noch een zekere weert tegens Wiel ouer den Rijn bij Amerongen gelegen, daer noortwest den Berch ende zuytwest den Rijnstroom naest gelegen sijn, streckende van Clinckhamersweert tot aen den weert, die Peeter die Cruyff toebehoort.

Noch thuys, boemgaerden ende zekere landen daer om gelegen, gelegen omtrent het dorp van Wilp, ende gebruyckt wort bij joncker Hendrick Bentinck, jaerlicx voor drie honderd gulden met vijff ofte zes hammen, iij^{c} ℔.

Jan Peetersz. mit sijne consorten tot Wilp gebruycken omtrent xxxvj voer i^{c} ℔.

Joncker Jan Bentinck, rentmeester op Veluwen, gebruyckt een stuck goets, genaempt die Heech, iaers voer xc golt gld.

Die wedue van Henrick van Bockbergen bruyckt een stuck lants, genaempt die Luen, jaerlicx voer omtrent i^{cl} ℔.

Jan Peetersz., coster tot Wilp, bruyckt een perceel lants, genaemt den Hoff, voer i^{cl} ℔.

Noch sijn aldaer drie ofte vier blockgens thienden, geldende jaerlicx omtrent xvj g.

Noch zekere mannen van leene, totten voors. huyse van Wilp behoorende, zonder te weeten, wie die sijn ofte hoe veel.

Noch wel te letten, dat joncker Jan van Renes van Wulue

heeft zeeckere zwaer proces, hangende voirden drost van Veluwen aende bancke tot Wilp ofte elders, twelck men nyet zekers en weet, daer van de rechtdach bewaert moet sijn, om nyet verrast te sijn tot groot achterdeel van parthie, daer van men breder soude mogen verstaen bij mr. Cornelis vander Borch, ende alhier tot vermaninge ghestelt wort.

Noch te letten, dat Adriaen de Wael, genangen alhier opten huyse van Vredenborch, als eyscher in cas van spoliatie, zekere proces moet sustineren voirde cancelrye van Gelderlant, jegens ..... Pieck, waer zoe verre geprocedeert es, dat den voors. Pieck zekere groote duplicquen ouergeleyt heeft; sal men daeromme goet regardt doen nemen, omme die zelue visiterende, ende indien nodich, daerop nae voirgaende consent van den houe tripliceren, ende voirts die zaecke waer te doen nemen naer behoiren, ten eynde daerinne de voors. Wael ofte de coninck nyet vercort en worde, als wij commissarissen oeck daer van dexcellentie vanden hertoge geaduerteert hebben.

Opten voorgaenden thyenden Februarij is gecompareert Aert Ram ende de schout van St. Jan, verclarende vuyte naem vanden executeurs van wijlen den testamente van genoemden Thomas vanden Nykerke, in zijn leven deken van St. Jans, thebben een jaerlicx losrente van xl gl. jaerlicx opden goederen vanden heere van Wilp, ende daervan ten achteren te zijn ses jaer renten, exhiberende tot dien eynde de copie vanden brieuen daervan spreckende, in date xv°xlj den v Januarij, ende dat die voors. rente gehypothequeert was vuyt zekere xij morgen lants, gelegen aende Meer, halff hooch ende half leech lant, myt eenen boegaert daerop staende, streckende aende Meerenbrugge jegens de capelle ouer, daer Anthonis Ghisbertsz. nu op woont.

Ten dage als bouen compareerde Marcus Heynricksz., ende verclaerde ten achteren te wesen aen den heer van Wilp de somme van xlix g. ende thyen st., ter cause van drie jaeren rente, daervan den lesten termijn verschenen was den xxj Aprilis lxvj.

Opden xij Februarij es ons voor antwoort gescreuen opten

missiue gesonden aende cancelrye van die van Gelderlant, dat doe ter tijt die commissarissen in Gelderlant noch geen commissie en hadden, eenigen toeslach van goederen te doen, ende dat zoe geringe de commissarissen daer toe last souden hebben, sij ons voirgaende versouck voltrecken souden.

Op huyden den xiij Februarij 1568 is gecompareert voor ons commissarissen mr. Jan van Sneeck, verclarende, hoe dat hij comparant een rente hadde op genoemden Gerrit van Renes van lxiiij carolus g. 's jaers, daervan d'een helft verschijnt den xxi Martii ende dander helft opten xxviij Septembris, geconstitueert bij den voors. genoemden Gerrit ende vrouwe Gertruyt vander Haer; zijne gesellinne, breder vermoegende den rentebrief in date xv°lv, geteyckent G. de Renes ende Geertruyt vander Haer, ende dat hij voorde voors. renthe toe gehypothecqueert heeft viij mergen lants leengoets, gehouden van heer Dirck van Zuylen, gelegen in twee houuen lants, met huysen ende boomgarden opden zeluen twee houuen lants, staende omtrent den huyse ter Haer, die mede te leen gehouden worden vanden voors. heer Dirck van Zuylen; ende is bouen die voors. acht mergen lants gelegen Jan van Wijck, ende beneden heer Dirc van Zuylen, streckende van heer Dirck van Zuylen hennepwerff tot aenden Weerdijck toe, breder vermoegens d'opdrachte tot behouff van hem comparant bijden voors. Renes ende zijne huysfrouwe gedaen in date den xxviij Septembris 1560, daervan hij comparant zeyde ons te zullen leueren copie auctenticque in forma, versouckende die voors. comparant, dat nyettegenstaende voorgaende interdictie aenden pachter, die hem die jaerlicxe renthe betnelt, wij commissarissen zouden willen die zeluer interdictie aff doen; daerop wij zeyden hem antwoordt te zullen geuen bijde leueringe vande voors. copie, ende zal ter zeluer tijt mede verclaeren, wat hij comparant aen hem ten achteren is.

Ende alsoe texploit, dat wij commissarissen deden mitten officiers, failleerde, beroerende die personen van Dyest, hebben wij des voors. Dyest goederen geinuentoriseert opten iiij Martii,

Op huyden den xvj Februarij es verzouck gedaen van wege Gerrit Fransz., alsse dat wij commissarissen hem zouden willen restitueren alsulcke verificatie, als hij tot zekere defensie vanden tijden ons geleuert hadde, twelck wij hemluyden geconsenteert hebben, mits hebbende copie autenticque van dien.

Ten dage als bouen es voor ons van wege mr. van Baecx, griffier vanden leenen tUtrecht, verthoont copie autenthique van zekere gerechtsbrief, in date den xxvj Aprilis anno 1557, beruerende de constitutie van een rente xxv sjaers, tot behoef van voors. van Baecx ende zijn vrou bij Heynrick van Nyenrode gepasseert, ende es de copie geteykent mitte lettere R.

Opten xviij Februarij 68 hebben wij commissarissen ontfangen van zijne excellentie zekeren brieuen, mitsgaders de resolutie van zekere difficulteyten gestelt inde marge van dezen, ende daer van tinhouden van dien gecommuniceert die vande houe van Vtrecht ende den procureur aldaer voer zoe veel alst hemluyden betreffende was.

Ende opten xxviij Februarij hebben wij commissarissen geliecke aduertensie gecregen opten officiers van Wijck ende Rhenen, omme geliecke apprehensie te doen, denwelcken wij die brieuen tot dien gescreuen bijden voors. heere van Boussu aenden seluen officier aldaer bescickt hebben, dan en hebben den voors. officiers inde voors. quartieren nyemant kunnen bekoomen, waervan wij onze rescriptie gedaen hebben aen voors. graue van Boussu den vij Martii.

Op huden den xvij Februarij 1568 comparcerde voor ons commissarissen Thonis Croeck, exhiberende zekere gerechtsbrieff, bij Anthonis van Egmont ende Johan vander Haer als voogden ende mombers ouer Aelbrecht van Huchtenbrouck (1) gepasseert voorden gerechte vanden Doemproost in Galencop, tot behouff van mr. Willem Croeck, vicarius der kercke van St. Marie tUtrecht, inhoudende een renthe van vier ende twintich

(1) Albert Huchtenbroek had het verbond der edelen geteekend en den heer van Brederode gediend, ter zake waarvan hij bij vonnis van 30 Sept. 1568 werd gebannen. Zie Marcus, bl. 128.

goede goude carolus gulden van volre gewicht van xx Hollandtsche gevalueerde stuuer, tstuck ofte ander goet Hollandts gevalueert payement, dyer weerden gehypothecqueert opden vrije eygendom vanden rechte helfte van thien morgen lants, met huys, hoff, boomgaert, geboomt ende alle andere zijne toebehoeren, alzoe tzelue gelegen is in Galencop inden gerechte voors., al breder vermoegens die voors. copie in date xv^{e} drye ende vijftich, opten viij dach in Mey ons commissarissen daervan geleuert.

Op huden den xx Februarij 1568 is ons commissarissen van wegen mr. Niclaes de Clerck, pensionaris der stadt Vtrecht, vertoent zekere rentebrieff van veertich goede goude carolus gulden siaers tot xx st. Brabants elcken gulden gerekent, gehypothecqueert op veerthien mergen lants, gelegen inden Otterspoerbrouck, streckende vande Broeckdijck tot inde Koesloot toe, al breder vermoegens den zeluen rentebrieff in date xv ende tsestich, opten zesten dach in April, waervan ons copie auctenticque geleuert is, geteykent met ...

Op huyden den xxi Februarij 1568 compareerde voor ons commissarissen Aeltgen Cornelis Gijsbrechts huysfrouwe, verclaerende, dat zij ende haer man in huyre gebruycten zekere huysinge, staende aende Steenwech, toebehoerende Floer die scheymaeker, ende heeft zij 'tzelue gehuyrt gehadt vanden voors. Floris, ende zall Paeschen toekomende een jaer huyre verschinen, ende is haer comparant interdictie gedaen.

Ten seluen daege compareerde Gerrit Euertsz., woenende aenden Steenwech, aldernaest die voorgaende comparante in zekere huysinge, toebehoerende Floer die scheymaker, daer voor hij comparante jaerlicx betaelt xix gulden, ende is een geheel jaer schuldich. Interdictie vts.

Op huyden den xxi Februarij hebben wij commissarissen versocht opden procureur generael, dat hij volgende tappointement ende ordonnantien vanden hertoghe van Alua ouerleueren zoude dinformatien, inuentarissen ende alle andere stucken, brieuen ende munimenten, onder hem ofte den houe ofte com-

missarissen vandien berustende, beroerende de persoenen van jouffrouwe van Dyemen, Aelbrecht van Huchtenbrouck, ende zeecker weuer, genaempt Hendrick Aelbertsz., geuangen op Vredenborch, mitsgaders Gerrit van Nyeuelt ende Ot Mor, mitsgaders alle andere fugitiuen ende persoenen, beroerende deze troublen jegens denwelcken hij geprocedeerd heeft (1).

Opden xxiij Februarij hebben wij commissarissen onder cautie gepermitteert joncker Adriaen van Renes vander A, te moegen ontfangen vuyt die gehypothecqueerde goederen voor zijne huysfrouwe medegaue toekoemende joncker Jan van Renesse die pachten ter somme toe van twee hondert gulden, ende daer vuyt consideratie wij denzelven joncker Adriaen gevonden hebben inde possessie vandien vuyt voorgaende titule, als ons bij onze instructie toegelaeten wordt, ende dat alleen voor een jaer ende heeft voor borghe geconstitueert Wouter van Weede, goudtsmit.

Opden xxiiij ende xxv Februarij hebben wij gehoort op zekere articulen Jacob Cosijnsz., ende opten xxvj Februarij hebben wij hem gerecolleert op zekere voorgaende verclaringe voor die vande stadt Vtrecht gedaen.

Op huyden den xxvj Februarij hebben wij commissarissen, volgende den appointementen vande excellentie vanden hertoch, heer Gerrit van Renes ende Adriaen de Wael, procureur ende aduocaet, gegost ende henl. bij een pander van deze houe zekere article tot haerl. laste vuyt onze informatien getoegen, doen behandtreycken, omme daerop binnen zes daegen peremptoerlick te zeggen, vermoegens die relatie vanden pander daervan zijnde in date als voors. es, ende dat all nae dat zij daerop in persoen gehoert waeren.

Hebben voirts opten xxvj Februarij geconsuleert sijne excellentie bij zekere missiue, nopende de zaken van 't vernijen

(1) Hendrik Aelberts had de oude religie verlaten, en een der beeldstormers een hellebaard achterna gedragen, ter zake waarvan hij bij vonnis van 25 Augustus 1568 werd verbrand. Gerard van Zuylen van Nyevelt had den heer van Brederode gediend, even als Otto Mor beiden werden gebannen. Zie Marcus, bl. 111, 117, 326.

vande wet van Langeraeck, die zieckte vanden rentmeester Buesichem, ende voirts gesonden die verclaringe, die wijen Jan van Renes gedaen hadde vanden lieutenant vanden heere van Brederode, (ged. Vtrecht) daerop dat wij die zesten Martii resolutie gecregen hebben ende noch breder opten xxv Martii.

Opten xxvij Februarij hebben gerespondeert op zekere artikelen, bij ons geconcipieert vuyt alle voergaende procedueren, Jan van Amerongen ende Jan de Ridder (1).

Op heden den xxviij Februarij hebben wij commissarissen antwoord gecregen op onze rescriptie, die wij gesonden hadden op zekere voorgaende missiue vanden graue van Bossouwe vuyt handen Frans die boede, die ons mede gerelateert heeft, dat hij onze missiue aenden commissaris, wezende tot Leyden, gehandtreyet hadde, die hem zeyde daer gheen antwoord op te dienen, ende dat hij die zelue gezonden hadde aenden commissaris Boudewijn in den Haeghe.

Opten xxix Februarij hebben wij geexamineert op zekeren pointe Jacob Cozijnsz ende Philips inde Kelck, beyde gevangens op Hazenberch.

Opten v Martii hebben wij gehoort Philips in de Kelck, gevangen op Hazenberch, op zekere zijner voorgaende verclaringen voer die vanden stadt gedaen.

Heeft insgelicx gerespondeert Dierck Neuteboom (2), gevangen als bouen.

(1) Jan de Ridder, de nieuwe predicanten gehoord te hebben, en tot vier of vijf reizen een zeil mede gedragen, over de stoel van den predikant, ter beschutting tegen den regen en slecht weder, bij vonnis van 22 Dec. 1568 gehangen, en wel aan de galg op de Neude. Deze Jan de Ridder beklaagde zich, dat hij nog aan de galg buiten de Tolsteegpoort moest hangen, daar hij een burger van Utrecht was. Zie ook behalve Marcus, bl. 350, Matthaeus.

(2) Dirck Dirckz. Neuteboom, de predicatien van de nieuwe religie bijgewoond te hebben, en getuige geweest te zijn, toen het rekwest werd aangeboden, om vrijheid van conscientie, met belofte van drie millioenen gulden, bij sententie van 28 Januarij 1569 gehangen. Zie Marcus, bl. 356.

Opten ij Martii heeft gerespondeert Hercules de Smeth (1) ende Dirck Weyman, beyde geuangens op Hasenberch.

Opten iij Martii heeft gerespondeert eenen Thijs Heynricksz van Wiert (2).

Opten vj Martii hebben gedient Renes ende Wael van huerl. antwoorde, ende zoe die scrijfturen groet waren omme te grosseren ende den geuangens voor te lezen, hebben wij bij henluyden die doen teyckenen den xi Martii.

Op den xij Martii hebben wij gescreuen aenden schout van Rhenen, omme te weten, wat hij gedaen hadde nopens dapprehensie vanden fugitiuen, volgende die beueele vanden graue van Boussu, ende omme van hem thebben de processen, die hij jegens denzelue fugitiuen heeft, ende ons zoude koomen doen onderrichten vanden gheenen, die hij meer weet, ende voorts daervan zoude communiceren mitten commandeur aldaer, wezende pastoer aldaer.

Van gelyecke hebben wij gescreuen aen alle dandere maerschalcken ende schouten naer 't formulier aen de liasse vande missiue gehangen, omme mitten pastooren te communiceren vanden fugitiuen ende latitanten ter cause vanden troublen volgende onse instructie, dan vyndende huerlieden informatien geheel impertinentelyck genoemen, hebben op alle steden ende dorpen informatien genoemen.

Hebben voorts ten dage voors. wuytgesonden Jan Wuyten Ham, pander, omme de pachters van gen. Gerrit van Renes interdictie gedaen te worden vande betalinge, die zij ter cause vande verpachtinge van voorn. schuldich zijn gen. Gerrit van Renes, ofte die hij gen. Gerrit gehuyrt heeft vanden graue van Culenborch.

De pachters zijn Jan van Zuylen Diercksz. ende Aelbert Janssen Borger, Heynrick Quint de Jonge, Cornelis Steuensz.,

(1) Hercules de Smeth had den heer van Brederode gediend, 23 Dec. 1568 gehangen, l. l., bl. 351.

(2) Thijs Henricksz. had bij den beeldenstorm met een Fortijs een beeld afgeschoten in St. Geertruida kerk, 22 Dec. 1568 gehangen l. l., bl. 353.

Cornelis Cloeck ende Cornelis Jansz., den welcken Cornelis Jansz. wij commissarissen interdictie gedaen hebben den vj Martij 1568.

Op huyden den xij Martii is gecompareert Agniete, de huysfrouwe van Aert de snijder, ende is haer voor het ix deel interdictie gedaen vande huyshuyre van eenen husinge, staende op 't Hartsteechge, daer Gerrit van Nyeuelt het ix deel aen compt ende zal haer man koomen, ende dat die betalinge van t vj deel nyet meer gedaen en zal worden aen Cornelis ter Bosch dan aen des comparanten rentmeester.

Anna Willems interdictie gedaen ten dage als bouen, ende verclaerde haer camertgen gehuyrt thebben voor ij Phil. gs. int Hartsteechge; heeft betaelt xij st., opte huyre van Victoris.

Cornelis Aertz., uts. interdictie gedaen de voors. debet van Victoris verleden.

Peter mitten handt es gelijcke interdictie gedaen van zijn vj dele.

Dirck Heynricsz., stoeldraeyer, is interdictie gedaen als bouen, gheeft jaerlicx twee Phil. g. debet Victoris.

Ten dage als bouen compareerde voor ons Aechge Jacob Ghijsberts weduwe, ende bekende xxiiij g. jaerlicx te geuen voor drie mergen lants, gelegen ontrent de Couwehoven, ende dat zij die pachte betaelt jaerlicx aen Jan van Renes opte Bredestrate, ende is insgelicx van het derdendeel van acht g. interdictie gedaen, verclaert de voors. Aecht nyet schuldich te zijn van Martini ende Petri lestleden.

Op huyden den xij Marty hebben wij commissarissen verstaen deur t aengeuen vanden houe van Vtrecht, dat aldaer hangende was zeker proces wuyten naem van Jacob Woutersz. van Ruempst, jegens die wedue van Gerrit van Zijl tot Amerongen, beruerende hondert dalers, dat die vanden houe doende waeren ouer die visitatie vande selue processe, dan dat zij ons wel wilde hoeren voor de decisie van dien, omme te weeten hoe verre haer jurisdictie der voors. zaecke aengaende strecken zoude moogen; daerop wij den seluen houe voer ant-

woerde gegeuen hebben, dat wij op ons te kennen geuen van onze difficulteyten, d'excellentie vanden hartoge ouergegeuen hadde zeker resolutie, articulo xij, tzelfde hemluyden verthoeuende die daerop gesupersedeert hebben, ende hebben wij dien volgende nae zeker ander ordonnantie opgeteykent de voors. questie van hondert dalers, competerende de voors. Jacob Woutersz. van Ruempst, omme tzelfde te moegen strecken naer behoeren.

Opten xiij Martii hebben wij commissarissen antwoorde gecregen vanden commissarissen van Rijnlant, nopens de citatie vanden voorn. Aelbert van Huchtenbrouck, daerop wij bij ons voorgaende missiue gecommuniceert hadde, alsse dat die gedaen zoude wordden bij den commissarissen van Iselsteyn, ende hebben wij commissarissen des voors. Huchtenbroeck goederen alhier inde lande van Vtrecht gelegen geannoteert ende toegeslagen.

Op huyden den xv Martii heeft Andries van Bemmel, in handen van ons commissarissen geleuert de proceduren, die zijn mr. de schout van Rhenen begost ende tot intendit toe gebracht heeft jegens zekeren persoenen, die den heer van Brederode gedient hebben gedurende dese troubelen, als namelicken Joost Willemsz. Tulman (1), Heynrick Thonisz., Rijck Steuensz., Dirck van Rhenen, Egbert van Ham, Jacob Gerrit ten Haer, Thonis Lauwerensz., ende noch zekere begonste procedueren jegens Willem Thonis Rutgersz., Gerrit Lauwerensz., seggende dat vanden gheener daer hij van gedient hadde van intendit, gebleken es bij Jan Petersse, gezwooren loopende boode tot Rhenen, ende dandere twee, daer hij jegens had begonnen te procederen verdachuaert waeren mit expressie van zaecken, dat zij den voors. Brederode gedient hadden ende drie deffaulten jegens denzeluen gegeuen waeren ende oock genoechsaem in state van wijze waeren.

(1) Joost Willemsz Tulman, Hendrik Thonisz., Rijk Stevensz, Dirk van Rhenen, Egbert Jacobsz van Ham, Jacob Gerritsz, Thonis Lauwertsz., Thonis Rutgersz en Gerrit Lauwerensz, hadden den heer van Brederode gedient, en werden ter dier zake bij sententie van 17 Aug. 1568 gebannen. Zie Marcus, bl. 98.

Heeft voorts die voors. Andries ons verclaert, dat alle de voorgaende persoenen sijn eenlopende gesellen, gheen goet ter werelt hebbende, dat hij weet.

Heeft ons voorts verthoont zeker attestatie vanden commandeur van Rhenen, wezende aldaer pastoer, inhoudende, dat hij gheen kennisse en heeft van yemant van Rhenen, die welcke fugitif wesen zoude, ofte die hem selue misbruyct zoude moegen hebben in dese leste beruerte. Actum onder zijn handt, den 1 Martii 1568, ende onderteykent: Cornelis van Oudewater commandeur tot Rhenen.

Ten dage als bouen is voor ons gecompareert Aelbert Jansz., woenende tot Amerongen, wesende een vanden pachters, die het veen van Gerrit van Renesse in huyre hadden, den welcken wij interdictie doen doen hadden vanden jaerlicxe pachten, zoe geuallen als die noch verschijnen sullen, aen nyemant anders handen te betaelen dan aen den rentmeester slants van Vtrecht, op peyne van andermael te betaelen; die, naer hij zijn obedientie verclaert hadde, ons verhaelde, hoe dat, duer beueel vanden commissarissen van Gelrelant, den torff staende op huerlieder veenen gearresteert was skonyncx wegen bij den drost vande Welte ende den scholt van Eede, ende een vanden voors. commissarissen hem daer van dolerende ende verzouckende prouisie; den welcken wij ter antwoorde gegeuen hebben, dat wij daervan aen den voors. commissarissen scrijuen souden omme t voors. arrest of gedaen te wordden, ende hebben ten dien eynde opten seluen dach eenen brief aen die vanden cancellerie gescreuen ende gesonden.

Verclaerde voorts die voors. Aelbert Jansz., alle de pachten betaelt te zijn, wuytgesondert het voorgaende jaer als den torff verbrant es, daer wat op betaelt es, dan en weet nyet hoe veele.

Opten xvj Martii lxviij hebben wij den commissarissen van Amstelerdam geaduerteert van eenen Dirck Oeloffsz. Wasman op den Vreedick, van dat hij culpabel was van dat hij eenen predicant vande nyeuwe religie gebracht hadde in de lande van Vtrecht, myt Dirck Cater, daervan wij opten xix Martii ant-

woort gecregen hebben, dat hij gebannen was ende zijn goederen geconfisqueert.

Volgende zeker voorgaande verzouck aen ons gedaen bijden graue van Boussu, omme thebben tgunt wij commissarissen gebesoigneert hadden inde zaecke van gen. Gerrit van Renesse, hebben wij commissarissen tzelfde ons gebesoingneerde zijn ed. ouergesonden den xv Martii, ende voorts verzocht te weeten d'intentie vande excellentie van hertoge, hoe dat wij ons voort dragen zouden aengaende dapprehensie vanden delinquanten die voortvluchtich geweest hebbende, coomen mochten in de lande van Vtrecht.

Item noch ten zelue dage geaduerteert den commissarissen van Leyden ende Rijnlant van Aelbert van Huchtenbroeck.

Op huyden den xvij Martii 1568 compareerde voor ons commissarissen Lambert Splintersz., woenende op Cranen hofstede, verclaerende, dat in huere gebruyckte vij morgen lants ende een hont, gelegen inde Leegeweyde, belent met Aert Seumen lant aen deen zyde ende Berndt Preyssen lant aen dandere zijde, toebehoerende Jan van Renes van Culenburch mit zijn broeder heer Frederick van Renes, canonick tot Breda, ende des voors. Johans zusters kinderen, ende dat hij comparant daer voor jaerlicx te pacht gaff liiij gulden ende drie blancken, ende de pacht Martini ende Petri lestleden verschenen all betaelt te hebben, ende is hem comparant interdictie gedaen voor tnegende deel van aen nyemants anders handen te betaelen dan aen handen vanden ghenen, die tot den ontfanck vandien gecommitteert zall worden.

Ten daege als boven compareerde Joost Gerritsz. voor hem zeluen ende vuyten naeme van Wallen Jansz. ende Jan Jansz., alle drie pottebakkers, woenende in Laurenrecht, verclaerende dat hij comparant met zijne consorten gecoft hadde die eerde tot twee spete offe drie voet diep vuyt een mergen landts, gelegen aenden Couwehoornschen dijck, toebehorende Johan van Renes van Culenburch met heer Frederick van Renes, zijnen broeder ende zijn zusters kinderen, voor die somme van drie

hondert gulden, ende die selve somme all over vijff ofte zes jaeren betaelt te hebben, ende daerenbouen jaerlicx noch te huyre te geuen thien gulden, xij st., verschenen Martini, ende die huyre Martini verleden verschenen, all betaelt te hebben, ende is hem interdictie gedaen als bouen.

Op huyden den xvij Martii is voor ons gecompareert de rekenmeyster Snouckaert, ons verthoenende zekere missiue vanden heere van financien gescreuen aenden rekenkamer van Hollant, gedateert den x Martii 1567, inhoudende, dat omme zekere consideratie die vanden voors. camer zoude willen deputeren den voors. Snouckaert ofte den commissaris Rotaller. omme bij prouisie te verstaen (ter tijt toe daer een rentmeyster slants van Vtrecht geordonneert zoude zijn) totten ontfanck vande confiscatie, die alhier zoude moegen vallen vanden gheenen, die hem geabuseert hadde mitten voors. troublen, mitsgaders zekere commissie vanden heere vanden rekeninge in Hollant, date den xv Martii.

Daerop gedecerneert bij die vanden voors. camer van Hollant opten persoen van voors. Snouckaert, die welcke naer dexhibitie ende dinsinuatie vande voors. commissien ons verclaert heeft, ouerbodich te zijn, voor zoo veel in hem es, die voors. commissie te volcoomen nae zijn beste vermoegen; den welcke wij voor antwoorde gegeuen hebben, dat wij commissarissen gheern daer inne willen acquiseren ende myt hem ons commissie voltrecken. Als wij dien volgende zekere lange daegen myt hem daer inne gebesogneert hebben ende zekere staet van goederen gemaect hebben, die bijden voors. Snouckaert den heeren van financien ouergesonden es.

Ten zelue dage mede gescreuen aenden commissarissen van Delfland, omme bij henluyden toegeslagen te worden zekere goederen, daer inne eenen Bernt Fredericxz. Wuyten Enge omtrent Delft gelegen, zijn paert ende deel inhadde, ende ook eensdeels hem toequamen volgende zekeren verbael, dat wij daer van ouer sonden.

Opden xx Martii hebben wij commissarissen ontfangen ant-

wordt van doctor Pannekoeck van Aernen, beruerende dat die commissarissen van Gelrelant ontfangen hadden ons voorgaende bescheyt, dat wij ouergesonden hebben vanden goederen van Renes, die heer van Wilp, gelegen in de landen van Gelre, ende vanden Gulden Spijker, ende dat ons versouck nopende die zaecke van Aelbert Janzz. tot Amerongen gesonden es aenden commissarissen, die zulx toecoempt, al vermogende die rescriptie daervan zijnde.

Opten xviij Martii 68 hebben wij commissarissen vuyt doen roupen de naevolgende persoonen als fugitiuen, absenten ende latilanten, volgende onse instructie.

Dit is deerste citatie, die wij commissarissen gedaen hebben vanden persoenen hiernae volgende opden xviij Martii 68, ende hier geannexeert die verclaeringe vanden seluen persoonen waeromme.

De naemen vande geciteerde persoonen zijn dese naevolgende:

Floris van Boetzelaer, heere van Langeraeck, soen van joncker Wessel van Boetzelaer, heere tot Asperen.

Vrou Aleyt van Bronchorst van Batenburch, weduwe van heer Johan van Renes van Wuluen.

Johan van Renes van Wuluen, genaempt die heere van Wijlp, soen vanden voors. vrou Aleyt.

Philips heer Gerrit van Renesse, ridder b. soen.

Willem des voors. heer Gerritsz. soen.

Gerrit van Zuylen van Nyevelt.

Steuen van Zuylen, heer Dierck van Zuylens zoen.

Cornelis van Nyenrode, eertijts maerschalck van Eemlant.

Oloff van Zuylen, Dirck van Zuylens b., in zijnen leuen secretaris der stadt Vtrecht zoen.

Andries Bacx, wesende broeder vande jouffrouwe Bacx inde Romburgerstraete gewoent hebbende.

Mr. Wouter van Buyren, aduocaet shooffs van Vtrecht.

Jan Pijl, eertijts raedt der stadt Vtrecht, gewoent hebbende aenden Plompentoorn.

Jan van Diest, procureur shooffs van Vtrecht.

Jelis Spaens, messemaeker inde Gorstege.

Jan Jelis Spaens, voors. soen.

Item noch Hendrick Jelis Spaens ende zoen.

Jan Jansz., alias genaempt den jongen Jan, dienaer vanden voors. Jelis Spaens, ende hier getapt hebbende inde Nieuwe straet.

Jan Aertsz., messemaecker inde Gortsteghe.

Rijck Jansz., soen vanden voors. Jan Aertsz.

Hendrick Aertsz., messemaecker, woenende inde Sprinweet, bij de Goertstege.

De jonge Jan van Amerongen, messemaecker, soen vanden ouden Jan van Amerongen, geuangen, die Rijck die scheymaeckers dochter getrouwt heeft, gewoent hebbende inde Zaelstraet.

Willem Poes, messemaecker.

Berendt Henricksz., kistemaeker inden Gulden Bijl, bijde Reguliers.

Berndt, muletier van Brederoede, woondt int Verloren Schaep int voors. Catherine stege tVtrecht.

Cornelis Hendricksz. van Royen, woenende inde Zaelstraete, wezende een vrewerckmaeker.

Floris Lubbertsz. van Palaes, scheymaker inde Zaelstraet.

Carel de snijder, geboren vuyt Vlaenderen, gewoent hebbende bijde Viesteghe.

Guert Jansz. van Cappel, laekencoeper inde Schouten stege.

Loedewijck van Keyzerweerdt, brouwer aen thoeckgen vande Vyebrugge.

Jan Feyt, wezende die schoensoen vanden voors. Loedewijck.

Cornelis Claes Paepkens soen achter St. Jacob aende Boeckenmerct.

Herman Claesz., brauwer bijde Weerdtpoorte.

Gerrit Fransz., brauwer bijde Beyerbrugghe in Groet Vresenburch.

Adriaen van Oostrum, kerkmeester geweest hebbende int jaer lxvj, woenende achter tWijsteech.

Willem die blauverwer, woenende aende Drakenburger steghe naest Splynter Gijsbertsz. van Nyenroede.

Peter Willemsz., soen vande voors. blauverwer, gewoent hebbende aende Weertpoorte, geweest hebbende een cremer.

Jan Petersz. van Lemputte, een schilder van zijn ambacht, zoen van Peter van Lemputte.

Jan Peter van Lemputte, broeder vanden voors. Jan ende soen van Peter van Lemputten, wezende hij Peter een blauverwer van zijn ambacht.

Jan Gerritsz., blauverwer, woenende aende Lauwerstrate int huys van Ewout die backer.

Willem Cosijnsz. gewoent hebbende tusschen die Reguliers ende Smedebrugge, schoenmaecker van zijn ambacht.

Gerrit Sas, schoenmaecker van zijn ambacht, gewoent hebbende eertijts recht ouer die huysinghe van Johan Botter van Snellenborch inde Linmerct.

Heymrick ofte Heymcken de speldemaeker, gewoent hebbende onder die Garde.

Henrick Berntsz. de speldemaeker, gewoent hebbende in de Donckerstraete.

Willem van Tongeren, sackedraeger.

Jan Lambertsz., boede vanden Leckendijck, woenende omtrent achter den domproost.

Marcus die goudtsmit aenden Steenwech.

Mr. Valentijn, steensnijder aen St. Jans kerckhoff.

Ot Mor, eertijts hellebaerdier vanden coninck, gewoent hebbende ten huyse van Anna van Langeraeck.

Jan Steuensz., zaelmaecker, die gewoent heeft inde Viechsteghe.

Claes Jacobsz., soen van Jacob in Abrahams schoote aen St. Mertens brugge.

Jacob Woutersz. van Ruempst.

Jacob Bollick, druechscheerder ende gewoent hebbende inde Zaelstraete.

Joost van Rijsenburch, druechscheerder aende Neude inde Voorstraete.

Hubert Lubbertsz., druechscheerder opt hoecktgen vande Viechstege.

Jan Egbertsz. int Calff, eenhoepende goede.

Panwels Augustijnsz.

Willem Gerritsz., snijder inde Botterstraat achter [illegible] van Almonde.

Jacob de Weuer achter St. Jacob.

Willem Jacobsz., zoon van Jacob de Weuer, [illegible]

Jacob de Bont.

Peter den Zwarten hoep, achter St. Jacob, [illegible]

Jan van Lisselt, gewoont hebbende met zijn [illegible] St. Jacob, wesende een kistemaker.

Willem Paep Jan, in Lauwenrecht, [illegible] maeker.

Willem Derekss., aende Giltpoorte.

Faes Claesz., inden Spruwech.

Cornelis van Leuwen, mesmaeker inde [illegible]

Claes van Leuwen zijn broeder.

Cornelis Gijsbertsz., alias Gijsken Soupe [illegible] (1).

Dit zijn de persoenen die ten voors. dage [illegible] geroupen zijn.

Jacob Willemsz. Tulman, Heynrick Thonisz., [illegible] Dierck van Rhenen, Egbert van Ham, Thonis [illegible] lem Thonis Ruigersz., Gerrit Leuwerensz., Jacob [illegible] Haen.

Ende alsoo vanden principaelsten der voors. persoonen [illegible] tarien vande husinge ende goederen genoomen was van te [illegible] voor datum vande wuytroepinge, ende dat bijden [illegible] gezeit wordde ende geenechsaem kenlick en was, dat die [illegible] fugitif waeren ende anderen in hoerlieder husinge [illegible] woenden, hebben nochtans tot meerder verzekerthayt die [illegible] husinge deen visiteren ende deen anderen mitten [illegible] vanden houe tgunt aldaer benouden es ende noch [illegible]

(1) Alle deze personen zijn begrepen in de sententie van [illegible] ment, gegeven tegen 82 personen, voortvlugtig uit de stad [illegible] Zie Marcus 107 en volg., alwaar ook de misdaden vermeld [illegible] waarvan zij zich hadden schuldig gemaakt. Zie ook Bor, [illegible] van autentieke stukken, I. 125.

inde sommige huainge bij inuentarissen daervan gemaect ende priseringe ende estimatie van dien, 'tgunt hier nae volcht, dat onder den staet vande rentmeester gestelt es, volgende dinuentarissen, daervan bij ons den seluen rentmeester geleuert.

Aengaende de muebele goederen vanden gen. van Langeraeck, alsoe ons int inuentoriseren van dien zeker belet gedaen wordde bij het volck vanden hartoge van Brunswijck, soe hebben wij naederhandt die selue geinuenteert opden xxij Aprilis 68, ende is daervan den rentmeester den inuentaris geleuert opten xxvj Aprilis.

Alzoe die muebelen goederen van vrouwe Alit van Bronckhorst gebracht zijn geweest, eer wij commissarissen hebben kunnen kennisse crigen, dat zij haer mitten troublen gemengt hadde, zoe en zijn aldaer gheen muebele goederen gevonden.

Aengaende de muebelen vanden goederen van Johan van Renesse, genaempt de heer van Wilp, es daervan int lange hier voorens deductie of gemaeckt.

Beruerende Philis b. zoon van gen. Gerrit van Renesse, es geweest een eenlopende geselle ende gheen muebele goederen beuonden.

Aengaende Willem van Renes b. en es aldaer nyet gevonden van muebele dan een zitte kist myt twee cantoiren, volgende de verclaringe van Cornelis van Loon, die inde Keysers croon woont, daer die voors. Willem te woonen plach. Ende Bernt Wuyten Enge es te noteren, dat de voors. Bernt Wuyten Enge noch ongescift ende gescheyden es mit Frederick Wuyten Enge zijn vader, wuytgesondert eenige leengoederen, inden staet vanden goederen begrepen.

Aengaende de persoonen van Steuen van Zuylen ende Gerrit van Zuylen, alsoe die selue zijn eenlopende gesellen en zijn gheen muebelen goederen beuonden hemluyden toebehoerende.

Als van geliecke beruerende de persoonen van Cornelius van Nyenrode hier voorens geeduceert is van datter gheen muebelen zouden gevonden en zijn, ouermits zijn vertreck van Vtrecht

in Hollant. Ende nopende Oeloff van Zuylen es mede hier voors. verhaelt bij de inuentorizatie van andere goederen.

Aengaende Andries Bacx zijn gheen muebele goederen bevonden.

Aengaende de muebele goederen van mr. Wouter van Beeren zijn die zelue geinuentorizeert bijden duerwerder Viana, ende bij inuentaris geleuert den rentmeester, ende bij estimacie bevonden ter somme van cxxxvij g., xiij, ende is cautie gestelt voor den houe. Nopende Jan Pijl verclaert die duerwaerder Viana, dat hij voor de citatie jaer ende dach wuyt de stadt geweest es, ende gheen goederen geuonden.

Ruerende Jan van Diest zijnde muebelen goederen van hem bij ons commissarissen geinuentorizeert ende beuonden bij estimacie waerdich te zijn ijcxix g. ende xiiij st., voort en es een inuentaris daervan geleuert den rentmeester ende es daervoor oock cautie gestelt.

Jan Jelis Spaens is hier voerens deductie gedaen van zijn meuble goederen, ende nopende zijn twee soonen myt zijn dienaer, ende es gheen mentie gemaeckt, zoe zijl. gheen goet gehadt en hebben.

Nopende Jan Aerntsz., mesmaker, ende zijn zoen Rijck verclaert de duerwerder Viana aldaer nyet gevonden thebben, ende de goederen van Heynrick Aertz geestimeert tot vij g.

Nopende de muebele goederen vanden jongen Jan van Amerongen, heeft ons commissarissen verclaert de huisfrouwe van Rijck de schoenmaker inde Zaelstraete, onder haer thebben een tresorier mit een kiste myt twee oude blaesballige, ende dier jegens verscheyden schulden betaelt te hebben, als zij zeyden te kunnen bewijzen.

Jan Willem Poes, mesmaker, verclaert die deurwerder dair nyet gevonden thebben, weerdich omme tannoteren.

Van Bernt Heynricxz., kistemaeker inde Bijl, verclaert die deurwerder Viana aldaer nyet geuonden thebben.

Beruerende de muebele goederen van Bernt, muletier, zijn die zelue naer voorgaende inuentorizatie, gedaen bij Viana die deurwerder, geestimeert ter somme van xv g. xvj st.

Nopende de goederen van Cornelis Heynricxz. van Royen, vrewercker, verclaert de duerwerder Viana gheen goederen gevonden thebben.

Aengaende de inuentorisatie vanden meubele goederen van Floris Lubbertsz. van Pallaes, es hier vorenstaende ofgeseyt.

Ende verclaert die deurwerder Viana tot Carel de snijder, gebooren vuyt Vlaenderen, nyet geuonden thebben.

Aengaende Euert Jansz. van Cappel, lakenkoopers meubele goederen es hier voorenstaende geseit, hoe die geinuentorizeert zijn, als van gelyecke gedaen es van Lodewijck van Keyserswoerdt ende Jan Feyt.

Tot Cornelis Claeszoen Paepgens en es gheen goet gevonden, volgende de verclaringe vanden deurwerder Viana.

Vande inuentorizatie van Herman Claesz. ende Gerrit Fransz., brauwers, is hier voorenstaende deductie gedaen, als van gelliecke gedaen es van Adriaen van Oostrum.

Vande inuentorizatie gedaen bijden deurwerder Viana, nopende Willem Petersz., blauverwer, es den rentmeester inuentaris geleuert ende zijn de meubele goederen geestimeert ter somma van ciiij g., vij st., vij gr.

Ende ter woonstede van Peter Willemsz. zijn zoon, verclaert die voors. deurwerder gheen goederen gevonden thebben.

Als van geliecke de deurwerder verclaert van Jan ende Peter van Lemputte, gebroeders, gheen meubele gevonden thebben, als wesende eenlopende gesellen.

Verclaert mede deselue deurwerder, ten huyse vanJan Gerritsen, blauverwer, nyet gevonden thebben.

Nopens de goederen van Willem Jacob Cosijnsz., es daer van hier voorenstaende verclaringe gedaen.

Ende aengaende Gerrit Sas, clompmaker, verclaert de deurwerder Viana gheen goederen gevonden thebben van Heymrick ofte Heymtgen, speldemaker, zijn inuentorizeert bijden deurwaerder Viana, ende geestimeert ter somme van viij g., die verclaert tot Heynrick Berntz, speldemaker, gheen goederen ge-

vonden te hebben, als hij van geliecke verclaert van Willem van Tongeren, sackedrager.

De goederen van Jan Lambertz, boode opten Leckendijck, zijn bijden duerwerder Viana geinuentoriseert ende geestimeert ter somme van xxij g., ix st., ende is daervoor cautie gestelt.

Als van geliecke geinuentorizeert zijn die goederen van Marcus den goutsmyt, ende geestimeert ter somme van vj g., viij st.

Mr. Valentijn steensnijders goet, verclaert de deurwerder Viana vanden tijd bijden schout der stadt Vtrecht vercofft te zijn (1).

Ende aengaende Ot Mor relateert deselue deurwerder, dat hij hier nyet gelaeten en heeft.

Verclaert insgelicx de voors. duerwerder, dat Jan Steensz., zaelmaker, hier anders nyet gelaeten en heeft dan twee ofte drie naeckte kynderkens.

Aengaende Claes Jacobsz soen in Abrahams schoot, zijn die geinuentorizeert bijden voors. deurwerder ende geestimeert ter somme van ij^{c}xlij g., xiiij st.

Beruerende Jacob Woutersz goederen zijn zij geinuentorizeert ende geestimeert als bouen ter somme van acht g., ende verclaert die zelue deurwerder tot Jacob Bollicx nyet gevonden thebben.

Aengaende Joost van Rijsenborch es inuentorizatie gedaen, ende beloopen xxviiij g., xvij st.

Ende nopende Hubert Lubbertsz goederen, es hier voorenstaende deductie gemaeckt.

Ende alsoe Anna van Broeckhuysen goederen geinuentorizeert ende geestimeert zijn, soe es Jan van Broeckhuysen haer soons deel daer mede onbegrepen.

Tot Pauwels Augustijner zijn de meubele goederen geinuentorizeert bijden deurwerder Viana, ende beloopen bij extimatie xiij g., xiiij st.

(1) Mr. Valentijn, steenhouwer, was een van de eersten geweest, die de nieuwe predikanten had bijgestaan en bij de predikatie te paard tegenwoordig geweest, voorzien met een pistool om hen in geval van nood te beschermen. Zie Marcus, 116.

Ende aengaende Willem Gerritsz de snijder verclaert de voors. deurwerder gheen goederen gevonden thebben, ende tot Jacob Hermans, weuer, anders nyet gevonden thebben dan drie naecte kynderen. Ende tot Jacob Bont oeck nyet gevonden thebben.

Ende tot Petrus den Zwarten Hoep verclaert de voors. deurwerder de goederen geinuentorizeert thebben, ende zijn geestimeert ter somme van xi g., x st. Ende dat Jan van IJselt eenloepe geselle es, nyet hebbende, ende tot Willem Paep Jan nyet gevonden thebben.

Ende Willem Dirczoon aende Giltpoort zijn die goederen geinuentorizeert bijden deurwerder ende geestimeert ter somme van xxij g., xv st., daer inne begrepen een koye, een ander toebehoerende; de voors. deurwerder verclaert, dat Fraessen Claesz. gheen goederen achter gelaeten heeft, ende dat hij geinuentorizeert heeft de goederen van Cornelis ende Claes van Leuwen, ende zijn geestimeert, te weeten Cornelis goederen tot xv g., xiiij st., ende Claes goederen tot xlvj g.

Dat Cornelis Ghisbertz, alias Gijsken Snaps zoen, eenlopende geselle is, gheen goederen hebbende verclaert de deurwaerder Viana.

Ende berueerende de persoonen tot Rhenen vuytgeroupen zijn, is ons bij trapport vande schout van Rhenen genouchsaem gebleken, dat de selue persoonen gheen goederen en hebben, ende daerom gheen inuentaris heeft gemaeckt.

Opten xix Martii hebben wij ten houe gesonden onse eerste vuytroupinge vanden fugitiuen mitten verificatie daertoe dienende, ende hebben voorts zijn excellentie geconsuleert, of die verstont onse commissie mede te strecken tot citatie vanden erfgenaemen vanden naesten vrienden vanden gheenen, die ouerleden zijnde geabsenteert hadden; ende mede te kennen gegeuen van een schoone partije van landen, die eenen Herman van Westerholt ouerleden, wesende vuythemsch edelman, hadde leggen inden landen van Vtrecht, vraegende off men die mede zoude moegen toeslaen, vuyt zaecke deselue Westerholt hem albier mede ge-

abuseert hadde, ende voorts versocht off men publicatie van de enqueste geuen zoude een geculpeerde ende geapprehenderde, ende hoe wij ons zouden reguleren, off wij eenige wijle die int quartier van Vtrecht hem merckelicken geabuseert hadden inde troublen noch present waeren, off wij den officiers zouden moegen ordonneren die tapprehenderen, ende den juge ordinaris huerlieden proces sommierlick maeken.

Hebben oock ten seluen tijt ouergesonden zekere depositie vande griffier van Vtrecht van eenen Petrus Haec (1) geweest hebbende eertits hoochbaillu van Middelborch, grauerende den prinse van Oranje.

Opte xx Martii hebben wij commissarissen ontfangen antwoorde van doctor Pannekoeck van Aernhem, beruerende, dat die commissarissen van Gelrelant ontfangen hadden ons voorgaende bescheyt, dat wij ouergesonden hebben vanden goederen van Renes, die heere van Wilp, gelegen inden landen van Gelrelant, ende vanden Gulden Spijker, ende dat ons verzouck nopende de zaeke van Aelbert Jansz tot Amerongen gezonden es aenden commissarissen, die zulcx toekoompt, al vermoegende de rescriptie daervan zijnde.

Ten dage als bouen is gecompareert voor ons commissarissen mr. Dirck Verkerck, verzouckende wuytten naem van zijn moeder, dat die hantstellinge bijden procureur generael gedaen op zekere ses margen lants gelegen opten Legeweyden bij jouffrouwe Elizabeth van der Kerk vercoft, zijnen voors. moeder afgedaen zonder wordden, gemerct, hij seyde gefurneert thebben tvoorgaende appointement, te weeten, dat zijn voors. moeder was in possessie der landen in questie, ende ende dit onder zeker cautie als wij bevynden zouden te behooren, presenterende zijnen persoon ende goederen tot subjectie van desen houe.

Gehoort welck verzouck ende gesien die stucken tot dien eynde geexhibeert, hebben wij commissarissen geordonneert

(1) Pieter Haeck was reeds den 6 October 1567 wegens non comparitie gebannen. Zie Marcus 280.

ende ordoneren bij dese, dat mits doende bij hem comparant in de griffie van desen houe de voors. souffisante cautie van een geheel jaer vruchten, beginnende vanden dach vande voors. toeslaginge, ende dat onder expresse conditie van die zelue zes merghen nyet te moegen vercoopen, belasten ofte vervremden binnen den voors. jare, directelijck ofte indirectelijk hoe dat het zij, zonder verloff van zijne majesteit ofte van zijn heere den hertoch van Alua, die handt van justicie aengaende die voors. handtstellinge gelicht zall worden; ende aengaende zijn verder versoucke, zullen daerinne versien metten eersten.

Ten daeghe voors. is gecompareert voor ons commissarissen Frederick Wten Enghe, verclarende hoe dat hij comparant tandere tijden voor ons comparerende, verclaert hadde, dat zijn soen Berndt Wten Enghe (1), van wiens goederen wij onderrichtinghe begeerende te hebben, dat hij verhoepte zijn voors. soen in gheen ongenaede vanden conynck onzer alder gen. heere geuallen te zijn, vuyt oerzaecke hij Berndt hem anders niet onderwonden en hadden dan alleen als familier ende domestice des heeren van Brederode, zonder eenighe tochte ofte andere onderwynt gehadt te hebben, dan alleen vande zaecke den voors. Brederode ende zijn familie particulierelijck aengaende, zonder hem gemengt te hebben met deze troublen int groet ofte cleyn, volgende zekere certificatien, die hij dien aengaende tandere tijden geexhibeert ende wij in onze verbalen geinsereert hadden, ende dat hij tegenwoerdelicke hadde, als verthoende tot dien eynde zekere attestatie doer die van Gorcum gepasseert, in date den ix Marty 1568, tenderende ten eynde als bouen, ende dat voorts tot meerder justificatie van zijns zoens zaecke, hij comparant ons commissarissen verthoende ende bij ons tzijnder presentie deeden lesen zekere missiue, bij zijne voors. soen aen hem comparant gescreuen in date den

(1) Bernerd Uten Eng bevond zich onder het getal der verbondene edelen, teekende het verbond in de vergadering te St. Truyen tegenwoordig, ens. Zie Marcus 111.

lesten February anno utsupra vt Beest, inhoudende dat hij Berndt nyet en wiste eyt geattemptert te hebben tegens co. mat., die hij eedts halue verplechticht was ende zijn heere van Brederoede als domesticque gedient te hebben, ende mit hem tot Brussel ten tijde vande presentatie vande requeste geweest te zijn, ende tot zijns heeren verzoucke, twelcx alls terzeluer tijt geteyckent te hebben, eens voor ende eens achter noens. Ende dat hij Berndt mede zijn heere (Sinte Tryen) hadde wesen versoucken, maer nyet geteyckent te hebben ende aldaer allen geteyckent hadden, zoe hij verstondt, die groete heeren metten gedeputeerden, die te Brussel reysen zouden.

Ende dat zijns comparants zoen ziende dat die voors. Brederoede ende zijn huysfrouwe Vianen verlaten hadden, hem secretelijck begeuen heeft van daer naer IJsselsteyn bij Huchtenbrouck zijn neeff, ende dat hij Berndt zijns comparants soen sanderen dachs hoerende zekeren geruchte van datter vuyt Vianen ouer die Lecke gecomen waren in Kappel zekere crijchsluyden, dat hij Berndt geleent heeft een peerdt ende met zijn voors. neeff Huchtenbrouck oeck te peerde wezende, vuyt nyezeericheyt ende omme te zien wat daer omme ginck, naeden dorpe van Capel voors. zonder wapens gereyst es; ende dat hij aldaer gecomen zijnde, gesien heeft, datter zeker crijchsvolcke in een schip was, ende dat hem achter aen volchde zekere waegens met munitie, ende dat tgundt voors. geschiet es ten tijde die schout van Amersfort gevangen wordt, dan dat hij Berndt ter zeluer tijt nyemandt gespreeken en heeft, ende zoe wederom gekeert ende metten voors. Huchtenbrouck nae IJsselsteyn vertrocken es, ende zoo voorts nae Amsterdam bij zijn heere die heere van Brederoede.

Versoeckende voorts, dat wij commissarissen zouden willen hem comparant geuen copie van zekere voorgaende verbaelen, wij tanderen tijden vuyt zijne verclaringhe aengeteyckent hadden, ende daerbeneffens zijn bewijs hij comparant ons verthoende, te willen ontfangen, ende met onze stucken aen zijn excellentie beschikken tot zijns zoens deffencie. Waerop wij commis-

sarissen hem ten antwoorde gegeuen hebben, dat wij in dezer zaecken nyet te disponeren en hadden, ende dat zijns comparants soene ten daeghe dienende zoude moegen proponeren tegens ons exploit, tgundt hij te raede vinden zoude te behoeren van nyet te latiteren als andersins ten principale; ende dat alzoe hij comparant wel wiste, wat hij van te voorens voor ons verclaert hadden noedeloes was hem van zijn verclaringhe copie te geuen.

Den xxiiij Decembris xv^{c}lxvij heeft Agniete Gerrits dochter, huysfrouwe ofte weduwe van Herman Jacobsz, in zijn leven weerdt int wapen van Hattum, verclaert dat haer man overleden es omtrent een halff jaer tot Hattum.

Seyt, dat zij tzamen hebben gecoft een rente op Tyman Heynricksz van xij g. 's iaers bedragende de hooftsomme van dien ij^{c} g., verschijnende Paeschen ende Victoris naer haer beste wetenscappe.

Noch een rente daervan de hooftsomme bedragende es j^{c} Philips g., verschijnende als bouen ende sprekende opten voors. Tyman.

Noch een jaerlicxe rente van negen g., vij½ st., daervan de hooftsomme bedragende es j^{c} dalers, sprekende op Jan Petersz inde Drie Papegayen.

Noch het vierendeel van een huysken, staende bijde Creupelstraet, dat zij gecoft hebben om xxv g.

Noch een rente van iij g. sjaers, sprekende opten kynderen van Wijnsen, daervan die hooftsomme bedragende es vijftich gulden.

Noch zekere lijffrente brieuen, staende tot beyde huerlieden lijuen, daer vandaer een lijffrente es van xij g. sjaers, sprekende op Andries van Medenblyck, gevesticht vuyt zekere caemere, staende bijde stapel.

Noch een geliecke lijffrente van xij g., sprekende op Anna Claes, woenende jegens St. Bartholomeus gasthuys ouer, ende zijn vuyt haer huysken gevesticht.

Noch een andere geliecke lijfren van xij g. sjaers, die eenen Heynrick Aelbertsz in Westbroeck gheeft.

Seyde aengaende huer meubile goederen, dat die selue voor zoe veel het houtwerck aengaet, bij eenen Jan van Leuwen voor die huyshuere bezet zijn, ende als noch aldaer staen, ende dat die huyshuere beliep xxiij g. jaerlicx, daervan zij deen helfte betaelt heeft bij leeninge van haer broeder, ende dat zij die reste voor de betalinge vuyt de husinge genoemen hadde, die sij als noch bezittende es.

Ende aengaende de rente van haer meuble goederen, zullen die geannoteert wordden.

Seyde, dat alle die losrenten brieuen ende een ofte twee lijfrenten brieuen te pande staen ten huyse van Petrus Feyt voor ses hondert lxv g., die zij van wijnen ende bieren hem schuldich waeren, ende dat daervan een willecoer gepasseert es bij haer comparante, ende dat voer den doet van haer man, die zij comparante ons leueren sal.

Ten dage als bouen heeft zij comparante in ons commissarissen handen gestelt het rekenboeck van haer man.

Op den v April 68 hebben wij ontfangen resolutie van zijne xcellentie, ons ordonnerende inde plaetse vanden ouerledenen, die in hueren leuen geabuseert ofte gemengt hadde mitten troublen, te doen citeren erffgenaemen ende naesten vrunden, ende aengaende den voors. Herman van Westerholt van geliecke adjournement, te decerneren vuyt annotatie van tgoet Leuendael.

Ende nopende de publicatie ende openinge vande enqueste, dat wij daerinne ons souden reguleren nae de coustume slants van Vtrecht, daerinne geobserueert tot noch toe, ende soe wij vynden souden voor het beste te behooren, ende commissie gegeuen, dat, indien wij beuonden yemant culpabel van geweest thebben minister, beeldebreker ofte vande consistorie, of hebbende gedragen de wapenen jegens zijn mat. ofte diergelijcke, deselue zoude moegen doen apprehenderen bijden officiers ende daervan beueelen de judicature huerl. ordinaris rechters.

Noch opten v Aprilis 68. Alzoe wij commissarissen vuyt de voergaende verclaringe van Philips inde Kelck beuonden nootelick te zijn, hem te brengen in loco torture, soe hebben

wij hem aldaer doen brengen ende zijn verclaringe aengeteyckent.

Ende zoe hij hem refereerde tot zekeren getuygen, die wij beuonden redelick tot zijnen innocentie te hooren, soe hebben wij voerstaende gehoort ten voors. dage die selue getuygen, ende daernae weder gehoert denselue getuygen opten vj Aprilis.

Ten dage als bouen hebben wij ontfangen brieuen van hartoge van Brunswijck, beruerende de husinge van Langeraeck, omme te weeten off wij last hadden omme die sleutelen vanden huyse te nemen ende die besten te vercopen. Daerop wij ten seluen dage voer antwoerde geschreuen hebben, dat wij gheen vorder last en hadden, dan omme die goederen tinuentoriseren ende daerop hantstellinge te doen.

Noch tendage voors. es Claes Dirksz, clercq vanden rentmeester, gekomen, zeggende ontfangen thebben vanden thijns van genoemden Gerrit van Renes vier g., v st., xi deniers.

Opten vij Aprilis 68 hebben wij ouer gesonden den graue van Bossu de sentencie ende inuentarissen vanden goederen vanden personen, die ter cause vanden troublen geexecuteert zijn in desen landen van Vtrecht, ende zijn excellentie geschreuen, hoe dat wij geinsinueert hadden den houe van Vtrecht, dat zij zoude procederen totte sentencie vanden ghenen, die wij lestmael doen vangen hadden.

Ten voors. dage hebben wij noch gehoort de voors. Neel Spaens myt comminatie van scerper examinatie ter presentie vanden scerprechter.

Opten x Aprilis hebben wij commissarissen noch weder gehoort Neel Spaens.

Sijn voorts gegaen op Vredenborch ende hebben aldaer gehoort ende geexamineert Thonis Jansz. (1) van Oudewater.

Ende noch ten voors. dage bij tortuer geexamineert op Vredeborch Heynrick Aelbertsz.

(1) Thonis Jansz. van Oudewater had den heer van Brederode gedient; hij werd 20 December 1568 gehangen. Marcus, bl. 327.

Opten x Aprilis 68 hebben wij commissarissen antwoordt gescreuen den graue van Boussu op sijn excellentie voorgaende missiue in date den viij Aprilis 68.

Op xij Aprilis hebben wij commissarissen beantwoordt zeker verzouck aen ons scriftelicke gedaen bijden procureur generael van zekere twee fugitiuen van Rhenen.

Opten xix Aprilis hebben wij d'excellencie vanden hartoge geaduerteert als vande gelegentheyt vanden huyse van Langeraeck, hoe dat de bewaernisse vandien de hartoge van Brunswijck verlaten hadde, ende wij die sleutelen vandien hadden moeten aenveerden, ende dat wij thuys hadden bij prouisie doen bewaren, zijn excellencie voorts aduerterende, dat opten zeluen husinge wel diende goet toesicht genoemen te wordden.

Opten xxij Aprilis hebben wij commissarissen ons gevonden nein heerlickheyt van Langeraeck, ende hebben ouermits 't belet ons gedaen, opten huyse van Langeraeck nyet kunnen geraken ende alsoe de ruerende goederen van dien nyet kunnen inuentorizeren.

Opten naest lesten Aprilis hebben wij geexamineert op Vredeborch zekere twee gevangens, genaempt Laurens Jansz. ende Jan Corsz., beyden van Cockenge (1).

Opten v Mey hebben wij ontfangen brieuen vanden commissarissen van Delfiant, beruerende de toeslaginge vanden goederen van eenen Jacob van Catz (2).

Opten vj Mey alzoe wij beuonden nootelick, tot defensie van de geuangens Jansz. ende Jan Corsz., diuersche getuygen gehoert te worden, hebben wij dezeluen ten voors. dage gehoort tot veele in getalen.

Ten dage als bouen hebben wij brieuen ontfangen wuyt Asperen vanden commissarissen aldaer, van te nemen zeker informatie op zekere kerckschenderie, daer ouer mede hantdadich geweest zouden zijn Willem ende Heynrick Geertz., Jan Tho-

(1) Laurens Jansz. en Jan Corsz. den heer van Brederode gedient hebbende, werden beiden gehangen. Marcus, bl. 348.

(1) Jacob Cats 1 September 1568 gebannen. Marcus, bl. 131.

niss., Cornelis Matheusz., Wouter Jansz. de boode, Wessel de bastart van Boozelaer schout (1).

Opten viij in Mey 1568 geexecuteert mitten coerde Euert de Backer ende Jan van Royenborch (2).

Opte x ende xj in Mey hebben wij commissarissen gehoert verscheyden geuangen tot ontlastinge van Jacob Cosijnsz., ende hem Jacob doen tortureren opden xv ende opten xviij ende xxvj in Mei, noch gehoort in de zake van Jacob Cosijnsz., zekere getuygen. Opten xj Mey hebben wij gehoort zekere getuygen tot innocencie van Jan die Ridder. Opten xv Mei den voors. Ridder doen tortureren. Opten xij in Mey 68 hebben wij ontfangen van mijn heer van financien brieuen berurende den huyse van Langeraeck, van dat wij dien aengaende omme een castelleyn myt twee ofte drie gesellen daerop te zetten, communiceren soude myt den graue van Boussu, ende dat aengaende de beesten aenden rentmeester geschreuen was omme die te vercoepen, ende hebben daer of geschreuen aen den graue van Boussie opten seluen dach.

Noch opten xij ende opten xiiij ende xvij Mey, gehoort zekere getuygen tot defensie van Jan van Amerongen.

Opten xv in Mei Jan van Ameronghen gehoort ende geexamineert bij torture.

Opten xij in Mey hebben wij ontfangen zeker twee monumenten bij zijn excellencie gedecerneert jegende sommige absente ende latitanten ofte fugitiuen van Vtrecht ende Rhenen.

Opten xxvj in Mey 68 hebben wij den commissarissen tot Asperen ouergesonden dinformatie, die zij van ons begheert hadden genoemen te wordden, ende van haer versocht te weten of zij nyet en wiste, dat me vrou van Praet wuytgeroupen was, ende off zij gheen publicatie hadden doen, jegens den gheenen

(1) Al deze personen voortvlugtig zijnde, werden bij sententie van 1 October 1568 gebannen. Zie Marcus, bl. 130.

(2) Den 8 Mai werden Jan Anthonisz. van Royenberch, die den heer van Brederode gediend, en Evert de sakkedrager, beeldstormer, bij vonnis van het hof van Utrecht gehangen. Zie hunne sententien in de Bijlagen.

die den geculpeerden ende latitanten ofte fugitiuen yet schuldich waeren, ofte eenige goederen van henluyden onder hadden, die ons daer of gesonden hebben opten xxix in Mei zeker formulier aen hemluyden gesonden dexellencie. Twelck wij gecommuniceert hebbende mitte graue van Boussu, hebben goet geuonden geliecke publicatie mede te laten doen; hebben voorts ter voors. daege ons geinformeert opt feyt van zeker menonisten ende herdoopers, volgende zekere informatie daervan zijnde

Opden xviij in Mey hebben wij commissarissen gecommuniceert mitten graue van Boussu, vande zake vanden huyse van Langeraeck, volgende taduertissement, dat wij zijn excellentie gedaen hadden, ende de rescriptie daerop geuolcht aen ons van mijn heer vanden financien.

Ende zijn wij omme te voltrecken de resolutie van zijn excellentie opten xix Mey gereyst nae Langeraeck, al breder vermoegende zekere lange verbalen.

Ende hebben den rentmeester vande exploicte ouer geleuert mitter daet bij inuentaris de goederen opten huyse van Langeraeck beuonden, vermoegende zeker inuentorisatie bij ons genoemen, ter presentie vanden schout ende eenige vanden gerechte.

Ende de voirs. articulen voornoemde decharge ende acquyt vanden voors. rentmeester, ende denselven gestelt inde possessie der goederen van Langeraeck, gelegen inde landen van Vtrecht.

Hebben noch ons geinformeert opte gelegenheyt van Langeraeck, te weten, wat jurisdictie ende proeminencie de heeren van Langeraeck aldaer te hebben plagen, soe van hooch baillu, schoute als anderssins, ende daervan den heere van Boussu rapport gedaen, breder vermoegende de voorgaende informatien onder de voergaende heeren ouergeleyt.

Ten dage voors. opten xxvj in Mey 68 hebben wij aenden schout van Langeraeck gescreuen, dat wij gesproken hadden mitten graue van Boussu vande bewaernisse vanden huyse van Langeraeck, op hem verzouckende, dat hij die bij prouisie

continueeren wilde, ende voorts van hem versocht verclaringe van zeker perceelen van landen.

Opten xxix in Mey hebben wij brieuen ontfangen vanden commissarissen van Asperen, vandat zij ontfangen hadden onse informatie, die wij tot huerlieden verzoucke genoomen hadden, ende ons voorts geaduerteert van eenen Heynricx Speltge, die wij van te voeren vuyt doen roupen hadden.

Opten xxx in Mey hebben wij ontfangen brieuen vanden commissaris van Rijnlant, dat wij doen citeren zouden, volgende zeker ordonnancie daeroff bij zijn excellencie gegeuen, Cornelis van Nyenrode.

Opten lesten in Mey hebben wij commissarissen gescreuen aen mijn heer vande cancellerie van Gelrelant, zekere personen, die tot Culenborch residerende inde kercken van Vtrecht doende hadden geweest inde voorleden beruerten, ende conforme informatie henluyden overgezonden; ende dat zij bijden commissarissen, diet behooren zal, zouden doen toeslaen zekere rente, die de heer van Aenholt jaerlicx vuytreyckt vrou Alit van Batenborch, weduwe Jans van Renesse, die wij doen vuytroupen hadden, ende versocht antwoordt op ons voorgaende verzouck aengaende den veenen in Gelrelant gelegen.

Opten lesten in Mey 1568 hebben wij in handen des coninex gestelt zekeren xxiiij mergen lants, de vrou van Praet toebehoorende, in Langeraeck gelegen, bepaelt bouen mit d'heere van Brederode op Tienhouen, ende beneden mit Jan Dyrcxsz. ende sijn consorten, daer bruyckers off zijn Adriaen Herbertsz. ende Jan Dyrcxsz.

(1) Op huyden den xxiij Martii is gecompareert Cornelis van Leuwen, maerschalck van Eemlant, ende seyde, dat hij hem geinformeert hadde opten fugitiuen van zijnen quartier, ende dat hij beuonden hadde bijde verclaeringen van Gerrit Petersz., schout tot Bunschoten, twee persoonen van Bunschoten, ge-

(1) De verkeerde volgorde der dagteekeningen in het handschrift is waarschijnlijk toeteschrijven aan de weglating van het behoorlijk verwijzingsteeken.

naempt Thonis Petersz., op Spakenborch, ende Thonis Euertsz.(1), binnen Bunschoten, beyden fugitiuen; daerop wij hem geordonneert hebben, dat hij maerschalck den seluen schout bij ons doen komen zoude.

Ten dage als bouen hebben wij commissarissen antwoorde gecregen vanden commissarissen van Rijnlant, nopende de citatie van Aelbert van Huchtenbroeck (daervan wij bij onse voorgaende missiuen mitten seluen gecommuniceert hadden), alsse dat die zelue bij heml. gedaen zouden worden bijden commissarissen van IJsselsteyn, ende hebben wij commissarissen des voors. Huchtenbroeck goederen, alhier inden landen van Vtrecht gelegen, geannoteert ende toegeslagen.

Op huyden den xxvij Martii 1568 hebben wij commissarissen, nae goede voorgaende onderrichtingen int veruyeuwen vanden gerechte van Scallickwijck, dat eertijts onder den grave van Culenborch te sorteren plach, volgende zekere onsen laste van zijne excellentie, bijden anderen vier scepenen, die wij van te voorens vanden eedt des vorenstaenden graue verlaten ende op nyenlicx van 's konyncx wege geëedt hadden, noch toegevucht twee andere scepenen, mits bij henluyden doende den eedt als bouen, ende waeren de namen van henluyden: Baers Dircksz. ende Ghisbert Willemsz., beyden goede catholicque persoonen. Ende wat wij voorts inden dorpe van Schallickwijck gehandelt hebben, es int breet ende lange gestelt int quoyer vande goederen vanden graue van Culenborch, daertoe wij ons refereren.

Opten xxviij Martii zijn ons geleuert zekere brieuen vanden graue van Boissu, daerinne versocht wordt, datmen zijn edelheyt zoude willen ouerseynden alle de sententien, die gegeuen zijn geweest jegens den gheenen, die hem inde voorgaende troubles geabuseert hadden, mitten inuentarissen vande goederen, die verclaert zijn geconfisqueert, ende oock die sententie nyet inhoudende confiscatie van goederen.

(1) Beide bij sententie van 11 Februarij 1570 gebannen. Zie Marcus, bl. 226.

Op huyden den xxix Martii hebben wij commissarissen geinsinueert mijnheer vanden houe van Vtrecht zekere missiue, aen ons gescreuen bijden graue van Boussu, gedateert den xxvj Martii, ende bij ons ontfangen den xxviij Martii, beruerende dat dintentie vanden hartoge van dAlue was, dat die gheenen, die de judicature competeerden vanden gheenen die geuangen waeren opten iij Martii voors., zouden sommierlick jegens den zeluen procederen ende hemluyden mitten alleryerste sentencie geuen naer exigencie van huerlieder zaecken, te weeten, bij vuyterlicke supplicie ende confiscatie van goederen, ende tot dien eynde leesende den zeluen missiue inden voors. raedt.

Hebben voorts ten voors. dagen omtrent na elff vren mitten procureur-generael gecommuniceert ende den seluen gehantreyckt ontrent xij vren de naemen vanden ghenen, die ter cause van deze troublen bijden houe van Vtrecht geexcuteert ofte anderssins gecorrigeert waeren, volgende tcrimineel register vanden zeluen houe, omme ons ouer te leueren d'inuentarissen vanden goederen der voors. gecondemneerden, mitten alreyerste verzouckende ons daervan leueringe te willen doen opt alrespoedelicxste, omme die den graue van Boussu ouergesonden te wordden.

Volgende dintentie vande excellencie vanden hartoge, die ons zeyde, zijn debuoiren te zullen doen.

Als wij van geliecke in alle voorgaende manieren gedaen hebben aenden schout van Vtrecht ontrent elff vren, die ons voer antwoorde gegeuen heeft, op morgen van als bescheyt te zullen leueren.

Op huyden den ij Aprilis 1268 is voor ons commissarissen gecompareert de procureur generael van desen houe van Vtrecht, aen denwelcken wij versocht hadden, omme thebben dinuentorisatie vanden goederen vanden gheenen, die bijden voors. houe geexecuteert ofte gebannen waeren opten galeijen, mit confiscatie van huerlieder goederen, daervan wij denseluen procureur gegeuen hadden die naemen; ende heeft ons voor antwoord gegeuen, dat zijn officie die zaecke nyet betreffende en was,

zoe hem gheen andere laste en zoude incumbeeren dan sententie vanden houe te vercrijgen, ende dat die rentmeester voorts gehouden was, die prouffijten vande zelue sentencie te vorderen; des nyetemin dat hij den rentmeester hadde doen leueren die sentencie hiernae volgende: twee persoenen van hier binnen, als Peter Aertsz. ende Dirck Henricksz., schuytevoerder inde Weerdt, mitsgaders noch van drie andere vuythoemschen, als namentlijck Pauwels Onbekent, vanden Graue; Jan Stockelmans, geboren van 's Hertogenbosch; verclaerende mede die voors. procureur, dat Peter Aertsz. ende Dirck voors. meer schulden dan goederen achtergelaeten hadden (1).

Ten dage als bouen hebben wij op 't gundt voors. es gehoert Claes Dircksz. van Leerdam, opperclerc vanden ouerleden rentmeester, die ons verclaert heeft wel memorie te hebben, dat die procureur generael geleuert heeft die sententie, bijden houe gegeuen, van Pieter Aertsz. ende Dirck Henricksz., schuytevuerder; ende dat daer gheen goet gevonden en is, als ons mede gebleken is bij zekere apostille, gestelt opden marge van eene requeste, bij des voors. Peters weduwe die houe van Vtrecht gepresenteert, seggende, van gheen andere sentencie te weeten te spreken, die de procureur ouergeleuert zoude hebben, ende dat die procureur ofte zijen substituyt zelfs dinuentorisatie plaegen te doen, als zij tanderen tijden van Coruelis van Voord ende zijn huysfrouwe; noch van twee weuers, daer hem nu die namen af vergeten zijn, ende noch vande gesellen, die ten Dael geuangen ende bijden houe geexecuteerdt zijn, gedaen hebben; ende van gheen andere inuentorizatie te weeten te spreken.

(1) Peter Aertsz. had zich in anderer heeren dienst begeven, en de beelden der heiligen verbroken. Dirk Henricksz., schuitenvoerder, het beeld van den Heiland, staande op St. Jacobs kerkhof, *gruybraect* en aan stukken geslagen, werden beiden gehangen. Marcus, bl. 351—353. Pauwels Onbekend had den heer van Brederode gedient, werd gehangen. Jan Stockelmans, die zich aan hetzelfde feit had schuldig gemaakt, werd levenslang naar de galeijen verwezen t. a. pl., bl. 252, 257.

Op huyden den iij Aprilis compareerde den voors. procureur; gesien hebbende die voors. verclaringhe vanden clercq vanden rentmeester, zeyde te persisteren bij zijn aengeuen, ende tontkennen het voorstellen vanden voornoemden Claes, maer is wel waer, dat zijns procureurs substituyt, deur expresse laste vanden hone, d'inuentorisatie hier vooren geroert gedaen hadde. Seyt, dat die andere gcuangens geexecuteert ofte op die galeyen gecondemneert zijnde, zijn vuytheemsche ende arme gesellen, ende hem vuyt armoede in dienste vanden heere van Brederode begeuen, ende dat oeck eenighe van henluyden woenafftich zijn geweest inden lande van Luyck, Coelen ende omtrent Nuys, zulcx dat den procureur nyet geraden en dunckt, om onnutte costen te schouwen, aende officiers, daeronder zij geseten zijn geweest, te scrijuen.

Ten voors. dagen, alsoe wij verstaen hadden, opten v Aprilis deur die verclaringe vanden Philips inde Kelcke, dat eenen Joost van Rijsenborch, fugitif, inde landen van Vianen gegoet was ende die selue goederen bij processe gewonnen hadden, hebben wij daervan gescreuen aenden secretaris van Vianen, ten eynde hij zoude willen daervan mit die vande wet spreken ende ons van alles besceyt scrijuen; ende heeft de borgermeester Frans Berntsz. ons verclaert, dat eenen Joost van Rijsenborch van Vianen gebooren es ende daer gewoent heeft, ende dat hij ouerleden es, ende dat hij achtergelaten heeft een soen, wyens name hem onbekent es, ende lact hem duncken, dat hij Joost mede heet, ende dat hij leenen heeft vanden heer van Zeuenbergen, ende dat hij gehouden es voor een, die zijn goet genouch te doen gemaeckt heeft.

Alzoe wij bevonden de materie vanden voorgaenden Philips inde Kelcke eensdeels wat gemeens thebben myt een ander geuangen, Neel Spaens genaempt, soe hebben wij ten voors. dage de voors. Neel voor ons doen koomen, ende haer gehoort op zekere articulen.

Ten dage als bouen hebben wij gescreuen aenden schout van Rhenen, omme hantstellinge te doen opt goet Leuendael mit

alle zijnen toebehoeren, ende ons leueringe te doen hebben van des pachters huyrcedulle ende verclaringe, wat hij pachter schuldich es, mit interdictie in behoorlicke forme.

Ruerende Jan van Diest.

Opden voorgaenden vj Aprilis is voor ons gecompareert de maerschalck van Montfoort, verclarende, hoe dat Jan van Diest hadde een rente van 1 g. jaerlicx opden heere van Montfoort, ende dat daer voor condemnatie gepasseert heeft eenen Jan Ghijs Jans in Williscop; dan en wiste nyet precise te verclaren voor wyen de condemnatie gepasseert is; te weeten, voor den commissaris vanden cleynen rade, ofte voor den hove, verclaerende, dat hij comparant mede daer voor boreh es.

Ten dage als bouen hebben wij gescreuen aenden schout van Rhenen, omme hantstellinge te doen op 't goet Leuenick mit alle zijne toebehooren, ende ons leueringe te doen hebben van pachters, huyrcedulle ende verclaringe, wat die pachter sculdich es, mit interdictie in behoorlicke forme.

Noch den lesten Mey hebben wij commissarissen die vanden raede van Gelderlandt geaduerteert, dat zij ons antwoorde wilden scrijuen, beruerende die veenen, diewelcke heer Gerrit van Renes vanden graue van Culenburch in pacht heeft, ende dat zijlieden een rente zouden toeslaen, diewelcke die vrouwe van Wilp opden heere van Aenholt sprekende heeft.

Opten xix in Mey 1568 zijn wij commissarissen gereyst uyt Vtrecht nae Langeraeck, ende hebben aldaer, volgende de goede beliefte vanden graue van Boussu, den schout aldaer aengegeuen, omme toesicht te willen hebben totten huyse van Langeraeck, dier van wij ons gebesogneerde bij gescrifte gestelt hebben, ende zijn e. gerapporteert ons wederuaeren, daer voorts inne geprocedeert es, volgende onse gebesogneerde, dat breet vuytdruckende.

Ten zeluen dage hebben wij commissarissen antwoordt gescreuen den commissarissen van Asperen op 't gunt dat zij bij haer voorgaende missiue aen ons versocht hadden, nopende

dexaminatie van eenen Jan van Merten, woenende buyten Vtrecht, opten huyse van Reynouwen, van 't gunt hij gesien hadde tot Asperen vande kerckbrekynge aldaer, ende huerlieden voorts aduertissement gedaen, mit ingelachte informatie van eenen Gielis Jansz., wijntapper, ende versocht dat zij commissarissen ons souden willen aduerteren van huerlieder formulier, dat zij volgende tlast vanden hartoge gereserveert hadden jegens den gheenen, die den fugitiuen, latitanten ende absenten sculdich was.

Opten vij Junij 1568 hebben wij geantwordt opten missiue van Sasbout, beruerende mr. Valentijn, steensnijder, dat hij alhier vuytgeroupen es, ende in onse antworde versocht van hem te verstaen off eenen Huych van Bancke (1), parkementier tot Leyden, vuytgeroupen es, soe wij verstaen, dat hij alhier onder den griffier zeker gelt heeft.

Opten viij Junij hebben wij gescreuen aende commissarissen van Aemstelredam, omme te hebben de namen vanden vuytgeroupen persoonen aldaer, omme te vernemen, off zij in deze quartieren gheen goederen en hadden, ende die toe te slaen, die ons op den x Junij gezonden zijn.

Op huyden den x Junij hebben wij commissarissen, schout ende gerechte tot Vreeswijck aende Vaert, interdictie gedaen van nyet te staen ouer eenich transpoort ofte alienatie van zesthien mergen landts, waervan deen helft toekomdt mr. Pelgrim van Loen, ende dander helft mr. Egbert Beefflandt, op pene etc.

Op huyden den xvj Junij 1568 compareerde voor ons commissarissen die huysfrouwe van Willem Cosijnsz, exhiberende zekere copie van octroijen ende testament, tot justificatie dat haer comparante toe zoude koemen die huyssinghe, daer zij jegenwoordich inne woent, versouckende, dat wij daervan notule zouden willen maecken, twelck wij bij deze gedaen hebben.

(1) Huyg van Bancken, de nieuwe predicatien bijgewoond hebbende, werd 31 Augustus 1568 gebannen. Marcus, bl. 119.

Op huyden den xvij Junij 1568 hebben wij commissarissen toegeslaegen ende in co. mat. handen gestelt alzulcke penningen als Dirck de Gouda, substituyt griffier 's hoofs van Vtrecht, onder hem heeft, toekomende eenen Huyck van Backe, burger tot Leyden, ter cause van parkement, twelck hij, Huych, den griffier vanden voors. houe, geleuert heeft, bedraegende lxj g., x st., alsoe wij op ons voorgaende scrijuen vanden commissaris Sasbout verstonden opten xj Junij, dat hij tot Leyen vutgeroupen was; beuelende denzeluen de Gouda nyet weerloes te werden die voors. penningen, dan diezeluen te betaelen aen handen vanden rentmeester vanden exploiten, op peyne van andermael te betaelen.

Eodem die gegeven den substituyt vanden procureur generael commissie onder onse signature, omme te apprehenderen Cornelis de Roy, woenende bij Goesen de Roy, zijnen oem, aende Verckenmerekt; Steuen Peysman (1), woenende inde Vuylsteech, alsmen zeyt; Cornelis Herbertsz., der stadt ijcker van hier; ende Nyes Droelen Jan Willems zoens huysfrouwe, woenende inden Springweg; ende zijn opten xviij Junij geinuentoriseert de goederen van Cornelis de Roy, bedragende xviij g., x st., Cornelis Herbertsz. geöstimeert lxj g., x st., daervan d'inuentarissen geleuert zijn den rentmeester, ende die goederen van Nyes Droele huysfrouwe van Jan Willemsz. vercoft (2).

Noch tot Camerick, Ot Gerritsz., Gerrit Gerritsz., ende de gebroeders Willem Derckz., ende eenen gezel vuyt Bralant genaempt Heuckelom, wezende een snijder geselle, woenende anden Mijzijde van Camerick (3); ende van gelicke tot Cockengen die persoenen hiernae volgende: Dierck Gerritsz. Quatael,

(1) Steven Peysman, voortvlugtig zijnde, werd gebannen 10 Februarij 1570. Zie Marcus, bl. 225.

(2) Agniese, Jan Willems huisvronw, had de predikanten en andere verdachte personen, ten hare huize geherbergd ende onderhouden, en met een schuit buiten de stad laten brengen om te prediken. Zij werd hiervoor gestraft met het zwaard, t. a. p., bl. 357.

(3) Al deze personen, voortvlugtig zijnde, werden gebannen 11 Februarij 1570. Zie Marcus, bl. 226.

Jasper Jansz., zoen vanden pastoer tot Cockengen, Cornelis Dierckxz., inde wandelinge genaempt Schey (1).

Op huyden den xviij Junij 1568 hebben wij commissarissen ontfangen zeker aduertissement vanden commissarissen van Delft, gedateert den xvij Junij, daerbij zij verclaeren in kon. mats. handen gestelt thebben zekere mergentale van landen, gelegen in Beijerlant, toebehoorende heer Gerard van Renesse ofte den heer van Wilp.

Op huyden date als bouen hebben wij ontfangen zekere missiue van zijn excellentie op onse voorgaende verzouck van zekere vier edelluyden, in onsen brieff gementioneert, ende waer bij ons beuoelen werdt mitter zaecke te supersederen, ter tijt toe aduijs geordonneert zij.

Huyden den xviij Junij 1568 deur ons beueel geapprehendeert bijden substituyt procureur generael Cornelis Herbertsz., der stadtijcker van bier, ende Cornelis de Roy.

Relatie vande interdictien ende handtstellingen gedaen beroerende die goederen, toebehorende eenen Jan Paets, woenende tot Leyden (2).

Duer beuelen van mijn ed. heeren mrs. Johan van Lent ende Anthonis van Grijsperre, raeden ende commissarissen bijden coninck onser aldergenaedichsten heere gecommitteert, hebbe ick Jan van Blarel, pander, getransporteert opden xxj Julij xv^{c}lxviij binnen der stede van Woerden, ter woeninck van Dyrck Beijensz.; ende ouermits zijn absentie, ende zijn huysfrou nyet wetende, als zij seyde, te verclaeren van wie haer man alle zijn landen bruycten; ende daeromme ben ick pander van daer gereyst tot inden dorpe van Camerick bijden poersonen van Dyrck ende Jacop Jansz. van Scuylenburch; ende aldaer opden xxij Julij anno vts. lxviij, in co. mat. handen gestelt, ter presentie ende geassisteert myt Gerit Dyrckxz., schout,

(1) Zie de vorige aanteekening.

(2) Johan Paets, alias van Zanthorst, voortvlugtig zijnde, werd 31 Aug. 1568 gebannen. Marcus, bl. 119.

Jan Cornelisz. ende Wilhelm Henricksz., erfgenaet der Cornelia
aende Mijsidt, inden heeren gerechte van Sinte Maria Wijnaert
die helfte van xvij morgen landts, toebehoorende Jan Pieter van
Zanthorst, tot Leyden, daervan die wederhelft toebehoort Jan
Gerritszoon Ruyterwech, ende gelegen zijn in Cameryck inden
gerechte voors., jaerlijx elcke morgen gelijck vercocht een
pont groot vlaems, waervan Jacob Janszoon van Swijtenbroeck
bruyckt xv morgen, beroert leggende, daer Jacob Aertszoon
Jan Gijsbersz. van Scuylenbroeck gelandt es myt vij morgen
landts, aende Cristina Jans tot Leyden, houdere noordwaerts
myt xxij morgen, ende heeft Jan Pieter tsijnen schuer xxij
morgen noch ij morgen gemeen, leyt t'samen xxxij morgen,
aende gehouyet werden bij Dyrck Janss. van Scuylenbroeck, daer
houwt Jan Pieter schuer, ende benedem die wuwet Abdoen ter
Cruwijck mit xj morgen noort gelandt es; ende hebbe te
pander aldaer van co. matte, wegen zeer scorpelicken houwen
gerechte houden, egeenins manne die selve landen gemis-
partieert ofte bezwaert te worden myt rechten, dienste ofte
plaeto in preiudicie van deze handtstellinge, op peine van
te vallen in ongraende van de met., ende elck eyghen is re-
hauten aen haerlieyder goederen, verminegeen tsijnwaerts hier
van tsijnde; ende insgelijx geinterdiceert den voorseyden
pachters eyghen penningen verschenen als noch eenichsins
aen nyemant anders handen te betalen dan aen hunne rechter
co. matt., daertoe gecommitteert, op peinen als voors.; ende
die vanden gerechte ende pachters, elex te sijn, voorseyden
haer alsdanighe; ende aengaende noch vij alle es gemeit
landts, die zouden leggen in Cameryck ende gelegen zouden
worden bij Jan Gijsbersz. van Scuylenbroeck, welke Jan van
Scuylenbroeck wonende is bijder Hau, zoude zijn voorseyde
nimen ende tiick tvoors. gerechte voorlaeren, die gelegenheyt
vanden gaende des landts nyet te weten zoude zijn te ver-
sluen, ende toebehoren zouden Adriaen van Zevico (1) ende

(1) Adriaen van Zevicken, ridder, heerschap van Rijckholt, echt-
ten kintsliede tot van Jan Pieter.

beroerende noch twe mergen landts, wesende leengoet, gelegen tot Camerick in sGravesloet, ende die voernoemde Dyrck Beijensz. gebruycken soude, toebehorende Jan Paets voernoemd, heeft die huysfrou van Dyrck voors. verclaert, overmits haer man nyet bij huys en was, ende oick, ter presentie van enige borgeren vanden voornoemden Jan Paets, geen landt te gebruycken, maer was haer man gebruckende anderhaluen mergen landts, gelegen op 's Grauesloot, toebehorende Cornelis Huygensz. tot Leyden; hebben oock wij voirts gevonden bij Dauid Lamberts, scout op 's Gravesloot, ende mede hem daer naer gevraecht, maer en wist van die twe mergen landts nyet. Des toirconde hebbe ick Jan van Blarel dese mijne relatie onderteyckent bij mij. get. J. D. Blarel.

Ten dage als bouen, te weten, opten xviij Junij, compareerde voor ons commissarissen joncker Jan Monicks ende geassisteert mit mr. Peter Ruysch, zijnen aduocaet, exhiberende extract vuyt zekere maechgescheyt, tanderen tijde gemaect tusschen Cornelis Jacob ende Jan van Nyenrode, Jan Monincks, als man ende voocht van jouffrouwe Margriet van Nyenroede, mitsgaders jouffrouwe Machtelt van Nyenroede, broeders ende susters, den xvj Martii xv° liij, versouckende dien volgende, dat die handtstellinge bijde mat. opde goederen daerinne geroert, gedaen onder die generale toeslagingen vanden voors. Cornelis van Nyenroedes goederen, gelicht zoude moegen worden; waerop hem ter antwoordt gegeuen is, dat hij zoude moeten exhiberen 't geheel principael maechgescheyt, omme alsdan op als gedisponeert te werden naer behoeren. Actum vts.

Op huyden compareerde voor ons commissarissen Cornelis van Brouckhuysen, soen van Anna van Brouckhuysen, geuangen op Vredenburch, geassisteert met Aert Ram, als procureur van deselue Anna, ende renunchieerde van verdere productie, versouckende nominatie vanden getuyghen tot laste vanden geuangen gehoert, diewelcke wij hem bij desen geaccordeert hebben. Actum den xviij Junij 1568 voors.

Alsoe tot onse kennisse gekoomen was, dat de castelleyn

van Woerden geuangen hadde een persoen, genaempt van Beuert Claesz., vuyt zaeke hij zelfs gepreckt hadde, ende die selue merckelicke inde landen van Vtrecht gegoet te zijn, soe hebben wij opten xxij Junij gedepescheert zekere missiue aen den voors. castelleyn, omme te weten, wat vande zake was.

Op huyden den xix Junij hebben wij commissarissen gehoort den schout van Westbrouck myt den scepenen aldaer ende den substituyt schout van Odijck.

Op huyden den xxij Junij anno voors. compareerde Berndt van Renesse, soen van heer Gerrit van Renesse, geuangen op Vredenburch, geassisteert met Splinter van Hamersfelt, des voors. geuangen sollicitateur, ende renunchieerde van proceduren, saluo dat hij noch zoude moegen doen produceren Jan Taets van Amerongen, Lamzweerde, Cordenoert ende die burgermeester Vecht.

Op huyden den derden Julij hebben wij commissarissen gehoort den pastoor tot Loopwijck.

Op huyden den v Julij xv^{c}lxviij es voor ons gecompareert mr. Dierck vande Kerck, van wegen jonckvrou Elysabeth vander Kerck, weduwe Adams van Dyemen, geuangen; ende renunchieerde effectiuelicken van vordere proceduren, onerleuerende zijn zack; versouckende voorts, om redenen bij hem bij gescrifte geleuert, publicatie zoe vande personele responsiuen vanden geuangen als vande depositie der getuygen, tot hare belastinge ende ontlastinge gehoort, 'twelck wij hem om redenen ons daertoe mouerende geweygert hebben, hem nyetemin accorderende publicatie vanden namen der getuygen.

Op huyden den xij Julij 1568 es voor ons gecompareert mr. Dierck vander Kerck, van wegen jonckvrouwe Elysabeth vander Kerck, weduwe Adams van Dyemen; ende zeyde, dat hij concludeerde van wegen den geuangen in rechte, ende versochte recht opde stucken, bij hem onder ons gefurneert ende ouergeleuert, mitsgaders opten informatien tot ontlastinge vanden geuangen genomen.

Opten xiij Julij 68 hebben wij commissarissen genoemen

zekere informatien opt mandement van citatie, ons gesonden bij dexcellencie vanden hartoge, aengaende twee edelluyden, te weeten, Euerard van Zanten ende den heer van Welle.

Op huyden den xxj Junij hebben wij commissarissen, achteruolgende taduertissement vanden commissaris Sarbout, toe doen slaen zekere acht ofte ix gaerden lants, leggende in Camerick, toebehoerende Adriaen van Sweeten, woenende buyten Leyden, opt huys te Zweeten, daer een Jan van Sculenburch off bruycker es; ende van gelijcke die helfte van zekere xvij morgen lants, oeck tot Cameryck gelegen, toebehoerende eenen Jan Paetz, Cornelisz. van Santhorst, tot Leyden, die hij gemeen heeft myt Jan Gerritsz. Buytenwech, tot Leyden, zijn zwager, daervan een pander last gegeuen es, omme te vernemen nae den bruycker; ende noch doen doen interdictie eenen Dirck Koyen ofte Royen van zekere twee margen slants, wezende leengoet, ende tot Cameryck gelegen in 's Grauensloote, toebehoerende eenen Jan Paets, wezende leengoet, ende daer hij mede verlijt es den xviij Nouembris xxxix, sonder dat ons kenlicken es, waervan tzelfde leen gehouden werd; ende es hiervan last gegeuen Jan van Blarel, pander, omme tzelue te doen, ende den bruyckers van dien voor ons doen comen, als hij dien volgende oeck gedaen heeft, blijckende bij relatie ons daervan geleuert.

Op huyden den xxiiij Julij is voor ons gecompareert Dierck Jansz. van Sculenborch tot Cameryck, verclarende, dat hij comparant gebruyckt zekere twee margen lants van zeuenthyen margen lants, gelegen in een weer lants van Cristina Fransz. weduwe, woenende tot Leyden, ende dat hij de voors. twee margen gebruyct van Jan Paets tot Leyden, die bijden commissarissen vuytgeroupen es aldaer, ende dat jaerlicx voor een ponte groot de mergen, ende dattet nu gaet int leste vijfte jaer, daervan de huyre expireeren sal, ende dat hij Martini ende Petri lestleden sculdich es. Seyt, dat vijftien mergen gebruyct wordden bij Jacob Jansz., zijn broeder, vuytlandich ouermits hij een dootslach gedaen heeft, ende den voors. Jan

Paets ook toebehoren, een weynich myn dan een pont groot voor de morgen gaende opden hoop, ende dat zijn vader het van Sentenborch dit voorsz. lant te gebruycken plach, die hier van die huyrendulle heeft. Seyt, dat zijn vader voorsz. ontboeden es, ende alhier koomen zal mitten huyrendulle. Seyt, nyet te weeten te spreeken van eenige goeden hoofs, die eenen Adriaen van Zweete toehoeren zouden tot Cornwyck, ende die zijn vader te gebruycken plach; ende is hem comparant dinterdictie gerepeteert bijden pander hem gedaen. Seyt, dat de voorsz. xv morgen leggen alleen, daer beneden zijn vader ende beneden Cristina gelegen es, ende dat de vier morgens leggen in een weer vande voorsz. Cristina Fonnes. gemeen, groot wezende 't voorsz. weer xxiiij morgen, daer beneden Jan Paets ende beneden de vrouwe van Outwijck gelegen zyn. Seyt, dat hij, die spreeckt, gezien heeft zeker obligatie van zijn vader, die hij hem als getuyge geleyckent es, met noch een van Woerden, wezende een goutsmyt ende genaempt Cornelis Cornelisz., daermede zijn vader beloeft, eenen Cornelis Adriaensz. te betaelen zekere somme van penningen, herkomende vande pachters, daervan de dach van betalinge wezen zoude Jacobi nae zijn beste onthouden, ofte Lamberti, ende dat zijn vader heeft een quitancie van Jan Poets, ende dit geschiedt es inde Mey lestleden hiervan bij Blael te hooren zijne relatie.

Op huyden den xxiiij Julij 1568 is voor ons commissarissen gecompareert Henrickgen, weduwe van Cornelis Dendesen, woonende inde Vijgesteech, verclaerende, dat zij jaerlijcx gaff eenen Willem den verwer, woonende bij Drakenbosch, ene somme van vijff carolus guldens horrentien, waervan die hoofdsomme bedragende was hondert derzelve gulden, verschenen Paeschen ende Victoris, ende den termijn Paeschen lestleden verschenen all betaelt te hebben, verclaerende daerenboven, dat zij comparante die voorsz. reathe tallen tijde hoeren eenige teleken reyse met vijftich gulden.

Op huyden den xxiiij Julij 1568 compareerde voor ons

commissarissen Claes Meynertsz., woonende tot IJsselsteyn, ende verclaerde bij zijnen eedt, dat hij comparant in huyre gebruycte zes mergen landts, gelegen int Geyn gemeender met zekere andere hoffstede, toebehorende Fryts van Egmondt (1), sonder die bepalinge van dien te weeten te verclaren, ende dat hij daer jaerlicx voor te pachte gaff xxxj gulden, verschinende Martini ende Petri, ende nochtans inde huyre begrepen was, dat hij die pacht, verschinende Martini, betaelde St. Janamis, ende den pacht Petri, Victoris daernen volgende, ende dat den pacht Petri verschenen, Victoris toekomende betaelen zoude; ende is hem interdictie gedaen van aen nyemandts handen te betaelen dan aen handen vanden rentmeester van exploiten, op peyne van andermael te betaelen. Ende heeft hij comparant ons geleuert zijn huyrcedulle, daervan wij doen maeken hebben copie, omme den rentmeester te leueren.

Alsoe wij vuyt zeker informatie beuonden, dat eenen Balthazar van Weede gedient hadde den heer van Brederode, ende datter zeker twee eruen leggende waeren te Amerongen, deen genaamd Denen Hack ende dander Nyeuwe Amerongen. Soe hebben wij bijden pander Wintershouen dezelue eruen in handen des coninex doen stellen opden xiij Julij 68, ende voer ons doen roepen den bruyckers ende pachters van dyen opten xviij Julij anno voors.

Op huyden den ij Augusti anno acht ende teestich, heeft mr. Pauwels vanden Berch ons commissarissen geleuert zekere stucken, concernerende den heere van Wylp, als inden eersten een manuael ofte een rekenbouck, gescreuen bijde handt van saliger Adriaen van Renesse, in zijnen leuen domdeecken, noch het testament vanden zelnen domdeecken, hem geleuert voor het origineel, noch een constitutie brieff executoriael

(1) Frits van Egmond behoorde tot het verbond der edelen, had zich ongestraft in het Regulieren klooster drie maanden lang opgehouden op kosten van hetzelve enz. Gevlugt zijnde, werd hij bij vonnis van 31 Mei 1568 gebannen. Zie Marcus, bl. 68.

der voors. domdeecken, gepasseert voor Lamzweerde, notaris. noch het origineel testament van saliger Jan van Renes van Wuluen, ritter, in date vijfthien hondert vijf ende dertich, den xj Julij, noch de huwelicxe voorwaerden in papier gescreuen tusschen den tegenwoordigen heere van Wilp ende joffers Margareta van Renes, sijn huysfrouwe, in date xv^{c} acht ende vijftich den xxiij Julij; noch een quitancie in papier, gescreuen, bij heer Gerrit van Renesse in date xv^{c}xxxvij, den xj Decembris; noch een huyrbrieff van tlant, genaempt Beijerlandt, in date xv^{c} acht ende vijftich, den achtsten Januarij in Franchyn gescreuen; noch een andere briefken in Franchyn gescreuen bij heere Gerrit voors., in date den x Decembris anno zeuen ende dartich, den voors. mr. Pauwels, soe hij zeyde geleuert bij Goessen van Arckelens, als solliciteur inden processe voir den houe, hangende tusschen den heere van Wylp ende heer Gerrit voors.; noch een sack aengaende 't voors. proces, daerinne was een request, den eysch ende replicque; noch zekere billetten ende de minute van zekere informatie bij hem genomen, welcke minute de voors. mr. Pauwels onder hem behouden heeft.

Opten v Augusti hebben wij commissarissen, nae wij verstaen hadden duer 't aenbrengen van Heynrick Mys, dat Dirck Snoy vuyt geroupen bij die commissarissen van Hollant, ende daervan wij zekere percelen, zijnde goederen, gelegen in dese landen van Vtrecht, aengeslagen hadden; noch daer en bouen hadde zeker andere perceelen, daervan dat bruyckers waeren, eenen Rutger Jansz. tot Derthuysen, in Portenge, Willem Heynrick ende Heynrick Willemsz., aen St. Mertensdijck, Merten Aelbertsz., Anthoines de Ridder, in Langbroeck, ende Sander van Bommel, tot Vtrecht, hebben wij gecommitteert Jan van Blarel, omme diezelue goederen te stellen in handen skonyncx mit interdictie in behoorlijke forme, ende voorts belast die selue persoonen voor ons te citeren myt haerlieder huyrcedullen ende leste quytancie zij hadden; vuytgesondert Anthoines de Ridder, die bij zijn zwager mr. Pauwels vanden

Borch, raedt, van te vooren aen doen brengen hadden zekere vjc g. hooftsomme, die hij op rente onder zich hadde vanden voors. Dirck Snoy, volgende zeker voorgaende verbalen onder 't capittel vanden aengebrochten goederen gestelt; ende hebben voor ons doen koomen mr. Jan van Lamzweerdt (zoe zijn schoonvader Sander van Bommel, hier vooren genomineert, genouch versuft was) omme van hem te verstaen, wat van tgeen was dat zijn vader schuldich was Dirck Snoy, ofte wat landen hij van hem bruyckte, ende off hij yet wes vuytstaende hadde mytten voors. Dirck Snoy; die ons ter antwoorde gegeuen, dat hij nyet en wiste, dat zijn schoonvader int groot ofte cleyn yet wes vuytstaende hadde mytten voors. Dirck Snoy.

Opten v Augustus hebben wij ontfangen zekere recepisse vanden secretaris de la Torre, van dat Peeter, schout, aen mijn heeren vanden raet van sijn excellencie gelaeten heeft tot Antwerpen acht sacken, te weeten, van Adriaen de Wael, van Henrick Aelbertsz., geuangen op Vredenborch, verweerder contra den procureur generael van desen houe nomine officii eyscher vanden seluen procureur generael tegens Henrick Aelbertsz. voors.; item vanden procureur generael, impetrant jouffrou Elisabet van Dyemen, geuangen op Vredenburch, gedaeghe; item van jouffrou Elisabet van Dyemen, weduwe contra den zeluen procureur generael eyscher; noch de sack roerende die vuytgeroepen persoenen opden xiiij Julij 68, ende van Anna van Broeckhuysen, mitsgaders noch den sack, geintituleert: stucken vanden heer Gerrit van Renesse.

Opten vj Augusti 68 hebben wij commissarissen ontfangen zekere missiue vanden commissaris Sasbout, ons daerinne te kennen geuende de rescriptie aen hem gedaen, nopende het toeslaen vande noble garda vande goederen, die de prince van Oraingc besit in tochte.

Opten vij Augusti 68 hebben wij myt Thijs de boode gesonden aenden procureur generael 's konyncx het mandement jegens den drie edelluyden gedenomineert, mytten explo:cten, te

weeten, van Fredrick Wuyten Engen, Eueraert van Santen ende den heer van Welle (1).

Opten ix Augusti hebben wij ontfangen zekere missiue vande commissarissen van Zuyt Hollant, daerbij sij ons aduerteren, omme breder informatie te nemen vande resterende penningen, die eenen Jelis Storm, wijncoper tot Vtrecht, noch schuldich soude moegen sijn eenen Loeff van Turnhout (2), vuytgeroepen tot Reynoy, van coop van lande, hij Storm, geleden vier ofte vijff jare, van hem gecoft heeft. Dat voirts eenen Rijcout Jacobsz. Bosman (3) geerft zoude zijn van twee ofte drye van sijn sustere ende Philips sijn broeder, daervan hij Rijck eenige erffgenaem es geweest, hebbende zekere schone goederen, onder anderen zeker lants ende renten tot Hagesteyn, als eenen Gerrit Jansz., viscoper, verclaert, dat hij Rijck voors. leggende soude hebben iij mergen lants inden Biesen, int land van Hagesteyn; v(oorts) noch onder Hagesteyn inden Enge een aoker lants, die tusschen die voors. Rijck ende Claes Jeroensz. tUtrecht in questie es.

Dat voirts mr. Pelgrim (4) soude hebben leggen zekere land ende goederen int Wael.

Dat voirts Metgen Hocuenners (5) eenen mergen lants heeft int lant van Hagesteyn, daer Cornelis Jelisz. pachter van es: ende noch twee ofte drie g. siaers opde weduwe ende erffgenamen van Roelof van Tiel, woenende aende graft omtrent de Drie Scabellen.

Verclaerende voors. commissarissen dat de voors. personen van Vyanen fugityff waren vuyt zaken vanden verleden troublen.

(1) Welle van Cats, of Cats van Welle, Evert van Zanten en Beernt Wten Eng behoorden tot het verbond der Edelen. Zie te Water, ook Marcus, bl. 107, 128.

(2) Loef van Turnhout, uit Vianen voortvlugtig zijnde, werd 13 Jan. 1568 gebannen.

(3) Mede voortvlugtig zijnde, op denzelfden datum gebannen.

(4) Te weten mr. Pelgrim van Loon, raadsheer, voortvlugtig uit Vianen, 13 Jan. 1568 gebannen.

(5) Metgen Claes dr. van Hoevenaar, insgelijks gebannen. Zie over al deze personen Marcus, bl. 34.

Opten xij Augusti xv°lxviij hebben wij commissarissen voor ons doen koomen Steuen Lobbe, rentmeester vanden huyse van Beuerweerdt mitten aen cleuen van dien, daer vande prince van Orainge heeft de noble garde vuyt de naem van zijn zoon, begherende van hem te weeten de gelegenheyt vande goederen totten voors. husinge behoorende, stellende die selue in handen des conyncx, ende hem interdicerende eenige betalinge vanden pachten, die geuallen waeren ende noch vallen zouden moegen, te doen tot behoef vanden voors. prince, op peyne van andermael die te betaelen; hem voorts ordonnerende, in handen van ons commissarissen te leueren zijn rekenbouck betreffende den handel vande voors. goederen; die te antwoorde gaff, dat hij zulcx doen soude vanden voirs. daege.

Opten xvij Augusti 1568 hebben wij commissarissen geauctorizeert Heynrick Wyntershoue, pander inden houe van Vtrecht, omme in handen skonyncx te stellen alle alsulcke gerechticheyt, als wijlen den grauen van Egmond gecompeteert heeft aende husinge ende heerlickheyt van Zuylen myt zijnen toebehooren, daeruan alsnoch proces hangende es voorden voors. houe tusschen den voors. graue van Egmond ende den heer van Rennenborch, ende van tgeent voors. es, insinuatie te doen den voors. heer van Rennenborch, mitsgaders den abt van Oostbroeck als erfpachtheer vanden voors. goederen, daervan die in erfpacht gehouden wordden.

Opten xix Augusti 68 is voor ons commissarissen verschenen Aecht Jacob Ghijsz. weduwe, verclaerende, hoe dat zij van Jan van Renes, opde Breestrate, myt zijn consorten bruyckende es omtrent drie mergen lants, leggende buyten Sinte Catarine poort, daer aen een zijde Aertz, ende aen dander zijde Rijneuelt ende Bernt Proeys zoen naest gelegen es. Ende es haer zeker voergaende interdictie van aen nyemants handen te betaelen dan aen den rentmeester vanden exploicten (1) vernyeut. Ende verclaerde zij comparante, dat eenen Elizabeth Franciscus de

(1) Zijnde mr. Jacob van Oproede, advokaat, postulerende in den raad van Utrecht.

Backers weduwe zekere vierdel lants, groot omtrent vier margens, daerbouen Heynrick van Rijneuelt ende beneden Herman de Wet naest gelegen zijn, bruycte vande voors. Renes mytten zijnen.

Ende verclaerde Anthonisz. Jansz., dat hij bruyckt zeker vijf mergen lants, daer Heynrick van Rijneuelt bouen ende beneden Aertzen naestgelegen zijn, ende dat hij jaerlicx gheeft xxiiij g., ende Frans de Backers weduwe sestich g.

Ten dage als bouen is ten huyse van Jan Bol interdictie gedaen van een g. jaerlicx nyet te betalen Gerrit van Nyeuelt, maer aen handen vanden rentmeesters vanden exploicten, ende de weduwe van Jan van Cuyck van xxvij st., viij deits. Es geliecke interdictie gedaen aen haer soen, die zeyde de rente aen handen vanden voors. rentmeester de leste rente betaelt thebben.

Opten xxiiij Augusti 1568 is sauonts omtrent acht vren bynnen Vtrecht gekoomen inde Hulck, de prouoost vanden hartoghe (1), verthoonende last te hebben, omme d'executie te doen ouer genoemde Gerrit van Renes, Adriaen de Wael, Heynrick Aelbertsz. ende jouffrouwe Elizabeth van Dyemen, mytten welcken wij gecommuniceert hebbende, in wat manier men die zelue bequaemelicxste soude moegen doen. Zijn de voors. vier persoonen sanderen daecx geexecuteert opten xxv Augusti, te weten, de drie van henluyden mytten zweerde, ende Heynrick Aelbertsz. mytten vuere leuendich, zoe hij obstinaet bij zijn dwalinge bleeff. Ende zijn huerlieden goederen verclaert geconfisqueert tot behoef vanden conynck, ende hebben wij den rentmeester vanden exploicten verclaert ende geinsinueert, de voors. verclaringe vande voors. confiscatie, omme die goederen voortaen absolutelicke te gebruycken tot behoefte vanden conynck.

Op huyden den 1 Septembris sijn voor ons commissarissen verschenen Walle Henricksz., schout, ende Gerrit Wallenszoon,

(1) Zijnde B. Spelt, drossaart crimineel bijden Raad van Beroerte Zie voorts Bor, *bijv. van authent. stukken*, D. I, bl. 1206.

schepen aldaer, ons commissarissen verclarende, dat al wast zoe dat bij ons commissarissen die vanden gerechte van Schallickwijck interdictie gedaen was, aen nyemant anders handen te betaelen dan aenden rentmeester vanden exploiten zekere vijff g. ende xij st. die die van Schallickwijck jaerlicx betaelt zouden hebben den graue van Culenborch (1), dat zij comparanten nyet en wisten, dat oyt die van Schallickwijck hadden betaelt geliecke laste den graue van Culenborch, dan dat die schout voor reysen ende andere vacatien somtits eenige cleyne collectatien gegost wordden, die nyet en koomen tot prouffite vanden graue, dan tot vordel vanden voors. schout, vuyt zaeke als bouen, ende van dese nyeuwicheyt ende bezwaeringe gheen kennisse en hadden, dat die oyt tot Schallickwijck gevisiteert es geweest.

Ten dage als bouen hebben wij gescreuen aenden raedt van Vrieslant, omme bijden commissarissen van die quartieren aengeslagen te wordden zekere mergentalen veens, leggende inde Vriese veenen, die toebehoort hebben wijlen heer Gerrit van Renes, geexecuteerde, ende noch zekeren anderen veenen, toebehoorende Vincent vanden Houue, oeck aldaer leggende, ende dat voor deen helfte, ende hebben hiervan gecommuniceert mitten rentmeester van Vrieslant (2), ende denselven mede gegeuen onsen missiue aenden voors. raedt gescreuen, myt een memorie cedulle.

Opten iij Septembris 68 hebben wij commissarissen geadueerteert die vande stadt vanden Bosch, Antwerpen ende Gorcum van zekere lijffrenten, die eenen Wilhelm van Nyeuelt op heurl. steden hadden, te weeten, voer een vijftendeel tot Antwerpen van ij^{c} Philips g. ende xxxv st. jaerlicx; tot Gor-

(1) Floris van Pallant, graaf van Culenborch, mede genoeg bekend. Zijn huis, staande te Brussel, en alwaar het eerste *Vive les Gueux* geroepen was, werd mede uit krachte van het vonnis tot den gronde toe vernield. Voorts moest aldaar een steenen naald gesteld worden, »waarop alle delicten, conspiratien en mesusen der hooftgeusen en rebellen tot een eeuwige memorie geschreven ende uitgehouwen souden worden."

(2) Zijnde Baudewijn van Loo, raad en rentmeester generaal van Friesland.

cum xxv g., de Boech van lxxxvj g., x st., spreeckende alle de voors. renten op Gijsbert, Thonis, Steuen, Marickgen ende Willem van Nyeuelt, daervan dat hem Willem een vijfden deel competeert; ende dat alzoe ons de commissarissen ombekent waeren, sij denseluen inhouden van onse missiue den commissarissen soude willen aduerteren; insgelijcx hebben wij geaduerteert die van Bredae van een jaerlixe lijfrente, die heer Gerrit van Renes soude hebben op de stadt van Breda van ij^{c} gulden jaerlicx.

Ten dage als bouen hebben wij commissarissen informatie genoomen nopende de persoon van Aert Barck, nopende dat hij nyet voortvluchtich geweest en zoude zijn geduerende den trouben, noch gelatiteert, daervan wij d'informatie sanderen daecx ouergesonden hebben.

Opten iij ende iiij Septembris 68 hebben wij ons geinformeert volgende zekere ordonnancie van zijnen excellencie jegens Frederic Wuyten Enge, als wij oock opden lesten Augusti eodem anno begonnen hadden, ende es te houe gesonden dinformatie, ende es de minute vande informatie aenden brieuen geattacheert.

Opten iiij Septembris hebben wij ontfangen vanden commissaris van Goylant zekere missiue ende aduertissement vande voortvluchticheyt van eenen mr. Reyer Jaspersz. (1), vuyten dorpe van Hilleuersom, ende dat hij leggende heeft te Cortehoeff zekere vier margen lants, ende een halue ofte daer omtrent, daer naeste gelant zoude zijn de weduwe van sal. mr. Jacob van Buesichem, daer bruycker of zoude zijn eenen Peter Gerritszoon aldaer.

Dat voorts de voors. mr. Reyer leggende zoude hebben tAnkeveen, inden ban van Cortehoef, zekere vijf margen lants, daer naest gelant zouden zijn Lambert Gerritsz. Bijl van Hylleuersom aen die zijde, ende dat aen dandere zijde bruycker zoude zijn Jacob Rijcksz., ende dat dit lant gebruyckt word:

(1) Mr. Reyer Jaspersz, krijgsvolk voor den heer van Brederode geworven, en geld op hand voorgeschoten hebbende, 22 October 1568 gebannen. Zie Marcus, bl. 164.

bij eenen Claes Woutersz., buyrman tot Hilleuersom, die dit land gehuyert zoude hebben dit jaer van lxviij voor xxi g., sonder langer huyre thebben.

Verclaerende voorts die voors. commissaris, dat dit lant voor den helfte gekoomen zoude zijn vanden weeskynderen van Andries Symonsz., ende dat dandere helfte behuwelickt zoude hebben myt zijn huysfrouwe.

Opten vij Septembris 68 heeft Petrus Schou ons recepisse vertoont, dat hij onse brieuen aen die wij aen die van 's Hartogenbosche ende Gorcum gescreuen hadden van zekere lijffrente, daer eenen Willem van Nyeuelt van Aersbergen vijftendeel competeerde, geleuert heeft.

Opten viij Septembris hebben wij antwoorde gescreuen die vanden rade vanden hartoge mit Petrus Schou, dat wij de processen, die zij begheerden thebben, ouer lange ouergesonden hadden.

Opten x Septembris lxviij hebben vanden gerechte die van Breda ons gerescribeert opt gunt wij hem veraduerteert hadde vande lijffrente van h. Gerrit van Renes, dat zij ons versouck voorts den commissarissen slants van Breda, wezende mr. Charles Quarre ende mr. Andries de Cock, aengeuen zouden.

October.

Opten ij October verstaen hebbende, dat eenen Adriaen Willemsz. van Lexmond gevangen lach tot Vianen, ende zekere percelen van landen tot Langeraeck leggende hadden, hebben gescreuen aenden drost tot Vianen, omme te weeten vuyt wat zaeke bij geuangen was, ende off dese zaeke nyet betreffende was den troubles.

Op huden den 8 October hebben wij commissarissen afgedaen alzulcke interdictie, als wij van te voorenstaende gedaen hadde, nopende zekere lijffpanden ofte lijfrenten, staende ten lijue van Engeltge Adam van Dyemens dochter, Jan Tholle weduwe, permitterende den camerair der stadt Vtrecht, die selue te laeten volgen den voors. Engeltgen.

Opten iiij Octobris hebben wij van Steuen de Wit, drost

tot Vianen, voer antwoorde ontfanghen, dat de voors. Adriaen Willemsz., geuangen aldaer, volgende zijn eygen confessie herdoopt was, blieckende bij zijn missiue in date den 3 Octobris; twelck wij opten v derselver maent te kennen gegeuen hebben den raedt provinciael van Vtrecht.

Opten vij Octobris hebben wij commissarissen geadverteert mijn heeren vanden raedt vanden hertoge dAlua dexecutie van Anna van Broeckhuysen, gedaen den xxv Septembris xvclxvij, myt exhibitie vande sententie, ende voorts gescreuen deffractie van Neel Spaens, gevangen op Hazenberch, mit d' informatie vande selue effractie, daervan bij ons genoemen, ende de publicatie daerop gevolcht bijden schout der stadt Vtrecht van aen te brengen deselue fugitiue persoenen.

Hebben noch ten dage als bouen antwoerde gescreuen aen mijn heeren vanden raden voors. shartochs, nopende deffractie van zekere twee persoonen, genaempt Jan Cornelisz. ende Willem van Ghoer, die tandre tijde vuytgebroken zijn, ende daervan wij gesonden hadden tandren tijde zekere informatie, ende daer beneffens certificatie onder de handt van Dirck de Gouda, onder griffier vanden houe van Vtrecht ende notaris, volgende de missiue vanden voors. raedt in date den xviij Septembris ende den j Octobris ontfangen, vande selue effractie, ende voorts copie vande citatie, die wij volgens de beuelen, aldaer ons gedaen, doen doen hebben, nopende de voors. twee ontkoomen persoonen.

Op huyden den xiij Octobris 1568 hebben wij commissarissen die vanden houe van Vtrecht te kennen gegeuen, hoe dat wij last ende commissie hadden vande excellencie vanden hertoghe van Alue, omme ons te informeren vanden ghenen, die hem beghouen hadden inde dienst vanden prince van Orangne ende graeff Lodewijck ende andere, hebbende gehouden contrarie parthie vande majesteit inde leste rebellie, als inde vergaderinge bij Dalem ende Groeningen, ende oock vanden gheenen, die dezelue rebellen favuor ofte assistencie gedragen ofte gedaen hadden, ende dat diegheen, die wij bevynden souden culpabel ende

absent, wij die selue verdachfaerden souden voer sijne excellencie, ofte den gheenen daertoe gecommitteert; ende daer beneffens mede annoteren souden hoire goederen, achteruolgende onze eerste instructie ons gegeuen vanden absenten ende fugitiuen; ende alzoe wij hierop begonnen hadden ons debuoir te doen, tonser kennisse gecomen was, dat die vanden voors. houe briefuen daervan doen proiecteren hadden aenden vier maerschalcken alandts van Vtrecht ende vier schouten vande precipaelste steden, tenderende tot apprehensie ende straffinge vanden ghenen, die sij machtich sijn zouden tapprehenderen, ende indien nyet, den houe terstont daervan te verwittigen ende taduerteren, omme daerinne versien te worden naer behoiren, hebben wij goet geuonden van tgunt voors. es, den houe te aduerteren; ende naer hierop eenige communicatien geuallen zijn, hebben wij commissarissen verclaert onse meyninge te sijn, voirts mit onse voirzeyde commissie voirt te varen, ende dat wij nochtans lijden mochten, dat mijn heeren vanden houe voirts daer inne deden, soe sij bevynden souden oirbaerlick te wesen voir sijne mat. ende twelfaren vanden lande.

Opten ij Junij sijn wij commissarissen gereyst tot Camerick ende hebben aldaer den pastoor ende beiden den schouten gehoort.

Ende noch opden zeluen dach gereyst tot Cockengen, ende aldaer den schout, pastoor ende Jacob Dircksz. gehoort, volgende onse instructie.

Den vierden Junij gehoort den pastoor tot Leersum ende den schoudt van Leersum ende Derthuysen.

Ten seluen daege hebben wij vuyt doen roepen bijden deurwerder shooffs van Vtrecht dese naevolgende personen:

Adriaan Claphout, Jan Willemsz., Jan Jansz., Metseltnoye, Jan van Emden, Cornelis de Weuer, Jan Lambertsz., drapenierder, Roeloff Mathijsz., Gerrit de nastelmaker, Dirck Valck, alias den vuegen Dirck, Engeltgen Tols, Jan de Weuer, Peter van Venloe, Henrick Alertsz. Zas, Henrick Gijsbert b. van Nycnrode zoen (1).

(1) Deze veertien personen werden den 1 September 1568 gebannen,

Hier nae volgen die naeste vrunden ende magen vanden ouerleeden fugitiuen, ten voors. daghe mede vuytgeroepen:

Gerritgen Jacobs dochter, weduwe van Claes Jacobsz., voor haer seluen ende als mombaersche ouer haer ommundige kynderen; mitsgaders Hillichen Jacob in Abrahams Schoote, weduwe respectiue huysfrouwe ende moeder vanden voors. Claes Jacobsz. ouerleden, ende Jacob Jansz. inden Vle, oudevader vande voors. ommundige kynderen.

Agniese, weduwe van Herman Jacobsz., gebooren van Hattum, ouerleeden, mitsgaders d' erffgenamen ende vrunden van den seluen ouerleeden.

Jannichen Dirckx dochter, weduwe wijlen meester Cornelis Cornelisz., organist, voor haer seluen ende mede als mombaersche van haere kynderen, mitsgaders Jasper Cornelisz. tot Zuylen, ende Balthazar Dircksz. tot Leyden, oomen zoe van 's vaders als van moeders zijde vande voors. kynderen.

Heer Jan van Duuenvoorde, domscolaster tUtrecht, ende Berndt van Westerholt, als oomen ende mombaers vande ommundige kynderen van Herman van Westerholt ende sijne huysfrouwe, beyde ouerleden, mitsgaders joffrouwe Hadewich van Renesse, oudemoeder vande selue kynderen.

Ende nopende d' inuentorizatie van heurluyder goederen, heeft ons die deurwerder Vyana gerelateert: dat nopende die personen van Adriaen Claphout, dieselue was een eenloopende geselle, gheen goederen hebbende, ende terstondt nade compste vanden graue van Meghen geweeken te sijn; ende beroerende Jan Willemsz., dat zijn meuble goederen eerst bijden schoudt der stadt Vtrecht geinuentorizeert sijnde beuonden, sijn geweest bij estimatie te comen totter somme van xxij guldens, vijff stuuers, ende naderhandt bijden voors. deurwerder Vyana geinuentorizeert, geestimeert sijn tot lxxxij guldens, xvj st.; als hij van gelijcken ons gerelateert heft, dat die goederen van Jan Janssoen Metseltnoyc beuonden souden zijn bij esti-

als zich niet hebbende konnen verantwoorden wegens hunne vlugt-, afwezigheid of verschuiling. Zie Marcus, bl. 126.

natie te comen tot ix g., xij st.; ende beroerende Jan van Emden, wesende de knecht van Philips inde Kelcke, gevangen op Hasenberch, dat hij aldaer nyet gevonden en hadde dan twee ofte drye naeckte kynderen; ende tot Cornelis die weuer, Jan de weuer ende Henrick Alartsz. myt Roeloff Mathijsz., gheen goederen gevonden te hebben; ende tot Jan Lambertsz. drapenierder verclaert Jacob Thonisz., pander, geinuentorizeert thebben een overheemelde coets, een laken cussen, een bezet een stoel, nyet te pijne weerdt omme te lacten estimeeren; die meuble goederen van Gerrit de nastelmaker relateert die deurwerder Vyana te belopen bij estimatie ter somme van vijff g., xij st.; ende van Direk Valck, alis den vuegen Direk tot zes g., neeghen st.; ende tot Engeltgen Tols nyet gevonden thebben; ende beroerende Peter van Venloe, dat dese Peter van Venloe es de persone, die bijde eerste citatie vuytgeroepen es opden naem van Peter den Zwarten Hoop, ende die estimacie van sijn meuble goederen aldaer gestelt te sijn; ende dat Henrick Gijsbertsoen, dienaer van G. van Nyenrode, es een eenloopende geselle, geen meuble goederen hebbende.

Ende beroerende destimatie vande meuble goederen vande personen, die ouerleeden sijn ende daervan den vrunden geciteert zijn, es waer dat inden eersten Claes Jacobsz. in Abrahams schoot, dat sijn goederen geinuentorizeert ende geestimeert zijn bijde eerste citatie, zoe hij aldaer geroepen es off hij noch leuende lijue geweest hadde; ende zoe wij commissarissen naderhant verstonden, dat hij doot was, hebben daervan doen roepen die naeste vrunden ende maegen, ergo alhyer nopende dinuentorisatie van sijn meuble goederen nihil.

Ende nopende de meuble goederen van wijlen Herman, int wapen van Hattum, sijn dieselue geinuentorizeert bijden deurwerder Vyana, ende gepryseert ter somme van xliij g., vj st., ende es daervan cautie gestelt ende den inuentaris den rentmeester vanden exploiten geleuert.

Ende nopende de meuble goederen van mr. Cornelis Cornelisz., dorganist, es daervan verclaringhe gedaen hier voo-

rens, daervan oock den inuentaris geleuert es den voors. rentmeester.

Ende beroerende Herman van Westerholts goederen, en sijn gheen meublen gevonden, zoo bij alhier nyet residerende en was.

Opten vij Junij hebben wij geantwoordt opde missiue van Sasbout, bewerende meester Valentyn, steensnijder, dat hij alhier vuytgeroepen es ende in onse antwoorde versocht van hem te verstaen, off eenen Huych van Bauchen, parkermentier tot Leyden, vuytgeroepen es, hoe wij verstaen, dat hij alhyer onder den greffier zeecker gelt heeft.

Opten viij Junij hebben wij gescreuen aenden commissaris van Amsterdam, omme thebben de namen vande vuytgeroepen persoenen aldaer, omme te verneemen off zij in dese quartieren gheen goederen en hebben, ende die toeteslaen, die ons opten thyensten Junij gesonden zijn.

Opten ix Junij hebben wij commissarissen gehoort Gerrit Lap, ende zijn noch gegaen opden huyse van Hazenbereh, ende hebben aldaer gerecoleert op haer voorgaende confessien Jacob Cozijnsz. ende Neel Spaens.

Op huyden den x Junij hebben wij commissarissen den schoudt ende gerechte tot Vreeswijck aende Vaert interdictie gedaen, van nyet te staen ouer eenich transport ofte alienatie van zesthyen mergen lants, waervan deen helft toecompt mr. Pelgrim van Loon, ende dander helft mr. Egbert Beefflandt, op pene voors.

Opten xj Junij hebben wij commissarissen ouergesonden zeeckere processen vanden geuangens Jacob Cosijnsz., Neel Spaens, Dirck Weyman, Dirck Dirckz. Noteboom, Hercules de Smecht, Mathijs, geboren van Wiert, Jan van Amerongen, Jan de Ridder, Philips inde Kelcke, Dirck Henricksz., Thonis Jansz., Laurens Janssoen, Jan Corsensz., bij ons geinstitueert bij inuentarissen mit onsen aduyse ende resolutie.

Ende noch danderde citatie vanden gheenen, die wij tanderen tijden hadden doen vuytroepen, ende voorts dvuytroe-

pinge vande erffgenamen ende naeste vrunden vanden gheenen, die ouerleeden waeren ende hem geabuseert hadden, ende noch een ander vuytroepinghe bij ons van nyeus gedaen, ende sijn excellentie geaduerteert van joncker Jan van Renes, ende sijn procedueren ouergesonden, ende voorts van vier edelluyden geaduerteert, die tot Bruessel geweest waeren ten tijde vande presentatie der requeste, ende eensdeels geteyckent.

Opten xiij Junij hebben wij gescreuen aenden graue van Boussu, ten eynde zijne e. gelyeuen soude texpedieren de saecke vande bewaernisse vanden huyse van Langeraeck, daerop den xiiij Junij sijne e. ons antwoorde gescreuen heeft, ende belast, dat wij ons informeren souden, off daer nyemandt anders gecommitteert en was dan Rombout Brandy.

Op huyden den xiiij Junij 1568 compareerden voor ons commissarissen Cornelis de Zwart Mertensz. ende Jan Zoetmont, als procureurs van Adriaen de Wael, ende renuncheerden van voordere productie, saluo dat zij noch sullen moegen produceeren den procureur generael vanden houe van Vtrecht, ende hebben ter seluer tijt mede geexhibeert zeeckere certificatie ende twee missiuen bij eenen Euert Scram, eertijts dienaer vanden voors. Adriaen de Wael, gepasseert ende ouergesonden, bijde welcke hij approbeert alsulcke attestatien, als hij Scram voor die vande stadt Vtrecht, mitsgaders notarys ende getuygen, tanderen tijden gepasseert heeft, verclaerende daer beneffens (alsoe die voors. Scram in soldije binnen Zeelandt onder 't veendel vanden graue van Meghen, als wesende truwant vanden hopman Bernt van Cleeff leggende was, dat hemluyden nyet moegelicken en es geweest, denseluen te doen recoleeren, nyet jegenstaende hij daertoe dickwils versocht was; versoucke daeromme, dat wij die voors. certificatie souden willen houden in forma probante, ende mette voors. approbatien ende missiuen gevoucht te wordden bij 't principaele proces, versouckende voorts copie vande informatien, zoe tsijnder belastinge als ontlastinge bij ons commissarissen genomen, ofte bij refuys vandyen ten minsten editie vande naemen, die

tot des voors. de Waels belastinghe getuycht moegen hebben, mitsgaders copie vandes geuangens personeele responsiuen voor ons commissarissen gedaen.

Gehoort welcke versouck, hebben wij commissarissen verclaert, zoe veel als aengaet die versochte publicatie, soe vande depositien als confessien, dat wij den comparanten 't selue nyet en costen accorderen, dan selue 't selue versouck bijde instructie vanden processe gevoucht werdden, omme bij sijnen excellencie daerop alsulcke regardt genomen te wordden, als nae behooren, accorderende henluyden nyetemin die specificatie vande namen, die inder saecke getuycht hebben, ende hebben hemluyden geprefigeert tijt van zes daegen peremtoorlijck, om bij maniere van reprochen jegens die voors. namen te scrijuen.

Opten xvj Junij sijn wij commissarissen in Eemlandt gereyst ende hebben aldaer gehoort beyde pastooren van Emenes Binnen ende Buytendijck, den secretarys ende beyde de schouten, noch den schoudt ende den borgermeester mit den pastoor tot Bunschoten, den pastoor ter Eem, tot Baern, mitten borgergermeester ende schoudt, ende den pastoor tot Zoest ende schoudt, ende voorts gehoort Dirck Gijsbertsz., op de gelegentheyt vande goederen, die eene Cornelis van Nyenrode aldaer te hebben plach.

Op huyden den xix Junij hebben wij noch gehoort den schoudt ende pastoor tot Willems, den schoudt ende pastoor tot Mijart, den schoudt ende pastoor tot Zeyst, den schoudt ende pastoor tot Doorn, mitten schoudt tot Amerongen vanden domproost.

Den xxiij Junij gehoort den pastoor tot Zeuenhouen ende den schouden van Wythorn, Blocklant ende Culstert.

Opten xxv Junij hebben wij vanden commissarissen van Rijnlant ontfanghen zeecker missiue van dat eenen Frans van Nes (1) noch hebben soude zeecker anderhalf hont lants mit

(1) Frans van Nes had de processie niet willen volgen van het heilige sacrament, en zich aan meer feiten schuldig gemaakt, ten eenwigen dage gebannen. Zie Marcus, bl. 283.

een cleen huysgen, omme tselue tannoteren, dan was tselue all van te vooren ons geaduerteert.

Opten xxvj Junij hebben wij commissarissen gehoort den schoudt van Woudenberch, Cortehoeff, Cothen, Goy, Houten, int Wael, Werchouen, substituyt schoudt op die Vaert ende Schalckwijck, ende den pastoeren tot Werchouen, Odijk, int Wael, Jutphaes, tot Houten, Goy, Vaert ende in Schalckwijck, pastoor ende schoudt.

Alzoe op huyden den xxvj Junij 1568 de maerschalck van Eemlandt ons gerelateert heeft, dat geduerende dese troublen seker rebellicheyt gebeurt soude sijn inden dorpe van Woudenberch, vandat eenyghe hemluyden den voors. maerschalck souden hebben rebellicheyt verthoont inde tweede monsteringhe vanden huysluyden, soe hebben wij commissarissen geordonneert den voors. maerschalck ons pertinentelicken bij gescrifte te stellen die voors. feyten van rebellicheyt, omme daerinne voorts geordonneert te werdden naer behoeren, die ons voor antwoordt gegeuen heeft, sulcx binnen drye daegen te sullen doen.

Ten daege als bouen heeft Jacob de Ridder, onderschoudt der stadt Vtrecht, ons commissarissen aengegeuen, hoe dat hij geapprehendeert hadde eenen Dirck Slaetdoot, wesende een weuer van sijn ambacht, wouende inden Springwech, die inde kercke doende geweest soude sijn, ende dat hij daerop gehoort hadde seekere getuygen, ende onder anderen beuonden denselven gevangen culpabel te sijn vande kerckschenderye bij eene getuyge, ter oorsaecke vande welcke, bij aduijs van sijn meester beuonden hadde, goet denselue tapprehenderen, als hij oeck gedaen heeft, vuyt zaecke hij beducht was, dat deur het vertreck de gevangen hem voortvluchtich soude hebben gemaeckt; ons te kennen geuende, dat die dienaers vanden schoudt int goet zaeten, om 'tselue bewaeren; versouckende wadt hij voorts daerinne doen soude; denwelcken wij voor antwoordt gegeuen hebben, dat wij souden doen inuentoriseren die goederen vanden voors. Dirck, ende versochte te hebben sijn informatie, omme op als voorts gedisponeert te worden naer behooren.

Ende hebben ter seluer tijt beuolen Balthazar die Cruyff naede voors. goederen te sien, ende die tinuentoriseren, die wij verstonden, deur rapport vande voors. officier, seer zober ende cleen te sijn, ende bijden voors. de Cruyff geinuentoriseert sijn opden voors. xxvj Junij, ende den rentmeester geleuert.

Den xxviij Junij hebben wij gehoort den schoudt van Rijswoude, pastoor ende schoudt tot Heusden, pastoor tot Woudenberch, pastoor tot Hermelen, de schoudt van tHoochlandt, den pastoor ende schoudt tot Vrelandt, pastoor ende schoudt tot Nederhorst, pastoor tot Cortehoeff, Jan Thonisz. tot Anckeveen, pastoor tot Nichtevecht ende den schoudt vande Lange ende Ruyge Weyden.

Ten seluen daege hebben wij commissarissen ontfangen antwoordt vanden castelleyn van Woerden, beroerende ons voorgaende versouck van Werneert Claesz. (1), inhoudende in effecte, dat hij supersederen soude mitten voors. gevangen, volgende 't scrijuen vanden commissaris van Rijnlandt; ende hebben daervan mondelinghe tot IJselsteyn gecommuniceert mitten commissaris Sasbout, die ons verclaert warachtich te sijn, dat sulcke interdictie van te supersederen gedaen was, dan nyet te weeten, wadt die lasten vanden genangen waren.

Op huyden den xxix Junij sijn wij commissarissen gereyst tot Amersfoort, ende hebben aldaer gehoort ende geexamineert den borgermeesters ende den pastoor.

Opten lesten Junij zijn wij gereyst tot Wijck, ende hebben aldaer sanderendaechs gehoort den schout ende pastoor.

Ten dage voors. hebben wij commissarissen ons gevonden binnen den dorpe van Schalckwijck, omme aldaer sekere prouisionele hantstellinge ende toeslaginge, die wij tanderen tijden

(1) Wernaer Claesz., voortvlugtig zijnde, wegens het zingen van Nederduitsche Psalmen, en tegen Jan Knoop, priester, gezegd te hebben: »Gij ongelukkige priesters, gij hebt ons lang misleydt, gelijk als 200 of 300 jaar; gij hebt u beurt gehadt, nu sal het tegenwoordig de onse sijn." Hij werd 15 Junij 1569 gebannen. Zie Marcus, bl. 200.

gedaen hadden, nopende 't gerechte van Schalckwijck, eertijts toebehoorende den verleeden graue van Culenborch, off te doen, ende die selue gerechtelijck voorts aen te tasten tot behoeff van co. mat.; achtervolgende 'twelck hebben wij voor ons doen comen den schoudt aldaer, Gerrit Willemsz., Jan Zweersz., Thonis Egbertsz., scepenen, mit huerlieder secretaris.

Mitsgaders Henrick Henricksz. ende Henrick Cornelisz. de Rues, hemelraeden, ende hemluyden geinsinueert de goede gelyefte van sijnen majesteit, die de beuelen hemluyden gedaen obedierende, den eedt gedaen hebben van inden name van zijne mat. elcx respectiuelicken in haerluyder qualiteyt recht ende justicie tadministreren van sijne mats. wegen, daervan wij versocht hebben acte thebben onder heurluyder secretaris hant, die zij beloeft hebben ons daervan te geuen.

Opten vij Julij 1568 zijn wij bijden commissaris Sasbout geaduerteert, dat hij, gecomen sijnde tot IJselsteyn, van ons versocht geaduerteert te wezen aengaende die citatie van eenen Aelbert van Huchtenbroeck, te weeten: off wij denselven hadden doen verdachuaerden, ende indyen nyet, dat wij de lasten van informatie, die wij hadden, hem geuen wilden, volgende welcke versouck wij commissarissen, ouermits de gelegentheyt vander plaetse nyet disterende bouen een mijle van Vtrecht, ons bijden selven gevonden hebben ende onder andere zaecken daervan onderricht ende bewijs gegeuen, ende es die selue Huchtenbroeck aldaer geciteert.

Opten viij Julij zijn wij commissarissen geaduerteert bijden commissarissen van Rijnlant, dat eenen Weymbert Werboutsz. tot Schoonhouen, wyens goederen mede geannoteert waeren tot Willige Langeraeck, sorterende onder den lande van Vtrecht, leggende hadde seecker hoff, daer ten tijde vande troublen inne gepredict was, bijden commendeur.

Opten xv Julij hebben wij op diuersche versoucken bijden voors. commissaris Sasbout aen ons gedaen tot IJselsteyn, opten ix Julij antwoorde gescreuen, ende onder anderen, dat wij nyet en costen reconuereren de informatien, die drost Jacob van

Mijnen genomen hadde inden voorleden troublen vande saecke geuallen tot IJselsteyn, ende denseluen commissaris gesonden 't besceyt, dat wij hadden van Aelbert van Huchtenbroeck.

Opten xj Julij voors. hebben wij commissarissen van zijne excellentie bryeuen ontfangen, dat wij voetstaens souden doen dachuaerden alle dandere absenten ende fugitiuen volgende onse informatie, sonder nyeuwe informatie te nemen, ende stellen in handen vanden rentmeester alle tgeene dat wij van zijnen lasten hadde, ende dat gedaen sijnde, dat een van ons beyden daertoe best connende verstaen, come tot Antwerpen mit alle ende alsulcke informatien, die wij sullen moegen gehouden hebben in steeden ende plaetschen van onsen resort, omme daer te geuen rekeninge van onsen negotiatie ende commissie.

Ten dage als bouen hebben wij noch ontfangen een ander missiue van sijne excellentie, seker mandement van citatie, gedecerneert jegens drye edelluyden in Wals, omme 'tselue getranslateert sijnde ter behoorlicker executie te doen stellen bij eenen deurwerder, ende ons te informeeren van heurluyder naemen ende toenaemen, ende zoo verre wij benonden eenyge van hemluyden te woonen buyten ons resort, aenden commissarissen ofte raedt van dyen hoeck, omme bij hem, dyet behooren sall, die te doen verdachuaerden, dat wij oock, nyet jegenstaende tvoors. mandement innehielt dat die citatie innehout, dat zij souden compareren voor den hertoghe ofte sijne gecommitteerden die tAntwerpen souden sijn (*sic*).

Ende alsoe wij commissarissen omme ter executie te stellen tvoors. mandement benonden seecker swaricheyden, hebben daervan mijn heeren van den raedt van sijnder excellencie geadueerteert op den xiij Julij.

Alsoe wij commissarissen communicerende mitten commissaris Sasbout tot IJselsteyn, onder anderen van hem begeerden te weten, off hij geen commissie en hadde van toe te staen de goederen, daervan die prince van Orangen hadde de garde noble. alsse van IJsselsteyn ende anderen, soe wij inden lande van Vtrecht aende heerlicheyt van Beuerweert, wesende van gelijcke

nature ende qualiteyt, in meeninge waeren tot toeslaginge vande selue te procederen; soe heeft die voors. commissaris ons verclaert daervan thebben last ende commissie, ende naemaels opten xiiij Julij geaduerteert, dat hem daervan zwaricheyt gemoueert werdde, ende die saecke noch nyet soe gedisponeert, dat hij de mat. daervan alsdoen soude behooren in possessie te stellen, ende daervan een expresse boode aende excellentie vanden hertoge gesonden thebben, verwachtende daervan rescriptie, ons belouende daervan taduerteren, ter oorsaecke vande welke wij mitten voors. hantstellinge gesupersedeert hebben.

Opten xij Julij hebben wij commissarissen gehoort den schoudt van Zeuenhouen Henrick van Rauenzway, Cornelis Claesz., waeckmeester, ende Lucas van Berlicum, nopende den fugitiue aldaer.

Opten xij Julij hebben wij ontfangen sekere missiue vanden commissaris Sasbout, op ons versouckende omme informatie te nemen van seeckere diuersche personen, te weten, de bastaert van Culenborch (1), le seigneur de Hunnipele, Dirck van Haeften, ende eenen van Hertevelde ende ander, gespecificeert in zeecker mandement bijden procureur generael jegens denselven geimpetreert, te weeten, of sij int Sticht ofte Gelderlant hen onderhielden.

Ten dage voors. hebben wij commissarissen genomen seecker instructie op seeckere mandement van citatie, gedecerneert bij dexcellentie vanden hertoge aen ons gesonden, omme ter executie te stellen, ende gehoort dese naevolgende getuygen:

Cornelis Janszoon van Berck, oudt omtrent xlviij jaeren. Seydt bij sijnen eedt waerachtich te sijn, dat hij huyden acht daeghen gevangen es geweest bij sekere knechten, leggende op Vlft inden lande vanden Berch; ende dat onder die selue

(1) Melchior van Culenborch, Gerritz. Joost van Brandenburch, heer van Hunneppel, Dirk van Haeften en Steven van Hertvelt, edellieden, werden 30 September 1568 gebannen, als behoord hebbende tot het verbond der edelen. Zie Marcus, bl. 128.

was een, genaempt Dirck van Hasselt, wesende die lieutenant van Eueraert van Zanten. Seydt verstaen thebben, dat die voors. Eueraert van Zanten es een hopman onder de Geusen, ende dat sijn huysfrouwe wonachtich es tot Elten, behoorende onder de vrouwe van Elten, daer die hertoge van Cleeff beschermer heer off es; ende dat hem, die spreeckt, geseyt wordde, dat Eueraerdt voors. ten tijde als bouen was bynnen den Berch, ende was onderteyckent: Cornelis van Berck.

Joncker Joost van Hertevelt, oudt omtrent xlviij jaeren. seydt well te kennen eenen Eerstienne van Hartevelt, wonachtich inden lande van Cleeff omtrent Calcar bij thuys te Hunnippele, ende verstaen tehebben, dat deselue nu ter tijt soude sijn een hopman onder den knechten vande Geusen, soo hij gehoort heeft. Seydt aengaende den heere van Welle, hem kenlicken te sijn, dat deselue inder tijt es drost tot Gennip inden lande van Cleeff, ende gehoort thebben ouer lange jaeren, dat hij sijn goederen, leggende in Gelderlant, getransporteert heeft sijn dochter ofte dochters man, wesende vanden geslacht van Flodorp, sonder hem anderssints te weeten te designeren, ende dat 't voors. huys te Well gelegen es int Oeuer Vierdeel van Gelre tusschen Venloe ende Gennip, ende was ondertęekent:

Joost van Herteuelt.

Alsoe wij vuyt zeekere informatie beuonden, dat eenen Balthazar van Wees gedient hadde den heere van Brederode, ende datter zeeker twee eruen leggende waeren tot Amerongen, dien genoempt den Haeck ende dander Nyeuwe Amerongen, soe hebben wij bijden pander Wyntershouen deselue eruen in handen des conincx doen stellen opden xiij Julij voors., ende voor ons doen roepen den bruyckers ende pachters van dyen opden xviij Julij anno voors.

Opten xiiij Julij 68 zijn bij ons commissarissen vuyt doen roepen ende verdachuaert voor den hertoge van Alva te compareren dese naebescreuen personen:

Jacob van Amerongen, zoen van Jan van Amerongen, geuangen op Hazenberch, Cornelis Lieuen des boedens soen,

Jelis, Spaensschen knecht geweest sijnde, Steuen Peysman, Ernst Cornelisz., scheymaker, Jacob van Bemmel, Gerrit van Bemmel, de weduwe van Jelis Jansz. van Honthorst, wijncoper tUtrecht, Claes Jacobsz. in de Drye Vryesen, als getrout hebbende Aeltgen, dochter vanden voors. Jelis Jansz., ende voorts zijn anderen naeste vrunden ende maegen, omme de voors. Jelis Janszoen te comen excuseren van zijn voorvluchticheyt ende latiseringhe, Cornelis Willemz., de weuer, endeFeune (1).

Cockengen. Jasper Jansz., Dirck Franckensz. Quatale, Gijsgen van Nyevelt, tromslager, Aert Dircksz. Scheyn in Portengen, Gerrit Jansz., broeder van Laurents Jansz., Poel Cornelisz., Cornelis Dircksz. Beste Kyndt.

Camerick. Oth Gerritsz., Gerrit Gerritsz., Willem Dircksz., Gosen Janssen den Bundel, Jan de Guyt.

Westbroeck. Dyrck Petersz., tapper, Lucas Gerritsz.

Achtyenhouen. Arys Dircksz.

Vaert ofte Vreeswijck. Hessel Thijsz., Henrick Jansz., alias Heyntgen Knap, Lambert Erstensz.

Brueckelen. Henrick Claesz.

Vlueten. Cornelis Cock.

Zeyst. Gerrit Elyasz., snijder.

Schalckewijck. Hans Onversaecht.

Leersum. Jan Herbertsz. de moelenaerssoen, Jan Woutersz., tapper.

Bunschoten. Thonis Euertsz., Cornelis Petersz.

Woudenberch, Henrick Mertensz. van Wolffwijnckel.

Cortehoeff. Willem Jacobssoen.

Montfoort. Cornelis Roelen, Jasper Roelen, Jongebloet, wesende een sackedrager, Willem Thomassoen, schuytevoerder.

Amersfoort. Cornelis van Dompselaer; Gijsbert van Dompselaerszoen, Cornelis Lubbertsz., alias mijn joncker op Bloemendael, Gerrit Clouwer, Wouter Aeltsz. vande Nykercke, Jan Henricksz. den ouden Heynssoen.

(1) Deze acht personen, voortvlugtig zijnde, werden den 10 Februarij 1570 gebannen. Marcus, bl. 225.

Wijck. Steuen Versteech, Herman van Bijlaer, Herman van Deuenter, Jan Fransz., Adriaen Gerrit de wulleweuers soen, Henrick de weuer, Jan van Cothen.

Rhenen. Cornelis Euertsz., sijn leste residentie gehadt hebbende op Veenendael (1).

Ende aengaende de inuentorisatie van dezer persoonen meubelen, voor soo veel betreffende es de persoonen, die vuyten stadt Vtrecht fugityff sijn, heeft die deurwerder Vyana ons gerelateert, dat nae nerstige informatie vande goederen van Jacob van Amerongen, Cornelis Lieuen die boodens soen ende Ernst Cornelisz., scheymaker, dat hij aldaer nyet gevonden en heeft.

Ende aengaende Jelis Jansz., wijntapper, verclaert hij deurwerder geen meublen goederen gevonden te hebben ter woonstede daer hij lest heeft geresideert, soe aldaer nu woende sijn oudste dochter, die aldaer inne gehijlicht was, die hem verclaert heeft geen goederen aldaer te sijn haer vader toebehoorende, soe hoir vader hem terstont naeden troublen myt sijn huysfrouwe buyten der stadt Vtrecht tot Asperen mitter woen begeven hadde, ende sijn meublen aldaer getransporteert, ende dat hij haer te huwelicke gegeuen hadde deselue huyssinghe.

Ende nopende d'inuentorisatie van Gerrit van Bemmels goederen, es inuentaris bijden voors. Vyana gemaeckt. ende beloept xxx g., xviij st., ende es den inuentaris daervan geleuert den rentmeester vanden exploicten.

Als van gelijcke gedaen es nopende die meublen goederen van Jacob van Bemmel, dan relateert de voors. deurwerder, dat die moeder vande huysfrouwe vanden voors. Jacob verclaerde, dat alle die geinuentoriseerde meublen goederen haer ende nyet den voors. Jacob toequamen, als zij seyde te sullen kunnen doceren, ende es nyetemin d'inuentaris daervan geleuert den rentmeester vanden exploicten.

Nopende Steuen Peysman es den inuentaris gemaeckt bijden

(1) Al deze personen, gevlugt zijnde, werden 11 Februarij 1570 gebannen. Zie de redenen daarvan bij Marcus, bl. 226 vlg.

deurwerder Vyana, ende es de estimatie belopende vande meublen goederen tot drye gulden, ende es den inuentaris daervan geleuert den reatmeester vanden exploicten.

Ende heeft ons verclaert Marcelis Adriaensz., pander, dat hij nopende de personen van Jasper Jansz., Dyrck Francken Quatale; Gijsgen van Nyeuelt, tromslager; Aert Dicksz. Scheyn, in Portengen, Gerrit Jansz., broeder van Laurens Jansz., Poel Cornelisz., Cornelis Dircksz. Beste Kindt, ende Cornelis Cock, tot Vlueten, dat hij gheen goederen gevonden en heeft de voors. personen toecomende, uytgesondert Dyrck Quatale, daervan hij toegeslagen heeft ende in handen sconyncx gestelt zeeckere seuen hondert gulden, die onder hadde op rente eenen Wouter Symonsz., in Gerverscop, ende noch seecker lijffrenthe, die sijn broeder Henrick Franckensz. hem Dyrck geeft, daervan inden staet deductie gedaen es.

Heeft voorts Dyrck Cuyck, pander, ons commissarissen gerelateert, dat hij vande persoonen, die hij verdachuaert hadde vuyt het quartier van Camerick, gheen goederen hadde weeten te becomen, te weeten: van Oth ende Gerrit Gerritsz., gebroeders, Willem Dircksz. Gosen, Jansz. den Bundel ende Jan de Guyt.

Ende nopende de persone van Dyrck Petersz., tapper in Westbroeck, heeft ons Jan van Nyen, pander, gerelateert daeruan inuentaris gemaeckt thebben, die den rentmeester vanden exploicten geleuert es. Als van gelijcken den rentmeester inuentaris geleuert es vande goederen van Arys Dircksz. inden Achtyenhouen, verclaerende van dandere persoonen bij hem Nyen verdachueert, als nacmentlicke Lucas Gerritsz., inde Westbroeck; Henrick Claesz., tot Brueckelen; ende Willem Jacobsz., tot Cortehoeff, gheen goederen gevonden te hebben, zoe die selue eenloopende gesellen waeren.

Ende nopende de drye personen, die haer leste residentie gehadt hebben opde Vaert, nacmentlicken Hessel Thijsz., Henrick Jansz., alias Heyngen Knap, Laurens Eerstensz., ende eenen Hans Onversaecht, tot Schalckwijck, verdachuaert

bijden pander Balthazar die Cruyff, verclaert deselue, dat hij aldaer geen goederen en heeft weten te becomen.

Ende aengaende de personen van Thonis Euertsz. ende Cor-Petersz., tot Bunschoten, verdachuaert bij Herbert van Haeften, verclaert de pander gevraecht te hebben die vanden gerechte aldaer nae de gesteltenisse van heurluyder goederen, ende verstaen dat zij geen goederen en hadden.

Als de voors. pander van gelijcke relateert mede gedaen thebben vande geciteerde personen inder stadt Amersfoort vuytgeroepen, ende dat deerste twee Cornelis ende Gijsbert van Dompselaer eenloopende gesellen sijn, ende dander, naementlicken Cornelis Lubbertsz., Gerrit Clouwen, Wouter Aelbertsz. ende Jan Henricksz., den ouden Heynszoon geen goederen en hebben.

Ende aengaende die geciteerde personen tot Montfoort, naementlicken Cornelis Roelen, Jasper Roelen, Jongebloet ende Willem Thomasz., schuytevoerder, heeft ons de maerschalck 's lants van Montfoort, door wyens informatie wij commissarissen die selue hebben doen vuytroepen, verclaert die arme gesellen te sijn, nyet hebbende, als van gelijcken die pander Dyrck van Cuyck gerelateert heeft.

Ende nopende die personen, die tot Wijck verdachuaert sijn bij Balthazar de Cruyff, pander, es waer, dat die goederen vande sommyge van dyen geinuentorizeert sijn bij den officier aldaer vanden achtsten Januarij lxviij, ende dinuentarissen daervan geleuert den rentmeester vanden exploicten, als naementlick van Steuen Versteeck, Jan van Cothen, Herman van Deuenter ende Henrick die weuer.

Dat Herman van Bijlaer een eenlopende geselle es, gheen meublen goederen hebbende, ende sijn immeublen goederen sijn inden staet vanden rentmeester gestelt.

Dat voorts Adriaen Gerrit de wulleweuers soon ende Jan Fransz. geen goederen en hadden.

Ende nopende Cornelis Euertsz. geciteert tot Rhenen bij Henrick van Wintershouen, en sijn gheen goederen beuonden.

Opden xvj Julij hebben wij bryeuen ontfangen vanden voors.

commissaris Sasbout, van seeckere aduertencie, die hij ons doet van eenyge goederen tot Jutphaes ende Emenes, toebehorende eenen Aelbert van Huchtenbroeck, die hij doen citeren hadde tot IJselsteyn; dan hadden die selue all toegeslaegen, versouckende voorts, dat wij hem souden willen scrijuen van tgundt dat tot Culenborch gedaen was jegens eenen Bouwen Adriaensz., ende waer dat eenen Augustijn van Deuenter, hopman vanden heere van Brederode, sijn woonplaetsche gehadt heeft.

Ten dage als bouen hebben wij commissarissen den voors. Sasbout geantwoort op seker sijn voorgaende versouck van Dirck van Haeften, Steuen van Hertevelt, ende voorts geaduerteert, dat Aert van Duuenvoorde leggende hadde tot Anckeveen een seecker schoone bruyckweer, daer eene Frederick Symonsz. off Hermansz. bruycker off was, ende dat Willem van Nyeuelt (1) leggende hadde eenen grooten bruyckweer onder het bailluscap van Woerden, daer pachter off was die weduwe van Claes Petersz. mit haer kynderen; ende dat voorts Aelbert van Huchtenbroeck hadde leggende in Jaersvelt seecker landen gemeen mit sijn suster, daervan bruycker off weesen soude die schoudt tot Zeuenhouen, wesende de zwager van eenen Adriaen Willemsz.; ende voorts hem Sasbout gescreuen, dat wij informatie hadden, dat Augustijn van Deuenter sijn leste residentie gehadt heeft jegens Deuenter ouer inden landen van Gelre.

Den xvij Julij 1568 compareerde voor ons commissarissen Wouters Symonsz. in Gerverscop, ende heeft verclaert bij eede, dat hij seuen hondert guldens hadde van eenen Dyrck Francken Quatale, ende dat hij daer voor jaerlicx te renthe gaff xxxv guldens, de penninck twyntich gereekent, ende de voors. rente vuyt sijn eyghen lant, gelegen in Gerverscop, gevestigt es; seydt betaelt thebben op dese renthe voorden voors. Dyrck

(1) Willem van Nyevelt van Aertsbergen, drost van Kuilenburg, behoorende tot het getal der Verbondene Edelen, was oorzaak geweest van het breeken der Beelden te Utrecht, Kuilenburg, Vianen en Asperen; voortvlugtig zijnde, werd hij 8 Oct. 1568 gebannen. Zie te Water, *Verbond der Edelen*. Ook Marcus, bl. 148.

inde herberge in Gerverscop tot Cornelis Jansz., Reyer Ghijsen, sijn voocht, ende Loeff Petersz., schoudt van Naelwijck, omtrent thyen ofte elff gulden van verteerde costen ende Jacob van Geneuchte, te Cockengen, een pont groot, ende denseluen Dyrck tot drye reysen toe, telcke reyse twee ofte drye dalers, ende de reste van dyen betaelt thebben den voors. Dyrck, ende es hem interdictie gedaen.

Ten tijde als bouen compareerde Jan Gerritsz., in Tull ende 't Wael, zeggende te gebruycken een halue hoeue lants, leggende in tgerechte vande Vaert, daervoor hij jaerlicx geeft acht pont groot, ende es toebehoerende mr. Pelgrim van Loon, daer bouen die heeren van Oude Munster ende beneden Thonis van Nyevelt gelant. Seydt gheen huyre thebben; seydt nyet schuldich te sijne, zoe hij die pachten betaelt heeft eensdeels tot Hagesteyn aen sijnen brouwer Meus Gerritsz., ende aen sijns zelffs handen leggende tot Culenborch; ende es hem interdictie gedaen van aen nyemants anders handen te betaelen dan aenden rentmeesters handen vanden exploicten, op peene van andermael te betaelen.

Op huyden den xviij Julij 1568 compareerde voor ons commissarissen Reyer Meusz., wonende ten Nyeuwe Amerongen, oudt omtrent xxij jaeren, seggende bij sijnen eedt, dat Oloff van Wees hem, die spreeckt, verhuert heeft sekere bouwinge, gelegen ten Nyeuwen Amerongen, voor de somme uan xxv g. aen gelde, ende voor toepacht een hamel ofte twee gulden daervoor, ende dat hij desen pacht nu geeft sijn huysfrouwe, wesende wedue, wonende binnen Bueren, die hij gehoort heeft, dat daeraen gelijftocht es. Seydt nyet te weeten, dat Baltes, des voors. Oloffs zoen, eenich deel daeraen heeft, ende gehoort thebben, dat sijn vader hem onterft soude hebben, ende wel gehoort te hebben, dat de voors. Baltes mede bijden Brederoetschen hoop geweest es. Seydt den pacht Martini ende Petri lestleeden gevallen betaelt te hebben.

Thonis Jansz., wonende in Nyeuwe Amerongen, oudt omtrent xl jaeren, bij eede gehoort, vt supra proxime, seydt dat

hij, die spreeckt, gebruyckt vande weduwe van Oloff van Wees, wonende tot Bueren, seeckere xv off xvj mergen enge lants, tot Nyeuwe Amerongen gelegen, ende gheeft jaerlicx ... Seydt well gehoort thebben, dat Baltes des voors. wedue zoen geloopen heeft mitten Brederoetschen hoop, ende nyet te weeten off de zoen eenich paert ofte deel daeraen heeft.

Ende es beyde de voors. getuygen bij ons commissarissen interdictie gedaen.

Op huyden den xx Julij zijn wij bijden commissaris Sasbout geaduerteert van seecker perceelen van landen, die tot Camerick leggende soude hebben Adriaen van Zweeten, noch eenen Jan Paets Cornelisz. van Santhorst.

Opten xxj Julij hebben wij duer ordonnantie van sijne excellentie ontfangen zekere missiue opde voorgaende difficulteyten, bij ons geallegeert in onse voorgaende missiue in date den xiij Julij, van wadt wij souden doen, soe verre daer gheen puye en es ter plaetse van huer woonstede herwertsouer opde puye vande naeste plaetsche van heur residentie buyten dese landen.

Opten xxix Julij hebben wij commissarissen, ten versoucke van Fredrick Vuyten Enge, gehoort zeeckere getuyghe van sijn presentie ende residentie, ende voorts opden ij Augusti daervan aen mijne heeren vanden raede van zijne excellentie gescreuen.

Opten xvij Augusti es den heere van Montfoort interdictie gedaen van nyet te betaelen een renthe van xxv guldens jaerlicx, die hij ende Cornelis Claesz. Schinckel, schoudt van Achtienhouen, geuen eenen Jan Berntsz. fugityff ende gecondemneerde; ende noch gelijcke interdictie gedaen denselven heer van Montfoort van een renthe van drye pont groot, die hij ende eenen Jasper Jan Claesz. tot Linschoten den voorser. Jan Berntz geuen; noch van een renthe van vijftich guldens jaerlicx, die hij geeft Jan van Dyest.

Is mede ten daeghe voors. interdictie gedaen Frans Both, cameraer der stadt Vtrecht, van nyet te betaelen die ponden

ende lijffrenten, die meester Egbert Beeffiant (1) heeft opde stadt Vtrecht, van die nyet te betaelen dan aen handen vanden rentmeester vande confiscatie.

Opten xix Augusti 68 zijn voor ons commissarissen gecompareert die navolgende persoonen, te weten: Annachen die naester, wonende in Floer die scheymakers huysinge, staende inde Zaelstraete, verclarende, dat zij comparante woont in de een helfte vande voors. huysinghe, soe die in tween gedeylt es, ende dat zij voor haer helfte geeft neeghen gulden; ende es die selue volgende seecker voorgaende interdictie benolen aen nyemants anders handen die jaerlicxe huyre te betaelen, dan aenden rentmeester vanden exploicten, zoe wij die selue huysinge in handen des conyncx gestelt te hebben. Verclaerde voorts zij comparante, dat dander helfte bewoont plach te wordden bij Cornelis Claesz., dan dat die nu leech staet.

Compareerde noch Wouter Aelbertsz. inde Rosbel inde Gortsteghe, verclarende dat hij comparant jaerlicx te renthe gheeft Jelis Spaens twee gulden, daervan die hooftsomme bedragende es xxxii gulden, ende dat de voorscreuen renthe verschijnt Victoris ende Paesschen, ende es denselven gelijcke interdictie gedaen als boven.

Noch es gecompareert Adriaen Jansz., mesmaker inde Gortsteghe inden Witten Valck, verclaerende dat hij van Gerrit Fransz. gebruyckende es zeecker huysinghe inde voors. Gortstege, daer den Witten Valck vuythangt, ende dat hij jaerlicx gheeft te huyre op gewoonlicke huyrdaegen negen guldens, ende es hem gelijcke interdictie gedaen als boven.

Compareerde noch Bernt die speldemaker, verclarende, hoe hij comparant van Gerrit Fransz. in huyre heeft een huysinge, staende inde Vroetsteghe, daer hij jaerlicx voor betaelt twee pont groot op gewoonlicke pachthuyre van Johannis ende Korsmisse, ende es hem gelijcke interdictie gedaen.

Sijn mede gecompareert Mathijs van Voordt ende Adriaen

(1) Mr. Egbert van Bevelandt, drost van Ameyde, 12 Januarij 1568 gebannen. Zie Marcus, bl. 30.

van Rhenen, verclarende, hoe dat hij Mathijs voors. in verleeden tijden op renthe genomen hadde die somme van vijff ende 't zeuentich guldens, ende dat hij daervoor tot lijue van Joost Gerritsz. ende een van zijn suster geuen soude vijff ofte vijftalue gulden jaerlicx, ende dat daervoor borge was Adriaen van Rhenen, verclaerende voorts, dat hij die voors. renthe offgecocht hadde vandes voorscreuen Joost Gerritsz. zoon, ten tijde bij den bruydegom was, ende dat daervan rusten soude zeecker contract onder Jan van Rheede. Seydt, dat nyet jegenstaende die voors. affcopinge de voors. Joos. Gerritsz., zoe deselue renthe ter quader trouwen getransporteert heeft tot behoeff van Gerrit Fransz., ende dat ter cause van dyen noch hangt proces tusschen hem comparant ende Gerrit Joostensz. voors.

Gehoort welcke verclaringhe, hebben wij in handen vanden conynck gestelt alle alsulcke actie als vuyten naem van Gerrit Fransz. de mat. vanden coninck soude moegen competeren.

Es mede gecompareert die huysfrou van mr. Cornelis d'organist, bekennende, dat haer man binnen sijn leuen ontfangen hadde van Jacob Cosijnsz. .... die hij wederomme geleuert heeft heer Gerrit van Renesse, daervan sij seyde, dat blijcken soude bij sijn eygen handt.

Henrick Mijs heeft verclaert warachtich te sijn, dat Adriaen de Wael heeft leggende int ouereyndt van Jutphaes eenen thyent, die hij te leen houdt vanden huyse van Brederode, groot thyen houen ouer danderde hoeue, ende dat hiervan soude weeten te spreken eenen Pauwels, olyeslager inde Werdt, die denselnen ouerlanghe jaeren gebruyckt heeft.

Op huyden den xx Augusti lxviij, des naemiddachs omtrent drye vre, hebben wij commissarissen ontfanghen zeecker missiue van sijne excellencie in date den xv Augusti anno vt supra, vuyt Antwerpen gescreuen door ordonnantie van sijne excellencie, myt een zeecker ingelachte billet vande namen van zekere gevangens ende geexecuteerde personen, omme heurluyder goederen toe te doen slaen ende voorts te procederen

nae tinhouden vande voors. missiue; ende noch een ander missiue in date den xvij Augusti anno eodem, inhoudende, hoe dat sijne excellencie volgende ons aduys scrijft aenden schoudt der stadt Vtrecht, omme te doen executeren mitter doot heer Gerrit van Renes, Hendrick Aelbertsz., Adriaen de Wael ende joffrouwe Elysabeth van Dyemen, ende zeyndt tot dyen effect hem die sacken mitten stucken daertoe dienende, ende dat, alsoe sijne excellencie es begherende, dat die voors. executie sij gedaen mytten eersten dattet moegelick sall sijn omme te doen ons geordonneert werdt, dat wij hebben te houden de handt aenden schout van Vtrecht, dat die justicie sij volcomen ende dexecutie gedaen alst behoort, ende dat wij daervan sijne excellencie terstondt souden aduerteren.

Bij welcke voors. missiue wij beuyndende zeecker andere missiue, addresserende aenden voors. schoudt, hebben wij terstont bij ons ontboden den voors. schoudt, hem hantreyckende die voorscreuen missiue, ende de voors. zacken verthonende ende onse last verclarende, die, nae hij eerst zwaricheyt maeckte vande voors. executie te doen, zoe veel alst ruert die personen van heer Gerrit van Renesse ende Adriaen de Wael, vuyt saecke deen sijns huysfrouwen oem was ende dander bloetverwant vande selue, es ten laesten genouchsaem geresolueert sijnde vande voors. executie te doen, ofte doen doen bij sijnen substituyt vuyt redenen voors., van ons gescheyden, seggende te sullen aduyseren die bequaemste middelen omme dexecutie te voltrecken naer behooren; ende alsoe hij schoudt sanderen daechs bij ons comende myt sijnen substituyt, omme vande voors. preparatien t'aduiseren, well genouchsaem voorde noen van aduyse was tot tgundt voors. es te procederen, es nochtans des naemiddaechs bij ons weder gecomen myt sijnen voors. substituyt, zeggende die saecke gecommuniceert te hebben mitten secretaris vander stadt, ende nu van aduyse te sijn, van als sijn excellencie in alle diligentie te aduerteren: daerop wij hem ter antwoorde gegeuen hebben naer voorgaende openinge vande sacken ende lecturen vande aduisen, dat wij

hem onse commissie ende beueelen geopent hadden ende gheen last van eenich vertreck te moegen accorderen en hadden, ende daerom lijden mochten, dat hij procedeerde, zoo hij verstondt.

Opten xxix Augusti hebben wij commissarissen ontfanghen seecker antwoorde bij missiue vanden griffier vanden leenhoue van Vyanen, daerbij hij ons scrijft, dat hij ons vande thyende, die Adriaen de Wael te leen houdende es vanden huyse van Vyanen, nyet en soude weeten eenighe pertinente verclaringhe te doen, datmen daerommo sulcx soude moegen vernemen vanden greffier vanden leenhoue van Vyanen, die sulcx vuyten naem vande executoers van joffrouwe van Ruytenberch verbeuen heeft; ende daerop gescreuen aenden greffier mr. Jan Baeck, omme ons daervan onderrichtinge te willen doen.

Op huyden den lesten Augusti 1568 compareerde weduwe Jan de Ridders huysfrouwe, verclaerende dat haer man ende zij comparante anders gheen onruerende goederen en hebben dan een huysinghe, staende opden hoeck vande Brantsteeghe, daervan sij deen helfte gecoft hebben vanden Reguliers, ende dander helfte van Sinte Bartholomeus Gasthuys; ende dat zij die helfte van Sinte Bartholomeus gasthuys gecoft hebben voor hondert Philippus guldens ofte hondert Rijders, ende dat daer noch opstaen drye gulden jaerlicx, den penninck achtyen, ende een Hoorntgens gulden outeygen, die tconuent vande Reguliers daervuyt heeft, vande welcken sijluyden dandere helfte gecoft hebben omme hondert tzestich guldens, die sij noch schuldich zijn, zoe die op zeeckere termijnen gecocht es, te weeten: vijftich guldens te betaelen Sint Jans, dander vijftich gulden Korsmisse daernaer, ende die reste Sint Jansmisse daernae, ofte mochte die leste penningen op renthen houden, de penninck achtyen.

Verclaerende voorts sij comparante, dat zijluyden noch hebben een seecker huysgen, staende in Sinte Geerte steege, daer eenen Willem de schuytemaker inne woont, ende jaerlicx acht guldens geeft te huyre, ende dat daer noch xxxj g. opte be-

taelen staen, daervan den Augustijn te Buerkercke jaerlicx ontfanc twee guldens ende noch zes stuuers, die Sinte Geertruyden kercke daervuyt heeft jaerlicx; verclaerende dat alzoe sy mit hoer dochter hondert guldens ten huwelicken gegeuen hadden, ende haer dochter man eenen deurslach was, ende sijn goet om den hals gebrocht hadde; dat zijluyden, omme daerinne te versien, tvoors. huysgen gecoft hebben voor haer dochter, die daer noch off ontfangt die jaerlicxe huyre, ende dat, hoe well dopdrachte op haer comparante ende hoer man staet, dat die nochtans es tot behoeff van haer dochter vuyt oorsaecke als bouen, dat haer man die penninghen nyet ontfangen en soude vuyt vreese van dilapidatie.

Op huyden den eersten Septcmber hebben wij ontfangen den inuentarys van Henrick Aelbertsz., weuer, geexecuteerde, bijden substituyt vanden procureur generael gemaeckt, daervan wij den procureur generael dickwils vermaent hadden als bouen geseyt es, ende es ..... (*niet verder vervolgd*).

Op huyden den xxix Octobris 1560 hebben wij commissarissen tregister vande leenen vanden huyse van Beuerweerdt wederom geleuert in handen van Steuen Loby, rentmeester ende stadthouder vanden zeluen huyse ende heerlicheyt van Beuerweerdt, omme bij hem als in zijnen staedt gecontinueert bewaert te worden, naer ouder gewoente.

Hiermede eindigt het handschrift, waarin nog gebonden zijn negen vellen onbeschreven wit papier. Op den 20 dier onbeschrevene bladzijden staat nog aangeteekend: „Onder den houe geleuert bij mr. Johan van Lent, raedt."

BIJLAGE I.

CRIMINELE SENTENTIEN, 1568—1570.

Jan Thoniszoen, geboren tUtrecht, geexecuteert metter coorde.

Alsoe Jan Thonisz., gebooren tUtrecht, geuangen op Vredenborch, voorden houe van Utrecht buyten pijnen ende banden van ijsere bekent heeft, dat hij duer quaden raedt hem inden voorleden jaer begheuen heeft als lansknecht in dienste vanden heere van Brederode tot Vianen, ende dat hij metten anderen knechten aldaer liggende, ouer de Lecke met vliegende vendelen viantsche wijs getrocken is duer 't lant van Vtrecht naer Amstelredam; ende dit all contrarie die placaten van zijne mat., zulex verboden hebbende op peyne vande galge. Soe eyst dat tvoors. hoff, doende recht vten name ende van wege zijn co. mat., den voorn. Jan Thonisz. gecondempneert heeft, ende condempneert hem bij desen gestraft ende geexecuteert te worden metter coorde, anderen ten exemple, verclarende alle zijne goederen geconfisqueert tot behouff vande coninclijke majesteit. Actum den 8 May, 1568.

Euert Petersz., zackedrager, geexecuteert metter coorde.

Alsoe Euert Petersz., backer ende sackedrager tUtrecht, voorden houe van Vtrecht buyten peyne ende banden van ijsere bekent heeft, dat hij in Augusto anno lxvj, ten dage ende tijde alsmen die beelden ende altaren ten Minrebroeders

brekende was, mede aldaer ter plaetse geweest is, ende dat hij, ter instigatie van Dierck Cather, die altaren mede heeft helpen breecken, ontfangende te dien eynde vanden voorn. Dierck Cather seuen stuuers, dwelcke es een feyt, dat nyet en behoort ongestraft te zijne. Soe eyst dat tvoors. hoff doende recht enz. den voorgenoemden Euert Petersz. gecondempneert heeft, geexecuteert te werden metter coorde, verclarende alle zijne goeden geconfisqueert tot behouff van zijne mat. Actum ut supra.

Jasper Aertssoen, gebooren van Montfoort, geexecuteert metter coorde.

Alsoo Jaspar Aertsz., gebooren tot Montford, voorden houe van Vtrecht buyten pijne ende banden van ijsere bekent heeft, dat hij geduerende de voorleden troublen binnen die stede van Vianen gedient heeft den heere van Brederode, ende dit contrarie die placaten van co. mat. zulex verboden hebbende op peyne vande galge. Soe eyst dat tvoors. hoff doende recht enz. den voorn. Jasper gecondempneert heeft ende condempneert hem bij desen geexecuteert te werden metter coorde anderen ten exemple; verclarende alle zijne gueden geconfisqueert tot profijte van zijne mat. Actum tUtrecht, den vijftienden Januarij xv^{c} negen ende tzestich.

Willem Corneliszoen, van Montfoort, geexecuteert metter coorde.

Alsoe Willem Cornelisz., gebooren van Montfoort, voorden houe van Utrecht buyten pijne ende banden van ijsere bekent heeft, dat hij in dese voerleden troublen contrarie die placaten van co. mat. gedient heeft als haechschut den heere van Brederode, soe eyst dat tvoors. hoff doende recht ens. den voorn. Willem gecondempneert heeft ende condempneert hem bij desen geexecuteert te werden metter coorde anderen ten exemple, verclarende alle zijne goederen verbuert tot prouffite van zijn mat. Actum ut supra.

Cornelis van Royen geexecuteert metter coorde.

Gesien bijden houe van Vtrecht tproces crimineel tusschen den procureur generael, eysscher ter eenre, ende Cornelis van Royen, burger tUtrecht, geuangen op Vredenburch, verweerder ter andere zijde; bij welcken processe den houe gebleken is, zoo bij informatie als eygen confessie vanden verweerder, dat hij, nyettegenstaende diuersche placaten van co. mat. ende bijsonder den placate vanden derden Septembris xv^{c}lxvj alhier tUtrecht openbaerlic gepubliceert, opten ix derzeluer maent, hem daernaer begeuen heeft in dienste vanden heere van Brederode binnen Vianen, ende daerinne gecontinueert den tijt van zes weken, al contrarie de voors. placaten zulcx verbiedende op peyne vander galghe; dat oic hij verweerder bekent de nyeuwe predicatien gehoort te hebben; tvoors. hoff, doende recht enz. heeft gecondemneert ende condempneert bij desen, den voorn. Cornelis van Royen geexecuteert te werden metter coorde, verclarende alle zijne goeden geconfisqueert tot profijte mat. Actum tUtrecht, den xxiij Marti.

Die procureur generael, aenclager, contra Corneli sHerbertsz. geexecuteerde metter coorde.

Gesien bijden houe van Vtrecht tproces tusschen den procureur generael, aenlegger ter eenre, ende Cornelis Herbertsz., borger tUtrecht, geuangen, verweerer ter andere zijden, bijden welcken den houe gebleken es, zoo vter informatien als eygen confessie vanden verweerder, dat hij hem begeuen heeft in dienste des heeren van Brederoede, binnen Vianen, daerinne gebleuen tot omtrent Kersmisse, anno xv^{c}lxvj, al nyet jegenstaende diuersche co. mat. placaten, ende bijzonder het placaet vanden iij Septembris anno xv^{c}lxvj, alhier tUtrecht gepubliceert den ix derzeluer maent, zulcx verbiedende op peyne vande galge; dat oic hij verweerder bekent heeft de nyeuwe predicatien gefrequenteert te hebben; tvoors. hoff doende recht enz., heeft gecondempneert ende condempneert bij desen den voorn.

Cornelis Herbertsz., verweerder, geexecuteert te werden metter coorde, volgende de voors. placaten, verclarende alle zijn goeden geconfisqueert tot profijte van zijne co. mat. Actum ut supra.

Lenart Kerstenssoen, herdoopte, geexecuteerde metten viere.

Alsoe Lenaert Kerstenz., geboren tot Venloo, geuangen opden huse van Vredenborch, voorden houe van Vtrecht buyten pijne ende banden van ijzere bekent, dat hij hem in verscheyden conuenticulen vanden Mennonisten ofte Wederdopers geuonden, ende vanden zeluen hem laten wederdoopen, ende mede sijne huysvrouw tot gelijcke misval gebrocht heeft, ende hij alsnoch es persisterende bij zijne vertwifelde quade dwalinge, waerdoer hij notoirlic vervallen is inde placaten van co. mat. Soe est dat tvoors. hoff, doende recht enz. den voorn. lenaers gecondempneert heeft ende condempneert hem bij desen geexecuteert te werden metten viere, verclarende alle zijne goeden geconfisqueert tot profijte van zijne mat. Actum tUtrecht den eersten Julij 1569.

Trijntgen, Jan Pannebackers dochter, huysfrouwe van Lenart Kerstenssoen, geexecuteert metten watere.

Alsoe Trijntgen, Jan Pannebackers dochter, huysvrouwe van Lenart Kerstensz., geuangen opde huyse van Vredenborch, voorden houe van Vtrecht buyten alle pijne ende banden van ijsere bekent heeft, bij auonde ende ontijden inde conuenticken vande Wederdoopers, ende haer mede heeft laten wederdoopen. Soe cyst dat tvoors. hoff doende recht enz. de voorn. Trijntgen gecondempneert heeft gedrenet te werden metten watere, verclarende alle huere goeden geconfisqueert tot profijte van co. mat. Actum tUtrecht den 1 Julij 1569.

Jacob Heymanssoen Tollinex, van Bunschoten, geexecuteert metten zweerde.

Gesien tproces crimineel tusschen den procureur generael,

cysscher der eenre, ende Jacob Heymansz. Tollyncx, van Bunschoten, verweerder ter andere zijden; gesien oic onder andere documenten ende bewijsen, deyghen confessie vanden voorn. verweerder, bijde welcke hij bekent in diversche heymelicke conventiclen ende predicatien van Wederdoopers geweest te zijne, tvoors. hoff doende recht enz., verclaert den voorn. Jacob Heymansz. verualleu te zijn inde placaten van zijne mat., gemaect opt stuck vande conuenticlen ende Herdopers, ende dien volgende condempneert denzeluen geexecuteert te werden metten zweerde, verclarende alle zijne goeden geconfisqueert tot profite van zijne mat. Actum 5 Julij 1569.

Goosen Heymanssoen Tollincx, van Bunschoten, geexecuteert metten zweerde.

Gesien tproces crimineel tusschen den procureur generael cysscher ter eenre, ende Gosen Heymansz., van Bunschoten, verweerder ter andere zijden; gesien oick onder andere documenten ende bewijsen, deyghen confessie vanden voorn. verweerder, daerbij hij bekent in diuersche heymelicke conuenticlen ende predicatien van Wederdoopers geweest te zijne; tvoors. hoff doende recht enz., verclaert den voorn. Goesen Heymansz. in co. mat. placaten, gemaect opt stuck vande conuenticlen ende Herdoopers, verualleu te zijn, ende dien volgende condemneert denzeluen verweerder geexecuteert te werden metten zweerde, verclarende alle zijne goeden geconfisqueert tot profite van zijne mat, Actum 5 Julij 1569.

Jasper Janssoen, van Cockengen, gehangen.

Alsoe Jasper Jansz., wonende tot Cockengen, voorden houe van Vtrecht buyten pijne ende banden van ijsere bekent heeft, dat hij ten tijden die Guesen ende rebellen laghen binnen Vianen, hem mede begeuen heeft ten dienste des heeren van Brederoede, onder den hopman Culenborch, ende dat hij metten zeluen rebellen deur dese lande van Vtrecht getrocken es naer Amsterdam ende Muyden, ende daernaer binnen desen

lande van Vtrecht, weeder geconuerseert ende opden huysman gegaen heeft. Soe yest dat tvoors. hoff, doende recht enz., den voors. Jasper Jansz. gecondempneert heeft, geexecuteert te werden metter coorde, verclarende alle zijne goederen geconfisqueert tot profijte van zijne mat. Actum tUtrecht den xvj Julij 1569.

Pauwels Gerritszoen, geboren tUtrecht, geexecuteert metter coorde.

Alsse Pauwels Gerritsz., geboren tUtrecht, voorden houe van Vtrecht buyten pijne ende banden van ijsere bekent heeft, dat hij inden voorleden troublen hem in dienste begeuen heeft, eerst onder den graue van Culenburch, ende daernaer binnen Vianen onder den capiteyn Mennync, commende metten zeluen ende andere rebellen ouer die Lecke, inden lande van Vtrecht, spolierende die huysluyden van hoer geweer, dewelcke zijn feyten van quaden exemple, contrarie de placaten van zijne mat. Soe eyst, dat tvoors. hoff, den voorn. Pauwels gecondempneert heeft ende condempneert hem bij desen geexecuteert te werden metter coorde, verclarende alle zijne goeden geconfisqueert tot profijte vande co. mat. Actum 25 Februarij 1570.

Jan Janssoen, alias Jan de Guyt, van Camerick, gehangen.

Alsoe Jan Jansz., alias Jan de Guyt, geboren van Vtrecht, voorden houe van Vtrecht buyten alle pijne ende banden van ijsere bekent heeft, inden voorleden troublen eerst als lansknecht ende daernaer als tromslager binnen Vianen gedient te hebben, contrarie de placaten van co. mat. zulcx verbiedende op peyne vande galge, ende confiscatie van goeden. Soe eyst dat tvoors. hoff, doende recht enz. den voorn. Jan Jansz. gecondempneert heeft ende condempneert bij desen geexecuteert te werden metter coorde, verclarende alle zijne goeden geconfisqueert tot behoeff van zijne mat. Actum tUtrecht, den xx Aprilis 1570.

Die procureur generaell, cysscher, ende Geerloff Gerritsz. Hemelinck, hereticque, gerecht.

Gesien tproces crimineel tusschen den procureur generael, cysscher ter eenre, ende Geerloff Gerritsz., van Bunschoten, verweerder ter andere zijden, bij welcke processe gebleken es den verweerder inden jaere xv^{c}lxvj binnen Bunschoten op eenen nacht geweest te hebben in een conuenticle, daerbij eenen wederdooper gepredickt is geweest, ende dat contrarie diuersche placaten aen zijne mat.; dat hier en bouen de voors. gevangen co. mats. geuangenisse gevioleert ende hem vuyten huyse van Vredenborch heeft laten vallen. Soe eyst dat tvoors. hoff, doende recht enz., verclaert den voorn. verweerder verualien te zijn inde peynen vande voorn. placaten; condempneert hem dienvolgende geexecuteert te werden metten zweerde, verclarende alle zijne goeden geconfisqueert tot profite van zijne mat. Actum xx Aprilis 1570.

Cornelis Janrsoen Lichtvoet, van IJsselsteyn, geexecuteert metter coorde.

Alsoo Cornelis Jansz. Lichtvoet, gebooren van IJsselsteyn, in cleynachticheyt van zeeckere sententie bijden hertoge van Alva, stadthoudere ende capitaine generael van co. mat. Nederlanden gegeuen, bijde welcke hij vuyt zaecke vanden verleden troublen ten euwigen daegen gebannen is geweest, vuyt alle zijne mats.-landen, opde galghe hem veroordeelt heeft wederomme te conuerseren binnen der stede van Rhenen, alwaer hij geapprehendeert is geweest. Soe eist dat tvoors. hoff executerende de voors. sententie, verclaert heeft ende verclaert bij desen, dat de voorn. Cornelis Jansz. geexecuteert zal werden metter coorde, anderen ten exemple. Actum tUtrecht, den lesten Julij 1570.

Graiie voor Ghijsbert Dierexzoen van Sonnevelt, vuyt crachte van het pardoen generael.

tHoff prouinciael van Vtrecht, gesien hebbende de requeste

van Gijsbert van Sonnevelt, mitsgaders die besegelde attestatie van broeder Elias Boextel, licentiaet inder Godtheyt, prior vander ordre vande Predicaren tUtrecht, gesubdelegeert vanden eerweerdichsten heere die eertsbisschop van Vtrecht, gedepecheert voorden voornoemden Gijsbert van Sonnevelt, geuangben, ter cause vande voorleden troublen, ende daerop gehoort den procureur generael vanden zeluen houe, heeft verclaert ende verclaert bij deesen, dat dezelue Gijsbert genieten zal, zoo wel het pardoen generael ende gratie van onsen alderheylichsten vadere den paus, als bij co. mat. onsen alregenadichsten heere gegeuen ende gepubliceert binnen der stadt, steden ende landen van Vtrecht, opden xxx Julij voorleden, ende dienvolgende ontslegen werden van zijne jegenwoordige gevangenisse; wel verstaende nochtans, dat de voornoemde geuangen (zoo verre zijne goet nyet geannoteert ende in co. mats. handen gestelt en zijn) vooral gehouden zal zijn te betaelen den rentmesster vanden exploicten ende confiscatien, mitsgaders den cipier ende anderen, des noot zijnde, alle costen ende oncosten, geuallen ter cause ende geduerende zijnder gevangenisse voorscreuen; ende indien zijne voors. goeden zijn geannoteert ende in 's rentmeesters handen, sal hij daervan houden zoe vele als de voors. costen ende oncosten mogen beloopen, als bouen; wel verstaende oeck dat die voornoemde geuangen binnen behoerlycken tijde den houe zal volcommelijck bewijsen zijne resterende penitentie voldaen te hebben opde peyne daertoe staende. Actum tUtrecht, den xj Septembris 1570.

BIJLAGE II.

Extracten uit het Buurspraalboek der stad Utrecht.

Anno nae Christus geboirte ons Heren xv^{c}lxvj den xxix^{en} Decembr.

Mijn heeren die stadthouder, schout, burgermeesteren ende scepenen der stadt van Vtrecht doen te wetene van co. mats.

wegen onse alregenedichsten heren. Alsoe nyettegenstaende die goede vermaninge vanden pastoren, die zij doende zijn in huer sermoenen, noch clachten vallen vande grote onsedicheyt, die de kynderen groot ende cleyn, oick verscheyden personen op huer jaeren gecommen wesende, dagelicx doen onder den dienst Gods, alamen sermoenen, missen, vesperen ende louen doet jnder heyliger kercken; ende omme soe veel moegelicken js tselue te remedieren, soe gebieden mijn heren voors. eenen yegelicken, out ende jong, van wat state ofte qualite zij zijn, dat se hem seluen ende horen kynderen alsoe schicken ende regieren, datse voirtan onder die getijden, als men sermoenen, missen, vesper ofte loff doet, geen wanderinge, lopinge, roepinge, vechtinge, steenwerpinge ofte diergelijcke en doen inder heyliger kercken. Oick dat nyemants met enige croeywagens en cruyen ofte enige sacken ende hoenderen en dragen duer der kerken voirs. Oick dat elcx vande kynderen geen keersgens, lampgens ofte diergelijcke hebben ofte gebruycken, maer dat een yegelicken sedelick, manierlick ende devotelick js onder die getijden voirs. Ende oick mede dat elcx zijn kynderen sedelick bij hem hout sitten, opt verbueren die mans personen ende jonge gesellen, bouen die thien jaren out wesende, van twaelff stuuers; ende die kynderen, onder die thien jaren out wesende, van zess stuuers, tot behouff diese bekuert, welcke bruecken men hemluyden off douders vanden kynderen metter daet offhalen ende vuytpanden zal. Ende jn oppositie nymants ontfangen te worden, voiral dat die opposant yerst die bruecke opgeleyt sal hebben.

Des Saterdaechs den xxvij^en^ Aprilis lxvj.

Voorts soe laten zijn heren voirs. weten, datmen duer tscrijuen ende beuelen vande hoicheyt vande hertoginne van Parma ende Plaisance, regente ende gouuernante, onse genedichste vrouw, van wegen co. mat. onse alregenedichste heren gedaen, als morgen processe generael houden zall, omme God almachtich oitmoedich te bidden, dat zijnder Godlicker goedertierenheyt belieue ouer zijn volck bermhertich ende genadich te we-

sen, ende die catholijcxe religie inf enicheyt ende warachticheyt des gelooffs te bewaeren ende augmenteren, ende die selue van alle beroerte ende diuisie te behueden ende bevryen, opdat wij mit een oprechte affectie, begeerte ende deuotie ons eendrachtlick tot zijnen heyligen dienst moegen vuegen ende employeren. Gebieden daeromme, dat eenen yegelicken die voirg. processie deuotelicke naevolgen ende voor noch beaijden en gaen, opt verboeren van enen k. gulden, tot behouff diese bekuert.

Des Saterdaechs den xviij^en^ jn Meye.

Mijn heren die stadthouder, schout, burgermeesteren ende scepenen der stadt van Vtrecht doen te wetene van co. mats. wegen, onse alregenedichsten heren, datmen als morgen processie generael houden zall, mittit eerweerdighe heylige sacrament, omme God almachtich an te bidden, dat hij duer zijn goedertierenheyt in zijn heylige kercke, teristen gelone will bewaren, vrede ende eendrachticheyt verlenen, den princen der christenheyt ende zijn gelouich volck vanden vreden Turch beschermen ende bewaeren wille. Ende men sal als morgen noch inde Domkercke te zess uren prediken. Gebieden enz. *als voren.*

Mijn heren die stadthouder, schout, burgermeesteren ende scepenen der stadt van Vtrecht doen te wetene van co. mats. wegen, onse alregenedichsten heren, dattet belieft heeft die hoicheyt vande hertoginne van Parma ende van Plaisance, regente ende gouuernante, onse genadichste vrouwe, bij besloten missiue in date den ix dach van deser maant Julij te scrijuen aen schout, burgermeesters ende regierders der stadt van Vtrecht, ende daerbij te verwittigen, dat hare hoicheyt onderricht zijn, dat verscheyden valsche leraers ende verleyders des volcx jegenwoirdich in vele ende verscheyden plaitsen, oirten ende quartieren van herwertzouere verspreyt wesende, om des te beter ende te lichtelicker tsimpel volck te bedriegen ende te verleyden, valschelick ende tegens die wairheyt dernen seggen ende prediken, dat huere prekingen ende vergaderingen

Item wairt saecke, dat bouen tvoirger gebot, namails tot eniger tijt enige vreemde bedelaers binnen deser stadt bevonden worden, soe zullen die selue van stonden aen bijde schouten dienaers angetast ende buten deser stadt geleyt worden, ende alsdan denseluen aduerteren, jndien zij wederomme binnen commen, dat mense alsdan vanden stadthuyse off voirts ter poorten toe vuytgeselen, leyden ende brengen zullen.

Item soe zullen die wachters vande poirten alle gedeckte scepen ende wagens alleer zij binnen dese stadt comen ende vaeren, laten ontdecken, ende voirts besien ende visiteren die vracht, die zij geladen hebben.

Item dat geen vreemde ende onbekende luyden gewairschuwet zijnde vande poirtiers ofte wachters en sellen mogen sitten noch blijuen staen callende ofte luysterende tusschen der poirten ende der hameyde van dese stadt, opt verboeren van haer ouerste cleet, tot behouff vande wachters der poirten.

Item soe en sal nyemants mit zijn wagen tusschen der poirten ende der hameyde still mogen houden, dan stracks daermede duer te varen, opt verboeren als voren.

Ende insgelijcx en sal nyemants mit zijn scepen ofte schuyten still mogen blijuen leggen aende hecken van dese stadts poirten, opt verboren als voren.

Item soe en sal nyemants inde poirten ende opter wachten gestelt zijnde, hem moegen tot droncken drincken geuen, meer dan zijn dorst ende nature eysschende js. Ende iemants bevonden worden droncken te wesen, sal daervan arbitralick gecorrigeert werden nae gelegentheyt der saicken.

Item soe sullen alle weerden ende weerdinnen, mitsgaders alle ingesetenen deser stadt van Vtrecht, nyemants vuytgesondert, geestelick noch weerlick, van wat state ofte qualite zij zijn, gehouden wesen des auonts, nae die waicklocke geluyt heeft, te brengen op deser stadts raythuyse den genen, die daertoe gedeputeert zullen worden, die namen ende toenamen vanden genen, die bij hem zijn commen logeren, mitsgaders die plaitse, daer zij woenachtich zijn; ende dit in goede leesbaer

alles nae vermoegen den jnhouden ende teneur vande voirs. missiue ende den last ende beueel ons daerbij gedaen.

Des Saterdaechs den iij^en^ Augusty 1566.

Mijn heren die stadthouder, schout, burgermeesteren ende scepenen der stadt van Vtrecht doen te wetene van co. mats. wegen, onser alregenedichsten heren, dat die rayt deser stadt dese naebescreuen ordonnantie gemaickt heeft, omme te vermijden ende resisteren alle oproerten, die bij enige seditieusen in deser stadt Vtrecht ofte daeromtrent opgestelt souden mogen worden.

Jnden eersten, omme goede toesicht te dragen ende bewaringe te hebben van deser stadt poirten, bolwercken, toornen ende mueren, zoo selmen vanden burgeren ende jnwoenders deser stadt in behoirlicke getale, nae gelegentheyt des tijts, daertoe stellen ende bijden waeckbieder doen laden telcker reyse, omme goede toesicht te hebben, wie dat in ofte vuyt deser stadt poirten voirs. zellen willen comen ofte gaen. Gebieden daeromme enen yegelicken die daertoe geladen zal worden, dat zij mit een goet geweer comen ter plaitsen, diemen huer gestelt ende doen weten heeft, sonder des te mogen laten ofte huer wachte voirde behoirlicke tijt te mogen scheyden, opt verboeren vande genen die in gebreke ofte versumenesse beuonden worde van drie kar. gulden, tot behouff vande co. mat. deser stadt, ende anbrengen elcx een derdendeel, ende daerenbouen tot arbitrale correctie.

Item soe en salmen geen vagebonden ofte vreemde bedelaers jn deser stadt laten comen, ende alle vuytheemschen, die binnen dese stadt, soewel te lande als te water, zellen willen comen, die selue zullen huer namen ende toenamen, ende van waer zij geboren ofte woenachtich zijn, die wachters ende toesieners van dese stadt, des versocht zijnde, verclaren, mitsgaders die plaitse, daer zij zullen gaen logeren. Ende die voirser. wachters zellen gehouden zijn, die vuytheemschen, tgene voirs. is te vragen. Ende soe wie vanden vuytheemschen jn weygeringe waeren goede bescheyden antwoirde te geuen, die en salmen in dese stadt nyet laten comen.

Item wairt saecke, dat bouen tvoirger gebot, namails tot eniger tijt enige vreemde bedelaers binnen deser stadt bevonden worden, soe zullen die selue van stonden aen bijde schouten dienaers angetast ende buten deser stadt geleyt worden, ende alsdan denseluen aduerteren, jndien zij wederomme binnen commen, dat mense alsdan vanden stadthuyse off voirts ter poorten toe vuytgeselen, leyden ende brengen zullen.

Item soe zullen die wachters vande poirten alle gedeckte scepen ende wagens alleer zij binnen dese stadt comen ende vaeren, laten ontdecken, ende voirts besien ende visiteren die vracht, die zij geladen hebben.

Item dat geen vreemde ende onbekende luyden gewairschuwet zijnde vande poirtiers ofte wachters en sellen mogen sitten noch blijuen staen callende ofte luysterende tusschen der poirten ende der hameyde van dese stadt, opt verboeren van haer ouerste cleet, tot behouff vande wachters der poirten.

Item soe en sal nyemants mit zijn wagen tusschen der poirten ende der hameyde still mogen houden, dan stracks daermede duer te varen, opt verboeren als voren.

Ende insgelijcx en sal nyemants mit zijn scepen ofte schuyten still mogen blijuen leggen aende hecken van dese stadts poirten, opt verboren als voren.

Item soe en sal nyemants inde poirten ende opter wachten gestelt zijnde, hem moegen tot droncken drincken geuen, meer dan zijn dorst ende nature eysschende js. Ende iemants bevonden worden droncken te wesen, sal daervan arbitralick gecorrigeert werden nae gelegentheyt der saicken.

Item soe sullen alle weerden ende weerdinnen, mitsgaders alle ingesetenen deser stadt van Vtrecht, nyemants vuytgesondert, geestelick noch weerlick, van wat state ofte qualite zij zijn, gehouden wesen des auonts, nae die waicklocke geluyt heeft, te brengen op deser stadts raythuyse den genen, die daertoe gedeputeert zullen worden, die namen ende toenamen vanden genen, die bij hem zijn commen logeren, mitsgaders die plaitse, daer zij woenachtich zijn; ende dit in goede leesbaer

gescrifte, opt verboren die in gebreke beuonden worde, telcken reyse van thien kar. gulden tot behouff als voeren.

Item alzoe mede ouerdragen js, datmen alle nacht voirtan weder anheffen sal die buerwaecke, ende insgelijex bij dage in deser stadt poirten die dachwachte, waer jnne dat elx jn eygen persoon, ofte een ander, van sulcker qualite als hij zeluer js, waicken zal, van welcke waecke, angesien desen periculosen tijt, sonder nochtans te trecken in consequentie, nyemants geexcuseert zal zijn, geestlicke noch weerlicke, edele noch onedele, van wat qualite, staet ofte conditie hij zij, oick die vanden hogen rade van Vtrecht wesende, ouer die achthien ende beneden die tzestich jaren out. Gebieden daeromme eenen yegelicken als voren, die de wete gedaen sal worden omme te waicken, dat se alsdan te waicke gaen ende ten eynde toe vuyt blijuen ende goede wachte houden, opt verboeren die in gebreke off weygeringe beuonden worde, van drie kar. gulden, tot behouff als voren.

Item alzoe geordonneert zijn binnen dese stadt seker loopplaetsen, soe zullen die gebuerten in tijden van noot met hueren schouten gehouden zijn te vergaderen ende te gaen bij hoeren weckmeesters op haer geassigneerde loopplaetse, na vermogen die speciale odonnantie daervan geordonneert, die welke voir deser stadthuyse vuytgehangen sel worden, diemen mede onuerbrekelijk onderhouden will hebben.

Item in tijden van rumoer ende vergaderingen, soe zullen alle vreemden ende buytenluyden gehouden wesen te blijuen in huer herberghe ofte huyse, daer zij gelogeert zijn, op pene, indien zij opder strate geuonden worden, angetast ende arbitralick gecorrigeert te werden, waervan die weerden ende weerdinnen geordonneert wert, huer gasten zulex tallen tijde te aduerteren.

Item soe werden alle jnheemsche bedelaers ende gaende slapers geordonneert, datse nyet en sullen mogen gaen ende hem laten vynden opter straten, nae dat die waickclock geluyt zal zijn, ende van die selue tijt off tottet offblasen ofte off-

luyden toe des morgens alsmen die poirten openen zall, in huer huyse ende logyse blijuen, opt verbueren van angetast ende arbitralick gecorrigeert te werden.

Item jn tijden van opruerte ende vergaderingen bij nachte, soe zal enen yegelick een licht ofte lantoerne voir zijn duere bernende vuythangen, ende bernende houden ter tijt toe, dat den dach volcommelick angecommen is.

Item soe en sal nyemants mogen commen met lange geweer ende roeren opter straten, naede tijt die waicke opder strate js, vuytgesondert die opte waecke gaen.

Item soe en sal nyemants jn tijden van vergaderinge, int bewaren vande poirten, noch int waicken, zoe wel bij dage als bij anonde ende nachte, enige vechterye mogen doen ofte annemen, opt verbueren die schuldich ende gebreckelick benonden werde, van lijfflicken gestraft te worden nae gelegentheyt der saicke.

Item jn tijde van brandt zel elcx gehouden zijn jnt zijne hem te reguleren, nae inhouden deser ordonnantie, wel verstaende, dat ter plaitse daer die brant gevallen is, nyemant ter brande te hulpe comen sullen, dan die wecke ende gebueren daer die brant js, ende dairtoe die biddende oirden, die gewoenlick zijn ten brande te gaen, ende jnsgelijcx die tynmeesters mitte sackedragers ende gezworen houtscilden vuyt Bouen ofte Beneden Eynde, dair die brant als voren gevallen is.

Ende alle andere wecken ende gebueren zellen blijuen in goede ordonnantie op hier loopplaetse oft in huer gebuerte, sonder daer vuyt te mogen gaen, buten consent ende weten van huer weckmeysters. Ende soemen hierjnne bruekich ende wederhorich beuonden worde, zal daer off arbitralick gecorrigeert worden.

Des Dynsdages den xxvij^en^ Augusti 1566.

Men laet weten van wegen schout, burgermeesteren, scepenen ende raedt deser stadt Vtrecht, dat die drie staten slants van Vtrecht jegenswoordich wesende, bij advijs ende goetduncken, zoe vande capiteyn op Vredenborch, die heere

van Wayrenborch, als vandie vanden rade prouinciael alhier, bij prouisie ende op behagen, zoe wel vande hoicheyt vande hertoginne van Parma ende Plasence, gubernante, als vande exc. vanden prince van Ouraingien etc., als stadthouder generael ouer der stadt, steden ende lande van Vtrecht ter eenre, ende Jacob Cosijnsz. ende Dirck Cather, zoe voor hem seluen ende als vervangende ende hem sterckmakende voir alle dandere huer consorten, seeckere verdrach ende minlick accoord gemaickt js, berocrende, soe well toffbreken vande kercken, sacramentshuysen, outaren, beelden etc., als die diensten Goods ten beyden zijden voirtan te doen jnder forme ende manieren, hier na jn seecker articulen verclaert ende begrepen.

Inden yersten is ouercommen, dat angaende tgene alrede in sekere kercken alhier bynnen ende buyten Vtrecht offgebroken js door beuele vanden voirs. Jacob Cosijnsz., Dirck Cater ende andere hore consorten, dat nyemant ten beyden zijden hem en sell mogen vervoirderen van nv voortan deen den anderen ter cause van dien mettet gene dairan cleeft, enichsins te misseggen ofte misdoen in enigerwijs, met woorden ofte met wercken, op peyne van arbitrale correctie van die vanden gerechte van Vtrecht.

Item alzoe dvoirs. Cosijnsz. ende Cater voir hem seluen ende hem sterckmakends als bouen, te vreden zijn geweest ende noch zijn van nv voirtan geen sacramentshuysen, outaren, beelden ofte enige andere ornamenten, nyet offgebroicken zijnde, off te breecken ofte doen offbreecken binnen off buyten Vtrecht, soe is diesangaende ouercommen, dat nyemant van hem luyden ofte hare consorten jegenswoordich ende toecomende, van nu voortan hem en sel mogen vervorderen int cleyn ofte int groot jegens tzelue huer consent yet te attenteren, te doen, ofte doen doen, op peyne van lijffstraffinge.

Item angaende tversouck van wegen des voirs. Jacob Cosijnsz. ende Dirck Cather, inder qualite als bouen anden dryen staten voirs. gedaen, van een kerck alhier binnen Vtrecht hemluyden te openen ende te suueren, js ouercommen, datmen

hem accorderen zal, alsmen hemluyden mitsdesen accordeert, die kercke van Sint Jacob alhier volgende hoer eygen versouck, omme aldaer te doen hoerluyder predicatien ende diensten, met conditien: indien dezelue kercke hemluyden nyet groot genoch bevonden en worden te wesen, datmen in sulcke gevalle hemluyden noch een ander kercke sell openen, ten eynde als bouen; welverstaende, datmen in alle andere kercken, cloosteren ende goodshuysen alhier, soe binnen als buyten Vtrecht, vuytgenomen die Buyrkercke, mitsgaders die kercke vande Predicaren ende Minrebroeders, die gesloten zellen blijuen, zell prediken ende Goods dienst doen, zoet tot noch toe geobseruert is geweest. Des soe sellen aldaer nyet mogen prediken die vanden oirden vanden Predikers ende Minrebroeders, noch in hore kercke, noch in andere kercken.

Is mede ouercomen, dat dvoirs. Jacob Cosijnss., Dirck Cather met hore consorten, die voirs. kercke van Sint Jacobs zelffs bequaem maken zellen tot hoeren gelieften, sonder nochtans die organen, daer noch wesende, te mogen offbreecken off doen offbreecken ofte beschadigen; mits oick permitterende die kerckmeesters van Sint Jacob doffgebroicken materialien themwerts te nemen ende die te orbaren thoren profijte.

Item noch is ouercomen, dat van nu voirtan nyemant ten beyden zijden, bij dagen noch bij nachten after straten zellen mogen gaen ofte schieten met enige roeren ofte lang geweer, te weten, hellebairden, spiessen ende diergelijcken, vuytgenomen alleen die zulcx bijden schout, burgermeesteren ende scepenen gepermitteert zal zijn, op peyne van arbitrale correctie vanden voirs. gerechte, die de misbruyckers van desen corrigeren zullen na gelegentheyt der saecken.

Ende is hierenbouen ouercommen, dat beyde dese parthyen in alle saken ende noot, die van buyten ofte van binnen soude mogen vallen, malcanderen alle hulp ende bijstant zullen doen als goede borgers ende inwoenders toestaet, ende zij tot hier toe gedaen hebben.

Is mede belieft, datmen die predicanten van deen off van

dander zijden nyet en sal mogen injurieren, noch misdoen in eniger wijs met woorden ofte met wercken, op pene van arbitrale correctie, nae gelegentheyt vander sake. Ende die predicanten seluer en sellen deen den anderen opte stoel, noch elders nyet mogen injurioselicken diffameren, maer sel een ygelick zijn religie met goede redenen mogen defenderen, op pene van arbitrale correctie.

Is oick ouercommen, dat alle diegenen, die enige goeden vuyte kercken ewech gedragen off onder hem hebben, gehouden zellen zijn, die selue goeden weder te restitueren ende te leueren in handen vanden burgermeesters deser stadt, op correctie als bouen.

Then lesten is ouercommen, ten versoucke vanden voirs. Cosijnsz. ende Cather, inder qualite als bouen, datmen alhier opte Noede een galge van stonden aen oprechten zall, omme aldaer geexecuteert te worden allen den ghenen, die tegens tgene voirs. is, metten ancleuen van dien, yet sellen misbruycken, ende dat tot arbitragie vanden gerechte voirs., ende dit all bij prouisie ende op behagen vande hoicheyt vande hertoginne ende dexcellencie vanden stadthouder voirs.

Gebieden dairomme ende beuelen allen ende enen yegelicken dat elcx int zijn, van wat state, qualite off conditie hij zij, allen dese voirs. puncten ende yegelicken van dien achternoigen, onderhouden ende voldoen nae huer forme ende inhouden, opte pene bouen verclaert.

Des vrydaechs den vj^en^ Septembris.

Alzoe den xxvij Augusty lestleden bij deser stadt clockluydinge gepubliceert is geweest seker accord, gemaickt tusschen die regierders deser stadt bij aduyse vanden capiteyn van Vredenborch, die vanden rade prouinciael van Vtrecht, ende den dryen staten slants van Vtrecht, binnen Vtrecht wesende, ter eenre, ende Jacob Cosijnsz. met Dirck Cather ende huerl. consorten ter andere zijden, ende dat all bij prouisie ende opt welbehagen ende belieuen vande hoicheyt vander hertoginne van Parma ende Plasence regente etc., onse genedichste vrouwe,

mitsgaders vande excellencie van mijn here die prince van Oraengyen etc., als stadthouder der stadt ende landen van Vtrecht, welcke accord haer hoicheyt ende zijn excellencie ouergesonden zijnde, is op huyden bij sekere besloten missiue aen den regierders deser stadt Vtrecht, bij haer hoicheyt ouergesonden, ende oick seker beueel vande excellencie vanden prince van Ouraengien, stadthouder etc. bijde gedeputeerden deser stadt ouergebrocht, tselue accoord geheel gecasseert, doot ende te nyet gedaen. Gebieden ende beuelen dairomme vuyten naem ende van wegen die stadthouder, schout, burgermeesteren ende scepenen deser stadt, dat eenen yegelicken, geestlick ende weerlick, edel ende onedel, burgeren ende inwoenders deser stadt Vtrecht, hem voirtan reguleren nae vermogen seker accord, gemaeckt tusschen onse alregenedichsten heren dic co. mat. ende sekere geconfedereerde edelluyden, mitsgaders sekere placate van zijne mat. beyde in date den XXV Augusty lestleden, diemen jegenwoirdich offlesen zall:

Marguerite bijder gratien Goids hertoginne van Parma ende van Plaisance, regente ende gouuernante voir die coninck, mijnen here inden lande van herwertzouer, allen denghenen die dese tegenwoirdige sien sullen, saluyt. Alsoe het zij, dat een groot getal der edelmannen vanden landen van herwertzouere ons tesamen gepresenteert hebben gehadt zedert de maent van April lestleden zekere requeste, ten eynde die gelieffe van zijne mat. ware, wech te nemen ende aboleren dinquisitie ende placaten, soe oude als nyewe, die zij zeyden te wesen, te zeer rigoreux ende duer dier oirsaicke nyet te mogen worden gestelt ter executie, ende in plaets van dien andere te maicken, bij aduys ende beliefftenisse vande generale staten der voirs. landen, versouckende dat dselue requeste duer ons gesonden worde an zijne voirs. mat., om daerinne te versien. Op de welcke wij gehouden hadden vele grote consultatien met den gouuerneurs prouincialen, ridderen vander orde, raden van staten ende secreten van zijne voirs. mat., ende daer naer dit al gerepresenteert met onsen aduys an zijne voirs. mat.; ende omme dat wij goet beuonden, bij aduys als bouen,

dat ter oirsaicke dat de voirs. edelmannen mochten hebben enige scrupule ende sorge, dat zijne voirs. mat. nyet en wilde int qualicken nemen de voirs. requeste, mitsgaders het compromis, dat zij hier op te gader genomen hadden, ende al tgene datter nagevolcht ware, ende dat zulcke dubitatie mochte wesen zaicke van veel groter quaet ende oproerte in dese voirs. landen. Soe hebben wij bij den seluen aduys ende deliberatie bouen gementioncert, versocht, dat insgelijcx zijnre mats. beliefte ware, huer te geuen brieuen van versekertheyt, dat te deser oirsaecke in toecomende tijden huer nyet en soude enige saicke bijde selue worden geimputeert; wairop zijne voirs. mat. ons heeft laten weten zijn goede wille ende intentie navolgende, dewelcke wij, begerende het weluaren, rust ende tranquilliteyt van dese voirs. landen, ende mainteneren ende so veel te williger maicken, deselue edelmannen supplianten, tot donderdanicheyt ende dienste van zijne voirs. mat. naer dobligatie, die zij dair van hebben, zo van nature als duer ede, ende zoe zij sich altijts sulcx hebben geoffereert. Hebben duer huer requeste ende remonstrance ende achtervolgende de macht ende auctoriteyt, die wij hebben van zijne mat., ende als regente ende gouuernante generale vande voirs. landen, ende bij aduys vande voirs. gouuerneurs, ridderen vande oirden ende raet van state, neffens ons wesende, gegeuen voir huer voirs. versekertheyt het gescrift, geteyckent van onse hant, inder forme ende maniere als na volcht:

Haer hoicheyt heeft doen wedercommen die edelmannen supplianten den xx van dese maent Augusty, om huer te geuen antwoort op huer requeste, hangende welcken tijt, is so wel ten propooste gecomen, dat zij ontfangen heeft brieuen van zijne mat., deur dwelcke zij beter middel zal hebben, om heur te geuen zekere ende absolute antwoort. Inden eersten verclaert aen huerluyden, dat zijne mat., nemende regard op tgene dat haer hoicheyt hem heeft geremonstreert bij aduys vanden heren, ridderen vander oirde ende anderen van zijnen rade van staten ende secreten, is te vreden, dat dinquisitie, dairvan zij sich

beclaecht hebben, cessere. Ten tweeden heeft zijne voirs. mat. geconsenteert, dat een nyeuw placaet gemaickt werde, maer deselue mat. en was noch nyet geresolueert, of het zal zijn bij maniere vande generale staten; nyetemin haer hoicheyt hoopt, dat zij mitten eersten sal hebben resolutie, nae dat zijne mat. haer geschreuen heeft. Ende sal alsnoch altijts zeer geerne haer debuoir doen, ten eynde dat zijne voirs. mat. wille tot tgene alsbouen condescenderen ende verstaen, sulcx als sij gedaen heeft bij andermael gescreuen missiuen. Ende beroerende dasseurance ofte versekertheyt, waervan zij bij heure leste requesten mentie maecken, dat haer hoicheit wel gedelibereert was van dzelue huer te geuen, zoe veel als in haer ware. Ende alzoe rechtevoort zij huerl. van als mach versekeren, gemerckt dat zijne mat. het geconsenteert heeft, haer gegeuen hebbende dauctoriteyt vander forme ende maniere, als zij beuynden soude te behoren. Waerom seyt ende verclaert an heurluyden, dat zijne mat. begerende wt suspicien te stellen allen den ghenen, die souden mogen dencken, dat dselue qualicken van huerl. geinformeert ware, ende wech te nemen aen allen die wantrouwicheyt (saicke van dese oproerte) dzelue mat. willende gebruycken van zijne gewoentlicke goedertierenheyt, geen dinck meer abhorrerende ende versmadende dan bitterheyt, is te vreden, dat haer voirs. hoicheyt, omme te doen cesseren alle difficulteyten, heurl. doet geuen alle alzulcke brieuen dairtoe dienende ende in sulcker forme, als zij sien sal te behoren, tot huerl. meeste versekertheyt ende dit voir het gene gepasseert is, mits dat zijluyden sich dragen ende houden als goede ende getrouwe vasallen ende onderdanigen van zijne mat., haer betrouwende, dat zijluyden nyet en sullen failleren totten debuoir, die zijlieden hem schuldich zijn, waertoe jegenwoirdelick haer voirs. hoicheyt bereyt is te verstaen. Ende alzoe zij hebben volle ende gehele satisfactie ende voldoeninge, haer hoicheyt en will nyet weygeren oft refuseren den offre ofte presentatie, die zijluyden tot versceyden stonden gedaen hebben van sich te employeren totten dienste van zijne mat. ende van haer

voirs. hoicheyt, voir het weluaren, ruste ende tranquilliteyt vanden lande, ende wairtoe het debuoir van getrouwicheyt ende nature heurluyden verbynt. Volgende dwelcke verstaet, dat zijluyden hem geuen geloftenisse. Inden yersten, dat zij nyet en sullen doen, noch vervolgen, directelick noch indirectelick, yet wes tegens zijne mat., zijne staten, landen ende ondersaten, maer dat zij sich gansselick employeren zullen te doen allen ende singuliere saecken, dat goede ende getrouwe vasallen ende ondersaten behoiren te doen jegens hueren souuerainen heer ende natuerlicken prince. Dit doende zullen helpen vuyt gans heuren macht ende wt goeder trouwen om te verhueden ende keren dese tegenwoirdige oproerten ende oplopen, ende om te bedwingen dese commotie onder het gemeyn volck opgericht, ende dat dese plonderijen, berouingen ende bederfnissen der goidshuysen, kercken, cloisteren ende ministeren in allen plaetsen cesseren, namentlijck zullen assisteren, om te doen castyen ende straffen dengenen, die zulcke kerckrouinghen, fortzen, gewelden ende affgrijselickheyt gedaen hebben; dat geen schade noch ongelijck gedaen worde, aen enighe geestelicke personen, dienaers vande justicie, edelmans, noch anderen ondersaten ende vasallen van zijne mat. Dat zij doen zullen al heur vermogen ende ter goeder trouwen, dat die wapenen bijde voirs. gemenen volcke ter handen genomen (waerdeur so veel quaets alrede gecommitteert is ende noch meer mach worden) terstont off ende ter neder gelyrt worden. Sullen mede heur beste doen ende alle goede officien, om te verhoeden, dat die predicatien nyet gedaen en worden ter plaetsen, alwaer dieselue nyet gedaen en zijn geweest, ende ter plaitsen, daer die mitter daet gedaen zijn, zullen beletten ende inhiberen. Dat men nyet en gebruycke wapenen, schandalisatie ende openbare confusie. Voirts soe zullen zij sich employeren ende behulp doen, volgens tverbont ende eedt van getrouwicheyt, die zij hebben an zijne voirs. mat. tot wederstant van allen vuytlanders, vianden ende rebellen der seluer mat. ende van tgemeen lant. Ten lesten zullen hoir debuoir

ende best doen, om het credyt, dat zij mogen hebben tot den ghenen, die hudens daechs gealtereert zijn deur die religie ende andersins, om heml. te submitteren tot tgunt dat van zijne mat. bij aduys van zijne generale staten tottet weluaren vander religie, rust ende tranquilliteyt derseluer geordonneert zal worden. Gedaen tot Bruyssel den xxiij dach Augusty 1566. Onderteyckent: Margarita.

Doen te wetene, dat geconsidereert ende gemerckt alle zaken voirs., ende achtervolgende het consent ende wille van zijne mat. ende die macht ende beueel, die wij hebben van dezelue, wij, wten naem ende deur cracht vande macht alsbouen, hebben belooft ende belouen bij desen, dat ter cause vanden requeste ende compromis bouen geseyt ende tgene dat dair nae gevolcht is, tot nv toe en sal huerl. gene saicke geimputeert ofte geweten worden bij zijne mat. noch bij ons. Ende dat ouermits den eedt ende geloftenisse, die de voirs. edelmans so voor heur, als voor dandere geconfedereerde ons gedaen hebben, conform aende poincten ende articulen hierbouen geroert, ende dairvan zijl. huer obligatien gegeuen hebben, versoucken ende ordonneren daeromme van zijne mat. wegen aen allen gouuerneurs, ridderen vander oirden ende die luyden vanden raedt van state bouen geseyt, hooft president ende luyden vanden secreten rade, ende an allen anderen justicieren ende officieren van zijne voirs. mat., die dit angaen zal mogen, dat zij dese jegenwoirdighe versekertheyt onderhouden ende doen onderhouden onuerbrekelicken ende ewelicken, ende dat zij van allen den inhouden in dese voirs. tegenwoirdigen doen lijden, ende laten de voirs. supplianten gehelicken, vredelicken ende ewelicken genieten ende gebruycken, sonder huer te doen stellen ofte geuen, noch te lijden gedaen, gestelt ofte gegeuen te worden, nv noch in toecomende tijden, directelick ofte indirectelick, enich hynder oft letsel ter contrarie, noch oick mitter dait yet wes te attemteren tegens de voirs. supplianten ter cause alsbouen, in eniger manieren; want die geliefte van zijne voirs. mat. ende die onse is zulcx. In getuychnisse van dit

hebben wij dese tegenwoirdigen mit onsen name geteyckent ende daeraen doen hangen onsen zegel. Gegeuen inde stadt van Bruyssel, den xxv dach Augusty int jair van gracien, duysent vijfhondert sessentzestich.

Reuersbrieff.

Wij Lodewijck, graue van Nassouwen, Eustachius van Fiennes, heer van Esquerdes, Caerl van Reuel, heer van Andrignyes, Beernt van Merode, heer van Rumen, Caerl vander Noot, heer van Rysoire, Jorien van Montigny, heer van Noyelles, Meerten van Serclas, heer van Tielly, Philips vander Mere, heer van Steriebeke, Philips van Marbais, heer van Louuervall, Jan van Montigny, heer van Vilers, Kaerl van Lieuyn, heer van Famars, Frans van Haeften, Johan de Sauuaige, heer van Escebecque, soe wel in ons eygen name, als gedeputeerde ende gecommitteerde van allen anderen heren ende edelluyden geconfedereerden, ende als hebbende gepresenteert sekere requeste an zijne mat. inde maent van Aprill lestleden opt foeyt vande inquisitie ende placaten, opt foeyt vande ketterye. Alzoe wij opten dach van huden ontfangen hebben vande zeer hoghe ende zeer excellente princesse, mijn vrouwe die hertoginne van Parma ende Plaisance, regente ende gouuernante voirden coninck inden landen van herwertzouer, sekere opene brieuen van hare hoicheyt, dairtoe geauctoriseert bijden coninck, onsen souuerainen heer ende natuerlicken prince inder forme ende maniere hier na volgende:

Margarita bijde gratie Goids, hertoginne van Parma ende Plaisance, regente etc. Als inden brieuen van versekertheyt, hier bouen verhaelt, doen te weten, dat achtervolgende deselue brieuen van versekertheyt, wij hebben belooft ende belouen bij onsen solemnelen geloue ende bij twoort van edelluyden als warachtige ende getrouwe vasallen ende ondersaten van zijne mat., dat wij sullen onderhouden, obseruieren ende volcommen allen ende elcken puncten ende articulen voirs., soe voir ons als vuyten naem ende van wegen alle danderen vanden welcken wij gedeputeert zijn, ende macht, commissie

auctoriteyt ende beueel hebben, voirde welcke wij ons sterck maicken, ende sullen deselue puncten doen obseruieren, onderhouden ende volbrengen bij deselue onse geconfedereerde. Ende tot dien eynde houden onse voirs. compromis egeen gecasseert, geaboleert ende te nyet, terwijlen ende soelange dat dvoirs. versekertheyt belooft bij haer hoicheyt inden naem van zijne mat. zall houden. In getuychnisse van desen, soe hebben wij dese jegenwoirdige geteyckent mit onse namen. Gedaen tot Bruyssel voirs. den xxv dach Augusty int voirs. jaer xv^{c} sesende tzestich. Aldus onderteyckent: Louis de Nassau, Eustace de Fiennes, Bernard de Merode, C. vander Noot, Charles de Reuel, George de Montegny, Philippe vander Merren, Philippe de Marbais, seigneur de Louerual, J. de Montegny, seignenr de Vilers, Charles de Lieuin, seigneur de Famars, Jehan le Saunagie, Martijn de Tserclaes ende Francois de Haeften. Ende opten rugge stont gescreuen: Op huyden den xxv Augusty xv^{c}lxvj hebben die gedeputeerden ende geschickten vanden heren ende geconfedereerde edelmans, int witte van desen genomineert, vuytgesondert die heer van Tielly ende Franchois van Haeften, absenten, gedaen hueren solemnelen ende behoirlycken eedt, soe voer hoer als voir ende inden naem van alle danderen huere geconfedereerde, tonderhouden, tobserueren ende te volbrengen allen ende ygelicke vanden puncten ende articulen int witte van desen begrepen. Ende dit in handen van mijnen heren die princen van Oraengyen ende van Gaueren, graue van Hoirn, here van Hachicourt, ende den raytsheer Assonleuille, daer toe gecommitteert bij haer hoicheyt. Aldus onderscreuen mij tegenwoirdich ende onderteyckent: dOuerlope. Dair onder was noch gescreuen: den xxvij dach vande voirs. maent Augusti in tselue jaer lxvj, de voirs. heer van Tilly ende Franchois van Haeften, nadien dat hemluyden voirgelesen was dinhouden vande voirz. blancq, hebben insgelijcx heur namen ende signaturen dairbij gestelt, ende den eedt gedaen als bouen in handen van mijn heren die prince van Gaueren, grauen van Mansvelt ende van Hoorn, here van

Hachicourt ende den raytsheer Assonleuille, daertoe gecommitteert bij haer hoicheyt als hier bouen geseyt is. Onderscreuen mij oick tegenwoirdich ende geteyckent: dOuerlope.

Nooh is opden vj Septembris gepubliceert naet vuyteynde vant voirger. placaet, tgene hier nae volcht:

Mijn heren die stadthouder, schout, burgermeesteren ende scepenen der stadt van Vtrecht, doen te wetene van co. mat. wegen, onsen alregenedichsten heren, ende mede bij aduyse vanden heren van Waremborch, capiteyn op Vredenborch, ende die heren vanden rade prouinciael van Vtrecht, mitte heren vande vijff goodshuysen ende ritterschap binnen Vtrecht wesende, representerende die staten binnen Vtrecht, mitsgaders sekere vande beste burgeren deser stadt, op huyden op deser stadt raythuyse vergadert geweest zijnde. Ende gebieden eenen yegelicken, dat alle burgeren ende inwoenders, geestlick ende weerlick, edelen ende onedelen hem gereet maecken ende gereet laten vynden, omme mit hoer harnasch ende geweer te comen elcx op zijn gedesigneerde ende bescreuen loopplaetsen, zoe wanneer die banckclock (*sic*) geslagen wort, ende aldaer doen ende laten, dat hem bij schout, burgermeesteren, scepenen ende rayt deser stadt beuolen ende geordonneert zal worden, sonder des te mogen laten, bij lijffstraffinge, zulcx voirtijts bij dese stadt ordonnantie vuytgeschreuen ende gepubliceert is geweest.

Den xx^en^ Septembris.

Mijn heren die stadthouder, schout, burgermeesteren ende schepenen der stadt van Vtrecht, doen te wetene van co. mats. wegen, onsen alregenedichsten heren, ende verbieden enen yegelicken, woenende binnen dese stadt ende stadt vrijheyden, geestlick ende weerlick, nyemants vuytgesondert, dat se geen vergaderinge ende heymelicke ofte openbare conventiculen binnen deser stadt en houden, opt verbueren, die in gebreke beuonden worde, van lijffstraffinge.

Voirts so laten mijn heren voirs. weten ende verbieden, dat hem nyemants en onderwijnde, alse die waickclocke des

anonts geluyt wort, opter stadt plaets te comen, ende aldaer te blijuen staen, dan die gene die totte wachte geordonneert zijn, opt verboren, die in gebreecke beuonden worde, van zijn ouerste cleet, tot behouff vande soudaten.

Voirts so laten mijn heren voirs. weten ende verbieden eenen yegelicken, dat nyemants bij dage ofte nachte hem en onderwynde te gaen mit enige roeren, ofte sinckroeren, oick lang geweer ofte rapieren ende messen, die welcke nyet en zijn in dienste vande co. mat., onsen alregen. heren, ende den dryen staten binnen Vtrecht, ofte deser stadt; hierinne alleen vuytgesondert edelluyden ende hoeren dienaren, die gewoenlick zijn met messen te gaen, opt verboeren, die in gebreke beuonden worde, van huer geweer ende mede huer ouerste cleet, tot behouff diese bevynt ende bekuert. Ende waert dat yemants wraeck ofte wederstant mitter daet hier tegens dede, sal dairvan noch lijfflick gestraft worden nae gelegentheyt der saicke.

Den vij^en^ Octobris.

Mijn heren die stadthouder, schout, burgermeesteren ende scepenen der stadt van Vtrecht, doen te wetene van co. mat. wegen onsen alregenedichsten heren, dat schout, burgermeesteren, scepenen ende regierders deser stadt van Vtrecht op huyden seker besloten missiue ontfangen hebben vande excellencie vanden prince van Orangien, graue van Nassou etc., als stadthouder vande stadt ende landen van Vtrecht, luydende ende inhoudende van woirde te woirde, soe hier nae volcht:

Die prince van Orangien, graue van Nassau, stadthouder generael van Hollant, Zeelant ende Vtrecht.

Eersame, lieue, besundere. Verstaen hebbende, hoe dat die vander nyewer religie heurlieden vervoirdert souden hebben te willen coemen prediken binnen der stadt Vtrecht, hen nyet te vreden houdende met tcontsent gegeuen buyten te mogen preken, dagelicx dreygende enige kercken ofte cloosters inne te nemen, om aldaer heurlieden predicatie te exerceren, gebelick contrarie het accord gemaickt mitten edelen vanden lande, dwelck wij verstaen ganselick ende gebelick te doen

obseruieren. Soe eest, dat wij v van co. mat. mij vrouwe die hertoginne ende onsen twegen beuelen, hunlieden voor te houden tselue nyet te intenteren, ende dat wij in onse sauuegarde nemen alle cloisteren ende goidshuysen binnen ende buten der stede gelegen, weluerstaende dat zij volgende tvoirs. accord sonder wapenen buyten stede te prediken sullen mogen gaen, waerinne ghijlieden huer oeck geen beletsel en sult doen; verbiedende desgelijcx, dat nyemant deen den anderen met woirden ofte met wercken en sal injurieren, noch oick met liedekens ende diergelijcke schandaleuse acten, alles bij prouisie, bes dat zijne mat. metten aduyse vanden staten anders daerinne sal hebben versien; verhoepende ons aldaer binnen corten tijde te vinden, om in als het beste te doene. Eersame, lieue, besundere, onse Here God zij met v. Gescreuen wt Antwerpen, den iiij dach van October 1566. Ende was aldus onderteyckent: U goede vrint Guille. de Nassau. Ende buten opten brieff stont gescreuen aldus: Eersame, lieue besundere, bourgermeesters, scepenen ende regierders der stad van Vtrecht.

Gebieden dairomme eenen yegelicken, dat elcx int zijn desen angaende hem reguleren ende achtervolgen den inhouden vande voirs. missiue ende ordonnantie, ende dat op lijffstraffinge ofte anders arbitralicken gecorrigeert te worden nae gelegentheyt der saicke.

Den xvj^en^ Nouembris.

Mijn heren die stadthouder, schout, burgermeesteren ende scepenen der stadt van Vtrecht, doen te wetene van co. mats. wegen, onsen alregenedichsten heren: Alsoe bijden rayt ondervonden is ende clachten gevallen zijn, datter vele vuytlandigen ende vagabunden gecommen zijn binnen dese stadt, onder dexel ende protexe, dat zijluyden seggen te wesen inden eedt, soudie ende dienste vande bende ende oick haickgeschutten vande princelicker excellentie van Oraengien etc. ende stadthouder generael etc., twelck inder waerheyt alsoe nyet en is. Gebieden dairomme dieselue chrysluyden ende allen anderen vuytheemschen vagabunden ende leechgangers, die binnen dese stadt zijn,

datse hem van stonden aen binnen xxiiij uren van desen dage vertrecken vuyt dese stadt ende stadt vrijheyt, opt verboeren die in gebreken bevonden worde van angetast ende lijfflicken gestraft te worden, vermogens die placaten ende ordonnantien co. mats. dair op gemaickt ende gepubliceert zijnde. Ende gebieden voirts, dat nyemants vande selue chrysluyden ende andere gelijcke vagabunden, leechgangers ende bedelaers nyet weder binnen dese stadt en comen ende frequenteren, op gelijcke pene. Ende waert dat yemants vande burgeren ende inwoenders van dese stadt ende stadt vrijheyden gelijcke personen van vagabunden, leechgangers ende bedelaers in huer huysen ontfengen ende logeerden, bij dage ofte nachte, sonder die regierders deser stadt an te brengen ende te kennen te geuen, zel dairoff in gelijcker maten als medeplegers ende faulteurs vande chrijsluyden, vreemdelingen, leechgangers ende vagabunden alsbouen gestraft worden lijfflicken, ofte anders arbitralicken naer gelegentheyt vander saecke.

Den xx^en^ Decembris.

Mijn heren die prince van Oraengien, graue van Nassauw etc., stadthouder generael van Hollant, Zeelant ende Vtrecht ende voirts schout, burgermeesteren ende scepenen der stadt van Vtrecht, doen te wetene van co. mat. wegen, onsen alregenedichsten heren, dat schout, burgermeesters ende regierders deser stadt van Vtrecht, seker besloten missiue ontfangen hebben vande hoicheyt vande hertoginne van Parma ende Plaisance, etc. regente ende gouuernante etc., onse genedichste vrouwe, in date den vierden dach van Decembri verleden, inhoudende van woirde te woirde so hier na volcht:

Marguerite bijder gratie Gods hertoginne van Parma ende van Plaisance, regente ende gouuernante.

Lieue, beminde. Wij zijn onderricht, dat de ministers ende predicanten van dese nyewe seckten dagelicx hem vervorderen allerande exercitie van huere religien te doene, ende dat onder tdexel van dese voirleden dagen nyet kunnende ordere stellen stellen opde prekingen, die in vele ende versceyden orten ende

plaetsen van dese landen mit stocken ende wapenen ghedaen wierden, wij nootshaluen gedrongen hadden geweest te verclaren, dat soe verre tvolck hem verdroughe de voirs. wapenen te dragen, hem houdende sonder enich ongeregeltheyt oft schandael te doene oft voirts te stellen, wij op ende tegens denseluen gaende, commende ende wederkeerende vande voirs. prekinge ter plaetsen, daer deselue alsdoen mitter daet geschieden, gheen gewelt oft foeytelicke wegen en souden doen gebruycken, mits onderhoudende nochtans van hueren weghen de conditien voirs. ende andere alsdoen oick verclaert. Ende hoewell hetzelffde all kennelicken ende notoir is, ende dat onder dat woirt prekinghe anders nyet verstaen en can worden dan simpele predicatien ende verclaringe vanden woirde, ende egheen andere exercitie van dese nyewe religien, nochtans om tmisbruyck ende abuys vande voirs. ministers ende predicanten hen veruoirderende allerley exercitie als doopselen, huwelicken, hun nachtmalen, consistorien, synoden, scholen collectatie van penningen ende meer andere onverdrachlicke abuysen te doene en houden. Soe hebben wij v tgene wes voirs. is, wel willen laten weten, ten eynde dat ghij onse meyninghe ende wille deshaluen hen te kennen zoudt gheuen, dairvan wij v preaduiseren ende verwittighen, opdat ghij egeen ontschult oft excusatie en sout kunnen nemen op tgene dat wij geconsenteert hadden den geconfedereerde edelmans, de voirs. prekinghe angaende verclaert te worden, lastende ende beuelende v van weghen ons heren des coninex, dat ghij bij alle mogelicke wegen ende middelen daerinne versiet, sulcke hynderlicke anslagen ende voirnemen vande voirs. ministers, predicanten ende sectarissen te beletten, gelijck ghij hier namaels zijnder mat. dairvan sullen willen verantwoirden, dewelcke zeer qualicken nemen sal, indien ghij v hierinne nyet en quyt ende uwe debuoir doet, beginnende eerst remedie te stellen aende zwaerste ende onverdrachlicxste abuysen ende ongeregeltheden; ende voirts tselue remedie continuerende aen andere mindere abuysen, successiuelijck ende mitter tijt.

Ende belangende de voirs. prekinghe, ordineren wij v insgelijcx van wegen zijnder voirs. mat. goede ende surchfuldige toesicht te nemen, dat tvoirs. accord geensins geexcedeert en worde, te wetene, dat deselue prekinghen sonder stocken off wapenen, oick sonder beroerte, ongeregeltheyt ende schandael gedaen, noch dat aldaer ghene seditieuse dinghen geprodickt en worden, dat de kercken ende cloisters den geestelicken ende religieusen gerestitueert worden. Dat den godlicken dienst, die administratien vanden sacramenten, die catholijcxsche sermoenen ende alle exercitien vande oude religien behoirlicken, vrijelicken ende sonder enich letsel gedaen worden.

Ende voir so veel als v angaet, dat ghij den pastoirs, predicanten, goede schoelmeesters ende alle andere catholijcxsche personen met alle uwe cracht ende moegelickheyt fauoriseert ende assisteert. Desgelijcx is van node, dat ghij mit woirden ende mit wercken v voor sulcx draecht ende betoont, om den volcke goet exempel te geuen, opdat een ygelick weten ende verstaen mach, dat dese religie onsen Here God ende den coninck alleen angenaem, ende dat de zalicheyt der sielen ende de gemeene ruste daerinne gelegen is, doende alle neerstigheyt om tvolck bij goede middelen, vermaninghen, onderwijsinghen ende persuasien van huere dwalingen te trecken, soe vele alst v moegelick wesen zal, hen verclarende, dat tzelue zijnder voirs. mat. zeer angenaem wesen zall, dewelcke eerlang herwertzouer commen en elcx wercken bekennen sall.

Ende soe verre yemant hem veruorderde den voirs. catholijcxschen personen enich letsel, quellinge, moeyte ofte ongerieff aen te doene, oft tegens tvoirs. accord yet voirts te stellen oft attempteren, ordineren wij v deselue straffelicken ende rigoreuselycken bij weghe van justicie ende van feyte, indien des noot zij, te punieren ende corrigeren, daerinne wij v bijstandt ende assistentie doen sullen ende bijden gouuerneur vanden lande doen bijstaen ende assisteren.

Ende opdat tgene wes voirs. is beter ende lichtelicker volbracht ende geexecuteert zoude mogen worden, ordineren wij

a insgelijcx allen neerstichcyt te doene, om ordene te stellen, dat gheen vreemde ministers oft predicanten, hellinghen, ontlopen menschen oft apostaten, dewelcke gemeynlicker ende ordinaerlicken seditieulx ende verstoerders vande gemeyne rust zijn, binnen der stadt Vrecht nyet en hanteren, frequenteren oft verkeren. Ende datter nyet en geschiede oft angestelt en wort, twelck aproerich, seditieulx, schandaleux, oft tegen de gemeyne welvaert sonde mogen weeren, ende namentlick, dat sidaer egeen nachtmeel nae de sekte oft opte manier van Calvinus geschiedt, noch oick enighe impositie, exactie oft contributie opt volck, tzij gewillichlicken oft anderssins geschiedt oft gelicht en worde, gemerckt, dat zijnder mede hen behoirt te versien, dat zijn volck bij zulcke listen ende bedrock nyet verarmt oft verschat en worde, soe oick nyet geschiedt en is, sonder wete, oirloff ende consent derschoer mat., op zijne andersaten enich gelt te stellen, heffen oft tlichten, tzij willichlicken oft anderssins. Ende des en wilt in geenen gelooven wesen, ons terstont adverterende vander ordene ende provisie, die ghij hierinne gestelt sult hebben, om een zijnder mede daervan te mogen verantwoirden. Lieve heminde, onse Heer God zij met u. Geschreven te Bruyssele, den hij deck van December 1566, ende was aldus ondergeteyckent: Margarita. Ende noch stont geteyckent beneden aldus: d'Oncslope. Ende buyten opte missive stont geserenen aldus: Onsen lieven ter minden den schout, burgermeesters ende regierders der stadt Vrecht.

Ende alsoe dan die regierders deser stadt, mitsgaders die geestlicke ende weerlicke personen, nyemants vrytgeworden, belast ende geordonneert wort, elcx int zijn den inhouden vande voirs. missive te achtervolgen ende volbrengen opte straffinge daerinne begrepen, gebieden dairomme een yeglicken, dat elcx int zijn volcommen ende volbrengen tinhouden vande missive voirs.; ende daertegens in woorden ende wercken nyet en attemteren, noch angrijpen, somen tegens dienvolgens bij justicie scarpelicken procederen zal nae behoeren.

Voirts soe laten mijn heren voirs. weten, alzoe die hoicheyt vande hertoginne van Parma, regente etc., ondervicht is vande grote ongeregeltheyt, die op desen heyligen tijt der vasten in enige steden ende plaetsen dagelicx geschiet, int vercopen ende eten van vleysche, dwelck geensins te lijden en staet, ordonnerende, dat wij nyet toelaten en souden enich vleysch te vercopen, dan ingevalle zulcx van node ware te doen voir enige siecken ofte crancken menschen, dattet selue geschie int heymelick ende mit modestie, discretie, sonder schandalisatie. Verbieden daeromme mijn heren voirs. enen yegelicken, dat nyemant hem en vervordere, sonder oirloff ende consent vanden pastoir, wesende een man van eren en nyet suspect, gedurende dese vasten totten eynde daeraluer toe, enich vleysch, tzij rentvleesch, hamel, calff ende geytenvleesch, ofte andere kieckenen, capoenen, venesoenen ofte gevogelt, inde steden ofte in andere plaitsen te dragen, seynden, vueren ofte eten, op peyne van extraordinaire straff ende correctie naer gelegentheyt vande misdaet ende verachtinge onser heyliger catholycquer kercken, ende des bevels ende verbots van zijne mat., tot exemple van anderen, sonder enich verdrach ganste ofte simulatie.

Den v^en^ Marty.

Mijn heren die stadthouder, schout, burgermeesteren ende scepenen der stadt van Vtrecht, doen te wetene van co. mat. wegen, onse alregenedichsten heren, alsoe tot onser kennisse gecommen is, dat sekere knechten, leggende soe binnen als buyten Vianen, hem vervordert hebben enige burgers ende inwoenders deser stadt, datelick inden lande van Vtrecht an te halen ende die selue tot hueren wille te vervueren; soe ist, dat mijn heren voirs. bij desen enen yegelicken waerschuwen, dat hem elcx also ware ende wachte datse geen ouerual noch schade en crijgen.

Den xviij^en^ Marty.

Mijn heren die stadthouder, schout, burgermeesteren ende scepenen der stadt van Vtrecht, doen te wetene van co. mats.

[illegible] worde, sal daeroff [illegible] [illegible] ofte andere na gelegentheyt der saecke.

Item soe sullen in alle tijden van oproer ende alarm alle geestlicke, edele, burgeren ende inwoenders deser stadt gehouden zijn, een heerpanne ofte lantieren lichtende, vuyt te [illegible] vuyt te hangen, op die pene van eenen kar. guldens tot proffijte voir een derdendeel voir die co. mat., een derdendeel tot proffijte vande stadt ende tlaerde derdendeel tot proffijte vanden [illegible].

Den xxvij^en February.

Mijn heren die stadthouder, schout, burgermeesteren ende schepenen der stadt van Vtrecht, doen te weetene van co. mats. wegen, onse alregenedichste heren, dat alsoe opte Veert tot defensie ende bewairnisse der stadt, steden ende landen van Vtrecht mitte ingesetenen vandien vergadert zijn sekere [illegible] ende oick inwoenders vanden platten lande van [illegible] begeren dairomme op allen burgeren ende inwoenders deser stadt, dat hemt. gelieue alle [illegible] waren aldaer te [illegible] vueren, [illegible] aldaer te verscepen, [illegible] bij deser [illegible], aldaer een vrije marckt opgestelt te zijn.

Den ij^en Maert.

Alzoe mijn gen. heer, die graue van Meghen, op huyden heeft doen [illegible], dat alle chrysluyden, leggende onder zijn gen. regiment, hem sullen wachten ende waren te rechten ende halgen mit den burgers ende inwoenders deser stadt, soe ist, dat mijn heren die schout, burgermeesteren ende schepenen deser stadt van co. mats. wegen, onse alregenedichsten heren, verbinden alle burgers ende inwoenders deser stadt, dat zij van gelijcken hem wachten te rechten ende halgen mit die voirs. chrysluyden, op pene van dairvan gepeerigeert te worden nae behoren.

Noch mede laetmen weten allen burgeren ende inwoenders deser stadt, die noch enige kynderen hebben, [illegible] zijnde, datse die selue binnen xxiiij uyren doen dopen [illegible] parochiekercke. Ende soe wie in gebreke [illegible], selmen dairomme straffen nae behoren.

annotatie geschiet is van alle die wapenen offensijff ende defensijff, wtgesondert degens, rappieren ende poingaerts, van allen den burgeren ende inwoenders van dese stadt ende vrijheyt vandien. Ende off daerinne yemant geomitteert oft vergeten mochte zijn, wiens wapenen nyet beschreuen en waren, soe is dat mijn heren die schout, burgermeesteren, scepenen ende raedt deser stadt vuyt beueel als bouen laten weten ende gebieden enen yegelick, wie hij zij, tzij geestlick off weerlick, edel oft onedel, rijck ofte arm, nyemant vuytgesondert, dat deghene, die huer wapenen nyet in haer huysen en hebben, ofte enige al willens versteken ofte vergeten hebben te doen beschrijuen, dat zij die noch binnen xxiiij vren aenbrengen ende doen beschrijven alhier opden stadthuyse, opde verbuerte van deselue wapenen, ende daerenbouen op een mulcte van vijftich kar. gulden, ende bij gebreke van gelde, arbitralicken an heur lijff gestraft te worden.

Dit nabescreuen is mede den iij Julij ter stadt clocken vercundicht.

Mijn heren die stadthouder, schout, burgermeesteren, scepenen ende raedt der stadt Vtrecht, deur speciale ordinantie van de hertoginne van Parma, regente etc., doen enen yegelicken weten, burgeren ende ingesetenen deser stadt, zoe geestelick als weerlick, dat hemluyden ende een ygelick bysonder verboden ende geinterdiceert wort allen den genen, die dese voirleden dagen nyet geladen noch geboden zijn geweest huer wapenen op Vredenburch te brengen, maer die deselue behouden hebben, ofte noch behouden zullen, ende bij inuentaris opgescreuen zijn, die selue weerloos ofte offhandich te werden in eniger manieren, onder wat decksel ofte coleure tzelue soude mogen geschien, tware bij gifte, vercopen, geuen, schenken, lenen, te seggen verloren te hebben ofte gestolen te zijn, al waert oick zoe, dat die selue mitter tijt vergaen ofte verbesicht waeren, in welcke geualle zij andere inde plaitse terstont zullen moeten weder crijgen, ten eynde dat zijl. tot allen tijden vermaent wesende, omme die selue wapenen te exhiberen ofte te

wegen, onsen alregenedichsten heren, [illegible] burgeren ende inwoenders deser stadt, [illegible] mants en onderwynde in persoon alleen [illegible] lien, eetbaer waeren ofte andere gooden te [illegible] tenzij dat hij yerst heeft vanden [illegible] paspoort ofte teycken, dienen daeruff [illegible] zal, omme [illegible] te verlooren daer die [illegible] wie in gebreke bevonden worde, zal [illegible] worden.

Den xx^en Marty.

Mijn heren die stadthouder, schout, etc., [illegible] van ons mats. wegen, onse alregenedichsten [illegible] bieden eenen yegelicken, woonende binnen [illegible] stadt vrijheyden, geestlick ende weerlick, [illegible] sondert, datse nae Huyden vande waiekelock [illegible] ende heymelicke ofte openlicke conventicolen [illegible] den, in eenige huysen, noch op straten, in [illegible] bruggen binnen deser stadt ende stadt vrijheyden [illegible] verbueren, die in gebreecke bevonden worde [illegible] deert ende in vangenisse opter stadthuyse [illegible] daermee gestraft te worden nae gelegentheyt der [illegible]

Den xxviij^en Aprilis.

Mijn heren die stadthouder, schout [illegible] van ons mats. weghen, onsen alregenedichsten [illegible] die des sal begeren, vrij ende vranck sal mogen [illegible] volgen met allerley victualien ende provanden, [illegible] mijn edele ende wellgeboren here die graue van [illegible] alwaer een vrije merckt opgestagen zal worden, [illegible] tick mit zijn lijff ende goeden vrij ende [illegible] zell mogen reysen.

Den xvij^en Juny.

Alzoo op gisteren duer expres beurel van mijn [illegible] den graue van Meghen, vuyt den noem ende duer [illegible] vande [illegible] vande hertoginne van Parma ende [illegible] regente ende gouuernante etc., een generale [illegible]

hebben vuyt elcke specie van geweer twee ofte drie monsters ofte stalen.

Ende angaende dengenen die huer wapenen op Vredenburch gebrocht hebben ende noch brengen sullen, werd verboden enige der wapenen, bouen geroert, te copen ofte vercopen, ofte bij enige andere titule ofte coleur, hier bouen vuytgedruckt, ofte hoedanich die genoempt mogen werden, te vercrijgen, mer dat die ghene, die benonden zal worden de voirs. wapenen, tzij offensijff ofte defensijff te hebben binnen sijnen ofte anderen huysen, ofte daermede te gaen opder straten binnen die stadt ofte vrijheyt van dien, dat zij voor elcke stuck van dien verbueren zullen hondert keysers gulden, te applicoren als bouen, ende daerenbouen ten ewigen dagen gebannen werden vuyt deser stadt ende vrijheyt van dien, op peyne van arbitralick gestraft te werden aen sijn lijff.

Welverstaende, dat indien zulcke gecondempneerde kan bewijsen den persoon, van wien ofte duer wiens middel hij tselue wapen gecregen sal hebben, zal inde boete vande voirs. hondert keysers gulden verlicht worden, in deen helft, die alsdan affgenomen zal werden den genen, die tvoirs. wapen den gecondemneerde te handen gestelt, daer an geholpen, doen stellen ofte doen helpen, sal hebben; wert daeromme verboden opde voirs. pene van vijftich gulden, den personen, die huer wapenen alsbouen op Vredenborch gebracht zullen hebben, enige andere, hoedanich die zijn, offensijff ofte defensijff, weder te crijgen in huer handen, gewelt, behoet, ofte bewaernisse binnen ofte buyten haren huysen, onder wat dexzele, titule ofte coleur het ware, hier bouen gespecificeert, behoudelick, dat die ghene die de voirs. boeten van hondert ofte vijftich gulden nyet en zullen mogen betalen, zullen daer voir gestraft worden an heur lijff tot exemple van anderen.

Ende ten eynde binnen deser stadt geen wapenen buyten weten vanden gerechte ingebrocht ofte ingeuoert en werden, wort geordonneert allen voirluyden ende huysluyden, comende binnen dese stadt, met wagens, peerden, schuyten ofte soe-

pen, dat zij gehouden zullen wesen buyten ofte binnen der poorten ende dier havenen deser stadt, heur wagens, schuyten ende scepen stille te houden, des van wegen deser stadt vermaent zijnde, op peyne van zes keysers gulden, te verbueren bijden wagenaer, scipper ofte schuytvoerder, die tot het eerste gebot van wagen, schepen ofte schuyten stille te houden, zulcx nyet en doet; ende dit ten eynde, dat die gedeputeerden deser stadt, die wagens, schuyten ende scepen moghen besichtighen tot heure discretie, ende indien hem goetdunckt, kisten, kofferen, manden ofte malen dairop off inne wesende te openen, omme te besien off daerop ofte inne eenige wapenen defensijff ofte offensijff beuonden zouden mogen werden, in welcken gevalle zullen die selue wapenen geleuert werden in handen van den schout ende burgermeesters, om die verclaert te worden geconfisqueert ten behouue van zijne mat.

Ten ware zijluyden verloff ofte pasport hadden van haer hoicheyt ofte stadthouder deser landen, volgende die placaten opt stuck vande vuytvoeringe der wapenen gemaeckt, mits tzelve pasport vertonende inde voirs. poorten ende havenen, ofte daer te voiren den schout ende burgermeesters die tvoirs. paspoirt gesien hebbende, oirloff zullen geuen mogen, dat die voirs. wapenen binnen der stadt gebracht werden.

Ende evenverre dat bevonden wort die wagenaers ende schuytevoerders keunisse gehadt thebben van enige wapenen bijden coopluyden onder andere waren ofte alleen in haer schuyten, scepen ofte wagenen gebercht ofte versteken te zijn, waervan geen paspoort wesen en zal ofte verthoont mach werden, zullen alsdan mede die voirs. wagens, peerden, schuyten, schepen met haer toebehoren, verclaert worden geconfisqueert tot prouffijte met applicatie als voren.

Ende ten eynde dat die burgers ende coipluyden deser stadt ende andere vremden nyet vercort en worden in hore neringe ende hanteringe de voirs. waepenen te copen ende vercopen, noch in hoere goeden en pericliteren, zullen gehouden wesen, eer zij enige wapenen boven gespecificeert binnen dese stadt bren-

gen, die inder poorten ofte havenen gheen pasport gethoont en hebben, hem te vynden bijden voirs. schout ende burgermeesteren, hem verthonende haer pasport, mitsgaders leuerende inuentaris vanden stucken ende perthyen, die zij inne brengen zullen, nae inhout van welcke inuentaris zij de voirs. wapenen opten stadthuys brengen zullen, die daer ontfangen zullen worden bijden ghenen die daertoe geordonneert zijn, om die bij wille vande eygenaers vercoft te worden, inder vougen als hier bouen geexpresseert is, op pene, die hier tegens doet ofte omitteert, te verbueren die voirs. wapenen tot prouffijt ende applicatie als voren, ende daerenbouen ten ewigen dagen gebannen te werden wte stadt Vtrecht ende vrijheyt vandien op arbitrale correctie an huer lijff.

Den xij^en^ Julij.

Mijn heren die stadthouder, schout, burgermeesteren ende scepenen der stadt van Vtrecht, doen te wetene van co. mat. wegen, onse alregenedichsten heren, dat schout, burgermeesteren ende regierders deser stadt van Vtrecht, sekere besloten missiue ontfangen hebben vande hoicheyt vande hertoginne van Parma ende van Plaisance etc., regente ende gouuernante, onse genadige vrouwe, luydende ende inhoudende van woirde te woirde, soe hier nae volcht:

Margarite bijder gratie Gods, hertoginne van Parma ende van Plaisance, regente ende gouuernante.

Lieue besundere. Alsoe wij onlancx mitten here van Billy ontfangen hebben, brieuen van onsen here den coninck, bijde welke zijne mat. ons ontbiet, dat nadien die selue nyet soe geringe herwertzouer en heeft kunnen gecommen als hij verhoept ende wel begeert hadde, om den noot ende tgebreck, die alhier is van zijne jegenwoirdicheyt, om op daffeyren van herwertzover een oprecht, vast ende bequaem remedie te stellen, zijne voirs. mat. nyet laten en soude mitte hulpe Gods binnen dese landen te commen, ten aldereersten dat derselver mogelick soude wesen, ende dat noch voir deynde van desen somer, dairvan wij ons wel versekert mogen houden. Ende

want wij wel dencken, dat dese grote ende goede tijdinge ende nye maren allen goeden ende getrouwen ondersaten van zijne mat. grote blijschap ende genuegen geuen sullen, soe en hebben wij nyet willen onderlaten v daervan te verwittigen bij desen. Ende mit enen wege v te vermanen ende versuecken, dat ghij perticuliere ende generale off gemeyne bedingen doen wilt ende oick doen doen voor die goede ende voorspoedige reyse van zijne mat., soe wanneer deselue veerdich wesen zal die an te nemen ende te zeyle te gaen, om herwertzouer te commen, ten eynde dat zijne voirs. mat., alhier wesende, op alles sulcken goeden ordene ende remedie stellen mach als ter eeren God, tot onderhoudenisse ende conseruatie van onsen ouden catholijcxschen ende christen geloue, ende om den gehelen ende uniuerselen staet van dese voirs. landen te hanthouden, behoren sal, ende dat mit alle goedertierenheyt ende genade, daervan zijne mat. ons alle hope gheeft, te willen gebruycken na zijn natuerlicke inclinatie ende genegentheyt, gelijck deselue ons alrede tot verscheyden stonden sulcx geschreuen heeft, dairbij voegende, dat hem ongelijck geschieden soude, indien men andere opinie ofte bemoedenisse van hem hadde, gemerckt, dat zijne mat. nyet en compt om zijne steden ende ondersaten te bederfven, maer om die te bewaren ende conserueren, twelck dezelue ons gelast heeft schriftlicken te kennen te geuen ende laten weten, daer ende alsoe tbehoort, zonderlinge ten eynde dat die ondersaten hem wederomme stellen ende vuegen souden, om hun gewoentlicke ambachten, hantwercken, coipmanschappen ende traffycke te doen ende continueren, hem betrouwende op zijnder mats. goetheyt ende genade, dairvan ghij oick den burgers, poorters ende ingesetenen vande stadt Vtrecht berichten ende aduerteren sult, nemende zorchfuldige toesicht op den ghenen, die hen van daer souden willen vertrecken, denselnen voirhoudende, dat zoe verre men hem op de gratie van zijne voirs. mat. nyet betrouwen en wilde, men sulcke noteren sal, ende sullen die selue der gratie ende pardoen gans onweerdich zijn, opdat

dairvan nyemants ignorantie en soude mogen pretenderen. Bevelende v tzelue also te doene ende noticie te houden vanden genen die vertrocken zijn, oft alnoch souden willen vertrecken, sonder des in gebreke te wesen. Ende ten eynde dat zijne voirs. mat. des te meer genegen soude wesen om van zijnder voirs. genade te gebruycken tegens den genen, die hen ontgaen, ende die ongehoirsaimheden, schandalen ende ongeregeltheden, die zedert een jaer herwerts geschiet zijn, angestelt ende gecommitteert hebben, daer duere onse here God grotelicx verthoornt ende geoffendeert, alle goede christene menschen die tot zijnder eren, affectie ende liefde dragen, geschandaliseert ende zijne co. mat. mit goedene redene tot gramschap verweckt zijn geweest, soe hebben wij v wel willen waerschouwen ende verwittigen, dat van node ende billich is, dat de verdoelde totten rechten wech keren ende hen eerst an God versoenen, hen tot der heyliger catholijexer kercken genende ende onderwerpende, ende der voirs. co. mat., zijnen officieren ende wethouderen alle gehoorzaemheyt bethonende, oeck dat gevioleerde ende gescheynde kercken, gebroken aultaren ende beelden, ende alle gewijde ende geconsacreerde dingen bij hen geprophaneert, gerepareert ende in hueren eersten ende behoirlycken staet gestelt worden, twelck zijn die oprechte middelen, om de gramschap Gods ende van zijne co. mat. te payen ende des te lichtelicker vanden voorleden misbruycken ende misdaden gratie ende pardoen te verwerfven. Lieve beaundere, onse here God zij met v. Gescrenen tAntwerpen, den iij dach van Julio 1567.

Gebieden ende beuelen dairomme eenen yegelicken diesangaende, hem te dragen ende reguleren achteruolgende den inhouden vande missive voirgeroert, opte pene daerinne geruert ende begrepen.

Voirts soe laten mijn heren voirs. weten, achteruolgende tecrijuen vande hoicheyt vande hertoginne voirs., datmen op morgen processie generael houden zal mitten heyligen cruyce, omme God almachtich te bidden voir de goede ende voirspoe-

dige reyse ende ouercompste vande mat. vanden coninck, onsen alregenedichsten heren. Ende men sal als morgen vroich inden Domkercke te zess uren prediken. Gebieden dairomme enen yegelicken, datse die selue processie deuotelick naevolgen, ende dat nyemants voor noch besijden derselver processie en gae, opt verbueren van enen karolus gulden tot behouff diese bekuert.

Den xix^en^ Julij.

Mijn heren die stadthouder, schout, burgermeesteren ende scepenen der stadt van Vtrecht, doen te wetene van co. mat. wegen, onsen alregenedichsten heren, waerschuwen ende gebieden bij desen eenen yegelicken, dat nyemant hem en vervordere enige van deser stadt burgeren ende inwoenders te huysen, te houen ofte te herbergen, diewelcke bij clockluydinghen van dese stadt bijden schout van co. mat. wegen verdachfaert ende innegemaent zijn, omme in persoon te compareren voorden gerechte alhier ende tanhoren alsulcken eysch ende conclusie, als die schout voirs. tegens heml. zel willen doen ende nemen etc. oft enige andere voirvluchtigen. Ende soe verre yemants sulcx dede, die selue sal gehouden wesen van stonden aen den schout ende gerechte voirs. tselue an te brengen ende te kennen te geuen, op pene, soe wye hiervan wederhorich ofte versumich beuonden worde, van gehouden te worden als complicen.

Des Saterdaechs den xiij^en^ Decembris.

Mijn heren die stadthouder, schout, burgermeesteren ende scepenen der stadt van Vtrecht, doen te wetene van co. mats. wegen, onsen alregenedichsten heren, datmen als morgen processie generael doen zall, omme God den Heer almachtich te bidden, dat hij zijn heylige kercke wil defenderen ende bewaren tegens den ongelovigen turcken, ende alle heresien extirperen ende te nyet doen. Ende voirts zijn heylige kercke bewaren in enicheyt vanden christelicken gelone etc. Gebieden dairomme enen yegelicken, datse die selue processie deuotelick naevolgen ende voor noch besijden gaen, opt verbueren van huer ouerste cleet.

Den xiiij^en^ in Meye.

Mijn heren die stadthonder, schout, burgermeesteren ende scepenen der stadt van Vtrecht, doen te wetene van co. mat. wegen, onsen airegenedichsten heeren, alsoe die regierders deser stadt bij openbare besegelde ordonnantie co. mats., onse alregenedichste heren, beuynden, hemluyden geordonneert te zijn die thien vendelen knechten, die op wege zijn treckende nae Amsterdam, bynnen dese stadt te ontfangen ende logeren. Gebieden dairomme allen ende een ygelicken vanden burgeren ende inwoenders deser stadt, zij zijn geestlick off weerlick, edel oft onedel, nyemants vuytgesondert, datse die selue knechten diemen elex forieren zall, gewillichlick ontfangen ende logeren.

Voirts gebieden mijn heren voirs. alle wagenluyden ende scippers hem met neringe van vracht behelpende, datse van stonden aen huer wagen ende scepen gereet maicken, omme die knechten, die binnen dese stadt commen zullen, tegen drie uren te naemiddach op een behoirlick loon te vueren nae Amsterdamme. Ende soe wie hierinne gebrekelick, versuymich ofte wederhorich beuonden worde, zal dairoff arbitralick gecorrigeert worden, ende bouen desen noch van huer neringe ende burgerschap voor een geheel jaer geauspendeert worden.

Den xvj^en^ in Meye.

Mijn heren die stadthouder, schout etc., doen te wetene van co. mat. wegen, onsen alregenedichsten heren, datmen op morgen processie generael houden zall, omme God almachtich te bidden voor de prosperiteyt vande voirs. mat. ende om goet getijdich weder, opdat die vruchten der eerden wel wassen mogen. Gebieden etc.

Den xvj^en^ Julij.

Mijn heren die stadthouder, schout etc., doen te wetene van co. mat. wegen, onsen alregenedichsten heren, volgende die missiue ende tversouck vanden e. ende waelgeboren heren den here van Berlaymont, ridder vander oirden vanden gulden vlicse, hooft vande finantie ende superintendent opt stuck

vande victuaillen van co. mat. leger, anden regierders deser stadt gedaen, van date den xij dach van dese maent, dat een vrye leger opgeslegen is te Groeninghen ende daeromtrent, alwaer eenen yegelick, diet belieft, alrehande sorte van provande sal mogen vueren ende brengen, op alzulcke privilegien ende vrijheden als begrepen zijn inde placaten dairop gedepescheert.

Den lesten Julij.

Mijn heren die stadthouder, schout, burgermeesteren etc., doen te wetene van co. mat. wegen, onsen alregenedichsten heren, datmen als morgen processie generael mitten eerweerdigen heyligen cruyce houden zall, omme God almachtich te louen ende te dancken vande grote victorie, die de co. mat. deur die hoicheyt vande hertoghe van Alve, capitain generael etc. ende zijn chrijsvolck gehadt heeft tegens de vianden ende rebellen van zijnder co. mat. Ende men zel mede op morgen te zess uren inde Domkercke prediken. Gebieden dairomme eenen yegelicken, datse dieselue processie deuotelicken navolgen ende voor noch besijden en gaen, opt verboeren van huer ouerste cleet.

Den xxviij^en^ Augustus.

Mijn heren die stadthouder, schout, burgermeesteren ende scepenen der stadt van Vtrecht, doen te wetene, alsoe ons bij missiue van mijn heren die president ende rayden inden houe van Vtrecht, ouergeleuert is copie van sekere missiue bij de excellentie vanden hertoge van Alua, gouuerneur ende capitein generael van desen Nederlanden, an heml. gesonden, luydende van woirde te woirde aldus:

Copie.

Den Fernando Aluares van Toledo, hertoch tot Alue etc., stadthouder, gouuerneur ende capiteyn generael etc.

Lieue ende besundere. Alzoe wij bouen alle zaken begeren ende soucken alle goede middelen, om een eynde te maken vande proceduren opt foeyt vanden voirleden turbelen, ende datmen nochtans sonder quaet exemple ende consequentie nyet

en can dissimuleren mitten genen, die vande ligue ende confederatie vanden edelluyden geweest hebben, mitten welcken wij nochtans besien ende aduiseren zullen te gebruycken van particuliere gratie ende pardoen (zo verre zij tselue verdienen,) ende datter alzulcke concurentien van redenen zijn, dewelcke ons moueren mogen hun de voirs. gratie te verlenen, ende dat opte conditien hier nae verclaert. Ende opdat dese onse meyninghe enen ygelick worde bekent, versuecken wij v dairomme ende nyetemin van wegen ons heren des coninex, ordineren dat ghij terstont naden ontfanck van desen doet vuytroepen ende publiceren, alomme inder stadt, steden ende lande van Vtrecht, daermen gewoentlijck is vuytroepingen ende publicatien te doene, dat alle die ghene, die nyet en zijn gebannen, verlopen oft latiteren, maer altijt zijn jegenwoerdig geweest ende altehans jegenwoirdich ende present zijn, hem vindende belast ende bezwaert van geweest thebbene vanden getale van den voirs. geconfedereerden, als onderteyckent hebbende zeker gescrifte, bij hun genoempt het compromis ofte de supplicatie gepresenteert den v van Aprill, int jaer 1566 lestleden, ofte enige andere rolle, billet ofte diergelijcke, daerbij zij hem getoecht ende gedeclareert hebben te wesen vande voirs. aliantie ende confederatie, zij gehouden werden hem te presenteren in persone oft bij procuratie voir ons, ofte die van onsen rade dairtoe gedeputeert binnen dertich dagen na de publicatie van desen, om aldaer te verkennen ende lijden al tgene, dat in desen voorleden mach wesen, sonder yet daerinne te verzwijgen, mit attestacien gepasseert voir commissarissen opt foeyt vande turbelen aldaer, oft in hun affwesen voer die vande wet ter plaitsen wesende, doende oick genoechsamelick blijcken, dat zij onse moeder der heyliger kercke gereconcilieert zijn, om deselue reconciliatie gesien van zijne mat. oick te mogen vercrijgen gratie ende pardoen. Op peyne indien zij binnen den seluen tijt ende termijn nyet en verschijnen ende compareren en sullen, ten genen tijden in gratie ontfangen worden, maer zall tegens hem in alle rigeur ende strancheyt van justicie

gehandelt ende geproceedeert worden, als [illegible] vanden van zijne voirs. mat. ende zijne [illegible], [illegible] ende bevelende daerenbanen den officiers ende die wande [illegible], denwelcken ghij tdubbel van desen [illegible] ende, [illegible] selue te laten vuytroepen ende publiceeren, dat de [illegible] roepinge gedaen zijnde, zij dairvan behoirlicke [illegible] met declaratie vanden dach, maende ende jaer, dat de [illegible] publicatie gedaen zall zijn geweest, ende [illegible] den in alder vliet ende neerstichcyt ende [illegible] doenlick wert. Lieue ende bemindere, [illegible] v. Geschreuen tot sHertogenbosch, den [illegible] Augusti [illegible] Ende was onderteyckent: Duc Dalba. [illegible] Hoedach. Die superscriptie was deze: [illegible] ende [illegible] deren, die president ende leyden van [illegible] ende [illegible] Ende onder die copie stont geschreuen aldus: [illegible] jegens die principale, bij mij ende onderteyckent: [illegible].

Soe ist, dat wij van wegen ec. mat. onse alregenedichsten heren, gebieden ende ordonneren allen edelen, burgeren, [illegible] ende ingesetenen deser stadt ende vrijheyt van dien, die tgene voirs. is onichtsinte angaen mach, dat zij hem [illegible] inhoudende vande voirs. missive regulieren, opte pauen daerinne gestatueert.

Den iiijen September.

Mijn heren die stadthouder, schout, burgermeesteren ende [illegible] der stadt van Vtrecht, doen te weten van ec. mat. wegen, onse alregenedichsten heeren, alsoe mijn heren die president ende raden des seminars tVtrecht, ons bij hunne [illegible] missive geadverteert hebben, dat [illegible] den jegenwoordigen periculosen tijt ende die grote neerstichcyt, die de vianden van onsen heyligen christen geloue, rebellen vande coninck, onsen alregenedichsten heren ende perturbateurs vande gemeyne welvaert van desen Nederlanden dagelijcx deende zijn, [illegible] opentlijck met waepenen, als int heymelick met quade ende [illegible] practiequen, omme zijne mats. Nederlanden ende ondersaten [illegible] te [illegible] ende [illegible]. Ende hoewel [illegible]

bijden hertoghe van Alua, gouuerneur ende capitain generael vanden seluen Nederlanden, alle vliet ende neersticheyt gedaen wort omme tselue te beletten ende dese Nederlanden te beschutten, soe eyst nochtans, dat gemerckt alle weluaert ende victorie compt van God den almogenden here, zijluyden goet gevonden hebben zijne godlicke gratie an te roepen, ende te dien eynde op Sonnendage, als morgen, processie generael te doen dragen binnen de stadt ende steden van dese landen van Vtrecht, biddende zijne godlicke genade haer ogen van bermhertieheyt te willen slaen ouer die catholijcque kercke ende goede religie van dese Nederlanden, denseluen beschermen, voirstaen ende dirigeren tot onse salicheyt ende zijne godlicke glorie. Soe ist, datmen achteruolgende tscrijuen voirs. als morgen processie generael alhier bynnen deser stadt houden zall. Gebieden daeromme eenen yegelicken, datse die selue processie devoteliken navolgen, bidden ende anroepen onsen God ende Heer Almachtich als voren. Ende dat voirts nyemants voor, noch besijden die processie en gae, dan der heren dienres, opt verboeren die in gebreke beuonden worde van enen karolus gulden, tot behouff diese bekuert.

Des Saterdaechs den xj^en^ Septembris.

Voirts soe laten mijn heren voirs. weten, datmen doen sal op donredach ende vrijdach naistcomende, die vuytfaert vanden prince van Spaengyen, die zoon vanden coninck, onsen alregenedichsten heren, wiens ziele God almachtich genadich wil zijn. Gebieden dairomme een yegelick, datse inde Domkercke geen onsedicheyt ende rumoer en bedrijuen, ende oick die wapenen vande laeckenen ende toirtsen en nemen op arbitrale correctie na gelegentheyt der saecken.

Des Saterdaechs den xxv^en^ Septembris.

Mijn heren die stadthouder, schout, burgermeesteren ende scepenen der stadt van Vtrecht, doen te wetene van co. mat. wegen, onsen alregenedichsten heren, alsoe die hertoge van Alua, stadthouder, gouuerneur ende capitain generael in dese landen van herwertzouere jegenwoirdelick te velde leyt mitten

heyre ende armeye vanden oirlochsvolcke te peerde ende te voete, die zijne excellentie aldaer heeft doen versamelen, dairbij wesende vele goede personagien, heren ende edelluyden, om deselue landen ende de goede ondersaten tegens tgewelt, anslagen, oplopen ende inuasien vanden vianden ende rebellen te behoeden, bewaren ende beschermen. Ende want den voertganck van alle victorien gehelicken dependeert ende gelegen is inde wille Gods, ende mitsdien van node zij zijne godlicke genade ende bermherticheyt te anroepen, soe ist datmen achteruolgende tscrijuen ende beueel van mijn heren van co. mats. rade van state, op woensdach, alse op Sinte Michiels dach naestcomende, processie generael houden sal mitten hoichweerdigen sacramente, omme God almachtich devoteliken te bidden, dat zijnder goedertierenheyt gelieuen wille de co. mat. ende zijne armeye, wesende onder tbeuel ende conduyte vanden voorn. hertoghe van Alua, voirspoet ende victorie tegens zijne voirs. vianden ende rebellen te verlenen, ende alle zijne mats. saecken ende affairen zulcx te vorderen ende dirigeren, dat tselve commen mach tot weluaren vanden christen gemeynte ende dese landen tegens alle viantlicke anslagen bewairt ende beschermt; oick dat deselue mitten yersten in ruste, peyse ende eendrachticheyt van geloue ende vander katholijcxscher religie wederom gebracht ende gestelt mogen werden, ter eren van zijnen heyligen naem ende tot salicheyt van zijnen volcke. Gebieden dairomme een yegelick, datse deselue processie devotelick navolgen, voirts God almachtich bidden ende anroepen als voren, ende dat voirts nyemants voir, noch besijden die processie en gae dan des heren dienres, opte verbueren van enen kar. gulden tot behouff diese bekuert.

Voirts soe laten mijn heren voirs. weten, alsoe Neel, die huysfrou van Gelis Spaens inde verleden nacht vuyter geuangenisse op Lichtenberch ontcommen is, gebieden dairomme eenen yegelick, die deselue Neel, huysfrou van Gelis Spaens, te nacht gehuyst, gehooft, ofte ontfangen ende versteken hebben ofte alsnoch in hoeren huysen ende bewaren hebben, ofte weten,

wair die selue nu is, ofte te nacht geweest heeft, datse tselue van stonden aen mijn heer die schout deser stadt te kennen geuen ende anbrengen, op pene van geacht ende gestraft te worden als complicen vande fugitiue voirs. Ende soe wie die wairheyt anbrengt, alwair die fugitiue voirs. is ofte lest geweest heeft, die selue zal hebben voir zijn anbrengen vijff ende twyntich gulden, soe verde zij vercregen wert.

Des Saterdachs den xvj^en^ Octobris.

Mijn heren die stadthouder, schout, burgermeesteren ende scepenen der stadt van Vtrecht, doen te wetene van co. mats. wegen, onsen alregenedichsten heren, datmen als morgen processie generael houden zall mitten hoichweerdigen heyligen sacramente, omme God almachtich te bidden voer de prosperiteyt ende victorie vande co. mat. voirs. ende van zijne mats. gouerneur, die hertoge van Alua etc., mit zijn armeyde tegens die vianden ende rebellen vande voirs. co. mat. Gebieden dairomme eenen yegelicken, datse dieselue processie devotelick navolgen, God almachtich bidden ende anroepen als voren, ende dat voirts nyemants voor, noch besijden die processie en gae, dan der heren dienres, opt verboeren van eenen kar. gulden, tot behouff diese bekuert.

INHOUD.

Brieven van en aan Adolf, Graaf van Nieuwenaer, stadhouder van Gelder, Zutphen en Overijssel enz. over de Krijgsverrigtingen in 1585; medegedeeld uit het archief van Groningen, door den heer Mr. H. O. Feith. bladz. 1

Verbalen van A. van Grijspere ende J. van Lent, commissarissen in de troubles de annis 1567 et 1568; medegedeeld door Jhr. G. L. F. van Kinschot. bladz. 66

DRUKFEILEN.
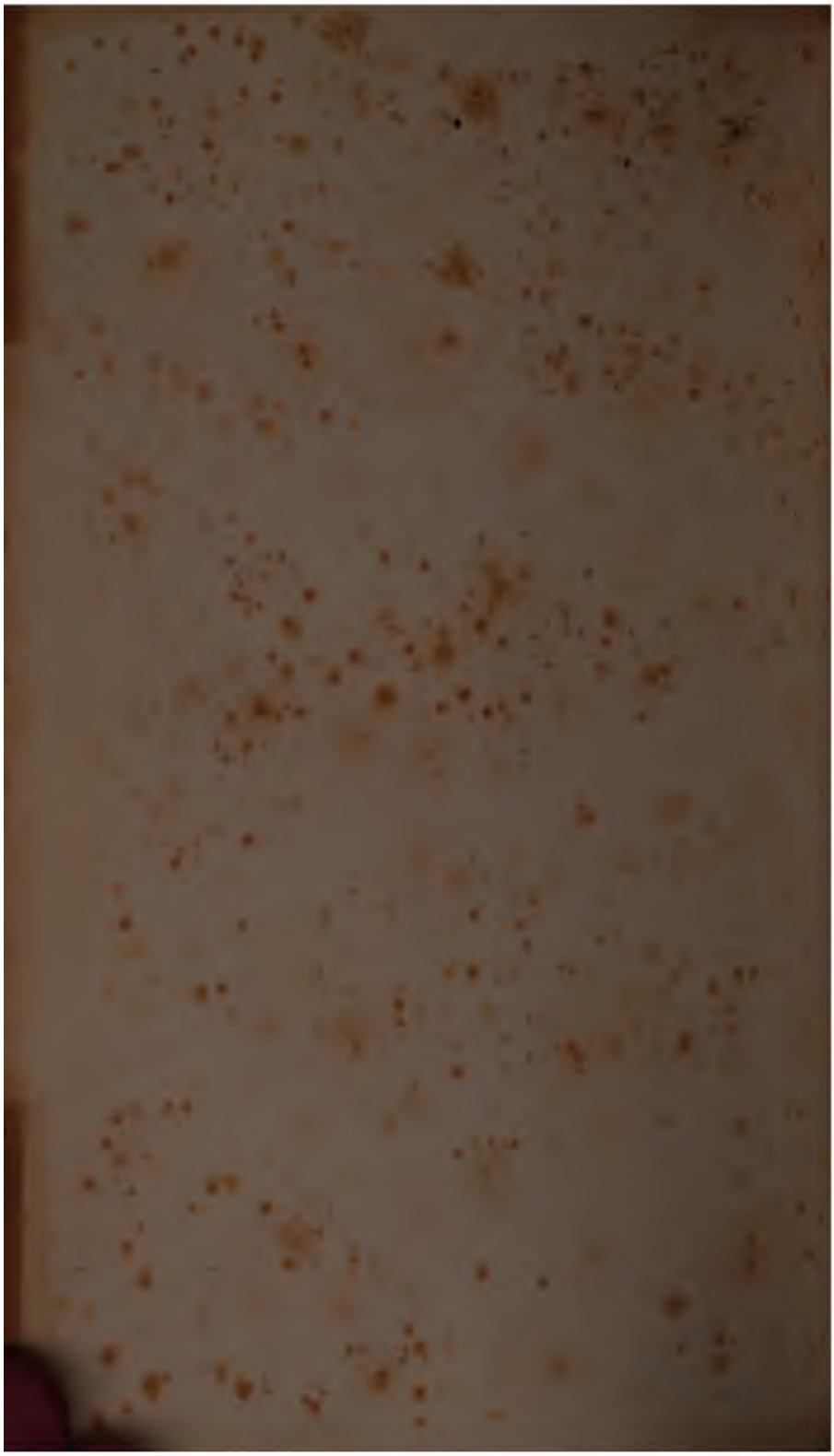
Bl.	68	r.	6	v. o.	*staat:*	Holten	*lees:* *Hattem*
"	71	r.	10	v. b.	"	Speet	" Spelt en verv. overal.
"	85	r.	5	v. o.	"	1596	" 1567
"	92	r.	1	v. o.	"	Perseels	" Persoels
"	103	r.	1	v. o.	"	handen	" hadden
"	106	r.	3	v. o.	"	gehuisvesting	" huisvesting
"	153	r.	1	v. o.	"	1558	" 1568.
"	164	r.	2	v. o.	"	B. Speet	" R. Spelt